

༩༩

ཧེ་ཕྱིར་ཁ་དཔེ་གསུང་འབྲུམ།

ཧེ་ཕྱིར་བཟང་བྲགས་ད།

ཨེ་པ་ཤེས་པའི་གཞུང་ཆེན་ཅེ་ཕྱིར་ཕྱིར་གྲགས་པ།

མེད་བྱུང་ལོན་གསལ་པར་ཆེན་ཨོའི་ཚུ་ལྷོན་ཁང་།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཡང་།

SJRB-0036

བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ཤིང་པར་ལ་གཞི་བཙུལ་བ་ཡིན།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ལྷན་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོད།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༩༡༧ ལྷ་ ༡ པར་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།

༡༩༢༡ ལྷ་ ༡ པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤེབ་སྤྱད་མཁན། རྒྱ་བཟང་བསྟན་པ།

པར་སྒྲིག་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

རོ་སྐྱོད་མདོར་བསྟུས།	5
ཞུ་སྤྱིག་པའི་གསལ་བཤད།	5
ཞེ་དགུ་མའི་ཟིན་བྱིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ།	7
འཇམ་དཔལ་ཞི་དྲག་གི་བསྟུང་བ།	9
རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཟིན་བྱིས།	11
དཔལ་རྣོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་སྒྱུན་སྟེག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།	12
རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནང་ལའི་རྣམ་པར་དག་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཟིན་བྱིས་སྟེ་བཏབ་པ་ འཕྲོ་ཅན།	13
མདོར་བསྟུས་དང་པོ་ལ་ཨ་ཅ་ལ་གསུམ་དོན་ཆན་བརྟན་བྱེད་པ།	111
རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ཟིན་བྱིས།	103
སྦྱོར་དྲུག་གི་རྣོ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད། དེའི་བཤད་པ་རུས་འཁོར་ཀྱི་ཟིན་བྱིས། རུས་འཁོར་ཀྱི་ མདོན་ཉོགས་དང་དབང་གི་ཟིན་བྱིས། སྦྱོར་དྲུག་ཉེར་མཁོའི་ཟིན་བྱིས། འཆི་ཞག་དང་ཆོ་ ལྷག་རི་ཅམ་ཡོད་དཔྱད་པ་རྣམས།	143

སྒྲིབ་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པ་རྩེའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའམ་པས་ མཛད་པ།	༡༧༩
གཟུགས་གྱི་རྒྱུ་མཐའ་དང་དུས་གྱི་རྒྱུ་མཐའ་སོགས་ལས་བཅུམས་པའི་དྲི་ལན་རྩེ་ཉིད་ གྱིས་མཛད་པ།	༡༩༩
དཔལ་མཆོག་གི་ཟིན་བྲིས།	༡༩༧
ཀྱི་རྩ་རྩེའི་རྒྱུད་གྱི་ཟིན་བྲིས་རྩེས་གནང་བ་དང་ཀྱི་རྩ་རྩེའི་ཟིན་བྲིས།	༡༩༩
རྩེ་བཅུན་མ་བདག་མེད་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱལ་ཐབས་ཟིན་བྲིས།	༡༩༩
སངས་རྒྱུས་ཐོད་པའི་མི་འཛིགས་གཞུང་འབྲེལ་སོགས་གྱི་ཟིན་བྲིས་རྩེས་གནང་བ།	༡༩༩
འཕོ་ཁྲིད་གྱི་ཆ་ཆོག་བཟག་པ་བཟུང་པའི་རབ་རྩེད་པ་གསུམ་པ།	༡༩༩
ནམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྒྲོ་འབྱེད།	༡༩༩
བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་མངོན་རྟོགས།	༡༩༩
སྒྲོལ་པོ་ཆེ་ལ་བཞུན་པའི་ཆར་འབབས་རྩེའི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས།	༡༩༩
སྒྲིན་བྲལ་བའི་མན་ངག་དང་། ཉ་མགྲིན་གྱི་བཞུན་པའི་སྒྲོ་འབྱེད།	༡༩༩
རི་ཁྲོད་ལོ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཐབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བ།	༡༩༩
ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་རྒྱལ་ཐབས་རྩེ་ཅོང་ཁ་པས་མཛད་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་རྒྱལ་ ཐབས་རྩེས་གནང་བ།	༡༩༩
བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤེལ་བཞུགས་གྱི་རྒྱལ་ཐབས་རྩེས་གནང་བ།	༡༩༩

སངས་མཁུས་ལོ་ལྔའི་མདོན་རྟོགས་དང་། ལྷ་སྤྱི་ཕྱག་ཚད།	༤༠༠
དེ་ཉིད་བརྟུས་པའི་འགྲེལ་པའི་ཟིན་བྲིས་རྗེས་གནང་བ།	༤༡༩
དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ས་ཚོག་གི་ཟིན་བྲིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ།	༤༢༧
དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་འཁོར་ལྷུང་གི་བརྟེན་པའི་རིམ་པ་ལོགས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་བྲིས་སྟུག་གནང་ བ།	༤༥༣
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག	༤༧༥

རི་སྒྲིབ་མདོར་བསྟུན།

ཐེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ནི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་སྒོལ་གཏོང་མཁན་དང་། དགའ་
ལྡན་ཁི་རབས་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་། བོད་མདོ་ཁམས་སྤྲད་ཀྱི་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་སྐུ་འབྱུང་དགེ་
དང་། ཡུམ་ཤིང་བཟང་ཨ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ་༡༣༥༥ལོར་སྐུ་
འཁྲུངས།

དགྲུང་ལོ་གསུམ་པར་རྗེ་ཀམ་རོལ་པའི་རྩོམ་པར་དུང་ནས་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་ཏེ་
མཚན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ནས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་
ཆེན་གྱིས་བདག་སྐྱོང་གནང་སྟེ་གསང་སྔགས་རྩོམ་པར་ཐོག་མའི་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད། གསང་
མཚན་དོན་ཡོད་རྩོམ་པར་ཞེས་བཏགས། དགྲུང་ལོ་བདུན་གྱི་སྐབས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་
མཁན་པོ་དང་། གཞོན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་པས་སྒོ་བ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ལྡན་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་ཏེ་
མཚན་སྒོ་བཟང་གྲགས་པར་གསོལ། དགྲུང་གངས་བརྩེ་བདུན་ཆུ་བྱང་༡༣༥༥ལོར་མདོ་སྤྲད་ནས་
དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་འབྲི་གྲང་མཐེལ་དུ་ལེབས། སྤུན་སྡེ་བཙུན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཛད་ཏེ་ཐོག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། དུག་ཆེན་ལྷ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་གསལ། ཆལ་གྱི་སྤུན་པ་དགོན་
མཆོག་སྤུབས་ཀྱི་དུང་ནས་སྤུན་དབྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གཞུང་ལ་སྤྲངས་པ་མཛད།

དེ་ནས་ཆོས་བླ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཅན་༼དུ་མོད་དགོན་པ་༽དུ་བྱོན་ནས་སྟེ་ཐང་པ་བཟ་ཤིས་
སེང་གོ་དང་གདན་ས་པ་དགེ་བསྐྱོངས་པ་གཉི་ག་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གསལ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་
གི་སྐབས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ལེབས་ནས་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དབལ་དང་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་
གཞོན་ཏུ་སྒོ་བྲོས་སོགས་ལས་དབྱུང་པར་འདུལ་མདོན་ཆད་མ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསལ་སྐྱོང་
མཛད། མོ་དོང་སོགས་སུ་བྱ་སྐྱོར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྔ་པའི་སྐབས་ཅེད་ཐང་གི་བྱ་སྐྱོར་ཆར་

ཁྱིས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱོར་བར་མཛད། དེ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་
གྲལ་ཞིག་ཏུ་བཅི་བ་ཡིན། དེ་ནས་གཉིས་མེད་སྤྱད་ཏུ་བསྐྱབ་འགྲོའི་དོན་མཛད་པའི་སྐུ་བས་དཀའ་
བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་རྗེའི་བྱང་ཏུ་ཕེབས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་རྗེ་དར་མ་རིན་ཆེན་རྗེའི་
སྤྱི་ལྷ་པོར་གྱུར།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་ལྷ་པོའི་སྐུ་བས་རྗེ་ཡེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཏུ་འགྲི་གྲང་ནས་རྩ་སྤྱོད་ཏུ་
བྱོན། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་ཡལ་སྤྱི་གཉིས་དང་། ལོ་རྩ་བ་སྐུ་བས་མཆོག་དཔལ་གསུམ་གནས་ཅེད་
ལྷེད་ཏུ་ཨར་ཆེན་པོ་བྱང་ཚུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ཞལ་མདོན་པར་འཛོམས་ཤིང་།
དབྱུང་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་བྱག་ལེན་ནམ་པར་དག་པའི་སྤོལ་ལེགས་པར་
བཙུགས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་རྩལ་གྱི་སྐུ་བས་རྩ་སྤྱོད་ཏུ་ཕེབས། ལོ་ཆེན་སྐུ་བས་མཆོག་དཔལ་བཟང་
སོགས་ཆེ་ལྷ་ཏུ་མས་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་བར་བརྟེན་བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་བཀའ་ཚོམ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་དགྲུའི་སྐུ་བས་བདེ་ཆེན་གསང་སྤྱགས་མཁར་ཆུ་ཤས་བཞུགས་ནས་འོལ་
དགའ་བྱམས་སྤྱོད་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་ལམ་རིམ་གྱི་ཆོས་གསུངས། སློབ་དཔོན་
ལྷ་བྱང་གི་ནམ་གཞག་གི་ལྷེ་ཤ་དང་། སྤགས་རིམ་ཆེན་མོ་བཙུན་པ། དགྲུང་གངས་ངག་ཅིག་གི་
སྐུ་བས་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ལ་རྗེ་བཙུན་ཡེད་མདའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱལ་བ་དང་།
རང་ཉིད་ཀྱང་རྗེའི་སྐྱབ་པ་གསན་པས་དབྱུས་སུ་བྱོན་ནས་མེ་ར་ཆོས་སྤྱིངས་སུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་
ཐོག་མར་མཛལ། གཞུང་དོན་གྱི་དཀའ་གནད་དག་ལ་དོགས་འདྲི་སོགས་ཞུས་པས། རྗེ་ཉིད་
ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དབྱེས་པས་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཙུན་གསུམ་མའི་དབང་དང་རྒྱ་དོན་གས་བདུན་
སོགས་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁིད་ཡོངས་སུ་རྗེ་གས་པ་གནད། རྗེའི་ཐུགས་སྤྱིས་ཀྱི་གཙོ་
པོར་གྱུར།

ལོ་དེར་མེ་ར་ཆོས་སྤྱིངས་སུ་བཞུགས་ན་བར་ཆད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤྱང་བས་
དངོས་སློབ་གྲུང་ཏུ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་པོ་སོགས་བགྲེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཞལ་ཏེ་གནད་ནས།
མཆོན་མོ་ཞིག་གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བར་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་བྱོན་ནས་སྐྱུ་མཆོམས་མཛད། རྗེ་བཙུན་

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ལྷ་བའི་གནད་ནམས་གསུངས་ནས། ད་འདི་ནམས་ཀྱི་
དོན་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཡི་གེར་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་དང་འེས་བའི་དོན་ནམ་
པར་འབྱེད་བའི་བསྐྱེད་བཅོས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་བཀའ་ཚེས་མཛད། སེ་ར་ཆོས་སྤངས་སུ་ཅ་
ཤིའི་ནམ་བཤད་ཆེན་མོ་མཛད།

ས་ཀྱི་ལོ་བོད་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྤང་ལ་ལྷ་སར་བྱག་ཤེབས། གནམ་གང་གི་ཉིན་སྟོན་
གསན་འཕེབས་པའི་མཆོད་པ་མཛད། དགེ་འདུན་སྟོང་ལྔ་ག་བརྒྱད་ཅམ་བྱང་ཞིང་། དགྲང་ལོང་
གསུམ་པ་ས་སྤང་༡༩༠༩ལོའི་བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་
ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་དངོས་གཞི་མཛད། དུས་དེ་ནས་ལྷ་ལྷན་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་
མོའི་སློལ་ཆགས། དེ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན། རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་
དང་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལ་དདུལ་བཟང་པོ་ལས་བྱས་པའི་དབྱ་རྒྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱལ། ལོ་
དེར་འཕྲིག་རི་པོ་དགེ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་བྱག་བཏབ།

ལྷགས་ཡོས་༡༩༡༡ལོར་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་མཛད། དགྲང་ལོང་བདུན་༡༩༡༣ལོར་སྐུ་
ཁམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཀྱིས་སྐུ་བཀྲོགས་དང་མཉམ་དུ་སྐུ་མཆོམས་སུ་བཞུགས། དགྲང་ལོང་བརྒྱད་
ཤིང་རྟ་༡༩༡༩མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་འོན་བཟ་ཤིས་དོ་ཁར་གདན་བྱངས། སྤེ་སྟོང་
འཛིན་པ་མང་པོར་ལམ་རིམ་དང་དབྱ་ཆད་སོགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད། ལྷགས་
དེར་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་རྗེས་སུ་བཟུང། དེ་ནས་སྤར་ཡང་གདན་ས་
ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་དུ་ཤེབས་ནས་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བཞི་སྐྱགས་སུ་གྲགས་པ་དེ་
དང་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལུ་ཉི་པའི་རྟེན་ཆེན་མོ་སོགས་མཛད།

དགྲང་ལོང་དགྲུ་ཤིང་ལྷག་༡༩༡༥ལོར་དགའ་ལྷན་ཡངས་པ་ཅན་གཙུག་ཁང་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་བཅས་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་དགའ་ལྷན་དཀྱིལ་འཁོར་སྐུ་བ་མཆོད་གསར་འཛུགས་
མཛད། དེ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན། དགྲང་ལོ་རེ་གཅིག་༡༩༡༧ལོ་
དགའ་ལྷན་ཡངས་པ་ཅན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་མཛད། དགྲང་ལོ་རེ་

གཉིས་༡༩༡༤ལོར་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཙམས།

དགྲུང་གར་བྱག་ཅུ་རེ་གསུམ་ལ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མག་༡༩༡༤ལོའི་ལྷོ་ཁ་རི་
བོ་དགེ་ལྷན་ནས་བྱག་བཏེགས་ཏེ་ལྷ་སར་རྫོ་བོ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱུ་བྱང་དུ་སྤྱུ་བྱག་དང་། མཆོད་འབུལ།
སློན་ལམ་རྣམ་དག་མཛད་ནས་སྟོད་ལུང་ཆབ་ཆོན་ཁར་བྱོན། སྟོད་ལུང་ལུ་མདའི་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་
དང་། འབྲས་སྤངས་། ལྷ་ས། སེ་ར། གསང་སྤྲགས་མཁར། གྲུ་བཞི་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་
ཆོས་མང་དུ་སྤྱུལ། སྤར་དགའ་ལྷན་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཐོག་མར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
ཆེན་པོར་ཕེབས་ཏེ་འདིར་ད་ཡང་འོང་བ་མི་ཡོང་བས་མཆོད་གཏོར་རྒྱ་ཆེར་ཤོསས་གསུངས། དེ་
ནས་འདུ་ཁང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཆོགས་དབྱར་ཕེབས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སློན་ལམ་རྒྱས་པ་དང་།
དགེ་འདུན་གྱི་ཆོགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་དབྱས་སུ་ཤིས་བརྗོད་མཛད། དེ་ནས་གཟིམ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་
བཞུགས་གནད་ལ་བཞུགས་པ་ན། ད་ནི་རང་རེའི་དགོན་པ་རང་དབང་ཐོབ་པ་འདིར་སྐྱེ་བ་བྱུང་བས་
ཆོ་བདེའོ་ཞེས་གསུངས། མཐར་ཁྲལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་
མཛད་ཚུལ་གྱི་ཞལ་ཏ་སྡེ་མོ་ནས་ཞིབ་ཆ་གནད་ཟེན་བས་དེའི་ཆེ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་
སྐབས་དེར་དབྱ་ཞྭ་དང་། ན་བཟའ་ཕེར་ཐུལ་ཞིག་གནད་སྟེ་རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་རྒྱལ་
ཆབ་ཏུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་མཛད་དེ་ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྗེའི་ཉིན་གྱི་སྡོར་སྤྱུ་
གཤེགས།

སློབ་མ་གསལ་ཆེ་བ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
སོགས་མང་དུ་བྱུང་། གསུང་ཚིམ་ལ། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་སོགས་པོ་ཏི་བཅུ་དགུ་བཞུགས། རེ་སྟོ་
བཟང་གསལ་པའི་མཛད་ཆེན་བཞི་ནི། དགྲུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྗེར་བྱའི་བྱམས་པ་ཞིག་གསོ་
མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་གཉལ་གྱི་ལུང་རར་ཆོས་འཁོར་བསྟོར། དགྲུང་ལོ་དགཉིས་ཀྱི་
སྐབས་ཆོ་འབུལ་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས། དགྲུང་ལོ་དགུའི་སྐབས་དགའ་ལྷན་དུ་སྤྱུ་ཆེའི་
སྤྱུ་བ་མཆོད་སྟེལ་བ་བཅས་སོ། །

༡༩༡༤.༡༡.༠༥ སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚིམ་སྤྲིག་པས་ཕྱོགས་བདུས་བྲས།

འཁྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

པོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྡོན་ཁྱེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། པོད་མི་
རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར་དུ་གླུར་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
སྒྲུབ་སྐྱོར་མཐའ་མཆོད་ཀྱི་ལྷན་ཁང་པོ་ཞིག་བྱང་སྤྱོད་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་
མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་བྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་
འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་པོད་མི་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན་ཅ་ཆའི་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་
ལས་འགན་བརྒྱག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་
སྤྱི་ཁའང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚུལ་སྤྱི་གི་
ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེང་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཚུལ་སྤྱི་གི་
བྱས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྲབ་བཅུལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་
བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱེད་དང་འཁྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་བཅོས་
ཁོར་ཁོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྡོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསེས་ལྷན་དང་བཅོ་བཅོས་མེད་པར་
སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཁོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚུལ་སྤྱི་ཁའང་ལ་མཆོན་ན། པར་གཞི་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་
ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚུལ་སྤྱི་གི་བྱེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་
འབྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྐར་བཞིན་ཡོད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་ཞོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙུང་ཉེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་
ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་
མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྒྲུར་བྱེད་
སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱ་བ་
ཡིག་བྲིང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་བྱུང་བ་རེ་བྱུང་བྱུང་ཡོད་ན་འདྲིས་སུ་དཔེ་བསྐྱར་ཞུས་པ་
ནམས་ལ་གསལ་ཁ་བཀོད་ཡོད།

ཙམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཙམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་སྒྲོག་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་
ངོ་སྟོན་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྒྲུབ་སུ་ཉགས་[]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་
འོག་མཆན་དང་དཔྱད་སྒྲུབ་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྒྲུབ་སུ་ཉགས་ “ འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་
སྒྲུང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་ཇེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་
ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་
ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟུན་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་
དང་ཐད་སྟོར་སྟོར་སྟོངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་
བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་ཇེས་མ་ནམས་ལ་མདུན་དུ་ཉགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་
བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སྒྲོག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བསྐྱར་བའི་བར་
གཞི་ལ་**མ་ཕྱི**ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྟེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ། ཞོལ།
སྐུ་འབྲས། ཁྲ་བྲང་བར་མ་ནམས། **སྟེ། བཟ། ཞོལ། སྐུ། ཁྲ།** སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།
མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་ཉགས་ཅན་ ***བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ཞོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་
བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་ཉགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་
ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་ཉགས་ཅན་ **-བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་

དང་། +བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༤༥ན་ན། བསྐྱབ *བསྐྱབས ལྟ། ༡༠༣ན་ན།
ལྟ། ༡༡༠བ་ན། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གངས་
༤༥མདུན་ངོས། ཡིག་གི་ལ་ན། བསྐྱབ་ཅེས་གྲེས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། *བསྐྱབས བེ་མ་ཕྱིའི་
ཡིག་འོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྤྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅས་ཡོད་པ་མཆོན་གྱིད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ཐེབ་གངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་གི་ལ་ན། ལྟ་བུ་
པར་མའི་ཐེབ་གངས་༡༡༠ལྟ་བུ་ངོས། ཡིག་གི་ལ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཤེས་ཆ་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྱུང་དེ་བ་ཏུ་མོར་འབྱུང་ཤོར་བ་
སོགས་གཞིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བསྐྱོར་དང་ལས་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་
རྣམས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལས་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་
རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲོས་
ཀ་ཐེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ལྟ་བུ་ཆེས་༡༥ལ།

༩༩། །ཞེ་དགུ་མཉེ་ཟིན་གྱིས་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ་
བཞུགས་མོ། །

༩༡། །ཤིན་དུ་རོ་མཆར་བར་བྱེད་པའི་དུར་ཁྱོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་ནང་ལིང་ཆེ་དགུར་གྱུར་པའི་དབྱུས་དང་ཕྱོགས་བཞི་མཆམས་བཞི་
ནམས་སྟུ་ཡི་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་ལམོར་ནག་ལ་རྩུང་ཟད་དམར་བའི་མདོག་
ཅན་རེ་རེའི་སྟེང་དུ། ཨ་ཡིག་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་ལམོར་རེ་རེ།

དེའི་ཕྱི་རོལ་ཕྱོགས་བཞིའི་ལྷ་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཡོ་ལས་ལྷུང་བའི་ཐུང་
གི་དཀྱིལ་པའོར་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཨ་ལས་ལྷུང་བའི་ཆ་བའི་དཀྱིལ་པའོར་
བརྒྱད་བརྒྱད། དེའི་ཕྱི་རོལ་སྟོ་བཞི་དང་མཚམས་བཞིར། ཡོ་ལས་ལྷུང་བའི་ཐུང་གི་
དཀྱིལ་པའོར་རེ་རེའི་སྟེང་དུ། ཨ་ལས་ལྷུང་བའི་ཆ་བའི་དཀྱིལ་པའོར་རེ་རེ། ཆ་བའི་
དཀྱིལ་པའོར་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། ལྷ་ལས་ལྷ་ཡུར་གྱི་ལྷ་ལ་དུ་དཔུས་སུ་སྒྲིེ་སེར་པོ་
བར་གི་ཤར་དུ། ཨོྱ་དཀར་པོ། ཨོྱ་ཨོྱ་སེར་པོ། ལུབ་ཀྱི་ཆོྱ་དམར་པོ། ཡུར་དུ་ཁི་ལྷུང་
གྲ། ཤར་ཨོྱ་ར་པོ། ཨོྱ་ལུབ་ཀྱི་རྩྱ་ལུབ་ཡུར་དུ་སྒྲིེ་ཡུར་ཤར་དུ་གློ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཤར་
གྱི་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆ་བའི་དཀྱིལ་པའོར་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། རེ་མ་ལ་བཞིབ། བེ་ཁི་མོ་མི་རྩྱ་
མོ་ཙྱ་མོ། ཨོྱ་འི་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། བོ་ཡོ་ཡོ་སྟོ་རྩྱ་རྩྱ་ཉི་ཉི་རྩྱ་¹ ལུབ་ཀྱི་ནམས་ཀྱི་སྟེང་

1 བཞོན་པོ་ལྷོ་ལྷོ་

དུ། ལྷོ་པོ་རྩ་རྩ་མི་རྩ་ལྷོ་ལྷོ། བྱང་གི་ཀླམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཀོ་ཏོ་ལྷོ་ལྷོ་མི་མི་ཨོ་ཨོ།
 དེའི་ལྷོ་རྩ་ལྷོ་བཞི་དང་མཆེ་མས་བཞི་ད། ཨོ་པོ་པོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ། ཤར་དང་ཤར་
 ལྷོའི་ཡི་གེ་ཀླམས་དཀར་པོ། ལྷོ་དང་ལྷོ་བྱལ་གྱི་ཡི་གེ་ཀླམས་སེར་པོ། བྱལ་དང་བྱལ་
 བྱང་གི་ཡི་གེ་ཀླམས་དམར་པོ། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་ཡི་གེ་ཀླམས་སྨར་གྱ།

དེ་ཆུས་ཡོངས་སུ་ཡུར་བ་ལས་དབྱས་སུ་རལ་གྱི་རྟེན་ས་མཆོན་པ། ཤར་དང་ཤར་ལྟོང་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་པའོར་ཆུས་ཀྱི་སྟེང་དུ། རྗེ་རྗེ་ཨོ་ནས་མྱི་བར་གྱིས་མཆོན་པ། ལྟོ་དང་ལྟོ་བྱབ་ཆུས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེ། ཨོ་ནས་མྱི་བར་གྱིས་མཆོན་པ། ལུབ་དང་ལུབ་བྱང་ཆུས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བརྒྱ་རྩོ་ནས་མྱི་བར་གྱིས་མཆོན་པ། བྱང་དང་བྱང་ཤར་ཆུས་ཀྱི་སྟེང་དུ། རྗེ་རྗེ་རྒྱ་བམ་ཁི་ནས་ཨོ་གི་བར་གྱིས་མཆོན་པ། དེ་ཆུས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐུན་བྲངས་ཏེ། ལུག་མཆོན་ཆུས་ལ་ཐེམ། དེ་ཆུས་ཡོངས་སུ་ཡུར་བ་ལས། དབྱས་སུ་འཇམ་དབལ་གཞོན་ལུར་ཡུར་བ་སྐྱུ་མདོག་མེར་པོ་ཞེས་པ་ནས་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པ། ལར་གི་ཤར་དུ་གཏི་ལུག་རྗེ་རྗེ། ལྟོར་མེར་ལྟོ་རྗེ་རྗེ། ལུབ་དུ་འོད་ཆགས་རྗེ་རྗེ། བྱང་དུ་ལུག་དོག་རྗེ་རྗེ། མཆོས་པ་བཞེར་རིས་པ་བཞེན། སེམས་མ་རྗེ་རྗེ་ལ། རིན་ཆེན་རྗེ་རྗེ་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ལ། ལས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ལ། དཔེ་མྱི་རོལ་ཤར་གྱི་ལྟ་སྟམ་གྱི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་པའོར་ཆུས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྗེ་རྗེ་ཞོན་པ། རྗེ་རོལ་གྱི་བུམས་པ། འཇམ་དབལ། ཡེ་ཤེས་རྒྱ། དག་གི་དབང་རྒྱ། རྒྱ་བའི་འོད། ཡེ་ཤེས་མཆོ། ལྟོ་རྗམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། རྗེ་རྗེ་ཆོག་ལ། རྗེ་པལོད་མྱི་བ། རྗེ་ཁ་ཆོད། རྗེ་ཆོས། རྗེ་ལྷུང་པ། རྗེ་ཞོན་པ། རྗེ་རྒྱ། བྲའི་འོད། ལུབ་ཀྱི་ཆུས་ཀྱི་སྟེང་དུ།

1 बाळो भोर

བྱ། བཞད་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་གྱིས་མཆོན་པ།

དེ་ཆུས་ལས་དོན་མེད་པ་ལྟགས་སྟོན་པས། སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
བཞི་སྟོན་ཏེ། ཉམ་མཁའ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཉིལ་གྱི་གང་བུ་བཞིན་དུ་གང་བ། ཉིལ་
ལ་གནས་པས། སེམས་ཅན་ཆུས་སྟོན་པར་བྱས་ནས་དོན་མེད་ལྟགས་བྱེད་གྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་བྱས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འདུས་དོན་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་མཆན་
ཆུས་ལ་ཐེ། རྒྱ་བ་ཉིལ་ཕྱག་མཆན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཆུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་ལས་དོན་མེད་ལྟགས་བྱེད་ལྟ་བུ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཆོགས་སུ་
གྱུར་བའི། དབུས་སུ་ལྟ་ཆོགས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་བ་ཉིལ་འཛིན་གྱི་སྟེང་དུ་འབྲས་བུ་དོ་
ནི་ལྟོན་པ་དབལ་དོན་མེད་ལྟགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་ལས་སྟེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་དུ་འབར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའོ། །རིམ་བ་དང་པོའི་ཤར་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཞི་དང་མཆམས་བཞི་དུ། དོན་མེད་པོ། དོན་མེད་ལག་ལ། དོན་
ལྷ་ལ། དོན་ཤར་ལ། དོན་ཐོད་པ་ལ། དོན་ཐོད་ཆལ་ལ། དོན་དུར་ཁོད་རས་ལ། དོ་
ནི་སྟེས་བུ་གསལ་ཤིང་ལ་བཅུགས་པ་ལ། རིམ་བ་གཉིས་པའི་ཤར་གྱི་སྒྲུལ་བུ་ལ།
ཤར་ནས་རིམ་བ་བཞིན། དོན་གྱི་གྲུག་ལ། དོན་མཆོན་ཅེ་གཅིག་ལ། དོན་གཏུན་
ཤིང་། དོན་ཚུ་གྱི། དོན་ཀ་ཏ་ལ། དོན་ལྷགས་ལ། དོན་མ་ཉེ། དོན་པ་གྲང་། ལྟོང་
སྒྲུལ་བུ་ལ། དོན་སྟེ། དོན་མདལ། དོན་དབྱུག་ལ། དོན་ཁ་རྩྭ་ལ། དོན་འཁོར་ལོ།
དོན་ཞགས་ལ། དོན་ཕག། དོན་པོང་བུ། ལུཔ་གྱི་སྒྲུལ་བུ་ལ། དོན་དོན། དོན་རྩམ་
དུ། དོན་ལུལ། དོན་གཞུ། དོན་རྩལ་བུ། དོན་རྒྱང་རས། དོན་ར་ལོ། དོན་ཁྱི། ལུང་
གྱི་སྒྲུལ་བུ་ལ། དོན་སྤྱིགས་མཛུགས། དོན་འཕན་ཅེ་གསུམ་ལ། དོན་སྤང་ལྷགས། དོ་

རྩེ་མོ་པ། རྩེ་མུང་། རྩེ་ཕུག། རྩེ་མེ་ཐལ། རྩེ་ཤ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་
 བཞེར་རིམ་པ་བཞེན། རྩེ་བྱ་ཚོད། རྩེ་ཕུག་པ། རྩེ་བྱ་རོལ། རྩེ་མེ་ཙ།
 མཚམས་བཞེར་རིམ་པ་བཞེན། རྩེ་ལྷུང་། རྩེ་ཁ། རྩེ་རི་སྒྲིགས། རྩེ་བཞད།
 དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱ་མདོག་ནག་པོ། ཞལ་གཅིག་པ། བྱག་གཉིས་པ། ལྷ་ཚོགས་
 བརྒྱ་དང་། ཉི་མ་དང་། རྩེ་གདན་ལ་ཞབས་གཡས་བསྐྱམ་ཞིང་གཡོན་བརྒྱངས་པའི་
 ལྷཔས་ཀྱིས་བཞུགས་པ། སྐྱ་ཁམ་སེར་གྱིན་དུ་བརྩེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་གས་
 མཛུབ་དང་། ལུམ་བཞི་ལ་མཚན་མ་གྱིན་དུ་འགྲེང་བ་མ་གཏོགས་གཙོ་བོ་ལྷར་
 བྱའོ། །གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་པའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའི་
 གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྐྱ་གསུང་ལུགས་ཀྱིན་རྒྱལ་མཛོན་
 རྟེན་ལྷར་བྱ་ཞིང་། གཙོ་བོ་སེམས་དཔའ་སྐུམ་བཅེགས་སུ་བྱའོ། །འཁོར་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བྱག་གཡས་རང་གི་མིང་དང་མཐུན་པའི་བྱག་མཚན་འདྲིན་ཅིང་། གཡོན་
 མོད་པ་ཁྲིག་གིས་གང་བ་འདྲིན་པའོ། །

རིགས་བདག་ནི་གཙོ་བོ་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་པ་དེ། བརྒྱས་པའི་ཆེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རང་གི་ས་བོན་གྱི་མཐར་ཐུགས་འབྲང་
 འོད་འབར་བས་བསྐྱོར་བར་བསམས་ལ་བརྒྱ། འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ནི། ཨི་
 བཱ་ཤི་ར་རྫོང་མཁོ་ལོ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ཏ་སྒྲ་ལལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ཨ་བུ་རྒྱ་ལ་རྩྱི་
 པལ། ཨི་བཱ་སྤ་ད་རྒྱ་ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ཀ་སྤ་ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ཅ་ཀ་
 ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་སྤ་རྩ་ལ་ལོ་ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ལྷ་ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ལྷ་ལ་
 རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ལྷ་ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ལྷ་ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ལྷ་ལ་རྩྱི་པལ། ཨི་བཱ་ལྷ་ལ་

[illegible]

༡༡། །འཇམ་དཔལ་ཞི་བྱ་གི་བསྐྱར་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ། དཔལ་ལྷ་ཙུའི་མན་ངག་ལས་བྱུང་བ། །འཇམ་དཔལ་ཞི་བྱ་གི་སྒོ་ནས། །བགེགས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱར་བ་དང་། །ཆེ་བསྐྱིད་བ་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། །ནངས་རེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་སྤྲོ་བར་ལངས་ཏེ། །རང་ཉིད་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་ལོ་གཅིག་པ་ཞལ་དགུ་བྱུག་སོ་བཞི། །ཞབས་བཙུ་བྱུག་པ་སེམས་དཔལ་"གསུམ་²་བཅེགས་ཅན་དུ་སྐྱད་ཅིག་གིས་གསལ་བར་བསྐྱེད། །ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་དང་། །དབང་བསྐྱར་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ་པ་མངོན་རྟོགས་ལྟར་བྱ།

དེ་ནས་རང་གི་སྐྱགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་འོད་ཟེར་གྱིས། །མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་འཛིགས་བྱེད་སེམས་དཔལ་སྐྱམ་བཅེགས་ཅན་བསྐྱོམས་པ་དང་འབྲ་བ་སྐྱུན་བྲངས་ལ། །དེ་ལ་མཆོད་གཏོར་མདོར་བསྐྱས་བྱུལ། །དེ་ནས་རང་གི་རྩ་གསུམ་གསལ་གདབ། །དེ་ནས་མདུན་དུ་སྐྱུན་བྲངས་པའི་འཛིགས་བྱེད་དེ་ལ། །སྐྱ་གསུང་སྐྱགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སྐྱལ་ཏུ་གསོལ། །སྐྱམ་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། །མདུན་གྱི་འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྐྱགས་ཀའི་རྩྭ་

1 སྐྱུ་ དཔལ་

2 མཆོ། སྐྱམ་

དེ་ལས། ལྷ་ལི་བཙུ་བྱག་ཁ་དོག་དཀར་ཞིང་འོད་འཕྲོ་བ། ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བྱག་གཡས་
ནས་བྱང་། རང་གི་ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བྱག་གཡོན་ནས་ཅ་རྒྱུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས། རྒྱུ་
མའི་ནང་ཐམས་ཅད་ལྷ་ལིས་གང་བའི་རྩའི་མར་སྒྲ་ཨོ་ཡིག་མགོ་ནང་བསྟན་དང་།
ཡར་སྒྲ་ཨོ་ཡིག་མགོ་བྱིར་བསྟན་གྱིས་བཀག་བ། ཨོ་ཡིག་ལྷ་ལི་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་དཀར་པོ། རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྒྲའི་རོ་བོར་མོས་པ་བྱེད། སྒྲ་
ཡང་རྩྱ་དེ་ལས་གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་ཁ་དོག་དམར་ཞིང་འཕྲོ་བ། ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བྱག་
གཡོན་ནས་བྱང་བ། རང་གི་སྒྲ་བྱག་གཡས་ནས་ཅ་རོ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་པས། རོ་
མའི་ནང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལིས་གང་བའི་ཡར་སྒྲ་དང་མར་སྒྲ་གཉིས་ལྷུང་ཡིག་ཆོག་
བྱག་ཅན་གྱིས་སྒར་བཞིན་བཀག། །དེ་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་དམར་པ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་
གསུང་གི་རོ་བོར་མོས་པ་བྱེད། སྒྲ་ཡང་རྩྱ་དེ་ལས་རྩྱ་མཐིང་ག་དབག་མེད་བྱང་བ།
ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བྱག་གཡོན་ནས་བྱང་བ། རང་གི་ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བྱག་གཡོན་ནས་
ཞུགས་ཅ་དབུ་མའི་ནང་ནས་ཞུགས་པས་ཅ་དབུ་མའི་ནང་ཐམས་ཅད་རྩྱ་ཡིག་མཐིང་
གས་གང་། ཅ་དེའི་ཡར་མར་གྱི་སྒྲ་གཉིས་རྩེ་ཐོན་པོ་ཅེ་ལྷ་བ་ལྷེ་བ་ལ་རྩྱ་གིས་
མཆན་པ་རེ་རེས་བཀག། །དེ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྒྲ་གས་གྱི་རོ་བོར་མོས་པ་
བྱེད། དེ་ནས་ཡང་མདུན་གྱི་འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྒྲ་གས་ཀའི་རྩྱ་དེ་ལས་རྩྱ་ཡིག་འཕྲོས་
ནས་རང་གི་སྒྲི་བོར་བྱང་དེ་ལས་རྩྱ་ཡིག་ཆུའི་གཟེགས་¹མ་འཐོར་བ་སྟར་དབག་
མེད་འཕྲོས་པས་རང་གི་བ་སྒྲའི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་རྩྱ་གིས་གང་། རྩྱ་དེ་ནམས་ཡོངས་སུ་
བྱུང་བ་ལས་རྩེ་ཐོན་པོ་ཅེ་གསུམ་པར་བྱུང་བས་རང་གི་བ་སྒྲའི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་རྩེ་

1 གཟེགས

རྗེས་གང་བར་བསྐྱོམ། དེ་ནས་བརྒྱས་པ་མཉེན་པ་ནི། རང་གི་སྤྲུགས་ཀའི་ཉིང་རེ་
བཞིན་སེམས་དཔའི་མཐའ་སྐྱོར་ལ། དེ་གི་བརྒྱ་པའི་སྤྲུགས་མཉེན་ཁ་དོག་ནག་པོ་འོང་
མེད་འཕྲོ་བ་གཤས་སྐྱོར་དུ་བསོད་དོ།

སྐྱུ་གུ་པེ་དང་རང་གི་བ་སྤྱི་མྱོ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་དོ་རྩེ་རྣམས་ལས་
འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། དཔྱ་བགོགས་ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད་པར་བསམས་ལ། ཡོ་
ཨ་ཨྱ་ཞེས་སོགས་ཨྱ་ཡི་བཅུ་དྲུག་གི་མཇུག་ཏུ། ཡོ་རྩི་རྩི་ཡི་གི་དྲ་བ་ན་རྩྱུ་པེ།
ག་ག་ག་ལྟ་ང། ཞེས་སོགས་གསལ་བྱེད་རྣམས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་མཐར་རྩྱུ་རྩྱུ་
པེ་པེ་སྤྱུ། ཞེས་སྤྱར་བ་ཉེར་གཅིག་མ་ཆག་པར་བསྐྱས་པས་པར་ཆད་གང་
གིས་ཀྱང་མི་ཚུགས་སོ།¹ །དེ་ནས་རང་གི་སྟེ་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྩྱ་རྩྱའི་དབྱས་སྤྱི་
མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒན་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་གྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
རོ་བོ་རྩྱུ་ཡིག་མཐེང་ག་ནས་འབྲུ་ཅམ་ཞིག་བསྟོམ། རྩྱུ་དེའི་མགོ་བོའི་ཐིག་ལའི་ནང་
དུ་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐིག་ལེས་བརྒྱན་པ་བཞག །རྩྱུ་དེའི་གཡས་གཡོན་
གཉིས་སྤྱ་ཡ་དང་མ་གཉིས་བཞག །ལྷུང་ཡི་གེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བསྟོམས་ནས་སྟེ་
པར་རྒྱང་འཛིན་པའི་རྒྱང་བྱས་པ་ཅན་ལན་ཉེར་གཅིག་དེ་མ་ཆག་པར་བྱས་ན། ཆེ་
སྤྱབ་ལ་འདི་ལས་ཐབ་པ་མེད་དོ། །རང་དམ་ཆོག་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་ལམ་ལ་
འཇུག་པར་བྱའོ། །ཡང་མན་ངག་འདི་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྟོན་པའི་བྱེད་ན། རང་འཇམ་
དཔལ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པར་བསྟོམ། མདུན་དུ་རང་དེ་འབྲ་བ་
ཞིག་སྤྱན་དངས་ནས་མཆོད་བསྟོད་བྲ། དཔེགས་པ་སྤྱར་དང་འབྲ་བ་ཅ་གསུམ་

དང་། དེའི་ནང་གི་ཡེ་གོ་ནམས་འངས་དབངས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་
བར་བྲ། བཟུངས་པའི་ཆོ་ན་སྟོང་གར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ། ཨོྩ་ཨ་ར་བ་ཙ་
ན་རྩི་ལྷོ་ལྷོ་པའ། ཅེས་པའི་སྐྱེ་གསུང་སྟེང་བཀོད་དེ་དབངས་གསལ་གྱི་བར་དུ་སྐྱེ་གསུང་
འདི་བཅུག་ནས་དམིགས་པ་གཞན་སྤར་སྤར་བྱས་ཏེ་བཟང་། ལྷོ་བའི་ཙ་འཁོར་གྱི་
དབུས་སུ་འདྲ། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤན་མ་སྟེང་གཤམས་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ། རང་གི་
སེམས་རྩི་དམར་སེར་ཆོག་དྲག་ཙན་དུ་བསྐྱོམས་པའི་ཆོག་དྲག་གི་ནང་དུ་རང་གི་
མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་འདྲི་ག། གཞན་ཐམས་ཅད་སྤར་གྱི་རིགས་བསྐྱེ་
བར་བྱའོ། །མཆོག་ཏུ་ཐབ་པའི་མན་ངག་ཨྱོ། བདག་གཞན་ཁམས་གསུམ་མ་ཆོགས་
ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་སྤར་མ་ཁྲབ་བདག་དེ་བཞིན་
གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དཔལ་གཤིན་མེ་གཤེད་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །གཞོན་མེད་སྐྱེ་གསུང་དང་ཐུག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །འགྱུར་མེད་རིག་པ་འདྲིན་པ་དཔལ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོགས་དགེ་
འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །འགྲོ་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་གཤིན་མེའི་ཁར་
རྒྱུད་པ་ལས་བསྐྱེལ། བན་པ་དང་བདེ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དཔལ་གཤིན་མེ་གཤེད་
ཀྱི་གོ་འཕང་དུ་འགྱུར་བར་བྲ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་གོ་འཕང་ལ་གནས་པར་
བྱའོ། ། །མཛྲ་ཡོ། །

༡༡། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཕྱག་མཆན་སོགས་གྱི་
བཤད་པའི་ཟིན་བྲིས་བརྒྱགས་སོ། །

༡༢། །ན་མོ་བརྗེ་རྩེ་ར་ལྷ་ཡ། དཔལ་རྟོ་རྟེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྒོམ་
དུས། མགོར་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་བསྒོམ་བསྐྱས་བྱེད་པ། བོད་གྱི་སྤྲུལ་མ་རྣམས་གྱི་
ཕྱག་ལེན་ལ་འབྱུང་བས་བྱུབ་ནའང་ལེགས། མི་དགོས་ཁ་མེད་རང་ཡང་མིན་
གསུངས།

ཐོག་མར་སྟོན་འགྲེའི་གཏོར་མ་གཏོར་བ་ཡང་། སྤྱི་གཏོར་གྱིས་གཏོར་བ་
དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་རྒྱུད་བའི་གཏོར་ཆོག་གིས་བསྟོ་བ་སོགས་བོད་ན་ཡོད་ནའང་།
དགྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཆོགས་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་བཙུལ་འབྱུལ། དགྱིལ་འཁོར་བ་ལ་
བར་ཆད་མི་འབྱུང་བར་གསོལ་བ་གདབ་བ་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་དེའི་འཕྲིན་ལས་
བཅོལ་བ་ལ་སོགས་བ་ལ་ལི་ཏའི་གཞུང་ན་ཡོད་བ་ལྟར་ལེགས་གསུངས། དེ་ནས་
མཆོད་བ་བྱིན་རྒྱབས་དང་། རྒྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རང་སྐྱོད་ཅིག་གིས་
ལྟར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་
བྱངས་པ་རང་ནས་བྱས་པས་ཆོག་པ། རྒྱ་གར་པའི་བྱུབ་ཆེན་མང་པོའི་བཞེད་བ་
ཡིན་ཞིང་། ཡིག་བརྒྱའི་བསྒོམ་བསྐྱས་ནི་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་གསོ་བ་དང་། ལྷག་
ཆད་ཁ་སྐོང་ལ་མཐུག་ཏུ་བྱེད་པར་བཤད་པས། དེས་བྱུབ་གསུངས། བསྐྱུང་འཁོར་

1 བཞོན་ - 35

ནམ་པའོ། །ཅ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲང་ལྷགས་འཛིན་པར་ལྷ་མི་ཉའི་གཞུང་ལས་བཤད་
 ཅིང། སྤྱི་ཟླ་བ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་ནས། དེ་
 བཞིན་དུ། ཕྱག་མཆོན་འཛིན་པའི་ཕྱག་རྣམས་ནི་གཡས་ཀྱི་དང་པོ་ན་གྱི་གྲག་ཅེས་
 སོགས་ཡོད་གསུངས། །སྒྲང་ལྷགས་འཛིན་པའི་ཕྱག་གཉིས་པོ་མས་འགྱེད་ཀྱི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ན། “དེའི་¹མགོའི་ཐད་དུ་སྒྲང་ལྷགས་འོང་བས། དེ་ལྟར་ན། བདེ་མཆོག་ལྟར།
 སྒྲང་ལྷགས་འཛིན་པའི་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་སྤྲིགས་མཛུབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་སྤྲིན་མཆོམས་དང་
 མཉམ་པར་ཞེས་སྟོས་པ་དང་འགལ་གསུངས། ཕྱག་འགྱེད་པ་ལ་ལྷགས་མང་ན་
 ཡང་། སོག་པ་ནས་འགྱེད་པ་ལེགས་གསུངས། སྤྱི་མཆེད་བྱིན་རྒྱལ་ལ། གཞུང་
 རྣམས་ལས། སྤྱི་མཆེད་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱལ་བ། ཟེར་བ་ཅམ་ལས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་
 ཡང་། རྩྱ་ན་ཀ་རས་མིག་ས་སྤྱིང་སོགས་སུ་སྤྱད་པས་དེ་ཡི་ལྷགས་སུ་བྱས། ལྟར་མི་
 སྤྱིད་པར། ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ལྟར་མོས་པ་བྱེད་པའི་ལྷགས་ཀྱང་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་
 བྱས་པ་ཡིན། དབང་བསྐྱར་ནས། དེགས་བདག་གིས་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་སྤྱི་པོར་རྒྱས་
 འདེབས་པ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་བཞེད་ནའང་། ལྷ་མི་ཉའི་གཞུང་ལས། མི་བསྐྱོད་ཅ་
 བའི་ཞལ་ལ་འོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་བདུན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 བཤད་པས། མ་ཉེའི་ཞལ་ཀྱི་མཆོག་མའི་སྟེང་། མདུན་ངོས་སུ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར། ཁོ་
 ཞལ་དམར་པོའི་བདུན་ཅམ། ཅ་ཞལ་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་ཀྱི་བར་དེར་རྒྱས་འདེབས། དེ་ལ་
 མི་བསྐྱོད་པ་ལ་དེགས་མང་ནའང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པ། སྤྱི་མཛོག་སྟོན་
 པོ་གཡས་པ་ས་གཞོན། གཡོན་ཉིང་དེ་འཛིན། རོ་རྩེ་སྤྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ་དེ་

1 དེའི

ལ་བྱེད་དགོས་གསུངས། ལྷ་དམ་ཆོག་པ་རྟོག་པས་བཅོས་ནས་བསྐྱོམས་པ་ལ། ཡེ་
ཤེས་པ་སྡོན་ཆོག་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ།
རང་འབྲེལ་རྩི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱན་དངས་པ་དེ། སྤྱིང་ག་ནས་སྡོས་
པའི་སྒྲོ་བ་བཞིའི་ཐོ་བ་གཤེན་རྩི་གཤེད་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྤྱི་བོར་དགྲུག་། དབྱུག་པ་
གཤེན་རྩི་གཤེད་ཀྱིས་གཞུག་ཅེས་པ། ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུག་ནའང་ཆ་མ་འདྲེས་
པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱོ་གཤེན་རྩི་གཤེད་ཀྱིས་མི་འབྲས་བར་དབྱེར་མེད་དུ་
བཅིངས་པས། དམ་ཆོག་པ་མ་རྟེའི་ཞལ་ལ། ཡེ་ཤེས་པའི་མ་རྟེའི་ཞལ་དབྱེར་མེད་
འདྲེས་པ་སོགས། དུག་མཆོན་ལ་དུག་མཆོན་སོགས་ནས་རྒྱལ་ཤོན་ཀྱི་བར་དུ་
འདྲེས་པར་བྱས། རལ་གྱི་གཤེན་རྩི་གཤེད་ཀྱིས་མི་དགའ་བཞིན་དུ་སྡོད་དགོས་པ་
མ་ཡིན་པར། དགེས་བཞིན་དུ་དུས་རི་སྤྱིད་པར་བཞུགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་
གསུངས། འགའ་ཞིག་སྒྲོ་བ་བཞི་མེད་པའི་དཔལ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་
གཞུག་དུས། རྩི་རྩི་བྱི་རྩི་དང་། སྒྲོ་བ་བཞི་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། ཨཱ་ཤ་ལ་རྩི་ཞེས་
སོགས་དགོས་ཟེར་བ་རིགས་པ་མིན་ནོ་གསུངས། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་འོག་
ན་ཡོད་པ་འདིའི་བྱང་ཆོས་ཡིན།

དེའི་དོན་ནི། དུར་ཁོང་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཡིན་པས། བསད་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་བྱེད་
པ་དང་མཐུན་པར། འདིའང་ཁོ་བོའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བྲག་པོ་ཡིན་པས། སྤྱི་ལས་
སྤྱིས་པའི་འོད་ཟེར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས། བགེགས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཐལ་བར་བྱས་པའི་ཐལ་བ་ཡང་རྒྱུད་གིས་གཏོར་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་རང་གིས་
ཀྱང་བགེགས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་པར་གཏོར་བའི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་

གསུངས། བཟུངས་པའི་དུས་སུ་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་མཐའ། ཐུགས་འཕྲེང་དགོང་
 པ་དེ་ནང་སྒྲོར་དུ་ཉེ་བའི་སྤྱིང་པོ་ཡ་མུ་ཉྩ་ཀ་དང་། བར་སྒྲོར་དུ་སྤྱི་ཕྱི་དང་། ཕྱི་སྒྲོར་
 དུ་ཡ་མ་རྩ་ཇོ། འགོད་པར་བཞེད་པ་མང་ནའང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ས་བོན་འགོད་པའི་
 རིམ་པ་བཞིན་བྱ། བཟུངས་པའི་རིམ་པའང་། སུམ་ཆར་བསྐྱེད་པས་ནས་བཟུངས་པའམ། རེ་
 རེ་ཞིང་བཟུངས་པ་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ནའང་། གཙུ་ཆེར་ཅ་ཐུགས་བཟུངས་པ་མན་ངག་
 ཡིན་གསུངས། དམིགས་པ་ནི། ཐུགས་ཀ་ནས་ཐུགས་ཕྱིང་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་སྤྱིད་པ་གསུམ་ཁྲབ་པར་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དོན་བྱས།
 ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དུ་བྱས་ནས། སྤྱིང་གའི་ས་བོན་ལ་ཐེམ་ཞིང་། ཡང་
 སྤྱིང་བཞིན་སྒྲོ་བ་སོགས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། སྤྱིང་ཁའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་འོད་ཟེར་
 འབར་བ་ལ་སེམས་མ་ཡེངས་པར་གཏད་ནས་བཟུངས་ན། དངོས་བྱུང་སྤྱིང་བ་ཡིན་
 གསུངས། ལ་ལི་ཏའི་གཞུང་ནས་བཤད། བསྐྱེན་པའི་གྲངས་ཆད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་
 ལས་འཕྲོ་ལ་རག་ལས་པས། གཅིག་ཏུ་མ་དེས་གསུངས། ལྷ་ལི་ཏའི་གཞུང་ལས། སྤྱི་
 ཕྱི་ ལ་ལས་ཐུགས་སུ་བྱས་པའང་ཡོད་གསུངས། ཏིང་ལེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་
 མཐའ་སྒྲོར་དུ་ཉེ་སྤྱིང་། སྤྱིང་པོ། ཅ་ཐུགས་ནམས་རིམ་གྱིས་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་
 འགོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན། ལྷ་ལི་ཏའི་གཞུང་གི་ལྷ་སྤྱིང་
 ཐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་བོན་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་ ཕྱི་ བར་གི་རེ་མིག་
 དབྱ་ལ་བཀོད་ནས། ལྷ་སྤྱིང་ལ་ཡ་མ་རྩ་ཇོ་དང་། སྒྲོ་བཞིར་ཡ་མུ་ཉྩ་ཀ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གསུངས་སོ། །

ཡ་མ་རྩ་ཇོའི་མཐའ་རྒྱ་གཉིས་པར་གཉིས་ལྷ་ལི་ཏའི་གཞུང་ན་ཡོད་པ་ལྟར་བྱ་

དགོས་གསུངས། རྫོང་པའི་ཆེ་ཞལ་དགུ་ཁས་རྫོང་པའི་དམིགས་པ་བྱས་པས། དགུ་
འགྲུར་དུ་འགྲོ་སྟེ། གྱི་རྡོ་རྗེ་ལའང་། ཞལ་བརྒྱད་ཀར་གྱིས། རྫོང་པ་ཡོད་པས་
སོ། །བརྒྱས་པའི་ཆེ་བྱུགས་ཀར་སྒྲགས་འབྲེང་འགོད་ལུགས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་
བོན་འགོད་པའི་རིགས་འགྲོས་འདི་སྦྱར་ན་ལེགས་གསུངས། དབུས་ཀྱི་མཆན་མ་ལ་
རོ་མགོ་མེད་འགོད་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། དབུས་ཀྱི་འདི་གདན་ཡིན་པས་རོ་ཆང་མ་
འགོད་དགོས་ཤིང་། ཤར་གྱི་མགོ་དེ་ཆངས་པའི་མགོ་བོ་ཡིན་པས། དབུས་ཀྱི་རོ་
དེའི་མགོ་བོ་ཡིན་ན་ཆངས་པའི་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལག་པ་རྒྱ་མ་སོགས་ཀྱང་
ཆངས་པའི་ཡིན་པར་འགྲུར་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱ་མ་སོགས་མཆན་མ་རྣམས་མིའི་
རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་བདུན་གྱི་འབྲེལ་པ་གཉིས་
ཞེས་པའི་གཅིག་གཞན་ལྷ་རྒྱ་བ་དང་། གཅིག་སོན་གླིས་མཛད་དོ། །དབུས་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྡོ་རྗེ་ར་བར་རྩ་ལོ་བཞེད་པ་བཞིན་ལེགས་ནའང་། ཁོང་བས་ཀྱང་།
ཁྲག་ཞག་འཕུག་པའི་རྒྱ་མཆོ་བཤད་པས། དེ་མ་དག དཀྱིལ་འཁོར་ནང་གི་རྡོ་རྗེ་ར་
བ་འདི། བཅོམ་ལྷན་འདས་བཞུགས་ས་ཡིན། སྦྱ་ཕྱེད་ཅམ་དུ་སྟེབ་བ་ཕྱེད། དེ་ཕྱིར་
འབྲེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགོངས་པའི་ཆད་ཅམ་ཡིན་པ་དགོས་སོ། །བྲི་བྲ་ལ་རེ་
མིག་དགུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་བསྟོམ་བྲ་ལ་རེ་མིག་དགུ་མེད་ཅིང་། ལྷོགས་མདོག་
རེ་མིག་དགུ་ཡོད་པ་བཞིན་དགོས་ཤིང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དབུས་མའི་བྲ་འདབ་ཀྱི་
འབབ་ཆུ། ཕྱི་མའི་ཐོག་སྟེང་དུ་སྟེབ་བ་ཅིག་དགོས་ཤིང་། རིན་ཆེན་པ་གུ་ཆ་ཐུན་
གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཕྱི་ནས་དཀར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཅིག་པ་དམར་པའི་

ཐེད་ཞོན་པ་བྱས་པས། ཐེད་པ་གྲུའི་ཆ་ཐན་ཐེད་འཕར་བ་གཅིག་འོང་ཞིང་། ཉང་
 རོས་སྟ། པ་གྲུས་མ་ཞོན་པའི་ཕྱི་ལ་མེད་དུ། ལྷམ་ཙ་བཏང་ནས་ཐོག་ཕྱབ་པས་པ་
 གྲུ་དང་ཁ་ཏ་བཅད་དུ་འོང་བ་དགོས་གསུངས། ཕྱི་ལ་དང་པ་གྲུའི་མེད་ནས་ཀ་ཐུང་
 དང་བེ་ཕུལ་བྱས་ནས། རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་ཐོག་འདེགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་གཞལ་ཡས་ཁང་
 གི་རྒྱན་ནས། “ཐིགས་¹ཁང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། རོན་ལ་ཐོག་གཉིས་ཡོད་གསུངས། ལྷ་
 ཞེ་དགུ་ཐེད་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གདན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་ཏུ་རྒྱུང་གི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པ། ལྷ་ཡི་ཏའི་གཞུང་ན་འདུག་ནའང་། གཞན་པལ་ཆེ་བ་ལ་མི་
 འདུག་ཅིང་། ཡོད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་རིགས་དེར་འདུག་གསུངས། འཁོར་
 མངོན་བྱང་ལྷ་ཐེད་པར་ཐེད་པའི་སྐབས་སྟ། རང་རང་གི་ཆེ་གདན་གྱི་མེད་དུ་མིང་
 ཡིག་དང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱག་མཆན་མགོ་བོ་སོགས་བསམ། དེ་ལ་རིགས་བཞི།
 དུམ་བཞི། ལྷ་སྐམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། སྐོ་བཞི་དང་ཟླ་བཞིའི་
 རོ་རྩེ་ལུགས་ཀྱི་སོགས་བཞི་དང་། རོ་རྩེ་གཞོད་མངོས་སོགས་སྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 ཐུགས་ཀར་ཨ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས།
 སངས་རྒྱས་སོགས་བཞི་སྐྱེན་བྱངས་པ་དང་། ལྷ་རང་རང་དང་བཅས་པ་རང་རང་གི་
 ཐུགས་ཀའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པས། རང་རང་གི་གདན་གྱི་མེད་དུ། ཉི་
 མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཀྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲབ་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་རྣམས་ཀྱི་མེད་དུ། རྒྱ་ལས་རྒྱ་བྱུར་གྱི་རྒྱལ་
 དུ། དབུས་ཀྱི་ལེ་ཆེ་དགུ་ལ་ཨོྃ་ཨྃ་ཨྃ་ཨྃ་སོགས་དང་། ལྷ་སྐམ་ལ་ཡ་མ་རྩ་ཨོྃ་སོགས་

1 མཚོ། ཐོག

དང་། སྒོ་བཞི་ལ་ཡ་ལྟ་ཀྱང་། བྲ་བཞི་ལྟེན་འགྲུབ་ཀྱི་གསུམ་དང་པེ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་
དེ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། སངས་རྒྱུ་སོགས་བཞི་སྟེང་དང་སྟེ་ཐེ་
བ་ལས། རང་རང་གི་ཕྱག་མཆོད་མགོ་བོ་སོགས་སྟེང་། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་།
སངས་རྒྱུ་བཞི་སྟེང་དང་སྟེ་ཐེ་བས། རྩེ་མགོ་བོ་སོགས་ལས་ལྟ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱེད། ཐམས་ཅད་ཞལ་མ་དེའི་ཞལ་ཅན། ཕྱག་གཉིས་པོས་ཕྱག་མཆོད་རང་མིང་
དང་མཐུན་པ་གཉིས་འཛིན་པར་བྱེད་པ། མ་དེའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ་རབས་པ་
རྣམས་བཞེད་དེ་མི་དགོས་གསུངས། སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྟེང་འོག་གི་སྟེ་
རྩེ་སྤྱི་མོ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་འདི། ལྷན་པས་མཛད་པའི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཆོགས་ཆེན་པོ་ལས་བཤད་གསུངས། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་མཛོད་རྟོགས་འདི་ལྟ་ལི་ཉའི་
གཞུང་ལ་གཞི་བྱས། དེར་མི་གསལ་བ་རྣམས་བྱུང་ཆེན་གཞན་སྟངས་སྟབས་ཀྱི་
བཞེད་པས་བརྒྱན་ཅིང་། ཡང་། སྤྱི་མོའི་བྲན་པ་བདུན་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ནས།
རྩེ་འཛིགས་བྱེད་བཤད་པ་རྟོག་བདུན་རི་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་ལྟ་ལས། དེའི་འབྲེལ་
པ་ཨ་བྱུ་ཡས་མན་དག་སྟེ་མར་ཞིབ་པར་བཀའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་གསལ་བ་ཐམས་
ཅད་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་བཤད་པ་མ་གཏོགས། རང་བཟོ་དང་སྟངས་མེད་པའི་འབྲེལ་
བསྐྱེད་པས་སོགས་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་ལྟ་བུ་
བཞེན་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས། སྟེང་། དབུ་མ་ལ། མགོན་པོ་སྤྱི་སྟེང་ཆོད་མའི་སྟེང་
བྱུང་འཛིན་པ་ལྟར། འཛིགས་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་ཆེན་ལྟ་ལི་ཉའི་གཞུང་
རྣམས་ལ་མ་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཚུལ་འདི་ལ་བྱུང་ཆེན་འདི་ཆོད་མའི་
སྟེང་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱུང་གསུངས། འདིར་མཛོད་བྱུང་ལྟེན་རིམ་པ་ནི། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་

འཁོར་གྱི་སྟོང་གི་ཆེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་མེ་མོང་ཡེ་ཤེས། རྒྱུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
ཐུགས་ཀའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སངས་རྒྱས་སོགས་བཞི་དང་། འཇམ་དཔལ་
རང་དང་བཅས་པ་ཐེམ་པས། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འོད་གྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་
སྟོང་ཁྲབ་པར་གྱུར་བ་དེ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། དེའི་སྟོང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་ནག་པོ་ཚུ་ལས་ཚུ་
བྱར་གྱི་ཚུ་ལ་གྱིས་བྱར་བར་བསྒྲོམ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། དེ་ལས་འོད་
འཕྲོས་འདུས་པས། རྩི་མཛེས་ནག་པོའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་བ་དེ་བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས། རྒྱ་
ཡོངས་སུ་རྩི་གས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སྒྲོར་དགོས་པས། དེ་ལ་དང་པོ་རྩི་མཛེས་
གྲུབ་པའི་དུས་འདི་མའི་མངལ་དུ་བ་མའི་ཁྲ་ཁྲག་ནམ་ཤེས་གསུམ་ཆོགས་པ་ལས།
བྱའི་ཡན་ལག་ཆ་ཤས་སོགས་རྩི་གས་པ་ལ་སྒྲོར་ལ། དེའི་ལུས་ལ་ནམ་ཤེས་ཡོད་
པ་མཆོན་པའི་རྩི་མཛེས་ཉི་མ་ལ་རྩྱུ་ཡིག་འགོད་དོ་གསུང་། སངས་རྒྱས་སོགས་བཞི་
སྟུན་བྱངས། ཡང་ཡང་བསྐྱེམ་བའི་དགོས་པ། གྱིས་པ་ཐ་མལ་བའི་ལུས་ལ་ཕྱར་
སོགས་ལྡ་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་ཡོད་པ་སྒྲུང་གཞི། དེ་ནམས་ལྟའི་ཕྱར་སོགས་
སུ་བསྒྲུར་བའི་བྱིར། ནམ་སྒྲུང་སོགས་རྒྱལ་བ་ནམས་བཅུག་པས། ཕྱར་པོ་ལྡ་རིགས་
ལྡར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་མཆོན་ནས། སེམས་མ་རྩི་མཛེས་སོགས་གྱིས་ཁམས་ནམས་
ཡུམ་དང་སེམས་དཔལ་ནམས་གྱིས་དབང་པོ་ནམས་སེམས་དཔལ་དང་། ཁྲོ་བོ་
ནམས་གྱིས་ལས་དབང་ནམས་ཁྲོ་བོར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱེ་མཆེད་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པས། དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་རྩི་མཛེས་མིག་དང་ན་བ་སོགས་སུ་
འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་སོགས་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྐྱུ་བྱེད་པ་
འདི་སངས་རྒྱས་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མཆོན་ནའང་། དངོས་གཞི། གྱིས་

པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྩལ་རྫོགས་ནས་དགེ་མི་དགེའི་བྱ་བ་སོགས་ལ་འབྲུག་པ་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་གསུངས། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་
འགོད་པའི་སྐབས་སུ། ཨ་མོ་ཟླའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ། དབུས་ཀྱི་རོའི་སྤྱོད་ཏུ་གྱི་གྲག་གི་
བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་ནའང་། དབུས་ཀྱི་རོའི་སྤྱོད་ཏུ་དོ་རྩེ་ནག་པོ་ཅེ་དགུ་བ་གི་
ཞིང་། གྱི་གྲག་ཤར་གྱི་སྐྱམ་བུ་ལ་གིས་པས། ལྷ་རྣམས་ལ་རལ་གྱིའི་མིང་ཡོང་ནའང་།
རལ་གྱིའི་ཆབ་ལ་དོ་རྩེ་ཡོད་པས། གངས་ཆད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །

འོ་ན་གཤམ་ཀྱི་མཆན་མ་དང་པོ་ལས་ལྷ་མི་བསྐྱེད་པར་མི་ཡོང་བའི་སྐྱོན་
ཡོད་དོ་ཟེར་ན། དེ་མེད་དེ། གཤམ་ཀྱི་མཆན་མ་དང་པོ་ལས་ལྷ་མི་བསྐྱེད་པར།
མཆན་མ་གཞན་ལས་ལྷ་བསྐྱེད་པ་འིན་ཏུའང་མི་ཡོང་གསུང་། འོ་ན་རལ་གྱི་ཕྱག་
མཆན་ལ་ནི་ཡོད། མཆན་མ་འགོད་ཏུས་མི་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། རལ་
གྱི་རྒྱའི་འཇམ་དཔལ་བསྐྱེད་པའི་མཆན་མ་ལ་འོང་བས་འདིར་མ་བཀོད་པས་ཕྱག་
སོ་བཞི་ཡིན་ནའང་། ཕྱག་མཆན་སོ་གསུམ་འོང་། ལྷང་ལྷགས་གཅིག་ལ་ཕྱག་གཉིས་
ཀས་འཛིན་དགོས་པས། མཆན་མ་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པས་སོ་གཉིས་ལས་མེད་དོ་
གསུངས། ཞེ་དགུའི་ཏུས་ཀྱི་རིགས་བཞི་ཡུམ་བཞི་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཆང་དེ་
བཞིན་གཤམ་པ་རྣམས། སྤྱི་མདོག་ཕྱག་མཆན་རྣམས་ལྷ་མི་ཏའི་གཞུང་ནས་
བཤད་པ་ལྷར་ཕྱོགས་མདོག་དང་། ཕྱག་མཆན་མགོ་སོགས་འཛིན་ཅིང་དེ་ལའང་།
སྤྱི་རབས་ཀྱི་བོད་རྣམས་ཀྱིས། ལག་བཀའ་དང་རྒྱུ་བཀའ་མཆན་མར་འགོད་
པར་སྤང་སྟེ། དེ་ཡི་རྒྱ་མཆན་རོ་དེའི་ལག་བཀའ་དང་རྒྱུ་བཀའ་མཆན་སྤང་སྟེ། ཤེས་
བྱེད་ཏུ་སྤྱབ་མི་བྱས། ཉོག་བདུན་ལས། ལྷོར་ལག་བཀའ་བྱང་ཏུ་རྒྱུ་བཀའ་པ་ཞེས་པ་མ་

གཏོགས་གཉིས་ཆེ་བ་མེད་པས། རང་ལུགས་ལ་རེ་རེས་ཆོག་གསུངས། ལྷ་འདི་བ་
 རྣམས་ཞི་བྱ་དང་རྣམ་པ་ཡོ་ག་དང་མ་ཐུན་པས། རྟོང་དབྱིངས་ལྷ་རིགས་ཤིང་།
 རྟོང་ཆེ་ལུགས་ཀྱི་སོགས་བཞི་ཡང་། རྟོང་དབྱིངས་ལྷ་རིགས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་
 དུས་སུ་ནི། ཐམས་ཅད་རྟོང་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ། བད་ཆེ་ཉི་མ་
 ལ་གཡོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་གནས་པ། བྱག་མཆན་མགོ་སོགས་འཛིན་པ་ལས་འོས་
 མེད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བད་ཉིད་སྟེང་དུ་མ་ཉེ་ནག་པོ་རེ་རེ་བྱེད་
 གྱིན་འདུག་སྟེ། འདི་ཡེ་ནས་མི་དགོས་གསུངས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱགས་ཀར་
 ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་འགོད་པ། རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་མཁས་བྱུང་མང་པོས་
 བཤད་ནའང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་འདི་ལྷ་བུ་ཞིག་འགོད་དགོས་ཟེར་བའི་
 དམིགས་བསལ་མ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ཨ་ཀ་རས། འཇམ་དཔལ་རྒྱ་རྟོང་འཛིན་
 པ་འབྲ་བ་འགོད་པར་བཤད་པས་དེ་ཡི་ལུགས་སུ་བྱས། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དབང་
 འགོད་པ་དེ། འཇམ་དཔལ་ཀྱི་བྱགས་ཀར་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་ནག་པོ་འགོད་
 པའམ། ཡང་ན་བྱགས་ཀར་ཉི་མ་ལ་རྟོང་ཞག་པོ་ཅེ་དགུ་བ་དེའི་ལྷེ་བར་འགོད་པ་
 གང་བྱས་ནའང་འབྲ་གསུངས། ལྷ་ལི་ཉིད་གཞུང་ལས། རྟོང་མགོ་སོགས་ལ་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལ་མཆན་མ་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། སྤྲགས་རེ་བཤད་པ་ཡོད་དེ། བསྟེན་པའི་
 དུས་སུ་རེ་རེ་ཞིང་དགོས་པའི་རེས་པ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
 བོན་སྤྲགས་ཆན་གསུམ་པོས་བྱས་པ་ཡིན། བརྒྲས་པ་བྱེད་དུས་རང་རང་གི་བྱགས་
 ཀར་ཉི་མ་ལ་ས་བོན་དེ་དག་བཀོད་ནས། སྤྲགས་བརྒྲས་དུས། རང་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་སུ་གསལ་བའི་ཞལ་དགུ་དང་། འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲགས་གང་རྣམས་

དེ་འབྲུག་གི་སྐྱེ་ལྟར་དེར་རི་རི་བརྒྱས་པའི་དམིགས་པ་བྱས་ན། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བསྐྱེན་པ་བྱས་པར་འགྲོ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་གསུངས། མཆན་མ་འགོད་དུས། ལྷའི་
ལག་པའི་ཡུ་བ་དེ་ནང་དུ་བསྐྱབ། བྱང་གི་རྒྱ་པའི་མགོ་དེའང་ནང་དུ་བསྐྱབ་པས་
"ཡོང་¹གསུངས། རྟེན་རྟེན་ལ་སྤྱོད་པས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱར་བའི་ཅེ་མོ་ལྷ་བྱ་བྱས།
དེའི་མགོ་ལ་མ་བྱའི་སྐྱོ་མདོངས་བཅིངས་པ་བྱས་འོང་གིན་འདུག་སྟེ། འདི་མི་ལེགས་
ཤིང་། ལྷགས་དབྱུག་གི་རྣམ་པ་ཞེས་བཤད་ཡོད་པས། མདུང་བྱེད་པ་ལྷ་བྱའི་ཅེ་མོ་
ལ་མ་བྱའི་སྐྱོ་མདོངས་བཅིངས་པ་ལྷ་བྱ་བྱས་ན་ལེགས་གསུངས། ཀ་ན་ཡ་ནི་མདུང་
བྱེད་པ་སྟེ་མདུང་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། མན་སྟེར། མདུང་བྱེད་ལ་ཐག་པ་བཏགས་ཡོད་པ་
མདུང་གསོར་ནས་འཕངས་ཏེ། ཐག་པ་ནས་ཚུར་འཐེན་པ་ཞིག་²ཡོད་པ་སྐད་དོ་
གསུངས།

གཏོར་མ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། གོ་ལས་བ་ལང་གི་ཤ་གོས་མཆན་པ་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐ་མལ་བའི་ས་བོན་ལས་ཐ་མལ་བའི་ཤ་བསྐྱེད་ནས་ས་བོན་
དེས་མཆན་པ། ཞེས་པ། ཐ་མལ་གྱི་ས་བོན་ལས་ཤ་ཐ་མལ་བསྐྱེད་ན། "ཁྱི་³མེ་འོང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོས་མཆན་པ། ཞེས་པ་རིགས་པ་དང་། ཡང་"ཁྱི་ལས་ཤ་བསྐྱེད་ནས་
དེ་ལ་ཐ་མལ་བའི་ཤའི་ས་བོན་གོ་ཡིས་མཆན་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཅི་
རིགས་པས་"ཁྱི་ལས་མེ་འོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་བ་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་། "ཁྱི་མེ་
འོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་དགོས་པ་ཡིན། "ཁྱི་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་འོང་ཡེ་ཤེས་

1 ཡོངས་ སྐྱེ་ ༡ན་ ༣ན། ཡོང

2 ཅིག་ སྐྱེ་ ༡ན་ ༤ན། ཞིག

3 སྐྱེ་ ཁྱི་ ༩ འདི་ཡིག་ཤེས་ཀྱི་ཁྱི་ཚང་མར་སྐྱེ་འབྲས་པར་མར་ཁྱི་འབྲུང་ན་འང་མཆན་པ་ཏགས་ལས་འོག་མཆན་བཞོད་མེད། །

གཟུགས་བརྒྱན་ཅན་མི་སྲིད་པའི་བྲིན། "བྱི་དེ་ཉིད་མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་སུ་མོས་པ་བྱེད་
དགོས་གསུངས། ཡང་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ལྔ་པ་ལྔ་བཀོད་ན་མཚམས་བཞིར་
བདུད་ཅི་བཞི་བཀོད་ནས་དབུས་སུ་མི་འགོད་དེ། ཤས་བདུད་ཅི་གཅིག་གི་གོ་ཚད་
བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། དེ་ནས་གཏོར་མའི་དུས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་
དབུལ་བ་ལྔ་ལི་ཏའི་གཞུང་རྒྱུང་བ་ན་གསལ་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་བ་ལ་དབུལ་བ་གཞུང་
ཆེ་བ་ན་གསལ་ལ། དེ་ལ་ཕྱོགས་སྐྱོད་གི་ལྔ་གས་དང་། རྩི་ཕྱི་སྤེལ་བ་དམར་ནག་
གི་གཞུང་གཞན་ན་གསལ་ནའང་། རྩི་དང་སྤེལ་བ་མ་གཏོགས། རྩི་ནས་སྤེལ་བ་མི་
འདུག །འདིར་ཡ་མཁུ་ཀ་དང་སྤེལ་བ་ལ། རྩི་བྱ་ཅ་ར་ནི། ཞེས་པའི། ཅ་ར་ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ། ལ་ལར། ཅ་ར་ཞེས་འབྱུང་བའི་གཞུང་གཅིག་དང་། ཅ་ར་ཞེས་པ་ཡང་
མཐོང་སྟེ། གང་བྱུང་ནའང་། རོན་ལ། ས་ཆེ་ལ་སྐྱོད་བའམ། མཁའ་སྐྱོད་ཅེས་པའི་རོན་
ཡིན་ཏེ། ཅ་ར་དང་ཅ་ར་གཉིས་ཀ་སྐྱོད་བ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །ཡ་བ་ཏ་ལ་ཅ་ར་ལ་
ཞེས་པའི་བ་ཏ་ས་འོག་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཅ་ར་སྐྱོད་བ་ཡིན་པས། ས་སྐྱོད་དམ་ས་འོག་
སྐྱོད་པ། ལྔ་ཁེ་ཅ་ར་ལ་ཞེས་པ་ས་སྤེང་སྐྱོད། ཏ་བྱུང་བ་ནི་གཞི། ཞེས་པ། བྱུང་བ་
མདུན་ནས། ཤར་ལ་འཇུག །ཀ་དཀྱི་ཡ་¹དེ་ག་ཡ། གཡས་སམ་ལྟོ། རྩི་བ་ཕྱི་མ་ནི།
ཞེས་པའི། བ་ཕྱི་རྒྱབ་བམ་རྒྱུ། བཏ་ལྷ་ཏ་ར་ཏི་ག་ཡ་ཞེས་པ། ལྷ་ཏ་ར་གཡོན་ནས།
བྱང་གི་ཕྱོགས་རྣམས་ངེས་བར་བྱས་ནས། རྩི་ཕྱི་དང་སྤེལ་བ་ལ། རྩི་ཞི་ཞེས་བ་
ཞི་རྩ་སྟེ་དབང་པོའི་མིང་ཡིག་གི་དང་པོ། རྩི་ཡ། ཞེས་པའི་ཡ། གཤེན་རྩེའི་མིང་
ཡིག་དང་པོའོ། རྩི་ བ། ཞེས་བ་རུ་ན་རྩི་མིང་ཡིན་པས་དེ་ཡི་མིང་ཡིག་དང་

1 ལྟ། ༩

མོའོ་སྤྱི་ཞེས་པ་འདི་ལ། གནོད་སྦྱིན་གྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རིགས་པས།
ཡུལ་ཞེས་པས། གནོད་སྦྱིན་དེའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་མ་བྱུང་
ཞིང་། ལྷ་ཞེས་པ་གནོད་སྦྱིན་གྱི་ས་བོན་དང་། དེ་མན་ཆད་རྣམས་ལ། འདི་དང་
འདིའི་ས་བོན་དུ་སྦྱོར་ཤེས་པ་མི་སྤང་ནའང་། གཏོར་སྤགས་དེ་རྣམས་བརྗོད་པས།
སྤྱགས་སྦྱོར་བཅོ་ལྔ་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས། སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་འབྱུང་བོ་ཐམས་ཅད་
ལ་འབྱུལ་བའི་སྤགས་ཐུན་མོང་བར་བྱས་པས་ཆོག་གསུངས། བཅོམ་ལྡན་ཆོས་རྗེ་
འཇམ་དབྱངས་སྦྱན་ལམ་དུ། །ཞེས་པ་འདི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་དོ། །

མགོན་གྱིས་གཏོར་མ་གསོལ་དུས་ལྷགས་ལས་མཐུན་ཁ་དོག་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། འཕྲིན་ལས་ཁྱུས་པས་མཛད་པའི་ཞལ་བཞེས་མཛད་པར་མོས་
པ་མ་བརྗོད་པར་བྱེད་དགོས། ལས་གཤེན་ལ་མ་ཉེའི་གདོང་ཅན་དང་། རྩོམ་ཅན་པོ་
ཅེ་མོ་ལྔ་པས་དབུ་བརྒྱན་པར་བསྐྱོམ་པ་རྣམས་སྤྲུལ་སྤྱོད་མཛད་པ་ཡིན། ཅ་སྤྱུ་
ལ་དུད་འགྲོའི་བགས་པ་གྲོན་པ་རྒྱ་གཞུང་ནས་བྱུང་ཡང་། དུད་འགྲོ་གང་ཡིན་མི་
གསལ་བ་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱག་ལྷགས་བྱེད་པ་བྱུང་ནའང་། འདི་སྤང་ལྷགས་ཡིན་པར་
བཞེད་པ་མང་བས་དེ་ཡི་ལྷགས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས། ལས་གཤེན་ལབ་ལུས་
གཉིས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལས་འདིར་མ་བཤད་ཀྱང་། དམིགས་པ་ལ། ཡབ་ལ་གཤེན་
རྗེ་པོ་བརྒྱན། ལུས་ལ་མོ་བརྒྱན་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དམིགས་པ་བྱེད་དགོས། མོ་
བརྒྱན་ནི། གཤེན་རྗེ་བརྟན་མ་སོགས། བདེ་མཆོག་གི་མཆོམས་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
སྤགས་དང་འདྲ་བའི་མིང་འདྲིན་པའི་གཤེན་རྗེ་མོ་བཞེད་དང་། གཤེན་རྗེ་སྤག་མ་ནག་
མོ་སོགས་བཞི་ལྟེ། བརྒྱན་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དམིགས་པ་བྱེད་དགོས་གསུངས། བྱེད་

བ་ཕྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དོ་རྩི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་དུས། རྒྱ་དོ་རྩི་འཛིན་པ་མི་དགོས།
 བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱག་གཉིས་པ། ཕྱག་བཞི་པ། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 བ་རྒྱ་དོ་རྩི་འཛིན་པ་དགོས་པར་སློབ་དཔོན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཤད།
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གཞི་ལ་བ་ཏ་གྲིས་བ་འདི་ལ། བཤད་ཆོད་མི་འདུག་པས། རང་
 རེས། ཅེ་མོ་ནས། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་རྟོག་བཀྲམ་ནས་གདའ་གསུངས་པ་བཞིན། གཞལ་
 ཡས་ཁང་གི་གཞི་ལ་མེ་རྟོག་བཀྲམ་པ་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས། གཏོར་མ་བསྐྱུས་པ་
 འབྲལ་དགོས་བྱུང་ནའང་རྒྱ་དོ་རྩི་འཛིན་པ་མི་དགོས་པར། འཛིགས་བྱེད་རང་
 དཀྱོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་ལྷ་ལི་ཏས་བཤད་གསུངས། བགེགས་དང་ལོག་པར་
 འཛིན་པ་ནམས། །གདུལ་དཀའ་འདུལ་བྱེད་དཔའ་བོ་ནི། །ཤིན་ཏུ་གཏུམ་པའི་ཁོ་
 གཟུགས་ཀྱིས། །མ་རུངས་པ་ནམས་ཆར་གཅོད་ཤོག །སྤིད་པ་གསུམ་འབར་སྐྱ་ནི་
 རྩིས་ཆགས་དུལ་བར་ལྷན། །འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་སྟོང་ལྷན་ཉི་མ་བརྒྱ་སྟོང་ལྷན། །ནམ་
 མང་སྐྱ་དང་ཆ་ལུགས་རྩིས་ཆགས་སེམས་དཔར་ལྷན། །ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དེ་དང་ལྷན་
 ཅིག་གར་བྱེད་ཤོག །ཅེས་པ་འདི། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་
 ནག་པོ་སྟོད་པས། བར་དོར་མཆོག་གྲུབ་པའི་ཆེ་སྟོན་ལམ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་
 རོ། །འདི་ནམས་རྩི་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ངག་ཟིན་གྲིས་སུ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཞབས་འོག་གི་བྱ་ཆེན་པོ་ནི། སྙེ་མ་བདུན་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་བ་ནས། བྱ་
 ཆེན་པོ་ནི། མགོ་བོ་དཀར་ལ་ལུས་པོ་ནག་པ། དེང་སང་གི་འོལ་བར་གྲགས་པ་
 འདི་འོ། །ཞེས་པ་ཙམ་འབྱུང་བ་ལ། དེང་སང་འགའ་ཞིག་གོ་བོར་འདོད་པ་ཡང་
 ཡོད། ། །མཛྲ་ཡི། །

༡༡། །དཔལ་རྩོུ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་བཞིའི་སྦྱིན་
སྒྲིག་དངོས་བྱུང་ཀྱི་སྦྱིན་མཆོ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །དཔལ་རྩོུ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་བཞིའི་སྦྱིན་སྒྲིག་དངོས་བྱུང་ཀྱི་
སྦྱིན་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྲུལ་དང་འཇམ་པའི་རྩོུ་ཞེས་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བྱུག་འཆའ་
སོ། །

ནམ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇུག་འོགས་ཁྲུས་ལ་བཙོན། །ཁྲེལ་ཡོད་ཤིང་འུན་
གོས་སྦྱོན་བཙོད་མཆོག་གི། །སེ་རལ་སྤེང་དཀར་དད་པའི་རིལ་བ་ཐོགས། །བཙོན་
འགྲུས་རལ་པའི་ཁུར་བཅིངས་སྦྱིང་རྩེ་ཡི། །གཡང་གཞི་ནག་པོ་འཆང་ཞིང་སྤྲོ་ཆེན་
ཀྱི། །དཔེན་པའི་ནགས་ཆའ་དམ་པར་རབ་ཏུ་རྒྱ། །ཉིང་འཛིན་ཙུ་བ་འགྲུས་བྱའི་ཁ་
བས་ཅན། །ཡིན་ལུགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མེ་བབ་ཏུ། །ཉེས་པའི་ཡམ་ཤིང་མ་
ལུས་བསྒྲིག་མཛད་པའི། །དང་སྤོང་ཆེན་པོ་མད་བྱུང་སྦྱིན་སྒྲིག་མཁན། །དེ་ཡི་
ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་བྱུག་བྲུས་ནས། །སྦྱིན་སྒྲིག་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བདག་གིས་
བཤད། །གསེར་བཟང་བཞུས་པའི་ཁུ་བ་འཛོར་འདྲ་ཡི། །རབ་མཆོག་མེ་ལ་མཆོད་
སྦྱིན་བྲུས་པ་ཡིས། །རང་གི་ལྷ་ལ་དབྱེས་པ་བསྦྱེད་འདོད་ནམས། །རྩེ་གཅིག་ཡིད་
ཀྱིས་གྲུས་པ་བསྦྱེད་དེ་ཉོན། །

འདིར་དངོས་བྱུང་ཀྱི་ཙུ་བ་སྦྱིན་སྒྲིག་གིས་རང་གི་ལྷ་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་

འཆད་པ་ལ་བྱུག། སྤྱིན་སྤྱེག་བྱས་པའི་དགོས་པ། བྱེད་པའི་གནས་དང་བྱས། བྱེད་པ་
 སོ་དང་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ། བཞེད་སྤྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བྱ་བའི་ཚུལ། སྤྱིན་སྤྱེག་
 གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། བྱེད་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱུགས་པས་པན་ཡོན་
 ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་སྤྱིན་སྤྱེག་གི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་གསང་སྤྱུགས་ཀྱི་སྒྲོང་སྒྲོང་པས་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རབ་འབྲམས་
 ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ནི་བསྒྲོམ་པ་དང་བསྐྱུང་པས་རང་གི་
 ལྷ་ཉེ་བར་བྱས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ལྷའི་སྤྱུགས་བསྐྱུང་བའི་བསྐྱུང་པའི་ཆད་སྤྱུག་
 གི་སྒྲོན་ཡང་སྤྱིན་སྤྱེག་གིས་དག་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒྲོམས་པས་རང་ལ་ལྷ་ཉེ་བར་
 གྱུར་པ་ཡང་སྤྱིན་སྤྱེག་གིས་ལྷ་ཆོས་པར་བྱས་པ་ལ་བསྒྲོས་པའི་བྱིར་སྤྱིན་སྤྱེག་ལ་
 བསྤྱུགས་པ་མཛད་དེ། སི་བུ་ཏུ་ལས། སྤྱིན་སྤྱེག་ལྷ་རྣམས་ཆོས་པར་བྱེད། ཆོས་པ་
 ལས་ནི་དངོས་བྱུང་སྟོལ། །སྤྱུགས་ནི་ལྷག་གམ་མ་ཆང་ན། ཐམས་ཅད་སྤྱིན་སྤྱེག་
 དག་གིས་སྒྲོང་། །དེ་བས་སྤྱུགས་མཆོག་བསྐྱེད་པས། སྤྱིན་སྤྱེག་གི་ནི་བསྤྱུགས་
 པ་མཛད། ཅེས་སོ། །སྤྱིན་སྤྱེག་གིས་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་བཞི་བསྐྱབ་པ་ནི་
 རྒྱུད་པལ་ཆེ་བ་ལས་གསུངས་ལ། དེག་པ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་ཆའི་དེག་
 འཛིན་ལ་སོགས་པ་དངོས་བྱུང་བྱེད་པར་ཅན་མང་པོ་ཡང་སྤྱིན་སྤྱེག་གིས་འབྱུང་
 པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སི་བུ་ཏུ་ལས། སྤྱུགས་ཀྱི་ཆ་ནི་བཤད་པར་
 བྱ། །ཤར་གྱི་སྤྱུགས་སུ་ཞི་བ་ཡིན། །སྟོ་ཡི་སྤྱུགས་སུ་མཛོད་སྒྲོང་ཉིད། །བྱུང་ཏུ་
 དབང་དང་དགྲུག་པ་སྟེ། བྱང་བྱ་རྒྱས་པའི་ཐབ་ཁུང་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
 བའས། ཡང་ན་འོད་ཀྱི་སྟེ་མ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤར་ལ་

སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཞི་བའི་དང་། རྒྱས་པའི་དང་དབང་དང་
དེའི་དགྲལ་པའི་དང་མངོན་སྟོན་དང་བྲག་པོའི་དགྲལ་པའི་ཐབ་བྱ་བར་གསུངས་པ་
ལྟར་གཞན་མང་པོས་ཀྱང་བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ།

ཉིན་མོ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་དབང་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་རུབ་གང་རུང་དང་
དབང་གི་དགྲལ་པ་ནི་དེའི་རུབ་ཉིད་དུ་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་གཞན་འབྲའོ། །འོད་སྟེར་
ཚོངས་རངས་ཀྱི་ཐབ་བྱང་ཤར་དང་སྟོན་པའི་ཐབ་ཤར་ལྟོ་དང་དབྱེ་བའི་ཐབ་ལྟོ་རུབ་
དུ་བྱ་བར་བཤད་ཀྱང་འདྲིར་དེ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་དུ་བྱའོ། །ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་
རྣམས་ནི་རྒྱས་པ་ལ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་ལྟོ་གཉིས་
གདམ་ང་ཅན་དུ་ཉིན་མོ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་ཤུན་པས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
ལྟོར་བྱེད་པར་བཤད་པས་ལས་སོ་སོ་བ་དང་འབྲའོ། །སྒྲིན་སྟེག་བྱ་བའི་དུས་ནི་དག་
ནག་ལས། ཆེས་གཅིག་ལ་ནི་ཞི་བ་བྱ། །ཁྲ་བ་ཉ་ལ་རྒྱས་པ་སྟེ། །བཙུ་བཞི་ལ་ནི་
མངོན་སྟོན་དོ། །དབང་གི་ལས་ནི་ཆེས་བརྒྱད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་ནི་
མར་ངོ་དང་བཞི་པ་ནི་ཡར་ངོ་ལ་འབྲེལ་པས་བཤད་དོ། །དཀར་པོའི་ཆེས་གཅིག་ནི་
དེ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་བྱ་བར་འོད་སྟེ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ལེགས་གྲུབ་ལས།
ཞི་བར་གྱུར་པས་ཞི་བ་ཡི། །བརྒྱས་པའམ་ཡང་ན་སྒྲིན་སྟེག་བྱ། །ཁྲ་བ་ཡར་གྱི་ཆེས་
གཅིག་ནས། །ལས་རྣམས་རབ་དུ་བརྒྱམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་རྣམས་སྒྱིར་ཞི་བའི་
དུས་ལ་འབྲེལ་མོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྟོན་རྣམས་ནི་ཞི་བ་བསྐྱབ་པའི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་
དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལེགས་གྲུབ་ལས། བྱེ་བྲག་དུ་ནི་སྟོན་ལ་སྟེ། །དེ་ནི་ཞི་བའི་
ལས་ཀྱི་དུས། །གནས་གཙང་མ་ཡི་ལྟ་རྣམས་དག །དེ་ནི་ཀྱན་དུ་གཟིགས་པས་

ན། །ལས་རྣམས་སྤར་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང། །དེ་བས་དེར་ནི་གྲུས་བརྩམ་སྟོ། །ཞེས་
སྟོ། །རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱང་དེ་ནས་འགོ་རྩོམ་པ་ཡིན་ཏེ། །ལེགས་གྲུབ་ལས། །རྒྱས་པ་
དག་གིས་རྒྱས་པ་ཡི། །བརྒྱས་པ་འཇམ་ཡང་ན་སྤྱིན་སྟེན་གྲ། །རྒྱ་བ་ཉ་ནས་ཀུན་
བརྩམས་ཏེ། །སྤྱི་མའི་ཉ་ཡི་བར་དུ་གྲ། །ཞེས་སྟོ། །དུས་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་
པ་བྱས་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་དེའི་དུས་ཁྱད་པར་བ་སྤྱོད་ཡིན་པ་དང་། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །རྒྱས་པ་དག་གི་ལས་རྣམས་ལ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་ནི་སྤྱོད་ཤིས། །ཞེས་
དང་། །ལྷ་རྣམས་མ་ལུས་པ་དག་ཀྱང་། །དེ་ཡི་དུས་སུ་རྒྱ་བས་ན། །ལས་སུ་བྲེ་བ་
ཐམས་ཅད་ལ། །དུས་དེ་ཁོ་ན་རབ་ཏུ་ཤིས། །ནངས་པར་དུས་ན་ལྷ་རྣམས་ནི། །ཡིད་
དགར་གྱུར་ནས་མཆོག་སྤྱིན་མཛད། །ཅེས་སྟོ། །དབང་དང་དེའི་དགྲུག་པ་ལ་མཆོ་
སྦྱེས་ཀྱིས་དགོངས་ཁ་དང་མི་ཐུབ་རྒྱ་བས་མཆོན་བྱེད་དང་རིན་ཆེན་འབར་བ་ལས་
ཉིན་བྱེད་ལ་བྲེ་བར་བཤད་ཅིང་། །འོད་སྤྲེང་མཆོན་བྱེད་དང་གཞན་དུ་ཡང་བྲེ་བར་
གསུངས་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བྲེ། །དྲག་པོ་ལ་མར་གྱི་བརྩུ་བཞི་ནི་མཆོན་པ་
ཅོམ་སྟེ། །ལེགས་གྲུབ་ལས། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་མར་གྱི་རོ། །ཉི་མའི་གྲུང་ངམ་ནས་བྱེད་
ན། །དྲག་ལྷལ་སྤྱོད་པ་བརྩམ་པར་གྲ། །ཞེས་སྟོ། །དེར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། །གང་བྱིར་དེ་ན་ཡི་དྲགས་དང་། །ཤེས་པ་འབྱུང་བོ་སྤྱིན་པའི་ཆོགས། །དྲག་
པོ་རྣམས་ནི་བྱིན་རྒྱལ་པས། །དེ་བྱིར་དེ་ན་ལས་རྣམས་འབྱུང། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་།
ཡང་ན་ནམ་ཁྲིས་པའི་དུས་ཉིད་ན་བྲེ་སྟེ་དྲག་པོའི་ལྷས་ཁྲིས་པ་ལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་
པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སྟོ། །དབང་གི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་གཞན་གསུམ་
པོའི་རྒྱ་མཆོན་ལས་དབགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྲེ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིན་དུ་བརྒྱས་པ་ཅི་ཙམ་ཞིག་སོང་བ་དགོས་པ་ནི། ཁ་སྐྱོར་
ལས། དང་པོར་སྒྲགས་པས་འབྲུམ་བརྒྱས་ནས། །ཕྱིས་ནས་ལས་ནི་ཡང་དག་
བཅུམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱར་བ་
རང་གི་ལྷའི་སྒྲགས་འབྲུམ་གྱི་བརྒྱས་པ་དང་ལྷ་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེན་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བ་
ཞིག་གིས་སྒྲིན་སྒྲེག་བྱའོ། །ལས་བཞི་གང་ལ་བྱ་བའི་བསྐྱུབ་བྱ་ནི་ཉིན་མོ་འབྱུང་
གནས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་རྒྱས་ནི་རང་དང་གང་ཟག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་ལ་
དབང་དང་བྲག་པོ་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ཁོ་ན་ལའོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་
རང་གཞན་རེ་རེའི་བྱིར་དུ་ཡང་ལས་བཞི་ག་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་ངོ། །དེ་ཡང་ལེགས་
བྱུང་ལས། སེམས་ཅན་པོངས་ལ་ཞི་བ་བྱ། །བདེ་བར་གནས་ལ་རྒྱས་པ་སྟེ། །གང་
བྱིར་བྲག་ལུལ་སྐྱོད་པའི་ལས། །དེ་དག་དག་ལ་སྐྱུད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས།
ནད་དང་གདོན་ལ་སོགས་པས་མནར་བ་ལ་ཞི་བ་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་དེ་དག་མེད་
ཀྱང་འབྱུང་བའི་མཆོན་མ་མཐོང་ནའང་ཞི་བ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མིས་ལྟས་ངན་པ་མཐོང་
བ་ན་ཞི་བའི་སྒྲིན་སྒྲེག་བྱ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱས་པ་བྱེད་པ་ནི་མི་འདོད་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པས་བདེ་བར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། །འདོད་
པའི་དོན་གྱིས་འབྱོར་བ་མིན་ཏེ་ལོངས་སྐྱོད་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གང་མ་
འབྱོར་བ་ལ་དེ་དག་རྒྱས་པའི་ལས་བྱའོ། །བྲག་ལུལ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དག་ལ་བྱེད་ཀྱི་རང་ལ་གཞོད་པ་ཙམ་གྱི་དག་མིན་
"ནོ" ¹ །དབང་ནི་གང་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱེན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབྱུང་བའི་

གང་ཟག་ལ་བྱཏོ། །དེ་དག་གྲང་པལ་ཆེར་མིའི་འགྲོ་བ་ལ་གསུངས་གྲང་བཞི་ག་ལ་མི་
དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །

བཞི་བ་ནི། མཆོ་སྐྱེས་དང་ནག་པོ་སྐྱོད་པས། ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞི་རུ་
འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིན་སྟེག་གིས་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་
དབྱེ་བས་བཞིར་གསུངས་པ་འདིའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟུང་ན་སྟགས་པས་དོན་བྱ་
བའི་གཞི་ནི་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེའི་དོན་བྱེད་པ་ཡང་མི་འདོད་པའི་
ཚྱོགས་སེལ་བ་དང་འདོད་པའི་ཚྱོགས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཞི་བ་དང་རྒྱས་
བ་བསྐྱབ་པའི་ལས་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དབང་དང་བྲག་པོའི་ལས་གཉིས་
གསུངས་པ་དོན་མེད་དོ་སྟུང་ན། སྤྱིན་མེད་དེ་རང་ངས་གཞན་ལ་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དེ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དབང་
དུ་མ་འདུས་ན་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མི་ཆང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བྲག་པོས་
ཆར་མ་བཅད་ན་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་འགལ་རྐྱེན་མི་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་
སྟེག་པ་ཞི་བ་སོགས་སུ་གྱུར་ན་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ་ནོར་ལ་སོགས་པ་
རྒྱས་ན་འང་དབུལ་བ་སོགས་ཞི་བར་འགྱུར་བས་ཞི་རྒྱས་གཉིས་ལས་སོ་སོར་
འཛོག་པར་མི་འཐད་དེ་རེ་རེ་ཡང་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ་སྟུང་ན། སྤྱིན་མེད་
དེ་ཞི་བའི་ལས་ནི་མི་འདོད་པའི་ཚྱོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་ཞི་བར་འདོད་ནས་བྱེད་པས་
སྐབས་ཀྱི་མི་འདོད་པ་ཞི་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་དེའི་བྱ་བ་རྫོགས་པས་ཡོན་ཏན་གཞན་
འབྱུང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པའི་ལས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་
ཏེ་འཁྱོར་བར་འདོད་ནས་བྱེད་པས་དམིགས་པ་དང་ནུམ་པ་མིན་ཏུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་

རྟོ། །འོ་ན་མངོན་སྲོད་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡང་དབང་གི་ལས་ཀྱིས་སྤྱད་བྱས་ན་བྲག་ལས་
མི་རིགས་ལ་མི་བྱས་ན་དབང་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་ཡང་དབང་དུ་བྱ་མི་བྱས་པར་
འགྱུར་རྟོ། །དེས་ན་ལས་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ་དབང་དུ་བསྐྱས་
ཀྱང་ཉེས་སྲོད་ལས་བསྒྲོག་མི་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྲག་པོའི་ལས་མ་
བརྩམས་པར་ཉེས་སྲོད་ལས་བསྒྲོག་མི་བྱས་པ་ལ་མངོན་སྲོད་ལ་འཇུག་དགོས་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་བཞི་པོ་དེ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་རང་རམ་གཞན་ལ་དོན་གཉིས་
བསྐྱབ་པ་ན་གཞན་དབང་དུ་སྤྱད་པ་དང་ཆར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྐྱབ་བྱས་
ན་ནི་ཞི་རྒྱས་གཉིས་བྱེད་ལ། གཞན་དུ་ན་སྟོན་དུ་གཞན་གཉིས་བྱས་ནས་དེ་ནས་དེ་
གཉིས་བྱའོ། །ཞི་རྒྱས་ལ་ཡང་སྟོན་དུ་ཞི་བ་བྱས་ནས་རྒྱས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ།
ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་མ་བྱུབ་ན་བགེགས་དང་སྟོག་པ་སྦྱངས་ནས་དེ་ནས་ཡོད་
ཏན་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་དུ་རྒྱས་པ་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་
དེ་ནས་སྟོག་པ་སྦྱང་བ་སོགས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ་ནི། མཆོ་སྦྱིས་ཀྱིས། ལྷ་མེད་
ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཉ། །སྒྲིབ་སྟེན་དབྱེ་བ་ནམ་པ་གསུམ། །ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲིབ་སྟེན་
གཉིས་དང་ལྷ་ན་མེད་པའི་སྒྲིབ་སྟེན་གསུམ་དུ་མཛད་དེ། བྲག་པོ་སྲོད་པ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཞབས་ཡབ་སྐུས་གཉིས་དང་འོད་སྟེས་ཀྱང་སྒྲིབ་སྟེན་མ་ལུས་པའི་དབྱེ་བ་
གསུམ་དུ་བཤད་རྟོ། །

བྲག་པ་ལ་གསུམ། ཕྱིའི་དང་། བར་གི་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་སྒྲིབ་སྟེན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩ་ལ་བརྟེན་པའི་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་སྟེན་
གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོ་གའི་ཡན་ལག་དང་། ཆོ་གའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ།

ཐུག་ཀྱི་རབ་བྱེད། དག་ལྟུགས་ཀྱི་རབ་བྱེད། རྩི་ཀྱི་རབ་བྱེད། མེད་རབ་བྱེད།
 རྩི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རབ་བྱེད་དོ། གང་ལོ་ལ་གཉིས། ལས་སོ་སོ་བའི་ཐབ་དང་། ལས་
 ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་པོ་¹ གང་ལོ་ལ་གཉིས། ཞི་རྒྱས་ཀྱི་ཐབ་དང་། དབང་བཟག་གི་
 ཐབ་པོ། གང་ལོ་ནི། ཉི་མ་བཟང་ལོ་ལ་རང་གི་ལྟེ་རྩི་ལོ་འབྱོར་དང་ལྟན་པས་གཏོར་
 མ་དབུལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ས་སྐྱུང་བ་དང་བཟུང་བ་རྒྱས་པའམ། ཡང་ན་ལག་པ་
 གཡས་པ་ས་ལ་བཞག་སྟེ། ཨོྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་དང་ཨོྲེ་ཏ་ན་ཏ་ན་ཏ་ཏོ་ཨྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་
 རང་གི་ལྟེ་རྩི་སྟགས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཟུང་ཏེ་ཀྱན་རྩི་བའི་དག་པའམ་སྟོར་ཉིད་ཀྱི་
 དག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ས་སྐྱུང་ལ་ས་སྟོན་ལྟོ་འབྱེད་མཆན་གྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་བར་
 བྱའོ། །ས་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བའམ་ས་དཀར་པོས་བྱུགས་པ་ལ་ཞི་བའི་
 ཐབ་བྱའོ། གེ་ལོ་དབྱིབས་ནི་འཁོར་ལོའི་རྩི་ལ་ལྟར་སྐྱབ་པོ་དང་རྒྱར་ནི་ཁྱ་གང་
 ཐབས་སུ་ཁྱ་ཕྱེད་ཡིན་ལ་ཐབ་ཀྱི་སྟངས་སུ་རན་ནས་རྒྱར་སོར་བཞི་དོར་བར་རྒྱ་
 དང་དཔངས་སོར་བཞི་པའི་ཁ་ཁྱེད་བགས་ཀྱིས་ནང་དུ་གཞོལ་བ་ཁོར་ལུག་དུ་
 བྱའོ། །ཁ་ཁྱེད་ལ་འཁོར་ལོའི་འབྱེད་བས་བསྐྱོར་དོ། །མི་སྐབ་རྒྱ་བས་སུ་རན་ལ་གེ་
 སར་དང་ཁ་ཁྱེད་ལ་བད་འདབ་ཀྱི་རྩི་ལ་ཅན་བྱ་ཞེས་འཆད་ལ། འོད་སྟེ་ལས་དེ་
 ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་སུ་བཤད་དེ། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དང་
 དཔལ་འཛིན་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །ཐབ་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་²སོར་གཉིས་དོར་ནས་སྟགས་
 རྩི་བཞི་པས་བསྐྱོར་བའི་རྒྱར་བཞིར་རྒྱ་ཕྱེད་ཀྱི་སྟངས་དུ་དོ་རྩི་ཅེ་གསུམ་པ་བྱེད་པ་
 དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་

1 བ
 2 སར

འདྲ་བས་རང་རང་གི་ཐབ་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ཀྱི་བཙུག་ཉིས་ཆ་དོར་བའི་སྟེགས་བྲུ་
བྱའོ། །གདན་བཞི་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་གམ་དོན་རྩེ་རབ་མཛེས་རྣམས། །ཐུང་ལྷ་ཏུ་གཞག་
བར་བྱ། །ཞེས་ཐབ་རྣམས་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་རྒྱ་བྱེད་དོན་རྩེ་བྲུ་བར་གསུངས་སོ། །ཐབ་ཀྱི་
དབྱས་སུ་པར་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་བར་དོན་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་སྤིད་དུ་སོར་བརྒྱད་པ་དབངས་
སུ་སོར་གཅིག་པ་དང་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་འཁོར་ལོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་
དང་པར་དང་རལ་གྱི་སོར་དུག་པ་བྲུ་བར་དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་
བ་ལ་བཤད་ལ། འོད་སྟེར་ཞི་རྒྱུད་ལ་དབྱས་སུ་འཁོར་ལོ་དོན་རྩེ་གདམ་ང་ཅན་དུ་
མཛད་དོ། །ཐབ་ཁྱུང་ལ་ས་དཀར་པོ་དང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བའི་ལྷ་བས་བྱགས་ནས་དེ་
གཉིས་ལ་བདུད་ཅི་དཀར་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱི་དཀར་པོས་བྱགས་ལ་སྤྱན་མོང་¹དུ་
མེ་ཉོག་དཀར་པོའི་སིལ་མ་གཅའ་དུ་དགམ་བར་བྱའོ། །ས་གཞི་སེར་པོ་ལ་རྒྱས་
པའི་ཐབ་བྲུ་སྟེ་དབྱིབས་ནི་རྩིང་བུའི་རྣམ་པ་ལྟར་བྱ་བཞི་དང་རྒྱུར་ནི་སྤྱོད་ཐབས་སུ་
སྤྱོད་པའི་ལྷ་ལ། ལྷེད་ནས་སུ་རན་སོར་བརྒྱད་དོར་བར་རྒྱ་དང་དབངས་སོར་བརྒྱད་
པའི་ཁ་ཁྱེད་དང་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བས་བསྐྱོར་རོ། །ཐབ་ཀྱི་དབྱས་སུ་འོད་སྟེར་
འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་ལྷ་བ་ལ་སོར་དུག་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དོན་རྩེ་ས་མཚན་པ་
བཤད་ལ། གཞན་ནས་རིན་པོ་ཆེས་མཚན་བར་བཤད་དོ། །ཐབ་ཁྱུང་ལ་ས་སེར་པོ་
དང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བའི་ལྷ་བས་བྱགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་བདུད་ཅི་སེར་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱི་སེར་
པོས་བྱགས་ལ་མེ་ཉོག་དགམ་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་གཞི་དམར་པོ་འཕྲ་གཞན་ཡང་རུང་བ་ལ་དབང་དང་དེའི་

དབྱུག་པའི་ཐབ་བྱ་སྟེ། དབྱིབས་ནི་ཆ་གས་ཀྱི་ནམ་པ་དང་རྒྱ་དབངས་ནི་རྒྱས་པའི་
 ཐབ་དང་འདྲ་བར་དབྱ་ནག་ལས་བཤད་ལ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཚད་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 འོ། །ཐབ་ཀྱི་དབྱས་སྤྱོད་དབང་ལ་ནི་བསྐྱེད་དམར་པོ་དོ་རྩེས་མཆན་པའོ། །ཁ་ཁྱེར་ལ་ནི་
 བསྐྱེད་ཐེང་བས་བསྐྱོར་རོ། །ཐབ་ཁྱེར་དང་བྱི་རོལ་གཉིས་ས་དམར་པོ་དང་བདུད་ཅི་
 དང་ལྷན་པའི་བྱི་དམར་པོས་བྱུགས་ལ་མེ་ཉོག་དམར་པོ་དབྱམ་པར་བྱའོ། །དབང་གི་
 དབྱུག་པ་ལ་དབྱས་སྤྱོད་དམར་པོ་དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱས་མཆན་པའོ། །ས་གཞི་གས་
 བ་དང་མུ་སྟོ་ཅན་དང་རྩལ་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལྟར་ནག་པ་ལ་བསད་པའི་ཐབ་བྱ་སྟེ།
 དབྱིབས་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཉེ་ཆོས་འབྱུང་གི་ནམ་པ་ལྟར་བྱ་གསུམ་པ་ཅེ་མོ་བྱང་
 དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། རྒྱར་ནི་ལོགས་ནམས་ལ་སོར་ཉི་ཤུ་བ་དང་དབངས་སྤྱོད་སོར་བཅུ་
 པའོ། །འདི་ལ་གཞོན་ཏུ་ཆ་བས་སྤྱོད་དང་ཁ་ཁྱེར་མི་བྱ་བར་བཤད་ལ། དཔལ་
 འཛིན་གྱིས་གཞིན་རྩེ་གཤེད་ཀྱི་བྱ་པོའི་སྤྱིན་སྟེག་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་དང་ཁ་ཁྱེར་
 མ་བཤད་དོ། །འོད་སྟེ་ལས་ནི་སྤྱོད་སོར་གསུམ་དོར་བས་རྒྱ་དང་“དཔོངས་¹སྤྱོད་
 ཁྱེར་སོར་གསུམ་པ་ཁ་ཕྱིར་གཞོལ་བ་ལ་ཁྱོ་བོའི་དོ་རྩེས་བསྐྱོར་བར་བཤད་དོ། །ཐབ་
 ཀྱི་དབྱས་སྤྱོད་ནི་འོད་སྟེ་ལས་བསྐྱེད་ནག་པོ་ལ་གནས་པའི་ཁྱོ་བོའི་དོ་རྩེ་སོར་བརྒྱུད་པ་
 དང་ཅེ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་ཁྱོ་བོའི་དོ་རྩེ་གདམ་ང་ཅན་དུ་མཛད་པའི་བྱི་མ་ནི་
 དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་མཛད་དོ། །ཐབ་དང་བྱི་རོལ་ཏུ་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པའི་ས་
 ནག་པོ་དང་རོ་ཐལ་དང་པོང་བྱ་དང་རོ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྤངས་གང་ཉིད་པས་བྱུགས་ཉེ།
 བྱི་རན་པའམ་བྱི་མེད་པའི་མེ་ཉོག་སྤྱོད་པོའམ་དམར་པོ་དང་འབྱུང་བྱུག་མ་ལ་སོགས་

1 སྤྱོད་ དབངས་

བ་རྣམས་གཏོར་ལ་མིའི་ཞུན་ལ་སོགས་པའི་མར་མེ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །སོན་ཕྱི་
དང་རྩོམ་གྱུབ་པའི་རྩོག་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པར་དབྱེ་བའི་ཐབ་བསད་པ་དང་འབྲེལ་
བསྐྱད་པའི་ཐབ་དབྱིབས་གཞུ་འབྲེལ་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་རྒྱར་ཁྱེད་ཐབས་སུ་ཁྱུ་གར་བ་
རྩོམ་ཆེའི་སྤང་བས་བརྒྱན་པ་བྱ་བར་བཤད་ནས་སྤོངས་རེངས་ཀྱི་ཐབ་མ་བཤད་ལ།
གཞོན་ཀླུ་རྒྱ་བས་རེངས་པའི་ཐབ་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་སྟེ་དེ་གཉིས་སྟེའི་རྣམ་འབྱོར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསད་བསྐྱད་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་ཐབ་འབྲེལ་བར་དབྱ་ནག་གི་
འགྲེལ་པར་བཤད་ནས་སྤོངས་པའི་ཐབ་མ་བཤད་དོ། །འདིར་ནི་བསྐྱད་པའི་ཐབ་
བསད་ཐབ་དང་མི་འབྲེལ་སྟེ། རྩོག་བདུན་ལས། བསྐྱད་པའི་ཐབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་གི་
དབྱིལ་འཁོར་ཞེས་བཤད་ལ་དེ་ནི་ཐབ་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞོན་ཀླུ་རྒྱ་བས་ཀྱང་། རྩོག་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པར་རྒྱུད་གི་དབྱིལ་འཁོར་ནི་རྒྱ་གས་
ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐབ་ཁྱད་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེངས་པའི་ཐབ་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་
རྩོག་བདུན་ལས་ཀྱང་གྲུ་བཞིར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ལ། སྤོངས་རེངས་གཉིས་
རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་བར་འོད་སྟེ་དང་མན་སྟེ་ལས་བཤད་དེ་འདིར་ཡང་དེ་མི་འགལ་ཞིང་
ཐབ་གཉིས་ནི་ཡུང་བ་ལ་སོགས་པས་རྒྱག་པའམ་གྱིའོ། །དྲ་རི་ཀ་པས་བསྐྱད་པ་དང་
དབྱེ་བ་ལ་དབྱས་སུ་རལ་གྱི་དང་སྤོངས་པ་ལ་སྒྲུལ་དང་རེངས་པ་ལ་ལྷགས་སྒྲིག་གི་
བར་བཤད་ལ། འོད་སྟེར་དམིགས་བསལ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཁྱེར་ལ་གཙོ་བོའི་
མཚན་མས་བརྒྱན་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ནི་སྟོམ་འབྱུང་སོགས་ལས་ཞི་བའི་
ཐབ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་ནི་དབྱིབས་དང་རྒྱ་དཔངས་ཀྱི་ཆད་མཚུངས་ཀྱི་ཁ་

དེ་ག་མི་འདྲ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བར་ལྷོ་ཉི་ཤམ་རྒྱ་རྒྱ་གང་དང་ཐབས་
 ལུ་ཁྱེད་པའི་ཐབ་རྒྱལ་མོར་བྱས་པའི་སྤྱི་ན་སྟེག་ས་གཞི་དེ་མེར་མོས་བྱུགས་པ་ལ་
 ཆས་མོས་དང་སྟེག་རྩས་མེར་མོས་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་གཞུང་དེར་
 ལྷགས་པ་ཤར་དུ་ཁ་བརྟམ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྗེ་ལྷར་ཡིན་སྟམ་ན། དེའི་དོན་ནི་
 ལྷོ་ཉི་ཤམ་ཤར་ནི་ཆང་བར་བྱེད་པ་དང་ཁ་ནི་གཙོ་པོའི་དོན་ཏེ་རྩོགས་པར་བྱས་པ་
 གཙོ་པོར་གྱུར་པས་གནས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ས་ཁ་བྱར་དུ་བརྟ་བར་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྷར་བཤད་དགོས་པ་ནི་གཞུང་དེར། བད་གནས་ས་མོན་རྩ་ལས་
 བྱུར་། །མེར་ཞིང་ཞལ་རས་གསུམ་པ་ལ། ཞེས་མེ་ལྷ་མེར་མོར་བཤད་པའི་གནད་
 གྱིས་སོ། །ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་གྱིས་ཀྱང་ཐབ་གྱི་དབྱིབས་དང་ཆད་དེ་ལས་མེར་
 མོས་བྱུགས་ནས་རྒྱས་པའི་སྤྱི་ན་སྟེག་བྱ་བར་བཤད་ལ། འོད་སྟེ་ལས་ཀྱང་ལས་
 ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཁྱུང་ནི་ལས་དང་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ས་གཞི་ལ་ཞི་བའི་ཐབ་
 དང་མཚུངས་པ་སྟེ། ཞེས་ལས་སོ་སོའི་ཁ་དོག་དང་མ་སྟན་པའི་ས་གཞི་ལ་བྱ་བར་
 གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་བརྒྱ་ཆེ་ཆུང་རུ་ཅིས། རང་འདོད་ལྷ་ཡི་ནལ་འཁོར་གྱིས། །ལས་ཀུན་པ་
ཡི་སྦྱིན་སྒྲེག་སྟེ། །ཆོད་དང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་། །ཞི་བ་དང་མ་སྦྱོར་ཤར་ལྟོ།
ཞེས་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ན་དང་ཁ་ཤར་སྟེགས་ཁོ་ནར་བརྟེ་
བར་བཤད་པ་འཐད་པ་མ་མཐོང་དོ། །ཐལ་ཁྱུ་གར་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་འཛོ་
ནས་ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ནི་དཔལ་འཛིན་གྱིས་དམར་ནག་གི་དབྱིལ་ཆོག་
གཉིས་ཀར་བཤད་དོ། །ཡང་ཐལ་དེ་ལ་ཁ་དོག་དམར་པོར་བྱས་པ་འཛོ་ནས་དབང་

ཐབ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སློབ་དཔོན་སློབ་མོས་བཟང་པོས། དེ་ནས་ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཁུང་དུ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་མངར་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་མེ་ཉྟག་
དམར་པོ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་སྒྲིན་སྟེག་བྱ་སྟེ། ཞེས་སྟེག་རྩས་དམར་པོས་ལས་ཐམས་
ཅད་པའི་ཐབ་ཁུང་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲིན་སྟེག་བྱ་བར་གཤེད་དམར་གྱི་མངོན་
ཉྟགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་སྟེ་ལས་ཐབ་གྱི་ས་གཞི་དང་བྱུད་ཤིང་དང་
མེའི་སྐྱབས་སུ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ལས་སོ་སོ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་བྱ་བར་
གསུངས་པ་ཅམ་ལས་ལས་བཞི་ག་འོང་མི་འོང་མི་གསལ་ཡང་བཞི་ག་ཡོད་པ་ཡིན་
ཉི་དཀྱིལ་ཆོག་རྗེར་སྒྲེང་ལས། དེ་ལྟར་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཁུང་དུ་ཞི་བ་དང་
རྒྱས་པ་དང་དབང་དང་མངོན་སྟོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་གྱུར་སོ་སོ་ལ་ཐབ་
ཁུང་ཐ་དད་དུ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་གསུངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཐམས་
ཅད་པའི་ཐབ་ནི་རྒྱ་དང་དབྱིབས་ཞི་བའི་ཐབ་དང་འབྲུ་ཡང་ཁུད་པར་ནི་སྤྱ་རན་ལ་གེ་
སར་དང་བཅས་པའི་ཟུ་འབྲུ་དང་ཁ་ཁྲེར་བརྒྱའི་འདབ་མའི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལ་
ཕྱོགས་དང་མཚམས་རྣམས་སུ་རྩོམ་སྒྲིན་ཆོགས་རྩོམ་རལ་གྱིས་བསྐྱོར་ཞིང་།
ཐབ་གྱི་ནང་དུ་རྩོམ་སྒྲིན་ཐབས་བསྐྱོར་བའི་བད་འདབ་ལ་གནས་པའི་འདབ་མའི་ཆད་
གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིའི་མཚན་མའི་ནང་དུ་རྒྱར་སོར་བརྒྱད་དཔངས་སུ་
སོར་གཅིག་པའི་རང་གི་མཚན་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། མཚན་མ་ཡང་རྣམ་སྟངས་གི་
འཁོར་ལོ་འཕྲོ་རྩོམ་། རིན་འབྲུང་གི་རིན་པོ་ཆེ། འོད་དཔག་མེད་གྱི་བསྐྱེད་
པའི་ཁྲི་བོའི་རྩོམ་། རོན་བྱུང་གི་རལ་གྱི་འཕྲོ་སྒྲིན་ཆོགས་རྩོམ་ཐབས་ཅད་པའི་རང་ལུགས་
དང་། ཁ་ཁྲེར་ལ་མཚམས་མ་གཏོགས་པ་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་རྩོམ་སྒྲིན་མེད་ཅིང་ཐབ་གྱི་

ནང་དུ་རྫོང་མེད་མེད་པའི་ལུགས་དང་ཐབ་ཁུང་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་བར་རང་གི་འདོད་
པའི་སྟའི་མཆན་མ་འགོད་པའི་ལུགས་གསུམ་འོད་སྟེ་ལས་བཤའ་དེ་རང་ལུགས་ལ་
ལས་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་བཞི་མ་བཤའ་དོ། །མཆན་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་རང་རང་གི་སྟའི་ཁ་དོག་དང་མཐུན་ལ་བྲིས་ཐབ་ཀྱང་ཁ་སྦྱོར་གྱི་
དགོངས་པར་མན་སྟེར་བཀྲལ་ཞིང་མཆོ་སྦྱེས་དང་ནག་པོ་སྦྱོད་པ་དང་འོད་སྟེ་ལས་
ཀྱང་བརྟེན་བ་དང་བྲི་བ་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤའ་དོ། །ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་དང་ཇ་ཡ་སེ་
ནས་སྡུ་མ་མ་བྱུབ་ན་བྲི་མ་བྲུ་བར་བཤའ་དོ། །ནག་པོ་སྦྱོད་པས། རྩལ་ཆོན་གྱིས་ནི་
རྫོགས་པར་བྲི། །ཡང་ན་མེ་ཉོག་དག་ཀྱང་རུང་། །ཞེས་ཆོན་དང་མེ་ཉོག་གིས་བྲི་བ་
གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མཆོ་སྦྱེས་ཀྱང་བཞེད་པས་མེ་ཉོག་བཀྲལ་སྟེ་
བྲིས་པ་ཡང་རུང་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགང་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་དུ་རི་ཀ་པས། གསེར་དདུལ་ཟངས་
ལྷགས་ར་གན་མི་རུས་སྦྱིན་སྟེག་གི་ཤིང་སྟེ་བདུན་གང་རུང་ལས་བྲུ་བར་བཤའ་བ་
ལྟར་རོ། །དགང་གཟར་གྱི་ཡུ་བའི་སྟེད་ནི་ཆད་ལྷན་གྱི་མཐེབ་སོར་ཉེར་བཞི་བ་ཡུ་
བའི་འོག་རྩ་རིན་པོ་ཆེ་སོར་གསུམ་བ་དེའི་འོག་རྩ་སོར་གསུམ་པའི་རྫོ་རྫོའོ། །དེ་
གཉིས་དང་བཅས་ན་ཡུ་བ་ལ་སོར་སུམ་ཅུ་སྟེ་ལྷགས་གཟར་གྱི་ཡུ་བ་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །དགང་གཟར་གྱི་སྟོམ་གྱི་ཆད་ནི་རྫོ་རྫོ་དང་བཅས་པའི་ལག་པས་བདེ་
བར་བཟུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ལ་ལྷགས་གཟར་གྱི་སྟོམ་ནི་དགང་གཟར་གྱི་སྟོམ་ལས་
བྱེད་གྱིས་སྤ་བའོ། །དགང་གཟར་གྱི་ཡུ་བའི་སྟེང་དུ་ནི་བྲུ་བཞི་བ་རྒྱར་སོར་བཞི་བའི་
དབུས་སུ་ཟབས་སུ་སོར་གཉིས་གྱིས་དམང་བ་ལ་རྫོ་རྫོ་ཅེ་ལྷ་བ་སོར་གཉིས་པས་

མཆན་པ། བྱ་བཞི་པའི་སྒྲིབ་གི་རྒྱ་རྩེ་ལྟེ་ལ་རྩོམ་ཆེ་ཆེའི་སྒྲིབ་བས་བསྐྱོར་པ། བྱ་
བཞི་པའི་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱེད་འདབ་མའི་དབྱིབས་ཅན་སོར་བཞི་པ་ཟབས་སུ་མཐེའུ་ཆུང་
གི་ཆད་ལ་སོར་བཞི་པའི་རྩོམ་མཆན་པ་སྒྲིབ་དུ་བཅུད་འཇག་པའི་བྱ་ག་མཐེ་བོང་
ངས་མཐེའུ་ཆུང་གི་ཆད་ཅམ་དེའི་སྒྲིབ་དུ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ཆེ་གསུམ་པ་སོར་བཞི་པའོ། །ཡང་ན་
ཡུ་བའི་སྒྲིབ་གི་ཆར་པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲིབ་དུ་སོར་བཅུད་པ་རི་ལྷར་མཐེ་ས་པ་
ལ་རྒྱར་བྱ་བཞི་པ་སོར་བཞི་པ་ཟབས་སུ་སོར་གཉིས་ཀྱིས་དམའ་བའི་དབྱས་སུ་རྩོ་
རྩོ་སོར་བཞི་པ་ཆེ་གསུམ་པའམ་ཆེ་ལྷ་པས་མཆན་པ་སྒྲིབ་ཡུ་བའི་སྐྱོར་དང་བཅུད་ཀྱི་
བྱ་ག་འབྲོ། །སྒྲིབ་ག་ཟུར་ཀྱི་ཡུ་བའི་སྒྲིབ་དུ་ཁ་པད་འདབ་ལྷ་བྱ་རྒྱར་སོར་གཉིས་
པ་ཟབས་སུ་སོར་གཉིས་པ་དབྱས་སུ་རྩོ་རྩོ་ཆེ་ཆེ་ཆེ་ལྷ་པས་མཆན་པའོ། །དག་སྒྲིབ་ས་
མེད་ན་ལག་པའི་སོར་མོ་ལྷ་སྐྱར་བས་དག་སྒྲིབ་དང་སོར་མོ་གསུམ་སྐྱར་བས་
སྒྲིབ་སྒྲིབ་དབྱལ་བ་དང་སྒྲིབ་ག་ཟུར་མེད་ན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱང་དག་ག་ཟུར་
ཀྱིས་བྱ་སྒྲིབ་དེ་ཐམས་ཅད་འོད་སྒྲིབ་ལུགས་སོ། །དག་ནག་ལས་ཀྱང་། དག་སྒྲིབ་
ཀྱི་ཡུ་བ་སྒྲིབ་དང་སོར་བཞི་པའི་དབྱས་སུ་ཟབས་སུ་སོར་གཉིས་པ་དང་སྒྲིབ་ས་
ག་ཟུར་པད་འདབ་འབྲ་བའི་ཁ་ལ་མཐེབ་སོར་གཉིས་དང་ཟབས་སུ་མཐེབ་གང་བཤད་
དེ་འོད་སྒྲིབ་ལུགས་སྐྱ་མ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོར་བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་
ཅ་འབྲེལ་ཀྱི་རྩོམ་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ལ་དེ། སོར་བཞིའི་མཐར་ཉི་རྩོམ་སྒྲིབ། །བར་
དུ་བསྐྱེད་འདབ་མའི་དབྱིབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཤུཌི་པས་མཐར་ཞེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ཆེ་གསུམ་པ་ཡོད་པ་དང་བར་དུ་ཞེས་པ་ཆེ་གསུམ་པ་དང་ཟུར་
བཞིའི་བར་དུ་པད་འདབ་ཀྱི་དབྱིབས་འབྲ་བ་ཡོད་པ་ལ་བཤད་པས་འོག་གི་སོར་

བཞི་བ་གྲུ་བཞི་པའི་སྟེང་གི་མཐའ་ནས་གྲེན་དུ་མཐེུ་ཆུང་གི་ཆད་སོང་བའི་སྟེང་དུ་
 རྩི་རྩི་ཅེ་གསུམ་པ་སྟོགས་བཞིར་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་ནང་གི་ཟུར་ལོག་མ་བཞིའི་བར་དུ་
 བད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱའོ། སོར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱོར་བའི་རྩིར་བྲེང་ནི་སོར་བཞི་པའི་
 དབུས་སུ་རྒྱར་སོར་གསུམ་པ་དང་དབངས་སུ་སོར་གཉིས་པའི་བྲུག་པ་ཡོད་པའི་
 སྟེང་ངོས་ནས་སྟོགས་སུ་སོར་བྱེད་རེ་ཡོད་པ་ལ་བྱའོ། །དུ་རི་ཀ་པས་དགང་གཟར་
 གྱི་ལྟེ་བ་ཞི་བ་ལ་རྒྱུ་པ་ལོ་སོགས་ཐབ་ཀྱི་དབྱིབས་འབྲ་བའི་དབུས་སུ་རང་རང་གི་
 མཆན་མས་མཆན་པ་ལས་སོ་སོ་ལ་ཤིས་པར་བཤད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་གསང་
 བས་ཀྱང་ཞི་རྒྱས་དག་གསུམ་ལ་དབུས་སུ་རྒྱུ་པ་ལོ་གྲུ་བཞི་གྲུ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་
 འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་རྩི་རྩི་དང་སྟོགས་གཟར་གྱི་དབུས་སུ་ཡང་མཆན་མ་དེ་གསུམ་གྲུ་
 བར་བཤད་པས། གྲུབ་ན་དེ་བཞིན་གྲུ་ལ་མ་གྲུབ་ན་མཆོ་སྦྱིས་དང་འོད་སྟེ་སོགས་ཀྱི་
 ལས་བཞིའི་སྤྱི་ན་སྟེག་གི་དགང་སྟོགས་འཆད་པ་ན་མི་འབྲ་བ་མ་བཤད་པ་ཡང་མང་
 བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་རྩིས། སྟེག་རྩིས། སྦྱངས་ཏེ་འབུལ་བ་དང་
 དགོད་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཞི་བ་ལ་དུང་ངམ་ཉ་ཕྱིས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འོ་མ་དང་མེ་
 ཏོག་དཀར་པའི་ཆུ། རྒྱས་པ་ལ་གསེར་གྱི་སྟོན་དུ་ཉིལ་དང་ཞོ་དང་མེ་ཏོག་སེར་པོ་
 དང་བྲི་སེར་པའི་ཆུ། དབང་ལ་ཟངས་ཀྱི་སྟོན་དུ་མེ་ཏོག་དམར་པོ་དང་བྲི་དམར་པའི་
 ཆུ། དེ་གསུམ་ལ་སྤུན་མོང་དུ་ནས་དང་ཉིལ་ནག་ཀྱ་ལ་འབྲས་ཡོས་བདུད་ཅི་ལྟ་
 རྣམས་ཀྱང་སྟོག་གོ། །བསད་བསྐྱད་དང་དབྱེ་བ་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་རྩི་པོར་ལ་
 སོགས་པའི་དུམ་བུའི་སྟོན་དུ་བ་དང་བོང་བུའི་ཆུ་ཁག་དང་བཅས་པ་དང་བྲི་ང་བ་དང་

དེ་མེད་པའི་མེ་རྟོག་ནག་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། མྲོངས་རེངས་ལ་ནི་དེ་ར་བའམ་དེ་
མེད་པའི་མེ་རྟོག་སེར་པོ་སོགས་སྒྲུག་གོ། །དྲག་པོ་ལ་གྲུ་གྲུལ་དང་གཞན་རྣམས་ལ་
སྟོས་ཞིམ་པོས་བདུགས་ཏེ་རང་གི་ལྷ་འདྲེ་སྒྲུགས་སམ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲུགས་ཀྱི་
མཐར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲད་དང་། ཨོ་དང་ཏོ་དང་པཌ་ཅེས་སྒྱུར་ནས་ལན་བརྒྱའམ་
བདུན་བརྒྱའོ། །དབང་གི་དགྲུག་པ་ལ་ནི་རྩེ་ཞེས་པའོ། །རྩུ་བཞིའི་སྟོད་གསུམ་ཀྱི་
མདུན་དུ་ཡང་བཟེད་ཞལ་གྱི་སྟོད་གསུམ་མཚྭ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་
གོ། །རིན་ཆེན་འབར་བ་ལས། མེ་རྟོག་ལ་སོགས་ཇུས་རྣམས་ནི། །ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
ཁ་དོག་དབྱེ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཇུས་རྣམས་ལས་སོ་སོའི་
ཁ་དོག་དང་མཐུན་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་བ་ལ་དེ་ཞིམ་པོའི་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་འོ་མས་སྒྲུབ་
པའི་ལྷ་བཤོས། རྒྱས་བ་ལ་དེ་ཞིམ་པོའི་མེ་རྟོག་སེར་པོ་ཞོས་སྒྲུབ་པའི་ལྷ་བཤོས།
གཉིས་ཀ་ལ་སྤུན་མོང་དུ་ག་སྤར་ལ་སོགས་པའི་སྟོས། མར་དཀར་གྱི་མར་མེ།
ཅ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་དེ། དབང་དང་དེའི་དགྲུག་པ་ལ་དེ་ཞིམ་པོའི་མེ་རྟོག་དམར་པོ་
དང་མངར་གསུམ་དང་སྒྱུར་བའི་ལྷ་བཤོས་ལ་སོགས་པའོ། །བསད་བསྐྱད་དང་དབྱེ་
བ་ལ་དེ་ར་བ་དང་དེ་མེད་པའི་མེ་རྟོག་ནག་པོ་དང་། མྲོངས་རེངས་ལ་དེ་ལྷ་བྱའི་མེ་
རྟོག་སེར་པོ་དང་། ཐུན་མོང་དུ་སྟོས་དཀར་དང་གྲུ་གྲུལ་དང་ཤ་ཆེན་གྱི་སྟོས་དང་མི་
དང་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ཞག་དང་ཡུངས་མར་ཆ་བའི་མར་མེ་དང་དུ་རུ་ཀ་དང་འོལ་མ་
སེ་ལ་སོགས་པའི་དེ་དང་ཁ་བ་དང་ཆ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་བཟའ་བ་དང་ཤ་
ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བཤོས། ཁ་སྒྱུར་དགོས་པ་རྣམས་ལས་མཐུན་གྱི་ཁ་དོག་
གིས་ཁ་བསྒྱུར་རོ། །ལས་མཐུན་གྱི་གོས་བྱུང་དང་ཞི་སོགས་གསུམ་ལ་རྩོམ་མེད་

པའི་སོ་ཅི་དང་། དག་པོ་ལ་རྩོམ་པ་དང་བཅས་པའི་སོ་ཅི་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡམ་ཤིང་དང་བྱད་ཤིང་གི་རྩལ་དང་། སྒྲིག་རྩལ་སྒྲིག་
མ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞི་བའི་ཡམ་ཤིང་ནི་གཞུང་གཞན་རྣམས་ནས་བྱུང་བ་
རྣམས་འདིར་མི་རྟོག་ལ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས་འོ་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་ལས་བྱ་བར་
གསུངས་པས། འོ་མ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཞིམ་པོ་དང་ལྷན་པའི་འོ་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་
ཅི་མོའི་ཕྱོགས་སྤིང་དུ་སོར་བཅུ་གཉིས་པ་སྟོམས་སུ་མཐེུ་ཆུང་གི་ཆད་ལོ་མ་”མ་
རྟོང་¹པ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་མཉམ་པོར་བཅད་པ་ཅི་མོ་གཉིས་སྟེང་ཅི་དང་འོ་མ་དང་
མར་དུ་བསྟུགས་པ་བདུད་ཅི་དང་དེའི་ཆུས་བྲན་པའོ། །དེ་ཡང་འོད་སྟེ་ལས། རྟོང་ལྷ་
སྤྲ་དང་ཀྲོག་པོ་དང་། །རིང་ལུང་ལོ་མ་མེད་པ་དང་། །སྟོག་ཆགས་གྱིས་ཐོས་དུལ་བ་
དང་། །ཤུན་བྲལ་ཆག་དང་བྱ་གཅན། །ཅི་མོ་གཉིས་ལྷན་སྟོམ་པ་སྟེངས། རྟོང་པ་
ཡིས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །ཀྲོག་པོས་སྐལ་བ་ངན་བར་འགྱུར། །རིང་ལུང་རིག་པ་
འབྲལ་དུ་ཉམས། །ལོ་མ་མེད་པས་ན་ཆ་འབྱུང་། །སྟོམ་པོས་བྲན་སུམ་ཆོགས་པ་
ཉམས། །སྐལ་པོས་གཞན་ཡང་མི་འདོད་པར། །ཤེས་བྱ་ཞེས་གསུངས་པས་སྟོན་དེ་
དག་དང་བྲལ་བར་བྱ་སྟེ་དག་པོ་ལ་ནི་དེ་དག་ཤིས་པར་གསུངས་སོ། །རྒྱས་པའི་
ཡམ་ཤིང་ནི་རྒྱ་སྤར་དང་འབྲུ་བའི་ཤིང་གི་དབྱས་ཀྱི་ཆ་ལས་བྱུང་བ་སྤིང་དུ་ཁྱ་གང་
བ་སྟོམས་སུ་”འཆང་²པའི་ཆད་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པའི་དེ་སེར་པོའི་ཆུས་བྲན་པ་ཞོ་
དང་འོ་མ་དང་མར་དུ་བསྟུགས་པ་མངར་གསུམ་གྱིས་སྟུགས་པའོ། །འདིའི་སྤིང་གི་
ཆད་ལ་བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་དང་རིན་ཆེན་འབར་བ་དང་གཞོན་ནུ་རྩ་བས་སོར་

1 སྟེ་གཉིས་

2 ཆང་

བཅུ་བཞིར་བཤད་ལ་དབང་ལ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་སྒྲིག་དང་བྲལ་བའི་ཤིང་དམར་
སོའམ་ནི་མ་བ་དང་ཐང་ཤིང་དང་ཤིང་སྤར་བ་མེ་ཉླག་དང་བཅས་པ་སྟེ་སོར་ལྷ་
བའོ། །དབང་གི་དགྲུག་བ་ལ་ནི་ཆེར་མ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱའི་ཤིང་རྣམས་ཉེ་ཆད་སྤར་
བཞིན་ནོ། །

མདོན་སྒྲིག་རྣམས་ལ་ནི་རྡོ་ཆ་བ་དང་ཁ་བ་དང་ཆེར་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་འམ་རྡོ་
བསྟེགས་པའི་མགལ་དུམ་གྱི་རྩ་བའི་ཆ་ལས་བྱུང་བ་བཀས་བ་སོར་བཅུ་བ་རྩེ་མོ་
གཉིས་རྗེན་སོར་བཞོགས་བ་ལ་དུག་དང་ཁྲག་དང་ཡུངས་མར་གྱིས་བསྐྱས་བའོ། །རྩ་
བ་རྩ་བྲས་རྫོངས་པའི་ཡམ་ཤིང་གི་ཆད་ནི་བསད་བ་དང་འདྲ་བར་བཤད་དེ་དེས་
རེངས་བ་དང་དབྱེ་བ་ཡང་གོ་བར་བྱའོ། །ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཡམ་ཤིང་ནི་ལྷ་དུས་
ར་ལ་སོགས་བ་བཅུ་གཉིས་བཤད་བ་རྣམས་འདྲིར་མི་རྟེན་བས་ལས་སོ་སོ་བ་དང་
མཐུན་བར་བྱའོ། །ཆད་ནི་འོད་སྟེར་མཇུ་བ་གང་བར་བཤད་ལ་ཤུཌྱི་བས་རྒྱས་བ་
ལས་ཐམས་ཅད་བ་ལ་¹འཆང་གང་ཁྲ་གང་བར་བཤད་དོ། །ལས་སོ་སོ་བའི་བྱད་
ཤིང་ནི་ཡམ་ཤིང་དང་རྒྱ་འདྲ་བ་སྟོག་ཆགས་མེད་བས་ཐབ་ལས་ཅུང་ཟད་དམའ་
བར་ཐབ་སོ་སོ་བཞིན་དུ་བཅིག་གོ། །ཞི་བ་ལ་ནི་དགོན་པའི་བ་ལང་གི་ལྷི་བས་ཀྱང་
རུང་ངོ་། །ལས་ཐམས་ཅད་པའི་བྱད་ཤིང་ཡང་ལས་སོ་སོ་དང་མཐུན་བར་བྱའོ། །མེ་
ཆང་འཆའ་ན་དུ་རི་ཀ་བས་ལས་མཐུན་གྱི་སྟོགས་ནས་མེ་སྤར་བར་གསུངས་བ་
ལྟར་ན་ཞི་བ་ལ་ཤར་དུ་བཅའ་བ་སོགས་སམ་ཡང་ན་ཤར་ལྟོར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ཞི་བའི་རྩས་ཁྱད་བར་བ་ནི་འབྲུ་མར་གྱིས་བྱུགས་པའི་ཀྱ་ཤ་

ནས་ཉི་ལ་ཞོ་ལོ་མ་འབྲས་ཐན་དུར་བ་ཅན་ཅན། གི་ཡང་ཀྱ་ཐང་ཆུ་དེ་ཞིམ་པོའི་མེ་
 ཉོག། །འབྲས་པོས་རྣམས་སྤང་ཅི་སོགས་སུ་བསྟུགས་པ་དང་ནང་གི་བདུད་ཅི་
 ལཱོ། །རྒྱས་པའི་རྣམས་བྱུང་པར་བཞི་འབྲས་ཆན་ཞོ་དང་བསྐྱེས་པ་ལ་མངར་གསུམ་
 གྱིས་སྟགས་པའི་ཐས་མཆོག་དང་། ཞོ་དང་སྤང་ཅི་དང་ཉི་ལ་ནག་དང་ཞོ་ཐན་དང་
 ལྷན་མར་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་བསྐྱེས་གི་སར་དང་ན་ག་གི་སར་དང་འབྲས་བུ་
 རྣམས་སོ། །དབང་ལ་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་སྤྱར་མོ་དང་མེ་ཉོག་དམར་པོ་དེ་ཞིམ་
 པོའོ། །བྲག་པོ་ལ་ཡུངས་ཀར་དང་ཡུངས་མར་ཆ་བ་དང་ཁྲག་དང་ལན་ཚུ་དང་སྒྲེ་ཆེ་
 དང་ནིམ་པའི་ལོ་མ་དང་རོ་ཐལ་དང་རྒྱ་རྩེས་ཀྱི་རྩལ་དང་བོང་བུ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤངས་དང་སྤྱང་དང་བྲིམ་བུའི་ཆེལ་དང་ཆེར་མ་དང་རུས་བྲེ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་རྟེན་
 པའམ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་དུག་ཁྲག་ལན་ཚུ་རྣམས་བསྐྱེས་པའོ། །མར་ནི་འོད་སྟེ་ལས་བྲག་
 པོ་ལ་དམིགས་བསལ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ་མ་བཤད་པས་འཇམ་པོ་གསུམ་
 ལ་མར་དཀར། བྲག་པོ་ལ་འབྱོར་ན་མི་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་དང་མ་འབྱོར་ན་མར་
 ནག་ལ་དུག་ཁྲག་གིས་སྟགས་པའོ། །རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སོ་སོ་བཞི་སྟོམ་
 འབྱུང་ལས། མར་གྱིས་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད། །ཡམ་ཤིང་གཟི་བཞིན་རྣམས་པར་
 འཕེལ། །བྱུང་ཤིང་སྟག་པར་དཔའ་བར་བྱེད། །ཀྱ་ཤས་ཐམས་ཅད་སྤྱང་བར་
 བྱེད། །ཡུངས་ཀར་དག་ནི་ཞི་བར་བྱེད། །

འབྲས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་འདོད། །ཉི་ལ་ནི་སྟོག་འཕྲོག་རིག་པར་
 བྱེད། །སོ་བས་ཞོར་དང་འབྲུ་རྣམས་འགྲུགས། །སྤྱ་ཤས་སྟོབས་ནི་ཆེན་པོར་
 བཤད། །ནས་ནི་རྒྱུད་གི་འགྲུགས་རབ་སྟེར། །དུར་བས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཁྲོས་

ནི་ནད་རྣམས་འཛོམས་པར་བྱེད། །འོ་ཞོ་སྤང་ཅིས་ཤེས་རབ་སྟེད། །ཞོ་ཟན་བདེ་བ་
ཐམས་ཅད་སྟེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་དག་འདོད་པས་ཞི་རྒྱས་གྱི་
སྒྲིབ་སྟེག་བྱའོ། ཀྱུ་ལ་ནི་སྤོ་ལྡང་རྩ་བ་རྩེ་མོ་མ་ཉམས་ཤིང་འདབ་མ་མ་གྲུགས་པ་
མར་དང་འོ་མ་ལ་སྤྲགས་པ་དང་། ཏུར་བ་ནི་སྤོ་ལོ་རྩ་བ་དང་རྩེ་མོ་མ་ཉམས་པ་འོ་
མས་སྤྲགས་པ་འོ། །འབྲས་ནི་མ་གྲུགས་པ་འོ། །བགེགས་ཞི་བ་ལ་གྲུ་གྲུལ་གྱི་རིལ་བྱ་
མར་ལ་བསྤྲགས་པ་བསྟེག་པར་རིག་པ་མཚོག་ལས་སོ། །བརྒྱས་པ་དང་ཚོ་གཤི་
ཚད་ལྷག་གི་ཉེས་པ་ཁ་སྐོང་ནི་ཞི་བའི་སྒྲིབ་སྟེག་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་མཚོད་པའི་
སྒྲིབ་སྟེག་ནི་ཤུཌི་བ་དང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་བའམ་རྒྱས་པ་གང་
རུང་གིས་སོ། ལྷ་ཉེ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་སྟེག་ནི་ལྷར་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བློས་བཟང་པོའི་
ལུང་བླངས་པ་ལྟར་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་ཐབ་ཏུ་བྱ་སྟེ་སྟེག་རྩས་ཁྱད་པར་བ་
ནི་མེ་ཏོག་དམར་པོའོ། །སྟོབ་དཔོན་དེས་བརྒྱས་པ་འབྲུམ་སོང་བའི་མཐར་མཚན་
ཐོག་ཐག་གཅིག་ཏུ་བརྒྱས་པ་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲགས་རེ་རེ་ནས་བརྒྱས་ནས་
བྱེད་དེ་ལས་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བརྒྱས་པ་འབྲུམ་ལ་མེ་
ཏོག་གི་སྒྲིབ་སྟེག་ཁྱི་བྱ་བར་བཞེད་པས་ལས་སྐྱབ་པའི་སྤྲོ་འོ་ཏུ་རུས་པ་བསྐྱེད་
པའི་བཅུ་ཆའི་སྒྲིབ་སྟེག་གོ།

བསད་པའི་རྩས་ཁྱད་པར་བ་ནི་ལྷར་བཤད་པའི་བྲག་པོའི་རྩས་སམ་ཡང་ན་
ཐལ་བ་དང་སོལ་བ་དང་སྤུབ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་དབྱའི་གཟུགས་བྱས་ལ་དུག་དང་
ད་དུ་རའི་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་བྲིས་ལ་
གཟུགས་དེའི་སྟོང་གར་གཟུག་དུག་དང་ཁྱག་ལ་སོགས་པས་བསྐྱས་ཏེ་བཞག་

གོ། །བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཆེ་གོ་མོ་ལྷ་རྩེ་ལ་སྤྱི་པའ་། ཅེས་གྲིས་པའི་ཁྱད་དང་བྱ་རྒྱུ་གི་
གཤོག་པ་དང་རྟོག་བདུན་ལས་བྱ་རྒྱུ་གི་ཤ་དང་རྩི་ཙམ་གྱི་ཁྱད་དང་ཆང་རྩིས་དུར་
ཁྱོད་ཀྱི་ཤིང་ལ་མེ་སྐར་བ་ལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་གསུངས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་ནི་རྟོག་
བདུན་ལས་བྱ་རྒྱུ་དང་ལྷག་པ་དང་སྐྱེད་དང་རྩི་ཙམ་སོགས་པ་དང་སྐྱེད་དང་
འབྲས་ཕུབ་རྩིས་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་མེ་ལ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་
ཡང་སྐྱེད་ཀྱིས་སོ། །རེངས་པ་ལ་ནི་བ་སྐྱེད་དང་ཡུང་བ་དང་ལྷོང་རོས་དང་གི་མི་གིས་
དེའི་ཐབ་བྱ་བར་རྟོག་བདུན་ལས་གསུངས་ཏེ་སྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དུར་
ཁྱོད་ཀྱི་མེ་ལ་བསྐྱེད་གོ། །རྩིས་པ་ལ་ནི་གདན་བཞི་ལས། ཤ་དང་ཉ་ལ་སོགས་པའི་
རྩིས། །ཐམས་ཅད་འབྱུང་བཀུ་བྱེད་དང་། །ཁྱེད་དང་སྐྱེད་ཅི་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱ་རྒྱུ་
སྐྱོས་ནི་སྐྱེད་བྱས་པ། །བྱ་རྒྱུ་ཆང་གི་ཤིང་དག་དང་། །སོ་ཤིང་དག་གི་ལྷག་མ་
ཡིས། །དེ་དག་ལས་སྐྱེད་བྱས་ན་ནི། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྩིས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་དགུག་ལ་སོགས་པའི་རྩིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིབ་པར་ནི་
རྟོག་བདུན་ལ་སོགས་པའི་རྩིས་རྩིས་ལས་བསྐྱེད་བྱ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྩིས་པར་
གསུངས་པ་ལས་“ཤེས་¹པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེད་སྐྱེད་གང་བྱེད་ཀྱང་མར་ཁྱད་དང་
ཡམ་ཤིང་རེས་པར་དགོས་ལ་རྩིས་གཞན་རྩིས་སྐབས་དང་སྐྱེད་བས་ཆོག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེད་ཀྱིས་རྩིས་ལ་གདན་བཞི་ལས། སྐྱེད་དང་ལྷག་རྩིས་
བསང་བ་དང་སྐྱོང་བའམ་དག་པར་བྱེད་པ་བཤད་ཀྱི་རྩིས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆོག་མ་རྩིས་ལ།
འོད་སྐྱོ་ལས་བསྐྱེད་བྱའི་རྩིས་ཐམས་ཅད་བཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་བདུན་ཅི་ལྟས་

1 ཤེས་

བན་ཞིང་། བདུད་ཅིའི་ངོ་བོར་བསྐྱོམས་པས་སྒྲིག་སྒྲུགས་བྱའོ་ཞེས་མན་ངག་རིག་
ཅིང་མང་དུ་མཐེན་བ་རྣམས་གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་ལ། དཔལ་འཇིན་གྱིས་ཀྱང་
བདུད་ཅི་ལྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ལ་བསྒྲིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། འཆད་པར་
འཇུག་བ་ལྟར་བསང་བ་དང་སྒྲུང་བའི་སྒྲགས་གྱིས་བསང་སྒྲུངས་བྱས་ནས་སྒྲིག་
རྩིས་ཐམས་ཅད་ནང་གི་བདུད་ཅི་ལྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །རིགས་པ་
འདིས་རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཕྱིའི་བདུད་ཅི་ལྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དུ་རུང་ངམ་
བརྟག་གོ། །རྩིས་སྒྲོང་བའི་བྲག་རྒྱ་ནི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཚུར་ཁ་སྒྲུབ་བའི་གྲང་མོ་
གཉིས་བསྐྱེངས་ནས་ཅེ་སྒྲུད་པའོ། །འབྲུལ་བའི་གོ་རིམ་ནི། མར་མེ་མཛད་བཟང་
པོས། ཡམ་ཤིང་མེ་ལ་མར་དང་ཉིལ། །མ་གྲུགས་དུར་བ་འབྲས་ཆན་ཞོ། །ཀྱ་ཤ་ཆོ་
གའི་རིམ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་འོད་སྟེ་ཡང་འདིའི་རྩིས་སུ་འབྲང་ངོ། །འོན་ཀྱང་
འབྲས་མ་གྲུགས་བ་ཉིལ་གྱི་འོག་ཏུ་བཤད་ལ་ཀྱ་ཤའི་རྩིས་སུ་སོ་བ་དང་ནས་དང་
སྒན་མ་དང་གོ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འབྲུལ་བར་བཞེད་དོ། །འབྲུལ་བའི་ཚུལ་ནི་མར་ཁུ་
སྒྲགས་གཟར་རྒྱང་བ་དང་དགང་སྒྲགས་གཉིས་ཀ་སྒྲགས་ནས་འབྲུལ་བ་གཉིས་ལས་
ཕྱི་མ་ནི་ཤུཌི་བ་དང་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀ་ར་རྩ་རྩི་ཏེ་རྣམས་གྱིས་དགང་གཟར་མར་གྱིས་
བཀང་བའི་བར་སྒྲགས་གཟར་མར་གྱིས་བཀང་བ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་འབྲུལ་
བར་བཞེད་ལ། གདན་བཞིའི་འབྲེལ་པར་མར་གྱིས་བཀང་བའི་གཟར་དུ་ཆེན་པོ་དང་
ཚུང་དུ་ཁ་སྒྲུད་དེ་དགང་སྒྲགས་གཅིག་སྒྲུལ་ལ། ཞེས་དགང་གཟར་གྱི་ཁར་སྒྲགས་
གཟར་ཁ་སྒྲུབ་ནས་འབྲུལ་བ་ཡང་རྩ་བ་རྩ་བས་བཤད་དོ། །ཡམ་ཤིང་དང་དུར་བ་དང་
ཀྱ་ཤ་རྣམས་མཐེ་བོང་དང་མིང་མེད་གྱིས་དབུལ་ཞིང་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་སྒྲགས་

གཟར་གྱིས་བརྒྱད་དུ་རྒྱུད་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཡམ་ཤིང་ནི་གཉིས་གཉིས་
སམ་རེ་རེ་དང་ཀྱ་ཤ་དང་དུར་བ་རྣམས་ནི་གཉིས་གཉིས་སྐྱར་ལ་དབུལ་སོ། །སྟེག་
རྩས་རེ་རེ་ལ་གྲངས་རྩི་ཙམ་ཞིག་དབུལ་བ་ལ་ནི་རེས་མེད་དེ་ཤྲོ་བས། དེ་ཡང་
རྩས་རེ་རེ་ལ་སྟེག་སྐྱགས་གཅིག་གམ་གསུམ་མམ་བདུན་ནམ་ནི་ཤྲ་ཙམ་གཅིག་གམ་
བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱད་དམ་སྟོང་དབུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འབུལ་བའི་
གནས་ནི་ཁུ་བའི་རྩས་རྣམས་ནི་ཞལ་དང་ཡམ་ཤིང་དུར་བ་ཀྱ་ཤ་བདུག་སྟོས་རུས་
བྱེ་སོགས་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཞོ་ཟན་བཟའ་བ་ཞལ་
བསིལ་ཉིལ་ནས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱག་དང་བྱི་ཕྱགས་ཀ་དང་མེ་ཉོག་ནི་དབུ་དང་
ཞབས་བསིལ་ནི་ཞབས་དང་མར་མེ་མཆོད་ཡོན་ནི་མདུན་དུ་དབུལ་བར་ཤྲོ་བ་
དང་ཨ་རྩ་ཡ་བཞེད་དེ་རེ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་སྟོམ་འབྱུང་དང་མ་ཐུན་ནོ། །དགོད་
པའི་ཚུལ་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་མང་པོས་སྟེག་རྩས་གཡས་ལ་མཆོད་རྩས་གཡོན་ཞེས་
བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོས་མཆོད་རྩས་ཀྱང་གཡས་སུ་
དགོད་པར་བཤད་ཅིང་དྲག་པོ་མ་གཏོགས་པ་ལ་མཆོད་རྩས་གཡོན་དུ་དགོད་པ་
རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱ་གཞུང་ལས་བཤད་པ་མི་སྣང་བས་གཡས་སུ་དགོད་དོ་གསུངས་
སོ། །ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་བྱི་མ་དང་མ་ཐུན་པར་སྣང་བས་འཇམ་པོ་གསུམ་
ལ་ཚུ་རྣམས་དང་བསང་ཚུའི་སྟོད་གཡོན་དང་གཡས་སུ་སྟེག་རྩས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
བསྐྱེགས་པའི་ནང་ན་མར་མཆོད་རྩས་ཆར་གཉིས་ཀྱང་བཤམས་ལ་མེ་སྟའི་མཆོད་
རྩས་ཀྱི་མཐར་དེའི་གཏོར་མ་ཡང་བཤམ་སྟེ། དྲག་པོ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱེད་སྟེ་
བཤམ་སོ། །མར་ཁུ་དང་དགང་སྐྱགས་མདུན་དང་རྟོར་བྱིལ་གཡོན་དུ་འཛོག་པར་

མཚོ་སྒྲིས་དང་ནག་པོ་སྒྲོད་པས་བཤད་དོ། །ནང་མཚོད་མདུན་དུ་བཞག་ཅིང་རྒྱང་
ཡབ་དང་མེ་གསོ་བའི་ཆས་དང་ཁྱ་ཤ་ཡང་སྟ་གོན་བྱ་ལ་རྩས་ཐམས་ཅད་ལ་བདུད་
ཅི་རིལ་བྱ་བཏབ་པའི་ནང་མཚོད་ཀྱིས་བྲན་ནོ། །དུ་རི་ཀ་པས་མཚོད་ཡོན་དང་
གཟར་བྱའི་གདན་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གདན་ཡང་ཐབ་ཁུང་འདྲ་བ་བྱ་བར་བཞེད་དོ། །

བཞི་བ་ནི། ཞི་བ་ལ་ཤིང་འོ་མ་ཅན་དང་གཙུབ་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་མེ་དང་མེ་
ཐ་མལ་བ་དང་དགོན་པའི་མེ་དང་སྒྲིན་སྟེག་གི་མེ་ཡང་རུང་ངོ་། །སྤྱི་མ་ལ་མཚོད་
སྒྲིན་གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱས་བ་ལ་རྒྱལ་པོ་འམ་རྒྱལ་
རིགས་ཀྱི་བྱིས་ནས་བྱུང་བ་དང་ནགས་མེས་ཆིག་པ་དང་ནོར་བུ་ལས་བྱུང་བ་དང་
དགེ་འདུན་གྱི་ཆང་མང་ལས་བྱུང་བའི་མེ་འོ། །དབང་ལ་སྤྲད་འཛོང་དང་རྩེ་རིགས་ཀྱི་
བྱིས་གྱི་མེ་དང་དབང་གི་དབྱུག་པ་ལ་གར་མཁན་དང་འཕྲོན་པོས་བྱས་པའི་མེས་
སོ། །དུག་པོ་ལ་ནི་མི་རུས་བསྟེགས་པ་དང་རྩོམ་ལས་བྱུང་བ་དང་གདོལ་བའི་བྱིས་གྱི་
མེ་འོ། །དུར་ཁྲིད་ཀྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སོ། །ཚོངས་
རེངས་ལ་རྩེ་རིགས་སྒྲན་པོ་དང་བསྐྱད་དེའུ་ལ་ཐ་མལ་བའི་མེས་བྱ་བར་དུ་རི་ཀ་
པས་བཤད་དོ། །མེའི་ལྷས་རྟོག་པའི་སྐབས་ནི་སྟོམ་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་གཞུང་མང་
པོས་མེ་ལྷ་ལ་ཐོག་མར་དགང་སྒྲགས་སུ་ལའི་རྩེས་དེ་མ་ཐག་རྟོག་པར་བཤད་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། ཆོད་ལྷན་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་དང་པོར་མེ་སྤར་བའི་སྐབས་སུ་
ལྷས་རྟོག་པ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་པར་བྱའོ། །དམ་ཆིག་དང་
སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་ཞིང་བཟླས་སྟོམ་བཤད་པ་བཞིན་སྟོན་དུ་སོང་བས་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲིན་སྟེག་བྱེད་པའི་མེ་ལྷས་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་མེ་ལ་

བཞུགས་ཡོད་མེད་ནི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་སྤྱོད་ལྟར་བཤད་པའི་རྟགས་ནི། མེད་ཁ་དོག་
 དང་སྒྲ་དང་བྱི་དང་དབྱིབས་བཞི་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་ལྟར་ལས། མཁས་པས་མདོག་དང་
 སྒྲ་དང་ནི། །བྱི་དང་ལབར་བཤད་དབྱིབས་བརྟག་སྟེ། །དེ་བཞིན་མེ་ཡི་དགེ་མི་
 དགེ་ལེ། །མཚན་མ་ཉི་ལེ་མཚན་པར་བྲ། །ཞེས་སོ། །དགེ་པའི་རྟགས་ནི་སྒྲིག་ལྟར་
 ལས། མེ་ནི་ཅེ་མོ་གཅིག་ལབར་བ། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད། ཅེ་མོ་
 གཉིས་ནི་མི་ལྟུག་པ། །ཀུན་ཏུ་ལབར་བ་ལྷིང་ཞེས་བྲ། །ཅེ་མོ་བཞི་ནི་མཉམ་ལབར་
 བས། །རྒྱས་པའི་དངོས་སྤྱབ་བརྟན་པར་གནས། །ཀུན་ལྡན་བ་དང་མཚུངས་
 ལྟུང་། །གཟུགས་བཟང་བེ་རྒྱུ་ལྟེང་ཡོད། །བྱི་བྲལ་དུ་བ་མེད་པའི་མེ། །ནད་མེད་པ་
 དང་རིགས་ལམེལ་བྱེད། །རྒྱ་བ་ཚུ་ཤེས་ལོར་བྱེད་ཡོད། །ཁ་བ་ཡི་ནི་མདོག་ལྟ་
 བྲ། །ཕུས་པ་རྩ་གཤི་མདོག་མཚུངས་པ། །སྤྱིག་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བྱེད། །མེ་
 ཏོག་བན་དུ་ཀ་མཚུངས་ཤིང་། །རྩ་བའི་མེ་ཏོག་དང་ལྟེང་བ། །བཙོ་མ་གསེར་གྱི་
 མདོག་ལྟ་བྲ། །དབང་སྤྱུག་རྒྱལ་སྤྱིད་རབ་དུ་སྟེར། །ཅ་པག་པར་ལྟུང་ལ་བྱི། །ལྟ་ཤིར་
 ལྟ་ལ་ཉིས་ཏེ། །ག་ཕུར་ཨ་ག་དུ་ཡི་བྱིས། །དགེ་ཞིང་གནས་ཀྱི་བདག་པོ་མཚོག་ཤི་
 ཐང་རྒྱུད་མངས་རྩ་རྩ་དང་། །དུང་དང་ཐངས་དུང་ལྟར་སྒྲ་སྒྲོན། །ཤིན་དུ་ཐབ་པའི་སྒྲ་
 ལྟན་པའི། །མི་མཐོང་བདེ་བ་ལྟར་བར་བྱེད། །དཔལ་བེལ་གཤུགས་དང་ཚུ་སྤྱེས་
 དུང་། །ཅེ་གསུམ་པ་དང་བུམ་པའི་དབྱིབས། །རྒྱལ་མཚན་རྩ་ཡབ་རྩོ་རྩ་བཟང་།
 གཤུང་བྱང་ཉ་དང་ཐང་པོའི་དབྱིབས། །སྒྲ་མེད་གཡས་སུ་ལྟེལ་བ་དང་། །དུམ་བུ་
 གཅིག་པ་དོན་ཆེན་སྟེར། །ལདི་དག་དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །ཆེ་རིང་ནད་མེད་
 ཕུན་སུམ་ཚོགས། །ཞེས་སོ། །

འོད་སྟེ་ལས། ཞི་སོགས་བཞི་ལ་དཀར་མེར་དམར་ནག་དགའ་བ་དང་མེ་ཅེ་
གསུམ་བ་སྒྲིག་དང་འབྲ་བ་ཤིན་ཏུ་དམན་པར་བཤད་དོ། མི་དགེ་བའི་ལྷ་ས་ཀྱང་སྟོན་
འབྱུང་ལས། གཡོ་ཞིང་མདུན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འབར། ཅེ་གསུམ་དུ་བའི་ཚོགས་མང་
དང་། འཁོར་ཞིང་མེ་སྟག་དང་བཅས་པ། རྣམ་པར་འཕྲོ་བས་ནད་འཕེལ་བྱེད། མེ་
གང་ཡང་ཡང་རབ་ཏུ་འདར། ཡང་ཡང་རབ་ཏུ་ཁྲོད་པ་དང་། ཡང་ཡང་གཡོན་དུ་
འཁོར་བ་དང་། ཡང་ཡང་ས་ལ་རེག་བྱེད་ཅིང་། བེག་ལེ་ནག་པོ་སོལ་བའི་
མདོག རྒྱར་དུ་རིགས་ནི་ཟད་འགྱུར་ངེས། གང་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་དུང་གནས་
པའི། རྩེ་དང་བདག་པོ་འཛོམས་པར་སྟོན། མདོག་ངན་དུ་བའི་མདོག་ལྷར་
གནག མདོག་ལྷང་སྟོ་ཚོགས་མདོག་རྩལ་པ། བ་ལ་ཤ་དང་འབྲུ་མར་མདོག འདོད་
པའི་དོན་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད། རྩོ་བྱི་ཉ་ཡི་བྱི་ལྷར་ངན། རྩེ་སྒྲིམ་སྟོག་ཆགས་བྱི་
དང་ལྷན། གཡལ་ཉེ་མེ་ནི་འདི་ལྷར་འགྱུར། གཙོ་པོ་རྣམ་པར་ལྷུང་བར་བཟོད། ཅ་ཏ་
ཅ་ཏ་ཞེས་སྒྲ་དང་། ཚམ་ཚམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་ལྷན། སིམ་སིམ་གྱིས་ནི་སྒྲ་བདག་
ཉིད། རྩོ་རྩེའི་སྒྲ་ནི་དོན་ཉམས་བྱེད། མདུང་དང་རལ་གྱི་མདའ་དང་སྒྲུལ། རྩེ་མོ་བ་
ལང་མགོ་ལྷ་བྱ། འཛིགས་དུང་རྣམ་པ་གང་དེ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་སོ། རྩོ་རྩེ་
མཁའ་འགྲོ་ལས། སྟེག་རྩམ་ཆོག་པ་ཏ་ཅང་སྒྱུར་བ་ཡང་ངན་པ་དང་མདོན་སྒྲིབ་ལ་
དེ་དག་བཟང་བ་དང་དེ་ལ་བཟང་བ་གཞན་རྣམས་ལ་མི་ཤིས་པར་བཤད་པ། སྟགས་
མཁན་མེས་ཏ་ཅང་གདུང་བ་ཡང་མི་དགེ་བའི་ལྷ་ས་སོ། བགེགས་ཡོད་པར་ཤིས་ན་
དེའི་ཉེས་དམིགས་བརྒྱུག་ཐབས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྷར་བྱེད། འདིར་ཤུནྱི་བ་དང་
འོད་སྟེས་མར་གྱི་སྟེག་སྟེགས་འབུལ་བར་བཤད་པ་དང་། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་སྟོན་

འབྱུང་ལས་དག་ལྷགས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་
ཀྱི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས་མར་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ལན་བདུན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་
སྐབས་འདིར་གསུངས་པ་ལྟར་མར་གྱིས་ལན་བདུན་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་ལྷགས་
ཞེས་བཏགས་པའམ་ཡང་ན་གཞུང་དེར་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་ལྷགས་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་
སྐྱེད་ལྷགས་ཞེས་དག་ལྷགས་ལ་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་ལྷགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་
པའི་བྱུང་རྒྱུ། །

ལྷ་བ་ལ་གཉིས། ཁ་བལྟ་ཕྱོགས་དང་འདུག་སྐྱངས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་
དང་། བདག་མདུན་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་
བལྟ་ཕྱོགས་ནི་རྫོག་བདུན་ལས། ཞི་བ་ལ་ཤར་དང་རྒྱས་པ་ལ་བྱང་དབང་ལ་རྩབ་
དང་བསད་བསྐྱད་ལ་ལྷོ་དང་རེངས་པ་ལ་བྱང་དུ་བལྟ་བར་བཤད་དོ། །དབང་གི་
དགུག་པ་ནི་དབང་དང་འབྲེལ་པ་ལ་ཁ་བྱེད་དུ་བལྟ་ཡོ། །ལྷ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
ཁ་རྩབ་དུ་བལྟ་བར་འོད་སྟེ་ལས་གསུངས་ཏེ་འདི་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ལྷ་དབང་དུ་
བྱེད་པའོ། །དག་པོའི་དགུག་པ་ཡང་དག་པོ་དང་འབྲེལ་པ་དབྱེ་བ་བསད་པ་དང་མྱོངས་
པ་རེངས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱའོ། །འོད་སྟེ་ལས། མྱོངས་རེངས་ལ་དབང་ལྷན་དང་བསྐྱད་
པ་ལ་མེ་དང་དབྱེ་བ་ལ་སྤོང་པོར་བལྟ་བར་བཤད་དེ་འདི་དང་ཅུང་མི་འབྲེལ་ཡོ། ཁ་ཅིག་
དབང་དགུག་དང་ཞི་བ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་མ་འབྲེལ་ན་སྤར་ལྟར་ཡིན་ལ་འབྲེལ་ན་
སྤར་མ་ལ་ཤར་དང་བྱི་མ་ལ་རྩབ་དུ་བལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་། དཔལ་
འཛིན་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་མཚོད་པའི་ཞི་བའི་སྤོང་སྐྱོག་ལ་ཁ་ཤར་དུ་བལྟ་བ་དང་།
འོད་སྟེ་ལས་ཀྱང་། ཞི་རྒྱས་དབང་དང་མཛོད་སྤྱོད་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་ཤར་དང་

སྒྲོ། འབྲུག་དང་བྱང་དུ་ཐབ་ཁུང་ནམས། འཤར་བྱང་རྒྱབ་སྒྲོ་ཁ་བཟུངས་པའི། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་སྤར་
བཞིན་བཤད་དོ། འདུག་སྤངས་ནི་ཞི་བ་ལ་འཇམ་ཞིང་བདེ་བའི་སྒྲན་ལ་བརྒྱའི་
འདུག་སྤངས་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་བྱིན་པ་གཡས་པར་བྱིན་པ་གཡོན་པ་བཞག་སྟེ་ཤུས་མོ་
གཉིས་སྤད་བའོ། རྒྱས་པ་ལ་བཟང་བའི་འདུག་སྤངས་ཉེ་དེ་ནི་སྒྲན་མཐོན་པོ་ལ་
གནས་ཉེ་རྒྱང་པ་གཉིས་བྱང་བོར་བསྤང་བའོ། དབང་དང་དེའི་དགྲུག་པ་ལ་མཐོ་ཞིང་
བདེ་བའི་སྒྲན་ལ་རྩོམ་སྒྲིལ་གྱང་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་བརྒྱ་གཡས་པ་དང་བྱིན་པའི་དབྱུས་སུ་
རྒྱང་པ་གཡོན་པ་བཞག་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱ་གཡོན་པ་དང་བྱིན་པའི་དབྱུས་སུ་རྒྱང་
པ་གཡས་པ་བཞག་པའོ། མཐོན་སྒྲོལ་ལ་སྒྲན་སྤྱོད་བཤམ་བསྒྲུབ་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་
བྱི་བྱང་ལ་གནས་པའམ། སྒྲན་མེད་པར་ཚོག་ཤུར་གནས་ཉེ་རྒྱང་པས་རྒྱང་པ་མནན་
པ་དང་ཁོ་བོའི་སྒྲིལ་གྱང་སྟེ་བྲག་བོའི་དགྲུག་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དང་སྒྲོངས་རེངས་ལ་
རྩོམ་སྒྲིལ་གྱང་དང་དབྲེ་བ་ལ་རྒྱང་པ་བསྒྲོག་སྟེ་འདུག་པར་འོད་སྟེ་ལས་བཤད་
དོ། བསམ་པ་ནི་ཞི་བ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེའི་སེམས་དང་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་
ཆོས་པའི་ཡིད་དང་དབང་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་དང་བྲག་བོ་ལ་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཆེ་
སྟོང་རྩེ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་རྩུབ་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པས་བྱ་སྟེ་བྱི་མ་ལ་སོས་
སོ་འཆར་ཞིང་མིག་གཞོང་ཚུགས་སུ་བལྟ་ལ་“བཞིན་ཁོ་གཉིར་ཅན་དུ་བྱའོ། རྒྱས་
གོས་ནི་འཇམ་པོ་གསུམ་ལ་ཁུས་བྱས་ཤུས་ཀྱི་ཞེས་པོས་བྱུགས་ལ་གོས་དཀར་པོ་
དང་རྒྱན་དང་སྤང་བ་སེར་པོ་ཅན་གྱི་གོས་སྤྲོ་ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་དང་གོས་དམར་པོ་

ཅན་ནོ། །དག་པོ་ལ་ནི་རྒྱན་དང་གོས་སྒྲིན་པོ་ལས་ཁྲག་གམ་རྩུས་གཤེར་བའི་གོས་ཏེ་
མྱོངས་ཤེངས་ལ་སེར་པོ་ལོ། །ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ནི་ལས་སོ་སོ་དང་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ནི་གཉིས། བདག་མདུན་གྱི་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྷ་ར་བ་དང་།
མེའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་དངོས་བྲུབ་འབྲུབ་པའི་སྒོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ལྷ་ཐོག་
མཐའ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདག་མདུན་གྱི་ལྷ་གཉིས་འབྲ་བ་མི་དགོས་མོད། འོན་
ཀྱང་བར་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱིན་སྟེག་འབྲུལ་བའི་ལྷ་འི་གཙོ་བོ་དང་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་
གཉིས་འབྲ་བ་དགོས་སམ་མི་དགོས་སྐྱུམ་ན་འདི་ལ་འོད་སྟེ་ལས། རང་ཡང་རང་གི་
ལྷ་ག་པའི་ལྷ་ཉིད་ལས་དང་རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའམ་ཡང་ན་
ཐབ་ཁུང་དུ་བཀོད་པའི་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་ཐབ་ཁུང་དུ་ལྷ་གང་བྱེད་
ཀྱང་བདག་བསྐྱེད་རང་གི་ལྷ་ག་པའི་ལྷ་གཅིག་བྱས་བྱེད་པ་དང་ཐབ་ཀྱི་ལྷ་འི་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་བྱེད་པ་གཉིས་གསུངས་ལ། ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ཐབ་ཁུང་དུ་རང་གི་
ལྷ་ག་པའི་ལྷ་ཉིད་འཁོད་པར་གསུངས་ཀྱང་དེའི་བདག་བསྐྱེད་ལའང་སྤར་ལྷ་ར་གཉིས་
གསུངས་པས་རང་གི་ལྷ་ག་པའི་ལྷ་ཁོ་ན་ཐབ་ཁུང་དུ་འཁོད་པར་མ་ཤེས་སོ། །མེ་ལྷ་
ལས་གཞན་པའི་འཛིག་ཏེན་པའི་ལྷ་ཐབ་ཏུ་བཀོད་ནས་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་ན་ནི་པལ་
ཆེར་ལྷ་གཉིས་མི་འབྲ་བར་བྱའོ། །དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི་འོད་སྟེ་ལས། དམ་ཆོག་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དམ་ཆོག་བསྐྱུག་པ་དང་དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་
སྟེག་རྩིས་དབྱུལ་བ་དང་མཐར་གཤེགས་པ་རྣམས་མེ་ལྷ་བཞེན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་
ཏེ་སྤྱོད་ཏེ་¹དུ་མེ་ལྷ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་པ་འདི་ལའང་བྱའོ། །ལྷ་འི་ཁ་དོག་ནི་རྟོག་བདུན་

ལས། ལས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་འབྲང་བའི་ལྷའི་སྤྱོད་བ་དམིགས་ནས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་
དབང་གི་སྐབས་སྤྱད་མར་པོ་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པས་ཞི་སོགས་གསུམ་ལ་དཀར་
སེར་དམར་པོ་དང་བསད་བསྐྱད་དབྱེ་བ་གསུམ་ལ་ནག་པོ་དང་སྐྱོངས་རེངས་ལ་
སེར་པོར་བྱའོ། ཁོད་སྟེ་ལས། ལས་སོ་སོ་བ་དང་ཐམས་ཅད་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷའི་
གཟུགས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལས་སོ་སོའི་ཁ་དོག་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
པས་དཀྱིལ་འཁོར་མཚོད་བ་དང་། བསྟན་པའི་ཁ་སྐྱོང་དང་ལས་ཐམས་ཅད་བ་
རྣམས་ལའང་ལས་སོ་སོའི་ཁ་དོག་ཅན་དུ་བྱ་དགོས་སོ། ཁྱོག་བདུན་གྱི་འབྲེལ་བ་
གཉིས་དང་། ཨ་མོ་རྩ་རྒྱུད་བའི་སྒྲིབ་སྟེན་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ལྷ་གཙོ་བོ་རྒྱུད་བ་ལ་
གཞལ་ཡས་ཁང་མེད་པར་བསྐྱེད་བ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གི་གདན་བསྐྱོམ་པ་ནས་བྱ་བའམ།
ཡང་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་ཐབས་བཞིན་བསྐྱེད། ལྷ་ཞེ་དགུ་མ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་ལྷ་རྩོགས་པ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་ཐབས་བཞིན་དུ་
བསྐྱེད་དོ། ཨ་མོ་རྩ་རྒྱུད་བས་དྲག་པོའི་སྒྲིབ་སྟེན་ཉུ་ཞལ་དགུ་གའི་ཁ་དོག་སོར་
བཞག་བྱས་ལ་འོད་སྟེ་ལས་ཀྱང་ལས་བཞིའི་མེ་ལྷའི་སྐབས་སྤྱད་ཅ་ཞལ་གྱི་ཁ་དོག་
ལས་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་མཛད་ནས་ཞལ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་བསྐྱར་བ་
མཛད་དོ། མེ་ལྷའི་སྤྱིང་གར་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་མེ་ལྷ་གཉིས་
ངོ་བོ་གཅིག་ཉུ་བལྟས་ནས་བསྐྱེད་པར་འོད་སྟེ་ལས་བཤད་དེ་མར་མེ་མཛད་བཟང་
པོའི་གདམས་པའོ། གཞུ་བོ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཆེ་དེའི་ལྷགས་ལ་སྟོབ་པས་ལྷ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་གསོལ་བར་མོས་པའམ་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཐ་མི་དད་དུ་མོས་ནས་ཕྱལ་ན་
ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱལ་བར་འགྱུར་བར་ལྷ་ཉི་པས་བཤད་དོ། སྒྲིབ་སྟེན་གི་འཁོར་

གསུམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ནར་ཅིར་ཡང་མ་བྱུང་བར་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་བདག་དང་ལྟ་
དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྩིས་དང་ཐབ་དང་དགའ་བླགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱུ་མ་ལྟ་
བྱུང་ཤར་བའི་དང་ནས་སྦྱིན་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བར་གསུངས་པས་ཡང་
ཡང་དེའི་བླ་པ་གསོ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཞིང་དང་རྟེན་དང་བསམ་པ་དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྩིས་མཚུངས་
ཀྱང་མེ་ལ་མཆོད་སྦྱིན་བྱས་པ་ནི་ལྟ་ཆོམ་པ་དང་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པ་ལ་གཞན་
ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པའི་སྒྲོ་མེའི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་
རག་ལས་སོ། །དེ་ཡང་ཁ་སྐྱོར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་རྣམས་ལས། ལྟ་ཡི་ཁ་ནི་མེ་རུ་
གསུངས། །ཞེས་མེ་ལྟའི་ཞལ་དུ་གསུངས་པའི་མེ་ནི་མེ་ལྟ་ཡིན་ཏེ་རིག་པ་མཆོག་
ལས། བྱང་སྤོང་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ནི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་ཡིན་ལོ་ཞེས་མེ་ལྟ་ལ་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་མེ་ལྟ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་སྦྱུ་མ་ན། སྦྱིན་སྒྲུབ་གི་མེ་ནི་
ལྟ་ལ་སྤུལ་བའི་སྒྲུབ་རྩིས་རྣམས་ཟ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་ན་ལྟའི་ཁ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་
འཛོལ་ལ་མེ་དེ་ཉིད་ནི་མེ་ལྟའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་མེ་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་
དུ་གསུངས་སོ། །རྩིས་ལས་མེ་ལྟ་བསྐྱེད་པ་ཡང་རྩིས་མཆོན་པའི་མེ་ཉིད་མེ་¹ལྟར་
བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ས་བོན་ལས་གཟུགས་སྤང་རྣམས་སྤང་དུ་བསྐྱེད་པ་
དང་འབྲེལ། །དེས་ན་མེ་ལྟ་གཤེགས་གསོལ་གྱི་སྐབས་སུ་མཆོ་སྦྱེས་ལ་སོགས་པས་
ཀྱང་ཡི་ཤེས་པ་གཤེགས་ནས་དམ་ཆོག་པའི་མེ་ལྟ་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པར་གྱུར་
པར་བཤད་པས་སྦྱིན་སྒྲུབ་གི་མེ་དང་མེ་ལྟ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱས་

1 མ

ནས་མེ་ལ་སྒྲིག་ཇས་བསྒྲིག་དགོས་སོ། །མེ་དང་མེ་ལྷ་དོ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་
དམ་ཚིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པའི་མེ་ལྷ་སྒྲིན་བྲངས་ནས་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མེ་ལ་
ཇས་རྣམས་བསྒྲིགས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷས་དངོས་གྲུབ་སྒྲོལ་བའི་
སྒྲོར་འགྲུར་བས་ཐོག་མར་མེ་ལྷ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིན་སྒྲིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་
མཚོག་ལས། གཞོད་སྒྲིན་གྱི་བདག་པོ། བདག་འོང་བཞི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་
རྒྱར་འགྲུར་ཏེ་གང་གིས་བདག་འོང་བར་འགྲུར་བའི་བདག་སྒྲིན་བྲངས་པའི་གསང་
སྒྲགས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་མེ་ལྷས་བྲག་དོར་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷར་ན་
སྒྲིན་སྒྲིག་གིས་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐོག་མར་མེ་ལྷ་ཐབ་ཏུ་འགྲུགས་པར་རུས་པ་
ཞིག་གལ་ཆེ་ལ་དེ་ཡང་རིག་པ་མཚོག་ལས། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་འདར་ཐོག་མར་པ་ལ་
ཤེས་ཤིང་གི་མེ་སྒྲར་ནས་འབྲས་ཡོས་ཞོ་དང་སྒྲར་ཅི་དང་མར་དང་སྒྲར་བས་མེ་ལྷ་
ལ་ལན་སྟོང་པ་བརྒྱད་སྒྲིན་སྒྲིག་བྲས་ན་ལས་འགྲུབ་པ་དང་མེ་ལྷ་ཕྱོན་པའི་རྟགས་
ཀྱང་མའི་དབྱས་སྡེ་བྲེང་དེ་འདྲག་པ་དང་མཐའ་སྡེ་བ་དང་མའི་ཅེ་མོ་རྒྱས་པ་དང་ཅ་
བ་སྡེ་ཞིང་མགྲོགས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ལྷ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་
སྒྲིན་སྒྲིག་ལྟར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བཏང་ཞི་བའི་ཆོ་ག་དང་། ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། དངོས་
གཞིའི་ཆོ་ག་དང་། མཇུག་གི་ཆོ་ག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒར་བཤད་པ་བཞེན་ཆོ་
གའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པར་བྲས་ལ་བསྐྱེད་འདྲག་སྒྲངས་ཀྱིས་ཁ་ཤར་དུ་
ཕྱོགས་ཏེ་འདྲག་ནས་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོད་ཇས་རྣམས་བསང་བ་དང་སྒྲར་བ་དང་

ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ལ་ཨོ་སྦྲུ། ཞེས་བས་རྩམ་རྣམས་བཀྲམ་བར་བསམ། ཨོ་ཨྲུམ་སྦྲུས་ཡམ་ཤིང་དང་། ཨོ་ཤི་སྦྲུས་ཁྱེན་མར་དང་། ཨོ་རྩྭ་སྦྲུས་འབྲུ་དང་། ཨོ་ཀུ་ཕུ་ཀུ་ཕུ་སྦྲུ། ཞེས་བརྗོད་བས་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་རྩམ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཤིང་དག་བར་བསམས་ལ་སྒྲིག་རྩམ་ཐམས་ཅད་བདུན་ཅི་ལྟའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དོ། །

སྒར་བཤད་པའི་མེ། ཡི་གེ་གསུམ་བརྗོད་དེ་སྦོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཞག །ཁྱེན་མར་ཀྱི་སྦྱོན་མེས་སྒར་བས་ལས་སྒྲགས་བརྗོད་ལ་འོ་མ་ཅན་ཀྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་མེ་སྒར་ནས། ལས་སྒྲགས་བརྗོད་པའི་ཀྱ་ཤིང་ཅེ་མོས་ཚུ་སྒྲངས་པ་དང་ནང་མཚོད་ཀྱིས་ལན་གསུམ་དུ་གཡས་སྒྲོར་དུ་བསངས་ལ། གཙང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྐྱམ་པའི་རྩེ་ཚུན་པོ་དང་བཅས་པ་དུ་བ་མེད་པ་ཐབ་ཏུ་བཅུག་ནས་ཨོ་རྩྭ་ལ་རྩྭ་དང་རྩྭ་ཡིག་བརྗོད་དེ་སྒྲུང་ཡབ་ཀྱིས་མེ་སྒར་དོ། །ལས་སྒྲགས་ལན་བདུན་བསྐྱམས་ཏེ་མར་ཁུ་སྒྲགས་གཟར་བདུན་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྒར་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཀྱ་ཤིན་ལས་ཨོ་བརྩེ་ས་ཏུ་ཨྲུམ་ཞེས་བ་འདི་ལན་བདུན་བསྐྱམས་ནས་ཀྱ་ཤིན་ལྟེ་ལྟེ་བེ་མ་མེད་པ་མ་གས་ཤིང་འདབ་མ་མ་གྲགས་པ་ཏ་ཅང་ཡང་མི་རིང་བ་གཉིས་གཉིས་ཅེ་མོ་གཤེགས་པ། རང་གི་གཡོན་ངོས་ནས་ཐབ་ཀྱི་ཁ་ཁྱེར་ལ་རང་ཁ་གང་དུ་བལྟ་བའི་ངོས་ལ་ཤར་དུ་བྱས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཅེ་མོ་ཤར་དང་སྟོ་དང་ལུབ་དང་བྱང་དུ་བལྟན་པ་སྦྲུ་མའི་ཅེ་མོས་བྱི་མའི་རྩ་བ་ཞོན་པ་དགམ་ཞིང་། ཐབ་ཁུང་དུ་ཅེ་མོ་ཤར་དུ་བལྟན་པའི་ཀྱ་ཤིན་ལ་འང་གི་ན་བ་ལྟ་བུ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བས་གཡོག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐོག་མར་འཛིག་ཏེན་པའི་མེ་ལྟ་མཚོད་པ། བར་དུ་

འདྲིལ་ཉེན་ལས་འདས་པའི་མེ་ལྷ་མཆོད་པ། མཐར་འདྲིལ་ཉེན་པའི་མེ་ལྷ་མཆོད་པའི་
 ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐབ་དང་མེ་ལྷ་བསྐྱེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱེད་པ།
 མཆོད་ཅིང་བསྐྱེད་དེ་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་པ། ཤེག་རྩས་ལུས་ནས་སྦྲར་ཡང་མཆོད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། བསང་རྩས་ཐབ་བསངས་ཏེ། ལྷ་ལྷ་ལས་སྦྲོང་པར་སྦྲུངས། སྦྲོང་
 པའི་རང་ལས་སྦྲོང་གས་བསྐྱེད་དང་སྦྲོང་བའི་སྦྲོང་དུ་སྦྲོང་དེ་དེ་ལས་དོ་རྒྱུ་འདྲིལ་པ་
 དཀར་པོ་དཀར་མཐིང་དམར་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ཐུག་གི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་
 འབྲེལ་ལུས་ལ་འབྱུང་བ་གཡས་ལོག་མ་གཉིས་དོ་རྒྱུ་དང་རལ་གྱི་གཡོན་ལོག་མ་
 གཉིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བསྐྱེད་པ་ལྷ་འདྲིལ་པ་ལྷ་ལས་སྦྲུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐབ་ཁ་དོག་
 དཀར་ཞིང་དབྱིབས་སྦྲུང་པ་སྦྲུང་དང་ཁ་ཁྱེད་དང་བཅས་པ། ཁ་ཁྱེད་ལ་འཁོར་
 ལོ་ལས་དོ་རྒྱུ་མཐིང་སྦྲུང་བས་བསྐྱེད་པ་གྲུ་བཞིར་སྦྲུང་དེ་དེ་ལས་མཆོན་པ་དྲངས་ཤིང་
 ཐོགས་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ། རི་ལས་སྦྲུང་པའི་མེ་ལྷ་གསུམ་ཀྱི་དབྱུས་སྦྲུ་
 ལྷ་ཆོགས་བསྐྱེད་པའི་སྦྲོང་བར་རི་ལས་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཡོངས་སྦྲུང་པ་ལས་མེ་ལྷ་སྦྲུ་
 མཐོག་དཀར་པོ་དཀར་ནག་དམར་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ཐུག་པ་གཉིས་མར་གནས་
 པའི་རིག་མ་དང་གཉིས་སྦྲུང་པའི་སྦྲུ། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོ་ན་བསྐྱེད་པའི་
 གཉིས་པས་མེ་འདྲིལ་པ་སྦྲུན་པ། གསུམ་པ་ན་གྱི་གུག། གཡོན་ཀྱི་དང་པོ་ན་
 དབྱུག་གུ་ཅེ་གསུམ་པ། གཉིས་པ་ན་སྦྲུ་སྦྲུགས། གསུམ་པ་ན་ཐོད་པ་བསྐྱེད་པ།
 གཡོན་བརྒྱུད་པའི་སྦྲུབས་ཀྱིས་བཞུགས་པ། ཁོ་བའི་རྒྱན་རྩམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་
 སྦྲུགས་ཀར་མེ་ལྷ་གསུམ་པ་རི་ཀྱིས་མཆོན་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དཔལ་འདྲིལ་ཀྱི་དག་
 ནག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཁ་ཅིག་ལས། ཕྱག་གཡས་དང་པོས་སྦྲུ་སྦྲུགས་དང་། གཡོན་

གཉིས་པས་སྒྲེང་བ་བསྐྱམས་ཤིང་གཡས་བརྒྱུད་སྲུ་བཤད་ཀྱང་། དཔལ་འཇིག་གི་
རྩོམ་སྲུ་འབྲང་བའི་རྩོམ་གྱུ་བ་པའི་འགྲེལ་བར་སྤར་བཤད་བ་བཞིན་འབྱུང་ལ་དཔལ་
འཇིག་གི་གཤེད་དམར་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་གཡོན་བརྒྱུད་དང་བཟང་སྒྲེང་གཡས་
དང་སྤྱི་སྒྲུགས་གཡོན་ཏུ་བཤད་པས་འབྱུར་རམ་ཡི་གེ་”ཅུང་¹མ་དག་པར་མངོན་
ནོ། །དམ་ཆོག་པའི་སྒྲུགས་ཀའི་ས་བོན་གི་འོད་ཟེར་ལས་སྒྲོས་པའི་ཁོ་བོ་འདོད་ཀྱུ་ལ་
གིས་ཤར་”སྒྲོ་²ནས་བསྐྱོམས་པ་དང་འབྲ་བའི་མེ་ལྷ་བྱང་སྒྲོང་གི་འཁོར་གིས་བསྐྱོར་
བ་སྤྱན་བྱངས་པར་བསམས་ལ་གཡས་པ་མི་འཇིགས་པའི་སྤྲུག་རྒྱས་མཐེ་བོང་
གཡོ་བ་ཅིང་། ཨོ་ཚུར་སྤྱོན་ཚུར་སྤྱོན་འབྱུང་བོ་ཆེ། །ལྷ་ཡི་བྱང་སྒྲོང་གམ་ཟེ་
མཆོག་ །སྟེན་སྒྲུགས་ཞལ་ཟས་བཞེས་སྤྲད་དུ། །འདིར་ནི་ཡང་དག་བསྟེན་པར་
མངོད། །ཨོ་ལྷ་ཁྱིའི་རྩྱུ་རྩེ་ཞེས་པས་སྤྱན་བྱངས་ལ་ཐབ་གི་མེ་མཆོམས་གི་ཁ་ཁྲེང་གི་
ཀྱ་ཤའི་གདན་ལ་བཞུགས་པར་བསམ་མོ། །ལས་གི་སྤྲུགས་རྩི་ཕྱི་དང་བསང་ཚུ་
གཏོར་ལ་སྤྱི་འབྲང་གི་བགོགས་བསྐྱད་ལ་ཚུ་བཞི་སྤུལ་བའམ་བསྐྱས་པ་ལ་མོས་ན་
དེ་མ་བྱས་པར་ཨོ་སྤྲད་ག་ར་རྩེ་ཞེས་པས་དམ་ཆོག་པ་དང་ཉེ་བར་དགྲུག་ །ཨོ་དམ་
རྩྱུ་གིས་དམ་ཆོག་པ་ལ་གཞུག་ །ཨོ་བསྐྱེད་པའི་གིས་དབྱེར་མེད་དུ་བཅིང་། ཨོ་ཁྲ་རྩེ་
ས་དབང་དུ་བྱ་སྟེ་རོར་བེལ་གིས་འཁྱུད་པའི་ཚུ་ལ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲུག་རྒྱ་གཉིས་གིས་
སེ་ལོལ་གཏོགས་པ་སྤྱོན་དུ་འགོ་བས་གཞུག་པ་སོགས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས། ཨོ་ལྷ་རྩི་བྱ་ཐ་ར་སད་ཀ་རི་ཕྱོག་ཁྱི་བྱ་ཁྱི་ཚུ་རྩྱ་སྤྲུ།
ཞེས་པས་ཀྱ་ཤའི་ཚུན་པོས་ཞལ་བསེལ་གི་སྤྱོད་ནས་བཟེད་ཞལ་དང་པོར་ལན་

1 ཅང

2 རྩྱུ་

གསུམ་བསང་གཏོར་དབུལ་ལོ། །སྒྲོན་དེ་ཉིད་ནས་མཛུ་བ་མོས་མེ་རྟོག་སྒྲངས་ཏེ་ཁུ་
 ཚུར་ཁ་འོག་ཏུ་བསྟན་ནས་མཐེུ་ཚུར་ནས་རིམ་གྱིས་དགོལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་
 རོ་སྒྲུ་ཁྱི་གནས་སུ། ལྷ་མོ་ཁྱི་བཅུག་ལ་བཟེད་ཞལ་དང་པོར་ཞལ་བསིལ་དང་། རྩོ་
 རྩི་སྒྲིམ་པ་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷ་མོ་གྱིས་བཟེད་ཞལ་གཉིས་པར་མཆོད་ཡོན་དང་
 ཁུ་ཚུར་བཅངས་ནས་མེ་རྟོག་སྒྲངས་ཏེ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ནས་ཁུ་ཚུར་ཁ་ཕྱེན་ཏུ་
 བསྟན་པའི་མཛུ་བ་མོ་ནས་རིམ་གྱིས་དགོལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བུའྱི་གིས་བཟེད་ཞལ་
 གསུམ་པར་ཞབས་བསིལ་དབུལ་ཞིང་། མེ་ལྷའི་སྒྲགས་ཀྱི་མཐར་མི་བཟླ་བུ་ལྷེ་ལྷུང་
 རྩྱུ། ཞེས་སོགས་བཏགས་ལ་ཉེར་སྒྲོན་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ་དང་ནང་མཆོད་གྱིས་
 གྲང་མཆོད་དེ། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ཚངས་དབང་མགོན་གྱི་སྤྱུལ། མེ་ལྷའི་རྒྱལ་
 བོ་ལྷ་སྤྱིས་དབང་བསྐྱར་བ། །ཤེས་རབ་མཆོག་གིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱེད། འཛིན་བྱེད་མེ་ལྷ་ཉིད་ལ་ནམ་པར་འདུད། ཚངས་པ་འཛིག་རྟེན་མགོན་གྱི་
 སྤྱུལ། མེ་ལྷའི་རྒྱལ་བོ་བྱང་སྟོང་མཆོག་ །འབྱུང་བོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའི་
 ཕྱིར། སྤྱགས་རྩེའི་དབང་གིས་སྐྱར་སྐྱུལ་པ། རིག་སྤྱགས་བྱུང་བའི་བྱང་སྟོང་
 ཚུལ། ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འོད། བསྐྱུལ་པའི་མེ་བཞིན་གཟེ་བཟིང་
 འབར། མཛོན་ཤེས་རྩུ་འབྱུལ་ཞབས་དང་ལྷན། ཐབས་གྱིས་སྐྱུལ་པའི་ཐེག་པ་
 བཅེབས། རིག་སྤྱགས་གསུང་ཞིང་བགྲང་བྱེད་འཛིན། བདུད་ཅི་བཅུད་ལྷན་སྐྱེ་
 བསྐྱུལས། ཚེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཡོངས་ལ་བསིལ། ཉིས་པའི་སྒྲོན་བྲལ་ཚངས་པར་
 སྒྲོན། འཛིག་རྟེན་གནས་གྲང་ལྷ་འདས། ཞི་བ་བརྟེས་གྲང་སྤྱགས་རྩི་ཆེ། དེ་
 བས་བསྒྲོན་དེ་ཕྱག་གྲང་འཆོལ། ཞེས་པས་བསྒྲོན་དོ། །མི་བཟླ་ཨ་ན་ལ་མཐུ་བྱ་ཏ་

རྩོམ་པ་རྩོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱ་སྒྲིག་ཀྱི་རྩོམ་པ་དེ་ལྟར་ཉི་ཤེས་ཀྱི་འོ་སྒྲིག་པ་ལ་སྒྲིག་པ་ལ་ལྟོ། ཞེས་ལན་གསུམ་དུ་དམ་ཆོག་བསྒྲགས་གོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་མེ་ལྷའི་སྒྲགས་རྩོམ་ཆེའི་རྣམ་པ་ཅན་དཀར་མོ་ལ་རྩིག་དང་། དགང་སྒྲགས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཡི་ཡིག་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་དགོད་དོ། །ཁ་ནི་མཚོ་སྒྲིག་དང་དམ་ཆོག་རྩོམ་དགང་སྒྲགས་ཀྱི་ནང་དུ་དང་མི་སྐབ་སྒྲ་བས་དགང་སྒྲགས་ཀྱི་ནང་གི་རྩོམ་ཆེའི་མཚན་མ་ལ་ས་བོན་བཀོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ལག་པ་གཡོན་པ་ཁྱུང་བཅངས་པའི་སྒྲིང་ནས་མཐེ་བོས་བཀའ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁྱུང་དུ་བྱས་པའི་མཛུབ་མོ་བརྒྱུད་པ་གན་རྒྱུ་དུ་བྱས་པས་དགང་གཟར་མར་གྱིས་བཀའ་བ་བརྒྱུད་། གཡས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁྱུང་དུ་བྱས་པ་ཁ་སྐར་དུ་སྐབ་པས་སྒྲགས་གཟར་གྱི་ཡུ་བ་བརྒྱུད་བ་གཡོན་པའི་མཛུབ་མོའི་ཐད་ཀར་གཡས་པའི་ཁྱུང་བཞག་ནས་དགང་གཟར་གྱི་ཁར་སྒྲགས་གཟར་གྱི་མགོ་བཞག་ནས་འཛིན་པ་བྱང་ཆུབ་མཚོག་གི་བྲག་རྒྱས་ལག་པ་གཉིས་བྱས་མོའི་ནང་ནས་བྱིར་མི་འདའ་བར་གཡས་པ་སྐྱོར་ཉེ་མེ་ལྷའི་ཞལ་ཅུང་ཟད་གདངས་པར་དགང་སྒྲགས་གསུམ་མཐ་བདུན་མེ་ལྷའི་སྒྲགས་སམ་དགང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲགས་སམ་མར་གྱི་སྒྲིག་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲགས་ལ་སྒྲིག་ཆོག་བཏགས་པས་སྤལ་ནས་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་འཕྲིན་ལས་མཇོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསམ་མོ། །

སྒྲགས་དང་པོ་ནི། ཨོྱ་ཨྲླ་ཡེ་ཨྲླ་དི་བྲླ་ཨྲླ་དི་བྲླ་ཨྲླ་བི་ཤ་ཨྲླ་བི་ཤ་མཐུ་བྱི་ཡེ་ཏ་བྲ་ཀ་བྲ་ཏ་རྒྱ་ལ་སྤྲླ། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཨོྱ་ན་མཆ་ས་མཆྱ་བྱུརྱ་རྩྱ་ཨྲླ་ཡེ་སྤྲླ། ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཨོྱ་ཨྲླ་ཡེ་སྤྲླ། ཞེས་པ་སྟེ་དེ་དག་ལ་སྤྲླའི་

སྟོན་དུ་སྟེག་པའམ་ནད་དམ་གདོན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤྱི་རྩི་ཀུ་རུ་ཞེས་སྟུར་
དོ། །སྐབས་འདིར་མེ་ལ་བགེགས་ཡོད་མེད་བརྟགས་ཏེ་མེད་ན་མི་དགོས་ལ་ཡོད་ན་
མེ་ལ་བསང་གཏོར་དང་རྩི་མྱི་མ་བསྟུངས་ཏེ་སྟེགས་དེ་ལ་བགེགས་ཐམས་ཅད་
ཤྱི་རྩི་ཀུ་རུ་ཞེས་སྟེལ་ཆིག་དང་སྟུར་ཏེ་དགང་ལྷགས་བདུན་མེ་ལྟ་ལ་ཕུལ་ནས་སྟུར་
ཡང་མེ་ལྟའི་སྟེགས་སམ་ལས་སྟེགས་ཀྱིས་བསང་གཏོར་བྱས་ནས་དགང་ལྷགས་
བདུན་ནས་གསུམ་མམ་གཅིག་མེ་ལྟའི་སྟེགས་ཀྱིས་དབུལ་ལོ། །དེ་ནས་ཡམ་ཤིང་
ནམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་གི་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་རྩིར་མོས་ནས་ཕུལ་བའི་འོག་ཏུ་
མར་ཁུ་དང་དེ་ནས་སྟུར་བཤད་བའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབུལ། དེ་དག་གི་སྟེགས་ནི།
ཨོྲཱི་པོ་རྩི་བྲེ་ལྟ་ཡ་སྟུ་བྲེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་གི་ལོ། ཨོྲཱི་ཨྟཱ་ཡེ་སྟུ་བྲེ་མར་ཁུ་ལོ། ཨོྲཱི་
སམ་སྟུ་པོ་ད་ཏ་ན་བརྟུ་ཡེ་སྟུ་བྲེ་ཏིལ་གྱི་ལོ། ཨོྲཱི་བརྟུ་ལྟ་ལྟེ་སྟུ་བྲེ་དུར་བའི་
ལོ། ཨོྲཱི་བརྟུ་ཕྱུ་ཡ་སྟུ་བྲེ་འབས་མ་གྲགས་པའི་ལོ། ཨོྲཱི་སམ་སྟུ་པོ་དེ་སྟུ་བྲེ་ཞོ་ཟན་
དང་ཟས་མཆོག་གི་ལོ། ཨོྲཱི་ཨྟཱ་ཏི་ཏ་ཏ་བརྟུ་ཡ་སྟུ་བྲེ་ཀུ་ཤིང་ལོ། ཨོྲཱི་སམ་ཨྟཱ་
སི་རྩི་ཡེ་སྟུ་བྲེ་ཡུངས་ཀར་གྱི་ལོ། ཨོྲཱི་བརྟུ་བི་རྟུ་ཡ་སྟུ་བྲེ་སོ་བའི་ལོ། ཨོྲཱི་མ་རྟུ་བེ་གྲ་
ཡ་སྟུ་བྲེ་ནས་གྱི་ལོ། ཨོྲཱི་མ་རྟུ་བ་ལྟ་ཡ་སྟུ་བྲེ་སྟན་མའི་ལོ། ཨོྲཱི་བརྟུ་ཟླ་སྟུ་རི་སྟུ་བྲེ་
གྱི་ལོ། དེ་ནམས་ལ་སྟུ་བྲེ་སྟོན་དུ་སྟེལ་ཆིག་བརྟགས་ཏེ་དཔེར་ན་སྟེག་པ་ཞི་བའི་
སྟོན་སྟེག་བྱེད་ན་གཟེ་བརྟེན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་སྟེག་པ་
ཐམས་ཅད་ཤྱི་རྩི་ཀུ་རུ་ཞེས་སྟེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །བསྟུབ་བྱའི་མིང་བརྟག་པའམ་མ་
བརྟག་ནའང་དེའི་སྟེག་པ་སོགས་ཞི་བའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་བྱས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་
པར་འོད་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ། །ཡམ་ཤིང་དང་ཀུ་ཤིང་དུར་བ་ནམས་ལག་པ་

གཡས་པའི་མཐེབ་སྒྲིབ་གྲིས་མཚོག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱག་རྒྱས་ཅེ་མོ་ལྷ་ལ་བསྟན་ལ་
དབྱུང་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིག་རྩིས་རྣམས་སྟན་པའི་གདངས་གྲིས་ཕྱལ་ནས་ཞལ་བསེལ་
དང་བསང་གཏོར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་མེ་མཚམས་སུ་བཞག་པ་དང་མེ་འབར་བའི་
རྣམ་པར་གྱུར་བ་སོགས་ལྷ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྲུགས་ཀར་འདས་པའི་ལྷ་
བསྐྱེད་པས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཚོད་དང་འབྲེལ་ན་མེ་ལྷའི་སྤྲུགས་ཀར་ཕྱི་
ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ལ་ལྷ་རྣམས་གྲི་སྤྲུགས་སྒྲོ་ཞིང་།
མེ་ཏོག་གིས་ལྷ་རྣམས་སྟན་བྱངས་ལ་མེ་ཏོག་ཐབ་ཏུ་དོར་བས་ལྷ་རྣམས་རང་རང་གི་
གདན་ལ་བཞུགས་པར་བསམ། དཀྱིལ་འཁོར་དང་མ་འབྲེལ་ན་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་
བསྐྱེད་ནས་ཚུ་བཞི་དང་བཅས་པའི་མཚོད་པ་དང་བདུན་ཅི་སྤར་བ་དང་བསྟོད་པ་
བྱའོ། །དེ་ནས་ལྷའི་སྤྲུགས་རྩོམ་རྣམས་ཅན་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་རི་བཀོད་ལ་ལས་
སྤྲུགས་ལ་སྤེལ་ཆིག་བཏགས་པའི་དགང་སྤྲུགས་གསུམ་མམ་བདུན་ཕྱལ་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་འཕྲིན་ལས་མཛད་པར་ཞལ་གྲིས་བཞེས་པར་བསམ་
མོ། །ཡམ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལས་སྤྲུགས་ལ་རྩིས་སྤྲུགས་སྤེལ་ཆིག་དང་
བཅས་པ་བཏགས་པའམ། དེ་མ་བྱུབ་ན་ལས་སྤྲུགས་རྒྱང་བ་ལ་སྤེལ་ཆིག་གདགས་
ལ་དབྱུང་ཏེ་སྤེལ་ཆིག་རེ་རེ་ནས་སྤར་མ་བྱས་ན་བདུན་བདུན་གྲི་མཐར་དང་དེ་ཡང་
མ་བྱུབ་ན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ་གདགས་སོ། །འཁོར་གྲི་ལྷ་ལ་ནི་བདུན་རྣམ་གསུམ་
ལ་སོགས་པ་ཅི་ཅམ་འབྱོར་བ་རང་རང་གི་སྤྲུགས་ལ་སྤེལ་ཆིག་གདགས་ལ་དབྱུང་
ལོ། །དེ་ལྟར་རྩིས་རྣམས་ཕྱལ་ནས་ལས་བཅོལ་བའི་དུས་སུ་ལྷ་རྣམས་གྲི་སྤྲུགས་ཀར་

ནས་སྒྲིམ་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པ་དཀར་པོ་བདུད་ཅི་དཀར་པོས་
བཀང་བ་ཐོགས་ནས། བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པ་ལ་ཁྱུས་བྱས་
བས། སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་ནད་གདོན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དག་ནས་ལུས་ཤེལ་ལྟར་
གྱུར་པར་བསམ་མོ། རྒྱུགས་པའི་མཐར་ཡང་དགང་ལྷགས་འབྲུལ་ཞིང་ལས་སྤྲགས་
ཀྱིས་མཆོད་ཡོན་ལུལ་ཏེ་བསང་གཏོར་དང་ཞལ་བསེལ་དང་ཨོྭ་བཟླ་ཙམ་སྤྲ་
སྤྲུམ། གོས་གསར་བ་དང་། ཨོྭ་བཟླ་ཏུ་ལ་སྤྲུམ། །སོ་ཅི་ལུལ་ལ་ནང་མཆོད་
དང་བཅས་པས་མཆོད་བསྟོད་དེ་སྤྲག་བྱས་མཆོད་ཡོན་དཔུལ་ལོ། །དེ་ནས་མེ་ཏོག་
དང་བཅས་པའི་ཐལ་མོ་སྤྲིང་གར་སྤྲར་ནས་ཡོ་བྱད་མ་ཆང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
བ་ཞི་བའི་དོན་དུ། གང་ཡང་བདག་སྒྲོ་སྒྲོངས་པ་ཡིས། །ཉེས་བྱས་ཅུང་ཟད་གང་
བགྱིས་པ། །གང་ཕྱིར་ལུས་ཅན་སྤྲུབས་ཡིན་ཕྱིར། །མགོན་ཁྱོད་དེ་ཀུན་བཟོད་པར་
མཛོད། །མ་རྟེན་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་དང་། །གང་ཡང་རུས་པ་མ་མཆིས་པས། །འདིར་
ནི་བྱ་བ་གང་བགྱིས་པ། །དེ་ཀུན་གཙོ་བོས་བཟོད་མཛད་རིགས། །ཞེས་བཟོད་དེ་
བཙུམ་ལྟན་འདས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་ནས་ནད་གདོན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་
དོན་འབྱུང་པར་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཆད་ལྷག་གི་ཉེས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་
ཨོྭ་བཟླ་སཏྱ་ཞུ། ཞེས་མང་དུ་བཟོད་ནས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བརྒྱས་
པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་ལ། ཨོྭ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དོན་ཀུན་མཛད། །རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་དངོས་བྱུང་སྟོལ། །སངས་རྒྱས་ལུལ་དུ་གཤེགས་ནས་ཀྱང་། །སྤྲང་ཡང་
འབྱོན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པས་བསྐྱལ་ནས་ཨོྭ་ཞུ། ཨོྭ་ཡ་ལྷན་ཏ་ཀ་རྩྱ་
པལ་རྩྱ་སྟེ་ཞེས་བཟོད་དེ་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་ནས་དམ་ཆོག་པ་བདག་ལ་བསྟའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་སྤྱང་ཡང་ཐབ་ཀྱི་མེ་ལྷ་ལ་བྱིན་གྱི་མཆོད་པས་
མཆོད་ནས་བསང་གཏོར་དང་ཞལ་བསིལ་དང་སོ་ཅི་དང་གོས་གསར་བ་ཡང་ཕྱལ་
ལ་སྟེག་རྩལ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིན་སྟེག་བྱས་པའི་མཐར་ཐིམ་བྱ་དགོལ་ཞིང་
བསྟོད་དོ། །རབ་གནས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་དུ་སྒྲིན་སྟེག་སྐབ་ན་ནི་
ཡོན་ཕྱལ་བའི་སློབ་མའི་མཐེ་བོང་གཡས་པ་རང་གི་གཡོན་པའི་མཐེ་ཕུ་ཚུང་གིས་
བཟུང་སྟེ་ཐབ་ཁུང་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ་ལྷགས་གཟར་གྱིས་དེའི་མགོ་
ལ་གཡས་སྐྱོར་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་ལན་བདུན་དུ་སྟེག་ལྷགས་བྱས་ཏེ་དགང་ལྷགས་འབྱལ་
དུ་གཞུག་གོ། །འབྲིལ་བ་བཟུམ་པའི་བསྐྱུང་སྐྱུང་དཀར་པོ་སློབ་མའི་ལག་པ་ལ་
བཅིངས་ལ་བསང་གཏོར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་དང་འཛིག་ཏེན་སྐྱོང་བ་དང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་སློབ་མ་རྣམས་དང་གང་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རེ་རེ་ཞིང་
ལན་གསུམ་མཇུག་རེ་རེའི་སྟེག་ལྷགས་དབྱལ་བར་བྱའོ། །ཡོན་ཡང་འབྱལ་དུ་གཞུག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འབྱོར་ན་དེ་དག་གི་ཡང་དགེ་བར་དམིགས་ལ་དགང་
ལྷགས་དབྱལ་ཞེས་འདོད་སྟེར་སྐབས་འདིར་གསུངས་ལ། ཉིན་མོ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་
དཀྱིལ་འཁོར་སྐབ་མཆོད་ཀྱི་འོག་བདག་འཇུག་གི་གོང་དུ་ལྷ་མཆོད་པའི་སྒྲིན་སྟེག་
འདས་པའི་ལྷ་ལ་རྩལ་རྣམས་ཀྱི་སྟེག་ལྷགས་ཆར་ནས་དགང་ལྷགས་མ་ཕྱལ་བའི་
གོང་དུ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་དབང་ཁྱེའི་སློབ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་
བྱེད་པ་པོ་ནི་སློབ་དཔོན་རང་ངས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བྱ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་
ལྟར་ན། འཛིག་ཏེན་པའི་མེ་ལྷ་ལ་དབྱལ་ལ་བྱི་མ་ལྟར་ན་འདས་པའི་ལྷ་ལ་འབྱལ་
བའོ། །དེ་ནས་ཞལ་བསིལ་ཕྱལ་ལ་བསང་གཏོར་དང་མཆོད་པས་མཆོད་ནས་གཏོར་

མ་སྐྱབ་ཐབས་བཞིན་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་མེ་ལྷའི་སྒྲགས་ལ་ཨ་ཀླ་རོ་བཏགས་
བས་ལན་གསུམ་དུ་ཕུལ་ཏེ་ཉེར་སྦྱོང་ལྷས་མཆོད། །མེ་སྟེ་བསྟེག་བྱ་ཟ་བའི་
ལྷ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟོད། མཆོད་སྦྱིན་གཏོར་མ་འདི་སྦྱམས་ལ། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་སྦྱིན་ལས་བཅོལ་ལ། མཆོད་ཡོན་ཕུལ་བཟོད་པར་གསོལ་ཏེ་འདོད་པའི་དངོས་
བྱུང་ཞུས་ནས། ཨོྃ་བརྒྱ་སཏྲ་ཨུཾ །ཞེས་བརྗོད་དོ། །རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་
དོན། །སྐྱབ་བྱེད་བསྟེག་བྱ་ཟ་བ་གཤེགས། །རི་བཞིན་དུས་སུ་ཚུར་སྦྱོན་
ཞིང་། །བདག་གི་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་སྐྱབས། །ཞེས་པས་བསྐྱལ་ལ། །ཨོྃ་མུཾ
ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་པ་རང་གནས་སུ་གཤེགས་ནས་དམ་ཆོག་པ་མེ་འབར་བའི་
ནམ་པར་འགྱུར་བར་བསམ་མོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟེག་རྩས་གྱི་ལྷག་པའི་རྩས་ལྷའི་འོ་སྟག་སྦྱིན་སྟེག་གི་མེ་ལ་
བསྐྱབས་ནས་ལོངས་སྦྱང་ན་སྟེག་པ་འདག་པར་གསུངས་པས་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
ནི་འོ་མ་དང་འབྲས་མ་བྱགས་པ་དང་མར་དང་སྦྱང་ཅི་དང་ཀ་ར་ནམས་རང་གི་ལྷའི་
ས་བོན་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལས་དང་རྩས་སུ་མ་སྦྱོན་པའི་བྲིས་བྱགས་པ་མགུལ་བར་མེ་
ཏོག་སྟེང་བས་བཅིངས་པའི་སྦོད་ནག་པོ་མ་ཡིན་པ་ཐབ་ཁུང་གི་མེ་ལ་མཛུའི་སྟེང་དུ་
བཞག་པའི་ནང་དུ་གཟར་བྱ་གཉིས་གང་དུང་གིས་སྒྲགས་ལ་རང་གི་བདག་པོའི་
སྒྲགས་འགྱིང་བ་དང་བཅས་པས་ཆོས་ཤིང་བསྐྱོལ་ཏེ་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་གྱི་འོ་
སྟག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་འོ་སྟག་ལ། ཨོྃ་དྲེ་བྱ་ཨུཾ་ས་ལྷ་རྟེ་རྒྱལ་སྟེ་ཁ་ལྷ་སྟེ་
ཞེས་པས་བསྒྲགས་ཏེ་རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་ལྷ་དང་འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་
དང་བདག་ཉིད་ཆོམ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟག་མ་འདི། །སྟེག་པ་ནམ་

བར་ཉམས་བྱེད་གསོལ། །ཞེས་པས་སྒྲིན་བདག་དང་ལྷག་མ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་
ལ་བགོ་བཤའ་བྱ་ལ་བསྡོ་བ་དང་ཤིས་བརྗོད་བྱའོ། །ཁོང་ཡོད་ན་མེ་མ་ཤིའི་བར་དུ་
དགྲུག་པ་དང་བདལ་བར་མི་བྱ་སྟེ་འགོམ་བར་ཡང་མི་བྱའོ། །མེད་ན་ཞི་བ་ལ་འོ་མ་
དང་རྒྱས་པ་ལ་བྱེད་ཆབ་སེར་སོ་དང་དབང་ལ་འོ་མ་དམར་སོ་དང་བྲག་སོ་ལ་འོ་མ་
ནག་སོས་མེ་གཞིལ་ལ་ཐབ་ཀྱི་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་བྱས་དུ་སྒྲུགས་ལ་
རྒྱ་སོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་བྲག་དང་རྒྱས་པའི་
ཁྱད་པར་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་སོ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་ཞི་བའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་
གཞན་གྱི་འདྲ་བྱ་སྟེ་ཁྱད་པར་ནི་སྒྲིག་རྣམས་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲོར་བའི་མེ་གཡས་
པས་གཡས་སྒྲོར་དུ་བསང་བ་ནི་འཇམ་སོ་གསུམ་འབྲེལ་བྲག་སོ་ལ་གཡོན་པས་
གཡོན་སྒྲོར་དུའོ། །

སྒྲོར་བའི་ཤིང་ཡང་ཞི་རྒྱས་གཉིས་འབྲེལ། དབང་ལ་རང་གི་བྱེད་ཤིང་སྐྱམ་
སོ་དུ་བ་མེད་པའི་རྩ་དང་བཅས་པའོ། བྲག་སོ་ལ་རྫོན་པ་ཆེར་མ་ཅན་དུ་བ་དང་བཅས་
པ་སྟེ་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་མེ་དང་གསོ་བའི་མར་ཡང་ཆ་བའི་ཉིལ་མར་རམ་མར་ནག་
གོ། །ཐབ་ཀྱི་སྟེང་གི་ཀྱ་ཤི་རྒྱས་པ་ལ་ཅེ་མོ་བྱང་དང་དབང་ལ་རྩལ་དང་བྲག་སོ་ལ་
སྒྲོར་བསྟན་ཅིང་དང་སོ་གཡོན་ངོས་ནས་ཁ་ཁྱེད་ལ་འབྲེམས་པའི་ཀྱ་ཤི་གཉིས་ཀྱི་ཅེ་
མོ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཐབ་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆོག་ནི་གཞུང་གཞན་རྣམས་ལས་རང་གི་ལྟེ་ས་
སོན་ལས་བསྐྱེད་པ་མང་ཡང་དཔལ་འཛིན་གྱི་བཞེད་པས་རྩོམ་ཆེ་འཇིན་པ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་ཆོས་འབྱུང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྩོམ་ཆེ་འཇིན་པའམ་

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་ལྷ་མི་ཉམས་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་
 རྡོ་རྩི་སེམས་དཔའ་ལས་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱེད་པར་བཤད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའོ། །གདན་ལ་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱབས་སུ་
 བཤད་པ་ལྟར་རྡོ་རྩི་བྱུང་བ་དང་སོ་ན་ཤི་གཉིས་གྱིས་བྲག་པོ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་
 པས་དེའི་ལུགས་གྱིས་ལས་སོ་སོ་དང་འབྲེལ། །མེ་ལྷ་ཡང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་དག་
 བཤེན་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱིན་སྲེག་ལ་བཤད་པ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་གྱིས་
 འཛིགས་བྱེད་གྱི་བྲག་པོའི་སྤྱིན་སྲེག་ལ་ཡང་བཤད་པས་ཁ་དོག་མ་གཏོགས་པ་
 ལས་བཞི་ག་ལ་ཞལ་བྱག་སོགས་འབྲ་བར་བྱའོ། །དཔལ་འཛིན་གྱིས་བྲག་པོའི་སྤྱིན་
 སྲེག་ཏུ་དེ་དང་མི་འབྲ་བར་བཤད་དེ་གང་རུང་གིས་ཆོག་གོ། །ཞལ་གསུམ་གྱི་མདོག་
 བེ་ཅུ་ཞལ་དཀར་ན་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནག་པོ་དང་དམར་པོ་དང་། ཅུ་ཞལ་སེར་
 པོ་དང་དམར་པོ་དང་ལྗང་གྲུ་ཡིན་ན། གཡས་གཡོན་གཉིས་སྟོན་པོ་དང་དཀར་པོ་
 དང་སྟོན་པོ་ཡིན་ན་གཡས་གཡོན་གཉིས་དཀར་པོ་དང་དམར་པོར་འོད་སྟེ་ལས་
 སོ། །ལྷའི་ལྷགས་ནི་རང་རང་གི་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་རྡོ་རྩི་སྤྱུ་གྱའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །

དགང་སྐྱགས་འབུལ་བའི་དུས་སུ་ལག་པ་བྱས་མའི་ནང་ནས་ཕྱིར་མི་འདའ་
 བ་དང་གཡོན་པས་དགང་གཟར་དང་གཡས་པས་སྐྱགས་གཟར་འཛིན་པ་དང་།
 གཡས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ཞལ་ཅུང་ཟད་གདངས་པར་སྒྲན་པའི་གདངས་གྱིས་འབུལ་བ་
 བེ་འཇམ་པོ་གསུམ་འབྲ་ལ། བྲག་པོ་ལ་དེ་གསུམ་གོ་ལྟོག་པ་དང་ཞལ་མིན་ཏུ་
 གདངས་པར་ང་རོ་ཆེན་པོས་དབུལ་ལོ། །རྒྱས་པའི་དགང་སྐྱགས་ནི་ལག་པ་གཉིས་
 ཁྱ་ཚུར་དུ་བྱས་པའི་མཐེབ་མཚུ་བ་གཉིས་ཅེ་སྤྱད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱ་ཚུར་དང་།

དབང་ལ་ཁུ་ཚུར་གཉིས་ཀྱི་མཐེབ་མཚུ་བ་ཅེ་སྟེད་པ་རྒྱུ་པོར་བྱས་པའི་མཚུ་བ་མོའི་
ཕྱི་ནས་གྲུང་མོས་དཀྱིས་པའི་བསྐྱའི་ཁུ་ཚུར་དང་། རྒྱ་པོ་རྣམས་ལ་དོ་རྩེའི་ཁུ་ཚུར་
གཉིས་ཀྱི་མཚུ་བ་མོ་བསྐྱེད་པའི་ཁོ་པོའི་ཁུ་ཚུར་གྱིས་བཟུང་ངོ་། །སྤེལ་ཆོག་ནི་
མིང་འཇུག་མི་འཇུག་སྟེར་དང་འདྲ་ཞིང་། རྒྱས་པ་ལ་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་སོགས་
དུལྱོ་ཀྱ་རུ་ཨོ་དང་། དབང་ལ་བ་ཤི་ཀྱ་རུ་ཉོ་དང་། དེའི་དགྲུག་པ་ལ་ཆེ་གོ་མོ་ཨ་
ཀཱ་ཡ་ངོ་དང་། བསད་པ་ལ་ཆེ་གོ་མོ་ལྷ་ར་ཡ་པེ། བསྐྱད་པ་ལ་ཆེ་གོ་མོ་ལྷ་རྩུ་ཏ་
ཡ་རྩུ་པེ། དབྱེ་བ་ལ་ཆེ་གོ་མོ་དང་ཆེ་གོ་མོ་བི་ཤེ་ཡ་པེ། རེངས་པ་ལ་ཆེ་གོ་མོ་
སྤྱི་རྩུ་ཡ་ཤི། རྩོད་པ་ལ་ཆེ་གོ་མོ་མོ་རྩུ་ཡ་པེ། ཅེས་གདགས་སོ། །

ལྟ་དབང་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི། ཨོ་རིེ་རྩེ་མི་ཀྱི་རྩུ་ན་ལྷ་རྩུ་སི་རྩེ་མ་མེ་དེ་རྩུ་
རྩུ་རྩུ་པེ་པེ་སྤྱི་ལྷ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་གོས་བཟང་པོས་གཤེད་དམར་ལས་
གསུངས་པ་ལས་དབགས་ཉེ་ཤེས་བར་བྱའོ། །འཇམ་པོ་གསུམ་ལ་ཡམ་ཤིང་
སོགས་གཡས་པའི་མཐེབ་སྤྱི་གྱིས་འབྲུལ་བར་འདྲ་ལ། རྒྱ་པོ་ལ་ནི་གཡོན་པའི་
མཐེབ་སྤྱི་གྱིས་སོ། །དབང་དང་རྒྱ་པོའི་སྟེན་རྣམས་ལ་རྣམས་སྟགས་སོ་སོ་
བ་མི་སྟང་བས་གང་ལ་དབྲུལ་བའི་ལྷའི་སྟགས་ཉིད་ཀྱིས་བྱའོ། །རྒྱས་པ་སོགས་
གསུམ་ལ་ཡང་འདས་པའི་ལྷ་མེ་ལྷའི་སྟང་གང་བསྐྱེད་པ་འདྲ་ལ། །ཁ་དོག་ནི་རྒྱས་པ་
ལ་སེར། དབང་དང་དེའི་དགྲུག་པ་ལ་དམར། བསད་པ་དང་དགྲུག་པ་དང་བསྐྱད་པ་
དང་དབྱེ་བ་ལ་ནག་པོ། རྩོད་པ་རེངས་ལ་སེར་པོའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་དམིགས་པ་ནི། རྒྱས་པ་
ལ་རྒྱ་བ་སེར་པོ་ལ་གནས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སེར་པོར་བསམས་ལ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་

ཐུགས་ཀ་ནས་སྒྲོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆམས་ཀྱིས་བུམ་པ་མེར་པོ་ནས་བདུད་ཅི་
 མེར་པོས་དབང་བསྐྱར་བས་ལུས་དང་དབང་ཐང་དང་ཆེ་དང་ལེས་རབ་སོགས་
 རྒྱས་པ་དང་བུམ་པ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་བབས་པས་བྱིམ་གང་བར་བསམ་
 མོ། །དབང་ལ་རྒྱ་བ་དམར་པོ་ལ་གནས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཁ་དོག་དམར་པོར་བསམས་
 ཉེ་འོད་ཟེར་དམར་པོ་ལྷགས་ཀྱུ་ལྟ་བུས་བཀྱག་ནས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་དུ་ལྷགས་
 པར་བསམ་པ་དང་དེའི་དགྲག་པ་ལ་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ཡི་གེ་
 དམར་པོའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱ་བལྟག་ནས་གནས་པའི་སྟེང་ནས་ལྷགས་ཀྱུས་
 ཐུག །མགྲིན་པ་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས་འོང་བར་བསམ་པར་དབྱ་ནག་ལས་
 གསུངས་ཉེ་ཡི་གེ་ནི་ཨ་དམར་པོར་དམ་ཆིག་དོ་རྗེས་བཤད་དོ། །འོད་སྟེང་སྒྲོས་པའི་
 ལྷས་ལྷན་ལ་དམར་པོ་ཁ་མ་བྱེ་བ་འདྲ་བའི་མདས་སྟེང་ཐུག་ནས་དབང་དུ་སྐྱུང་བ་
 དབང་དང་ལྷགས་ཀྱུས་ཐུག་ཅིང་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས་འབྲུགས་པ་དེའི་དགྲག་
 པའི་བྱང་པར་དུ་བཤད་དོ། །རྟོག་བདུན་ལས་བསྐྱབ་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ལྷོས་པའི་དབང་
 དགྲག་བཤད་ཀྱང་འདྲིར་སྒྲིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སོ། །བསད་པ་ལ་
 བྱི་རང་གི་མདུན་དུ་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་ན་བསྐྱབ་བྱ་གཅེར་བྱ་སྐྱ་བལྟག་པ་
 ཉམ་ཐག་པ་གནས་པར་བསམ། དེ་ནས་རང་གི་སྟེང་གའི་ས་པོན་ལས་བྱུང་བའི་ཁོ་
 པོའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་སྒྲུལ་པའི་གཟུགས་སོང་སྟེ་དེའི་སྟེང་གར་ཞུགས་ནས་
 དེ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་མཆོད་ནས་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་པའི་ལས་
 བྱེད་པས་ན་ངེས་པར་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བས། འདི་ནི་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བཏང་ནས་
 རྒྱུན་འཆལ་ཞེས་གསོལ་བ་གདབ་པ་ལ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱང་བ་རྣམས་བྱེད་

ནས་འོངས་པ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་ཏེ། དེ་ལ་བསྐྱར་བའི་ལྷ་རྣམས་ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཁྱེད་ཉེ་ནས་མཁའ་ལ་གཤེགས་ཤིང་སྒྲོས་པའི་ཁོ་བོ་རྣམས་རང་གི་ཁ་ནས་ཞུགས་
ཏེ་སྙིང་གར་བཀོད་ལ་མཉེས་པར་བྱའོ། དེ་ནས་རང་གི་སྙིང་ག་ནས་སྒྲོས་པའི་འོད་
ཟེར་ལུགས་ཀྱི་འབྲུ་བས་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཀྱུག་སྟེ་སྤར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་བསྟེམས་
པས་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བསམ་མོ། ཁོ་བོ་སྤྲེལ་ཆོགས་པ་མཆོན་ཆ་སྤྲེལ་ཆོགས་
འབྱར་བ་སྤུལ་ཏེ་བརྟན་ཞིང་དུ་མ་བྱ་སྟོང་དུ་བྱས་ནས་ཤི་ཆེ་ལ་དང་དུས་པ་
རྣམས་ཟ་ཞིང་ཁྲག་ཀྱང་འབྱར་བ་དང་མདུན་དུ་གཤིན་མེད་གསལ་ཏེ་ལ་གནས་པ་
དབྱུག་ཏེ་དང་ཞགས་པ་འཛིན་པ། ལྟོ་བ་ཆེ་ལ་ཞལ་གདངས་པ་དེའི་སྙིང་གར་གནས་
ནས་ཟ་བར་བསྒོམ་ཞིང་། གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཀྱང་པ་གཡོན་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དུ་མ་
བྱར་བཅད་ཅིང་སྒྲིབ་རྣམས་སུ་ཕུལ་བས་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་གསོལ་བར་བསམ་
མོ། །"བསད་¹པ་ལ་ཡི་ལས་རྩ་མོ་དང་དེའི་རྒྱབ་དུ་ཡི་ལས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་
བྱེད་ལྟ་བུའི་སྙིང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གཅིར་བྱ་སྒྲ་བཞིག་པ་བྱེད་པ་བསམས་ལ། དེའི་རྒྱབ་
དུ་གཤིན་མེད་སྒྲ་སིལ་བ་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཐོགས་པས་ལྟོ་སྒྲོགས་སུ་བདས་པར་
བསམ་མོ། །དབྱེ་བ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་དང་ཅིག་ཤོས་མ་ཉིད་སྙིང་གར་
གནས་ཤིང་མི་མཐུན་པར་བསམས་ནས་ཏུ་དང་མ་ཉིད་གཉིས་འཐབ་པར་བསམ་
མོ། །དག་ནག་ལས་ཏུ་དང་མ་ཉིད་རྒྱབ་དུ་ཞོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ལག་ན་མཆོན་
ཆ་སྤྲེལ་ཆོགས་ཐོགས་པ་དང་། སྒྲོས་པའི་ཁོ་བོའི་ཆོགས་ཀྱང་སྒྲོགས་གཉིས་ཀར་
འཁོད་ནས་འཐབ་པར་བསམས་པར་བཤད་དོ། །རེངས་པ་ལ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་

1 མཆོ། བསྐྱད

སྒྲིང་ན་བསྐྱབ་བྱ་སེར་པོར་བསམས་ལ། དེའི་སྒྲིང་དུ་རི་རབ། དེའི་སྒྲིང་དུ་སའི་
དགྲིལ་འཁོར། དེའི་སྒྲིང་དུ་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་མཁན་པར་བསྐྱོམ་མོ། །སྒྲིངས་པ་ལ་
བསྐྱབ་བྱ་ལུག་གི་སྒྲིང་གར་བཀྲུག་ནས་སའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ཟ་མ་ཏོག་བཞིན་དུ་
ཁ་སྐྱོར་བྱས་པའི་ནང་དུ་གནས་པར་བསམ་མོ། །དེ་ནས་མཐར་འདོད་པའི་དོན་ལ་
གསོལ་བ་གདབ་སྟེ། རྒྱས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་འཕེལ་བ་དང་
དབང་ལ་སྣ་རྣམས་དབང་དུ་འདུ་ཞིང་གང་ཞིག་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱན་པ་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་དབང་དུ་
སྤྱད་ཅིང་འགྲུགས་པར་རུས་པ་དང་། དྲག་པོ་ལ་བསྐྱན་པ་འདིག་ཅིང་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དྲག་པོ་མིན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་
མི་འདུལ་བ་རྣམས་སྒྲིང་རྩི་ཆེན་པོས་རྩི་ལྟར་འཆམ་པར་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ཆར་གཙོད་
རུས་པ་སོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབྲུབ་པའོ། །ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་ནི་སྤར་བཤད་
ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིན་སྟེག་གི་རྩས་རྣམས་མ་འབྱོར་བ་དང་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བའི་
སྐབས་མེད་ན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམས་པ་ཁོ་ནས་བྱ་སྟེ་ངེས་པར་
འདོད་པ་རྣམས་འབྲུབ་པོ། །ཡང་ན་མེ་ལྷའི་སྒྲིང་གར་གནས་པའི་ལས་སོ་སོའི་ཁ་
དོག་ཅན་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱོམས་ལ་རང་གི་
ལོགས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་¹སྣ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྣོད་མར་དང་སྤར་ཅིས་གང་བ་
བཞག་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་དགང་སྐྱགས་ཀྱི་སྟེག་སྐྱགས་ཡིད་ཀྱིས་བྱ་སྟེ་

ཡིད་ཀྱི་སྒྲིན་སྟེག་གི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩལ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོམ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པས་ན་འདི་ནི་སྒྲན་མེད་པའི་ཡིད་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིའི་རྩས་ལ་བརྟེན་པའི་ནང་གི་སྒྲིན་སྟེག་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་
ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པས་རང་གིས་ལྷ་འཕྲོ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་སེམས་དཔའ་མ་རྣམས་སྤང་ལ་
སོགས་པ་ལྷ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་ཡོན་ལྷའི་རོ་བོར་བལྟས་ལ་རི་ལྷར་རྟེན་པ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །བཟའ་བའི་དུས་སུ་ནི་བཟའ་བའུང་ཐམས་
ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དག་པས་བདུད་ཅིར་བྱས་ནས་ལྷེ་བའི་ཐབ་ཁུང་གི་མེས་འབྱུང་
པའི་སྙིང་གར་སོན་པའི་རང་གི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ལ་ལག་པའི་དགང་གཟར་ལ་སོགས་
པས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཆོམ་པར་བྱའོ། །ཕྱིའི་རྩས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ནང་གི་སྒྲིན་སྟེག་
ནི། །ཁ་སྐྱོར་ལས། མོད་པ་འདི་ནི་མགོ་བོ་ཉིད། །སྟེག་རྩས་ཀྱི་ནི་སྒྲོད་དུ་
གསུངས། །སྒྲུགས་གཟར་རོ་མར་བཤད་པ་སྟེ། །སྙིང་གི་འཁོར་ལོ་རྒྱང་མ་
དག །དགང་གཟར་ཞེས་བྱ་ཡང་དག་བཟོད། །ཐབ་ཁུང་ལྷེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ། །ལས་ཀྱི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །ཆངས་པའི་མེ་ནི་སྤུམ་མདོར་གནས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལྷེ་བ་ནས་མགྲིན་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་མ་སྤྱག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རོ་མ་ནི་
སྒྲུགས་གཟར་གྱི་ཕུ་བ་རྩོམ་རིན་པོ་ཆེའི་བར་དང་། མགྲིན་པའི་འཁོར་ལོ་ན་གནས་
པའི་རོ་མ་ནི་སྒྲུགས་གཟར་གྱི་མགོ་བོ་དང་། ལྷེ་བ་ནས་སྙིང་གའི་འཁོར་ལོའི་ལྷེ་བ་
ལ་མ་སྤྱག་པའི་བར་ནི་དགང་གཟར་གྱི་ཕུ་བ་རྩོམ་རིན་པོ་ཆེན་གྱི་བར་དང་། སྙིང་གའི་
འཁོར་ལོའི་ལྷེ་བ་ན་གནས་པའི་རྒྱང་མ་ནི་དགང་གཟར་གྱི་མགོ་བོའོ། །ལྷེ་བའི་

འཁོར་ལོ་ནི་ཐབ་ཁུང་དང་སྤྱི་བོའི་འཁོར་ལོ་ནི་སྤྱི་ལྷན་གྱི་སྣོད་དེ་མགོ་ཐོད་ཀྱང་
 རོ། །སྤྱི་ལྷན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལ་སྤྱི་ལྷན་སྤྱི་ལྷན་གྱི་མེ་ཉི་གཏུམ་མོ་རྩལ་
 གྱི་རོ་བོ་བྱང་སེམས་དམར་པོ་མེའི་རང་བཞིན་ཅན་ལོ། །ཁུ་བའི་སྤྱི་ལྷན་སྤྱི་བོར་
 གནས་པ་ཞུ་བར་བྱེད་པ་ནི་རྩལ་གྱི་མེ་ཁྲག་གི་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ཤས་ཆེར་རོ་མ་
 གས་བྱེད་དུ་རྒྱ་བས་ན་དེ་གནས་པའི་རྩ་ལ་སྤྱི་ལྷན་གཟར་ཞེས་བྱ་སྟེ་བཅུད་འཇུ་བར་
 བྱེད་པའི་རྩ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཞུགས་པའི་ཁུ་བ་ཤས་ཆེར་ནི་རྒྱང་མར་འབབ་
 པས་ན་རྩ་དེ་ལ་དགང་བར་བྱ་བའི་གཟར་བྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རོ་མས་བཅུས་པའི་བཅུད་
 གྱིས་དེ་འགོངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཆངས་པའི་མེ་རྩལ་གྱི་རོ་བོ་ནི་སྟེ་བའི་ལོག་གསང་
 བའི་ཚུ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་གནས་པ་ལ་ཤས་ཆེ་བ་དུས་རྟག་དུ་སྟེ་བར་གནས་པ་ལ་དགོངས་
 གས་སྟེ་བར་གནས་པར་ཡང་བཤད་དོ། །མེ་དེ་སྤོར་བའི་རྒྱང་ཡལ་གྱི་དོད་ནི་ལས་
 ཞེས་པ་སྟེ་བསྟོམ་པའི་བྱ་བ་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱིར་བའི་བྱ་བའོ། །རྩལ་འབྱོར་གྱི་
 གཏུམ་མོའི་མེ་དེ་སྤྱི་ལྷན་གྱི་གཏུམ་མོ་བསྟོམ་པའི་བྱ་བས་སེམས་བརྟན་པ་ན་རོ་
 རྒྱང་གི་རྒྱང་དབྱ་མར་འདུས་ནས་ཆངས་པའི་མེ་དང་རོ་གཅིག་དུ་འགྱུར་ལ་དེས་
 གཏུམ་མོ་སྤྱིར་བས། སྤྱི་ལྷན་ཞུ་ནས་སྤྱི་ལྷན་གྱི་བདེ་བ་སྟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་སྟོང་རྩི་དབྱེར་མེད་པ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་ལ་སྤྱིར་བོ་ལ་
 སོགས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྟོམ་པའི་བྱུང་ཤིང་བསྟེན་པ་ནི་སྤྱི་ལྷན་མེད་པའི་སྤྱི་ལྷན་
 སྤྱི་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་དང་སྟོང་རྩི་ནི། ཁ་སྤྱོད་ལས། དམིགས་མེད་གནས་སྤྱི་ཤེས་རབ་
 དང་། དམིགས་མེད་སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་ཉིད། སྟོང་དང་སྤྱི་ལྷན་ཅིག་གཅིག་གྱུར་པ། གས་

མཁར་ནས་མཁའ་ཇི་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་དང་ཕྱིའི་
རྩིས་ལ་བརྟེན་པའི་ནང་གི་སྒྲིབ་སྟེན་གིས་རང་གི་ལྟ་མཉེས་པ་ལས་ལྟས་ཕྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ན་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོའི་མེ་ལ་སྒྱུ་བོའི་བྱང་མེམས་བསྟེན་པའི་ནང་གི་
སྒྲིབ་སྟེན་ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེས་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་
པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཙུགས་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་བརྒྱས་པ་དང་སྒྲིབ་
སྟེན་ནི་རྣལ་མའི་སྒྲོར་བ་རྩོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །ནང་གི་སྒྲིབ་
སྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལུས་པ་ན་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ཞུ་བདེའི་མཐུས་གཉིས་སྤང་གི་རྩོག་
པ་རགས་པ་རྣམས་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། །དེའི་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་ལྟན་སྤྱེས་
འཆར་བའི་དུས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་
ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་བཞུགས་པར་བྱས་ནས་སྟོང་བ་ནི་ལྷ་ན་མེད་པའི་སྒྲིབ་སྟེན་གོ། །དེའི་
མཐར་ལྷང་བ་ན་རང་གི་འདོད་པའི་ལྟའི་སྒྲུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ལངས་ཏེ་སྤང་ཡང་སྤང་
ལྟར་སྒྲིབ་སྟེན་བྱེད་པའི་རིམ་པས་ལམ་བཟོད་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
ངེས་པའི་ལྟ་བ་སྟོང་རྒྱ་མེད་ན་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པའི་འབར་འཛག་གི་
སྒྲིབ་སྟེན་གིས་རྩོག་པ་རགས་པ་རེ་ཞིག་ཞི་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒོ་ཁ་
ཕྱོགས་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྩིས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ནང་གི་སྒྲིབ་སྟེན་ལས་སྒྲ་
ན་མེད་པའི་སྒྲིབ་སྟེན་ལོགས་སུ་འོད་སྟེ་ལས་གསུངས་ཏེ། །ལོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲིབ་སྟེན་དང་པོ་གཉིས་ནི་ནང་གི་སྒྲིབ་སྟེན་ཁྱད་པར་བའི་ཆེད་དུ་
དམིགས་ནས་བྱ་དགོས་ལ། །དེ་ཡང་ལྷ་ན་མེད་པའི་སྒྲིབ་སྟེན་གི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་

ནས་བྱ་བ་དགོས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ནས། སྤྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་ནི་
རྩི་གསལ་རིམ་སྤྱི་བའི་ཚུད་སྤྱིན་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་དག་ཆང་
བར་བཤད་དོ། །

དེ་མེད་དབང་ཐོབ་བསྐྱུང་སྤོམ་དག་གྱུར་ཅིང་། །སྤྱན་བཞིར་བསྐྱོམ་དང་
བཞུས་ལ་མངོན་བཅོན་བས། །ཕྱི་ནང་ལྷ་ཆོག་གསལ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་
གི་མཆོད་སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པའི་མཐུས། །ཨ་ཐུང་མེ་ཡིས་ཉི་ཡིག་
བཞུས་ནས་ནི། །རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་དུ་སྤྱིན་སྲེག་བྱས་པ་ན། །ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ལེགས་
སྐྱོང་བའི། །ཁྲ་བེད་པའི་སྤྱིན་སྲེག་བྱ་ལོ་ཞེས། །སྤྱིན་སྲེག་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
བ་ཡིས། །རྣམ་འབྱོར་སྤྱི་མེད་ཚུད་དོན་གསལ་བྱེད་པའི། །ཚུལ་འདི་གཞན་ལ་པན་
པའི་བསམ་བས་བཤད། །འདི་ན་སྤྱིན་སྲེག་གཞུང་སྐྱར་མི་ཉུང་མོད། །རི་དྲགས་
ཁོད་ན་གདོང་ལྷ་པ་བཞིན་དུ། །མད་བྱུང་གཏམ་གྱིས་ཁྱད་ཞུགས་གྱུར་བ་ཡི། །རིག་
བ་ཅོམ་བ་སྒྲོ་ལྷན་སུ་ཞིག་བཞོལ། །འོན་ཀྱང་གིས་སྒྲོ་ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཆུང་ཞིང་། །སྤྱིན་
སྲེག་རྣམ་གསུམ་དཔག་པར་དཀའ་བས་ན། །འདིར་ནི་བདག་གིས་གང་ཞིག་འོངས་
བ་རྣམས། །ཆད་མར་གྱུར་བ་རྣམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། །དེར་འབད་དགེ་བས་
སྤྱི་དགྲའི་ཉར་འཛོའི་གཞི། །བསྐྱན་བ་རིན་ཆེན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞི་ཡིས། །སྤྱི་བ་
ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །སྤྱིན་སྲེག་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་རྣམས་སྒྲོལ་བར་
ཤོག །ཚུལ་འདིས་འཇམ་པའི་རྩི་ཞེས་གསེར་ཞེས་གསེར། །མཉེས་པར་གྱུར་ནས་མཆོག་
རྣམས་ལེགས་སྒྲོལ་ཞིང་། །རིག་སྤྲུགས་འཆང་གི་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོལ་ཡིས། །དགའ་

1 དགས

སྒྲིན་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་དབྱུགས་འབྲིན་ཤོག །

ཅེས་དཔལ་རྩོམ་ཆེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་"སྒྲིན་ལས་བཞིའི་སྒྲིན་སྟེག་དངོས་གྲུབ་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ནི་དོན་གཉིས་ཅན་མང་པོ་ལ་པན་པར་མཐོང་ནས། དོན་
ཡོད་རྩོམ་ཆེ་ཆུང་བའི་སྒྲིན་སྟེག་གཉིས་ལ་ཡིད་གཏད་མི་རུང་བ་མང་དུ་སྒྲུང་བས་
བཏང་སྒྲུམས་སུ་བཞག་ཅིང་། རྟོག་བདུན་གྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ནས་དང་དེའི་
སྒྲིན་སྟེག་དཔལ་འཇིན་གྱིས་མཛད་བ་བཞིན་མདོར་བསྡུས་བཤད་བ་ལེགས་པར་
མཐོང་ནས། དབྱེ་ནས་དང་དཔལ་འཇིན་གྱི་སྒྲིན་སྟེག་ལ་གཞི་བྱས་སྒྲིན་སྟེག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒྲིའི་ཆོ་ག་འོད་ཀྱི་སྟེ་མས་ཁ་བསྐངས་ཤིང་གཞུང་གཞན་ནམས་ནས་ཀྱང་
ཅུང་ཟད་སྒྲུངས་ཏེ། གཤམ་ཆེ་གཤམ་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་
གྱིས་འོ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ་བྲམས་པ་སྤིང་དུ་སྦྱར་བའོ། ། །

སྟེ་སྟེ། པན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྷོན། །རབ་རྒྱས་
འགྲོ་ཀྱན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྟོན་བྱིར་བཏུ་ཤིས་སྟུན་གྲུབ་ཆོས་གྲ་
ཆེ། །ཆོས་སྒྲིན་འཛད་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། ། །མཛུ་ལོ། །

༡༡། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནང་ལའི་རྣམ་པར་དག་པ་
མཁས་བྱ་བ་རྗེས་ཟིན་བྱིས་སུ་བཏབ་པ་
འདྲི་ཅན་བཟུགས་སོ། །

༡༡། །ན་མཆོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཅ་ལྷ་ཡ། བཅོམ་ལྷན་འདས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་
དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་བླགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་ལྷན་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བྱག་འཆའ་ལོ། །

དེ་ལྟར་གང་དུ་གནས་པའི་རྟེན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་
བཤད་ཟིན་ནས། དེར་གནས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གནས་འཛིག་པའི་རྣམ་པར་དག་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ནང་གི་ལེ་ལུ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་
བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱར་བྱེད་ལོ་རྩེ་བའི་བྱག་གོ། །འབྲེལ་བ་མཛད་པ་
པོས་ལེ་ལུའི་ཐོག་མར་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་
ཁམས་བྱག་ལྷན་གྱི་ཆེན་པོའི་མི་རྣམས་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་དག་གིས་མཐོང་
བའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་རགས་པ་བཟུང་བའི་མངལ་ནི་འཛིན་པ་
ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་སྟོན་པ་འདི་མཛད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པའི་
འཆིང་བ་ལས་ཉོན་པོས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་ཡང་སྟོག་ཆགས་
རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྤྲད་དུ་སྤྲིད་པར་གནས་པར་སྟོན་ཏེ། རི་བོང་དང་
སྟག་དང་སེང་གེ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་སྣ་ཆོགས་པའི་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་སྟོན་གྱི་སྤྲེལ་རབས་སྒོར་བ་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པ་གང་། སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
 བར་གྱུར་པ། རྩ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་སྤིང་པར་སྤྱོད་ཅིང་རྩ་བར་མཛད་པ་
 དག་སྟེ་དེ་འབྲེལ་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་དུ་ ཁ་ལས་སྦྱོབ་པར་མཛད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་
 འཆའ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིར་ཕྱག་བཅའ་ནས། བྱང་པར་དུ་ཕྱག་འཆའ་བ་ནི། ལྷ་ཀྱ
 བས། བཏུད་དེའི་བར་རོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་
 ནི། གང་ལ། གང་གིས། གང་དང་། མཐུན་པར་བསྐྱལ་བས། གུན་སྒོར་རི་ལྟ་བུས།
 ཅོམ་པ་པོ་གང་གིས། ལེ་ཏུ་གང་གི་རྒྱས་འབྲེལ་ཅོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། བརྒྱ་
 བས། བྲི། ཞེས་པའི་བར་རོ། །འོ་ན་བཤད་བྱ་ནང་གི་ལེ་ཏུ་འདི་གནས་གང་དུ་ཚུལ་རི་
 ལྟར་གསུངས་ཤིང་། འདིར། གནས་ཀྱི་བྱང་པར། དཔལ། ཞེས་སོགས་དང་། གནན་
 ཀྱི་བྱང་པར། རིན་པོ་ཆེའི་སོགས་དང་། ལུ་བ་པོའི་བྱང་པར། ཉི་མའི་སོགས་དང་།
 སྟོན་པའི་བྱང་པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་སོགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར། རང་གི་
 སོགས་དང་། རྒྱད་གང་ལས་བསྐྱུས་ན། མཆོག་གི་སོགས་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སོགས་དང་། རྗོད་བྱེད་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་
 པོས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་མཆོམས་སྐྱར་ནས། བཤད་བྱ་དགོད་པ་ནི། མི་
 ཤེས་སོགས་སོ། །དེ་འཆད་པ་ནི་ཆོགས་བཅད་དེས་དོན་འདི་འབྲ་བ་ཞིག་བསྐྱུས་པ་
 དེ་དག་གིས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ། འདིར་ཞེས་སོགས་སོ། །

གདུལ་བྱའི་ཕྱང་སོགས་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་ལ་པོས་
 བས། ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཛིག་ཏེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་དང་གཟའ་སྐྱར་སོགས་གསུངས་པ་

དེ་དག་དང་འདྲ་བར་ནང་ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་མི་
 ཤེས་པས་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་སྒྲ་བཟང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་
 བློ། འདིར་ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ལེགས་སོ་གནང་ནས་སྟོན་པས་ཆོག་
 རབ་དུ་གྱུར་པས་ལན་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ནས་སོགས་སོ། །གསུངས་
 ཚུལ་སྟུང་པ་པོའི་ཆོག་གིས་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐར་པའི་
 སྤང་དུ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་ཆོགས་ཆད་རྣམས་དག་ཀྱང་ལུས་ལ་
 རི་ལྟར་གནས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཀྱང་ཡིག་
 གིས་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་སོགས་རྒྱད་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་གྲངས་སོགས་ཀྱང་ལུས་
 ལ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་གསུངས་སོ། །ལེའུ་སོགས་གོ་སྤྱོད། །དེ་ནི་ལེའུ་འདིའི་གནས་
 པ་བསྟན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོ་གསུངས་པ། ཞེས་སོགས་ཏེ། དེའང་།
 འདིར་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་ས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་གནས་པར་རང་རང་གི་ས་བོན་གྱི་
 ཡི་གེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་རི་ལྟར་ན། འདིག་ཏེན་ཁམས་ལེར་བརྗོད་པ་ལྟར་ལྟ་
 བར་བསྟོམ་བྱའི་ས་བོན། སོ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་ལོ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་
 གང་དུ་བསྟོམ་པའི་གནས་ལྟེ་བ་ས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིང་གར་བསྟོམ་བྱའི་
 ས་བོན་མཆུ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་ལྷ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གང་དུ་བསྟོམ་པའི་
 གནས་སྤྱིང་ག་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མགྲིན་པར་བསྟོམ་བྱའི་ས་བོན་སྤྱི་མོ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་རི་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གང་དུ་བསྟོམ་པའི་གནས་མགྲིན་
 པ་མེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་བོར་བསྟོམ་བྱའི་ས་བོན་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཨི་སོགས་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གང་དུ་བསྟོམ་པའི་གནས་སྤྱི་བོ་རྒྱུད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་

ན་ཉེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་རིམ་བཞིན། ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་
དང་རྒྱང་རྣམས་སོ། །རྫོང་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་ཡང་། ཟུང་བདུན་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་
ས་བོན་སྤྱི་བོ་ལས་བྱུང་བའི་རི་ཡིག་རྣམས་ཀྱིས་དུས་མའི་རྩ་ལ་གནས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ལྷའི་གཞུ་ཉེ་འཇའ་ཚོན་ནི། སོ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་ཡིག་རྣམས་ཀྱིས་
བཤད་པའི་རྩ་ལ་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱང་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི། རང་རང་གི་ས་
བོན་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་ཨི་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་གའི་རྩ་བཅུ་ལ་གནས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ནི། རང་རང་གི་ས་བོན་ཨ་ལ་
སོགས་པ་དང་ཀ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་གིས་སྤྱིང་ལོག་གི་ལས་དང་བྱ་བའི་འཁོར་
ལོ་ལ་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱབ་བ་ནི། ས་བོན་ཐིག་ལེས། བྱང་དུ་ལྷ་
ལ་ན་དང་ཁུ་བར་ཤེས་སོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་ཉི་མ་ནི། ས་བོན་རྣམས་པར་བཅད་པས། བྱང་དུ་
རྩ་ས་ན་དང་དུལ་ལམ་ཁག་དུ་ཤེས་སོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱབ་གཅན་ནི། རང་མིང་རྩ་དུ་
ཞེས་པའི་དབྱངས་སྟོན་གི་ཕྱ་ཡིག་མེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཏེ་ཡིག་གིས་བྱང་དུ་རྣམ་
ཤེས་དང་ཨ་ཕ་རྒྱ་རྒྱུ་འེར་ཤེས་སོ། །ལྷན་པོ་ནི་རང་མིང་གི་ཡི་གེ་མེ་རུ་ཞེས་པའི་མ་
ཡིག་གིས་བྱང་དུ་སྐལ་ཚིགས་གསང་བའི་བརྒྱ་ནས་ཉེ་བའི་བར་ལ་གནས་པར་
ཤེས་སོ། །ཞེས་སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག་བཞེད་ལ། བེ་བྱུ་ཉིས། སྐྱབ་གཅན་ནི། བྱང་དུ་སྐལ་
ཚིགས་ལ་སྦྱར་བ་ལེགས་སོ། །གདེངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་ས་ལོག་ནི། ལྷ་རྫོང་ལའི་
ས་བོན་ཨི་ཡིག་གིས་བྱང་གི་གནས་སྤྱི་བོར་ཤེས་སོ། །ཞེས་སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག་འཆད་
གྲང་། བེ་བྱུ་ཉིས། བརྒྱའི་དབྱེ་མན་ཆད་དང་སྦྱར་རོ། །མའི་གནས་ཉེ་མའི་འཛིག་
རྟེན་ས་སྤྱིང་ནི་གསུང་རྫོང་ལའི་ས་བོན་ཨ་ཡིག་གིས་བསྟན་པས་བྱང་དུ་མཐོན་པར་

ཤེས་སོ། ཞེས་འཆད་དོ།

ལྷའི་གནས་ཏེ་མཐོ་རིས་ས་སྒྲའི་ཐུགས་དོན་རྒྱུ་ཡིག་གིས་བསྟན་
བས་ནང་དུ་སྟོང་ག་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། ཞེས་འཆད་ཀྱང་། བི་བླ་ཏིས་མགྲིན་པ་ཡན་
ཆད་ལ་སྦྱར་ཏེ། ཕྱིའི་འདྲི་གཏེན་ཁམས་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཐག་བཞི་དང་། བར་གི་
ལུས་ཁྱ་བཞི་པ་སྦྱོར་བ་དང་འདིའི་ཕྱོགས་མ་སྟན་ནོ། ཁྱིམ་ལ་འཁྱོག་པོ་སྟེ་ཡོན་
པོར་བརྒྱ་བ་བཟ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་གཟའ་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་གཤམས་དང་གཤོན་
གྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སྒར་བྱང་བདུན་སྐབས་སུ་བཞོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཤམས་གཤོན་
གྱི་ཅ་ལ་བརྒྱ་བའི་རྒྱང་བཅུར་ཤེས་སོ། ཅ་བར་སྐར་མ་དང་བཅས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐར་མ་རྣམས་ནང་དུ་སོ་རྣམས་སོ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྱིམ་གྱི་འཕོ་བ་བཅུ་
གཉིས་ནི། བར་དུ་སྟེ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱངས་རིང་སྒར་གི་ས་བོན་གྱི་དབྱེ་བ་
རྣམས་ཀྱིས། བར་དུ་རྒྱང་གི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྱ་བ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱང་། བར་དུ་རྒྱང་གི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པ་ཁྱིམ་གྱི་དེ་བཞིན་ནོ། ཁྱ་བའི་དཀར་
ཕྱོགས་དང་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ནི། བར་དུ་སྟེ་པ་དུག་གི་ཡི་གེ་སྟེང་
སྟེང་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱང་གི་འཕོ་བ་སྟེང་པ་ཉེར་བཞི་ལོ། ཉིན་དང་མཆན་མའི་
"ཆེས་¹སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རྣམས་ནི་ཀ་ལ་སོགས་པ་སྒར་བཞོད་པ་སུམ་ཅུ་དབྱངས་
བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་པ་སྒར་ལེའུ་དང་པོའི་ཆོགས་བཅད་བརྒྱད་པར་བཞོད་པའི་
ས་བོན་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟོང་ལོག་ཏུ་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་ཕྱི་
རོལ་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ལུས་ཀྱི་དབྲུས་སུ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་འདྲེ་ཕྱི་རོལ་དེ་དང་

1 ཆེས་

འབྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་རྣམས་འབྱོར་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་གསུམ་ཁྲབ་
བདག་ཅེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི། སྤར་ལེ་འུ་དང་པོའི་ཆོག་ས་བཅད་ལྔ་པར་
བརྗོད་པ་ལྟར། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ནི། དེའི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེས་ཁམས་གསུམ་ག་ལ་ཁྲབ་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཤོང་འགྱུར་ལ་འང་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ཡོད་ཅིང་། གྱི་
ཅོས། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བསྒྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེ་སྤྱི་མཆན་ཉིད་ཉེས་པ་
དང་། །ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཁྲབ་པ་སྟེ། །གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་དང་། །བར་མ་
མཆོག་ལ་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་རང་
བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བཤད་པ་དང་འབྲའོ། །དེ་འབྲ་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་བདེ་ཆེན་དེའང་
གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐིག་ལེ་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་དབྱེ་བས་བཞིར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བྲ་བའོ། །ནང་ལུས་ལ་ཕྱི་དང་འབྲ་བར་སྣ་ཆོག་ས་ཆོང་ཚུལ་བསྐྱུས་པའི་
མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །ད་ནི། ཞེས་སོགས་མཆོམས་སྤར་བ་གོ་སྟའོ། །བཤད་
པ་དངོས་ལ། ལུས་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ལ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ནི། ཁམས་
དྲུག་ལྡན་གྱི་སྤྱི་ས་བྲལ་ལན་ཚུ་སོགས་རོ་དྲུག་ཐོས་ཤིང་འབྱུངས་པས། རིམ་བཞིན།
ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཚུ་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
རྣམས་སུ་སྤྱེ་ཞིང་། རོ་དྲུག་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཆོག་ས་ལས་སྤྱེ་ལ། འབྱུང་བའི་ཆོག་ས་
ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྤྱེ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཞེས་པ་རང་རང་ཅོམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་མའི་ཁམས་ཡིན་ལ། ནམ་
མཁའི་ཁམས་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་འབྱུང་བ་ལྟེ་ཆོག་ས་པའི་ཡ་གྲུལ། རོ་ཞེས་པ་

ནམ་མཁའ་ཁམས་སུ་བཤད་པ་དེ་ནི་བྱ་གནས་མཁའ་ཁམས་སོ། །

སྟོང་བ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྱིར་རྟོན་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ་རྣམ་
ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཤེས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
འབྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ། དེའང་གཙོ་ཆར་སོ་སྤྱེའི་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྱེད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དེའང་གཙོ་བོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཞིང་། འདིར་སྟོང་བ་ལ་
བསྐྱེད་ཤ། ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་འབྲུ་བའི་ཡེ་ཤེས་མིན་གྱི། རྣམ་ཞེས་པ་ཤེས་པ་
ལའང་འབྲུག་པ་ལྟར། ཤེས་པ་དང་སེམས་སྤྱི་ཙམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར།
འདིར་ཡང་། སྟོང་བ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ་ན། ལུས་ལ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལོ། ཞེས་རྣམ་ཤེས་ལ་བཤད་དོ། །དེས་ན་“ལུས་¹འབྱུང་བ་”སོགས་²ཀྱི་
ཆོགས་ལ་འབྱུང་བ་དེ་དང་། སེམས་གཉིས་འབྲེལ་བ་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ལུས་སེམས་དེ་གཉིས་བྲལ་བྱ་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་“སྟེ་³རྟོན་དང་”བརྟེན་⁴པས་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་ནི། དེ་ཉིད་གང་ལ་བྲལ་
པའི་འབྲེལ་བའང་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་ཀྱི། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ཀུན་རྫོབ་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་གྱུར་གྱིས་རིགས་པའི་
ཆོགས་དུ་མས་གཏན་ལ་ཐབ་པོ། །དེས་ན་གཞི་དུས་སུ་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
ཉིད་ནི། ལུས་ཀྱི་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་ཁམས་ལ་རྟོན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་

1 ལས

2 སགས

3 སྟེ

4 བརྟེན

བས་ཏེ། འོན་ཀྱང་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་བ་མེད་ལ། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ། སྤྱོད་
བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བསྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་བར་བྱེད་པའི་སེམས་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་གཟུང་བར་བྱ་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་སྤྱོད་གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་རྣམ་པར་བསྟེན་པ་ནི་རོ་བོ་སོ་སོར་མེད་པས་རོ་མཉམ་བ་དང་།
འགྱུར་མེད་ཏྲག་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེའང་སྐད་ཅིག་གིས་སྦྱེ་འགག་གྱང་མི་བྱེད་
པའི་ཏྲག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། འདི་ཏྲག་པའི་སྦྱ་ནི་སྦྱིབ་
བ་མེད་པར་བརྟོད། ཅས་སྟོས་ཏེ། དེའང་སྦྱིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་ཆེན་སྤྱོད་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་སྤང་བ་འགྱུར་
བའམ་ཕྱིར་སྦྱོག་པ་མི་སྲིད་པས། སྤང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཏྲག་པར་བརྟོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ནས། དེས་པ་འོའ་བར་གོ་སྟོའོ། །དེ་ལྟར་ཕྱིའི་ཆོས་ལུས་ལ་ཆང་ཚུ་ལ་
དང་། རང་ལུས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོག་པ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནང་ལའི་དོན་མདོར་བསྟན་ནས།
འདི་མན་ཆད་ཀྱིས། རང་གི་ལེ་ལྷ་ལ་གནས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སོ་
སོར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གནས་པ་དང་པོ་ནང་དུ་མངལ་འཛིན་བ་དང་སྤྱད་པ་པོ་
ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་གསུངས་པ། ས་བོན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། འདིར་ཞེས་པ་ནས་བོད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ནི། མངལ་དུ་ལུས་འགྲུབ་པའི་ས་
བོན་མའི་གསང་གནས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་འདེས་པ་ཡིན་ལ། ས་བོན་དེས་¹ཁམས་ཡིན་
ཞེང་། དེའི་ས་ཁམས་རྣམས་རྒྱས་གསང་བའི་བསྐྱེད་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་

འབྲེས་པར་སྤྱད་པར་བྱེད་ལ། མེས་སྤྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། མེས་རོ་བྱུག་ཐོས་ཤིང་
འཕྲངས་པའི་བུཅད་རྣམས་མེ་ཁམས་དེས་ཟ་བ་སྟེ་ས་བོན་དེ་¹ལ་སྤྱིན་པར་བྱེད་ལ།
མའི་མངལ་གྱི་ནང་གི་རྒྱང་གིས་འཕེལ་བ་དང་། མའི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་བྱ་ག་ནས་
མཁའ་འཕེལ་བ་ན་གོ་སྐབས་འབྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །མངལ་དུ་སྦྱེས་པའི་དུས་ཀྱི་
དབང་ལས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་རིམ་བ་དེ་དག་གིས་ཉ་ལ་སོགས་པ་གནས་
སྐབས་བུཅད་འགྲུབ་སྟེ་མངལ་རྫོགས་པར་འགྱུར་དོ། །བུཅད་པོ་གང་ཞེ་ན། བསྐྱེད་རིམ་
ལ་དུ་བ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པ་མཆོན་པའི། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་
བུཅས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་སྟོན་པ། ལྟ་ཡི་ཞེས་པ་ནས་དེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་
དོ། །ཆེ་འི་མཐའི་མདོ་དང་། དགའ་བོ་མངལ་གནས་ལས། གནས་སྐབས་བུཅ་
གསུངས་པ་དག་ནི། འདི་དག་དང་ཚུ་ལ་མི་འདྲའོ། །ད་ནི་མངལ་དུ་གནས་པའི་ས་
བོན་གྱི་འབྱུང་བ། རང་རང་གི་ཁམས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གསུངས་པ། ས་བོན་དག་
ནི་ཞེས་པ་ནས་བྱ་བ་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ་འདིར་རྣམ་པ་བུཅའི་རྒྱང་སྟོག་
ལ་སོགས་པ་དག་ནི། ཞེས་མངལ་དུ་སྟོག་འཛིན་སོགས་རྒྱང་བུཅ་ཡོད་པར་བཤད་
པ་ནི་མངལ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྒྱང་མིན་གྱི་པ་མ་ལས་ཐོབ་པ་
ནང་གི་ཕྱི་རྒྱང་གིས་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་དེ་མི་ཉམས་པར་འཛིན་པ་སོགས་
གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འོག་ཏུ་མངལ་ཆགས་ནས་རྒྱ་བ་བདུན་ནས་རྒྱང་སྦྱེ་བར་བཤད་
པ་ནི་ནང་གི་རྒྱང་། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཅ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་
པའི་རྒྱང་བུཅ་རྒྱ་བ་བདུན་ནས་འགྲུབ་པར་བཤད་པའོ། །གཞན་རྣམས་གོ་སྟོལ། །

1 ལྟ། - ལ

ད་ནི་གནས་པ་གཉིས་པ་ཁུ་རྩལ་དང་ཀུན་གཞི་སྒྲོར་བའི་གནས་པ་དང་།
གནས་སྐབས་བཅུའི་དུས་བུའི་གནས་པ་ནི། གསང་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་
པ་ནས། གནས་སྐབས་བཅུའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། མའི་མངལ་དུ་ཁུ་
ཐྲག་གི་དབྱས་སུ་སེམས་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་པའམ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
ཀྱང་ཐ་སྙད་བྲས་པ་བར་དོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རིགས་འབྲ་དེ་ཉིད་
མཆམས་སྒྱར་བ་ནས། ཐུབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་དང་མཚུངས་པའི་གནས་སྐབས་
བཅུར་འཇུར་བར་གསུངས་པའོ། །གནས་པ་བཞི་པ་གནས་སྐབས་བཅུའི་གནས་པ་
ནི་ཉ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནང་ལ། ཞེས་པ་ནས་རྒྱས་པར་བཞོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས། དང་པོར་མངལ་དུ་ཁུ་ཐྲག་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་པ་ན། ཉ་རོ་ཉི་ཉ་
ལྟར་དམར་བས་ཉའི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ནས། དུས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་ཅེས་པ་ལྷ་བ་གཉིས་
ཀྱི་ཉིན་ཞག་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱར་པོ་ལྷ་ཅུང་ཟད་དོད་པས་རུས་སྒྲལ་དང་། དེ་
ནས་མངལ་ནས་མི་འབྱུང་བར་དུ་སྒྱར་པོ་ཕག་གི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ནས་བཙའ་བ་ན་
ལག་པས་མའི་སྐྱེ་གནས་འབྱེད་པས། ཐུབ་འཇུག་རོ་སྤྲད་མི་ལ་རོ་སྤྲད་སེང་གའི་
རྣམ་པར་བྲས་ནས་སེན་མོས་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ལྡན་ལྟོ་བྲལ་ནས་བསད་པ་དང་འབྲ་
བའི་སེང་གའ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྒྱར་ནས་གས་པ་ན་འདོད་པ་སྤྱོད་མི་རུས་
པས་བརྟུལ་ཞུགས་ངེས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅན་དང་། འཆི་བ་
ན་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་སུ་འབྲེས་པར་འཇུར་བས་རིགས་ལྡན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཉ་དང་རུས་སྒྲལ་ཕག་དང་ནི། མི་ཡི་སེང་གའི་ཕྱ་བྱང་དང་། ཁྲ་མ་གཉིས་དང་ནག་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀའི་ཅེ་དང་བཅུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐུབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་

བཅུར། གཞན་ལ་གྲགས་པ་དང་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་བཅུའི་བྱ་བ་དང་དུས་ལ་
སོགས་པ་བཤད་པའོ། དེ་ནི་གནས་པ་གསུམ་པ་རྩེ་བ་སོ་སོར་མངལ་འབྱུང་བའི་
གནས་པ་ནི། ཁུ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་ནས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའི་རེས་
པའོ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ལ་ཁྲག་དང་ས་ལོན་བདུད་ཅི་ལྡི་རོར་གྱུར་པ་རབ་ཏུ་
སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ནི། བ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁུ་བ་དང་རྒྱུ་དང་བྱི་ཆུ་ནམས་ཀྱི་དྲངས་མ་དང་།
མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁྲག་དང་། བཤང་བའི་དྲངས་མའི་ཆ་ནམས་འདྲེས་པས་བདུད་ཅི་
ལྡི་རོར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ནམས་ལུས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་ཀུན་གཞིའི་མིང་ཅན་གྱི་
ཤེས་པས་བཟུང་སྟེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིན་པར་བྱས་པས་ལུས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། མདོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པར་ཡང་
འབྱུར་ཏེ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་སོགས་ལ། ལྷ་
མ་ཁ་ཅིག མདོན་ནམ་མཁའི་རྒྱན་ལས། ཞག་བདུན་པ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་དང་། ཁྲག་དང་། བགས་པ་དང་། བ་སྐྱེའི་བྱ་ག་ཀུན་རྫོགས་པར་འབྱུར་
རོ། །

དེ་ནས་མའི་ལྟོན་ཁྲག་དང་བྱི་མི་ཞེས་པའི་ནང་ན་གནས་སོ། གང་མའི་ལྟོན་
གནས་པ་ན་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་བྲན་ནས་མཆོག་ཏུ་སྐྱོ་བར་འབྱུར་ཏེ་བདག་མའི་ལྟོན་ས་
ནས་འབྱུང་ཞིག་གྲུ་ཕྱིས་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འབྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་དག་
ལ་བཙོན་འབྱུས་དང་པ་རོལ་གཞོན་པ་བརྟན་པོར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལས་”བཙས་¹པ་དང་
མའི་ལུས་ཀྱིས་གཟེར་བ་དང་། སའི་རེག་པ་དང་ལག་པའི་རེག་པ་དང་། བྱི་མ་བགྲུ་

1 བཙས

བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལུས་དང་སེམས་ལ་མཆོག་ཏུ་གནས་པ་དག་གིས་ཆེ་རབས་སྤྲུལ་
 རིལ་བརྟེན་དེ། ཞེས་མཁན་པོ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་མདོར་བསྐྱེད་སྤྲུལ་བ་ལྟར་
 ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མངལ་གྱི་ཆེ་མདོན་ཤེས་ལྡན་འབྱུང་བར་”བཞེད་¹ལ། གླེང་ཁ་
 ཅིག་མངལ་དུ་དབྱ་མར་སློག་དབྱག་བའི་རྣམ་པ་ལྟར་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་
 གནས་པའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས། མདོན་ཤེས་ཆ་འདྲ་ཅམ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་དྲན་པ་ལ་སོགས་
 བ་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་། སྤྱག་བདེའི་སྤྱོད་ཡོན་མཐོང་བ་
 འདི། །རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་སྐྱབས་རིགས་
 ཆད་མ་ཆད་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་
 སྤྱོད་མི་སྤྱོད་ལ་བཞག་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་གནས་སྐྱབས་རིགས་ཆད་པ་ནི། དབྱ་མ་
 བའང་འདོད་དགོས་ཤིང་། མངལ་དུ་མདོན་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དྲན་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་འདོར་འདོད་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པ་
 འདོད་སྤྱོད་པས་བྱུང་ན། མངལ་དུ་མ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤྱིད་པས་སངས་རྒྱུས་
 ལ་ཐོབ་འདོད་མ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤྱིད་པ་དང་གནས་སྐྱབས་རིགས་ཆད་པ་
 མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤྲུལ་མ་རྣམས་མངལ་དུ་སྤྱོད་པ་སྤྱིའི་ཆོས་དང་། འདི་
 དག་ཐོན་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲད་པར་བ་ཐོན་དུ་སོང་བའི་མངལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བྲག་པ་ལ་སྤྱར་
 དགོས་པ་འདྲའོ། །

སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་གནད་རྣམས་ཞེས་པ་ལ་གྱི་ཅའི་འགྱུར་ན། ཆོགས་
 རྣམས་ཞེས་པར་ཡོད་ཅིང་། སྤྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལའང་གྱི་ཅའི་དང་། རྩ་

1 བཞེད

གཉིས་ཀ་ལ་བརྟམ་བཤིང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པར་ཡོད་དོ། །ཆོག་མཁན་སྐུ་མ་བརྒྱ་བྱ་གཉིས་
 ཅུ་ནི། དགའ་བོ་མངལ་གནས་ལས། མགོ་ཐོད་རུས་པ་དགྲ་འདུས་ཤིང་། །འགྲམ་
 པའི་རུས་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཏེ། །སོ་ནི་སྐུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལྡན། །དེ་ཡི་ཅ་བའང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །རྩ་ཅ་གཉའ་བའི་རུས་པ་དང་། །རྩ་དང་སྐ་ཡི་རུས་པ་དང་། །བྲང་དང་
 མིང་པའི་རུས་པ་ནི། །བསྐྱུས་ན་རུས་པ་ནི་ཤུ་ཡོད། །མིག་ལ་རུས་པ་བཞི་ཡོད་
 དེ། །སྐག་པ་བྱིན་པ་བྲང་གཉིས་ཡོད། །ལག་པ་གཉིས་དང་སོར་མོ་རྣམས། །བསྐྱུས་
 བ་རུས་པ་ལྔ་བཅུ་ཡོད། །ལྟག་རྒྱབ་རུས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །སྐལ་ཆོག་མཁན་ལ་ནི་སྐུ་
 ཅུ་གཉིས། །འདི་དག་ཀུན་ལ་ཅ་ཡོད་པས། །འདི་ཡི་གྲངས་ནི་ཆ་བཞིར་
 འགྱུར། །“ཅིབས་¹ལོགས་གཡས་པའི་རུས་པ་ནི། །པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བཅུ་གསུམ་
 ཡོད། །ཅིབས་ལོགས་གཡོན་འབྲེལ་སྟེ་བ་ཡི། །རུས་པ་དག་ནི་བཅུ་གསུམ་
 ཡོད། །རུས་པའི་ལུ་གུ་རྒྱད་འདི་དག །གསུམ་གསུམ་དག་ནི་པན་ཚུན་
 འབྲེལ། །གཉིས་གཉིས་དག་ནི་ཆོག་མཁན་ལྡན་ཏེ། །ལྟག་མ་གཞན་ནི་འབྲེལ་བ་
 མེད། །གཡས་གཡོན་བརྒྱ་ནི་གཉིས་པོ་ལ། །བསྐྱུས་ན་རུས་པ་ལྔ་བཅུ་ཡོད། །ལུས་
 བར་འབྲེལ་བའི་རུས་པ་ནི། །བསྐྱུས་ན་སྐུ་མ་བརྒྱ་བྱ་ཅུ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ནི་གནས་པ་ལྔ་བ་སྟེ་བཞི་དང་རྩི་བཞི་དག་པའི་གནས་པ་སྟོན་པ་ལ།
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལས་ཞེས་པ་ནས། །ལྟན་ཅིག་སྟེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་
 འགྱུར་བའི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། །དེའང་འགྲོ་བ་བྱུག་གི་འཛིགས་
 ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲོ་བྱུག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི། །སྐྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པར་

1 ཅིབས

གསུངས་ལ། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོའི་སྤྱག་བསུལ། དག་བཅུ་པོར་བ་དང་
 སྤྱག་པའི་ལས་ལས་འབྱུང་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པས། དེའི་ཤུགས་གྲིས་ལྷ་མིའི་
 འགྲོ་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དག་བའི་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གསོག་པར་བསྟན་
 པས་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་དང་། དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་དུག་ཏུ་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་རྩ་བ་
 དང་ར་ཡིར་འཛིན་བའི་མ་རིག་པ་ལ་གསུངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་གི་
 གཙོ་བོ་དངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་པར་དངོས་སུ། བདག་འཛིན་དན་སོང་གསུམ་
 ཀྱི་སྤྱག་བསུལ་ཁོ་ནའི་རྩ་བ་ལ་སྦྱར་བ་མིན་ནམ་སྦྱར་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་འགྲོ་བ་
 དུག་ཏུ་འཛིགས་སྟེར་ཞེས་བ་དང་སྤྱེལ་དགོས་པས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བར་
 ཉོན་བ་ཡིན་ལ། འོག་ཏུ་དན་སོང་གསུམ་དངོས་སུ་སློས་བ་ནི། འཁོར་བའི་སྤྱག་
 བསུལ་གྲིས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། སྤྱག་བསུལ་ཆེ་ཤོས་དངོས་སུ་སློས་
 པའོ། །འདིས་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསུལ་ལས་ཐར་པར་འདོད་ན། བདག་མེད་པ་གཙོ་
 བོར་བསྒོམ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར། བདག་འཛིན་
 སློང་བའི་ཐབས་མེད་ལ། བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རྒྱ་
 མ་སྤངས་པར་འབྲས་བྱ་རྩ་བ་ནས་མི་ལྷོག་པས་སོ། །

ལམ་བདེན་གྱི་སྐྱབས་སུ། སངས་རྒྱས་ལ་ནི་རྗེས་ཆགས་ཞེས་པ་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པ་
 དགོན་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་ཙམ་དང་། དེ་ལས་
 མཛོན་མཐོའི་ལམ་དག་བཅུ་ལ་སློབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་
 པ་དང་། དེ་བས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པ་དགོན་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་འདྲ་ཉན་རང་གི་

ལམ་དང་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བར་དུ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་མ་སྟོན་པ་ནི། བར་བྱིན་གྱི་
ཐེག་ཆེན་དང་། སྐུ་མེད་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལའང་། ཐོབ་བྱའི་མཐར་ཐུག་ལ་བཟང་ངན་
མེད་ཅིང་། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱུང་བར་མེད་པ་ལ་དགོངས་བཤོ། །འོ་ན་དོ་རྩེ་
ཐེག་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོ་རྩེ་ནི་དབྱེར་མི་བྱེད་པའམ། རྣམ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་
མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འདིས་བཟོད་པར་བྱེད་པ་དང་འདིར་བཟོད་པར་
བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཡིན་པ་ནི། དོ་རྩེ་ཐེག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བཤོ། །འོ་ན་གང་དང་གང་དབྱེར་
མི་བྱེད་པ་ཞེ་ན། སྤྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་འབྲས་བྱའི་བདག་ཉིད་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
ཚུལ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་གཉིས་ནི། གང་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱར་རྒྱུའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་པས་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་ཚུལ་བསྟན་
ཏོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྦྱར་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་མཛད་པ་རྣམས་དང་། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་རྣམ་པ་
མ་ཐུན་པའི་ལམ་བསྟོམས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་སྤྲུགས་དང་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་
གཉིས་ལས་འབྲས་བྱའི་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
ནི་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་པས། རྒྱུའང་དེའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་བཤད་
དགོས་པའི་བྱིར། འབྲས་བྱ་དང་རྒྱུའི་དོན་སྤྲུལ་དང་མི་འདྲའི། འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཐབས་དང་། དེ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་དགོས་སོ། །

འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་པ་དང་བདེ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདེ་བ་ནི་སྦྱར་བཤད་པ་
ལྟར། བདེ་བ་ཅུམ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་

བདེ་ཆེན་ཡིན་ལ། དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྟོང་པ་ཉིད་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་རྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འདིའི་རྟོང་པ་ཉིད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་བར་གསུངས་ལ། རྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
ནི། སྤྲུགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་
ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་རྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི། སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ན་
མི་གསལ་བ་འདི་ཁོ་ན་ན་གསལ་བའི་དབང་བཞི་པའི་ལམ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་
འདོད་བཞིན་དུ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི། ཉི་མ་རྒྱ་བའི་
དབྱེ་བས་འབྲ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོང་གཟུགས་འདི་ཉིད་བསྟན་པར་
འདོད་པ་ནི། བཞིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེའང་སེམས་འཛིན་ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་དུ་
སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་ཐབས་བྱེད་པར་བ་ལས་
སྦྱེས་པའི་དུ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མའི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་པར་མཚན་མ་གང་ཤར་ཐམས་
ཅད་སྐབས་འདིའི་རྟོང་གཟུགས་སུ་བཟུང་བའི་སྦྱོར་ནོ། །དེས་ན། འདིར་པར་ཕྱིན་
ཐེག་པ་དང་སྤྱན་མོང་བའི་རྟོང་ཉིད་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པའི་རྒྱུར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་ཀྱང་། ལུས་ཅན་བྱེད་པར་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེས་ལུས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་
མེད་པའི་རྟོང་ཉིད་དེ་ལ་དམིགས་པས། སྤྲུང་ཡང་བདེ་ཆེན་འདྲེན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་
ཐབས་བྱེད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནས་བདེ་བ་ཐབས་
དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་རབ་མར་ཆེས་གསལ་བར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བཤད་
ཅིང་། ཤེས་རབ་མ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་མར་གསུངས་པའི་མོ་རྟགས་སྤྱར་བ་ནི་བདེ་བ་
འདྲེན་པའི་རྒྱུར་སོང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་པ་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདེད་མེད་གས་པར་བྱས་
པའི་སྒོ་ནས་གཏུམ་མོ་སྒོར་བ་དང་། ཁམས་ཁྱུ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་
ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་བདེ་བ་དེའི་རྒྱར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཞུང་
གཞན་དུ། རིགས་ལ་དམིགས་པས་རིགས་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ན། སྒྲོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འདེད་ཆེན་འདེན་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་
བ་ཡིན་ཡང་དེ་ནི་འདི་བའི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། སྒྲོང་གཟུགས་རང་བཞིན་
མེད་པ་པར་ཕྱིན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་དང་ཡང་སྤུང་མོང་ག། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བདེ་
ཆེན་འདེན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོར་འགོ་བ་ལྷགས་སྒྲ་མེད་སྤྱིའི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱད་ཆོས། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དང་། དེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ནི། རྒྱད་འདི་ན་ཆེས་གསལ་བའི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བདེ་ཆེན་འདེན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོར།
འདིར་ཡང་སྐབས་འགའ་རེར་གསུངས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། དེ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཨ་རྒྱས་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་རྩི་རྒྱལ་བས་
གསུངས་པའི་ནོར་བུ་དགའ་བའི་རིམ་བཤོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མ་དམ་པའི་མན་
ངག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཐབས་གནད་ཆེན་མོའོ། །སྒྲོང་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་
ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་གཉིས་སྤང་གིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྩེ་ལ་རྩེ་བཞག་
པ་བཞིན་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི། དབྱེར་མི་བྱེད་པའམ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་དོན་
ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྩི་རྩི་ཐེག་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི། རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་ལ་མ་བྲལ་པས་

དོ་རྗེ་ཐེག་པ་སྤྱི་འདོན་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་བ་སྒྲ་མེད་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་
ལ་འོག་ཏུ་གང་ཟག་གི་སེམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྣང་བ་ཉིད་དང་།
དམིགས་པ་མེད་པའི་སྣང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་། དམིགས་པ་
མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྣང་རྗེ་ནི་བདེན་ཞེན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྣང་རྗེ་ཞེས་བྲ་བ་ལ། རང་
བཞིན་མེད་པའི་སྣང་ག་ཟུགས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྣང་བ་ཉིད་ཅེས་བྲ་
ཞིང་། གང་ཞིག་དེ་འབྲ་བའི་ལམ་ལ་སེམས་འདུག་པ་ནི་བརྒྱ་ལམ་ནའང་སྤྱི་བ་
ཅམ་མོ་ཞེས་བྲ་བའོ། །མངལ་དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
གསུངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལ། འདིའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཀུན་
འབྱུང་དེ་ལ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་ནམ་ཚོགས་པ་གཅིག་
པའི་ཚོས་རྣམས་ལས་གཅིག་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་གཞན་རྣམས་ཀུན་ཡུང་འབྱུང་བ་
ལ་ཀུན་འབྱུང་དུ་ཐ་སྣད་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དང་པོར་ཞེས་པ་ནས་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བདེན་པར་མ་བྱུང་ཡུང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། གཞི་དུས་ནའང་
ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་སྦྱབ་པ་པོའི་ལུས་ལ་གཞིའི་སྦྱ་བཞི་ཚང་ལ། གཞི་དུས་ན་ངེ་
ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྦྱར་ནས་དེ་དག་གི་བྱི་མའི་ཆ་
རྣམས་སྤངས་ཏེ་སྦྱིབ་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ན། འབྲས་བུའི་སྦྱ་བཞི་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །

འདིས་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་གྱི་གཞི་དུས་ཀྱི་སྦྱ་བཞི་སོགས་
སྦྱིབ་བྲལ་དུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་འགོག་བདེན་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྤར་

བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྡུས་འདིར་བདེན་པ་བཞི་ག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །དོན་ལུས་ལ་གཞིའི་སྐྱབ་ཞི་རྩི་ལྟར་ཆང་ཞེ་ན། འདིར་མའི་མངལ་དུ། ཞེས་
 བ་ནས། རྣམས་ཀྱི་ལོ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་མངལ་དུ་མདོན་ཤེས་
 གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་འདུ་ཤེས་གསལ་བ་དང་། འོངས་སྐྱེ་
 ཆོག་གསལ་བར་སྐྱབ་བ་དང་། སྐྱལ་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་སྐྱ་ཆོགས་སྐྱོ་བའི་སྐོན་པ་བཞག་
 པའོ། །འདི་ནི་མངལ་ནས་བཅས་པ་དང་། མ་བཅས་པའི་དུས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་
 གི་ཡིན་ལ། སོ་སོར་བྱེ་ནས་མངལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྐྱབ་ཞི་དང་། བཅས་
 ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྐྱབ་ཞིར་འབྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། མངལ་དང་བྱེ་རོལ་ཏུ་
 ཡང་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ལ་འདིར་རེ་ཞིག་ །ཅེས་བ་ནས། སྐྱར་གསུངས་སོ། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་མངལ་གྱི་སྐྱབ་ཞིའི་དབྱེ་བ་སྟོན་ཏེ། དང་པོར་མངལ་དུ་ཁུ་རྩལ་རྣམ་
 ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་
 ཡིན་པས་དག་པའི་སྐྱེ་ལོ། །དེ་ནས་ཁྲ་བ་ལྟ་བུའི་བར་ལ་ཁམས་ལྟ་དང་ཕྱང་པོ་ལྟ་
 འབྲུབ་པ་ནི། ཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་གཉིད་ལོག་གི་གནས་སྐབས་ལྟ་རྣམ་
 ཏོག་མི་གསལ་བས་ཆོས་སྐྱེ་དང་། དེ་ནས་རྩལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས། ཁྲ་བ་
 རྒྱག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་འགོ་རྒྱག་གི་བར་དུ་དབང་པོ་བྱུང་ཅིང་། མི་ལམ་ལྟར་ལུལ་
 མོང་བ་ནི་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་འོངས་སྐྱེ་དང་། དེ་ནས་སྙིང་སྙོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 གྱི་དབང་གིས། ཁྲ་བ་བརྒྱད་པའི་ཐོག་མ་ནས་བཅའ་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་
 སད་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་ལོ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་དབང་གིས་བཅས་བྱིན་ཆད་ལ་སྐྱབ་ཞིར་འཛོག་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནས། ཞེས་བ་

ནས། སྐར་འགྲུར་རོ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེའང་མངལ་དུ་དབྱགས་མི་རྒྱ་བ་ལས་
བཅས་མ་ཐག། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷ་བཙུ་ཅ་དབྱག་རྒྱུ་བའི་དག་པའི་
སྒྲ། དེ་ནས་སོ་སྒྲེ་བའི་བར་འདུ་ཤེས་གསལ་བས་ཆོས་སྒྲ། ཞེས་སོགས་སྐར་ཏེ་གོ་
སྟེ། །

དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་འབྱེད། བཅས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
དབྱེ་བས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མངལ་དུ་ཡེ་ཤེས་བདེ་བའི་ཆ་དེ་ཉིད་མངལ་ཀྱི་
ལུས་འཕེལ་བའི་གོགས་ཡིན་ལ། བཅས་ནས་རྣམ་ཤེས་དབང་སོ་རྣམས་ཀྱི་གོགས་
ཡིན་ལ། བཅས་ནས་རྣམ་ཤེས་དབང་སོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རྗེ་ཙམ་
རྒྱས་པ་ཙམ་དུ་སྟོག་སྟེ་དབྱགས་འབྱུང་འཇུག་དང་དག་སྟོང་རྒྱས་པར་འགྲུར་
བའི་ཆ་ནས། རྣམ་ཤེས་སྟོག་གི་གོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྟོན་པ་ནི། འདིར་མངལ་དུ། ཞེས་སོགས་སོ། །སྤར་བཤད་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།
ལུས་དང་ནས། དེས་པའོའི་བར་རོ། །ད་ནི་གནས་པ་དབྱག་པ་བྱང་ཆུབ་བཞིས་མངལ་
འབྱུང་བའི་གནས་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རྟོ་རྟོ་བཞིའི་དག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངལ་
དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས་རྟོགས་པར་བརྟོད་པའོ། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་ཏེ། འདིར་མངལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ནི་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་ཕྱད་པའི་སྐབས། ལྷན་ཅིག་
སྒྲེས་པའི་དགའ་བའོ། །ཁྱ་ཁྱག་དེའི་དབྱས་སུ། རྣམ་ཤེས་བསྐྱེས་པ་ནི་བྱི་ཟེའི་
སེམས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེས་པའོ། །འདིའི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་དགའ་
ཞེས་པ་འདིས་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མཚམས་ངོས་བརྒྱུད་བ་ཡིན་གྱི། མངལ་ཆགས་
པ་ནས་བཙེ་བའི་རྟོ་རྟོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་མིན་ཏེ། མངལ་དུ་སྒྲ་རྟོ་རྟོ་ནས་འགོ་བཙུམས་

ནས་དོན་ཅི་ཞིག་ལོག་ཏུ་ཆང་བར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ཞེས་པ་འདི་ནི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན་འདིར་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་སྒྲར་བ་འདི་སེམས་ཅམ་པ་ལ་
སོགས་པས་འདོད་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་བྲས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཡེ་ཤེས་
ལས་དོན་གཞན་དུ་སྒྲར་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི་འདིར་བཤད་པ་འདི་
གཏན་ནས་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འབྲེལ་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་ན།
དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ངར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཁས་ལེན་
པས་བྲལ་གྱི། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་དུ་ངེས་པར་འདོད་པའི་བྲལ་མཐའ་སྒྲ་བ་ནི་
སྤུངས་མེད་དོ། །

དེ་ལྟ་ཡིན་པ་ལ། འདིར་སྐབས་གང་དུ་འད་དེ་འབྲེལ་པའི་ཉོན་ཡིད་གཏན་ནས་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲེལ་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ནི་ཀུན་གཞིའི་དོན།
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། དེ་
ལ་ཡོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་དུ་སྒྲར་བ་དང་།
ནང་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲར་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྒྲར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཕྱི་
རོལ་དོན་རང་ལྟགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་མེད་ལ། འདིར་ནི་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་
བེམ་པའི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྩལ་ཤུན་ནས་བརྩམས་ཉེ་འཛིག་
ཉོན་ཆགས་ཚུལ་སོགས་དེ་ཅམ་ཞིག་བཤད་པས་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་གནས་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་གཞི་དེ་འབྲེལ་ཁས་ལེན་ན་ནི། དབྱས་མཐའ་དང་།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱིས། ཐེག་བསྐྱས་དང་། སུམ་ཅུ་བ་སོགས་སྤུ་
རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ལྟགས་འདི་ལས་སྒོལ་གཞན་པའི་ཀུན་གཞི་དེ་འབྲེལ་འཛིག་པ་

ནི། སྤར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤངས་མི་བཞེད་ཅིང་། བྱས་པའང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་
འདྲིལ་ན་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སངས་རྒྱས་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ངོ་བོ་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་གནས་པས་ཁུབ་ཀྱི། དེ་
དག་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་ན་ནི། བག་ཆགས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་འགལ་
བར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་ལྟར་དུ་བཞག་དགོས་པ་ལ། འདིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཁུ་རྩལ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གྱི་རྣམ་ཤེས་འདི་ནི།
སྤར་མདོར་བསྐྱས་དང་པོར་བྲངས་ནས་བཤད་པ་ལྟར། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཐ་
མལ་བ་ལ་འཆི་བ་ན་ཁུ་བ་འོག་དང་རྩལ་སྟེང་དུ་འགོ་བཤས་རྣམ་ཤེས་དེ་བར་དོར་
སོང་སྟེ། སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བར་འགྱུར་ཞིང་།
རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བསྐྱར་ནས། ཁམས་སྟེང་དུ་བྲངས་ཤིང་།
རྩལ་འོག་དུ་འགོ་བར་བྱས་པས་རྣམ་ཤེས་དེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བར་
གསུངས་ལ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཞོག་ས་མ་ཐོབ་པའི་གོང་ནས་ཀྱང་འོང་བས། སོ་
སྟེའི་དུས་ཉིད་ནས་རྣམ་ཤེས་དེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ནས་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་འོང་བས་མ་བསྐྱབས་ལ། ལུང་མ་བསྟན་ལས་དགེ་བར་འགྱུར་
མི་སྲིད་པ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་
བཤད་ལ། འདི་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གཞོད་དོ། །དེ་
བས་ན་འདི་ནི་ལེ་ཏུ་ལྷ་བར་ཡང་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་
འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མིང་བཏགས་

བ་ཙམ་ཡིན་པས་མིང་གི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱ་བ་
 ངང་། མིང་གི་སྟོན་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་བརྒྱུད་དུ་མི་བྱུང་བར་སྤར་རྒྱས་པར་ནན་
 ཏན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིད་ལ་ཞོག་ལ། གུན་གཞིའི་མིང་བྱུང་ཙམ་ནས། དེའི་དོན་
 རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱུད་དུ་བྱས་པའི་གུན་གཞི་ཁོ་ན་ལ་མ་འདྲིན་ཅིག །སྤྱིར་སྤྲུགས་
 གི་སྤྲུགས་སུ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ནི་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་སྤྲུགས་པ་ལ་སྤྱིར་བ་དུ་
 མ་འབྱུང་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་དོན་རྩིས་བར་སོག་རྒྱུང་ལ་ཉོན་ཡིད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ནི་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། གུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་
 དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །གནས་པ་འདིའི་གཞན་རྣམས་གོ་
 སྟེ། །དེ་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་དང་པོ་ཁམས་དུག་གི་གནས་པ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཁམས་དུག་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་གསུངས་པ་ནི། ས་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། རས། འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འབྱུང་རོ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ།
 དེའང་། མེ་སའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་སོགས་ལ། སྤྱིང་པོ་ནི་འབྲས་བུའམ། དོན་ཡིན་ལ། མེ་
 སའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། རོ་པན་ཚུན་བརྒྱུད་པ་ལས་མེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། མེ་ཡིན་ན་སའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་སྟོན་པ་སོགས་
 ནི་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རིགས་ཙན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་འདྲེ་མེ་དེ་ས་དེ་
 ངང་། གནས་སྤྲུགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཙམ་ཡིན་པུ་ཕྱི་དེའི་རིགས་འབྲེལ་འབྲས་བུ་མིན་
 ཏེ། སའི་ཡོན་ཏན་སྤྲུགས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། “འོག་
 མ་རྣམས་ལ་འདྲེས་འབྲེལ་ཞིང་། རྒྱུད་གི་སྤྱིང་པོའི་རྒྱུན་ལྡན་གཡོས་པས་ཆར་

1 མཚོ། གྱི

2 འག

འབབ་པ་དང་། སའི་སྟོང་པོའི་ཆུ་ནི། ས་བཞོས་པས་རྒྱ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འཛིན་མ་
ས་དང་རྒྱང་སྟོང་པ་ནམ་མཁའི་སྟོང་པོར་གྱུར་པ་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་དག་འཆགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་རང་གི་གོ་སར་གཞན་གནས་པའི་
གོ་འབྱེད་པའོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱང་ནང་དུ་བཟུང་ནས་གནས་
པའི་ཆར་མ་བབ་པའི་གོང་དུ། ཆར་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱང་དེ་ལ་མཐོང་བ་མེད་ཅིང་། ས་
ནང་ན་གནས་པའི་ཆུ་ནི་གཤེར་བའི་ངོ་བོར་དེའི་ཆེའང་མཐོང་བ་ཡོད་པའོ། །ལྷག་མ་
གོ་སྟོའོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་ནས། འབྲས་བུ་ཕྱང་པོ་དང་
འབྱུང་བའི་ཆོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསུངས་པ་ཕྱང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། འོག་ཏུ། མཐར་གྱུར་པ་ཞེས་སོ། ཞེས་པའི་བར་དོ། །དེའང་འདིར་ལུས་ལ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས། རང་དང་པ་མའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆོགས་པ་གང་རུང་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་
གོགས་སུ་མེད་ན། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་མིང་ག་བྱགས་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པས་དེ་འབྲའི་འབྱུང་བའི་ཆོགས་པ་འང་ཕྱང་པོའི་རྒྱར་
དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ། །ད་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་ལུ་
བྱག་དང་ཞེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ཞེས་པ། ཞེས་པ་ནས། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་
ལས་སོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། ས་ལས་ཇི་འབྱུང་བ་སོགས་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དུ་མ་ངས་པར། གཙོ་བོས་སོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ནི། གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་མོད་ཀྱང་། སྤྱི་
སྤྱི་ཅམ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ། །ད་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་དབང་པོ་བྱག་

དང་རྣམ་ཤེས་བྱུག་ཅེས་པའི་དོན་བསྟན་པའི་བྱིར། དབང་ལུལ་གྱི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་འབྲེལ་བ་གསུངས་པ་འདིར་ཞེས་པ་ནས། མཚན་ཉིད་ངེས་པའོ། ཞེས་
པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་གཞན་རིགས་ལ་འབྱུང་པས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་འབྲུབ་
གྱི་རང་རིགས་ལ་མི་འབྲུབ་པོ་མོའི་ཐབས་ཤེས་ལ་གཞན་རིགས་ལ་འབྱུང་པ་
དགོས་པ་ལྟར། དབང་ལུལ་རྣམ་ཤེས་ཁམས་སོ་སོ་བ་མི་མ་ཐུན་པ་ཐབས་ཤེས་གྱི་
སློན་སྐྱོན་གཟུང་འཛིན་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །དེ་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་
གཟུགས་བྱུག་དང་ཞེས་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་གཟུགས་སོགས་ཁམས་སོ་སོ་ལས་
བྱུབ་པ་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་། འཛིག་ཏེན་ཀུན་རྫོབ་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་
པོ་རྣམས་ཁམས་སོ་སོ་ལས་བྱུབ་པར་གསུངས་པ། བྱུབ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་གིས་གནས་སྐབས་སྒྱོར་བ་ལས་འབྱུང་རོ། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་ཏེ། དེའང་འདིར་ཁམས་དང་སྤང་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་བྱུབ་པར་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤང་པོ་བྱུག་དང་ཁམས་བྱུག་ཚོགས་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་
བྱུབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་གཟུགས་ནི། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། འདིའི་
སྐབས་གྱི་གཟུགས་ཚོར་སོགས་ནི། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི།
སྐབས་པོའི་ལུས་གཟུགས་རགས་པ་གཟུགས་སྤང་དང་དབྱངས་སམ་ཁྲ་བའམ་ཁུ་
བ་ནི་འདྲ་ཤེས་དང་གསལ་བྱེད་དམ་ཉི་མའམ། རུལ་ནི་ཚོར་བ་དང་། སློ་གསུམ་
གཡོ་བའི་བྱ་བ་ནི་འདྲ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་རྣམས་གྱིས་སྤང་པོར་
བཞག་ལ། དེ་དག་རིམ་བཞིན། གཙོ་བོར་ས་ཚུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་བྱུབ་
ཅིང་། སལ་བས་སྤང་པོ་གཞན་ཡང་ཁམས་རེ་རེ་ལས་བྱུབ་པ་མི་འགལ་ལ། དེ་འདྲ་

བའི་གཙོ་པལ་ནི་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བྲལ་དུ་གྱུར་ནས་ཐམས་ཅད་
གྱང་རོ་མཉམ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཁམས་དེ་དང་དེ་ལས་གྲུབ་པའི་དོན་
གྱང་རྒྱང་གི་རང་བཞིན་ནི་འདུ་བྱེད་དུ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བ་སྟེ་ཁམས་དེ་དང་དེ་ལ། དེ་
དང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གྲུབ་ཅེས་བྱེད་ཆོག་སྐྱུར་ནས་
སྐྱེས་པར་སྟོན་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ནམ་ཤེས་དང་སྟེང་བ་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་བོ་ཁམས་འཕོ་
བའི་བདེ་བ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་བཅས་པའི་རྫོང་ཆེ་དག་ལ་སྟེ། ཁམས་འཕོ་བའི་
ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལ་གྲུབ་པོ། ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིར་ཁམས་དུག་གི་བདག་ཉིད་
ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་འདྲི་བའི་
ཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་དུག་ལྡན་ལ། ཁམས་དུག་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅིའི་ཕྱིར།
འདྲི་བའི་དོགས་པ་རྟོགས་ལྡན་ལ་སྟེ་དོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་
ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དུག་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མཆན་ཅིའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཅི་ལས་སྐྱེས་ཞེས་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་མངལ་དུ་ཁྱུ་རྩལ་ནམ་
ཤེས་གསུམ་ཆོགས་བ་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་བ་ནི། རྩལ་དང་ཞེས་
སོགས་སོ། །དེ་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུས་བྱ་འདུ་བྱེད་དུག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ན་བ་
ལ་སོགས་པ། ཞེས་བ་ནས་སྦྱོར་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ།
དེའང་ན་བ་ནི། ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གནས་པས། ལུས་ཀྱི་སྟོན་ས་
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ཅིང་། ཐབས་ཀྱི་བསམ་བ་
ཤེས་རབ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། ན་བ་དང་སྤྱའང་ཐབས་ཤེས་སུ་བཞག་པ་ན་ན་བ་དེ་

ཉིད་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེས་དབང་
ཡུལ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་འགྲེལ།

ད་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་འདུ་ཤེས་བྱག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་
བྱག་གི་དབང་གིས། ཞེས་བ་ནས། སེར་སྣ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་ཏེ། དེའང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆགས་ཡུལ་ལ་སྟེང་པའི་སེར་
སྣ་དང་། དགྲ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་ཞེ་སྤང་དང་། མངལ་དུ་རྒྱུད་གིས་ཁུ་བ་འཕངས་
པས་བར་དེའི་སེམས་ཅན་པ་མ་ལ་སྤྲག་དོག་སྦྱེས་ཏེ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་
དང་། གཏུམ་མོའི་མེས་ཁམས་ཁུ་བ་ལས་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་པོ་
རྣམས་མཐོ་ཞིང་རྒྱས་པ་རྒྱས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་འབྱུང་བ་དང་། དད་པ་
སོགས་མེད་པ་ལྟར་སྤྲ་བའི་སེམས་ནི་གཉི་ཟུག་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ནས་
གཉི་ཟུག་གི་བར་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནས་སའི་ཁམས་ཀྱི་བར་ལས་རིམ་
བཞིན་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་བཞེད་ལ་འོན་ཀྱང་འདི་དག་ཀྱང་
ཆགས་པ་ཁྱད་པར་བ་འགའ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་སོགས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྦྱིར་གཉི་ཟུག་ཡིན་ན་ས་ཁམས་ལས་སྦྱེ་བས་ཁྱབ་པ་སོགས་
ངེས་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་ལས་དབང་བྱག་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། ཁམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་བ་ནས། དབང་པོ་བྱག་གི་ངེས་པའོ།
ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ་གོ་སྤྲོད། ད་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་ཡེ་ཤེས་བྱག་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱར་སེལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་བ་ནས། ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་
པའི་དགའ་བའི་རྒྱུད་འབྱུང་རོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ་གོ་སྤྲོད། །ད་ནི་གནས་པ་

བདུན་པའི་དུས་བུ་འཁོར་ལོ་བུ་ག་དང་ཆོག་གས་ཀྱི་གནས་ཞེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ།
གཙུག་རྟེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་ནས། འཁོར་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ངེས་པའོ།
ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་གོ་སྤོ། །ད་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུས་བུ་
ཆོག་གས་ཀྱི་གནས་སུ་བརྒྱ་བུ་ཕ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། ད་ནི་ས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། འཁྱོག་པོའི་མཆེ་བ་ནི་སེ་ལྷག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་མ་ཁ་
ཅིག །སྤེང་དུ་སོ་གཉིས་སུ་བྱུང་ན། ཞེས་པ་ལ་མ་སོ་སྟོན་ལ་སྐྱེ་བའི་སྤེང་དུ་ཅེ་མོ་
བསྟན་པའི་སོ་གཉིས་སུ་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་གོ་སྤོ། །མདོར་བསྡུས་
ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བསྡུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་སོ། །མདོར་བསྡུས་དང་
པོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། ། །

༥ ད་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུས་བུ་འཁོར་ལོ་བུ་ག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ།
གསང་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། དག་པོའི་ཞེས་སོ། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་ཏེ། དེའང་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་འཁོར་ལོ་བུ་ག་སྐྱེ་བཞིའི་
རྟེན་དང་། སྐྱེ་བཞི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཞི་དུས་ཀྱི་གཞི་ལ་
གནས་པའི་ཆོས་འི་བཅས་ཤིག་ལས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་འི་མ་མེད་པར་བྱས་
ནས་ཁོ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཞིག་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་བས་སངས་རྒྱས་
པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཐབས་མཁས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། སྤེང་ག་ནས་
གཉིད་འཐུག །མི་ལས་སོགས་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་གཉིས་སྤང་བུ་བའི་མི་རྟོག་པ་རང་
དུ་སོང་བ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལས་ཀྱི་འི་མ་སུན་པའི་
ཆ་བྲལ་བར་བྱས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ལས་ཀྱིས་ཡར་ལྡན་དུ་ཁྱེན་བས་འབྲས་བུའི་

སྐབས་ལྷན་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་མི་རྟོག་པའི་ཐོག་ཆ་ལ་བཞག་པའི་ཆོས་སྤྱི་
 འབྲུག་པར་འབྱུང་རོ། རྟེན་མྱེར་སྤྱིར་གའི་འཁོར་ལོ་ཆོས་སྤྱིའི་རྟེན་ཏུ་བཞག་
 ལོ། ཁ་ཁྱིན་པའི་འབྲུའི་ལྟེ་བར། མི་ལམ་དང་རྣམ་འབྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་ཐིག་ལེ་གནས་
 ལ། དེ་ཉིད་སྤར་ལྟར་ཅི་བྲལ་ཏུ་འབྱེད་པས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ལྷན་པ་ཐམས་
 ཅད་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱིར་བཞག་པ་དེ་འབྲུག་ལོ། རྟེན་མྱེར་ཁ་ཁྱིན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་
 སྤྱིའི་རྟེན་ཏུ་བཞག་ལོ། རྟེན་མྱེར་པའི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ན། ལྷ་བ་སྣ་ཆོག་པ་ལ་འཇུག་
 ཅིང་ལུལ་སྣ་ཆོག་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱིར་གསང་པའི་གནས་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་
 གནས་ལ། དེ་ཉིད་སྤར་ལྟར་གྱི་ལམ་གྱིས་ཅི་བྲལ་ཏུ་བྲས་པས། ལྷན་པ་སྣ་ཆོག་པ་
 རྟོན་པའི་སྤྱི་བ་པའི་སྤྱི་འབྲུག་པས་དེ་ཉིད་སྤྱི་བའི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་བ་སྤྱིའི་རྟེན་ཏུ་
 བཞག་ལོ།

དག་པའི་སྐྱུའམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཉེན་ལྷ། གཙུག་
 ཉིད། ལྷེ་བ། གསང་བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། རང་བཞིན་དང་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དབྱེ་བ་ལས། ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཆོག་དང་། རང་བཞིན་ཡང་ལྷ་
 བབ་བ་ལྷ་བྱ། ཞེས་སྟོང་གཟུགས་ལ་བཤད་པ་འདི་དག་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་
 སྟུང་ན། དེ་ལ་ལམ་དུས་སྐྱུང་ཡས་བབས་གྱི་དགའ་བ་དང་། མས་བརྟན་གྱི་དགའ་
 བ་རྣམས་ལ། ཉང་གི་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་ཆེས་དང་སྐྱར་བ་ན་གཙུག་ཉིད་ནས་གསང་
 གནས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བས་བར་ལ་གནས་གྱི་དབྱེ་བས་དགའ་བ་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་
 ལའང་། ཁམས་ལྷ་བས་སྐྱེ་བ་པའི་གནས་ལྷ་ལྷའི་དབྱེ་བས་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་ཆེས་ལྷ་

1 མཚོ། བ་སྐད

ལྷ་སྟེ་དེ་ལྟར་དགའ་བ་བཙོ་ལྷར་འགྱུར་ལ། གསང་གནས་སུ་སྟེབ་པ་ནས་འགོ་
བརྩམས་ཏེ་ནོར་བུའི་ཅེར་སྟེབས་ནས་གཡོ་མེད་དུ་བརྟན་པའི་བདེ་ཆེན་ནི་ནང་གི་
དཀར་པོའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་
སྟོག་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་ལའང་། ནོར་བུ་ནས་གསང་བའི་བརྒྱ་དང་། དེ་ནས་
སྟོང་ག་དང་། དེ་ནས་དཔལ་བའི་འཁོར་ལོའི་བར་གྱི་གནས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་
རིམ་བཞིན་དགའ་བ་མཆོག་དགའ་བྱད་དགའ་གསུམ་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཁམས་
སྟེབས་པའི་གནས་གྱི་དབྱེ་བས་ནང་གི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆེས་ལྷ་ལྷ་དང་།
དཔལ་བ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཅེར་སྟེབས་ནས་གཡོ་མེད་དུ་བརྟན་པའི་དགའ་བ་ནི་
ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བ་དཀར་པོའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲ་བའི་ལྟན་
ཅིག་སྟེས་དགའ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་
པར་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་སྐྱེ་འགྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙུག་ཏྲར་དང་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ནི་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་
སྐྱེའི་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེ་བའི་འཁོར་ལོ་དེའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་
མ་ཐག་པའི་བདེ་ཆེན་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་
འདེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་ག་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
ཡིན་ལ། སྟོང་ག་ལུགས་དེའང་སྟོན་བཀྲགས་པས་བཞག་པ་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་ལ་
མ་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར། མ་བརྟགས་པར་དངོས་པོ་ལའང་གྲུབ་པ། རང་གི་
ལུས་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ག་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བྱད་པར་བརྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་
སུ་འོང་བ་དེ་ནི། ཞེ་བའི་འཁོར་ལོའི་དབྱས་ཀྱི་ཨ་ཕ་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་རྒྱུང་ཞུགས་

གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་གསུངས་པས། དེའི་ཕྱིར་
ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བྱང་པར་བ་དེ་ཉིད་
གང་དུ་རྒྱང་འགགས་པ་ལས་འཆར་བའི་གནས་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ནི་སྤྲ་པའ་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། དེས་ན་བཏགས་པའི་རང་
བཞིན་དུ་མེད་པ་མ་བཏགས་པའི་སྤང་བ་སྤྲ་པའ་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་
བཤོ། །སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་ཐིག་ལེ་འཛག་པ་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་
མངོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་ཁམས་རྫོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། སྐྱི་
མོའི་འཁོར་ལོ་འང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས། དེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེའི་རྟེན་
དུ་བཞག །ནམ་མཁའ་ཐུགས་དོ་རྩེ་ཡིན། ཐུགས་དོ་རྩེ་ལ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་བརྟེན་པ་
དང་། གསང་གནས་ནམ་མཁའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་དེའི་རྟེན་དུ་བཞག །གཙུ་མོའི་
རྒྱབ་ཞལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རུབ་དུས་མེས་ཁམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
ལ། ལྟེ་བ་སའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་དེའི་རྟེན་དུ་བཞག །ཅེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་སྐྱེས་ཁམས་པ་ཡིན་ན། སའི་ཁམས་ཡིན་ཆད་དེའི་རྟེན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་
པས་འབྲེལ་མེད་ཅིང་། རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དབྱེ་བ་ལས་ཞེས་པའི་
དོན་ཀྱང་མ་ཤར་བར་སྤང་ངོ་། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེའི་རྟེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་
དང་ནམ་མཁའ་དང་། སའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། འཁོར་ལོ་དེ་དག་དེ་དང་དེའི་
ཁམས་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་སྟོན་གྱི། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་དེ་དང་དེའི་རྟེན་དུ་

གསུངས་ཞེས་འཆད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་རུས་བྱ་སྟེང་ལོག་གི་
འཁོར་ལོ་རྒྱལ་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟེ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས་རིགས་
རྒྱལ་གི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་འཁོར་ལོ་རྒྱལ་ནི་ཁམས་རྒྱལ་
གི་དབྱེ་བས་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་གཞི་རུས་ཀྱི་རིགས་རྒྱལ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེའང་དོ་རྩེ་
གསུམ་རུ་བསྟུས་ན། ས་མེ་ཡེ་ཤེས་ཡུམ་གྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ཚུ་རྒྱུང་། རྣམ་
མཁའ་ཡབ་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྩེའོ། །དེའང་ཐབས་ཤེས་སུ་བསྟུས་ན། ཡུམ་གྱི་
དོ་རྩེ་གསུམ་ཉི་མའམ་རུལ་གྱི་རིགས་དང་། ཡབ་ཀྱི་གསུམ་རྩེ་བའམ་ཁུ་བའི་རིགས་
སོ། །

དེ་བཞིན་རུ་སྟེང་ལོག་གི་ཅ་ཆེན་རྒྱལ་ལའང་འབྱེད་པ་སྟེ་ཤེས་སྒྲུའོ། དེ་ནི་
གནས་པ་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཁམས་རྣམས་ལས་ལྟའི་མཆོན་མ་འབྱུང་བའི་གནས་པ་
བསྟན་པའི་བྱིར་དུ། ལུས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། ལུས་དང་བསམ་
པའི་རང་བཞིན་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་། ལུས་དབང་དག་པའི་
སྦྱིབ་སེལ་ནས། བརྗོད་པ་རག་སྦྱ་བ་དང་། དེ་དག་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་བར་རྣམས་
ལུས་བསམ་རང་གི་ངོ་བོ་ས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་ལ། དེས་
བསྐྱེད་བྱ་དང་དེ་ལ་འབྱུད་པ་རྣམས་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱུང་གི་རང་བཞིན་ལས་
ཁ་དོག་ནག་པོའི་ཞེས་སོགས་ཡུལ་དབང་དང་། ལྷ་པོ་མའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
ལུས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རེ་རེའང་ཁ་དོག་གཉིས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཚུ་ལ་སྟོན་
པའོ། །ཁམས་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་པན་ཚུན་འབྱུད་པའི་
རྣམ་དག་གསུངས་པ་ནི། རུས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཆོ་གའི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་

བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་རུས་པ་དང་། ཤ་འདུ་བྱེད་དང་། ཁྲག་ཚོར་བ་དང་། གཅི་བ་
འདུ་ཤེས་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་སོགས་སྤྱི་
དང་མི་འདྲ་ལ། ཐ་མལ་བ་ཁམས་ལྡན་གྱི་ལུས་ལ་ཤ་རུས་མ་བྲལ་ན་ལུས་གནས་
བྲལ་ན་མི་གནས་བར་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ཤ་འདུ་བྱེད་གྱི་
ཕུང་པོ་དང་། རྒྱས་པ་ས་ཁམས་ཐབས་ཤེས་སུ་བཞག །ལུས་ཀྱི་ནང་གི་ཁྲག་ཚུ་དང་
བྲལ་ན་ལུས་འཛིག་ལ་མ་བྲལ་ན་ཁམས་རྒྱས་ཤིང་ལུས་གནས་པས་ཁྲག་ཚོར་ཕུང་།
ཚུ་ཚུ་ཁམས་ཐབས་ཤེས་སུ་བཞག །ནང་ལུས་ཀྱི་ངི་ཚུ་བྱོད་དང་བྲལ་ན་འཆི་ལྷས་
ཡིན་པས་ལུས་གནས་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ངི་སྤྱིད་ལུས་གནས་ཀྱི་བར་ནང་གི་ངི་ཚུ་
བྱོད་དང་མ་བྲལ་དགོས་པས་ངི་ཚུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། བྱོད་མེ་ཁམས་ཐབས་
ཤེས་སུ་བཞག །བཤང་བ་འདོར་སྒོམ་རྒྱང་གིས་བྱེད་དགོས་པས། བཤང་བ་
གཟུགས་ཕུང་དང་། རྒྱང་རྒྱང་གི་ཁམས་ཐབས་ཤེས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་དག་
གསུངས་ལ། སྲ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སའི་ཁམས་སོ། ཞེས་པ་ནི། རུས་པས་
ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་གྱི་རུས་པ་ཤ་དང་ཐབས་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་
རྒྱ་མཆན་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱ་བའི་ཁམས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མིན་ནམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྲར་
ཁྱ་བ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བཤད་ནམ། འདིར་གཅི་བ་འདུ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་
ན། གྱིས་པ་སྤྱེས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་བར་གཅི་བ་“འཛག་¹ཅིང་། ཁྱ་བ་མི་འཛག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཅི་བ་འདུ་ཤེས་དང་། ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་ཁྱ་བ་འཛག་པའི་

1 འཛག

དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁྱ་བ་འདྲ་ཤེས་སུ་བཞག་ཅེས་པའོ། །རྩ་གཤམ་རྟགས་ནི་ཐབས་
སོ། །ཁྱ་བ་འཛག་པ་ནི་ཤེས་རབ་སོ། །ཞེས་པ་ནི་རྩ་དང་ཁྱ་བ་འཛག་པ་གཉིས་རྟགས་
ཀྱི་སྟོང་བྲག་པ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་གོང་ན་ཅ་སྟབས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ཅིང་།
གཞན་རྣམས་གོ་སྟོལ། །དེ་ནི་གནས་པ་བདུན་པའི་དུམ་བུ་ཅ་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅ་
གཉིས་འབྲུབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། དེ་ནི་ཅ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། ཅ་དང་ཁམས་
འཕེལ་བའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་གནས་པ་འདི་དག་ཅ་རྩུད་
ན་གོ་ངེས་ངེས་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ལ། བསྟུས་རྩུད་འདིར་ཅ་རྩུད་ཀྱི་གནས་པ་རྣམས་
གོ་ངེས་ཅུང་ཟད་འཁྲགས་པར་ཡོད་པས་དོན་ཚན་རྣམས་གནས་པ་གང་གི་སྐབས་
ཡིན་པ་དེ་དང་དེར་སྦྱར་ནས་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་ལ་མངལ་དུ་ཆགས་ནས་ལྷ་བ་
གཅིག་གི་བར་ལ་ཅ་མི་ཆགས་ལ། དེ་ནས་མངལ་དུ་ལྷ་བ་གཅིག་སོང་བ་ནས་ཅ་
ཆགས་ཤིང་། འཆགས་རྩུའི་ཅ་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཉིན་ཞག་རེ་ལ་
ཅ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་འཆགས་པས། ཅ་རྩོགས་པར་འཆགས་པ་ལ་ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་དགོས་
ཏེ། སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅ་གཉིས་ཞག་གངས་སུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུས་བགོས་པས། ཐོབ་
ལོར་ཉིས་བརྒྱ་འབྲུང་ཞིང་ལྷག་མ་མེད་པས་སོ། །

དེས་ན་མངལ་དུ་ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མངལ་ནས་
སྦྱེས་ནས། ལྷ་བ་གཅིག་ན་ཅ་འཆགས་པ་རྩོགས་ལ། ཅ་རྩོགས་པར་འཆགས་ཕྱིན་
ཆད། ཅ་འཆད་པའི་འགོ་བརྒྱལས་ཏེ། ཉིན་ཞག་རེ་ལ་ཅ་གཉིས་གཉིས་གཅོད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མངལ་ཐོག་མར་འཆགས་པའི་ལྷ་གཅིག་ཐོར་ནས་དེའི་རྩེ་ནས་བཙུགས་
པའི་ལྷ་བ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ནས་ཁྱ་བ་འཕེལ་བ་ཙོང་ཞིང་སྦྱེས་པ་མངལ་ནས་སྦྱེས་

ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ན་འཕེལ་བ་གཏོང་བ་སྟེ། མི་འཕེལ་ཞིང་ཁུ་བ་ཕྱིར་འཛུགས་
ལ། བྱུང་མེད་ལའང་རྒྱ་བ་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་རྩལ་ཉི་མ་འཕེལ་བ་ཚོམ་པར་འགྱུར་
ཞིང་སྐྱེས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་རྩལ་འཕེལ་བ་གཏོང་བ་སྟེ། མི་འཕེལ་བར་ཕྱིར་
འཛུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ནི་གནས་པ་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་
བྱེ་ལས་ཀྱི་རྣམས་པར་སྦྱོར་བས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གནས་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ། ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བར་དགོངས་ནས། དཔལ་ལྷན་འབྱུང་བ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནས་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་རྣམས་
གསུངས་ཏེ། འདིར་བྱིས་པའི་ལུས་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་ཏེ། དེའང་། གཙོ་བོ་ལ་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་
གཉིས་ལས། དབང་སོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ནི། བཞི་པའི་གནས་སྐབས་
རང་བཞིན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་
ཅ་བཞི་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་སྤར་ལས་བསགས་པའི་དབང་གིས་
ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་བདག་
ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་ལ་གྱི་ཚས། རང་བཞིན་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འཛིན་
པ་ནི་སྐྱེས་བྱའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རང་བཞིན་གཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །

རང་བཞིན་ཡང་གཟུང་བའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་རང་བཞིན་གཞན་ཏེ། ཞེས་
བསྒྲུར་བ་ཉིད་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དེའང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དོན་
དམ་པར་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རང་བཞིན་གཞན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ནི་ས་ཞེས་པ་ལ་

སོགས་པས་ཞེས་པ་ནས། ས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། བྱང་
ལུས་ལ་ས་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྒྱུར་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྐར་ཅིས་པ་ཞེས་པ་རྩ་
ས། སྐར་མ་ནམས་ཞེས་བསྒྱུར་ལ། ལྷག་མ་གོ་སྤོལ། །དེ་ཅི་རྒྱ་སྐར་ཞེས་པ་ནས།
རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། རྒྱ་སྐར་དང་ཉིན་ཞག་
སོགས་ནང་ལ་སྒྱུར་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཐུར་མ་བདུན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་
ཐུར་མ་སྟེ་འདབ་མའི་རི་མོ་བདུན་པའི་འཁོར་ལོ་བྱས་ནས། གྱི་བཞིན་དང་བཅས་
པའི་རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་རི་མོ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་སྟེ། བདུན་བཞི་ཉེར་བརྒྱད། ཐུར་
མའི་རྒྱ་སྐར་ནམས་ཀྱི་ཐུར་བཞིར་དབྱུ་གྱའི་སྐར་མ་བཞི་སྟེ། སྐར་མ་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། བྱའི་སྐར་མ་སོ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཁྱད་དུ། རིམ་ཅན། རིམ་མིན་
ཀྱི་སྟོན་ས། རྒྱ་སྐར་ཕྱེད་སྟེང་དང་ཕྱེད་འོག་ཏུ་སྟེ། སོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། ཞེས་
པའོ། །རྗེས་སུ་ཉིན་ཞག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱིར་ལོ་གཅིག་ནི། བྱང་དུ་ཚུ་ཆོད་
གཅིག་གི་དབྱགས་ཡིན་ལ། དབྱགས་ཀྱི་ཚུ་ཆོད་དུག་ཅུ་པོ་དེ་དབྱགས་དུག་གིས་
བསྒྱུར་བས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནི་བྱི་རོལ་ཏུ་ལོ་གཅིག་གི་ཉིན་ཞག་
སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་གངས་སོ། ཉིན་ཞག་དེ་དག་ཀྱང་། བྱང་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་སུམ་
བརྒྱ་དུག་ཅུར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བའོ། །ཅ་ནམས་ཚུའོ། ཞེས་སོགས་ལ། བྱང་དུ་
ཅ་སྟོང་ཐག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་རྫོགས་པ་ན་ཁམས་མ་རྫོགས་ཤིང་། ཁམས་རྫོགས་
པ་ན་ཅ་སྐམས་པའི་འགོ་ཚུགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་སོང་བས། ཅ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
དུ་ཁམས་འབབ་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞིན། ལྷན་འབྱོར་པས་ལྷན་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཅ་སྐམས་པ་སྐར་ཡང་གསོས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནས་ཁམས་འབབ་པ་

འོང་ལ། ཕྱི་རོལ་རི་བཞིན་ནང་ལ་སྦྱར་བའང་ཐ་མལ་བ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་
 གྱི། ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་སྦྱེས་བུ་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །རི་བོང་ཅན་
 གྱི་ཆ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁྱ་བའི་ཁམས་ལས་སྦྱ་ལ་སོགས་པ་སྦྱེ་བའི་ཆ་བཅུ་
 དྲུག་ཡོད་པ་དེའི་སྦྱོན་ས་བཞག་པའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ནང་དུ་ཁྱ་
 བ་ཁྱ་ནས་འབབ་པའི་གནས་ཀྱི་སྦྱོན་ས་བཞག་པའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་སྦྱོར་ལུགས་ནི། འདིར་སྦྱ་སྦྱ་
 མོ་དང་སྦྱོམ་པོ་ནི་ཆེས་གཅིག་དང་གཉིས་པའོ། ཞེས་སོགས་སོ། །

འདི་དག་ལས་སྦྱར་ཡང་སྦྱ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་སོའི་བར་ནི།
 གྱི་ཅའི་འབྱུང་ལ་མེད་ལ། དོན་ལྟག་པོ་སྦྱོན་རྒྱུ་འང་མི་སྣང་དོ། །དེ་ནི་སྦྱ་དང་། ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་མི་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་པོའི་སྦྱེ་
 གནས་བཞི་ནང་དུ། ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་མིའི་ལུས་ལ་ཆང་ཚུལ་སྦྱོན་པ་སྦྱེ། འབྱུང་པོ་
 ཞེས་པ། སེམས་ཅན་ཅམ་པོ་དང་། སེམས་ཅན་ཁྱད་པར་བ་མི་མ་ཡིན་གྱི་རིགས་
 འགའ་ཞིག་དང་། འབྱུང་བ་ཅམ་ལ་འདུག་པའི་སྐབས་གསུམ་ལས། འདིར་ཐ་མ་སྦྱེ་
 ལྟག་མ་གོ་སྦྱའོ། །དགའ་བ་ལ་སོགས། ཞེས་པ་ནས། དེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 དོན་ནི། གོང་དུ་ཆོགས་བཅད་ཉིང་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ། ལག་པ་གཡས་པ་རྒྱུད་།
 གཡོན་མེ། ཀླང་པ་གཡས་རྒྱ། གཡོན་སར་བཞད་པས། གཡས་པ་གཡས་པའི་དུམ་བུ་
 གསུམ་ནི། ཤར་གྱི་མྱིང་དུམ་བུ་གསུམ་དང་། གཡོན་གྱི་གསུམ་ནི་སྦྱོ་མྱིང་དུམ་བུ་
 གསུམ་དང་། ཀླང་པ་གཡས་པའི་དུམ་བུ་གསུམ་ནི་བྱང་གི་གསུམ་དང་། གཡོན་པའི་
 གསུམ་ནི་ལུབ་ཀྱི་དུམ་བུ་གསུམ་ཡིན་ལ། དགའ་བཟང་རྒྱལ་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་ཆེས་

དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་ཚོན་གསུམ། རམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཚུ་སའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་བཅོ་ལྔ་ནི། རང་དུ་ལག་བཟུངས་ཀྱི་སོར་ཚིགས་ལྷ་ཚོན་
གསུམ་མོ། ཕྱིའི་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་ལྷ་ཚོན། ཁམས་ལྷ་སྤྱད་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གསུམ་ནི། རང་དུ་ལག་བཟུངས་པའི་སོར་ཚིགས་ལྷ་ཚོན་གསུམ་མོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱུད་བཟུངས་པའི་སོར་ཚིགས་བཅོ་ལྔ་དཀར་ཕྱོགས་དང་རྒྱུད་བཟུངས་
པའི་སོར་ཚིགས་བཅོ་ལྔ་ནག་ཕྱོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུས་བྱུག་དུ་བྱས་པའི་དུས་གཅིག་
རྒྱ་བཟུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དུས་བྱུག་གི་རིམ་བས་རང་དུ་སོར་ཚིགས་རྣམས་ལ་
འཁོར་བར་འགྲུང་རོ། །ཞེས་བྲ་བའོ། །

སྤྱི་བའི་བསྐྱེད་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པའི་ངེས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་འཆད་པ་སྟེ།
གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར། སྤྱི་བའི་བསྐྱེད་དང་། སྟེ་བའི་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་
བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་བཅུ་བྲག་པ་དང་། དེ་སྐྱེད་བྱེད་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
ཚེན་མོ་བསྐྱེད་རྒྱས་པའི་ངེས་པ་འོ། །དེ་ནི་ཆངས་པའི་ཞེས་པ་ནས། མཐོ་རིམ་ལ་
སོགས་པའི་ངེས་པ་འོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཕྱི་རོལ་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས། རང་
དུ་ལུས་ལ་སྦྱར་བ་གསུངས་ཏེ་གོ་སྟོན་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས། མེ་གསུམ་གྱི་ངེས་
པ་འོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཕྱིའི་མེ་གསུམ་ནང་གི་ལུས་ལ་ཆང་ཚུལ་དང་། གཞན་
གྱི་མེ་བྱེད་པར་དུ་བཤད་པ་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་མེ་གསུམ་སྦྱར་བ་གོ་སྟོན་ལ།
གཞན་གྱི་མེ་བཤད་པ་ནི། ལས་ཀྱི་མེ་གསུམ་སོ་དེ་དག་གི་གོང་ན་མེ་གཞན་ངེ་མེད་
འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་གཏུམ་མོའི་མེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། རྣམ་འབྱོར་པས་སུན་
པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་སུན་པ་ཟད་པའམ་མེད་པ་དག་གི་མཐར་གསལ་བར་

རྒྱུད་དུ་བ་སངས། ལུས་ངན་དུ་སྟེན་བ་བཤད་བ་ནི། བད་གི་གཟའ་དེ་དག་གི་འོངས་
སྟོན་ཅ་འདབ་དེ་དག་ན་གནས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འོངས་སྟོན་བ་པོ་འདྲ། ཟླ་གས་དེ་དག་
དུ་བ་ཀོད་བ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱར་འཁོར་གྱི་སྐབས་སྟུ། བ་སངས་དང་ཕྱར་བྱ་ཚུའི་
ཁམས་ཡིན་བས་བྱང་དང་བྱང་ཤར་དུ་བ་ཀོད། སྟེན་བ་སའི་ཁམས་ཡིན་བས་བྱབ་
ཟླ་གས་སྟུ་བ་ཀོད་བ་ནི། གཟའ་རང་རང་གི་ཁམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་བས་མི་འགལ་
ལོ། །ལྷག་མ་གོ་སློལོ། །

གནས་བ་བརྒྱུད་པའི་དུས་བྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། ད་ནི་ལྟེ་བ། ཞེས་བ་ནས།
འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་འཁོར་བའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཕྱི་རོལ་དུ་ཉི་མ་གྲིམ་བརྒྱ་
གཉིས་འཕོ་བ་བཞིན། བད་དུ་རྒྱུད་ཅའི་འདབ་མ་ལ་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་འཁོར་བའི་
ཚུལ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟེན་བ་ཐམས་ཅད། ཅེས་བ་ནི། མངལ་ནས་སྟེན་བ་
ཐམས་ཅད། ཅེས་བ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱར་མ་བདུན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་པའི་རྩོགས་
ཆོག་འགྱུར་མ་དག་བས། དབྱེ་བས་དུས་སྟོར་ཆད་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སྐར་ལ་
གཞན་གོ་སློལོ། །གནས་བ་བརྒྱུད་པའི་དུས་བྱ་གཡོན་དང་གཡམས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
ལ་ཕྱང་པོ་ལྷ་འབབ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། ད་ནི་རེ་རེ། ཞེས་བ་ནས་འཕོ་བའི་ངེས་
པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། གོ་སློལོ། །ད་ནི་སྟོང་བ། ཞེས་སོགས་གྱིས། ཕྱི་ནང་
དུ་མི་མཉམ་པའི་དུས་སྟོར་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་ཚུ་སའི་རིམ་བས་འབྱུང་བ་ལ། ལྷ་
གཅན་སོགས་བདག་པོར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། མཉམ་པའི་དུས་སྟོར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
ལ། ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་རིམ་བས་འབབ་བ་ལ་དུས་མེ་སོགས་བདག་པོར་
འགྱུར་ཚུལ་དང་། ལྷ་བྱག་གཡོན་དང་། ཅ་འདབ་གཡོན་མ་རྣམས་ལ་མི་མཉམ་པའི་

དུས་སྤྱིར་གྱི་རྒྱུད་འབབ་པ་ལ་ནི། གཡོན་པའི་རྩ་ལ་ཁུ་བ་འབབ་པས་རྒྱ་བ་དབང་
 ལུག་དང་། ཕྱི་རོལ་དུའང་མི་མཉམ་པའི་དུས་སྤྱིར་གྱི་རྒྱ་བ་དུག་ལ་རྒྱ་བ་དབང་ལུག་
 གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་མཉམ་པའི་དུས་སྤྱིར་དུག་ལ་ཉི་མ་དབང་ལུག་གོ། ཞེས་
 རྟོན་པ་སྟེ། དབང་ལུག་ནི་དེ་ལ་གཙོ་བོར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཞེས་
 སྤྱོད། དེ་ནི་དེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཅུ་བརྒྱུ་བའི་ཚུལ་
 གསུངས་ཏེ། གཡས་སུ་རྒྱ་བའི་རྩ་ཁ་དོག་དཀར་པོ། གཡོན་དུ་ཉི་མའི་རྩ་དམར་པོ་
 ཞེས་པ་ནི། སྤྱིང་གའི་འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་གཡས་བཞི་དམར་པོ་དང་གཡོན་བཞི་
 དཀར་པོ་དང་། དབུས་སྒྲ་གཅན་གྱི་རྩ་ཨ་ཐ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་པའོ། །ཨ་ལ་མ་བུ་༡༥ ཞེས་
 པ་ལ། ག་རོད་ལོ་རྩུ་ཀུན་དུ་འཆད་པའི་རྩ་ཞེས་བསྟུར་རྟོ། །ཨི་ཏ་ཞེས་པ་ལུག་དུ་
 རུས་བསྟུར། ཁ་ཅིག་ལུག་ལ་སྐད་དོད། ཨི་ཏ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀུ་ཏ།
 ཞེས་པ་ཚུལ་འཆོས་པ། སུ་ལུ་མན། ཞེས་པ་རུས་ཤིན་དུ་སྤོང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་
 གིས་ཡིད་བཟང་མར་བསྟུར་རྟོ། །དུང་ཅན་མའི་མཐར་ཡང་། ཨི་ཏ། ཞེས་པ་རུས་
 སྤར་མ་ཞེས་འདོན་ནོ། །ལུག་མ་གོ་སྤོ། །འདིར་སློག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཐམས་
 ཅད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས། སློག་འདྲིན་སོགས་སྤྱིང་གའི་རྒྱུད་བཅུས་ལུས་ཀྱི་རྩ་མཐའ་
 དག་ལ་ཁུ་བ་པར་བསྟན་ཏེ། བཤད་རྒྱུ་དོན་རྩིས་བཞུགས་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་
 འདྲའོ། །དེ་ནི་སློག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུད་ཀླམས་ཀྱི་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་
 ཁམས་བདུན་ནི། འོག་དུ་ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་སོ་བཞི་པར། ཁམས་བདུན་སོང་བ་
 དག་ཀྱང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་སྟུང་བགས་པ་ལ་སོགས་པར་སོང་བ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པས། བ་སྟུ་བགས་པ་ཞིག་ ༡༥། རུས་པ། ཀྱང་། ཁུ་བའི་ཁམས་ཀླམས་

སོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་སྤོམ་དོ། །དེ་ནི་དམར་མེད། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཅའི་མིང་ལྷ་སྟེགས་
བྱེད་གཞུག་པའི་དོན་དུ། དེ་དག་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་པ་བསྟན་ལ།
དེ་ནི་དབང་སོ། ཞེས་སོགས། ལྷིང་གའི་རྩ་བརྒྱད་ལ་སྟོགས་སྦྱོང་བརྒྱད་ཀྱིས་དབང་
བྱེད་ཚུ་ལ་སྟོན་ནོ། །དེ་ནི་མགྱིན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཁོར་ལོ་རྒྱག་གི་ངེས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཐེག་ལེ་དང་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི། ལྟེ་བ་
ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་བའི་རྒྱུ་བའོ། ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་
མགྱིན་པ་དང་དབྱེས་པའི་འཁོར་ལོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་དབུས་དང་གེ་སར་གྱི་རྩ་
མོར་རིམ་བཞིན་དབྱངས་སུ་མ་ཅུ་ཐེག་ལེ་ཅན་དང་། གསལ་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྣམ་པར་
བཅད་པ་ཆོག་པའི་ཅན་ལ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མའི་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་པ་
ཡིན་ལ། འཛིགས་མ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནི། གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་རྒྱག་
ཅུ་རྩ་བཞི་སྟེ་དའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྩ་རྒྱག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། དེ་ཉིད་བཞི་ནི།
བདག་དང་། སྤྲུལ་དང་། ལྷ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིའོ། །གཞན་རྣམས་
ཤེས་སྤོམ་དོ། །

དེ་ནི་གནས་པ་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱང་ཁམས་ལྷ་ལྷའི་རྒྱུང་འབབ་
པའི་གནས་པ་བསྟན་པའི་བྱིང་དུ། དེ་ནི་རྩ་བ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས།
སྟོག་གི་རྒྱས་པ་འབབ་པའི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བྱིས་དང་།
སྤྲུལ་ཆོད་དང་། ཞེས་པ་ལ། གྱི་ཅོས། སྤྲུལ་མཆོམས་དང་ཞེས་བསྟུར་བ་ལྟར་
རོ། །རྒྱས་པ་ནི་སྟོག་གི་རྒྱས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། མཉམ་རྒྱའི་ཆེ་སྟོག་གི་
རྒྱས་པ་དེ། མཆོག་གི་གནས་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་དམིགས་པ་མེད་

པའི་གོ་འཕང་སྟེར་བའི་གནས་ཨ་མ་རྩུ་ཁྲིར་འགྲོ་ལོ། ཞེས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་རྒྱུང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་དེ་དག་གི་དབྱུགས་སུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་
སྣ་བྲག་གཉིས་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་འབབ་ལོ། ཞེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་
ལྗེ་མཐར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་ལྔ་བཅུ་ཅ་བྲག་རྒྱུ་བར་བཤད་པ་ཐོབ་ཐང་པ་
དགོངས་ཀྱི་དངོས་སུ་རྒྱ་བ་མེད་དེ། དངོས་སུ་བརྒྱ་ན་བཞི་ཆ་དེ་ལོགས་ནས་
བཞོགས་པའམ་སྣ་ཅེ་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ན་མི་འཐད་དོ།
ཞེས་ཟེར་མོད། དེ་ལྟ་ན་དངོས་སུ་མི་རྒྱ་བ་ལའང་བཞི་ཆ་མི་རྒྱ་བ་དེ་ལོགས་ནས་མི་
རྒྱ་བའམ། སྣ་ཅེ་ནས་བཅད་པའི་བཞི་ཆ་གང་མི་བརྒྱ་བ་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ན་
མཚུངས་ཤིང་། དངོས་སུ་བརྒྱ་བར་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་དངོས་སུ་
བརྒྱ་ཞིང་། བཞི་ཆ་ནི་སྣ་དོས་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་ཐུང་བརྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
བཞེད་པ་ཉིད་ལེགས་ལ། འབྲུང་བ་རྒྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྗེ་དཀྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་
མཆོམས་སུ་བྲག་པོ་རྒྱུང་བཅས་ཞེས་པ། བཅུ་གཅིག་བཞི་ཆ་རེ་གསུངས་པ་ནམས་
ནི་དངོས་སུ་བརྒྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཐོབ་ཐང་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉྱེ་བར་སོར་མོ་
བཞི་འཕེལ་བར་འབྱུར་རྟོ། ཞེས་པ་ནི། ཉྱེ་བའི་ལོག་ཏུ་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་
ཏུ་ཐུང་བར་བརྒྱས་པ་དེ་ནང་དུ་རིང་པོར་རྒྱ་བས། ས་རྒྱུང་ཕྱིར་སོར་བཅུ་གཉིས་
བརྒྱས་ནས་ནང་དུ་ཉྱེ་བར་སྦྲེལ། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རིམ་པས། རྒྱ་རྒྱུང་གིས་ནང་དུ་
སོར་གཅིག་དང་། མེ་རྒྱུང་གིས་ནང་དུ་སོར་གཉིས་དང་། རྒྱུང་གི་རྒྱུང་གིས་ནང་དུ་
སོར་གསུམ་དང་། ནམ་མཁའ་རྒྱུང་གིས་ཉྱེ་བར་སོར་བཞི་ནམས་མ་སྦྲེལ་ལོ། ཞེས་
པའི་དོན་རྟོ། །ད་ནི་ཞིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཕྱིའི་ཞིང་ལ་

སོགས་པའི་གནས་ཀླམས། ཉང་གི་ལུས་ལ་སྦྱར་བ་གསུངས་ཏེ་གོ་སྤྱོད། མདོར་
བསྡུས་ཀྱི་མཆན་ནི་བསྡུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སོགས་སོ། མདོར་བསྡུས་
གཉིས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། ། །

༥ དནི་མདོར་བསྡུས་གསུམ་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་སྤར་ཀྱི་
གནས་པ་བརྒྱད་པའི་དུམ་བྲ། འག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་དང་། ལྷ་མོའི་འཁྲལ་པ་སྤར་
ལེའུ་དང་པོར་བཤད་པ། དེ་དག་ནང་ལ་སྦྱར་བར་གསུངས་པ་ནི། དནི་འཁོར་ལོ་
ཅན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་བྱུང་པ་ལས་བརྗོད་པར་བྱའོ།
ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་འག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་པའི་འག་པོ་དབང་སྤྲུག་
ལ་འཆད་པ་ནི། དབང་སྤྲུག་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱ་གཉིས་ཀླམས། ཞེས་བཤད་མ་ཐག་
པ་དང་རྫོས་སྒྲིན་འབྱུང་བས་འཁོར་ལོ་ཅན་ཀྱི་དབྱུང་གི་ཆོགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་
འག་པོ་ལ་བྱས་ན་ལེགས་ལ། གཞན་ནང་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཀླམས་གོ་སྤྱོད་ཞིང་། སྦྱ་མའི་
གཟུགས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤར། འཁྲལ་པའི་ཚུལ་ལེའུ་དང་པོར་
བཤད་པ་དེ་ནི། ཉང་གི་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི།
དངོས་པོ་ལ། སྦྱ་མའི་གཟུགས་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་པའི་དམག་གི་ཚུལ་བསྟན་པ་མ་
གཏོགས། །ལྷ་མོ་དང་འཁྲལས་ནས། མོག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་
ལྟ་བུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དནི་གནས་པ་དགུ་པ་དབྱེ་མ་ལས་
རྒྱད་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་གནས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དནི་དུས་ཀྱི་ལོ། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་གིས་བསྡུས་པའི་དོན་ཐོག་མར་
འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལོ་བརྒྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་ཆ་བསགས་པ་ལོ་གསུམ་

ཕྱོགས་གསུམ་ལས། ལོ་གསུམ་གྱི་དབུགས་ནི་ཉི་མའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་དང་། ཕྱོགས་
གསུམ་གྱི་རྒྱ་དེ་རྒྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་ཡིན་པས་ལོ་གསུམ་ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་དང་།
ཕྱོགས་གསུམ་ཐབས་གྱི་ཆ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་གངས་དང་། རྣམ་
འབྱོར་མ་རྒྱད་གྱི་གཙུག་པོའི་ལྷ་གངས་སྐྱར་བ་དང་། ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་དང་རྣམ་
འབྱོར་པ་རྒྱད་གྱི་གཙུག་པོའི་ལྷ་གངས་སྐྱར་བ་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་ནང་ནས་ལོ་
གསུམ་གྱི་ཞག་དང་སྐྱར་བའི་སྐབས་གྱི་དུས་འཁོར་གྱི་ལྷ་པདྨའི་གདན་ཅན་བརྒྱ་དང་
དུག་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྐར་ཡང་དབུ་མའི་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་
གངས་དང་། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་
གངས་སྐྱར་ནས། དེ་ལས་བསྐྱུས་རྒྱད་གྱི་པདྨ་གདན་བཙས་གྱི་ལྷ་རྣམས་བདུས་
པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པའི་ལྷ་རྣམས་ནང་གི་ཅ་དང་སྐྱར་བ་དང་། དེ་ལྟར་
སྐྱར་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་དུག་གིས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

དེ་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་དང་སྐྱར་བ་ལའང་། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་གྱི་རིགས་
གྱི་ལྷ་གངས་དང་སྐྱར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་གངས་དང་སྐྱར་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་དུས་གྱི་ལོ་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་འབྱོར་རྣམས་གྱི་ལོ། ཞེས་
པའི་བར་ཉ། ལོ་གསུམ་པོ་སྟོང་སྟོབས་དང་། རུལ་དང་ཐུན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྩི་རྩེའི་རིགས་གསུམ་དང་། ལོ་གསུམ་གྱི་བསྐྱོད་པ་དུག་
རིགས་དུག་དང་། ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་པ་རྒྱ་བའི་ཞག་སུམ་ཅུས་
བགོས་པའི་ཐོབ་ནོར་སོ་དུག་གས། ཡང་ན་ཉི་མའི་བསྐྱོད་པ་རེ་རེ་ལ་ཞག་བརྒྱ་
བརྒྱད་ཅུ་རེ་ཡོད་པས། དེའི་ཞག་གངས་གྱིས་ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་གངས་ལ་བགོས་

པའི་ཐོབ་ཁོར་བྱག་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་བྱག་གིས་བསྐྱར་བའི་སོ་བྱག་ནི་རིགས་
སོ་བྱག་གོ། །འདིར་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱར་བས། བ་རྒྱད་ལ་རིགས་སོ་
བྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་དམ་སྟུམ་ན། །འདིར་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ལ་བྱེ་བ་ལྟར། བ་
རྒྱད་ལ་འང་རིགས་སུ་ཅ་ཅ་བྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་སྦྱིར་མེད་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞར་
བྱུང་གིས་སྟོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་
དང་སྐྱར་བ་ནི། ཉིན་ཞག་གི་ཆོགས་ཞེས་པ་ནས། དེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་ཉ།
དེ་འང་ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་གངས་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་ལ། གཟའ་སྟེ་བདུན་གྱིས་བགོས་པའི་
ཐོབ་ཁོར་བརྒྱ་¹དང་²བཞི་ནི། དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱར་གདན་ཅན་གྱི་ལྷ་བརྒྱ་²
བཞིའི་གངས་དང་། བགོས་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་ལུས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
ཉ། དེ་ལྟར་ན་བརྒྱ་དང་བྱག་གོ། །སྤར་ཡང་ལོ་གསུམ་གྱི་ཉིན་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་ལོ་དེ་
ལ་སྟོགས་ཞེས་པ་བཙོ་ལུས་བགོས་པའི་ཐོབ་ཁོར་བདུན་ཅུ་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོན་ཆེན་
གྱི་དགྲིལ་འཁོར་མངོན་བརྗོད་འབྲུམ་པ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་གངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ལ་འང་གཙོ་བོ་ནི། དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གཞག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་
བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ནི་དོན་བསྐྱབ་སྟེ།
ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པར་རིགས་བྱག་ལ་སོགས་པར་
དབྱེར་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཅ་མ་དུ་སྟོགས་པའི་སྟོན་ས་རིགས་དུ་མར་བཞག་ཅེས་
པའོ། །རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་དེས་པའོ། །ཞེས་པས་ནི། དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་
ཀྱང་རྣམ་འབྱོར་མ་རྒྱད་དུ་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་ལ། ཁ་ཅིག་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་

1 ཏ

2 ཏ

ལྷའི་ནང་ན་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ཅོད་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ལྷའི་ནང་ན་
མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཡོད་པས། མ་རྒྱུད་དུ་འདྲེ་གསུངས་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གསང་
འདུས་སོགས་ཀྱི་ལྷའི་ནང་ན་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་འབྱོར་
མའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་རིགས་པར་འགྱུར་ལ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པ་བརྗོད་བྱའི་
གཙུག་པོར་མི་སྟོན་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་མི་སྲིད་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ན་
རྣམ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ཡིན་པར་འགལ་ན། མ་རྒྱུད་ཡིན་ན་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འགལ་
དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ཐེག་པའི་དོན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་
པར་སྦྱོར་བ་ལ། གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་འདྲེ་། དོན་ཐེག་མི་བྱེད་པ་དང་མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གོང་དུ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་འོན་
ཀྱང་མ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་དུ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་རྒྱུད་ཅེས་པའི་ཐབས་ཤེས་ནི། མིང་འབྲུག་། དོན་ཤིན་ཏུ་མི་འབྲུག་པའི་བྱེད་པར་
ཆེན་པོ་ཡོད་པས་བྱེད་པར་དེ་དག་བྱེད་དགོས་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་ལ་ལྷ་
པོ་རྒྱུད་པོ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་སྤར་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་བྱེད་ལ། འོག་
ཏུ་འདྲེ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་གསུམ་ཀྱི་ཞག་དང་། རྣམ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་གངས་སྐྱར་
བ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལྷ་གངས་དང་སྐྱར་བ་དང་། ཕྱོགས་གསུམ་ཀྱི་ཞག་ཕྱག་རྒྱ་
དགུ་དང་སྐྱར་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སྐྱེ་འབྱུང་བ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས། ཞེས་པ་ནས་། རྒྱུད་འབྱུང་བའི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲེ་།

བྱ་བའི་རྣམ་འགྲུབ་དང་། ཞེས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །འདིར་འགྲུར་མ་ལེགས་པས་འགྲུར་
མངས་དང་། རྩ་འགྲུར་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་འདོན་དགོས་ལ། དེའི་དོན་
ཡང་བྱ་བའི་རྒྱུད་རྒྱུ་འབྲུལ་བ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་
རོ། །འིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདིར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་སྤྱེ་
ནས། དེ་དག་གི་ལྷ་གངས་དང་། ཕྱོགས་གསུམ་སོ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ཡིན་
པས་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་རྒྱུ་འབྲུལ་བ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
གསུམ་གསུངས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གཤམ་ཏུ་
གསུངས་ཤིང་། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་བྱེད་པ་ནི་ཡུང་
རིགས་ཁས་སྒྲངས་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་
ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཅ་ལྷ་ལ་ཉིན་ཞག་སོ་སོ་ལ་དུས་སྦྱོར་བརྒྱ་གཉིས་རེ་བརྒྱ་བས་དེའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞག་ཞེ་ལྷ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱར་བས། ལྷ་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་
འབྲུང་ལ། དེའི་ནང་ནས། ཞག་ཉིས་བརྒྱ་དོན་བཞིའི་གངས་དང་། རྒྱུ་འབྲུལ་བ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་ལྷ་གངས་སྦྱོར་ཏེ། དེའང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་
ཟུང་བཞི་བརྒྱ་ཅ་དགུ་མ་དང་། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་ཞེ་ལྷ་མ་དང་། ཞེ་གསུམ་མའོ། །དེ་
དག་གི་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བརྟེན་པས་ལྷ་ཉིས་བརྒྱ་དོན་བཞིའོ། །ཞག་ལྷ་བརྒྱ་བཞི་
བརྒྱ་ལས། ཉིས་བརྒྱ་དོན་བཞི་སྤྱད་པའི་ལྷ་གཉིས་བརྒྱ་དུག་ཅ་ཅ་དུག་གི་གཉིས་
ཀྱིས་དམན་པའི་གངས་དང་། འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུག་གི་ལྷ་གངས་སྦྱོར་བ་ལ།
འདུས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་དུ་བྱས་པ། ལྷ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་མ་དང་། ལྷ་
བརྒྱ་དགུ་མ་དང་། ལྷ་དགུ་མ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་མ་དང་། ལྷ་སོ་གཉིས་མ་དང་། ལྷ་

སོ་བཞི་མ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུག །ལྷ་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་ཉིས་བརྒྱ་
དུག་ཅུ་ཙུ་བཞི་ཡོད་ལ། ཉིས་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཙུ་དུག་ཏུ་དུང་གཉིས་ཀྱིས་མ་ལོངས་པ་
ལ་ནི། སྤར་གྱི་བདག་པོ་བྱང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་བསྐྱེད་པས་འདུས་
པ་དང་སྦྱུ་འཕུལ་བ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དགུ །སྤར་གྱི་བདག་པོ་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ་
ལྷ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱའོ། །འདིར་ཁ་ཅིག །འདུས་པ་རྣམ་པ་དུག་གི་ལྷ་དགུ་མ་བརྩེ་ཏ་ཐ་ག་
ན། བརྒྱ་གསུམ་མ་ཁི་རྩུ་བོ་རྩི། བརྒྱ་དགུ་མ་ཡེ་ཤེས་ཞབས། ཉེར་ལྷ་མ། བརྩེ་ཏ་
མ་གྲིན་པ་གསུམ་པ། སོ་གཉིས་མ། འཕགས་པ་ཡབ་སྤྲས། སོ་བཞི་མ་སྟོབ་དཔོན་
ཀུན་སྙིང་བཞེད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཐ་ག་ན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་
ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་བའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས། ལྷ་བརྒྱ་དགུར་བཞེད་
ཀྱི། དེས་ལྷ་དགུ་མ་གང་དུའང་མ་བཤད་ལ། ཁི་རྩུ་བོ་རྩི་ཆེན་པོ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་།
རྒྱང་བ་ཞིག་བརྒྱ་གསུམ་དུ་བཞེད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་། ཤེས་བྱེད་མ་མཐོང་ལ། མ་གྲིན་
པ་གསུམ་པས་མཛད་པའི་གཞུང་གསལ་བ་ད་ལྷ་བོད་ན་མེད་ཅིང་། ལྷ་ཉེར་ལྷར་
བཞེད་པར་སྤེལ་དག་ལ་གྲགས་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་རྩིད་དཀའ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀུན་སྙིང་
གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱང་བའི་ལུགས་ནི། མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་
བརྒྱ་དགུ་མར་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་ཀྱི་སོ་བཞི་མ་བྱར་ཙམ་ཡང་མ་བཤད་ལ།
སྟོབ་དཔོན་ཀུན་སྙིང་གིས་མཛད་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པ་ཆེ་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ལ་
ཁ་གཡུང་བའི་མ་དག་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་པ་སྤྱར་དོན་ལ་གནས་པར་སྤྱང་
དོ། །ལྷ་བརྒྱ་བདུན་མ་བརྒྱ་རྩི་རྩི་བཞེད་ཀྱང་འདིར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་
མ་བརྟགས་པ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དེས་མཛད་པའི་གསང་བ་བྱུང་བར། བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་

དཔའ་བཅུ་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་གྱིས་ངེས་པར་རྫོགས་པར་གྱུར་ནས། ཞེས་པ་ཙམ་ལ་
བསམ་པར་སྒྲུང་ལ། དེའི་དོན་ནི་ཚུལ་དེ་མ་ཡིན་པར། རིམ་པ་ལྟ་གསལ་བའི་སློན་
མེར་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཀུན་སྙིང་དང་ཤཉྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་མི་
བསྐྱོད་པའི་ལྟ་བུ་དགའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སོ་གཉིས་
སུ་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཡབ་
ཡུམ་བྱུང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་ལོན་ཡིན་ལ། འདིར་བཤད་པའི་འདུས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲའོ། །དེས་ན་འདིར་བཤད་པ་འདི་དག་། ད་ལྟའི་འདུས་པའི་
རྒྱུད་ཅ་བཤད་འདི་དག་གང་ནའང་མི་གསལ་ཡང་། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ན་བཞུགས་པར་གསལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་དང་། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉིད། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་པ། སྤྱིལ་ཀྱང་
གིས་བཞུགས་པ། འདུས་པ་ལྟ་བུར་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་འདི་དག་ལ། སྤར་གྱི་སྒྲ་
མ་གོང་མ་ཁུངས་མ་དག་ལས་བརྒྱུད་པའི་དབང་གི་བཀའ་དང་། འདི་དག་ལ་རྒྱ་བོད་
གྱི་ཆོད་ལྡན་སུས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་མཛད་པ་གཏན་མེད་ཅིང་། འདུས་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་འདི་དག་གི་། ཐ་ན་ལྟའི་ཞལ་ཕྱག་གི་ཁ་དོག་དང་། ཕྱག་མཆན་ཙམ་
ཡང་། རང་བཟོ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། རི་ལྟ་བུ་ལེས་པ་མེད་པས།
འདི་དག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། བདག་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་
བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་རང་བཟོ་བྱེད་པ་དག་ནི། གང་ཞིག་རྒྱུད་ལུང་ར་རྒྱལ་

གྲིས། །དབང་བསྐྱར་མེད་པར་འཆད་བྱེད་པ། །སློབ་དཔོན་སློབ་མ་གྱི་མ་ཐག། །དངོས་
བྱུང་ཐོབ་ཀྱང་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་འཕྱང་བར་བྱས་ནས་
གཞན་འཕྱང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་རྒྱང་རིང་དུ་
དོར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་
འཁོར་གཞན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་གསུངས་པས་དབང་རང་ཉིད་ཀྱིས་
མ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དོ་ཇི་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་
ན། དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས་གསུངས་པས།
དོ་ཇི་དབྱིངས་གཅིག་ལུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ན། དེ་ཉིད་དཀྱིལ་
འཁོར་མཐའ་དག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དབང་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདེ་མཆོག་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ནས་
གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེས་མང་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
དབང་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྲ་མ་རྩ་བ་དག་འདིར་བཞག་པའི་འདུས་པ་བྱུག་ལ། རང་རྒྱ་
ཐུབ་པའི་འདུས་པ་གཉིས། བྱེད་ཀྱིས་དམན་པའི་འདུས་པ་གཉིས། གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱེས་པའི་འདུས་པ་གཉིས། ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱང་པོ་
དང་། ཞེས་སོགས་ནི། འདུས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུལ་བ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དགུ། སྐྱུང་
གཞི་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་ཕྱག་རྒྱ་དགུ་དང་སྐྱར་བ་ནི། ད་ནི་ཕྱི་དང་
ནང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ལ་འདིར་
ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནས་སྟོང་ཇི་ཐོབ་པ་ཏེ་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དང་

པོར་ངེས་དོན་རྫོགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱས་འདེབས་འཆད་དེ།
རྒྱ་སྟོང་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། འབྲས་བུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གཉིས་པན་ཚུན་
རྒྱས་གདབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་འདྲ་ཕྱག་རྒྱ་ནི་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཛེན་པ་ལས་མི་འདའ་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
ཆེན་ཡང་། རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྐྱེ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་རྒྱས་འདེབས་པའི་དོན་
འོ། །དེ་ལ་དབང་མདོར་བསྟན་དུ། སྟོང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། མི་འགྱུར་
ལས་སྐྱེས་བདེ་བ་འབྲས། །རྒྱ་ལ་འབྲས་བུས་རྒྱས་གདབ་ཅིང་། །འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡིས་
རྒྱས་གདབ་པོ། །ཞེས་པས། སྟོང་གཟུགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་
པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལྷ་ཕྱི་བ་ལ། རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་གསུངས་
པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་དང་ནི་རྒྱ་ཡིས་ནི། །པན་ཚུན་དུ་ནི་རྒྱས་གདབ་མེད། །ཅེས་པ་
ནས། དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་བདག་ཉིད་ལ། །འགར་ཡང་རྒྱས་གདབ་བྱས་མ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་། སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་དུས་མཉམ་པ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྒྱས་གདབ་མི་
རུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྒྱས་འདེབས་
ཚུལ་ཞར་བྱང་གིས་བཤད་ནས། དངོས་གྱི་དོན་ནི། འདིར་གང་ཟག་གཅིག་ །ཅེས་
སོགས་ཏེ། དེ་འདྲ་ཚུགས་གསུམ་གྱི་ཞག་ཞེ་ལྷ་པོ་ལ་བདུན་གྱིས་བགོས་པས་ཐོབ་
ནོར་བྱུག་འབྱུང་བ་ནི། དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱུག་གི་གངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་
ན་ཆ་སོགས་དང་། བགོས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ལུས་པ་ནི། བདག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་གངས་
ཏེ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་དོན་རྫོགས་པའོ། །

དེའང་། འཁོར་མོ་སོགས་དྲུག་གིས་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ལྷའི་རིགས་དྲུག་མཆོན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་སྦྲར་བའི་ནང་ནས་བརྒྱ་གདན་ཅན་གྱི་ལྷ་བརྒྱ་དྲུག་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དཀི་རུས་མ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། དེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་། འདིར་རུས་མ་བཅུ་ཁྲི་བོ་བཅུ་གཤམ་གས་པ་ལྷ་དང་། གཤམ་གས་མ་ལྷ། རྩི་རྩི་མ་དྲུག་དང་། ས་སྒྲིང་སོགས་དྲུག་སྒྲིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས། ཅར་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་འབྱོར་མ་བརྒྱད། མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་སྦྲ་བརྒྱད། ཁྲི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པའི་གཏུམ་མོ་བརྒྱད་དེ། དེ་དག་ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ལ། དེ་ལ་རུས་མ་རྣམས་ལ་ནི་ཡབ་དང་དངོས་སྤྱོད་བ་མེད་པས་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲང་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་དག་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་མ་བགྲངས་ན། ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་སྤྱེའང་། བརྒྱ་དང་དྲུག་ཏུ་བཅུ་ཡིས་མི་ཆང་ངོ། །དེ་ལ་རུས་མ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ཡུམ་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་དེ་དག་ལ་ཡབ་ཏུ་སྦྲར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཙོ་བོ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་སྤྱི་ནང་དུ་ལྷ་བཅུའི་གངས་སུ་བགྲང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། བྱམ་པ་རྣམས་བརྒྱའི་ལྷེ་བ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷའི་རྣམ་པར་མེད་ཅིང་། འདིར་ལྷའི་གངས་སུ་བགྲང་བ་ལ་ནི་ལྷའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། །ཞལ་བྱུག་སོགས་སྒྲིའི་རྣམ་པ་ལྟར་ཤར་བ་དགོས་སོ། །དེ་ལྷ་མིན་ན། རྟོར་བྱ་དང་། སྤང་དང་། གཞེ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་མཆོན་མ་བཞི་དང་། དེར་མ་ཟད་གཞལ་མེད་ཁང་ཡང་ལྷའི་གངས་སུ་བགྲང་རིགས་པར་

འགྲུར་ཏེ། དེ་དག་གྲང་ལྟའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྩི་ལྟར་བཅི་བར་བྱ་ཞེ་
 བ། འདིར་ནི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟའི་ནང་ན། བསྐྱའི་འདབ་མ་མིན་
 པར་རང་རང་གི་གདན་བསྐྱའི་ལྟེ་བ་ལ་གནས་པའི་སྐྱ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གཙོ་
 ཆེ་བ་དག་བསྐྱས་པས་བརྒྱ་དང་རྩ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་
 བཟང་བ་དང་། གཤེགས་པ་བཞི་ལ་ཡུམ་གྱིས་རྩུར་འཁྱུད་པ་སོ་སོར་བཟངས་པས་
 བརྒྱད། གཤེགས་མ་བཞི་ལ་ཡབ་གྱིས་པར་འཁྱུད་པ་སོ་སོར་བཅིས་པས་བརྒྱད།
 གོང་དུ་འདྲ་ལོ་གསུམ་དང་སྦྱོར་བ་ན་རྣམ་འབྱོར་མའི་སྐྱ་རིགས་རྩ་བ་དེ་དགོས་
 པར་བཤད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ན། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མས་
 འཁྱུད་པ་ཡབ་ལ་བསྐྱེམ་པ་དང་། རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་དབྱིངས་སྐྱུག་མས་འཁྱུད་པ་
 ཡུམ་ལ་བསྐྱེམ་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གྲང་བཅི་དགོས་པས་མི་བསྐྱོད་པ་
 ལ་ཤེར་ཕྱིན་མས་འཁྱུད་པ་སོ་སོར་བཅིས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་
 འཁྱུད་པ་སོ་སོར་བཅིས་པ་བཞི་དེ་ལྟར་རྩི་རྩེ་སེམས་དང་། དབྱིངས་སྐྱུག་མ་ལ་འདྲ་
 སྐྱར་བས་བཞི། སྐྱབ་ཐབས་ལེའུར་ཁྲོ་བོ་གཙུག་ཏྲར་ཡབ་ཡུམ། ཐུགས་ཀྱི་ནང་དུ།
 རྩིང་གི་ཆ་ལ་འགོད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། སྐྱ་དཀྱིལ་དུ་བཀོད་པ་དང་། ཁྲོ་
 བོའི་རིགས་གཅིག་གྲང་འགོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐ་དད་ཡིན་པས། ལྟའི་གྲངས་སོ་
 སོར་བཟང་དགོས་པས། ཐུགས་དཀྱིལ་ལ་བཀོད་པའི་གཙུག་ཏྲར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
 སོ་སོར་བཅིས་པ་དང་། རུས་མ་བརྒྱད་དང་སྐྱག་མ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་
 སོ་སོར་བཟངས་པས་བརྒྱ་རྩ་བ་དེ་འགྲུར་རོ། །

འོན་ཀྱང་མ་བརྒྱུད། ལྷ་དང་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་བསྐྱེད་མེད་པ་ལ།
འདིར་བསྐྱེད་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་ཚོགས་ཀྱི་ངེས་པའོ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཞེད་ནས། དེའི་ལན་དུ། རུས་མ་རྣམས་ནི་གཙོ་མོད་
ཡུམ་ཡིན་པས། རེ་མོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་མེད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ལ།
ལྷ་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ན་གནས་ལ། རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་
འཁོར་ལོད་མེད་པ་ལ་གནས་པས། བསྐྱེད་མེད་པ་ན་གནས་པ་དང་ཆ་མ་ཐུན་པ་ལ་
དགོངས་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་
ལའང་བསྐྱེད་མེད་པ་དང་ཆ་མ་ཐུན་པ་ལ་གནས་པ་འོང་བས། དེ་དག་གྱང་བསྐྱེད་གདན་
ཅན་གྱི་ལྷར་བགྱང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན། འདིར་བསྐྱེད་མེད་པ་ལ་གནས་
པར་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་གཞི་མ་བཅའ་ཡང་གཞོད་པ་ཅིའང་
མེད་ཅིང་། ལྷ་བ་ལེད། ལྷ་དང་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་གདན་དངོས་སུ་མ་
གསུངས་ཀྱང་། བསྐྱེད་གདན་བྱ་མི་རུང་བར་བཤད་པའང་མེད་པས། འདིར་བསྐྱེད་པ་
གནས་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འོག་ཏུའང་ཁ་བཀང་སྟེ། ལྷ་དང་རབ་གཏུམ་མ་
རྣམས་ལའང་བསྐྱེད་གདན། འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། འཁོར་ལོད་མེད་པ་རྣམས་
སུ་བྱ་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །སྤྱིད་པར། ཞེས་པ་འགྱུར་མངས་ན་གནས་སུ་ཞེས་
བསྐྱུར་བ་ལྟར་རོ། །ད་ནི་བཞེ་བ། ལྷར་ཡང་ལོ་གསུམ། རྩོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་
གངས་དང་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་དང་རྒྱར་ནས། དེ་ལ་
བསྐྱས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། ད་ནི་ཅ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པ་
ནས་བསྐྱས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོད་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལང་ཞག་གཅིག་གི་ཉི་མའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་འབྲིང་དུ་བཅིས་པ། སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་
ཆས། དབུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉི་མའི་ཆེན་མོ་དུག་བརྒྱ་ལ་བགོས་པས། ཉིན་ཞག་སོ་
སོའི་ཐོབ་སྐྱལ་ལ་ཆུ་སྤང་དུག་དང་། དབུགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལ་ཆུ་ཆོད་དུ་བྲས་
པའི་ཆུ་ཆོད་གཉིས་གཉིས་ཐོབ་པ། དེ་ནི་ཆོས་པའི་དབུས། ཞེས་པ་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ན།
ཆུ་སྤང་དུག་དང་། དབུགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལ་ཆུ་ཆོད་དུ་བྲས་པའི་ཆུ་ཆོད་དུག་
ཅུར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ནང་དུ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་བརྒྱས་པའི་ཆུ་ཆོད་དེ་དུག་ཅུ་པོ་
དེ་ནི་རིགས་ལྡན་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་ཡིན་པ། དེ་ལ་དུས་སྤྱོད་
རམ་ཐུན་མཆོམས་བཞིའི་རྒྱུང་བསྐྱེད་པས་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པོ་དེ་ནི་གསུང་གི་འཁོར་
ལོའི་འདབ་མ་ལྟ་བུར་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིར་འགྱུར་པ། དེ་དག་གྲང་ཐབས་ཤེས་ཡབ་
ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་
ཉི་མའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས། ལོ་གཅིག་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ནི།
སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཆེས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལྟེ། དེ་ལ། དབང་པོ་སོགས་གཙོ་བོ་
བཅུ་གཉིས་བསྐྱེད་གདན་ཅན་བརྒྱ་དང་དུག་གི་ནང་དུ་སོང་བས། དེའི་ཆབ་འདིར་
སྐྱེག་སོགས་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐབས་ཤེས་རྒྱུང་ཡིན་པས། སོ་སོར་
བགྲངས་པའི་ལྟ་བུར་བརྒྱ་ཉི་ལྟེ། །

དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་འདབ་མའི་ལྟ་བརྒྱད་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཅ་བརྒྱད། སྤར་ཀྱི་
བསྐྱེད་ལྟེ་བའི་ལྟ་བརྒྱ་དུག །འཁོར་ལོ་སྤོམ་ཆེན་ཀྱི་ལྟ་བུར་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་
ལས། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་ཅུ། ཕྱག་རྒྱའམ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་
དུག་དང་བཅས་པས་སྤྱོད་བརྒྱད་ཅུ་ནི། ལོ་གསུམ་ཀྱི་ཞག་གྲངས་ཀྱི་ལྟ་ཡིན་པ།

དེའི་སྤྱིང་དུ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་དུས་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་ལྷ་བརྒྱ་
 བཞི་བཅུ་ལོ་སྤྱི་འབྲུལ་བ་བ་དང་། འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དགའི་ལྷ་དང་སྐྱར་བ་
 ལྷར་གྱི་ལྷ་གངས་ཏེ། དེ་ལྷར་ཉི་མའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་གངས་དང་། ལྷ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་གངས་ཏེ། དེ་དག་དང་སྐྱར་བའི་ལྷའི་གངས་
 དེ་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ནི། སྤྱོད་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལྟེ། ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་
 གསུངས་བ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་སོ། །དེའང་རྒྱ་སྐར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ལས། ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ལོ་དང་།
 བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མཚན་ལོ་བཟོད་ཅིང་། དེ་འབྲའི་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་བྱེད་
 གྲང་། རྒྱ་ཚོད་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཅུ་ལྷོགས་པས། དེས་ན་རྒྱ་སྐར་གྱི་རྒྱ་ཚོད་གྱི་
 གངས་དང་། ལྷའི་གངས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྲམོ། དེའང་
 བཞེན་པ་ལྷའི་ངོས་ནས་སྤྲ་བཤད་པམོ། བྱི་ངོལ་དུ་སྐར་མའི་རྒྱ་ཚོད་ནམས། གཟའ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་
 ལོའི་ལྷ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིའང་བདག་པོ་ནི་རིགས་དུག་གོ། །གང་གིས་རང་གི་
 ལུས་ལ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྩི་ཐོགས་ཉིད་དུ་དགོས་
 པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྲམོ། །ད་ནི་སུམ་ཅུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། རྒྱུད་གྱི་ལྷ་
 གངས་དེ་ལས། བསྐྱས་རྒྱུད་གྱི་ལྷ་གཙོ་ཆེ་བ་ནམས་རི་ལྷར་བསྐྱེད་ལྷོན་ཏེ།
 དེའང་ལྷ་སྤྱོད་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལྟེ། དེ་ལ་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་ཐོབ་ཐོར་ལྷ་བཅུ་ཅ་
 བཞི་འབྲུང་ལ། ལྷ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྩི་རིགས་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་བཅུ་ཅ་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱར་བས་བརྒྱ་དུག་ཅ་ཅ་གཉིས་སུ་

འགྲུང་རོ། །དེ་ནས་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་གངས་ལས་བརྒྱས་པའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་གཙོ་ཆེ་
བར་གྱུར་པ་དག་གི་གངས་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་བསྐྱུས་གདན་ཅན་ཀྱི་ལྷ་བརྒྱུད་
རྒྱུ་དང་། སྤེའི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱུ་གོ། །ཡང་ན་སྟོང་རྒྱུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་
སྤུམ་ཅུས་བགོས་པའི་ཐོབ་ནོར་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུར་བ་དང་། སྟོང་རྒྱུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་
བརྒྱ་ཡིས་བགོས་པའི་ཐོབ་ནོར་གནད་གཅིག་ཏུ་འོང་ཞིང་། བརྒྱ་ཡིས་བགོ་བའི། ལྷ་
བརྒྱ་རྒྱུ་ཙ་རྒྱུ་གཉིས་བརྒྱས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཙ་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་དེ་དག་སྐྱུར་བའི་
ཆེད་ཡིན་ལ། སྟོང་གའི་ཙ་འདབ་བརྒྱུད་སྟེང་འོག་གི་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་དྲུང་ཅན་མ་སྟེ་
ཙ་བརྒྱ་པོ་དེས་ལུས་ཀྱི་ཙ་བརྒྱན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲབ་པའི་བྱིར་
རོ། །འདི་ནི་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་མེད་བཤས། སྟོང་གའི་ཙ་རྒྱུས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཙ་ཀུན་
ལ་བྲབ་པར་བཤད་པ་དང་ཚུལ་འདྲ་བར་སྤྲང་རོ། །

ད་ནི་ལྷ་པ་དེ་ལྷར་ཞག་དང་སྐྱུར་བའི་ལྷ་དེ་དག་ནང་གི་ཙ་དང་སྐྱུར་བར་སྟོན་
པ་ནི། ད་ནི་འཁོར་ལོ་དག་གི་ཙ་རྒྱུས་ཞེས་པ་ནས། ཙ་སྟོམ་པའི་ངེས་པའོ། ཞེས་
པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲ་། ཙ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ནས། གཙོ་བོ་ལྷེ་གསང་ནོར་བུའི་ཚུ་
སྟེས་ལ། །ལུས་ངག་སེམས་ནི་འབབ་པ་རྒྱུས། །ཞེས་དབང་མདོར་བསྟན་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་གསུམ་འཛིན་པའི་ལྷེ་གསང་ནོར་བུའི་
བསྐྱེད་དབུས་ཀྱི་ཙ་གསུམ་ནི་རིགས་གསུམ་དང་། སྟེང་འོག་གི་ཙ་ཆེན་རྒྱུ་རིགས་
རྒྱུ་དང་། འཁོར་ལོ་རྒྱུ་གི་ནང་ནས། ལྷེ་བའི་ནང་སྟོར་ཀྱི་ཙ་རྒྱུ། །བར་སྟོར་ཀྱི་ཙ་
བརྒྱ། ལྷེ་བའི་འཁོར་ལའི་བྱི་སྟོར་ཀྱི་ནང་དང་། གཞན་སྟོང་གའི་འཁོར་ལའི་རྒྱུ་པོ་
རྒྱུས་ལ་རིམ་བཞིན་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། སྟན་ཆོད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཙ་བརྒྱ་གཉིས་

དང་། བརྒྱུད་དེ། དེ་ལྟར་སྤྲོད་ཅུ་ཆ་བྱུག་ནི། རིགས་སྤྲོད་ཅུ་ཆ་བྱུག་གོ། སོ་བྱུག་སོ་དེ་
 དག་ཀྱང་། རོ་བྱུག་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ཀྱི་བྱུག་ཆོན་བྱུག་དང་། གཟུགས་སྤང་བྱུག་
 འབྱུག་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུག་ཆོན་བྱུག་འབབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར། རོ་ལ་
 སོགས་པ་ཉེན་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞེན་པའི་འབྲེལ་བས། བྱེ་བ་སོ་བྱུག་
 ཉིས་འབྱུར་དུ་བྱས་པས་ཅ་བདུན་ཅུ་ཆ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་ལོ་སྤྲོད་ཆོན་གྱི་ལྟ་དང་
 སྤྲུང་བའོ། རོན་འདི་དག་ཀྱང་། བདུན་ཅུ་ཆ་གཉིས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་སྤྲུང་བ་
 བེ། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། གཙུག་རྟོར་གྱི་ཅ་འདབ་བཞི། སྤྱི་བའི་བཅུ་
 བྱུག་ མགྱིན་པའི་སོ་གཉིས། སྤྱིང་གའི་བརྒྱད། ལྟེ་བའི་བྱུག་ཅུ་ཆ་བཞི། གསང་
 གནས་ཀྱི་སོ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཅ་བརྒྱ་དང་ད་བྱུག་བེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་
 གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བརྒྱ་དང་ད་བྱུག་གོ། འདི་ལྟམས་ལས་ཅ་བྱུག་ནི་འཁོར་ལོ་འགོག་
 པའོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི། ཅ་བརྒྱ་དང་ད་བྱུག་སོ་འདི་ལྟམས་ལས།
 གསང་གནས་ཀྱི་ནང་རིམ་གྱི་ཅ་བྱུག་བེ། དེ་དག་ཏུ་སྤྲོད་པའི་སྤྲུང་ཞུགས་ན། འཁོར་
 ལོ་བྱུག་གི་ཅར་སྤྲུང་སྤྲུང་བ་འགོག་པར་འབྱུར་རོ། གསང་བའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཅ་
 བཅུར་འདུས་ཀྱི་སྤྲུང་ཞུགས་པས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཅ་བཅུར་སྤྲུང་སྤྲུང་བ་འགོག་པར་
 འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟམས་ནི་ནད་གསུམ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་ལོ། སྤྲུང་ཡང་བཅུ་ལོ་དེ་
 དག་ཉིས་འབྱུར་གཙུག་རྟོར་གྱི་ཅ་བཞི་དང་། དཔྱལ་བའི་བཅུ་བྱུག་བེ། བད་ཀན་གྱི་
 བད་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་སྟེ་ཉི་ལྟའོ། སྤྲུང་ཡང་ཉི་ལྟ་ཉིས་འབྱུར་མགྱིན་པའི་སོ་
 གཉིས་དང་། སྤྱིང་གའི་བརྒྱད་བེ། མགྱིས་པའི་ནད་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་སྟེ་བཞི་

བཅུར་འགྱུར་རོ། །སྤར་ཡང་ཉེ་བའི་ཅ་བུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། གསང་གནས་ཀྱི་ཕྱི་
རིམ་ཀྱི་ཅ་བུག་ཕོ་དེ་དག་རྒྱུད་གི་སྒྲོན་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཅ་བུག་ཅུར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །འདི་དག་ངེས་པར་སོགས་ནི། ཅ་འདི་དག་ལུས་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟིན་ན། འཆི་བ་ནད་ལ་སོགས་པའི་རིམ་
པས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། དེ་འདྲའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟིན་ན། ཆེ་
རིག་འཛིན་དང་ནད་མེད་པ་སོགས་སྐྱེད་བ་ཅེས་ལ་ངོ་མཆར་མེད་ཀྱི། ཆེ་འདི་ཉིད་
ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱང་སྐྱེད་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

གཙུག་ཏྲར་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་པོ་སྤོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་ཅ་བུག་ །ཅེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཅ་བུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་
མཁས་ཀྱིས་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་མ་བསྐྱོམས་པས། འཆི་བ་སོགས་འཁོར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། རྣམ་འབྱོར་པས་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་ཀྱིས་འདི་དག་ལ་རྒྱ་
བའི་རྒྱུད་དུ་མར་བཅིངས་ཏེ་བསྐྱོམས་ན། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །སྤར་ཡང་ཅ་བུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་རྒྱར་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལྟ་གངས་ནང་དུ་ཅ་དང་སྐྱར་བར་གསུངས་ཏེ།
དེ་འདྲ་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཅ་བུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུད་
བཅུ་བུ་ཞིང་། སྤར་པོ་དང་ཁམས་བཅུ་འབབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བུག་དེ་གཉིས་པོ་བཅུས་བསྐྱུར་བས་སྐྱོང་བུག་བུ་ཉི་ཤུར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་རྒྱ་རྒྱར་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལྟ་གངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལྟ་གངས་མཆོག་གི་
དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འདྲ་། འཛིག་ཉེན་ཀྱན་རྩོབ་

ཅེས་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ལ་
 སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཅ་དེ་དག་ལྟ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམས་
 པས་སློན་པར་བྱས་ནས། ཅ་དེ་དག་གི་རྒྱུང་འཆིང་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལམ་
 བསྐྱོམས་པས། རང་གི་ལུས་འཆི་བ་དང་། ཉན་མེད་པར་བསྐྱབ་ཅིང་། མཆོག་གི་
 དངོས་བྱུང་ཀྱི་གོ་འཕང་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིས་ནི་ཅ་དང་ལྟ་སྤྱར་
 བའི་དགོས་པ་མདུན་བྱུང་བ་སྟོན་ཞིང་། འདི་དང་། གོང་དུ་འང་། དགོས་པ་སྟོན་པའི་
 གཞུང་རིམ་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་ལ། ད་ནི་དུག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་བསྐྱུས་
 ནས་བསྟན་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་འདྲ་སྟགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་པ་རྒྱུད་པ་
 རྒྱུད་སོགས་སོ་སོ་ལས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དེ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
 བདེ་སྟོང་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱིར་བའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་བྱུང་
 མེད་ལ། དེ་འདྲ་། རྒྱུང་དབྱུགས་བཅིངས་པ་ལ་རག་ལུས་¹འིང་། རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་
 མི་འཁྲུལ་ལོ། །

དེ་འདྲ་གཙོ་བོར་རྩིགས་རིམ་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྟོག་དབྱུགས་འཆིང་
 བའི་རྩིགས་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི། དེས་པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་
 སློན་པར་བྱས་པ་དགོས་པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་སྟོག་དབྱུགས་
 འཆིང་བའི་རྩིགས་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་བའི་སློན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་
 བ། པ་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དེ་སྟེད་ཅིག་

1 མཆོ། ལས་ ༩ འདིའི་རག་ལུས་ཆོང་མར་སྐྱེ་འབུམ་པར་མར་རག་ལས་ཞེས་འབྱུང་ན་འདྲ་མཆོམས་རྟགས་ལས་འོག་མཆོན་བཞག་མེད། །

གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མྱོག་དབུ་མར་འཆིང་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཁྱད་
བར་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ། གོང་དུ་རྒྱང་གཞན་དང་མ་སྦྱར་
བར། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་དབུ་མའི་ཡེ་ཤེས་ཆའི་རྒྱང་གི་གངས་འབབ་ཞིག་
དང་། བ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་ཀའི་ལྷ་གངས་སྦྱར་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་གངས་
དང་ནང་གི་ཙ་སྦྱར་ནས་བསྟན་པ་དག་གི་དགོས་པ་འདྲ་། ཙ་བའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་
པའི་ལྷ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་ནང་ནས་བསྟུས་པའི་བསྟུས་རྒྱད་ཀྱི་ལྷ་སྦྱོ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་འདི་སྟེད་ཅིག་གི་ནང་ནས། བརྒྱ་གཞན་ཅན་གྱི་
ལྷ་བརྒྱ་དང་ང་དུག། །རིགས་དུག་གི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དུག་དང་བཅས་པ་བརྟུས་
ནས། དེ་དག་དང་ནང་གི་ཙ་བརྒྱ་དུག་ཙ་གཉིས་སྦྱར་ནས་བསྟན་ལ། དེ་འདྲ་། དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ། ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཙ་དེ་དག་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ལ། དེ་འདྲ་། ཐུགས་སྒྲ་
མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ལ་རག་ལུས་ཤིང་། དེ་
ལའང་། ལུས་ཀྱི་ཙ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱང་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་དབུ་མར་བརྟུས་ནས་འཆིང་
གལ།¹ དང་པོར་ལུས་ཀྱི་ཙ་འེག་གནས་གང་གནད་དུ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
དུས་ནས་ལྷག་པའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། གནས་དེ་དག་གི་རྒྱང་འདུས་སྒྲ་
བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཆང་བར་བྱས་ཏེ། གཞོད་རྫོགས་རིམ་
བསྐྱོམས་ན་རྒྱང་འདུ་སྒྲ་བ་དང་། འདོད་པ་བཞིན་དུ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་
ཆེན་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱི། དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་

1 མཚོ། འཆིང་བ་ལ

མེད་པར། དང་པོ་ནས། རྫོགས་རིམ་མཐོན་པོ་ནས། ཨ་ན་ཚུགས་སུ་བསྐྱོམས་ཀྱང་།
 སེམས་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཉམས་བན་བུན་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས། རྒྱུད་
 སྤེ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུད་འདུ་བ་གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱེ་མི་སྤྲོད་པས། དེས་ན་དང་པོར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྲོད་བྱེད་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འགྲོ་
 བའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་མེད་མི་རུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་
 གྲུབ་ཙམ་བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལུས་ཀྱི་ཅ་དང་། རྒྱུད་གི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ་
 པ་མེད་ཀྱང་རུང་མོད་གྱི། མཆོག་འབྲུག་པ་ལ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་
 བསྐྱབ་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་སྐྱོན་ས་ལུས་ཀྱི་ཅ་ལ་སོགས་པའི་
 གནད་དེ་དང་། དེ་ལྷའི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་
 བར་ཅན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་ལྷ་དང་། ལྷ་མོའི་རང་
 བཞིན་དུ་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའང་། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཅ་ཁམས་
 རྣམས་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེར་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ལུས་དགྱེལ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་འདིར་མི་གསལ་བས། འདིར་ནི་ཕྱིའི་དགྱེལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་
 བད་གི་ལུས་ཀྱི་ཅ་དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མོས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་
 རྒྱས་པ་རྒྱ་སྐྱར་གྱི་དགྱེལ་འཁོར་དང་། བསྐྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམས་ནས། བད་གི་ཆོགས་ཀྱི་ཅ་སུམ་བརྒྱུ་ཅུ་སོགས་ཀྱང་།
 ཆོས་ཀྱི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་རེ་རེ་ནས་མོས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྐྱོམ་པ་
 བྱུང་ན་མཆོག་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་དུ་མི་བསྐྱོམ་ན། ལྷ་རྣམས་གཙོ་ཆེ་བ་

བརྒྱ་དང་དྲུག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་། རྒྱ་ལ་དེ་བས་ཀྱི་རིགས་དྲུག་དང་བཅས་པས། བརྒྱ་
 དྲུག་ཙུ་ཙ་གཉིས་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་ཙ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བརྒྱ་དྲུག་ཙུ་ཙ་གཉིས་སུ་
 བསྐྱུས་ནས་ནང་གི་ཙ་དེ་དག་ཕྱི་ལྟ་དེ་ལྟ་ལ་འཁོར་ལ་བཞོད་པ་དེ་དག་གི་རོ་བོར་
 མོས་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཙམ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ལྟ་
 དང་ཙུ་ལ་གཙོ་བོ་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་ངེས་པ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྫོགས་
 རིམ་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱེད་བསྒྲོམ་པ་ལ། བསྒྲ་གདན་བཅས་ཀྱི་ལྟ་བརྒྱ་དང་དྲུག་པོ་འདི་
 ཙམ་ཞིག་ཏེན་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གའི་དེ་ལྟ་ལ་འཁོར་རྫོགས་པ་ལ་རང་རང་གི་
 གནས་སུ་བཞོད་པའི་དེ་ལྟ་ལ་འཁོར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་གཞུང་འདི་
 དག་གིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་བསྒྲོམ་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་ལྟའི་
 གཙོ་བོ་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་ཏེན་
 དེ་ལྟ་ལ་འཁོར་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ག་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པ་ལ། བཏེན་པ་ལྟ་ལྟ་གསུམ་རྣམས་མི་འགོད་པར་བརྒྱ་དང་དྲུག་པོ་ཙམ་ཞིག་བཞོད་
 བས། ལྷག་ཆུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ནང་གི་ཙུ་ལ་གཙོ་བོ་བརྒྱ་དྲུག་ཙུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་མོས་ནས། ཙ་དེ་དག་ལ་བརྒྱ་བའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དབྱ་མར་འགོག་པའི་
 སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་ནི། གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམས་པས་རྒྱ་དྲུག་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས། དེའི་ལོག་ཏུ་སྒྲ་
 མའི་བཀའ་འདྲིན་ལས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒྲོམ་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 པས་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་བསྒྲོམས་པས། རིགས་དྲུག་གི་ཙ་བསྐྱུང་བ་ཞེས་པས།
 སྒྲིབ་གི་རོ་རྒྱུད་གི་ཙུ་ལ་བྱུ་མར་བཅིངས་ཤིང་། ལོག་གི་བཤང་གཅིའི་ལམ་ལ་

རྒྱ་བའི་ཐུར་མེལ་གྱི་རྒྱུད་དུང་ཅན་མར་བཅེངས་པས། འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་གཙོད་ལ། རྟོག་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དབུ་མར་འཆིང་མ་རྩུས་ན། དེའི་སྐྱེ་འཆི་རྒྱན་བཅད་ནས།
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུང་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་པར་འཆི་བའི་ཡུལ་
ལ་སྦྱོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་ནི་བྱག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་
སོགས་སོ། །དེས་ན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་
གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་།
སྐྱེས་པ་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ། གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པ་འདི་ཤེས་
པར་བྱ་ལ། དེའང་། སྤར་བཅུའི་ཆས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས། དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཡི་རྩལ་སོགས་དུང་ཅན་མའི་མཐའི་རྩའི་དབྱེ་བས་སོ། །ཕྱི་
རོལ་རྒྱ་ནི་བྱང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་¹དོན་ཀྱང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་
ཚུལ་འདི་ལྟར་གོ་བ་ཆགས་པ་བྱས་ནས། རྒྱུད་འགོག་པའི་སློན་བྱེད་དུ་བསམས་ཏེ་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནང་གི་རྩའི་ངོ་བོར་མོས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེས་དོན་དང་།
དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་འདིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་རྩ་
ཁམས་རྒྱུད་གསུམ་གང་གི་འང་རང་བཞིན་དུ་མོས་རྒྱ་མེད་པར། ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བསྐྱོམ་པ་ཙམ་ནི་བྱང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་འདུག་བསྐྱེད་རིམ་
དུ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། རྟོགས་རིམ་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློན་བྱེད་དུ་འགྲོ་མི་
འགྲོའི་སྟོན་གངས་དེས་སུ་གསུངས་པའོ། །མདོར་བསྟུས་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི།

1 དེན

བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སོགས་སོ། །

༥ དེ་མདོར་བསྐྱུས་བཞི་བ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོར་གནས་པ་
བཅུ་གཅིག་པ་ཉི་ལྔ་མའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་གནས་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་འདྲ། ཉི་ལྔ་མའི་འཆི་ལྟས་
གཉིས་ནི་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། མེ་སྟེ་སྤྱ་གཅན་ནས། དབྱ་མའི་འཆི་ལྟས་ནི་དུས་སྤྱ་
འཆི་བའི་ལྟས་སོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོར་དུས་མིན་པར་འཆི་བའི་སྤྱ་བའི་འཆི་ལྟས་
ཀྱི་གནས་པ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཉི་སྟོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། ལྔ་བའི་
འཆི་ལྟས་ཀྱི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་སྟོགས་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྟེ་བ་ན་དུས་སྤྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱ་བའི་
ཙ་འདབ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་གཡས་ཀྱི་ཙ་བྱག་ལ་གྲང་ལ་སོགས་པ་མཉམ་
པའི་དུས་སྤྱོར་བྱག་དང་། གཡོན་ཀྱི་ཙ་འདབ་བྱག་ལ། ལྷག་ལ་སོགས་པ་མི་མཉམ་
པའི་དུས་སྤྱོར་བྱག་གི་རྒྱུད་རྒྱ་བར་བྱེད་ལ། དེ་འདྲ། མཉམ་པ་བྱག་གི་དབྱུགས། ལྟེ་
བའི་ཙ་འདབ་གཡས་རོ་མ་བྱག་ལས་འོངས་པ་ནི། ལྟེ་དུ་འདྲ་སྤྱོད་གཡས་ནས་རྒྱ་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་ཀྱི་བྱག་ནས་སྤྱོད་གཡོན་ནས་རྒྱའོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་ཁྲིམ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཕོ་བ། མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་བྱག་བྱག་པོ་སྟེལ་ནས་མི་འབྲུང་
བར། མཉམ་པ་བྱག་བྲང་བཟོད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱག་དང་། མི་མཉམ་པ་བྱག་སྟོ་བཟོད་ཀྱི་སྤྱོད་
བྱག་ལ་བར་མ་ཆད་པར་འཕོ་འདྲ་ནང་དུ་ནི། གཡོན་ཀྱི་མི་མཉམ་པ་བྱག་ཀྱང་།
བར་དུ་མཉམ་པ་རེ་གཡས་ལ་རྒྱ་བས་བར་ཆོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། མཉམ་པ་བྱག་
ཀྱང་མི་མཉམ་པ་རེ་རེ་གཡོན་ནས་རྒྱ་བས། བར་ཆོད་པའི་སྟོན་ནས་གཡས་ལ་
རྒྱའོ། །དེ་ལ་བྱ་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ཆེ་ནི། བྱ་དེ་ལ་རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་། ལྟེ་

ཐོག་མར་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པས་ཞག་སུམ་ཅུར་ཡོངས་པས་ཁྲ་བ་གསུམ་དང་ཞག་
ཉེར་དགུ་རེ་ལས་མེད་པས། འཆི་ལྟས་མི་རྒྱ་བའི་ཁྲ་བ་གསུམ་སྟེ། འུག་གི་རྩ་འདབ་
དང་པོ་གཙོད་ཅིང་རྒྱང་གིས་འདོར་རོ། །

དེ་ནས་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ནས། བཙུག་ཅིག་པའི་བར་རྣམས་ལ་ནི། དང་པོར་
འཆི་ལྟས་ཞག་རེ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་ཉེར་དགུ་རེ་བརྒྱ་བར་མཚུངས་པའི་ཁྲ་བ་
གསུམ་གསུམ་གྱིས་རྩ་འདབ་རེ་རེ་གཙོད་པར་བྱད་པར་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྩ་འདབ་
བཙུག་ཅིག་པ་བཅད་ཆར་བ་ཡན་ཆད་ལ། ཁྲ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་ཞག་གསུམ་གྱིས་
དམན་པ་རྫོགས་སོ། །དེ་ནས་ཞག་གསུམ་པོ་དེ་ལས། ཞག་གཉིས་གྱིས་རྩ་འདབ་
བཙུག་ཉིས་པ་གཙོད་ལ། ལྷག་མ་ཞག་གཅིག་དབུ་མར་བརྒྱས་པས། རྩ་འདབ་བཙུ་
གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟེ་བ་དབུ་མ་གཙོད་པའམ་དབུ་མ་རྒྱང་གིས་འདོར་ཏེ། དེ་
ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་གྱིས། དབུ་མར་རྒྱང་འཆིང་མི་རུས་པ་རྣམས་འཆིའོ། །དེ་
ལ་འབྲེལ་བར། འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་། རྩ་གཉིས་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ནི། ཁྲ་བ་སྔ་མའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་རྒྱང་བརྒྱས་པའི་ཞག་གང་སོང་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྲ་བ་དེའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཞག་ཀྱང་བསྐྱན་ཏེ། བསྟོམས་ནས་བཙུངས་
པའི་གངས་ཡིན་གྱི། ཁྲ་བ་དེ་རང་ལ་བརྒྱས་པའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཞག་གངས་མ་ཡིན་
འོ། །དེ་ནས་ཁྲ་བ་གསུམ་པ་ནི་མི་འབབ་པོ། ཞེས་པ་འགྱུར་མ་དག་པ་སྟེ། ཅ་མི་
སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ་བཞི། ཞེས་ཡོད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེ་ནི་གཡོན་པའི་རྩ་ལ་
འོག་ཏུ་ཁྲ་བའི་རྒྱང་། ཞེས་པ་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཆི་
ལྟས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །སྟོང་སྟོབས་དང་། རུལ་དང་། ལུན་པའི་དབྱེ་བས། ཞེས་བྱ་བ་ནི།

ཅ་འདབ་བཅུ་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་གཅོད་པ་ལ། ཅ་འདབ་རེ་ལ་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཞག་
 གསུམ་གསུམ་འཕེལ་བ་དེ་དག །རྩལ་ཐུན་སྤྱི་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་
 སྦྱར་བའོ། །ཆེ་བའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཅ་འདབ་འདོར་ཚུལ་བདེ་ཆེག་ཏུ་ཉོགས་པའི་ཆེད་
 གྲུ་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞོད་པ་གསུངས་པ་ནི། ལོགས་སུ་དཔེ་རྒྱུང་ལས་ཤེས་པར་
 གྲུ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད། །དེ་ནི། ལྷ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཉི་མའི་འཆི་
 ལྟས་ཀྱི་རེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་དོན་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། འཆི་ཞག་དང་། ཆེ་ལྟག་རྩི་ཅམ་ཡོད་དཔྱད་པ། ཅ་འདབ་
 འདོར་བའི་ཞག་གི་རྒྱ་ཚུལ། ཅ་འདབ་འདོར་བའི་ཞག་དང་ཞག་ལྟག །འཆི་ཞག་
 རྣམས་ཅ་འདབ་གཅོད་པའི་ཞག་ལ་གཏོགས་མི་གཏོགས། འཆི་ཞག་རྣམས་ཆེ་ལྟག་
 ལ་གཏོགས་མི་གཏོགས། འཆི་ཞག་གི་གངས་རྣམས་སྤྱ་མའི་སྤྱེད་དུ་བྱིས་སྤོན་པ་
 ཡོན་མིན་དཔྱད་པ་དང་བྱུག་གོ། །དང་པོ་ནི། ལྷེ་བ་ན་བྱིས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་འདབ་
 བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་འདབ་མ་དང་པོ་ལ། རྒྱུང་སྤྱ་བྱུག་གཡས་ནས་བར་མ་ཆོད་པར་
 ཞག་ལྷ་བརྒྱས་ན། ལོ་གསུམ་ལས་མི་སྤུབ་ཅིང་། དེ་ནི་སྤུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདབ་
 མ་གཉིས་པ་ལ་བཅུ་དང་། གསུམ་པ་ལ་བཅོ་ལྷ་དང་། བཞི་པ་ལ་ཉི་ལྷ་དང་། ལྷ་པ་ལ་
 ཉི་ལྷ་ཅ་ལྷ་དང་། སྤུག་པ་ལ་ཉིར་སྤུག་དང་། བསུན་པ་ལ་ཉིར་བསུན་དང་། བརྒྱད་པ་
 ལ་བཅོ་ལྷ་དང་། དགུ་པ་ལ་བཅུ་དང་། བཅུ་པ་ལ་ལྷ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་ལ་གསུམ་
 དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་རྣམས་སྤྱ་བྱུག་གཡས་ནས་བར་མ་ཆོད་དུ་བརྒྱས་ན།
 རིས་པ་བཞིན། ལོ་གཉིས་དང་། ལོ་གཅིག་དང་། ཆེ་བ་སྤུག་དང་། ཆེ་བ་གསུམ་དང་།
 ཆེ་བ་གཉིས་དང་། ཆེ་བ་གཅིག །ཞག་ཉིར་གཅིག་དང་། ཞག་བཅུ་སྤུག་དང་། ཞག་

བཅུ་གཅིག་དང་། ཞག་གསུམ་དང་། ཞག་གཅིག་ན་འཆིའོ། །གཉིས་པ་རྩ་འདབ་
འདྲོར་བའི་ཞག་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ནི། འདབ་མ་དང་པོ་ནས་སྒྲ་བྲག་གཡས་ལ་ཐོག་མར་
བར་མ་ཆད་བར་འཆི་ཞག་ལྔ་བརྒྱ། དེ་ནས་ཞག་རང་བཞིན་པ་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ།
དེ་བཞིན་དུ་འདབ་མ་གཉིས་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་ཉེར་ལྔ། དེ་ནས་འཆི་ལྷས་
ཞག་བཅུ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་སུམ་བརྒྱ་བཅུ། རྩ་འདབ་གསུམ་པ་ལ་ཐོག་མར་
རང་བཞིན་པ་བཞི་བཅུ། དེ་ནས་འཆི་ཞག་བཅོ་ལྔ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་བརྒྱ་བཅོ་
ལྔ། བཞི་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་ལྔ་བཅུ། འཆི་ཞག་ཉི་ཤུ། དེ་ནས་རང་བཞིན་
པ་བཅུ་གཉིས། ལྔ་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་སོ་གཉིས། དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉེར་
ལྔའོ། །བྲག་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་གཉིས། དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉེར་བྲག་བདུན་
པ་མན་ཆད་ལ་ནི་རྩ་འདབ་རེ་རེ་འདྲོར་བའི་ཞག་གངས་ལ། འཆི་ཞག་དང་། རང་
བཞིན་པའི་ཞག་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་ཀྱི་ལྔ་ར་བཤད་པའི་འཆི་ལྷས་ཀྱི་རྒྱ་
བའི་ཞག་གངས་དེ་ཉིད་ཀ་རྩ་འདབ་དོར་བའི་ཞག་གངས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་གྲགས། རྩ་འདབ་གསུམ་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་ཉེར་ལྔ། དེ་ནས་
འཆི་ཞག་བཅོ་ལྔ་དང་། ལྔ་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་ཉེར་བརྒྱད། དེ་ནས་འཆི་
ཞག་ཉེར་ལྔ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་བཞི་དང་། བྲག་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་
གཅིག་། དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉེར་བྲག་། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་གཅིག་རྒྱུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷ་ན་རྩ་འདབ་གསུམ་པའི་འཆི་ཞག་ཆེ་ལྷག་ལ་མ་གཏོགས་ན། རྩ་
འདབ་གསུམ་པ་ལ་འཆི་ལྷས་ཐོག་མ་¹་བརྒྱས་པ་ནས། ཆེ་ལྷག་ལོ་གཅིག་ལས་མི་

1 མཆོ། མར

འོང་རྒྱུ་ལ། ལོ་གཅིག་དང་ཞག་བཙུ་ལྟོད་པར་འགྱུར་བས། ཅ་འདབ་གསུམ་པའི་
འཆི་ཞག་ཆེ་ལྷག་ལ་མི་གཏོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཅ་འདབ་ལྷ་པ་ལ་ཆེ་ལྷག་ཞག་
དབྱ་བ་ཅུ་ལས་མི་འོང་རྒྱུ་ལ་གོ་ལྷ་དང་། རྩག་པ་ལ་ཆེ་ལྷག་གི་ཞག་རྩག་ཅུ་ལས་མི་
འོང་རྒྱུ་ལ་རེ་བཞི་འོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཅ་འདབ་འདོར་བའི་ཞག་དང་ཞག་ལྷག་ནི། སྤྱིར་ལོ་གསུམ་ལ་
ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་འདབ་མ་དང་པོ་འདོར་བ་ལ་ཞག་སུམ་
བརྒྱ་སོ་ལྷ། ཞག་ལྷག་མ་བདུན་བརྒྱ་དང་ཞེ་ལྷ། དེ་བཞིན་དུ་ཅ་འདབ་གཉིས་པ་
འདོར་བ་ལ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་ཞེ་ལྷ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ཆེའི་ཞག་ལྷག་བཞི་བརྒྱ། ཅ་
འདབ་གསུམ་པ་འདོར་བ་ལ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ། ཞག་ལྷག་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ། ཅ་འདབ་
བཞི་པ་འདོར་བ་ལ་ཞག་གྲ་གཉིས། ཞག་ལྷག་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད། ཅ་འདབ་ལྷ་པ་འདོར་
བ་ལ་ཞག་ལྷ་བཅུ་ཅ་བདུན། ཞག་ལྷག་གོ་གཅིག ། ཅ་འདབ་རྩག་པ་འདོར་བ་ལ་ཞག་
ཉེར་བརྒྱད། ཞག་ལྷག་རེ་གསུམ། བདུན་པ་མན་ཆད་རང་རང་གི་འཆི་ཞག་གི་
གངས་ཀྱིས་འདབ་མ་རྣམས་འདོར་ཞིང་། ལྷག་གྲང་དེས་ཤེས་པར་རུས་སོ། །བཞི་
པ་འཆི་ཞག་རྣམས་ཅ་འདབ་གཅོད་པའི་ཞག་ལ་གཏོགས་མི་གཏོགས་དབྱེད་བ་ནི།
འཆི་ཞག་རྣམས་ཅ་འདབ་གང་བརྒྱས་པ་དེ་དང་དེ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས།
འདབ་མ་དེ་དག་འདོར་བའི་ཞག་རྩ་མི་གཏོགས་པ་མི་རིགས་ཤིང་། མི་གཏོགས་པ་
བྱས་ན་འདབ་མ་རེ་རེ་འདོར་བ་ལ། སྤར་བ་ཤད་པའི་ཞག་གངས་དེ་མི་ཆང་ངོ་།
དཔེར་ན། འདབ་མ་དང་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་འཆི་ཞག་ལྷ། དེ་ནས་རང་
བཞིན་པ་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྷར་བྱས་ན། དེ་ལྷ་ན་འདབ་མ་གཉིས་པ་སོགས་

ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ། འདབ་མ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ལ། ཞག་བདུན་
བརྒྱ་ཞེ་ལྷ་ལས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེ་ལྷག་གི་གྲངས་རྣམས་
འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་པ་འཆི་ཞག་རྣམས་ཆེ་ལྷག་ལ་གཏོགས་མི་གཏོགས་
དབྱེད་པ་ནི། ལྷ་བྱག་འདི་ལ། ཅུ་འདི་ནས། བར་མ་ཆད་པར་ཞག་འདི་ཙམ་ཞིག་ལྟར་
བརྒྱས་ན། དེ་ནས་འདི་ཙམ་ལ་འཆི་ཞེས་ཟེར་བས། འཆི་ཞག་རྣམས་ཆེ་ལྷག་ལ་མི་
གཏོགས་པ་འབྲ་བ་ཞིག་སྤང་ནའང་། འདབ་མ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ།
བཞི་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི། འཆི་ཞག་གི་གྲངས་རྣམས་ཆེ་ལྷག་ལ་གཏོགས་
དགོས་པར་སྤང་རོ། །འདབ་མ་དང་པོ་ནས་སྤྱ་བྱག་གཡས་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་ཞག་ལྷ་
ཟུང་བརྒྱས་ན་ལོ་གསུམ་ན་འཆི་ཞིང་། ལོ་གསུམ་ལ་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མེད་
ལ། དེའི་སྟངས་འདབ་མ་དང་པོ་འདོར་བའི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་སོ་ལྷ་སོང་བ་ན། ཞག་
ལྷག་བདུན་བརྒྱ་ཞེ་ལྷ་ལས་མེད་ལ། འཆི་ཞག་ཆེ་ཞག་ལ་མི་གཏོགས་ན། ཞག་ལྷག་
བདུན་བརྒྱ་བྱག་ཅུ་འོང་བ་སོགས་མི་འགྲིག་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས་སོ། །འདབ་མ་
ལྷ་པ་མན་ཆད་ལ་ནི་སྤྱ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

འདི་ལྟར་འདབ་མ་ལྷ་པ། རྒྱག་པ། བདུན་པ། བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རང་རང་
གི་འཆི་ཞག་རྣམས། རང་རང་གི་ཆེ་ལྷག་ལ་མི་གཏོགས་ཏེ། གལ་ཏེ་གཏོགས་ན་ལྷ་
པ་ལ་ཆེ་ལྷག་ཟླ་བ་གསུམ་ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ་ཟླ་བ་བཞི་འོང་བ་ནས། བརྒྱད་པ་ལ་
ཆེ་ལྷག་ཞག་ཉེར་གཅིག་ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ། སོ་རྒྱག་འོང་བའི་བར་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་
བས་སོ། །དགུ་པ་ལ་ནི། འཆི་ཞག་བརྒྱ་པོ། ཆེ་ལྷག་གི་ཞག་བརྒྱ་རྒྱག་པའི་གྲངས་ལ་
དེལ་བོ་གཏོགས་པར་བྱས་ན། ཆེ་ལྷག་བརྒྱ་རྒྱག་ལས་ཐལ་ནས་ཞག་ཉེར་གཅིག་ཏུ་

འགྱུར་ཏེ། ཁོ་རང་གི་འཆི་ཞག་བཅུ། འདབ་མ་བཅུ་བ་གཙོད་པའི་འཆི་ཞག་ལྷ། བཅུ་
གཅིག་པའི་གསུམ། བཅུ་གཉིས་པའི་གཉིས། དབུ་མ་གཙོད་པའི་ཞག་གཅིག་རྣམས་
ཡོད་པས་སོ། །གཅིག་ཀྱང་མི་གཏོགས་པ་བྱས་ན། ཆེ་ལྷག་ཞག་བཅུ་བྱག་ཀྱང་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རྩ་འདབ་ལྷག་མ་གཙོད་པའི་འཆི་ཞག་ལྷ་དང་།
གསུམ་དང་། གཉིས་དང་། གཅིག་སྟེ། བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་མེད་པས་སོ། །དེས་ན།
དགྲ་པའི་འཆི་ཞག་བཅུ་པོ་ལས། བྱེད་ཆེ་ལྷག་ཏུ་བགྱང་ཞིང་བྱེད་མི་བགྱང་ངོ་། །བཅུ་
པའི་ཆེ་ལྷག་ཞག་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལ་ནི། ཁོ་རང་གི་འཆི་ཞག་ལྷ་པོ་རིལ་
པོ་གཏོགས་དགོས་ཏེ། དེ་མི་གཏོགས་པ་ལ། ལྷག་ཞག་བྱག་ལས་མེད་པས་
སོ། །བཅུ་གཅིག་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་རིམ་བཞིན། ཆེ་ལྷག་ཞག་གསུམ་དང་།
གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལ་ནི། རང་རང་གི་འཆི་ཞག་གསུམ་དང་། གཉིས་བཤད་པ་དེ་
དག་མི་གཏོགས་ཏེ། གཏོགས་ན་རིམ་བཞིན། ཆེ་ལྷག་ཞག་བྱག་དང་གསུམ་ཏུ་
འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་འདི་དག་ལ། རང་གི་འཆི་ཞག་རང་གི་ཆེ་ལྷག་ལ་རིལ་པོ་
གཏོགས་པ་དང་། རིལ་པོ་མི་གཏོགས་པ་དང་། བྱེད་གཏོགས་ཤིང་བྱེད་མི་གཏོགས་
པ་སྟེ་སྤྱ་གསུམ་གྱི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས། འཆི་ཞག་དང་། ཆེ་ལྷག་གི་ཞག་གངས་
གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་འདི་སྟུམ་བུ། འཆི་ཞག་དང་རང་བཞིན་པའི་ཞག་གི་རྒྱ་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་
ལྟར་བྱས་ཀྱང་། འདབ་མ་བཞི་པ་མན་ཆད་ལ་ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་བྱག་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་པ་
མན་ཆད་ལ་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད་པས། བཞི་པ་ལ་ལྷ་པ་དང་། ལྷ་མོང་ཏུ་མ་སོང་བའི་
ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་གསུམ་འོང་དགོས་པ་ལ། གྲ་དགྲ་ལས་མ་བྱང་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཅིས་

བས། ལྷ་པ་ལ་དུག་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་སོང་བའི་ཆེ་ལྷག་སུམ་ཅུ་མོང་རྒྱ་ལ་ཉེར་
བརྒྱད་དང་། དུག་པ་ལ་བདུན་པ་དང་། ཐུན་མོང་དུ་མ་སོང་བའི་ཆེ་ལྷག་ཞག་སུམ་ཅུ་
མོང་རྒྱ་ལ་ཉེར་བདུན་དང་། འདབ་མ་ལྷ་པ་ལ། ཆེ་ལྷག་འདབ་མ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་
ཐུན་མོང་བ་ཞག་དགུ་བཅུ་ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ་གོ་གཅིག་དང་། དུག་པ་ལ་ཆེ་ལྷག་
འདབ་མ་ལྷག་མ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཞག་སུམ་ཅུ་ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ་སོ་དུག་སོགས་མི་
འགྲིག་པ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན་སྐྱོན་མེད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཆེ་
ལྷག་གི་གངས་དེ་དག་ནི། འདབ་མ་བཞི་པ། ལྷ་པ། དུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆེ་ལྷག་ལ། ཞག་དུག་མ་ཆང་བ་དེ་ཉིད། འདབ་མ་དུག་པའི་ཆེ་ལྷག་ལ་
ཞག་དུག་ལྷག་བས། ཁ་བཀང་བས་ན་ཐོབ་ཐང་ལ། རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་གངས་
འགྲིག་པ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། འདབ་མ་དུག་པའི་སྐབས་སུ་སོ་དུག་བྱུང་
བས། འདབ་མ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཞག་གསུམ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་དང་།
དབུ་མའི་ཞག་གཅིག་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱི་དུག་པའི་སྐབས་སུ་ཞག་ལྷག་སུམ་ཅུ་
ཁོ་ན་བྱས་ན་དེ་འདབ་མ་བཅུ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྫོགས་པས་བཅུ་གཅིག་པ་མན་ཀྱི་
ཞག་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞག་གངས་དེ་ལྟར་མི་འོང་རྒྱ་ལ་མིན་ཀྱི་
ངེས་པར་འོང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགུ་བཅུ་མོང་རྒྱ་ལ་གོ་གཅིག་བྱུང་བ་ནི། མཐའི་དབུ་མ་གཙོད་པའི་ཞག་
གཅིག་སོ་བཅུས་པས་གོ་གཅིག་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཀྱི། ཅ་འདབ་གཙོད་པའི་ཞག་
གངས་གོ་གཅིག་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དུག་པ་འཆི་ཞག་གི་གངས་
རྣམས་སྤྲ་མའི་སྟེང་དུ་བྱི་མ་སྟོན་པ་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ་ནི། འཆི་ཞག་བཅུ་དང་བཙོ་

ལྷ་མོ་བྱེད་པ་སོགས་རྣམས། འདིར་ནི་རྒྱ་བའི་འཆི་ལྷ་ས་ཀྱི་སྐབས་ལྷ་མོ་མའི་སྤྱིང་
 ཏུ་བསྐྱེད་ནས་བཅིས་པའི་ཞག་གངས་མེན་གྱི། ཅ་འདབ་གཉིས་པ་གཙོད་པ་རང་གི་
 སྐབས་སུ། འཆི་ཞག་བཅུ་པར་མ་ཆད་པར་བརྟུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་མེན་
 བ། བཤད་པ་ལྷ་མོ་ཀྱི་ཅ་འདབ་གཙོད་པའི་ཞག་གངས་རྣམས་¹ "འཆོལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་བྱུང་ངེས་རྒྱུ་ན་རེ། ལྷ་རོ་པས། ཅ་འདབ་བརྟུད་མན་² "ཆོད་
 གཙོད་པ་ལ་འཕོ་བ་ལྷ་མོ་ཉིན་ཞག་བཙོ་ལ། འཕོ་བ་བཞིས་ཉིན་ཞག་བཅུ། འཕོ་བ་
 གསུམ་གྱིས་ཉིན་ཞག་ལ། འཕོ་བ་གཉིས་གྱིས་ཉིན་ཞག་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པ་
 བྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཉིན་ཞག་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ཅ་བརྟུད་པ་དང་། དགྲ་
 པ་དང་། བཅུ་པ་དང་། ཁྱིམ་གྱི་ཅ་བཅུ་གཅིག་པ་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་འབབ་པར་བྱེད་པ་
 བྱི། ཉི་མའི་རབ་ཏུ་བརྟུ་བས་འདོར་ཏེ། ཞེས་གཡས་གཅིག་ཤུ་ནས་འབབ་པར་
 གསུངས་པས། དེ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་རོ་པས་གསུངས་པའི་
 དེའི་དོན་ནི། ལྷ་མོ་ཅ་འདབ་བརྟུད་པ་གཙོད་པ་མན་ཆད་ལ། ཅ་འདབ་བརྟུད་པ་
 བཅད་ཆར་ནས་དགྲ་པ་གཙོད་པ་ལ་འཕོ་བ་དང་། དེ་ནས་ཅ་འདབ་བཅུ་པ་གཙོད་པ་
 ལ་འཕོ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕོ་བ་ལྷ་ཡོད། ཅས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 གསུངས་པ་ནི། ལྷ་བྲག་གཡས་གཅིག་ཤུ་ལས་བརྟུ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས།
 དེས་ན་ཅ་འདབ་དང་། ལྷ་བྲག་གི་འཕོ་བ་མ་བྱེད་པར། ཆོད་ལྷན་གྱི་བརྟེན་ལ་ཉིས་པ་
 འཛིན་པ་ལ་རིངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག །དེ་ལྷ་མེན་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་རྒྱ་བའི་
 འཆི་ལྷ་ས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འཆི་ལྷ་ས་ཀྱི་རྒྱུང་ཞག་ཉི་ཤུ་སོགས་ལྷ་བྲག་གཡོན་གཅིག་

1 མཆོ། འཆོལ་

2 མཆོ། ཆད་

ལུ་ནས་བརྒྱ་བར་བཤད་པ་དང་། འཕོ་བ་བརྩས་ཉིན་མཚན་བྱེད་དེ། ཞེས་སོགས་
བཤད་པའང་ནང་འགལ་ལོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དག་
གིས་ཆིག་དོན་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཁྲིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་དགོད་པ་དཔེ་རྒྱུད་ལྟར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ཁྱ་སོགས། ཁྲི་བ་
དང་ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་འདི་གཉིས་ནང་གི་སྟེ་མ་ལས་དུས་འཆིར་བྱས་པ། བརྗོད་ཏེ་
འོར་བ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་བི་བྱུ་ཉིས་མཛད་པའི་ནང་གི་སྟེ་མ་ལས་ནི་
ནད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་སྟོམས་པ་ཡིན་ལ། མི་སྟོམས་པའི་ཆེ་སློག་མི་སྟོམས་
པས་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བའི་སྟོན་གྱིས་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆིའོ། །ཞེས་དུས་མ་ཡིན་པའི་
འཆི་བའི་ལྟས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པས། དཔེ་མ་དག་པས་འབྲུལ་བའམ། མ་
བརྟགས་པར་ཟད་དོ། ། ༥༥

༥༥ ད་ནི་གསུམ་པ་དུས་སུ་འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ལུ་སྟེགས་པས་
བརྟགས་པའི་མི་འཐད་པའི་སྟོགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་སྟོགས་རྣམས་པར་
བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་བར་དམ་བཅའ་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞན་
ལུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་དང་བཞེས་རིག་པར་
བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཞེས་པ་ནས། བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཉེ། འདི་ཉི་
མའི་དབུ་མའི་འཆི་ལྟས་ཞེས་སོགས་འདི་ལ། ད་ནི་དབུ་མའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
ལོའི་རིམ་པས་ཉི་མའི་ལོ་བརྒྱའི་མཚམས་སུ། ཞེས་བསྒྱུར་ན་རྒྱ་དཔེ་དང་ཡང་
མ་ཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །གཉིས་པ་འདོད་པ་དགོད་པ་ནི། འདིར་ལུ་སྟེགས་པ་
རྣམས། ཞེས་སོགས་ཉེ་རྣམས་བརྗོད་པ་གྲག་སྟེ། ཞེས་པ་རྩ་དབྱུང་ལ། རྣམས་ལ་

གཤམ་པ་རྫོད་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། རྟོགས་སྡེ་མ་སྡེ་བ་པོས། གཡོན་དང་།
 དབུ་མའི་འཆི་ལྟས་གཏན་ནས་ཁས་མི་ལེན་པར། གཡས་ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་འབའ་
 ཞིག་གིས། གྱིས་པ་བཅས་མ་ཐག་ནས་ལོ་བརྒྱའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་འཆི་བའི་
 ཏུས་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་སྟེ། འདོད་པ་བརྫོད་པའི་ཆིག་དོན་གོ་
 སྟེ། །གསུམ་པ་དེ་དགག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས། ཞེས་པ་ནས།
 མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆིག་གོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་། འགོག་པའི་ཚུལ་
 ནི། ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་ལས་པན་ཆད་ཀྱི་འཆི་བར་ངེས་པ་མི་བྱེད་
 ཅིང་། ད་ཚུན་ཆོད་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་། ལོ་གསུམ་ཚུན་ཆོད་ཏུ་འཆི་བ་ནི་
 གཡོན་པ་སྐྱབ་པའི་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཏུས་འཆི་ནི་དབུ་མའི་
 འཆི་ལྟས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ནས། འདི་དང་མཐུན་པར་ཉི་ཟླ་
 དབུ་མའི་འཆི་ལྟས་གསུམ་དང་། ཉི་ཟླའི་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་གྱི་མཐར་འཆི་བ་
 ཅམ་ཚུན་ཆོད་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བྱེད་རང་ཆོད་མར་ཁས་ལེན་པའི་དབང་
 ཐུག་གི་གཞུང་ལས་ཀྱང་བཤད་པས། དེས་ན་བྱེད་རང་གི་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་
 འགལ་ཞིང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའང་མེད་ལ། རྟོག་རྒྱུང་མ་སྟོམས་པས་འཆི་ལྟས་
 སུ་འབྱུང་བའི་ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་ཁས་ལེན་ན་ཐུར་སེལ་མ་སྟོམས་པས་འཆི་ལྟས་སུ་
 འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པའི་འཆི་ལྟས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་མཚུངས་པས་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དགག་པའི་དོན་མཛོར་བསྐྱས་པའོ། །དེས་ན་འདིར་
 རང་ལུགས་ལ་སྐྱེ་ཉི་དབུ་མའི་འཆི་ལྟས་གསུམ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ནས། དབང་ཐུག་

གིས་ཀྱང་“དེ¹དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དུས་འཆིའི་ལྷས་
དབྱུགས་དང་། རྩ་སྤང་དང་། རྩ་ཆོད་དང་། ཉིན་ཞག་ཏུ་འཕེལ་རྒྱལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་
བཤད་པ་ནི། འདིར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནས། རིགས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། འོག་ཏུ་རྒྱས་
པར་འཆད་དོ། །

རིགས་པ་འདི་ལས། ནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ནི། དུས་འཆི་
ལོ་བརྒྱའི་མཆོམས་སུ་འཆི་བ་ལའང་། སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་འཆི་ལྷས་དབྱུགས་སུ་
ལོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ལ་ལོ་མང་པོ་དགོས་པ་འདི་རིགས་པའང་འཐད་པས་
དུས་མིན་པར་ལོ་གསུམ་དང་ལྔ་དང་བཅུ་གཉིས་སོགས་ནས་འཆི་བ་ནས། ལོ་
བརྒྱའི་དུས་སུ་འཆི་བའི་བར་གྱི་འཆི་ལྷས་ལ། ལོ་བརྒྱ་ནས་འཆི་བ་ལ་འཆི་ལྷས་
ཐོག་མར་རྩ་ཆོད་ལྔ་བརྒྱ་བ་སོགས་སུ་དམ་འཆང་བར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བྲ་
བའོ། །ཉི་མའི་འཆི་ལྷས་ལྷགས་འབྱུང་ནི་ལྔར་བཤད་ཟིན་པས། འདིར་ལྷགས་ལྷོག་
འཆད་ལ་དེའང་། འདིར་གལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་སྐབ་
གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཞེས་པ་རགས་པར་བརྩིས་པའི་གངས་ཡིན་པས་སྐབ་གཅིག་དང་
ཞག་བྲག་ན་འཆི་ན། མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་སློག་རྒྱུ་རྫོགས་པའི་མཆོམས་དེ་ནས།
འཆི་ལྷས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེས་སློགས་མདའ་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ། དང་པོར་
ཅ་འདབ་བརྒྱད་པ་ལ་ཞག་བཅོ་ལྔ། དེ་ནས་ཅ་འདབ་དབྱུ་བ་འཆི་ཞག་བཅུ། དེ་ནས་
ཅ་འདབ་བཅུ་པ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་དང་། དབྱུ་མར། ཞག་ལྔ་
དང་། གསུམ་དང་། གཉིས་དང་། གཅིག་བརྒྱས་ནས་འཆི་བ་ལྔར་ལྟར་རོ། །དེའང་

སྤར་ཙེང་འདབ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆེ་ལྷག་ཞག་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བཤད་ལ། འདིར་རྒྱ་གཅིག་
 དང་ཞག་བྲུག་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། བརྒྱད་པ་འཆི་ཞག་བཙུ་ལྷ་ལོ་དེ་ཆེ་
 ལྷག་ལ་མ་གཏོགས་པ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བཤད་ལ། གཏོགས་པ་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་ཞག་
 བྲུག་ཏུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤར་ལུགས་འབྱུང་དུ་བཤད་པ་ལ་
 དཔགས་པས་ལྷག་མཁའ་ཤེས་སྤྲུལ་ལ། འདབ་མ་ལྷ་པ་ལ་འཆི་ཞག་བརྒྱས་པ་ནས་ཆེ་
 ལྷག་རྒྱ་བ་བཞི་ལ་སོགས་པར་བཤད་ལ། སྤར་རྒྱ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལ་སོགས་
 པ་དང་མི་མཐུན་པའང་། འཆི་ཞག་གི་ཆེ་ཞག་ནི་ནང་དུ་བཟངས་པ་དང་། མ་
 བཟངས་པའི་བྱད་པར་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉི་མའི་འཆི་ལྷས་ལུགས་ལྷོག་ཏུ་འབྱུང་ཚུལ། དེ་རི་ལྷ་བར་རྒྱ་བའི་
 འཆི་ལྷས་ལུགས་ལྷོག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་ནི། འདི་ནི་
 ཉི་མའི་འཆི་ལྷས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟེ་ཉི་མའི་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྷར་
 དབང་བྱུག་གིས་ཀྱང་བཤད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་
 ཕྱིར་བྱོད་རང་གི་སྟོན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པས་བྱོད་
 བྱི་རང་གི་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འདི་ལྷར་མངལ་
 ནས། ཞེས་པ་ནས། དེགས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་ནི། དེས་ན་ལས་ཀྱི་དུས་མ་ཡིན་
 པར། འཆི་བའི་ཆེ་ལ་རྒྱ་བ་དང་ཞག་དང་ལོའི་མངས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་།
 རྒྱུས་མ་ཐག་འཆི་བ་ནས། ལོ་གསུམ་ན་འཆི་བའི་བར་གྱི་ཆེའི་ལྷག་མ་མི་འདྲ་བའི་
 བྱད་པར་ནི། ཉི་རྒྱའི་འཆི་ལྷས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ནི། དམ་བཅའ་བར་
 དེགས་པའོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་འཆའ་འདི་དེའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་

ཀྱི་དམ་འཆའ་གཞན་འགོ་བཤེད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཞེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཉི་མའི་
དབུ་མ་རབ་ཏུ་བརྒྱ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉི་མའི་རྒྱ་བ་ཁོ་ནས་དུས་མ་
ཡིན་པའི་འཆི་ལྟས་སུ་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་པའི་དམ་འཆའ་
ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་རྒྱུ་མི་སྟོམས་པས་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཉི་མའི་འཆི་
ལྟས་སུ་འགྱུར་ན། ལུང་སེལ་མ་སྟོམས་པའི་དབང་གིས་དུས་མིན་པའི་སྐབས་འཆི་
ལྟས་སུ་འགྱུར་བར་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིད། ཞེས་བྱ་བཤོ།

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། འདིར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཞེས་སོགས་ཉེ་ཤེས་
སྤྱོད། གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་ལ། ལྷ་མ་ལྷ་མ་དག་གི་ལུགས་བརྗོད་
པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། རང་པོ་ནི། དུས་འཆིའི་ལྟས་འདིའང་། ལྷ་
རབས་པ་དག་བསྐབས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་སུམ་ཆའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར།
དེའང་། ལོ་བརྒྱའི་མཐར་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞག་སོ་བཞི་གནས་
པ་དགོས་པ་འདི། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་ལ་བྱེད་བཅས་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་ཀྱིས་བགོས་ནས་¹འཆོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་དཀའ་བར་བྱེད་
པར་སྒྲུང་ངོ། རྟེན་ལ་ཐང་སྟོན་ལོ་རྩ་ན་རེ། འདིར་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ནས། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་
གསུམ་གྱི་ཞག་སྟོང་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅ་ལྷ་མ་སུམ་ཅུ་ཅ་བྱེད་དང་གསུམ་ཀྱིས་བགོས་
པའི་ཐོབ་ནོར། ཞག་སོ་བཞི། ལྷ་ཆོད་སོ་དྲུག །ལྷ་སྒྲུང་ལྷ། དབུགས་བྱེད་དང་
གསུམ་རྣམས་འཆི་ལྟས་འཕེལ་བའི་ཞག་གངས་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་རེ་ན་འཆི་ལྟས་

1 འཆོལ་

ཞག་རེ་འཕེལ་བར་གཤམ་པར་བྱཏོ། །འོན་ཀྱང་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཞག་འཕེལ་བ་ཐམས་
 ཅད་ནི། དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། “དེ་
 མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། མཐའི་དབྱ་མའི་འཆི་ཞག་གཅིག་སྤྱེད་ལ། གསོག་བྱེད་ཀྱི་
 ཞག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། བྱེད་བཅས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་བགོས་པའི་ཐོབ་
 བོན་། སོ་བཞི་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་གསོག་བྱེད་ཀྱི་ཞག་ཏུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པས། དུས་འཆིའི་ཞག་གི་འཁོར་ལོ་སྟོང་བརྒྱ་དང་བྲག་ཏུ་གསུངས་པ་ལས་
 ལྷག་ནས་སྟོང་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བྲག་ཅུ་ཆོད་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ལ།
 གསོག་བྱེད་མེད་ན་ཞག་སྟོང་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་དུས་འཆིའི་ཞག་གི་
 འཁོར་ལོ་ལྷར་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཐང་སྟོན་གྱི་འདོད་པ་ལ་གཞིར་བྱེད་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་དེས་དབྱ་མའི་ཞག་གཅིག་ལ་གསོག་བྱེད་ཡོད་པར་
 ཁས་ལེན་”ཡང་²། ཞག་བྱེད་བཅས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ཉིད། དེའི་གསོག་བྱེད་དུ་
 ཁས་ལེན་གྱི་ཞག་སོ་བཞི་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དེ་དེའི་གསོག་བྱེད་དུ་ཁས་
 གྲངས་བའང་མེད་ལ། ལེན་དགོས་པའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་”གཞོད་³
 བྱེད་དེ་མི་འབྱུང་ཡང་། ལྷགས་དེ་འཐད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐོབ་ཞོར་དེ་
 མཐའི་ཞག་སོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་ཞག་སོ་བཞི་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པར་ཁས་
 མི་ལེན་ན། ཐོབ་ཞོར་གྱི་ཞག་དེ་དག་མཐའི་ཞག་དེ་དག་གི་གོང་གི་ཞག་བྱེད་བཅས་
 སུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་བགོ་བའི་གཞི་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འཕེལ་བའི་འཆི་ཞག་ཡིན་

1 ད

2 གྱང

3 གཞན

པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡིན་ན། ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་ལས་
ཞག་སོ་བཞི་པ་ཆར་གཉིས་ལྷག་པས། དུས་འཆིའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པས་སོ། ལོ་
གསུམ་སྟོགས་གསུམ་རྫོགས་ནས། མཐའི་སྒྲ་བ་གཅིག་འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡིན་ཞེས་འདི་བ་ལའང་། གཞན་དག་ན་རེ། མངལ་གྱི་དང་པོའི་སྒྲ་བ་གཅིག་དང་
དག་པ་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ནི་མཐའི་སྒྲ་བ་གཅིག་པོ་དེ་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་མཚན་ཅིའང་སྟོན་རྒྱ་མི་སྤང་ལ། སྒྲ་བ་དེ་གཉིས། སྤ་མའང་མཐའི་དེ་དག་པ་མིན་
ལ། མཐའི་དེའང་མངལ་གྱི་དེ་དག་པ་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་དག་པ་
སྟོར་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་སྟོར་ཚུལ་ཡང་མ་ལེགས་སོ། །སྟེས་བྱ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་དུས་
སྤ་འཆི་བ་ནི། སྟེས་ནས་ལོ་བརྒྱ་མ་སོང་བར་མི་འཆི་ཞིང་། སོང་ནས་ལྷག་པོ་མི་
སྟོད་པས་མཆོམས་དེར་འཆི་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་དུས་སྤ་མ་སྟེབས་
པའས། དུས་ལས་ཐལ་ནས་ཤི་བས་དུས་འཆིར་མི་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་སྟེས་ནས་ལོ་
བརྒྱ་ནི་མཐའི་ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་རྫོགས་པ་དེའི་ཆེ་རྫོགས་པས། དེ་ནས་ཀྱང་
སྒྲ་བ་གཅིག་དང་། ཞག་གཅིག་གི་དུས་ལས་ལྷག་པར་བསྟད་པའི་ཕྱིར། དུས་འཆིར་
མི་འབྱུང་། དཔེར་ན་ལོ་བརྒྱར་སྒྲ་བ་གཅིག་གིས་མ་ལོངས་པར་ཤི་ན་དུས་མ་
ཡིན་པར་འཆི་བར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སྟེས་པའི་དོགས་པ་འདི་དབྱེད་དགོས་ཤིང་
དབྱེད་དཀའ་བ་ཡིན་པ་ལ་དུས་འཆིའི་ལྷས་རྟོགས་སྒྲ་བ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བར་
ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་། དོགས་པ་འདི་ལྟར་དབྱེད་དགོས་པ་མ་གོ་བར་སྤང་
རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་བཞག་པ་ནི། དུས་འཆིའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་

ཀྱང་། བསྐྱུས་པའི་དོན་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱེས་ནས་འཆི་ལྟས་
 གི་རྒྱུ་རིམ་པས་འཕེལ་བའི་རྒྱལ། འཆི་ལྟས་ཞག་དུ་ལོངས་ནས་ལོ་གསུམ་ཕྱིགས་
 གསུམ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་ལྔ་དང་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་རྒྱལ་ལོ་
 གསུམ་ཕྱིགས་གསུམ་རྫོགས་པའི་མཐར་ཡང་ཞག་སོ་གཅིག་ལོང་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་སྐྱེས་བུ་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་ནས་ཆོ་བ་བྱེད་
 དང་བཅུ་གཅིག་ལ་བཟོད་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ཕྱིགས་གསུམ་གྱིས་དམན་པའི་ལོ་
 དང་པོ་ལ་ནི་འཆི་ལྟས་གི་རྒྱུ་མི་རྒྱུ་ལ། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་པའི་དུས་བཟོད་པ་
 གསུམ་པ་ལ་འཆི་ལྟས་གི་དབྱགས་གཅིག་རྒྱུ་ལ། །དེ་ཕར་། སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཡེ་
 ཤེས་གི་རྒྱུ་ལྔ་བཅུ་ཅ་དབྱག་རྟེན་བཅས་ཐོག་མར་རྒྱ་ཞིང་། དེ་རྫོགས་པའི་རྗེས་ནས་
 དུས་སྤྱོད་གི་རྒྱུ་ཐོག་མར་བརྒྱ་བ་དེ་མཉམ་པའི་དུས་སྤྱོད་གི་ཅ་འདབ་ནས་ཐོག་
 མར་བརྒྱས་པ་ཡིན་ན་འཆི་ལྟས་གི་རྒྱུ་གི་ཐོག་མའང་གཡས་ནས་བརྒྱ་ལ། གཡོན་
 མི་མཉམ་པའི་དུས་སྤྱོད་ལ་ཐོག་མར་བརྒྱས་པ་ཡིན་ན་འཆི་ལྟས་ཐོག་མའང་གཡོན་
 བས་འགོ་ཚུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ལོ་གསུམ་པའི་དུས། བཟོད་པ་ལྔ་བ་ཞེས་པ།
 སྐྱེས་པ་ནས་བཅེས་པའི་བཟོད་པ་ལྔ་བ་ལོ་གསུམ་པ་རང་ལ་བཟོད་པ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་དང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་འཆི་ལྟས་དབྱགས་གཅིག་བརྒྱུ་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་ལོ་རེ་ལ་རེ་རེ་
 བརྒྱས་པས་མཐར་ལོ་བདུན་པའི་དུས་གི་བཟོད་པ་དང་པོ། སྐྱེས་པ་ནས་བཅེས་
 པའི་བཟོད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་དབྱགས་གཅིག་བརྒྱས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་འཆི་ལྟས་
 དབྱགས་གི་འཁོར་ལོ་ལོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དབྱགས་དབྱག་ནི་རྒྱ་སྤང་ཡིན་པས་འཆི་
 ལྟས་རྒྱ་སྤང་དུ་ལོངས་ཏེ། འདི་ནས་ལོ་དབྱག་ཅུའི་བར་དུ་ལོ་རེ་ལ་བཟོད་པ་གཉིས་

གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བཟོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་མར་འཆི་ལྟས་ཀྱི་རྒྱང་ཆུ་སྤང་རེ་བརྒྱ།
བཟོད་པ་གཉིས་པ་ལ་མི་བརྒྱ། དེ་ལྟར་སྤེལ་ནས་བརྒྱས་པའི་ལོ་བྱག་ཕྱ་ན་འཆི་
ལྟས་ཀྱི་རྒྱང་ཆུ་སྤང་བྱག་ཕྱ་ལོངས་པས། ཆུ་སྤང་གི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་ཤིང་། དེ་ནས་
ཆུ་ཆོད་དུ་ལོངས་ཏེ། དེའང་ལོ་སུམ་ཅུའི་བར་དུ། ལོ་རེ་ལ་བཟོད་པ་གཉིས་གཉིས་
ཀྱི་བཟོད་པ་རེའི་བྱེད་སྒྲ་མ་ལ་འཆི་ལྟས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་རྒྱ། བྱེད་བྱི་མ་ལ་མི་རྒྱ།
ཡང་བཟོད་པ་གཉིས་པའི་བྱེད་སྒྲ་མའི་ཐོག་མར་འཆི་ལྟས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་རྒྱ། བྱེད་
བྱི་མ་ལ་མི་རྒྱ་བའི་རིམ་པས་ལོ་སུམ་ཅུ་ན་འཆི་ལྟས་ཆུ་ཆོད་དུ་ལོངས་པ་བྱག་ཕྱ་
རྫོགས་པས། དེ་ནི་ཉིན་ཞག་དུ་ལོངས་པར་རྒྱ་ཞིང་། དེའང་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་
གསུམ་གྱི་རིང་ལ། ཞག་སུམ་ཅུ་སོ་བྱེད་དང་གསུམ་གསུམ་ན། འཆི་ལྟས་ཞག་རེ་
དང་ཆུ་ཆོད་རེ་དང་། ཆུ་སྤང་ལ། དབྱགས་བཅུ་གསུམ་ཆ་བཅུ་གཉིས། དེའི་བཅུ་
བདུན་ཆ་བྱག་རེ་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་བ་ཡིན་ལ། སྤར་ལོ་རེ་ལ། དབྱགས་རེ་དང་།
བཟོད་པ་རེ་ལ་ཆུ་སྤང་རེ་དང་། བཟོད་པ་བྱེད་རེ་ན་ཆུ་ཆོད་རེ་འཕེལ་བ་ལྟར། ལོ་
གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་སྟོང་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་པོའི་ནང་ནས་ཀྱང་། ཞག་སུམ་
ཅུ་སོ་བྱེད་དང་གསུམ་གསུམ་ན་འཆི་ལྟས་ཞག་དུ་ལོངས་པ་རྗེས་འབྲང་འདི་ཙམ་རེ་
དང་བཅས་པ་རྒྱའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། ཞག་སྟོང་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་པོ་
ལ་སུམ་ཅུ་སོ་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་བགོད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་བགོས་པའི་ཐོབ་ཚོར་
ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་མཐའི་ཞག་སོ་བཞིར་བྱེད་འདོད་ནས་བགོད་པ་མ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཞག་སོ་བཞི་ལས་ཆུ་ཆོད་སོ་བྱག་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་ཅིང་མཐའི་
ཞག་སོ་བཞིས་ཅུ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བཅད་ཆར་བའི་བྱིར། ལོ་བརྒྱ་རྫོགས་

ཤིང་། ཅ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཆར་ནས་ཀྱང་། ཚུ་ཆོད་སོ་བྱུག་ཚུ་སྤང་ང་བྱུག་དབུགས་
གཉིས་དབུགས་ཀྱི་བཙུ་གསུམ་ཆ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་ཡུན་ཆད་མ་ཤི་བར་གནས་
དགོས་པས་དུས་འཆི་ཡིན་པ་ཉམས་ཤིང་། དུས་ལས་ལྷག་པར་གནས་པ་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དབུ་མ་བཅད་ཆར་ནས་མི་འཆི་བར་
གནས་པའི་ཐ་མལ་བ་མི་སྲིད་པར་ཡང་ཡང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་
ལོ། །དེས་ན་ཞག་བྱེད་བཅས་སོ་གཉིས་ཀྱིས་བགོས་པའི་ཐོབ་ནོར་གྱི་ཞག་སོ་བཞི་
དང་། མཐའི་ཞག་སོ་བཞི། ཞག་གི་གྲངས་སོ་བཞི་ཅམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། རོན་མི་
གཅིག་ཅིང་། རྩིས་འབྲང་ཡོད་མེད་སོགས་མི་མཚུངས་ལ། བྱེད་བཅས་སོ་གཉིས་
ཀྱིས་བགོས་པའི་ཐོབ་ནོར་སོ་བཞི་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པའང་། ཞག་སྟོང་བརྒྱ་
དང་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་པའི་ཞག་གྲངས་ལ་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་དབྱ་བཙུ་ཅ་བྱུག་གི་
སྐབས་སུ་འཆི་ལྷས་འཕེལ་བའི་དབུགས་ཚུ་སྤང་ཚུ་ཆོད་རྣམས་ཀྱང་། ལོ་དང་དེའི་
ཞག་གྲངས་ལ་གཏོགས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་མི་གཏོགས་ན་དུས་འཆིའི་དུས་ལས་ལྷག་
པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་སོན་གནས་སོ། །

འོན་ཀྱང་འཆི་ལྷས་འཕེལ་ཞེས་བ་ནི། ལོ་དང་རྒྱ་བ་སོགས་སྲ་མ་སྲ་མའི་
དུས་འཆི་ལྷས་ཀྱི་དབུགས་བརྒྱ་བའི་ཡུན་ཆད་ལས་བྱི་མ་བྱི་མའི་འཆི་ལྷས་ཀྱི་
དབུགས་ཡུན་ཆད་རིང་བར་བརྒྱ་བའི་རོན་ཡིན་གྱི། འཆི་ལྷས་ཀྱི་ཞག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལོ་གསུམ་བྱོགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཞག་གྲངས་ལ་མི་གཏོགས་པའི་ཞག་
ལྷག་སོ་འཕེལ་བའི་རོན་མིན་ནོ། །དབུགས་དང་ཚུ་སྤང་སོགས་སུ་འཕེལ་ཚུ་ལ་འདི་
དག་གཞུང་དུ། དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་གཅོད་ཚུ་ལ་གྱི་འོག་དུ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་

རྟོགས་སྒྲ་བའི་དོན་དུ་སྒྲར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་མོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་དགྲིལ་
འཁོར་ལྔ་དང་། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དང་
མོར་གཡོན་ནས་འཆི་ཞག་འགོ་རྩེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་མོར་སྒྲ་བྲག་གཡོན་
ནས་འཆི་ལྟས་ཞག་གཅིག །རང་བཞིན་པ་ཞག་གཅིག །དེ་ནས་སྒྲ་བྲག་གཡས་ནས་
འཆི་ལྟས་ཞག་གཉིས། རང་བཞིན་པ་ཞག་གཉིས། དེ་ནས་གཡོན་ལ་འཆི་ལྟས་ཞག་
གསུམ་རྒྱ་ཞིང་། དེ་ནས་གཡོན་ལ་རང་བཞིན་པ་ཞག་གསུམ་བརྒྱས་ནས་འཕྲོ་སྟེ།
དེ་ནས་གཡས་ལ་འཆི་ལྟས་ཞག་བཞི་དང་། རང་བཞིན་པ་ཞག་བཞི། དེ་ནས་གཡོན་
ལ་འཆི་ལྟས་ཞག་ལྔ་དང་། རང་བཞིན་པ་ཞག་ལྔ། བརྒྱས་པས་གཡོན་གྱི་སྒྲ་བྲག་ལ།
སྒྲ་བྲག་གཉིས་ལ་བརྒྱ་བའི་འཕྲོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། རྣམ་མཁའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་འཕྲོ་བ་འདྲོར་ལ། དེ་ནས་གཡས་ལ། འཆི་ལྟས་ཞག་བྲག་དང་། རང་བཞིན་
པ་ཞག་བྲག་གིས་འཕྲོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། སྒྲ་བྲག་གཡས་ལ་སའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་འཕྲོ་བ་འདྲོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་ལ་མི་མཉམ་པའི་ཞག་བདུན་པ།
དབྱུ་པ། བཅུ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་སྟེ་ཆོན་གསུམ་གསུམ་དང་། གཡས་ལ་བརྒྱད་པ།
བཅུ་པ། བཅུ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་མཉམ་པའི་ཞག་གི་སྟེ་ཆོན་གསུམ་གསུམ། གཡོན་ལ་
ཞག་ཉེར་དབྱུ་པ་དང་། གཡས་ལ་ཞག་སུམ་ཅུ་པའི་བར་བརྒྱ་བའི་འཆི་ཞག་དང་།
རང་བཞིན་པའི་ཞག་དང་། གཡས་གཡོན་སྟེལ་ཚུལ་གོང་གི་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲར་
བས། འཕྲོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། སྒྲ་བྲག་གཡོན་ལ་རིམ་བཞིན། རྒྱང་། མ། རྒྱ་
སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཕྲོ་བ་དང་། གཡས་ལ་རིམ་བཞིན། རྒྱ་ མ། རྒྱང་། རྣམ་
མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཕྲོ་བ་རྣམས་འདྲོར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་བྲག་གཡོན་གྱི་

དགྲིལ་འཁོར་ལྗེ་འཕོ་བ་འདོར་བ་ལ་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ལྔ་བུག་གཡས་
 གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལྗེ་འཕོ་བ་འདོར་བ་ལ་ཞག་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྔ། གྲིལ་བས་
 ཞག་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་
 ཚུལ་ནི། ལྔ་བུག་གཉིས་ལ་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱའི་འཕོ་བ་འདོར་བ་དེ་ནས་གཡོན་མི་
 ཉམས་པའི་རྩ་ལ་འཆི་ལྟས་གྱི་ཉིན་ཞག་སོ་གཅིག་དང་། རང་བཞིན་པའི་ཉིན་ཞག་སོ་
 གཅིག་ལྔ་བུག་གཡོན་ནས་བརྒྱས་པས་སྟོང་སྟོང་གྱི་ཁམས་སམ་བད་ཀན་གྱི་
 ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་གཡས་ལ་འཆི་ལྟས་གྱི་ཞག་སོ་གཉིས་དང་། རང་
 བཞིན་པ་སོ་གཉིས་གྱིས་རྩལ་ལམ་མཁྲིས་པའི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་
 སྤང་ཡང་གཡོན་ལ་འཆི་ལྟས་ཉིན་ཞག་སོ་གསུམ་དང་རང་བཞིན་པ་སོ་གསུམ་
 བརྒྱས་པས་སུན་བའམ་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཡོན་ཏན་
 གསུམ་གྱི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཞག་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་དང་། ལྔར་
 དགྲིལ་འཁོར་ལྗེ་འདོར་བ་ལ་ཞག་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལྔ། ལོ་གསུམ་དང་ཕྱོགས་
 གསུམ་གྱི་ཞག་སྟོང་བརྒྱ་ཉི་ལུ་རྩ་ལྔ་ལས་གསུམ་གྱིས་དམན་པ་སྟོང་བརྒྱ་ཉི་ལུ་རྩ་
 གཉིས་སོང་ངོ། །དེས་ན་གསུམ་པོ་དེ་དང་། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་
 གངས་རྩོགས་པའི་མཐུག་ཏུ་འད་ཞག་སོ་གཅིག་སྟེ་ད་དུང་འཆི་བའི་བར་ལ་ཞག་སོ་
 བཞི་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་རྩོགས་པའི་མཐར་ཡང་། ཞག་སོ་
 གཅིག་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ནི། ད་ལྟར་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་
 གངས་རྩོགས་པ་ན་སྟེས་ནས་ལོ་བརྒྱ་སོང་ཞིང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཞག་སོ་གཅིག་འོང་།

དགོས་པ་དང་། འཆི་བ་བྱང་ཡང་། དུས་འཆིར་མི་འགྱུར་བར་དུས་ལས་ཐལ་ནས་
འཆི་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉིས་པ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དུས་སུ་
འཆི་བའི་དོན་ནི། སྤྱི་ས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་རང་གི་མཆོམས་སུ་འཆི་བ་ལ་མི་ཟེར་
ཀྱི་ཅ་ཚྭ་གས་པར་འཆགས་པའི་མཆོམས་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ། ཅ་རིམ་གྱིས་
བཅད་པས་མཐར་ཅ་ཐམས་ཅད་ཚྭ་གས་པར་བཅད་མ་ཆར་བར་དུ་མི་འཆི་ཞིང་། དེ་
ནས་འཆི་བ་ནི། དུས་སུ་འཆི་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཅ་ཆགས་པ་མ་ཚྭ་གས་པར་
གཅོད་པ་མི་ཅོམ་པ་ཡིན་པ་ལ་མངལ་ནས་སྤྱི་ས་ཅམ་ནས་ཅ་ཆགས་པ་ཚྭ་གས་
པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མངལ་དུ་སྒྲ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། བཅུ་གཅིག་དང་། བཅུ་
དང་། དབྱ་གནས་པའི་ཚུལ་བཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ། བཅུ་གཉིས་གནས་པ་
ལ་མཆོན་ན། ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་འཆགས་པ་ནི། ཞག་རེ་ལ་ཅ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་
ཆགས་པས་ཆགས་པ་འགོ་བརྩམས་ནས་ཚྭ་གས་ཀྱི་བར་ལ་སྒྲ་བ་བཅུ་གཉིས་
དགོས་ཤིང་། མངལ་དུ་སྒྲ་བ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་ཡང་། མངལ་ཆགས་པའི་སྒྲ་བ་དང་
མོ་ལ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཅ་ཆགས་པ་མི་ཅོམ་པས། དེའི་ཕྱིར་མངལ་ནས་སྤྱི་ས་ནས་ཡང་།
ད་དུང་ཅ་སྒྲ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཆགས་དགོས་སོ། །དེའི་ཤྱགས་བརྒྱབ་པས་མངལ་
ནས་སྤྱི་ས་ནས་ལོ་བརྒྱ་སོང་བ་ནའང་། ཅ་ཆད་པའི་འགོ་བརྩམས་ནས་ལོ་བརྒྱར་སྒྲ་
བ་གཅིག་གིས་མ་ལོངས་ཤིང་། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་དུས་སུ་འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གཅོད་པ་ལ་ནི། ལོ་བརྒྱ་དགོས་ཏེ། ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་
ནང་ནས། ཞག་རེ་ལ་གཉིས་རེས་ཅན་དུ་གཅོད་ཀྱི། དེ་ལས་མང་བའམ་ཉུང་བར་མ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལོ་བརྒྱ་དགོས་པས་སོ། །དེ་བས་ན་མཐར་ལོ་གསུམ་

སྤྱིགས་གསུམ་རྫོགས་ནས་ཀྱང་། རྒྱ་བ་གཅིག་འོང་བ་ནི། ཅ་གཙོད་པའི་ལོ་བརྒྱད་
 དེ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་བ་གཅིག་མ་ཐེམས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མ་ཐེམས་པའང་
 མངལ་ནས་སྤྲེས་ནས་རྒྱ་གཅིག་ཅ་གཙོད་པའི་འགོ་མ་བརྒྱམས་པའི་དབང་གིས་
 བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་མངལ་དུ་རྒྱ་བ་དང་པོ་ལ་ཅ་ཆགས་པ་མ་བརྒྱམས་པའི་
 དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆེན་དུའང་། དེ་ནས་གཞན་
 བེ་སུམ་ཅུ་དག་དང་སྟེ། མངལ་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་བའི་ཉིན་ཞག་གི་ཚོགས་ཉིན་ཞག་སུམ་
 ཅུའི་བདག་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རྒྱ་བ་གཅིག་པོ་དེའི་རིང་ལ་མ་གཏོང་། དེའི་རིང་ལ་ཅ་མ་ཆད་པས་
 དུས་འཆི་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་རྒྱ་བ་གཅིག་པོ་རྫོགས་ནས་ད་དུང་ཞག་
 གཅིག་ཡོད་པས། དེ་ནི་དུས་ལས་སྐྱུག་པར་བསྟད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་རྫོགས་པར་བཅད་ཀྱང་། དབུ་མ་ནི་ཅ་དེ་དག་ལ་མི་གཏོགས་
 པས། དབུ་མ་རྒྱུད་གིས་འདོར་བ་ལ་ཞག་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཐའི་ཞག་
 གཅིག་ཡིན་པས། ཅ་ཆད་“ཆར་¹ནས་ཀྱང་ཞག་གཅིག་བསྟད་པ་མ་ཡིན་པས་”
 སོ། །འདིས་མཆོད་ནས། མངལ་དུ་རྒྱ་བ་དབྱུ་ལས་མ་བསྟད་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་ནས་རྒྱ་
 བ་བཞིའི་བར་ཅ་འཆགས་དགོས་པས་ཅ་ཆད་པ་རྫོགས་པའི་ལོ་བརྒྱ་འགྲོ་བ་ལ་
 སྐྱེས་ནས་ལོ་བརྒྱ་སོང་བའི་མཐར་ཡང་། རྒྱ་བ་བཞི་འོང་དགོས་པ་སོགས་ཤེས་པར་
 བྱུང་། །དེ་ལ་མཐའི་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་བར་ལ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གཡོན་ལ་ཞག་གཅིག་ །དེ་
 བས་གཡས་ལ་ཞག་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་སྐྱེས་ནས་བརྒྱ་ཞིང་། དང་པོ་

གཡོན་ནས་བརྒྱས་པ་ཡིན་ན་ཉིན་ཞག་སྤྱི་ཅུ་པ་ལ་གཡས་ནས་རྒྱ་བས་ཕྱང་པོ་
ལ། ལམས་ལ། དབང་པོ་ལ། དུལ་ལ། ལས་དབང་ལ། ལས་དབང་གི་བྱ་བ་ལྟ་མཁས་
གཙོང་ལ། འཕོ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་། མཐར་དབྱ་མ་ཁོ་ན་ནས་རྒྱ་བ་ཞག་གཅིག་
པོས། ཕྱང་པོ་དྲུག་པ་ནས། ལས་དབང་གི་བྱ་བ་དྲུག་པའི་བར་དྲུག་གཙོང་དོ། །དེ་
ལྟར་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་དྲུག་པ་བཅད་ནས། རྒྱ་བ་བདུད་ཅིའམ་ཁྱ་བ་འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་
དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་ག་ནས་འཕོ་ཞིང་སྤྱི་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དག་གིས་ཆོག་དོན་ཀྱང་ལྷག་མ་མེད་པ་ཤེས་པར་རུས་
ལ། དོགས་པའི་གནས་བཅད་པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་རྩ་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དགོས་པར་སྒྲུང་བས་དེར་བཤད་པར་བྱའོ། །དུས་འཆིའི་
ལྟས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

༥ དནི་གནས་པ་བཅུ་བཞི་བ་”རྩལ་སོགས་¹ཆད་པའི་གནས་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ། ཚྭ་གས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་
དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། དབྱེད་པར་བྱ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་།
དོགས་པ་”དེ་²དག་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་ངེ་ལྟར་རྩ་ཆད་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་སྟུང་དུ། རྒྱུ་བྱ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་ཆའི་མཐར་འོང་བའི་ལོ་
གསུམ་ཚྭ་གས་གསུམ་པོ་འདི་ལ། དབྱ་མའི་ལོ་གསུམ་ཚྭ་གས་གསུམ་ཞེས་ཟེར་བའི་
དོན་གང་ཡིན། རྒྱ་བྱ་གཡས་གཡོན་གྱི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་རྣམས་སུ་
ལྟ་བུ་རྩ་བྱ་གྲང་བཅས་རེ་དབྱ་མར་བརྒྱས་པས། ཞག་རེ་ལ་དབྱ་མར་དབྱ་གས་

1 རྒྱུ་ རྩལ་སོགས་པ་

2 ད

བདུན་ཁྱིམ་སྟོང་གི་ནང་ནས་གཉིས་གཉིས་ཞག་རེ་ལ་གཙོད་བ་དང་། དེའང་།
ཞག་རེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་དུ་ག་བརྒྱ་དོན་ལྟ་རེ་དབུ་མར་རྒྱ་བ་དེ་ལ། རྩ་སྤང་ལྟ་
བཅུ་ཙ་དུ་ག་བཞི་ཆ་རེ་ལ་རྩ་ཆོད་དུ་བྱས་པའི་རྩ་ཆོད་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རྒྱང་རྩ་ཆོད་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་རེ་ཞག་རེ་ལ་དབུ་མར་བརྒྱས་པའི་དབང་གིས་ཞག་
རེ་ལ་རྩ་གཉིས་རེ། ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་གཙོད་བར་བཤད་བ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་ཐོབ་
ཐང་གིས་བརྩི་བ་མིན་བ་དངོས་སུ་རྒྱ་རྒྱ་མ་བྱུང་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་བརྒྱས་པའི་
དབང་གིས་རྩ་ཆད་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པས། རྩ་བདུན་ཁྱིམ་སྟོང་ལས་ལོ་བརྒྱའི་བར་
དུ་ཞག་རེ་ལ་རྩ་གཉིས་རེ་ཆད་པའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་
ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྩ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་བ་བཤད་པར་བྱ་དགོས་
སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོགས་བ་འདི་དབུ་ད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདི་སྟུང་དུ་
གོང་དུ་བཤད་བ་ལྟར། དབུ་མའི་ལོ་གསུམ་ཀྱི་འགོ་རྩ་གས་ནས། ཞག་དབུ་བརྒྱ་
སུམ་ཅུའི་རིང་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་ལྟའི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་འདོར་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་
ན་ཞག་དབུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོང་ནས། དེ་ཕྱིན་ཆད། ས་རྩ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་ཁམས་
ཀྱི་རྒྱང་གང་ཡང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་དགོས་བ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལོ་གསུམ་ཀྱི་སྟེང་
དུ་ཕྱོགས་གསུམ་བརྒྱས་བ་དང་། གསལ་ལྟེད་རྣམས་བརྒྱས་བ་ན་ཉིན་ཞག་དུ་ག་གི་
བར་དུ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་སྟོང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་ནི་དབུ་གས་བརྒྱ་བས་ངེས་པར་གནས་ཏེ། ཞེས་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་
གསུམ་ཀྱི་མཐའི་སྐབས་སུ་འདྲ་། སྟོང་བ་དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུ་གས་བརྒྱ་
བར་བཤད་བ་དང་འགལ་ཞིང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་བཅད་བ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡོན་ཏན་

གསུམ་གྱི་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཆེ། རྒྱུ་ལྷ་བྱུག་གཡོན་ཁོ་ན་ནས་ཞག་སོ་
གཅིག་པ་གཉིས་དང་། གཡས་ནས་སོ་གཉིས་པ་གཉིས་སོགས་བརྒྱ་བའི་རྒྱུ་དེ་
དག་འབྱུང་བ་ལྡེའི་རྒྱུ་གང་ཡང་མིན་པར་འགྱུར་ལ། གཡ་ཉེ་དེ་ནས་ཀྱང་དགྱིལ་
འཁོར་ལྡེའི་དབྱུགས་བརྒྱ་བ་ཡོད་ན། དགྱིལ་འཁོར་ལྡེ་དོར་བའི་དོན་ནི་ལྟར་ཡིན་པ་
བཤད་དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིའང་དབྱུང་པར་བྱ་བའི་དོགས་པའི་གནས་གཉིས་
བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འདི་སྟུམ་དུ། ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ནི་ཞག་རེ་ལ། གཉིས་གཉིས་
ལོ་བརྒྱའི་རིང་ལ་གཅོད་པར་གསུངས་ལ། ཡང་ལྟེ་བའི་ཅ་དུག་ཅུ་ནི་རེ་རེའང་། ཞག་
བཅོ་བརྒྱད་རེས་གཅོད་དགོས་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་སུམ་བརྒྱ་
དུག་ཅུ་ནི་རེ་རེའང་། ཞག་གསུམ་རེས་གཅོད་དགོས་པ་སོགས་གསུངས་པ་འདི་
དག་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་འདིའང་དབྱུང་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོགས་པ་དེ་དག་སྤང་བའི་སྟོན་ནས་ཇི་ལྟར་ཅ་འཆད་པའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་ནི། དབྱ་མའི་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། ལོ་བརྒྱའི་བར་
དུ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཕོ་མཆོམས་སུ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷ་བཅུ་ཅ་དུག་རྒྱུ་
བཅས་ཉེ། དངོས་སུ་བརྒྱ་བའི་གྲངས་ཞག་ཉེ་གྱིལ་ནས་བཅིས་པ་དང་། ལོ་གསུམ་
ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་གྲངས་མཉམ་པས། དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མའི་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་
གསུམ་ཞེས་བྱའི། དེའི་རིང་གི་དབྱུགས་ཐམས་ཅད་དབྱ་མ་ནས་བརྒྱ་བའང་མིན་ལ།
སྤང་བརྒྱས་པའི་དབྱ་མའི་དབྱུགས་ཐམས་ཅད་བསགས་ནས་མཐའི་ལོ་གསུམ་

ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་ཚུམ་བཤང་མིན་ཞིང་། དངོས་སུ་མི་རྒྱ་བར་ཐོབ་ཐང་ཅམ་
བཅེ་བཤང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་འགོ་བཅུགས་ནས་
རྒྱང་སྒྲ་བྲག་གཡས་ཁོ་ན་དང་། གཡོན་ཁོ་ན་ལ་ཞག་དུ་མ་མཐུད་ནས་བརྒྱ་ཞིང་།
གཡས་ཁོ་ན་ལ་ཞག་བཞི་བརྒྱས་ནས། གཡོན་ལ་འཕོ་བ་ལྷ་བུའི་འཕོ་མཆམས་
སུའང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་རྒྱ་བ་མེད་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་དེའི་སྒྲ་བྲག་གི་འཕོ་བ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཕོ་རྒྱང་མཆམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་ཞག་རེ་བཞིན་
སྒར་ལོ་དགུ་བཅུ་ཙ་བྲག་རྒྱ་བ་བྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་གི་སྐབས་ལྷར་རྒྱ་བ་མེད་པ་
ཡིན་གྱི། ལར་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཞག་རེ་ལ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་མེད་པ་མ་ཡིན་
ལ། འཕོ་མཆམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་ལྷ་བཅུ་ཙ་བྲག་རྒྱང་བཅས་དངོས་སུ་བརྒྱ་བ་
མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་འདོར་ཞེས་པའང་། གང་ཟག་དེའི་
རྒྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རྒྱང་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདོར་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་བྲག་
གཡས་གཡོན་གྱི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཞག་དགུ་བརྒྱ་
སུམ་ཅུའི་རིང་ལ་རིམ་གྱིས་འདོར་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བྱིན་ཆད་ས་རྒྱ་མེ་
རྒྱང་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་གི་འང་རྒྱང་བརྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་
དོ། །

འོ་ན་བཅུ་གཉིས་ཅིབས་ཀྱི་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་རིམ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་
ཡོངས་སུ་དོར་བའི་སྒྲ་དུ་སྟེ། གཡོན་གྱི་ཙ་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཟད་པའི་དོན་དུ་འཕོ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཡས་ཀྱི་ཙ་ལ་ས་ལ་སོགས་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཟད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འཕོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ལྟེ་བའི་ཙ་བཅུ་

གཉིས་ལ་འཕོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འདོར་བར་བཞད་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་
འདོར་བའི་ཚུལ་དེ་སྣ་བྲག་གི་འཕོ་བ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་བ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་
འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། སྣ་བྲག་གི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔའི་རྒྱང་
བརྒྱ་བཅང་། ལྟེ་བའི་རྩ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ལས་འོངས་ནས་སྣ་བྲག་གི་སྒྲོར་བརྒྱ་བ་
ཡིན་པས། དེས་ན། ལྟེ་བའི་བྲིས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་ལས་འོངས་
ནས་སྣ་བྲག་ཏུ་བརྒྱ་བའི་སྣ་སྒྲོའི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འདོར་བའི་
དོན་ཡིན་གྱི་ལྟེ་བའི་རྩ་ལ་རྩ་འདབ་འཕོ་བའི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
ཞག་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུའི་རིང་ལ་འདོར་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ལོ་དགུ་བཅུ་
རྩ་བྲག་ཆེ་བ་སྟེང་དང་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་ལ། ཉིན་ཞག་རེ་ལ། སྣ་བྲག་གཡས་
གཡོན་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་རེ་དང་། འཕོ་བ་རེ་རེ་ལ་དབྱུགས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཞེ་
གསུམ་དང་། བཞི་གསུམ་རེ་རེ་དང་། འཕོ་མཆམས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་ལྔ་བཅུ་རྩ་
བྲག་རྒྱང་བཅས་རེ་བརྒྱ་བའི་རིམ་པ་དེ། དབྱུ་མའི་ལོ་གསུམ་གྱི་འགོ་ཚུགས་ནས།
སྣ་བྲག་གཡོན་ཁོ་ན་ལ་ཞག་གཉིས་བརྒྱ་བའི་འགོ་བཅམས་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ཉིད་ནས་
དོར་བེན་ཀྱང་། ད་དུང་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་སྣ་བྲག་ལ་བརྒྱ་བ་ཅམ་ནི་མ་དོར་ཏེ། འདི་
ལྟར་ལོ་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུའི་བར་ལ་སྣ་བྲག་གཡས་གཡོན་གྱི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་
ཆར་གཅིག་རྩིགས་ལ། དེའང་། སྣ་བྲག་གཡོན་ཁོ་ན་ལ་ཞག་གཉིས་རྒྱ་བ་དང་། དེ་
ནས་གཡས་ལ་ཞག་བཞི་དང་། དེ་ནས་གཡོན་ལ་ཞག་དྲུག་དང་། དེ་ནས་གཡས་ལ་
ཞག་བརྒྱད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་ལ་ཞག་བཅུ་བའི་གཡོན་རང་ལ་བརྒྱ་ས་བ་
ཞག་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེའི་རིང་ལ་གཡོན་ལ་གང་བརྒྱ་ས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་རྫོགས་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྣ་བྱག་གཡོན་ལ་སྣ་
བྱག་གཡོན་རང་ཉིད་ནས་ནས་མཁའི་རྒྱུད་མེ་རྩ་སའི་རིམ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་འཕོ་
བ་ལྗེའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་འབབ་བས། དེའི་ཆེ་སྣ་བྱག་གཡོན་
ལ་འཕོ་བ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདོར་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ནས་གཡམས་སུ་འཕོས་ནས་འཆི་ཞག་བྱག་དང་རང་བཞིན་བ་ཞག་བྱག་སྟེ་
བརྩ་གཉིས་བརྒྱས་བས། གཡམས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྒྱས་བ་ཉིན་ཞག་ཉེར་གཉིས་པོ་
དེ་དག་གི་རིང་ལ་གཡམས་ལ་གང་བརྒྱས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁོ་ན་ཡིན་བ་དང་། དེ་
ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་སྣ་བྱག་གཡམས་ལ་སྣ་བྱག་གཡམས་རང་ཉིད་ནས། ས་རྩ་མེ་རྒྱུད་ནམ་
མཁའི་རིམ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་འཕོ་བ་ལྗེའི་ནང་ཆོན་གྱི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདོར་བ་
སྤར་ལྟར་ཉ། དེ་ལྟར་ན་འཕོ་བ་དང་པོ་ལ་ཞག་བཙོ་བརྒྱད་གཉིས་བ་ལ་ཉེར་བརྒྱད་
ཡོད་བ་ནས་འཕོ་བ་བརྩ་གཉིས་བ་ལ་ཞག་བྱག་ཅུ་ཡོད་བའི་བར་དུ་ཤེས་བར་བྱ་ལ།
འཕོ་མཆོམས་སུ་སྣ་བྱག་ཉུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་བརྒྱ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞག་གངས་
རྣམས་གཡམས་གཡོན་སྟེལ་མར་རྒྱ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་འདོར་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བརྩ་གཡམས་གཡོན་སྟེལ་ནས་འདོར་དགོས་བས། འདོར་བྱེད་ཀྱི་ཞག་ཀྱང་སྟེལ་ནས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་སྟེལ་ནས་འདོར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དང་པོར་སྣ་
བྱག་གཡམས་གཡོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བརྩ་བརྒྱ་བ་ན་གཡོན་གྱི་ལྷ་རྫོགས་བར་
བརྒྱས་ནས་གཡམས་ལ་བརྒྱ་བ་མ་ཡིན་བར། གཡམས་དང་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རེ་
རེ་སྟེལ་ནས་བརྒྱ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་སྣ་བྱག་གཡམས་ཁོ་ན་དང་། གཡོན་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་བ་
ཞག་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལ་སོགས་བའི་སྐབས་སུ་འང་། ལྟེ་བའི་ཅ་ཆེན་བརྩ་གཉིས་ལ་

དགྲིལ་འཁོར་ལྗེ་རྒྱུང་ཙཱ་ཁ་པའི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ནི་ཡོད་ལ། ཙཱ་ཁ་པའི་མཆམས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་ལྗེ་བཅུ་ཙཱ་ཁ་པའི་དབུ་མར་བརྒྱ་བའང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ནའང་། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་དེ་དག་ཨ་བརྒྱ་རྗེའི་ནང་གི་སྐབས་ཤིག་ནས་འོག་ཏུ་ཐོག་གི་ཤྱེང་དུ་སྒྲོལ་བ་ཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཞག་རེ་ལ་སྒྲོལ་བ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་རྒྱ་བའི་སྐབས་སུ་འང་། ལྗེ་བཅུ་ཙཱ་ཁ་པའི་དབུ་མར་བརྒྱ་བའི་བཞི་ཆ་དེ་ནི་སྒྲོལ་བ་ཞི་སྐབས་ཤིག་ནས་འོག་ཏུ་ཐོག་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ལོ་དགུ་བཅུ་ཙཱ་ཁ་པའི་སྐབས་སུ་འང་། ཞག་རེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་དབུགས་གསུམ་གསུམ་དབུ་མའི་ནང་གི་མཆམས་ཤིག་གི་བར་དུ་འོངས་ནས་སྒྲོལ་བ་ཞི་འོང་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་དབུ་མ་ནས་བརྒྱ་བ་ལ་སྒྲོལ་བ་མཉམ་རྒྱ་བྱེད་པས་མ་ཁུབ་ཅིང་། ལྷ་བའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིར་བྱིས་ཀྱི་འདབ་མ་ཡོངས་སུ་དོར་ཡང་དབུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། དམན་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལྷ་བའི་ཙཱ་ཁ་པའི་གཡོན་བ་ནམས་རྒྱུང་གིས་དོར་ནས་མི་བརྒྱུང་སྒྲ་བུག་གཡོན་ལ་བརྒྱ་བ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་བུག་གི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་མེད་ཀྱང་ལྷ་བའི་ཙཱ་ཁ་པའི་ཡོད་པའང་མི་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཀྱི་ཞག་གངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་ལོ་བརྒྱར་ཞག་རེ་ལ་དབུག་བརྒྱ་དོན་ལྗེ་བརྒྱས་པའི་གངས་ཞག་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་དང་སྦྱོར་བ་མི་འགྲིག་པའི་སྦྱོན་དེ་དག་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་མིན་པར་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཞག་ལྷེ་ཆོན་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱས་པ། ཞག་དགུ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུས་དགྲིལ་འཁོར་ལྗེ་འདོར་བར་གསུངས་པ་དེ། ལྷ་བའི་ཙཱ་ཁ་པའི་བཅུ་གཉིས་ལ་དགྲིལ་འཁོར་ལྗེ་

འདོར་བ་ལ་བཞེད་པ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ལྟེ་བའི་རྩ་ཆེན་བཙུག་ཉིས་པོ་རེ་
རེ་ལ་ལྷ་ལྷར་གྲུས་པའི་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་དྲུག་ཙམ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རྒྱང་འདོར་
བ་ནི། རྩ་རེ་རེ་འདོར་བ་ལ། ཞག་བཙུང་བཙུང་དགོས་པར་གསུངས་པས།
ཞག་ལྟོང་བཙུང་ཙམ་དགོས་ལ། དེ་དག་གང་ལས་གྲུས་པའི་རྩ་ཆེན་བཙུག་ཉིས་འདོར་
བ་ལ་དགུ་བཙུ་སྟུ་ཙམ་མ་སོང་བས། གང་ལས་གྲུས་པའི་རྩ་ཆེན་རྒྱང་གིས་
དོར་ནས། དེ་ལ་གྲུས་པའི་རྩ་ལ་ད་དྲུང་རྒྱང་རྒྱ་བ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཡོན་ལ་འཆི་ཞག་གཅིག་རྒྱ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པའམ་
འཕོ་བའི་ཞག་གཅིག །དེ་ནས་གཡས་ལ་འཆི་ཞག་གཉིས། རང་བཞིན་པ་གཉིས་ལ་
སོགས་པར་སྤེལ་ནས་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་གྱི། གཡོན་ལ་འཆི་ཞག་
དང་རང་བཞིན་པའི་ཞག་གཅིག་གསུམ་ལྷ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་གཞུང་གི་
ནས་གཡས་ལ། གཉིས་བཞི་དྲུག་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་གཞུང་གི་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་
འགྲེལ་བར། སློབ་དཔོན་རྒྱ་རོ་བས། མཉམ་པའི་དུས་སྤྱིར་ལ་སྤྱེས་པའི་དང་པོ་ཉིན་
ཞག་གཉིས་པ་ལ་འབབ་པོ། །སྤྱིར་ཉིན་ཞག་གཉིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །དེ་ནས་ཉིན་
ཞག་གཅིག་གཡོན་པ་ལ་འབབ་པོ། །ཉིན་ཞག་གཅིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །དེ་ནས་
ཉིན་ཞག་བཞི་གཡས་པ་ལའོ། །བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་གཡོན་པ་
ལའོ། །གསུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །དྲུག་གཡས་པ་ལའོ། །དྲུག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུའོ། །ལྷ་གཡོན་པ་ལའོ། །ལྷ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུ་ཙམ་རྩ་རྩ་གཉིས་
གཡས་པ་ལའོ། །སྟུ་ཙམ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །སྟུ་ཙམ་རྩ་རྩ་གསུམ་གཡོན་

བ་ལའོ། །སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུའོ། །ཞེས་སྟེལ་
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་བ་དང་འགལ་བས་སོ། །རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ།
ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་པའི་མིང་རོ། །འོ་ན་སྣ་བྱག་འཕོ་བ་དང་། ཙ་འདབ་འཕོ་བ་གང་
གི་སྐབས་སུའང་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་ལས་མེད་ཅིང་།
གཡོན་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོགས་པར་བརྒྱས་མ་ཆར་བར་གཡལས་སུ་འཕོ་ན་
གཡལས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཡང་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་གི་འཕོ་དེ་བརྒྱས་ནས་དེ་
རྩིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་རྒྱ་དགོས་ལ། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའང་གཡལས་ནས་
རྩོགས་པར་བརྒྱས། མ་ཆར་བ་ལ་གཡོན་དུ་འཕོ་དགོས་པས། གཡོན་གྱི་རྒྱུད་གི་
རྒྱུད་ཐོག་མར་སའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱ་དགོས་པ་སོགས་འཆོལ་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པར་སྣ་བྱག་གཡོན་ལ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོགས་པར་བརྒྱས་ནས། ལྷ་བཅུ་
ཙ་བྱག་ཀྱང་བཅས་དབྱ་མར་བརྒྱས་ཏེ། དེ་ནས་གཡལས་སུ་འཕོས་ཤིང་སའི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྩོགས་པར་བརྒྱས་ནས་སྐར་ཡང་ལྷ་བཅུ་ཙ་བྱག་དང་ཀྱང་བཅས་བརྒྱས་ཏེ།
སྣ་བྱག་གཡོན་ལ་འཕོས་ནས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་རྩོགས་པར་བརྒྱ་བ་
སོགས་ཡིན་ན། དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་ལས་མེད་པ་ལྟར། འཕོ་བའང་བཅུ་ལས་མེད་
པའམ། འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་ན། འཕོ་བ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་གང་གིའང་རྒྱུད་
དང་སྒྱུར་རྒྱུ་མེད་པར་འབྱུང་རོ་སྟུམ་ན། དོགས་པ་། དོགས་པ་འདི་ཙ་འདབ་རེ་དང་འབྱུང་བ་རེ་
སྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་སྟུམ་པས་འབྲུལ་འདུག །དེའང་སྒྱུར་རྒྱུའང་མིན་ཞིང་། སྒྱུར་ན་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་འཆོལ་བའི་སྒྱོན་
བརྒྱུ་ཅིང་། ལྷ་རོ་པས་ཀྱང་འདབ་མ་བྱག་གི་འདབ་མ་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་བ་ལྷ་རེ་ལས་མ་སྒྱུར་ཡང་། བྱག་ལྷ་སུམ་ཅུ་
ཡོད་པའི་གངས་མཁའ་ནས། དན་རྒྱལ་མི་བཅོལ་སོ། །དེའདི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྒྱོན་སྟོང་བ་ནི་

འདིར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཡང་ལྷ་མ་དག་གིས་མ་དབྱེད་དོ།

འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དགྲིལ་འཁོར་བཅུ་ལས་
མེད་ཀྱང་། གཡོན་ལ་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཕོ་བ་ལན་གཉིས་དང་། གཡས་
ལ་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཕོ་བ་ལན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཡོན་ལ། ནམ་མཁའ། རྒྱང་། མེ། རྩ། ས་ནམ་མཁའ་དང་།
གཡས་ལ་ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་ས་ཞེས་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩ་འདབ་
བཅུ་གཉིས་པོ་ལའང་། གཡོན་གྱི་བྱ་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་ཚུ་ས་ནམ་མཁའི་
དགྲིལ་འཁོར་འབབ་བ་དང་། གཡས་ཀྱི་བྱ་གཞི་ནི་ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའ་སའི་
དགྲིལ་འཁོར་འབབ་བའོ། །གཞན་དུ་རྩ་འདབ་གཡས་ཀྱི་གཅིག་དང་གཡོན་གྱི་
གཅིག་ལ་དགྲིལ་འཁོར་གང་ཡང་འབབ་རྒྱ་མེད་བས་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བ་འགལ་
ལོ། །འོན་ཀྱང་དགྲིལ་འཁོར་བཅུ་ལས་གངས་མང་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། གཡོན་གྱི་
དང་པོར་བརྒྱ་ས་བའི་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། མཐུག་གི་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་
འཁོར་གཉིས་རྩ་འདབ་སོ་སོ་ལས་བརྒྱ་བ་ཡིན་ཡང་། དགྲིལ་འཁོར་གཅིག་ཡིན་
བས་སོ། །འོ་ན་གཡས་ལ་ས་གཉིས་དང་གཡོན་ལ་ནམ་མཁའ་གཉིས་བྱེད་ཀྱི། དེ་
བཞིན་དུ། རྩ་གཉིས་དང་མེ་གཉིས་སོགས་མི་བྱེད་བ་ཅི་ཞེ་ན། གཡས་གཡོན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་རེ་རེ་ལན་གཉིས་གཉིས་མ་བྱས་ན་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་མི་འོང་ཞིང་།
རྩ་འདབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་བར་འགྱུར་ལ། གཡས་ལ་ས་དང་གཡོན་ལ་ནམ་
མཁའ་ལན་གཉིས་མ་བྱས་བར་དགྲིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ལན་གཉིས་བྱས་ན། གཡོན་
ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་ཚུ་ས། ཞེས་དང་པོ་ནམ་མཁའ་ནས་རྩ་མ་བ་དང་། གཡས་ལ་

དང་པོ་ནས་རྩེ་མ་པའི་གོ་རིམ་འཆོལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དོན་འདི་ཉིད་དབང་
མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བར། སྟོབ་དཔོན་ནུ་རོ་པས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཡོན་
བ་དང་གཡས་བ་དང་དབུ་མའི་རྩ་འདི་རྣམས་ལ་ཉིན་མཆོན་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུག་
ཅུ་འབབ་སོ། །དེ་ལ་ཉེ་བའི་བསྐྱའི་འདབ་མའི་གཡོན་གྱི་འདབ་མ་དུག་ལུག་དང་།
འཁྲིག་པ་དང་། སེང་གོ་དང་། སྤང་དང་། གཞུ་དང་། བུམ་པའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ལ་
སོ་སོར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་སུམ་ཅུ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གཡས་གྱི་འདབ་མ་དུག་སྤང་དང་། ཀཏེ་ཅ་དང་། བུ་མོ་དང་། སྤྲིག་པ་དང་། ཅུ་སྤིན་
དང་། ཉའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ལ་སོ་སོར་ས་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྗེའི་བདག་
ཉིད་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་སུམ་ཅུ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་མ་བྱས་ན། འདབ་མ་དུག་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
སུམ་ཅུར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ལྗེ་ལྗེ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལས་མི་འབྱུང་བས་སོ། །

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན། དུག་ལྗེ་སུམ་ཅུར་འགྱུར་ཏེ། དེའང་དཀྱིལ་
འཁོར་སུམ་ཅུ་སུམ་ཅུར་གསུངས་པ་འདི་ནི། རྩ་ཆེན་རེ་རེ་ལ། གཙོ་བོ་ས་ལྟ་བུ་རེ་
རེའི་དཀྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་ལའང་། འཁོར་འབྱུང་བ་རྒྱུད་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་བཞི་
ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ན་འབྱུང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྗེའི་བདག་ཉིད་
ཀྱང་། འབྱུང་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སུམ་ཅུ་སུམ་ཅུར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །རྩ་
སྟོང་ཐལ་དོན་གཉིས་གཙོད་རྩལ་དང་། རྩ་རེ་གཙོད་པ་ལ་ཞག་བཙོ་བརྒྱད་དགོས་
པའང་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་འགལ་བའི་རྩལ་ལ་སོགས་པ་འགལ་ཞིག་ནི་འོག་དུ་
རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མཐའ་དབྱེད་པ་བྱས་ནས། ད་ནི་རྩ་

འཆད་པའི་ཚུལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེའང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཉེ་བ་དང་ཆོག་མཆོག་ཆེ་
ཆུང་གི་རྩ་དང་གསལ་བྱེད་གཅོད་ཚུལ་སྟོགས་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་དབྱངས་གྱི་ཡི་གེ་
དང་རྩ་གཅོད་ཚུལ། འཆི་བའི་གོང་གི་ཉིན་ཞག་དུག་གི་རིང་ལ་ལྷག་པའི་རྩ་ལ་ཆུང་
ཆུང་ཚུལ། ལོ་བརྒྱའི་ཉིན་ཞག་གི་ཆོག་མཆོག་སྟེང་ལ་རྩ་སྟོང་ཐུག་བརྟན་ཅུ་
རྩ་གཉིས་གཅོད་པའི་ཚུལ། དུས་གྱི་རྩའི་ངེས་པ་བཤད་པ། ཟླ་བ་དང་ཉི་མའི་རྒྱ་
པའི་ཆ་ཤས་དང་ཡི་གེ་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཕྱེ་ནང་ལ་སྦྱར་བ་ཉེ་དུག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་ཉེ་བ་ལ་བྲིས་གྱི་རྩ་བཅུ་གཉིས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དུག་ཅུ་
འབབ་པར་བྱེད་པ་དུག་ཅུ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རྩ་དང་ཡི་གེ་གཅོད་པའི་
ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དེ། དེའང་དགུ་ཡིས་བསྟུན་པའི་ལག་འགྲོ་
ཞེས་པ། བརྒྱད་ལ་དགུ་ཡིས་བསྟུར་བས་བརྟན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཏེ། དེ་ནི་ཉེ་བའི་རྩ་
འདབ་བཅུ་གཉིས་དང་། དེ་ལས་ཀྱིས་པ་དུག་ཅུ་བསྟོམས་པའི་གངས་སོ། །དེ་ལ་རྩ་
ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷར་གྱིས་པས་དུག་ཅུ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲ་བའི་དུག་ཅུ་
པོ་རེ་རེ་གཅོད་པ་ལ། སྟོགས་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཉིན་ཞག་བཙོ་བརྒྱད་རེ་བཞོས་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་སྟོགས་དུག་ཅུ་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཉིན་ཞག་གི་ཆོག་མཆོག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་འོང་
ངོ། །སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཐམས་ཅད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩ་རྣམས་ལས་ལོ་
གསུམ་གྱི་སྟོགས་རྣམས་ཀྱིས་དུག་གི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་དོར་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་
འབབ་པར་བྱེད་པ་འདོར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ཉེ་བའི་དོན་གཉིས་པོ་
ཐམས་ཅད་འདོར་རམ་སྟེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིན་ཞག་དུག་གི་མཆོམས་སུ་བྱེ་བ་ལས།
ལྷག་པའི་རྩ་རྣམས་སུ་ཆུང་བཅུ་ཆུང་བར་བྱེད་པ་ལ་བཞོས་པས། དོན་གཉིས་པོ་དེའི་

རྒྱལ་ཆ་ནང་གི་རྩ་ཆེན་བཙུ་གཉིས་ལོ་གཅོད་པ་ཡོངས་སུ་དོར་བས་དེ་མ་བཅད་པར་
 བཞག་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འབབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་རྒྱལ་ལྟ་ལོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་
 གིས་འདོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལའང་རྒྱལ་ཆ་འཛོག་
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་ལོ་གསུམ་གྱི་
 ཞག་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལ་བྲིས་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འདོར་པར་
 བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་བཙུ་གཉིས་ལ་འདོར་པར་བྱས་པ་དང་། ཁས་
 རྒྱངས་འགལ་ལ་འཆི་བའི་མཐར་ཞག་རྒྱལ་གི་རྒྱུང་རྒྱ་བ་ནི། སྤར་བཅད་ཆར་བའི་རྩ་
 ལའང་བརྒྱ་བ་མི་འགལ་ཏེ། ཆོགས་ཆེན་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་སུམ་བརྒྱ་རྒྱལ་ལྟ་སྤར་
 ལོ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་བཅད་ཆར་ཡང་། འཆི་བའི་གོང་གི་མཐའི་ཞག་རྒྱལ་གི་རིང་ལ་
 དེ་དག་ཏུའང་རྒྱང་བརྒྱ་བར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
 འོག་ནས་ཆོགས་ཆེན་དང་སོར་ཆོགས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་རེ་ལ་འཆི་རྒྱང་མི་
 བརྒྱ་ཞིང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འཆི་རྒྱང་བརྒྱ་བར་བཤད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་རྒྱལ་
 ཆ་རེ་ཞག་རྒྱལ་གི་རིང་ལ་འཆི་རྒྱང་བརྒྱ་བའི་ཆེད་དུ་འཛོག་པར་འདོད་པ་དངོས་སུ་
 བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་མི་གཅོད་ན་འཛོག་པ་དོན་མེད་ལ། རྩ་
 ཆེན་བཙུ་གཉིས་ལ་བརྒྱ་བའི་རྒྱང་གཏན་ནས་མ་དོར་བར་དེ་ལས་གྲུས་བའི་རྩ་རྒྱལ་
 ལྟ་ལོ་རྣམས་རྒྱང་གིས་འདོར་བའང་མི་འཐད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་རྒྱལ་ལྟ་སྤར་རྩ་རྒྱལ་
 ལྟ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོ་ལ་རྒྱལ་ཆ་རེ་རྒྱང་གིས་གཅོད་པ་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ལྟེ་
 མི་གཅོད་པར་འཛོག་ཅེས་པར་འཆད་པའང་མི་འཐད་དེ། རྩ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་རེ་ལ་
 རྒྱང་བརྒྱ་ན་རྩ་དེ་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རྩ་དེ་རྒྱང་གིས་དོར་ན། ད་ལྟ་

ཅ་དེ་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བ་མེད་དགོས་པས། ཅ་དེ་བཅད་ཆར་བ་དང་། ཅ་དེའི་བྱ་ཆ་རེ་ལ་
རྒྱང་ནང་མར་བརྒྱ་བ་ཤིན་ཏུ་ལག་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གུ། མགིན་བ་ལ་ཡུད་
ཅམ་བྱ་ག་འབབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རོ་དང་ཞེས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་
དང་མི་ལག་ལ་ལམ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཅ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ཆ་རེ་བཞག་པ་དེ་ལ་མཐའི་
ཞག་བྱ་ག་གི་རིང་ལ་རྒྱང་བརྒྱ་བའི་དོན་མིན་ཏེ། འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་
པར་བྱའོ། །

དེས་ན་གཞུང་དེའི་དོན་ནི། འོ་གསུམ་ཕྱོགས་བྱ་ཕུ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅ་དོན་
གཉིས་ཀྱི་བྱ་ག་གི་ཆ་ཤས་ཏེ་བྱ་ཆ་ཅ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ལ་རྒྱང་བརྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་
དོར་བའི་སྒོ་ནས། དེ་དག་ལས་བྱེས་པའི་ཅ་བྱ་ཕུ། དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འབབ་པར་
བྱེད་པ་རྣམས་འདོར་རོ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཅ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་དང་།
དེ་ལས་བྱེས་པ་བྱ་ཕུ། ཆོགས་ཆེ་རྒྱང་གི་ཅ་དང་བཅས་པ་གཅོད་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ལྟེ་བའི་བྲིས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལས། ལྟེ་བའི་ཅ་ལྔ་
ལྔ་བྱེས་ལ། ལྟེ་བའི་ཅ་ལྔ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ཅ་རྒྱད་རྒྱང་ལག་ལ་སོང་
བས། ཆོགས་ཆེན་རེ་རེའི་ཐད་དུ། ལྔ་ཆེན་རེའི་ཅ་རེ་རེ་ལས། བྱ་བྱ་བྱེས་པས།
ཆོགས་ཆེན་རེའི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་སུམ་ཕུ་རེ་རེ་འགྱུར་རོ། །ཆོགས་ཆེན་གྱི་ཅ་
རྣམས་ཀྱི་ཅ་རྒྱད་རྒྱང་ལག་གི་སོར་མོ་རྣམས་ལ་སོང་བས་ཆོགས་ཐུན་གྱི་ཅ་རྣམས་
སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདུག་པ་གཡས་པའི་ཐུག་པ་དང་དབྱུང་བའི་བར་གྱི་ཅ་འཁོར་གྱི་
ཅ་སུམ་ཕུ་པོའི་རྒྱན་ལག་པ་གཡས་པའི་སོར་ཆོགས་འོག་མ་ལྔར་སོང་བས། སོར་
ཆོགས་རེ་ལ་ཅ་བྱ་བྱ་སྟེ། སོར་ཆོགས་ཀྱི་ཐེང་བ་འོག་མའི་ཅ་སུམ་ཕུའོ། །དེ་

བཞིན་དུ་དབྱང་བ་དང་། ཉེ་བའི་དབྱང་བ་ཞེས་བ་གྲུ་མོ་གཡས་པའི་བར་གྱི་རྩ་རྒྱུད་
སོང་བས་ལག་བ་གཡས་པའི་སོར་མོའི་ཆོག་སྤེང་དབྱས་མའི་རྩ་སྤྲུམ་ཅུ་དང་།
གཡས་པའི་ལག་མགོ་དང་ཉེ་བའི་དབྱང་བའི་བར་མཁྲིག་མའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་སྤྲུམ་
ཅུ་བོའི་རྩ་རྒྱུད་སོང་བས་ལག་བ་གཡས་པའི་སོར་མོའི་ཆོག་སྤེང་སྤྲེང་མ་སེན་
མོའི་མཆོམས་གྱི་ཆོག་སྤེང་རྒྱུ་རྩ་སྤྲུམ་ཅུར་འགྱུར་ཚུལ་འདི་ལག་བ་གཡོན་དང་རྒྱ་
བ་གཉིས་ལའང་རིགས་བསྐྱེས་བས་ཤེས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོག་སྤེང་ཆེན་བཅུ་གཉིས་རེ་
རེ་ལ་རྩ་སྤྲུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་པས་སྤྲུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་། ཆོག་སྤེང་སྤྲེང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་།
ཆོག་སྤེང་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་
རྣམས་ནི་རྒྱ་བ་དང་ལག་པའི་ལས་གྱི་དབང་བོའི་བྱ་བ་འགྲོ་བ་དང་ལེན་བ་སོགས་
ལ་འཇུག་པའི་དང་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་ལ། སོར་ཆོག་སྤེང་
གྱི་རྩའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ནི་ལེན་བ་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པས་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་
བྱའོ། །ཆོག་སྤེང་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཕྱིར་སྤྲེང་བ་བཅུ་གཉིས་དང་སྤྲུམ་ན་ལག་བ་
གཡས་པའི་སྤྲུག་བ་དང་དབྱང་བའི་བར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་སྤྲུམ་ཅུ་ནི་ཚུ་སྤྲེང་གྱི་སྤྲེང་
བའི་ཆེས་སྤྲུམ་ཅུ་དང་། ལག་བ་གཡོན་པའི་སྤྲུག་བ་དང་དབྱང་བའི་བར་གྱི་འཁོར་
ལོའི་རྩ་སྤྲུམ་ཅུ་ནི། དཔེའི་སྤྲེང་བའི་ཆེས་སྤྲུམ་ཅུ་འོ། །ཞེས་སོགས་སུ་སྤྲུང་། གཞུང་
ཉིད་ན་གསལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་སྤྲོང་བརྒྱུད་ཅུའི་རིང་ལ། ལྟེ་བ་དང་
ཆོག་སྤེང་ཆེ་རྒྱུད་གི་རྩ་དེ་དག་གཅོད་པའི་ཚུལ་ནི། ལྟེ་བའི་རྩ་དྲུག་ཅུ་བོ་རེ་རེ་གཅོད་
བ་ལ་ཕྱོགས་གྱི་མིང་ཅན་ཞག་བཅོ་བརྒྱུད་རེ་དགོས་ཤིང་། རྩ་དེ་དག་རེ་རེ་བཅད་པ་

ན། དེ་ལས་གྲུས་པའི་ཅ་རྒྱལ་རྒྱལ་གཅོད་པས། ཞག་བཙོ་བརྒྱད་པོའི་རིང་ལ་ཉེ་བའི་
ཅ་གཅིག་དང་། དེ་ལས་གྲུས་པའི་ཆོག་ས་ཆེན་གྱི་ཅ་རྒྱལ་གཅོད་ཅིང་། དེས་ན་
ཆོག་ས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཅ་རེ་རེ་གཅོད་པ་ལ། ཉིན་ཞག་ཅེ་མོ་ཅན་ཞེས་ཉིན་ཞག་
གསུམ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་ས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཅ་རེ་རེ་བཅད་པ་ན་
དེའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་སོར་ཆོག་ས་ཀྱི་ཅ་རེ་རེ་འང་གཅོད་དེ། དཔེར་ན། ཉེ་བའི་ཅ་རྒྱལ་ཅུའི་
ནང་ནས། གཡས་ཀྱི་སུམ་ཅུའི་དང་པོ་ཞག་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཅད་པ་ན་དེ་ལས་
གྲུས་པ། ལག་པ་གཡས་པའི་སྤག་པ་དང་དཔྱང་བའི་བར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་རྒྱལ་
དང་། རྒྱལ་པོ་དེའི་ཅ་རྒྱུད་ལག་པ་གཡས་པའི་སོར་མོའི་ཆོག་ས་སྤེར་འོག་མའི་ནང་
ནས། མཐེ་བོང་གི་ཆོག་ས་འོག་མའི་ཅ་རྒྱལ་ཀྱང་གཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་བསྐྱེས་པས་ཤེས་ལ། ཉེ་བའི་ཅ་ཆེན་བཙུག་ཉིས་
གཅོད་ཚུལ་གྱི་ཞག་གངས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་ཉེ་བའི་ཅ་རྒྱལ་ཅུའི་ནང་ནས་
རེ་རེ་དོར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་གྲུས་པའི་ཆོག་ས་ཆེན་གྱི་ཅ་རྒྱལ་རྒྱལ་འདོར་ཞིང་།
ཆོག་ས་ཆེན་གྱི་ཅ་རྒྱལ་རྒྱལ་དོར་བའི་དབང་གིས་དེའི་ཅ་རྒྱུད་སོར་ཆོག་ས་ཀྱི་ཅ་
རྒྱལ་རྒྱལ་འདོར་བ་བཞིན་དུ། ཅ་ཆེན་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རེ་རེ་དོར་བའི་དབང་
གིས། དེ་ལས་གྲུས་པའི་ཉེ་བའི་ཅ་ལྡ་ལྡ་འདོར་བ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉེ་བའི་ཅ་རྒྱལ་ཅུའི་ནང་ནས་ལྡ་འདོར་བ་ལ་ནི།
ཕྱོགས་ལྡ་དགོས་པས། ཞག་དགུ་བཙུ་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་ཅ་ཆེན་གཅིག་འདོར་བའི་
ཡུན་ཆད་དུ་རིགས་སོ། །དེ་བས་ན་ཞག་དགུ་བཙུ་སོང་བ་ན། ཅ་ཆེན་གཅིག་དང་།
དེ་ལས་གྲུས་པའི་ཉེ་བའི་ཅ་ལྡ་དང་། ལྡ་པོ་དེ་ལས་གྲུས་པའི་ཆོག་ས་ཆེན་གྱི་འཁོར་

ལོ་གཅིག་དང་། དེའི་རྩ་རྒྱུད་སོར་ཆིགས་ལཱའི་རྩ་རྒྱུད་གིས་འདོར་བ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྩ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་འདོར་བ་ལ་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་
དགོས་པ་ནས། ཆིགས་ཐོན་བྱ་ཅུའི་རྩ་འདོར་བ་ལ་འང་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་དགོས་
པའི་བར་དུ་ཞག་གངས་མཚུངས་ཤིང་། ལོ་གསུམ་དང་རྩ་དེ་དག་གཅོད་པ་གཉིས་
སྒྱུར་བ་ལེགས་པར་འགྲིག་པར་འགྱུར་ལ། རྩ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་སྟོང་སྟག་
བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ལ་མི་གཏོགས་པས། རྩ་འདི་དག་གཅོད་ཚུལ་འདི་ལྟར་
བྱས་པ་དང་། རྩ་སྟོང་སྟག་དོན་གཉིས་ལས་ཞག་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་གཅོད་པའི་
འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དོ། །འོ་ན་རྩ་སྟོང་སྟག་དོན་གཉིས་གང་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་བཤད་རྒྱུ་དོན་ཆེའི་སྒྲུང་བ་ལས་ནི། སྒྲིང་གའི་རྩ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱས་པར་
གསུངས་ཏེ། དེའང་སྒྲིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལས་ཁྲ་བ་དང་། རྩལ་དང་།
རྒྱང་འབབ་པའི་རྩ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱས་པས་ཉེར་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་
དུ་བྱས་པས་དོན་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་སྟོང་སྟག་རེར་བྱས་པས་སྟོང་སྟག་བདུན་ཅུ་རྩ་
གཉིས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྟོང་སྟག་ཉེར་བཞི་ནི་ཁྲ་བ་འབབ་པ་དང་། སྟོང་སྟག་ཉེར་
བཞི་ནི་རྩལ་འབབ་པ་དང་། སྟོང་སྟག་ཉེར་བཞི་ནི་རྒྱང་འབབ་པར་གསུངས་ལ།
འདིར་ཡང་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ཁྲད་པར་དུ་གཅོད་པའི་དབྱངས་གསལ་གྱི་
རྩ་འདི་དག་ལས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། གང་ལས་བྱས་
པའི་གཞིའི་རྩ་རྒྱུད་གིས་དོར་ནས། དེ་ལས་བྱས་པའི་རྩ་ཐོན་རྒྱུད་གིས་མ་དོར་བ་
འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བས་ན་དབུ་མ་ཉིད་ལས་རྩ་ཐོན་སྟོང་སྟག་དོན་
གཉིས་སུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་བྱ་དགོས་པར་མཛོན་འོ། ། །

༥ དན་ཅི་ཅ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་པའི་ལྷའི་ཡི་གེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
ལྷག་པའི་ལྷའི་དོན་ནི། ཡི་གེ་འདི་དག་ཅ་དེ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ནམ། ཅ་དེ་
དག་གི་ནང་ན་ཡི་གེ་དེ་དག་གི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་མིན་གྱི། ཅ་འདི་དག་སྦྱོར་བའི་
དོན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེས་ཀྱི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་གྱིས་ཅ་དེ་དང་དེ་དག་
མཆོན་ནས་བསྟན་པས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པས་ལྷག་པའི་ལྷའི་ཡི་གེ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་འདི་ནས་མདོར་བསྟན་ཅིང་། འོག་གྲུ། དན་ཅི་སྟེ་བ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་
མདོར་བསྟུས་ན། ལག་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ཅ་ནི་བྱང་
བཟོད་ཀྱི་ཆེ་བ་དུག་གི་ཆེས་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་སྦྱོར་ལ། ཁྱད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་
ཆེན་དུག་གི་ཅ་རྣམས་ནི་ལྷོ་བཟོད་ཀྱི་ཆེ་བ་དུག་གི་ཆེས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་
དང་སྦྱོར་ཞིང་། ཐོག་མར་ལག་པ་གཡོན་ལྷ་བྱ་ནས་མཆོན་ཏེ་བརྗོད་ན། ཀ་ཅ་ཌ་ཏ་
བ་སའི་སྟེ་བ་སྟེ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྟེ་ཆོན་དུག་ཡོད་ལ། སྟེ་ཆོན་དུག་པོ་དེ་སྟོག་
གི་དབྱངས་ཐུང་དུས་སྟེ་བ་དང་། རིང་པོས་སྟེ་བའི་སྟོན་སྟེ་ཆོན་བཅུ་གཉིས་སུ་
འབྱར་ཞིང་། དེ་ལ་སྟོག་གི་དབྱངས་ཐུང་དུས་སྟེ་བའི་ཀ་ཅ་ཌའི་སྟེ་ཆོན་གསུམ་ལག་
པ་གཡོན་པའི་ཆོགས་ཆེན་གསུམ་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཡི་གེ་དང་། སྟོག་གི་དབྱངས་རིང་
པོས་སྟེ་བའི་ཀ་ཅ་ཌའི་སྟེ་ཆོན་གསུམ་ལག་པ་གཡས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་གསུམ་ཀྱི་
འཁོར་ལའི་ཡི་གེ་དང་། ཡང་། སྟོག་གི་དབྱངས་ཐུང་དུས་སྟེ་བའི་ཏ་བ་སའི་སྟེ་ཆོན་
གསུམ་ཁྱད་པ་གཡོན་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་གསུམ་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཡི་གེ་དང་། ཡང་སྟོག་
གི་དབྱངས་རིང་པོས་སྟེ་བའི་ཏ་བ་སའི་སྟེ་ཆོན་གསུམ་ནི་ཁྱད་པ་གཡས་ཀྱི་ཆོགས་

1 ཡར

2 ଭୟ

3 ਠੀਕੇ

དབང་གིས་སྤྱོད་བས་སྤྱུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ང་འི་ཐི་ཏུ་མྱོང་འཁོར་པའོ། །དེས་གསལ་བྱེད་
གི་ཡི་གེ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་རིགས་འགྲེལ། །

དེས་ན་གསལ་བྱེད་གི་ཡི་གེ་རིང་པོ་སྤྱི་ཙམ་ཅུ་དང་། སྤང་ཏུ་སྤྱི་ཙམ་ཅུ་པོ་དེ་དག་
རང་བྱུང་གི་ཡི་གེ་ཐེག་ལེ་ཅན་དང་། ཆོག་བྱག་ཅན་དང་བཅས་པའི་རིང་པོ་སྤྱུག་དང་
སྤང་ཏུ་སྤྱུག་གིས་སྤྱོད་བས་སྤྱི་ཙམ་བརྒྱ་ཅུ་དང་འགྱུར་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བྱེད་
སྤང་རིང་སྤྱུག་ཅུ་པོ་དེ་ཡོན་ཏན་ནམ་འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ཐེག་ལེ་དང་ཆོག་བྱག་ཅན་
དང་བཅས་པའི་སྤང་རིང་སྤྱུག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་སྤྱོད་བས་སྤྱི་ཙམ་བརྒྱ་
ཅུ་དང་། ཡང་གསལ་བྱེད་སྤང་རིང་སྤྱུག་ཅུ་ལ། ཡ་ཆའི་ཡི་གེ་ཐེག་ལེ་ཅན་དང་
ཆོག་བྱག་ཅན་དང་བཅས་པའི་སྤང་རིང་སྤྱུག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་སྤྱོད་
བས་སྤྱི་ཙམ་བརྒྱ་ཅུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུའི་གངས་སུ་
འགྱུར་ལ་ཆོགས་ཆེན་དང་ཆོགས་སྤན་གྱི་ཙམ་སྤྱི་ཙམ་བརྒྱ་ཅུ་སྤྱུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་
ཙམ་ལེ་ལའང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་རང་བྱུང་གི་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་
པས་སྤྱོད་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ནམ་འཕེལ་བའི་ཡི་གེས་སྤྱོད་བ་དང་། ཡ་ཆའི་ཡི་གེས་སྤྱོད་བ་
སྟེ་གསལ་བྱེད་གི་ཡི་གེ་གསུམ་གསུམ་སྤྱི་ཙམ་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་བྱུང་གི་ཨ་
སྤང་ཏུས་སྤྱོད་བའི་ད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཡི་གེ་ཨ་སྤང་ཏུས་སྤྱོད་བའི་ད་དང་། ཡ་ཆའི་ཡི་
གེ་ཏ་སྤང་ཏུས་སྤྱོད་བའི་ད་གསུམ་ག་ལག་བ་གཡོན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་
དང་པོ་སྟག་བ་དང་། དཔྱད་བའི་བར་གྱི་ཙམ་སྤྱི་ཙམ་ཅུའི་ནང་ནས་ཙམ་དང་པོའི་ཡི་གེར་
སྟོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལག་བ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་ཆོགས་འོག་མ་ལ་ཙམ་སྤྱུག་
ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཙམ་དང་པོའི་ཡི་གེར་ཡང་དེ་གསུམ་སྟོར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའང་ལག་

བ་དང་རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་རྩའི་འཁོར་ལོ་ཆེ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱངས་ཐུང་དུས་
ཕྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ལུགས་འབྱུང་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལུགས་ལྟོག་དང་
སྟོག་གི་དབྱངས་ཡིག་ལུགས་འབྱུང་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཅ་སུམ་ཅུའི་དང་པོ་ལ་ང་
དང་། སུམ་ཅུ་པོ་ལ་ཀ་ལྟ་བུའོ། །གཡས་བ་རྣམས་ལ་དབྱངས་རིང་པོས་ཕྱེ་བ་དག་སྡེ་
ཆོན་དུ་མ་ཟད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་འང་ལུགས་འབྱུང་དང་། སྟོག་གི་དབྱངས་
ལུགས་ལྟོག་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཅ་སུམ་ཅུའི་དང་པོ་ལ་ཀླ་རིང་པོ་དང་། སུམ་ཅུ་པ་
ལ་རྒྱ་རིང་པོ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་པ་གཡོན་དང་གཡས་ལ་འང་རིག་པར་བྱ་ཞིང་།
ཆིགས་ཆེན་གྱི་རིགས་པས་ཆིགས་སྟན་རྣམས་ལ་འང་རིག་པར་བྱ་ལ། དབྱངས་
ཐུང་རིང་གིས་ཕྱེ་བའི་སྡེ་ཆོན་དེ་དག་ཀྱང་ཆིགས་ཆེན་དང་པོར་ཆིགས་གཡས་ལ་
སྦྱར་བ་དབྱངས་རིང་པོས་ཕྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས།
ཞེས་པས་རིམ་པས་སྟུང་རིམ་དང་། གཡོན་ལ་དབྱངས་ཐུང་དུས་ཕྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
ནི་ནམ་མཁའ་རྒྱུང་མེ་རྒྱུ་ས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་སྟོན་བའི་རིམ་པས་སྦྱར་བར་བྱ་འོ། །

དབྱངས་རིང་པོས་ཕྱེ་བའི་སྡེ་ཆོན་དུག་ལྟ་བུ་ནི་རིགས་དུག་དང་། དེའི་ནང་
ནས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མི་བསྐྱོད་པའི་རང་བཞིན་ནི་རྩ་
སྟོན་གྱི་འཕོ་བའི་རྩ་ལག་བ་གཡས་པའི་སྟག་བ་དང་། དབྱང་བའི་བར་གྱི་འཁོར་ལོ་
སྟེ། མི་བསྐྱོད་བ་དེ་ཉིད་ལ་རིགས་ལྡར་ཕྱེ་བ་ནི་འཁོར་ལོ་དེའི་རྩ་དུག་ཆོན་ལྟོ། །དེ་
ལྟར་ཕྱེ་བའི་མི་བསྐྱོད་བ་ལ་འང་རིགས་དུག་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་འཁོར་ལོའི་རྩ་སྡེ་ཆོན་ལྟོ་
དང་པོ་ལ་འང་རྩ་དུག་དུ་ཕྱེ་བའོ། །ཞེས་དེའི་རིམ་པས་ཆིགས་སྟན་རགས་གཉིས་ཀའི་
འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་རིན་སྟོར་བ་འབྲེལ་བར་རྒྱས་བར་

གསུངས་ཤིང་ཤེས་སྒྲོལ། །དེ་ལྟར་རྐང་ལག་གཉིས་ཀའི་གཡས་པ་རྣམས་ལྟོ་བསྐྱོད་
དང་། གཡོན་པ་རྣམས་བྱང་བསྐྱོད་དུ་མི་མཛད་པར། སྤང་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་
ཀ་བྱང་བསྐྱོད་དང་། འོག་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལྟོ་བསྐྱོད་དུ་གསུངས་པ་ནི་
སྤང་སྟོག་གི་རྒྱུང་དང་། འོག་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་གཉིས་ལས། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་གི་
དབང་གིས་ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་དང་། ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་གི་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་འཆི་
ལྟས་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤང་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ཉི་མའི་ཆོས་
བྱང་བསྐྱོད་དང་། འོག་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྟོ་བསྐྱོད་དུ་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་དབྱངས་གྱི་ཡི་གེ་དང་། ཅ་གཅོད་ཚུལ་
ནི། དེ་ནས་ལོ་ནི་ཆེད་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཅ་གཅོད་པའི་རེས་པའོ་ཞེས་
པའི་བར་ཉ། དེའང་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་ལ་བཅད་པར་བྱ་བའི་དབྱངས་ནི།
དབྱངས་ཐུང་དུ་བཅོ་ལྔ་དང་། རིང་པོ་བཅོ་ལྔ་དང་། འིན་རྟ་རིང་པོ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་ཞེ་ལྔ་
ཡོད་ལ། ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་བཅད་པར་བྱ་བ་དབྱངས་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཅ་ནི།
དབྲལ་མགིན་སྟོང་གའི་ཅ་ལས། མགིན་པའི་སྟོང་པའི་ཅ་བཞི་དང་། དབྲལ་བའི་སྟོང་
པའི་ཅ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། ཅ་བཞི་བརྩ་ཡོད་ཅིང་། མངལ་གྱི་རྒྱ་གཅིག་ཅ་མ་
ཆགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མཐའི་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་རིང་ལ་གསལ་བྱེད་སུམ་
ཅུའི་ཆོས་ཅན་གསང་བའི་ཅ་སུམ་ཅུ་གཅོད་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིའང་སྟོང་པའི་ཅ་གཉིས་མ་
གཏོགས་སོ། །དེ་ལ་ཚུ་ཆོད་དུག་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་རྟ་བྱས་པ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་
ཞེ་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ཚུ་ཆོད་ལྔ་བརྩ་ཅ་དུག་བཞི་ཆ་རེ་ལ་ཞག་རྟ་བྱས་པའི་ཞག་ཞེ་བརྒྱད་

དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ། མཐའི་ཞག་སུམ་ཅུ་པོ་དེའང་ཚུ་ཆོད་ང་དུག་བཞི་ཆ་ལ་
 ཞག་དུ་བྱས་པའི་ཞག་སོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་ཚྱོགས་གསུམ་དང་མཐའི་རྒྱ་གཅིག་
 གི་ཞག་དོན་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ཚུ་ཆོད་ང་དུག་བཞི་ཆའི་ཞག་བརྒྱད་ཅུར་འགྱུར་ཞིང་།
 མཐའི་དབུ་མའི་ཞག་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་གོ། །དེ་དག་ལས་དབུ་མ་བ་ལ་
 དབྱངས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྩ་བ་ཅུ་བཞི། མགྱིན་པ་ལ་ཉེར་བརྒྱད་དེ། ཞེ་གཉིས།
 ཚྱོགས་གསུམ་གྱི་ཞག་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་གཙོད་ལ། དེ་
 ནས་སྟོང་གའི་རྩ་གཙོད་ཚུ་ལ་ཞི། དེ་ནས་མགྱིན་པ་ལ་ཉེན་ཞག་བཞི་དང་། དབུ་མ་བ་
 ལ་ཉེན་ཞག་གཉིས་དང་། འཆོ་བའི་མཆན་མོ་གསུམ་མོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་
 འདི་ཡིན་ཏེ་སྤར་དབུ་མ་བའི་རྩ་ལ་གཉིས་སྟོང་བ་དང་། མགྱིན་པའི་བཞི་སྟོང་པར་
 སོང་བས་དེ་དག་གཙོད་པ་ལ་སྤྱར་རྒྱ་མི་འབྱུང་བའི་ཞག་དུག་པོ་དེ་དག་དང་།
 གསང་བའི་རྩ་གཉིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྩར་སོང་བས། དེ་གཉིས་གཙོད་པའི་
 ཞག་དུ་སྤྱར་ས་མ་བྱུང་བའི་ཞག་གཉིས་ཏེ། ཞག་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་སྟོང་གའི་རྩ་
 བརྒྱད་གཙོད་པའི་ཞག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་སྟོང་པའི་རྩ་བརྒྱད་
 གཙོད་པའི་ཞག་བརྒྱད་ནི་འཁོར་ལོ་དེ་དག་གི་རྩ་འདབ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྟོང་གའི་
 པ་རྒྱ་ལའང་བརྒྱ་ཞིང་རྩ་བརྒྱད་གཙོད་དེ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་པའི་
 རྩའི་དོན་ནི་རྒྱུད་གཏན་མི་རྒྱུ་བའི་རྩ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྩ་གཙོད་པའི་དོན་ནི་རྩ་དེ་ལ་
 སྤར་ནས་བརྒྱུ་བའི་རྒྱུད་གིས་རྩ་དེ་ཉིད་དོར་བ་ལ་ཟེར་བས་སྟོང་པའི་རྩ་གཙོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསང་བའི་ཞག་ཚུ་ཆོད་བཙོ་ལྔ་དུག་

བཞི་ཆ་ལ་ཞག་ཏུ་བྱས་པ་སོ་གཉིས་ལས་སྤྱུ་ཅུ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་གཉིས་དང་
དབྱེ་མ་གཅོད་པའི་ཞག་གཅིག་ནམས་ལ་འཆོ་བའི་མཆན་མོ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
ལས་འཆོ་བའི་མཆན་མོ་གཉིས་སྟོང་གའི་རྩ་གཅོད་བྱེད་ལ་སོང་ཞིང་གཅིག་གིས་
དབྱེ་མ་གཅོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

གསུམ་པ་འཆི་བའི་གོང་གི་ཉིན་ཞག་བྲག་གི་རིང་ལ་ལྷག་པའི་རྩ་ལ་རྒྱང་
བརྒྱ་པའི་ཚུལ་ནི། ད་ནི། ལྷེ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཏེ། དེའང་ཉིན་ཞག་བྲག་གི་མཆོམས་སྤྱ་
འཆི་བ་ལས་ལྷག་པའི་རྩ་རྒྱང་བཅུ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ནམས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ནི་སྤར་བཅད་ཟིན་པའི་ལྷག་མ་མ་བཅད་པར་བཞག་པའི་རྩ་ལ་རྒྱང་བཅུ་རྒྱ་བར་
བྱེད་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདིར་ཞག་བྲག་པོའི་བར་ལ་ཆོགས་བཅུ་
གཉིས་པོ་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སོ་སོ་ལ་རྩ་ལྷེ་ལྷེ་ནི་རྒྱང་བཅུ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོགས་ཆེན་ནམས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་ལའང་རྒྱང་རྒྱ་ལ། རྩ་
དེ་དག་སྤར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་རིང་ལ་རྫོགས་པར་བཅད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཉིན་ཞག་བྲག་གི་མཆོམས་སྤྱ་འཆི་བའི་ཞག་བྲག་པོ་དེའི་རིང་ལ་རྒྱང་
བཅུ་ལྷག་པར་བརྒྱ་བའི་རྩ་ནམས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་འདིར་ལྷེ་
བའི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འབབ་པའི་རྩ་ཐད་པ་ཡོངས་སྤྱོད་ར་
ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ལོ་གསུམ་གྱི་སྟོང་དུ་ཕྱོགས་གསུམ་བརྒྱས་པ་དང་།
གསང་བའི་རྩ་གཅོད་པའི་གསལ་བྱེད་ནམས་བརྒྱས་པ་ན། ལྷེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱི་
རོལ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་འབབ་པའི་རྩ་ཐད་པ་སྟེ། རྩ་དེ་དག་སྤར་

ནས་ནར་མར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་གིས་ཡོངས་སུ་དོར་ཟེན་པ་ལས་འཆི་བའི་ཞག་བྱག་གི་
 བར་དུ་སྒར་ནར་མར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་གིས་དོར་ཟེན་པའི་རྩ་དེ་དག་ཏུ་འདུག་པའི་རྒྱུད་
 རྒྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྟེ་བར་ཉི་མ་ཞེས་པ་བྲིས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། མགྱིན་པ་ལ་རོ་
 ཞེས་པ་ལྷུང་ཙམ་བྱག་གི་རྒྱུད་དང་། དབུ་ལ་བ་ལ་མེ་ཞེས་པ་སྟུན་བྱེད་དང་གསུམ་ཀྱི་
 རྒྱུད་དང་། སྟིང་གའི་རྩ་ལ་སྟུན་ཆོད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་འབབ་པར་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། རོ་དང་། མེ་དང་། བྱེད་དང་བཅས་པའི་རྩ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་རྩ་
 འཁོར་དེ་དག་གི་རྩའི་བྱག་ཆ་རེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྩ་བྱག་དང་གསུམ་དང་བྱེད་
 དང་གཉིས་ཞེས་བྲ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྲས་ཀྱང་རྩའི་བྱག་ཆར་ཡང་མི་
 འགྱུར་རོ། གེ་བས་ན་བྱེད་དང་བཅས་པའི་རྩ་ཞེས་པ་འདུང་དང་བཅས་པའི་སྟུན་
 ཆོད་ཀྱི་རྒྱུད་འབབ་པའི་རྩ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ནོ། གེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་།
 བྲ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་འདུག་པའི་རྒྱུད་བརྒྱ་བའི་ཚུ་ལ་ནི། ཆིགས་ཆེན་རེ་རེའི་རྩ་ལྟ་
 ལྟ་ལ་རྒྱུད་བཅུ་འབབ་ལ་རྩ་ལྟ་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཀྱིས་འཆི་བའི་སྟུན་པ་ཆེན་
 རོའི་རྒྱུད་འབབ་ཅིང་། སོར་མོའི་ཆིགས་རེ་རེའི་རྩ་བྱག་བྱག་ལས་རྩ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་
 བཅུ་འབབ་ཅིང་ལྟ་ལ་རྩ་ལྟ་ལ་དུས་འཆིའི་སྟུན་པའི་རྒྱུད་འབབ་ལོ། གེ་ལྟར་
 ཞག་བྱག་གི་རིང་ལ་སྒར་བཅད་ཟེན་པའི་རྩ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུད་བཅུ་དང་། སྟུན་པའི་
 རྒྱུད་དེ་ལྟར་བརྒྱ་ཞིང་། དེས་ན་སྒར་རྩ་བཅད་པའི་དོན། རྩ་དེ་དག་སྒར་ནས་ནར་
 མར་བརྒྱ་བའི་རྒྱུད་གིས་དོར་ཞིང་། རྒྱ་བ་ཆད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྩ་དེ་དག་བསྐྱམས་
 ནས་རྒྱུད་བྱིན་ཆད་འགྲོ་འོང་བྲ་ས་མེད་པར་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། གེ་ནས་ཞག་བྱག་པོ་
 རྩིགས་པའི་རྩིས་སུ་དབུ་མར་ཞག་གཅིག་བརྒྱས་པས། དབུ་མ་གཅོད་པར་འགྱུར་

དོ། །བཞི་པ་ལོ་བརྒྱའི་ཉིན་ཞག་གི་ཆོག་ས་སུ་མ་ཁྱི་བྱག་སྟོང་ལས་ཅ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་
ཅུ་ཅ་གཉིས་གཙོང་པའི་ཚུལ་ནི། ད་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་བྱག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་
པ་ནས། ཅ་གཙོང་པའི་ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ལོ་བརྒྱའི་རིང་ལ་ཞག་རེ་ལ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚུ་ཆོད་གཉིས་རེ་དབུ་མར་བརྒྱས་པས་ཅ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་ཅ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཉིས་གཉིས་ཞག་རེ་ལ་གཙོང་ལ། དེའང་ཚུ་ཆོད་ནི་ཚུ་སྤང་
བྱག་ཅུ་ལ་ཚུ་ཆོད་དུ་བྲས་པ་གཉིས་མིན་གྱི། ཚུ་སྤང་བྱག་བཞི་ཆ་ལ་ཚུ་ཆོད་དུ་
བྲས་པ་གཉིས་ཡིན་པས། ཚུ་སྤང་བྱག་ཅུ་ལ་ཚུ་ཆོད་དུ་བྲས་པའི་ཚུ་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་
དབུགས་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལས། བཞི་བཅུ་ཅ་ལྷ་ཕྱི་བའི་བྱག་བརྒྱ་གཅིག་ཡིན་
པས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱས་གདམ་མི་བྱང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ངེས་པ་དོན་
ཀྱི་ཕྲག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྒྱས་འདེབས་ཚུ་ལ་ཞར་བྱང་གིས་བཤད་ནས། དངོས་ཀྱི་དོན་
ནི། འདིར་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཏེ། དེའང་ཕྱོགས་གསུམ་ཀྱི་ཞག་ཞེ་ལྷ་པོ་ལ།
བདུན་གྱིས་བཤོས་པས་ཐོབ་ནོར་བྱག་འབྲུང་བ་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཕྱིའི་ཕྲག་
རྒྱ་བྱག་གི་གངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སོགས་དང་། བཤོས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ལུས་
པ་ནི། ནང་གི་ཕྲག་རྒྱའི་གངས་ཏེ། སྐྱ་གསུང་ཕྲགས་དོ་ཇེ་གསུམ་མོ། །དེའང་འཁོར་
ལོ་སོགས་བྱག་གིས་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་
ལྷ་རིགས་བྱག་མཆོན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་ནང་ནས་བསྐྱའི་གདན་ཅན་
ཀྱི་ལྷ་བརྒྱ་དང་བྱག་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ད་ནི་བྱས་མ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་
པ་ནས། ངེས་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དེའང་འདིར་བྱས་མ་བཟུ། ཁྱོ་མོ་

1 སྐྱ། དོན་ཐུ

བཅུ། ག་ཤེགས་པ་ལྔ་དང་ག་ཤེགས་མ་ལྔ། རྟོ་རྟོ་མ་ལྔ། ས་སྟོང་སོགས་ལྔ། སྒྲིའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་སོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས། ཅ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
འབྱོར་མ་བརྒྱད། མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་བརྒྱད། ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པའི་
གཏུམ་མོ་བརྒྱད། དེ་དག་ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱ་དང་ལྔ་གཏུ་འབྱུང་
རོ། ། །སྐྱེ་མཁྱེ་ལ། །

༡༡། །མདོར་བསྟུས་དང་པོ་ལ་ཨ་ཙ་ལ་གནས་དོན་ཆན་
བདུན་ཏུ་བྱེད་པ་བཟུགས་སོ། །

༡༡། །མདོར་བསྟུས་དང་པོ་ལ་ཨ་ཙ་ལ་གནས་དོན་ཆན་བདུན་ཏུ་བྱེད་དེ། སྟོང་
ཉིད་སྟོང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་
འཆའ། །ཞེས་པའི་བར་ནི་དོ་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་ངེས་པ་དང་། སྒྲུལ་པ་ཡི་ནི་སྒྲུ་
གསུང་ཐུགས། །ཞེས་པ་ནས། བསྟུས་པའི་རྒྱུད་ལ་གྱི་བར་བྲ། །ཞེས་པའི་བར་ནི་དོ་
རྗེ་འདྲིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་ངེས་པ་དང་། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོགས།
ཞེས་པ་ནས། འདིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་སྟོང་འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་
པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གྱི་ཡོན་
ཏན་བསྐྱགས་པའི་ངེས་པ་དང་། གང་ཞིག་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་སྐྱིབ་པ་རབ་བཙུམ་
ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མ་དམ་པའི་བྱིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་ནི། ལམ་གྱི་སྐྱིབ་
པ་དགག་པའི་ངེས་པ་དང་། ལམ་ཐབ་རིན་ཆེན་འདི་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་བདག་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ནི་ལམ་འཛོལ་པའི་རྒྱ་མཆན་
བཤའ་པའི་ངེས་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་དང་ནི་སྟོང་ཉིད་སྒྲུ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བསྐྱེད་འགྲེལ་བཤའ་བདག་གིས་གྱི། ཞེས་པའི་བར་ནི། འདིགས་པ་ཆེན་པོ་
བཙུ་བྱུག་གི་ཉི་བར་འཆེ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ངེས་པ་དང་། ཀ་ཡིག་ལས་ནི་རྒྱ་ཞི་བ་
ཞེས་པ་ནས། འགྲེལ་བཤའ་འདི་ནི་སྒྲུར་བྱེད། །ཞེས་པའི་བར་ནི་བྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་

མའི་ངེས་པ་སྟེ་ངེས་པ་བདུན་དུ་བཤད་དོ། །

མདོར་བསྡུས་དང་པོའི་མཆོན་ལ་བཤད་སྐྱར་དུ། བདུད་དང་བགེགས་མཐའ་
དག་ཉམས་པར་བྱེད་པ་མཆོག་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷ་དམ་པའི་ལམ་ངེས་པའི་མདོར་
བསྡུས་ཆེན་པོ་ཞེས་བསྐྱར་རོ། །ཕྱག་འཆའ་བའི་ཆོག་དངོས་སུ་བྱུང་བ་ལྟའི་དང་
པོས་རྣམ་ཤེས་སྦྱིབ་བྲལ་དང་། གཉིས་པས་འདུ་བྱེད་སྦྱིབ་བྲལ་དང་། གསུམ་པས་
ཆོར་བ་སྦྱིབ་བྲལ་དང་། བཞི་པས་འདུ་ཤེས་སྦྱིབ་བྲལ་དང་། ལྷ་པས་གཟུགས་སྦྱིབ་
བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བརྟན་པར་བཤད་སྐྱར་ལས་བྱུང་རོ། །རང་གི་ཕྱགས་ནི། ལྟོང་ཉིད་
སྟོང་རྩིའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་པ་ནས། ལྟའི་དབང་པོས་བདུད་པའི་གཙུག་ལ་སྦྱི་
པོས་ཕྱག་བཅའ་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མཆོད་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་
པས་དམ་པ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དོན་རྒྱལ་འབྱོར་ཞེས་
པ་ནས། མཉམ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་བརྩམ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་།
བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉན་པར་བསྐྱུལ་བར་བསྟན། མདོན་ཤེས་མེད་གང་ཞེས་པ་
ནས། འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགྲེལ་པ་ཡང་དག་
དང་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་བསྟན། གང་ཞིག་སྤང་པོ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་
མ་དམ་པའི་རིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལས་མི་
གོ་ལ་བའི་ཐབས་བསྟན། ལམ་ཐབ་རིན་ཆེན་འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། འབད་པས་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པར་བསྐྱར་བར་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལམ་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་སྤངས་ནས་ལམ་
སྟེད་དགོས་པར་བསྟན། དཔལ་བོའི་རིམ་པ་ཞེས་པ་ནས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
བདག་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དཔལ་བོ་དང་བདག་བྱིན་རྒྱལ་བ་གྱི་

རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་རེས་ཀྱི་དོན་བསྟན། སྤྱི་ཟླ་དང་མི་སྟོང་ཉིད་སྤྱི། ཞེས་པ་
ནས་སྤྱི་པ་ཐམས་ཅད་འདོམས་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འདིགས་པ་བཅུ་
དྲུག་གི་འཆེ་བ་ཞི་ཚུལ་དེ་བསྟན་ཏེ། བདུད་དང་བགལ་མཐའ་དག་ཉམས་པར་
བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་དམ་པའི་ལམ་རེས་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་མི་
དང་ཞེས་པ་ནས། འགྲེལ་བཤད་འདི་ནི་སྤྱི་པ་དེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགྲེལ་བ་
བཅུ་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚུལ་གཞན་ཞིག་བསྟན་ཏེ། དོན་བརྒྱད་དུ་བསྟུ་བར་
བྱའོ། །སྐབས་སྐབས་ལོ། །

༡༡། རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ཟིན་བྲིས་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །སྒྲ་མ་དང་དཔལ་གྱི་དོན་མེད་ཞབས་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཆའ་སོ། །རྒྱུད་
བརྟག་པ་གཉིས་པ་འདི་ལ། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལས་བརྟག་པ་གཉིས་ལྷུང་བར་
འདོད་པ་དང་། རྒྱུད་ལོགས་པ་བསྐྱུས་རྒྱུད་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ལྷུང་སྟེ། ལྷ་ཉིག་སྒྲེང་
བ་ལས། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲེང་གཞིའི་ཆོག་ནི།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་གི་སྤྱིར་མདོར་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །གཞན་ན་རེ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ལས་བརྟག་པ་གཉིས་པ་འདི་བརྟུས་ཏེ། དེར་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བཞག་པ་ཉིད་འདིར་སྒྲེང་གཞིའི་ཆོག་དང་བཅས་ཏེ་བརྟུས་སོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་འདི་འཐད་མ་གསུངས་སོ། །

ན་བ་ན་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་དགྲེས་པའི་དོན་མེད་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུད་
གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དགྲེས་པའི་དོན་མེད་པོ་ལས་ལྷུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འབྲུང་སྟེ་འདི་ཉིད་ལེགས་ཏེ་གྱུར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པོ་བྱང་ཆུབ་པ་
དང་། ལྷ་འབྲུལ་གྱི་བརྟག་པ་གཉིས་ལོགས་སུ་བཀོལ་བ་ཡིན་ན་ནི། གོང་དུ་བརྟག་པ་
བཅུ་གཉིས་པར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་ལ། ལྷ་ནས་ལྷུང་བ་ཡིན་ན་འང་མིང་
མི་མ་ཐུན་པས་གཞོད་དོ། །དེས་ན་བརྟག་པ་སོ་གཉིས་པ་ལས་ལྷུང་ཞེས་པའི་དོན་ནི།
རྒྱུད་རྒྱས་པ་དེ་ལས་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་འདི་ལ་བཤད་སློབ་གྱི་ལུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཉིས་ཏེ། དོན་མེད་

སྤྱི་ལོ་འཕྲུལ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལུགས་གཅིག་དང་། འཕྲུལ་པ་སྒྲོར་
གསུམ་རྒྱ་གར་དུ་མ་ཐེབས་པའི་གོང་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་གར་བའི་བཤད་སྲོལ་ལོ། །ཕྱི་
མ་ལ་བོད་དུ་འབྱུང་བའི་འཕྲུལ་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་མཆོ་སྤྱེས་དང་
འོ་མ་མི་ཉེ་རུ་ཀའི་བཤད་སྲོལ་འཛིན་པ་མི་ཐུབ་ཆུང་བའི་འཕྲུལ་པ་ལ་གས་ཆེར་
བརྟེན་པའི་ལུགས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱད་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་འཕྲུལ་ཚུལ་གཉིས་
ལས། ལྷན་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས། སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། མཆོ་
སྤྱེས། མི་ཐུབ་ཆུང་བ། རྟ་བ་རྟ་བ་སོགས་ཀྱིས་དབྱ་མར་བཀྲལ་བ་གཉིས་ལས། འདིར་
ནི་དབྱ་མའི་ལུགས་སུ་བྱེད་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱད་ལས། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་དང་། དེའི་དགོངས་
འཕྲུལ་ལྷན་ལྷན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་མ་བྱེ་བར་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་དེའི་སྐབས་གང་དུའང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས།
ཀུན་བཏགས་ཙམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ལ། གཞན་གཉིས་རང་མཆོན་གྱིས་
ཡོད་པའི་ཕྱོགས་རྒྱར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་དང་། འདིའི་བཤད་རྒྱུད་གྲུར་ལས་
ཀྱང་། ཀུན་རྒྱུ་བྱེ་བའི་འདིག་རྟེན་ཡོད། །དབྱུང་པས་གང་ནའང་འདིག་རྟེན་ཅི། །རྟག་
རུ་འདིག་རྟེན་ལྟན་པར་འཇུག། །བྱང་ཆུབ་ཚུལ་འདི་བསྟན་པའོ། །ཞེས་བདེན་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
མཛད་པའི་བྱིར་དང་། འདིའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱའི་
གཙོ་བོ་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་རྣེས་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་ཡང་བྱང་བའི་དོན་དུ་
བཞག་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །

ལོན་འདིའི་ལུགས་དེ་ཐ་སྟོང་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་། རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དང་དུག་ཏུ་སྤྲོ་བ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་སྟེན་ན། འདི་ལ་མཚོ་
སྤྱིས་དང་། མི་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། རྣམ་བཤྲོ་བས་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་
པའི་དབྱ་མ་བའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་ཏེ། མན་སྟོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་ལོ། །འདི་ལ་
གྲུང་གི་དུག་པ་ལས། དེན་ཆེན་སེམས་ལས་བྱིར་གྲུར་པ། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་
སེམས་ཅན་མེད། །གནས་པའི་དོན་དང་རྣམ་ཤེས་དག །བྱི་རོལ་གྲུར་པ་འགའ་ཡང་
མེད། །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་དབང་ལྷུག་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་ཉིད་ཡིད་གིས་བྱེད།
ཁམས་གསུམ་ན་ནི་རྒྱལ་ཆེན་པོ། །སེམས་ཉིད་གཅིག་ལུས་འཛོལ་བར་
འགྱུར། །གཟུགས་དང་སྤྲོ་དང་དེ་བཞིན་བྱི། །རོ་དང་རེག་བྱར་སྤྱིས་པའི་དངོས། །དེན་
ཆེན་སེམས་འདིར་བརྟེན་ཉིད་དེ། །ཆོས་དབྱིངས་མཚོག་ཏུ་ཞི་བའོ། །གཟུགས་དང་
ཆོར་དང་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུ་བྱེད་དང་ནི་རྣམ་ཤེས་ཉིད། །ཐམས་ཅད་སེམས་
འདིའི་དངོས་པོ་ལས། །སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་གཞན་དུ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུས་དང་
དབང་པོའི་རང་བཞིན་ནི། །སེམས་ལས་བྱི་རོལ་གྲུར་མེད་ཀྱང་། །གཟུགས་སོགས་
སོ་སོར་སྤྲོ་བ་རྣམས། །སེམས་ཉིད་ཁོ་ན་སྤྲོ་བ་ཡིན། །དེ་ནས་ཐུག་ན་རྩི་རྩི་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱེས་པ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། །སྟོང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དུ་སེམས་སྟོང་བ་དེ་རྩི་ལྷན་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུན་ནས། །བྱི་ཡི་དོན་དུ་བཏགས་པ་
སྟེ། །ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ཞིང་། །སེམས་ཉིད་ཀུན་ཏུ་སོང་བའོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བཀག་ནས། སེམས་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པར་འདོད་
པ་སྤང་མོད་ཀྱང་། གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། ལུང་ཕྱི་མའི་སྡོན་དུ། ཨེ་མ་ཉོ་ཆོས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ལ། །ཡང་དག་དངོས་གྲུབ་རབ་གནས་
གང་། རྩ་ཤིང་སྟོང་པོ་མེད་པ་ལ། སྟོང་པོ་འབྲས་བྱ་རོར་ལྡན་ཞིང་། ཉེ་བཞིན་སྟོང་
པོ་མེད་ལུས་ལ། །བདེ་བའི་འབྲས་སུ་དངོས་གྲུབ་གནས། རྣམ་མཁའ་འབྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་འབྱུར་བཞིན། མཁའ་བཞིན་དག་
པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་། །བདེ་མཆོག་དག་པའི་སེམས་ཉིད་དེ། །ཡུལ་དང་དབང་པོའི་
རང་བཞིན་ནི། ཞེས་ནས་མཁའ་སྟོང་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་
གནས་སུ་འབྱུར་བ་བཞིན་དུ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའང་ཆོས་ཀྱན་གྱི་
གཞིར་གསུངས་པས། དེའི་ཆ་ནས་སེམས་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་ཐ་སྟོང་དུ་སེམས་འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལའང་དགོངས་ཏེ།
ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་ཞིང་། སེམས་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་སོང་བའོ། ཞེས་པས་
ཤེས་སོ། །

ལུང་ལྔ་མའི་གོང་དུའང་། སྟེ་འདིར་སངས་རྒྱས་མཆོག་ཉིད་དུ། སེམས་
བསྐྱོམས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། །རིན་ཆེན་སེམས་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པས། འཁོར་འདས་ཀྱན་ལ་སེམས་གཙོ་བོར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་
མིན་ལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས། སེམས་
ལུས་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ལུས་ཅན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤང་བར་གསུངས་
པ་ལ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས། མ་དག་པའི་སྟོད་བརྟན་དུ་སྤང་བ་

འབྲུང་བ་མི་རིམ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕུགས་ཀྱང་ཡིན་པས་ན་མི་གཞིད་དོ། །མེས་པ་
ཉིད་ཁོ་ན་སྤང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་འདྲ་བར་ཤེས་པ་གཞུགས་པོགས་སྤང་བ་
ན། རྣམ་མེད་དུ་སྤང་བ་ལྟར་མི་སྤང་བར་རྣམ་པཅས་པ་ལྟར་སྤང་བར་སྟོན་པའོ། །

གནས་པའི་དེན་དང་ཞེས་སོགས་ནི། སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་སྤྱི་
 རྒྱུ་རྒྱུ་པ་འགོག་གི། བ་སྣང་དུ་སྤྱི་རྒྱུ་མི་འགོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅ་སྣང་ལས།
 སེམས་ནི་ཆེན་པོ་གཅིག་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཛོག། ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱང་སྒྲུབ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་མེད་པ་དང་། བ་སྣང་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱུད་པ་པོ་ལ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་གཙུག་པོ་ཡིན་པ་དང་།
 སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་མེད་པ་སོགས་ལ་བསམས་
 བ་སེམས་ལས་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་སེམས་ཙམ་དུ་
 གསུངས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷུང་ལ་མཆོག་གི་དོན་དང་། མཆོག་དེ་ལྷན་གྱི་གཞུང་གཉིས་སོ། དེ་ལ་
 གཉིས། མེད་གཞི་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྷུང་བ་པོ་
 དང་། ལྷོན་བ་པོ་པོ་ཐ་དང་གི་ཚུལ་དང་། ཐ་མི་དང་གི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་བ་གཉིས་
 སོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་བས་ཁྱད་གཞིར་བྱའོ། །དེའི་ཁྱད་བར་གྱི་ཆོས་ལ་ལྷ་ལས།
 བར་ཆོས་བ་ནི་འདི་སྐད་གྱིས་ལྷོན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཞེས་བ་ནས་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ནི་ཨའི་
 ཆས་པའི་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། །ལྷོར་གྱི་དཔོངས་པའོ། །ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་བ་ཆོས་
 ཚུལ་ལའང་མང་པོ་བཤད་དེ། དོན་ནི་ལྷོ་སྐར་དང་བལ་བར་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྷུང་

དོ། བདག་གིས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱད་པ་པོ་སྟེ་འདི་དོན་རྗེས་པོ་ཡིན་པར་ཀྱུ་སྟེ་དང་ན་
བ་ན་བྲས་སོ། གང་གི་ཆེ་ཐོས་པ་ནི། ཏུས་གཅིག་སྟེ། ཆོས་རྒྱུད་དཀའ་བ་དང་། སྤྱད་
པ་པོ་ཐོས་པ་མང་བ་དང་། བསམ་མི་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་པར་སྟོན་པ་གསུམ་ཏུ་
བཤད་དོ། གང་ལ་ཐོས་ན། བཅོམ་ཞེས་པ་སྟེ། ཟ་ག་མཉམ་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་མ་སྒྲ་ལ་བ་བྱག་
དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་བྲང་ཏུ་བྲང་ཞིང་། ཐུན་པ་ནི་དེ་གཉིས་
དང་ཐུན་པའོ། འདས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བསྟན་པའོ། དེ་ལས་ཐོས་ཞེས་པའི་
རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་ལ། དེ་ལ་ཐོས་ཞེས་བདུན་པའི་སྒྲའོ། ཐོས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་དོན་
ཐམས་ཅད་སྟོན་ཏུ་གྱུར་བ་གཅོད་ལ། བདག་གིས་སྟོན་པ་ལ་ཐོས་པར་བསྟན་པས།
བརྒྱུད་ནས་འོངས་པའང་གཅོད་དོ། གང་ཏུ་ཐོས་པ་ནི། གཞུང་ལྷག་མས་སྟོན་པའི་
སྒྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ནི་རིགས་ལྔ་དང་། སྟོང་པོས་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱ་དང་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱག་པའོ། དེ་ལྟར་བྱག་གི་རིགས་ལྔའི་དོན་རྗེས་
མོ་སྟོན་སོགས་བཞི་དང་། བདག་མེད་མ་ལྔ་ནི་བཅུན་མའོ། །ཟ་ག་ནི་གཙུག་པོ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་འོངས་སྟོན་པའི་གནས་སམ། ཁྱིམ་སྟེ། བཤད་པ་དང་པོ་འདིར་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་རྟེན་ཆོས་འབྱུང་ཡིན་ལ། དེའི་དབྱས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ན་བཞུགས་
པ་ལ་ཐོས་སོ། །

སྟོང་པོ་དང་ཟ་ག་རྣམས་ཞེས་ཀྱུ་སྟེ་འཕྲོད་ལ། མན་སྟོང་ཡང་སྟེ། དེར་
སྟོང་པོའི་སྒྲ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལ་མེད་པ་མ་དག་པར་བཤད་ཅིང་། ཟ་བ་ན་བྲས་ཀྱང་མང་
ཆོག་གི་དོན་བཤད་དོ། །སྤྱད་པ་པོ་དང་སྟོན་པ་པོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་། སི་སྟེ་འཕས།
འཆད་པ་པོ་དེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་འང་གཞུང་ལྷག་མའི་དོན་ནི་

སྤང་དང་འབྲེལ། སྤྱད་པ་པོ་གཞན་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱད་གཞན་པ་དང་
 དམན་མཆོག་ཡོད་པ་འགོག་གི་སྤྱད་པ་པོ་མེད་པར་སྟོན་འདོད་པ་ནི་གཏན་མིན་
 འོ། །བཤད་པ་དེ་གཉིས་སྟོན་འབྲུང་ནམ་འབྲུལ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྩིས་འབྲུག་
 ཉམས་ལེན་ལ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པར་བོད་དག་འཆད་དེ། གྲུ་སྤྱ་ཉི་དང་མཆོ་སྤྱེས་
 དང་། ལྷ་བ་ལྷ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཤད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །བཤད་པ་གཉིས་པ་ལ་ཨེ་
 ཡིག་ས་རུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། ཡི་གེ་དང་པོ་བཞིའི་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྩིས་པའི་དང་སྤྱར་ན་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གཏུམ་མོ་
 བསྐྱོམ་པ་ལ་བཤད་དུ་རུང་ངོ་། །དེའི་ཆེ་དོ་རྩི་བཅུན་མོའི་ལྷ་གཉི་ཅ་འཁོར་བཞི་ལ་
 བྱ། སྤྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ས་ཉིད་དེ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་ནི་ལས་རྒྱའི་སྐབས་སོ། །སྟོན་
 པ་ནི་ཡི་གེ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཤད་པས་གྲུ་སྤྱ་ཉིའི་
 དགོངས་པ་ལྷན་སྤྱེས་ལ་བཤད་ན་བདེའོ། །ཡང་ན་ཞེས་བཤད་པ་གསུམ་པ་ལ། །ཁ་
 སྤྱོར་གྱི་ཨེ་མི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་བྲངས་པར། བྱད་མེད་ལ་ནི་ཨེ་མཛེས་
 པ། །དེ་ནི་པོ་གྱིས་ནམ་པར་བརྒྱན། །ཅེས་བྲངས་པ་ནི། ད་ལྟར་འགྲུར་བ་ལ་མི་སྤང་
 ཞིང་། མན་སྟེར་ཡང་དེ་མི་འདོན་པས་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལ་མེད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་དག་
 གི་དོན་ནི་སྤང་གྱི་བཤད་པ་གཞན་དོར་ནས་ཅ་འཁོར་གཉིས་འཆད་པའོ། །གཉིས་
 གཉིས་སྤྱ་ནི་བརྗོད་པ་ཉིད། །བདག་གིས་ཐོས་པས་འདོད་ཆགས་ཆེ། །མཆོན་འགྲུར་
 འདི་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་བྲངས་པ་ནི་ད་ལྟ་འགྲུར་བ་ལ། བདག་གིས་ཐོས་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་སྐད་དུ་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཉག་ཏུ་གནས་པའོ། །བྱ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་འཛག་པར་གསུངས་པའོ། །ཏ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་

མགོན་པོ་འོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི་མན་སྟེར་ཨེ་མི་གྱི་དོན་ལྟན་སྟེས་གྱི་
ཆགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དབུ་ཞབས་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་གནས་པ་ལ་བཤད་
དོ། །བྱུང་དང་འདི་དོན་བཤད་པ་ཀྱི་ཐུ་ཁིར་མ་བྱུང་ཡང་། བཤད་པ་གསུམ་པའི་འཆད་
ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་བྲང་དོ། །སྤྱི་བའི་ཆོས་གྱི་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལས་རྒྱུད་
བསྟན་པས། རྟོ་རྟེན་བཅུ་ལྟ་སོགས་བཞིས་ནི་ནང་གི་རྩ་འཁོར་དང་། ཕྱིའི་ལས་
རྒྱ་གཉིས་སྟོན་ནོ། །དུས་གཅིག་ན་ལ་གསུམ་བཤད་པའི་སྟེན་ནི་མིའི་སྟེན་སྟེ། སྟེས་པ་
དང་བྱུང་མེད་གྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྟེན་དང་། དེར་འོ་མའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་འོར་བའི་བྱང་
སེམས་འཛག་པ་བདེ་བའི་དུས་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་འཕོས་པ་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་གདུང་བར་
བྱེད་པས་མེད་དང་འབྲེལ་བ་ལ་མན་སྟེར་བཤད་དོ། །མཆོ་སྟེས་ལྟར་ན་དེའི་འགྲེལ་པར།
ཕྱི་དང་གསང་བ་དེ་བཞིན་ནང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་རྣམས་པ་བཞིན། །དེའི་ལ་འཁོར་
ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། །ལུས་དང་རང་བཞིན་མེད་རྣམས་སོ། །ཞེས་རྟག་ལ་བཞི་
གསུངས་པའི་ཕྱིའི་རྟག་པའི་དེའི་ལ་འཁོར་ལ་བཤད་པ་ནི་སྟོན་བྱང་ལྟར་བཤད་པ་དང་
དོན་འབྲེལ། །གསང་བ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྟག་ལ་བཤད་ན་ཐོས་པ་ནི་བཅུན་མའི་རྟ་
ག་ལས་འཛག་པའོ། །ཁེ་ནི་སྟེ་ཆོག་པ་དང་། རྩ་རྟ་འདི་འཕྲོག་པའི་དོན་དུ་བཤད་
དོ། །

ལས་རྒྱའི་རྟ་ག་ལ་བཞེན་ནས་བྱང་སེམས་འཛག་པས། རྟ་རྟོག་སྟེ་ཆོག་པས་
འཕྲོག་པའི་སྟེན་སྟེས་སྟེ་བ་ལ་བྱའོ། །བཤད་པ་དེ་ལ་ཨེ་མི་མ་ཡ་དང་། དུས་གཅིག་
དང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་བཤད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། གཞན་རྣམས་ནི་བཤད་རྒྱུད་
སྟེར་བྲངས་པས་ཤེས་པར་བྱ། སྟོན་པ་ནི་རྟ་འདི་དོན་དང་དོན་གཅིག་པར་བྱ་དགོས་

བ་འབྲུལ། །བཤད་པ་གསུམ་པ་ནང་ལུས་ཀྱི་རྣ་ག་ལ་བཤད་ན། ཨེ་མི་མ་ཡ་ནི་འཁོར་
 ལོ་བཞི་དང་། ལྷ་ཉ་ནི་འཇག་པ་དང་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་ཅམ་
 ལས་མ་བྱུང་ཡང་། འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་པ་སྐྱོབ་དཔོན་འདི་
 ཡིས་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །བཤད་པ་བཞི་པ་ལ། ཨེ་མི་ནི་ཡང་དག་
 པར་སྐྱོར་བ་དང་། བདག་གིས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། རོས་པ་ནི་འཇག་པ་དང་།
 དུས་གཅིག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་བཤད་པ་ཅམ་ལས་
 མ་བྱུང་ངོ་། །བཤད་པ་ལྔ་པ་ལ་འདི་སྐད་བདག་གིས་ནི་ཆངས་པའི་གནས་བཞི་
 ལས་སོ། །རོས་པ་ནི་བྱུང་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རྣ་ག་
 ལ་བཞུགས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ལྔ་མ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 བཤད་པ་དང་། བྱི་མ་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱོར་བ་ཡོད་ཀྱང་། མི་འབྱོར་བས་སྤྲ་མས་ནི་
 ཆངས་པའི་གནས་བཞིའི་ངོ་མོ་འཁོར་ལོ་བཞིར་གནས་པའི་ཨ་རྟི་ཡང་དག་པར་
 སྐྱར་བས། བྱང་སེམས་འཇག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདེ་ཆེན་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
 བདེ་བ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱར་བཞེད་
 པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བཤད་པ་དང་པོའི་དོན་ཀྱིས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས། དེ་
 ཅས་ནང་གི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གསང་བ་ལྷག་
 རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྐྱོར་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་འགྲུར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །བསྐྱབ་བྱ་བདེ་སྟོང་སྐྱོར་བའི་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ནི། ལེའུ་ལྔ་པར་གཞུགས་མེད་ནས་སེམས་ལས་བྱུང་

३११

བཀོལ་བའི་འགོ་ར། རྒྱས་པའི་སྒྲེང་གཞི་ཡང་བཀོལ་ནས་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱད་རྒྱས་པ་
ལས་གཞན་པའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོར་སྒྲེང་གཞི་གསུངས་པར་འདོད་པ་དང་།
གཞན་དགའི་འདི་གསང་ཆེན་མཆོག་གི་དོན་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
བཤད་པས་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་སྒྲེང་གཞིའི་དོན་དུ་མི་འཆད་པར་རྫོགས་
རིམ་སྟོན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་འགོག་པར་འདུག་གོ། །དོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་གསུམ་པོ་ལ་
བརྟགས་ན། འདི་སྐད་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད་པ་བྱེད་པའང་
འགོག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་སྟེ་དགོངས་པ་གཞན་ཡོད་མཆིས་མེད་པར་དེ་ལྟར་
བཞེད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འདུས་པའི་སྒྲེང་གཞི་ལ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་
དང་། རྩི་སྒྲེང་བས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་དོན་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་སྒྱུར་
ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསང་བ་བྱུང་བ་དང་དེ་ཉིད་གསལ་བ་
ལས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་ལ་སྒྱུར་ནས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚན་
གསུམ་པོ་ལའང་བཞོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་
འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡི་གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པས་གཞུང་དེའི་དོན་
མིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཆད་པ་སྒྲོངས་པ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པར་སྒྲུབ་ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་
རྩི་སྐྱེ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་དང་། མཐའ་དྲུག་གི་
བྱང་དེས་གཉིས་དང་། སྒྲ་རྩི་བཞེན་མིན་པ་དང་། དགོངས་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་
ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ལ་བརྟག་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ལ། བརྟག་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་ལུ་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཞུ་བ་ནི། འདིར་

३१३

གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཤེས་ལྡན་ཆུང་སྐོ་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལྡོ། །རྩོམ་ཁ་བ་སྐབས་བྱུག་དང་། དེ་དང་ཡེ་ཤེས་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱང་གཞི་མ་ཐུན་པས་ཉེ་གྲུང་ལས། ཁ་བ་དང་ཆ་བ་གཉིས་དོན་རྩི་མི་
བསྐྱོད་པ་དང་། མངར་བ་རྣམས་སྤང་དང་། སྦྱར་བ་རིན་འབྱུང་དང་། ལན་ལྟ་འོད་དཔག་
མེད་དང་། རོ་ཐམས་ཅད་དམ་བསྐྱེད་པའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་སུ་བཤད་ལ། རོ་འོངས་
སྐྱོད་པའི་གནས་ནི་མགྲིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རོས་གང་པའི་གསུང་དོན་རྩི་མི་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོག་ནི་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལའང་
གཉིས་ལས་བསྐྱུང་བའི་དམ་ཆོག་བཞི་དང་། བཟའ་བའི་དམ་ཆོག་བཅུད་ལེན་ཉེ།
བདུན་ཅི་ལྟ་བུ་སྟེན་པ་ལ་འདྲིས་པ་དང་། གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཉག་ཏུ་དམ་ཆོག་ལ་
སྐྱོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐབས་དོན་རྩི་མི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའོ། །དམ་ཆོག་བཞི་ནི་
རྣམ་ཤེས་ལྡན་ལྟ་བུ་ལས་བསྐྱུངས་པ་དང་། ལྟ་བུ་ལྟ་འདུས་པ་དང་། ཁམས་བཞི་
འདུས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གོམས་པའི་དམ་ཆོག་ཏུ་ཀུ་སྟེ་ལས་འཆད་
དོ། །སེམས་དཔའ་གསུམ་ཀྱི་རིས་ལན་ནི། བརྒྱ་ཅན་དང་། སྟེན་ཉག་སྤང་བ་དང་། ལྷ་
བ་ལྷ་བྱ་དང་། ཉག་པོ་པའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་རིམ་བཤུ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྐྱུ་དང་འོངས་
སྐྱུ་དང་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་ལ་འཆད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །ཤེས་རབ་འདི་ཡིས་དོན་རྩི་
སེམས་དཔའ་བརྩོན་ཅེས་པའི་བཤད་པ་ནི། རིགས་པས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེའོ། །ཡང་ན་རེས་པར་འབྱེད་པ་འདིས་ཤེས་རབ་དང་རིག་པ་ནི་སྦྱོར་བ་སྟེ་སྦྱོར་
རྩིའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་རོས་གང་བའི་
འོངས་སྐྱོད་རྩོགས་སྐྱེའོ། །ཆེན་པོ་ནི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་

བཤོ། །དམ་ཆོག་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ནི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཞེས་
 བརྒྱ་ཅན་ལོ། །སྙིང་པོ་དྲིས་ལན་གྱི་དྲི་བ་ལ། མཆོན་བསྐྱུས་པའི་དོན་དྲིས་པ་ནི།
 མིང་ཞེས་པ་གཉིས་སོ། །ཀྱི་དོར་གྱི་མཆོན་སོ་སོར་སྤལ་བའི་དོན་དྲིས་པ་ནི་ཉེད་
 རྣམ་པས་ཞེས་པ་གཉིས་སོ། །འདིར་ཀུ་ལུ་ཁྱེ་ལས། སྤར་གྱི་སེམས་དཔའ་གསུམ་
 ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་བྱུང་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀྱི་དོར་ཞེས་པའི་མཆོན་འབྱུག་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་སྟེ། རྣམ་པ་དྲིས་པ་དང་། དེའི་ལན་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྟོམས་ཤིང་ཉི་ཆེ་བ་ལས་ཆེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་པས་སྙིང་ཇེ་ཆེན་
 བོ་དང་། དེས་པ་རྟེན་པས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དོར་ཇེ་དང་ཉེད་དོན་སྤར་
 བཤད་པ་ལ་བསྟོས་ནས་ཡང་གི་སྤྱོད་སྤྱར་རོ། །དེ་འབྲེལ་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་ཇེ་འཇེ་
 སྤྱོད་གསུམ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མེད་པས་སྙིང་
 པོ་ཀྱི་དོར་ཇེ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱུས་
 མེད་ཅིང་། སྤྱོད་གསུམ་འདུས་པ་ཅན་ལ་སངས་རྒྱུས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདུས་པ་
 ལས། སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །གསང་བ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་
 བརྗོད། །སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ། །འདུས་པ་ཆོགས་པར་གསུངས་པ་
 ཉིད། ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། འདུས་པ་དེར་སྤྱོད་གསུམ་
 བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་འབའ་ཞིག་གསུངས་ཀྱི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་ཐབས་དང་ལྷན་ཞིང་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་
 གསུམ་ལས་འདས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྙིང་པོ་གསུངས་སོ། །

དེ་བས་ན། དེ་ཡི་ཡན་ལག་གཉིས་སྟོན་པ། གྲེང་མེ་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག ། ཅེས་བྲ་
བ་ནི་མཛེས་པའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུད་དུ་སྟོང་མེ་ཤེས་རབ་དག་ནི་
དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འང་གསུངས་པ། སྟོན་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད། ། ཤེས་
རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས། ། ཡིད་བཞིན་ལོར་ལྟར་མ་ལུས་པའི། ། སེམས་ཅན་
དོན་མཛད་སྟོང་མེ་ཉིད། ། དམིགས་མེད་གནས་སུ་ཤེས་རབ་དང་། ། དམིགས་མེད་
སྟོང་མེ་ཆེན་པོ་ཉིད། ། རྟོག་ལྟ་ཅིག་གཅིག་གྲུང་པ། ། རྣམ་མཁར་ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་
བའོ། ། ཞེས་འཆད་དོ། ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་ཐབས་སྒྲུ་ལུས་དང་། ཤེས་རབ་ལྟན་སྟེས་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འདུས་པར་སྒྲ་མ་གཙོ་ཆེར་བསྟན་ལ། འདིར་ནི་ཕྱི་མ་གཙོ་ཆེར་
བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་རུང་གི། ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་འདུས་པར་ཐབས་ཅི་དང་།
འདིར་དེ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གསང་བ་འདུས་པ་རྣམས་
འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་དོན་བཤད་པ་ན། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་སྟོན་པ་འཇུག་པ། ། རྣམས་འབྱོར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། ། གང་ཞིག་
དངོས་མེད་ཤེས་རབ་སྟེ། ཐབས་ནི་དངོས་པོའི་མཆོད་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཉིས་སྟངས་མེད་པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་འདོད་ན་ནི། འདུས་
པར་སྟོང་བ་བཞིའི་སྟོན་པ་གཉིས་སྟངས་དག་ཚུལ་བཤད་པ་འདྲ་བ་འདིར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སེམས་དཔའ་གསུམ་སྒྲུ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པའི་སྟོང་པོ་འདོད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་
གསུམ་ག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སངས་རྒྱུ་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་བཞི་པར་
འཛོག་པ་ཡང་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྟོན་པ་འཛོག་གི། ། ཆོས་སྒྲུ་སྟོགས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་

དང་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་བརྒྱའི་དོན་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་དོན་རྩི་སེམས་དཔལ་
ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ན། སྤར་གྱི་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་དང་། སེམས་
དཔལ་གསུམ་དང་། སྐྱེ་གསུམ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྦྱང་པོ་གྱི་དོན་རྩི་ཞེས་པའི་བཞི་
བ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུད་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་རྒྱ་ནི། རྩི་
བཏུན་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་ཞེས་པ་དང་། སྦྱང་པོ་གྱི་དོན་རྩི་ཞེས་པ་འདི་
ཡིན་ལ། དེའི་སྦྱང་པ་དང་སྦྱང་རྩི་ཞེས་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་
ཐུག་པའི་ཡུལ་ལམ་དེ་ཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་པར་ཕྱིན་ཐེག་
པ་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་ལོག་མ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའོ། །སྦྱང་རྩི་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་སྐྱེ་ག་
བསྐལ་བ་ལ་དམིགས་ནས། ཐུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་ཡང་དེ་དང་འབྲལ་ལ། ཡང་སྦྱང་རྩི་ཞེས་པ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་ནས་དེ་དང་
ཡུལ་སྦྱང་ཉིད་གཉིས། རྩི་ལ་རྩི་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སོང་བའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའང་།
ལམ་གཞན་དེ་དག་ཏུ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་བས། དེ་གཙོ་བོར་སྦོན་པ་སྤྱིར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་
རྣམས་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་རྒྱུད་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་གལ་ཡིན། དེས་ན་ཡུལ་སྦྱང་ཉིད་དང་
ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་ནི། སྤར་དོན་རྩི་སེམས་དཔའི་དོན་དུ་བཤད་པ་
དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་རྩི་གསུམ་པ་དང་སྐྱེ་གསུང་པའི་སྐྱེ་གསུང་བའི་སེམས་དཔལ་
ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའང་ཡིན་པས་འདིར་བཤད་རྒྱ་དེ་ལས་མ་བྱུང་
ན། སྦྱང་པོ་གྱི་དོན་རྩི་ལ་འབྱུང་དུ་དོད་པའི་བཤད་པ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་བརྒྱ་ཅན་ལས། བསྐྱེད་བྱའི་དོན་ཞུས་པ་ནི། ཉེ་བརྒྱ་ཞེས་པ་སྟེ།

ཐབས་བདེ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པས། སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལམ་ཡང་ན་
མཐུ་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མ་ཐུ་ནི་ཆེན་པོ་ལོ། ཀྱི་ནི་བདེ་བ་སྟེ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། རྟེན་པས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་པ། རྒྱུད་
ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་
སོ། རྟེན་ལ་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོའི་སྐད་དོད་མ་ཐུ་ཀ་རུ་ཏ་ཞེས་པའི་མ་དང་ཀ་དང་ཏ་བྱིས།
རུའི་ཁོང་གི་ཕྱ་ཡིག་ཨེར་བྱས་ནས་ཏ་ལ་སྦྱར་བས། ཏེ་ཞེས་པར་སོང་བ་ཤེས་པ་
བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཏེའི་ཡི་གས་ནི། མཐུ་ཀ་རུ་ཏ་ཤེས་དགོས་སོ། རྟེན་ཆེ་
མཐུ་ནི་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱི་ནི་བདེ་བ་དང་། རུ་ཏ་བསྐྱུས་པ་སྟེ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་
བ་ཞེས་པ་ལྟར་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་གྱི། བདེ་བ་གཞན་
མིན་ནོ། བདེ་སྤྱོད་སྦྱར་བ་ནི་བདེ་བ་དེས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་
པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེད་ཀྱི་ཉོག་པས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རུ་སྦྱོར་བའོ། ཡང་ན་
སྤྱོད་ཉིད་ཉོག་པས་པའི་སྒོ་དེ་བདེ་ཆེན་དེའི་རོ་བོར་བྱུབ་བདེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱ་
ཡི། བདེ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ཅམ་ལ། བན་ཚུན་རྒྱས་བཅུབ་པ་ཅམ་ནི་
དེའི་དོན་མིན་ནོ། རྟེན་ལྟར་ན་བདེ་སྤྱོད་སྦྱོར་ཚུལ་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནི་
མཆན་བསྐྱུས་པའི་དོན་ངེས་པའི་ལན་ཡིན་ལ། སྐལ་ནས་ཁྱེས་པའི་དོན་ནི་དེ་གཉིས་
ཀྱི་རེ་རེ་ལོ། རྒྱར་རྟོ་ཇེ་སེམས་དཔའི་དོན་བཤད་པ་ན། སྤྱིར་སྤྱོད་ཉིད་དང་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་རོ་གཅིག་པ་ཅམ་ཞིག་བཤད་གྱི། ཡུལ་ཅན་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱིང་ནས་རོ་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་མེད་ལ། འདིར་ནི་བདེ་སྤྱོད་སྦྱོར་བ་དེ་སྤྱིང་པོ་གྱི་རྟོ་ཇེའི་དོན་རུ་
འཆད་པས་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེས་ནི་གསང་བ་དང་ཆོས་གསང་བའི་དོན་ཡང་

ཤེས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་ཡང་། བྱས་པའི་དོན་
ཐོག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེས་པའི་སྒོ་དེས་མི་ཏྲག་པ་དེས་པ་མིན་པ་དང་། བྱས་པ་
བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཀྱང་མི་ཏྲག་པ་མ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། སྤྱིང་པོ་གྱི་དོན་ཇི་ཇི་སེམས་དཔའི་
སྤྱིང་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ཡང་¹། སྤྱིང་པོ་གྱི་
དོན་ཇི་ཇི་འདིར་བདེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བརྗོད་པའི་དོན་དེས་པའི་སྒོ་དང་། དེ་བརྗོད་པ་དང་།
སྤྱིང་གྱི་དོན་ཇི་ཇི་སེམས་དཔའི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་བརྗོད་ཚུལ་དང་དེས་ཚུལ་ནི་
ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་ཆེ་ལོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་སྤྱིང་གྱི་སྐྱབས་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་ཅེས་ལ་
བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཞལ་བརྒྱུད་བྱག་བཅུ་བྱག་པ་སོགས་སུ་སྤྱིང་པའི་སྤྱིང་ཤར་
པའི་སྤྱིང་ནས་དག་པ་རྒྱས་པར་ཡོད་པར་གོ་བས་ནི། སྤྱིང་པོ་གྱི་དོན་ཇི་ཇི་ཞེས་སྤྱིང་པ་
གསུམ་ལས་བྱུང་བཤད་པའི་དོན་མི་ཉེད་པས། རྒྱུད་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་
ངོས་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་མི་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཇི་ཇི། །དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་
འབྱུང་། །ཞེས་པ་དེར་འབྱུང་རོ། །

དེ་ནི་བདག་གིས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །ཞེས་པའི་བཤད་བྱའང་ཤུ་ཉི་པས་རྒྱ་
རྒྱུད་དང་འབྲས་རྒྱུད་ཀྱི་གྱི་དོན་ཇི་ཇི་སྤྱིང་བསྟན་ཟིན་པས། འདིར་ཐབས་རྒྱུད་ཀྱི་གྱི་དོན་
ཇི་ཇི་འཆད་གསུངས་ཀྱང་། བསྐྱེད་ཅན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིང་བཤད་པའི་བདེ་སྤྱོད་
སྤྱིང་བདེ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་སྤྱིང་ཉེ། གཙོ་བོའི་དོན་དེས་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་དོན་
གཞན་རྣམས་དེ་དེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གོ་བར་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དོན་ཇི་
སྤྱིང་པོས་ཁྱེས་པའང་། སྤྱིང་པོ་གྱི་དོན་ཇི་ཇི་ཁྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པ་

1 གྲང

དང་། ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། མིང་དོན་ངེས་པའི་ལན་གྱིས་ཀྱང་གཙོ་བོར་སྟོང་པོའི་
དོན་ཉིད་འཆད་པས། གཞན་རྣམས་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། བཤད་པར་
བྱངས་ཤིག །འཆད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་འཆད་པ་ན། ལྷ་སྟངས་ཞེས་པ་
བརྒྱད་གསུངས་པ་ནི། བརྟག་པ་དང་པོའི་ལུས་རྣམས་གཞན་ཏུ་སྒྲུབ་དག་འཆད་དེ་ན་
བ་ན་བ་དང་མ་སྟན་ནོ། །དེ་ལ་ལྷ་སྟངས་ནི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་བཞིའོ། །དགུག་པ་ནི་
དགའ་བཟང་མ་སོགས་དགུག་པའོ། །བརྟ་ཆེན་ནི་བདུན་པར་འཆད་པ་རྣམས་
སོ། །དོན་བྱེད་པ་མང་པོ་ནི་ཆར་དབབ་པ་དང་སྤྲོན་བལ་བ་སོགས་སོ། །རེངས་པ་ནི་
སྟོབས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གནས་ནས་མི་གཡོ་བའོ། །སྦྱོད་པ་སོགས་གསུམ་ནི་
སྒྲུའོ། །སྟེ་རེངས་ནི་དཔུང་རེངས་པ་སྟེ་སྒྲ་མ་དང་མི་འདྲའོ། །བསྐྱེད་པ་ནི་གང་ཏུ་
བསྐྱེད་པའི་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་མཆན་མའོ། །གནས་ནི་གཞལ་ཡས་
ཁང་ངོ། །བྱེད་རྒྱ་ནི་མངོན་བྱང་ངོ། །དོན་བྱེད་ནི་རུས་པ་ཞེས་པར་ཡང་བསྐྱུར་ལ།
དོན་ནི་བསྐྱུས་སྒོམ་ལས་བྱུང་བའི་མ་སྟའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བསྐྱུ་ཅན་
དང་། ལུ་ཉིག་ཐེང་བར་སྐར་མའི་ཅིས་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་སྒྲ་
མར་རྡོ་རྗེ་མེ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱི་མར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལ་
བཤད་དོ། །ལྷ་རྣམས་རི་ལྷར་འབྱུང་བ་ནི་ཕུག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
ལ་བསྐྱུ་ཅན་ལས་སོ། །ཉེ་རུ་ཀ་ཞེས་སོགས་གྱིས་རེ་ཞིག་དམིགས་པ་དང་བཅས་
པའི་ཐབས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། དེ་འབྱུང་བའི་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅའི་འཁོར་ལོ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་མོ། །དང་པོར་རེ་ཞིག་གཅིག་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འབྱུང་ངོ། །ཁྲོལ་འདོད་སྲིད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་རྣམས། ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་

དང་། ཉེ་རུ་ཀམ་གྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་པ་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་པ་གཅིག་གསུངས་ཏེ།
གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེ་འང་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་བཅས་པས་ཡིན་གྱི་ཕྱང་
སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

འདིར་དོགས་པ་སྐྱེ་མཁན་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཡིན་ལ། དེས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དུས་
སྤྱི་འདུས་བྱས་རྒྱུ་ཆད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་པའི་སྐབས་སུ་ཉེ་
རུ་ཀའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་སྟམ་པ་འོང་ཡང་། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་ཅི་བྱ་
སྟམ་པ་མི་འཐད་དོ་སྟམ་ན། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་བསྐྱོམ་པ་འབྲས་བུའི་
སྐབས་སུ་རིགས་འབྲེལ་འཇུག་པ་ལ་བསམས་པའོ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་སྐབས་སུ་འང་
ཕྱང་སོགས་འོང་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་གང་གིས་འཆིང་སྟམ་པ་ལ། དངོས་པོའི་
འཆིང་བས་ཞེས་པ་གཅིག་སྟེ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་འཆིང་ངོ་། །དོགས་
པ་དེ་ནི་ཕྱང་སོགས་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་ཟག་བཅས་ཡོད་པས་གང་བཅིངས་པའི་སྤྱུག་
བསྐྱལ་ཡོད་པ་ལ་བསམས་པའོ། །བདེན་ཞེན་གྱིས་བཅིངས་ན་ནམ་ཡང་མི་གྲོལ་ལོ་
སྟམ་པའི་དོགས་པ་ནི་འཛིན་པ་དེ་ནམ་ཡང་མི་ལྷོག་གོ་སྟམ་པའོ། །དེ་ཡོངས་ཞེས་པ་
གཅིག་སྟེ་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ངོ་། །དེ་རི་ལྟར་
ཤེས་སྟམ་པ་ལ་དངོས་པོ་སྐྱོམ་འགྱུར་ཞེས་¹པ་གཉིས་སོ། །ཕྱང་སོགས་གཅིག་དང་
དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་བསྐྱོམ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་དངོས་མེད་རང་
བཞིན་མེད་པའང་བསྐྱོམ་དགོས་ཀྱི་དངོས་པོ་འབའ་ཞིག་བསྐྱོམ་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་

སྟོང་ཉིད་ཅམ་བསྟོམ་བར་བྱ་ཡི། །ལྷ་འི་དངོས་པོ་བསྟོམས་བས་ཅི་བྱ་སྟུམ་ན། གྲུང་
ནས་གསུངས་པའི། གལ་ཏེ་སྟོང་བ་ཐབས་ཡིན་ན། །སོགས་བྲངས་ཏེ། མི་འབྲ་བའི་
རྒྱས་བསྐྱབ་མི་རུས་བར་བཤད་དེ། ཀྱ་ལུ་འི་འཤད་པའོ། །རྒྱུད་ཀྱི་དང་པོར་
གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བསྟོམ་བའང་དངོས་
པོའི་ཡང་དག་པ་ཉིད་བསམས་བས་གྲོལ་གྱི་གཞན་དུ་མིན་བས་ཉིད་ཅམ་སོ། །གང་
གིས་འཆིང་ན་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་བས་སོ། །འཆིང་བྱེད་དེ་ནི་
དངོས་མེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅད་པའི་སྟོ་
ནས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པ་
མེད་པར་ཤེས་ཏེ། སྤང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་བདེན་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་གཉིས་
ཀ་བདེན་པ་དང་བལ་བའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་སྤར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསྟོམ་བར་བྱ་འོ། །ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་དགོངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེར་དང་པོ་དངོས་པོ་བསྟོམས་བར་གསུངས་བས་བསྐྱེད་ཅིས་ཐོག་མར་
བསྟོམས་བའང་དགོངས་པའོ། །མདོར་བསྟུན་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
སྤར་བཤད་པའི་བཟུང་དོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་
ལྷ་འི་ནལ་འགྱོར་དང་སྤར་བ་ནི། སྤར་སེམས་དཔའ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཤར་བར་བཤད་ལ། དེའང་རང་དང་རྗེས་མ་སྟུན་
གྱི་རྒྱས་བསྐྱབ་དགོས་པར་གྱུར་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་དང་། བཅུ་བཞི་པ་ནས་འབྱུང་བས།
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེའང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་པ་ནི་ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་ལྟག་མས་སྟོན་ནོ། །

གཟུགས་སྤྱི་ཆུང་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱུ་བ་
 བ་ལ། གྲོལ་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་འགོག་བ་ནི། དངོས་པོ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་
 བས་བསྟན་ཏེ། འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི། རིག་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱུ་བ་པའི་
 རིགས་པས་བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སྤྱི་ཡོད་པར་
 མ་ཐུན་ཡང་། རྒྱ་ལ་མི་མ་ཐུན་པས། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷའི་སྤྱིའི་
 དངོས་པོ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལའང་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་སྐབས་
 གཉིས་དང་སྦྱར་ནས་གཟུགས་སྤྱི་ཐུབ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུས་ལ་སོགས་
 ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་གྱིས། གཙུ་པོར་ཉེའི་ཡི་གཤེ་དོན་སྟོན་
 འོ། །ལུས་ཉེན་དང་བདེ་བ་བཅེན་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྟོན་བ་ནི། ལུས་ཞེས་པ་
 བཞིའོ། །ལུས་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་མི་གནས་པས། དེའི་ཉེན་དུ་ལུས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ།
 ཁ་སྦྱོར་ལས། རང་གི་ལུས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ལུས་ལས་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་
 ཉིད། །གཞན་ནི་གར་ཡང་མི་གནས་ཏེ། །མི་ཤེས་པ་ཡི་སྦྱིབ་པར་བརྗོད། །ཅེས་
 བངས་ནས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་གསུམ་པ་སྟོས་པར་
 བཤད་དོ། །ལུང་དེ་རྣམས་གྱི་དོན་མན་སྟེར་ཉན་ཐོས་སྟེ་བས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུང་
 འདས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཟད་པ་ལ་འདོད་པ་འགོག་པར་འཆད་དོ། །བརྒྱ་ཅན་ལས། ཡེ་
 ཤེས་ཆེན་པོ་ནི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནི་
 དམིགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེས་ཀུན་རྟོག་འཛོམས་པའོ། །ལུས་ལ་བརྟགས་
 པ་ཡིན་ཡང་¹ལུས་ལས་མ་སྦྱེས་པས། ཐུབ་པར་བྱེད་པ་དང་སྦྱེ་འགག་མེད་པ་

1 ཁྱད་

སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས། ཉེ་ཏུ་ཀ་གང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་གནས་སྟོན་
པར་མཛད་དོ། །ཀླང་བ་གསུམ་པའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་དོན་ནོ། །ལུས་ལ་གནས་ཀྱང་ལུས་སྐྱེས་མིན་པའི་དོན་
ཡང་། གང་ལ་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཤད་པ་གཅིག་དང་། གང་གིས་བྱུང་བའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་མ་སྐྱེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པ་མིན་པའོ། །དོན་
བསྐྱེས་ན་དང་པོས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེན་པ་ལས། བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་དགོས་པར་
བསྟན། གཉིས་པས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་འཛོམས་འགོ་བར་
བསྟན། གསུམ་པས་ནི་དེ་ལྟར་འཛོམས་པའང་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོ་
མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བསྟན། བཞི་པས་ལུས་ལས་སྐྱེའང་ལྟན་ཅིག་གྲེད་
རྒྱུ་དུ་འགོ་བར་བསྟན་ཏོ། །གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེན་པའི་གནས་འདི་བཞི། གྱི་བཅོམ་
ལྟན་འདས་ཞེས་བོས་ནས། རྗེ་རྗེའི་ལུས་ལ་རྩའི་གཙོ་བོ་དུ་ཞེས་པའོ། །ལན་སོ་
གཉིས་ཉེ་ཞེས་པའོ། །སོ་གཉིས་ཉེ་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
གཙོ་བོར་འཛོག་པའང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་འབབ་པའི་སྒྲོན་ནས་ཉེ། ཁ་སྐྱོར་ལས།
འཁོར་ལོ་བཞི་ཡི་རབ་དབྱེ་བས། །བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལྷག་པ་ཉིད། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱིས། །རྩ་ནི་སྐྱེས་ཏུ་རྩ་གཉིས་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐག་
བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་རྣམས་ལས་ཆེ་བ་ནི་བདེ་ཆེན་ནོ། །དེའི་གནས་
ནི་ལྟེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །ཤུ་རྩེ་པས་བདེ་ཆེན་གྱི་གནས་ལས་འཛོག་པ་ལ་གནས་
སུ་འཛོག་ཅེས་པ་ནི། ལྟེ་བའི་དོན་ལ་བདུན་པར་འཆད་དོ། །མཆོག་རྣམས་ཀྱི་འང་

ནས་གཙོ་མོར་ཐུག་བརྒྱུད། །ཞེས་འཆད་དོ། །

གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་གཉིས་རྒྱར་བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་སུ་རྒྱར་བརྒྱ་བ་
བཀག་པ་ནི་ལེགས་པའི་རྒྱུ་ལོ། །རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེང་བཤད་པ་ནི་སྤྲུལ་གཉིས་སུ་བཀག་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱར་ཚུད་པར་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་
པའང་དེའོ། །མ་ཞིང་གི་དོན་ནི། རྩ་གཞན་གཉིས་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་དུ་གྱུར་པའི་
རྒྱར་གཉིས་འབྲས་པ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའང་དེ་ཡིན་ལ། ཐབས་ཤེས་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་
འཛུགས་པས་རྩ་སོ་གཉིས་འགྲུབ་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ལ། དེའང་
རོ་རྒྱར་ལས་བརྒྱ་བའི་རྒྱར་བཀག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེང་ལྟར་¹པ་ལས་གཏུམ་མོ་
འབར་ཏེ་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ལས་འབྱུང་བར་སྟོན་པས། ཏེ་ཡིག་གི་དོན་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་གཟུང་ཞིག་²། མི་བྱེད་མ་ལ་
སོགས་པ་སོ་གཉིས་ལ་རྒྱར་མ་སོགས་གསུམ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་མོ་
གསུམ་དུ་བསྟན་ཅིང་། དབྱས་དང་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་པར་བཤད་པས། འཁོར་
ལོ་བཞི་གང་གི་འང་རྩ་འདབ་མིན་པས་འདིའི་བརྒྱད་ཆེན་རེ་འཁོར་ལོ་རེ་རེའི་རྩ་
འདབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་བོའི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་
སོ། །སུམ་སྐྱོར་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་སྤྱིར་གཤི་དབྱས་དང་ཕྱོགས་ན་གནས་པར་
ཤུགས་ལ། ཨ་མུ་ཀ་པ། ཟ་བ་ཟ་བ། རྩ་རྩྭ་ཏ་རྣམས་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེའི་
ལྷག་མ་ཉེར་བཞེད་ལྟུང་ཉེར་བཞེད་ཅུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྩ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི། ལུ་ལི་

1 མཆོ། ཚུད

2 སྐྱེ། རྒྱར་ཤིག

ར་མ་ལ་ཡ་ལ་སོགས་པར་བྱང་སེམས་འབབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐུན་མོང་དང་། མོ་དང་
 སེན་མོ་འབབ་པ་སོགས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །མིང་ནི་མི་བྱེད་མ་སོགས་
 སོ། །ར་ནི་སྲིད་གསུམ་ཡོངས་གྱུར་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །སྲིད་པ་གསུམ་ནི་སྐྱེ་གསུམ་
 རྟེ་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་པའི་རྩ་གསུམ་སོ། །ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་སོ་གཉིས་སོ། །དེ་
 གསུམ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གནས་པ་ནི་སྐྱེ་གསུམ་ལ་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུས་
 ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་གནས་པའོ། །དོན་དམ་པ་ལས་ནི་རྩ་རྟེ་རང་བཞིན་ཏེ་
 དེས་ན་གཟུང་འཇིག་སྤངས་པའོ། །ཞེས་པར་ཅན་ལས་བཤད་པ་ནི་ལྷག་མ་སོ་
 གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་རྩ་རྟེ་རྒྱད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཡང་
 བ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་རྩ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་རྩ་ལ་སྟོན་ཏེ། ཐམས་
 ཅད་ཐབས་ཀྱི་ནི་ཞེས་པར་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་སྟེང་ནས་བཤད་དེ། ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་
 རྣམས་སོ། །ལྷ་མོ་བཙུང་ཡའི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་དུ་བརྟག་པ་སྟེ་བསྟོམ་པར་
 བྱའོ། །ཐབས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་སྤྲ་མའི་ངེས་དོན་ལ་བསྟོས་པའི་བྱང་དོན་ནོ། །ཅི་རྩ་
 འཁོར་འདི་ཁོ་ན་ཏེ་དུ་ཀ་བསྐྱེད་པའི་རྩ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྩ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེ་ན།
 རྩ་འཁོར་ཅན་དུ་མ་ཟད་སྟོམ་པའང་བཤད་པར་བྱའོ། །སྟོམ་པ་ལ་འདིས་སྟོམ་པའི་
 སྟོམ་ཐབས་དང་། འདིས་སྟོམ་པའི་སྟོམ་གཞི་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ནི་རྩ་རྟེ་ལུས་
 སོ། །དེའི་དབྱེ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཏེ། འཆད་འགྱུར་གྱི་ལུས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་
 གོ། །སྟོམ་པའི་སྐྱད་དོན་སྤྱི་རྩ་ལ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་བཤེ་བ་དང་། བ་ར་ནི་མཆོག་ཡིན་
 པས། དེ་ལ་བསམས་ནས་ཀྱུ་སྟེར་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བཤེ་མཆོག་གི། བཤེ་བ་
 སྟོམ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད། །སྐྱེ་མ་གྱུན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལོས། སྟོམ་པ་དེས་ན་སྟོམ་པ་

ཉིད། ཅེས་པ་དང་། །རྩོམ་པ་དམ་ཆོག་ཉིད་ཏུ་
བརྩོན། ཅེས་བྲངས་ཏེ། བྱི་མ་ནི་སྒྲོམ་པ་དམ་ཆོག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་དོན་བཤད་
པའོ། །འདིར་གང་ཏུ་དང་གང་གིས་དང་གང་དང་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་བཞི་དང་། སྒྲོམ་པ་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་ལྡན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི་
འཆད་པར་འགྲུང་རོ། །

གང་སྒྲོམ་པ་ལ་མང་ཏུ་ཡོད་པའི་སོགས་མ་ཞུ་ལི་ཞེས་སོགས་ལ། ལུ་ཉིག་སྤང་
བར་ཉི་མའང་ཡོད་ལ། གུ་ལུ་ཉི་དང་། བསྐྱེད་ཅན་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་བའི་འགྲེལ་པར་དེ་
གཉིས་མ་བྱུང་རོ། །ཞུ་ལི་བཙུ་བ་སྤྱད་པ་ལྟེ་བའི་ཨ་དང་། གུ་ལི་སོ་བཞི་བསྤྱད་
པ་སྤྱིར་གཤི་རྒྱུ་ཞོར་བྱའི་ཅེར་སོང་བ་སྟེ། དེམ་པ་བཞིན་ཆེ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་དང་།
ཐབས་དང་། བདག་མེད་མ་དང་། ཉེ་ཏུ་ཀའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལུ་ཉིག་སྤང་བར་
བཤད་ཀྱང་། བསྐྱེད་ཅན་ལས་ཞུ་ལི་གུ་ལི་ཉིད་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དག་སྟེ། དེ་དག་
ཀྱང་ལ་ལ་ན་དང་ར་ས་ན་འཕམ། ཡང་ན་ཅ་ཐ་ལྷོ་དང་གཞོམ་ཏུ་མེད་པ་དག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཅ་གཉིས་དང་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་དང་། སྤྱི་བོའི་རྟོ་ཡིག་གིས་མཆོན་
པའི་དོན་དཀར་དམར་གཉིས་སོ། །ཅ་གཉིས་སྒྲོམ་རྒྱུར་བཤད་པ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་གཞི་
ནི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་སྒྲོམ་རྒྱ་ནི་བསྐྱེད་ཅན་ལས་ཆེ་བ་དང་ཉི་མ་དག་གི། སྤྱིའི་བྱ་ག་གཡས་དང་
གཡོན་པ་དག་གི་རྒྱུང་རོ། །དེ་ཉིད་ཞུ་ལི་དང་གུ་ལི་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཅ་
གཉིས་ནས་བརྒྱུ་བའི་རྒྱུང་གཉིས་ལ་བྱའོ། །འདིར་སྒྲོམ་ཐབས་ནི་སྤྱར་བཤད་པའི་
འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གཏུམ་མོ་བསྒྲོམ་པ་སོགས་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྤྱད་
པའི་ཐབས་རྣམས་སོ། །རི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ནི་ཅ་གཡས་གཡོན་ལ་རྒྱུང་རྒྱུ་བ་བཀག་

ནས་རྒྱ་རྒྱུ་འཕྲུང་བའོ། སྒོམ་པའི་རོ་བོ་ནི་རྒྱུང་གཉིས་དབུ་མར་དང་པོར་རོ་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པ་དང་དེ་ནས་སྒྲ་བྱག་ཏུ་འབྱུང་འཕྲུག་མི་བྱེད་པར་དེར་གནས་པར་བྱ་བ་
དང་མཐར་རྒྱུང་དེ་གཉིས་ཐེམ་པའོ། །འདིས་ནི། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཙཱ་དང་
མ་ནིང་དང་། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་
ནི་རྒྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ལའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒོམ་པ་
ནི་ཙཱ་གཞན་ནས་བརྒྱུ་བའི་ཐེག་ལེ་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུ་བསྐྱས་པ་དང་ལྟེ་བ་དང་སྤྱི་བོའི་
དཀར་དམར་གཉིས་འབྲེས་པ་རྣམས་གསང་གནས་ཀྱི་ཙཱ་འདུས་པ་སྟེ། འདི་བཤད་
རྒྱུ་དོན་རྩི་བྱེད་པ་ལས་འདུས་པའི་དོན་འབྲེས་པར་གསུངས་པ་དང་འདྲའོ། །ཆོས་
དང་ཞེས་པ་ནས་སྤྱི་ཙཱ་གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། སྒོམ་གཞིའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཤས་ཆེ་ལ། འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གཏུམ་སོ་བསྒོམ་པའི་སྒོ་ནས་
བཤད་ན། སྒོམ་ཐབས་སུ་འང་འགྱུར་རོ། །

འཁོར་ལོའི་གྲངས་གྱིས་བཞག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་དང་། དགའ་བ་བཞི་ནི་
བསྐྱམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་ངོས་འཛིན་འོག་ནས་
བཤད་པ་ལྟར་ན། རྒྱུང་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུ་བསྐྱམས་པ་ལས་བྱུང་མ་བྱུང་ཅི་རིགས་སུ་
ཡོད་ལ། དགའ་བ་བཞི་ལ་ནི་དེར་བསྐྱམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤས་ཆེའོ། །སྐད་ཅིག་མ་
བཞི་དང་དགའ་བཞི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་མས་རིམ་གྱིས་བཞག་པ་ནི་མས་བརྟན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་སོ། །བདེན་པ་བཞི་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་དང་། ལྟེ་བ་བཞི་འཁོར་ལོ་
བཞི་ལ་བཞག་པ་ནི་ཕྱི་མ་ནི་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པས་མིང་བཏགས་
པར་འོག་ནས་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ཡོན་ཏན་

སྤྱི་བའི་ཉེན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོ་བཞིའང་དེ་ལྟར་གོ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལས་འདི་ལ་འདུ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
དུའོ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་ཡུལ་ཙམ་མིན་གྱི་ཤེས་སྒྲིང་མངོན་དུ་བྱེད་སྒྲིམ་པ་དེ་འཁོར་
ལོ་བཞི་ལ་བཞག་པའང་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིར་འཛོག་ཚུལ་ནི། བསྐྱ་
ཅན་ལས་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་བདག་གི་རང་བཞིན་དང་། ལྷའི་རྣམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་
མ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་འགྲོ་བ་སྦྱོབ་པའི་རང་བཞིན་དང་།
གཉིས་མེད་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བཞི་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་དགའ་
བཞིར་བཤད་ལ། སྤྲུགས་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱུང་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱུང་ཤེས་པ་སོགས་སྤྱང་འཛོག་
པའི་དོན་ནོ། །བདེན་བཞི་མས་རིམ་ནས་བཞག་པའང་བདེན་བཞིའི་རིམ་པ་དང་།
མས་བརྟན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་འབྲ་བ་ཙམ་”མོ།¹ །དེ་ཉིད་བཞི་མས་རིམ་ནས་བཞག་
པའང་དེ་དང་འབྲ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བཞིའོ་ཞེས་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་
སོགས་གྱི་བཞི་ཆེན་རྣམས་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐབས་ནི་
དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་ཞེས་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འཛོག་པར་སྤྱད་ཏེ་གྲེང་བ་ལས་
འཆད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་དབྱུ་གྲུ་དང་སྤྱོད་ཆོད་དང་འཕོ་བ་དང་ཆུ་ཆོད་གྱི་རྒྱང་
བརྒྱ་བ་རྣམས་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་མས་རིམ་ནས་སྤར་རོ། །ཆེ་ཉི་ཞེས་སོགས་བཞི་
དང་། ཐབས་ཤེས་ཞེས་པ་འདི་རྣམས་སྐབས་ཐོབ་གྱིས་དོན་དུ་མ་ཞིག་ལ་འགྲོ་མོད་

1 མ

ཀྱང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་དབྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་རྩ་གཉིས་དང་དེ་ནས་བརྒྱ་བའི་རྒྱུ་
གཉིས་དང་། ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ལ་ཅི་རིགས་པར་བཤད་དགོས་ལ། སྐབས་
འདིར་ནི་རྩ་དང་རྒྱུ་རོ། །སྤྱོད་བརྒྱུ་བའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ། ཉིན་མཚན་
གཉིས་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་བཞི་བཞི་སྟེ་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་། དེ་བྱེད་མར་བྱས་པའི་འཕོ་བ་
བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་ཉིས་འགྱུར་གྱི་རྩ་ཆོད་སོ་གཉིས་དང་། དེ་ཉིས་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་གྲུ་
རེ་བཞིར་བཤད་དེ་འཁོར་ལོ་བཞིའི་རྩ་འདབ་ནས་བརྒྱ་བའི་རྒྱུ་གི་གྲངས་དང་ཡང་
སྤྱར་རོ། །འདིར་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་ཐབས་ནི། ལྷ་ཉིག་སྤེང་བ་ལས་
མཛོད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བགྲང་བ་སོགས་བྱས་ནས། རྒྱུ་ལས་རྒྱལ་
བར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། །

འདི་འབྲུ་བའི་བཤད་པ་ནམས་ནི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པར་ཅན་ལྟར་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ལས་འདིའི་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྲོ་བའི་
རྩ་གྲུ་གྱིས་བཤད་སྟོལ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱུང་བའོ། །དེ་ནས་འདིར་
རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ལེའུར་དབྱུང་བ་སོགས་
བཞི་བཤད་པ་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་ལས། འཕོ་བའི་སྐབས་སུ་བྱམ་པ་ཅན་
བཤད་པ་ལྟར་དང་། དེར་རྒྱུ་བཞི་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་བསྐྱེད་བྱེད་པར་
མན་སྟེར་བཤད་པ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། འདིར་རྒྱུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ལྟར་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
ཆེན་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་སྤྱོད་མོང་གི་རྒྱུ་བགྲང་བ་སོགས་ལ་ནི་ཅི་
ཅུ་ཞིག་འབད་ཀྱང་། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་སེམས་གནས་སྤྱོད་
མོང་བ་ཅུ་ལས་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཐུན་པའི་དབྱེ་བ་ལ་བརྒྱ་ཅན་ལས།

དེ་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི། དབྱེ་བའི་མཆོན་ཉིད་
དོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྟོན་གཞི་དོ་རྗེའི་ལུས་ཁོན་ལ་མི་གཟུང་བར་སྟུན་སྟེས་གྱི་
བདེ་ཆེན་ཡང་སྟོན་གཞི་དང་སྟོན་པའི་རོ་སོ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་དེ། ཀྱུ་ལྷ་ཁྱིའི་སྟོན་
བ་བདེ་ཆེན་ལ་མཛད་པའི་ཁྱུངས་བྱངས་བ་དང་ཡང་འབྲེལ། །སྟོན་གཞི་དེར་གང་
སྟོན་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྤར་བསྒྲ་ཅན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་
སྟེ། འཁོར་ལོ་བཞི་ཅུ་ཞིག་སྟོན་གཞིར་མི་གཟུང་རོ། །

སྟོན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད་པ་ལ་འདིའི་སྟོན་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་
དགོས་པ་དངོས་གཞི་ནི་རི་སྟེང་ཡོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩ་དང་འཁོར་ལོ་ལ་
སོགས་པར་བསྟུས་པའི་སྟོན་པ་བཅད་པས་ལམ་ལ་ཐེ་ཆོས་སེལ་ལོ་ཞེས་བ་དང་།
ཡང་འགའ་ཞིག་སྟོན་པའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་གྱིས་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་ཆང་བར་བསྟུན་ནས་དེ་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཤེས་ནས་ཀྱང་“ཨོ་ནས་པ”¹དང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྷ་པོའི་དོན་
དེ་ཤེས་ནས་ཅིའང་བྱ་མི་དགོས་ཟེར་བ་ལྟར་དང་། རང་ལ་དེ་རྣམས་ཆང་བས་ཅིའང་
བྱ་མི་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཆང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་བསྟོན་དུ་བརྟུབ་པ་ཡིན་
ཟེར་མོད་ཀྱང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ཁྱིའི་སྟོན་ལུགས་དེ་ཉི་ལྷག་གིས་མཆོན་
པའི་དོན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ། ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས། །ཞེས་པས། ཡེ་ཤེས་དེ་
ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ལས་སྟེ་བར་བཤད་པའི་དོན་ཉིད། སྟོན་པའི་དབྱེ་བས་
འཆད་པ། གནད་གྱི་དོན་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས། སྐབས་གྱི་དོན་སྟོར་བའི་བཤད་

1 སྟེ། ཨམ་ན་སེལ

1 ལྷ་ལྟོན

དང་། དེ་ཡོངས་སྟེ་ཞེས་པས་གྲོལ་བར་གསུངས་པས་ཞེས་དགོས་སོ། །

གཞུང་འདིས་ནི་གསང་བ་ལས་རྒྱ་དང་། རང་ལུས་ཀྱི་རྩ་ག་ལ་བརྟེན་པའི་
ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་བདེ་བ་སྦྱི་ལུགས་ནི། ལྟེ་བའི་
གཏུམ་མོ་འབར་བའི་མཐུས་སྦྱི་བོ་ནས་བྱང་སེམས་པའ་པ་ལས་ཡིན་པར་སྟོན་ལ།
འོན་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་ལུས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཙུན་མའི་རྩ་ག་ཅ་འཁོར་བཞི་ལ་
བརྟེན་པའི་གཏུམ་མོ་བསྐྱེད་པར་སྟོན་པ་ཡང་། རོམ་བེ་པ་དང་མི་སྐབ་རྩེ་བས་བཤད་
པས་དེའང་ཞེས་དགོས་སོ། །ཀྱུ་སྟེ་ལས་ཆིག་དོན་མ་བཤད་ལ། བསྐྱེད་པས་
གཏུམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅད་ནས་འབྱེད་པའོ། །འབར་བ་ནི་མཆེད་པས་ཉེ་སྤང་བར་
བྱེད་པའི་བར་དུའོ། །ལྷ་ལི་ཞེས་པ་ནི་རི་མོའོ། །འདི་རྒྱ་དཔེ་ལ་ཅ་རྩེ་ལི་ཞེས་ཡོད་
པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་བོད་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤར་གཏུམ་མོའི་
དོན་བཤད་པ་ནི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཁྲག་རྩལ་གྱི་རི་མོ་སྟེ་རང་
གི་ངོ་བོའི་སྟོན་པ་སོ། །ལྟེ་བ་ནི་བདེ་ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ལ་བཤད་པ་ནི། གང་ནས་
འབར་བའི་ལྟེ་བ་ནི་གྲགས་པ་ལྟར་གྱི་ལྟེ་བ་ཡིན་ཡང་། དེར་ཡོད་པའི་རྩལ་གྱི་རི་མོ་
དེ་རྩེ་ཆེར་འཕེལ་བ་སྟེང་དུ་རིམ་གྱིས་བྱེད་དུ་སོང་བ་རྟོ་ཡིག་གི་གནས་སུ་སྟེབ་
དགོས་པས། དེ་ལ་དགོངས་པ་འཕམ་ཡང་ན་ལྟེ་བ་ཞེས་པ་རྟོ་འཛག་པའི་གནས་ལ་
སྟོར་བའོ། །བསྐྱེད་པས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་གཤེགས་པ་
ལུང་པོ་ལྟ་དང་། སྐྱེན་སྐྱེས་འབྱུང་བ་བཞིའོ། །གང་དུ་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་བསྐྱེད་པས་
པ་སྟེ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེན་འོ། །ཞེས་བཤད་དེ། བསྐྱེད་པས་པའི་དོན་

1 སྟེ + སྟེ

2 ལྟེ

ནི་ཕུང་ཁམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བདག་འཛིན་བཅོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱས་པའི་གཙོ་
པོའི་དོན་རྩི་བཅུན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་སྦྱོར་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱང་པོའི་དོན་ཡིན་ལ།
དེ་ཉིད་ནི་ཉེ་དང་བཟླ་སོ་སོར་ཐུལ་ནས་ཁྱས་པའི་དོན་གཉིས་མེད་ཏུ་སྦྱོར་བ་མིང་
བསྐྱུས་པའི་དོན་ངེས་པའི་ལན་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་བཤད་བྱར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་
དོན་འཆད་པ་ན། ལྟ་སྟངས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བརྟག་པ་དང་པོའི་དོན་མདོར་བསྟན། ཉེ་
རུ་ཀ་"ནི་¹ ཞེས་པ་ནས་ཉེ་རུ་ཀ་བསྟོམ་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཟླ་འི་དོན་མེད་ན་
འཁོར་བ་ལས་འདའ་མི་རྒྱས་པས་དེ་ངེས་པར་བསྟོམ་དགོས་པར་བསྟན། དེ་ནས་
དོན་དེ་ཉིད་དོན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་མ་བསྟོམས་ན་དོན་སྲ་མ་
ཅམ་ཞིག་བསྟོམས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་ཐོལ་བ་ཅམ་དང་། ཡང་ཐེག་པ་འདིར་བཤད་
པའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་ནས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་
བཅས་པར་བསྟོམས་ཀྱང་ཆེ་གཅིག་གིས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་མི་འབྱུང་པས་བདེ་
སྦྱོང་སྦྱར་དགོས་ལ། དེའི་བདེ་ཆེན་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པ་ལས་བསྐྱེད་དགོས་
པར་ལུས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པ་ཁྱས་
པའི་ལན་ཏུ་དེའི་གཙོ་པོ་རྩི་སོ་གཉིས་དང་དེའི་ནང་ནས་གཙོ་མོ་གསུམ་དང་། དེ་
ལས་ཀྱང་གཙོ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་བསྟན་པས་རྩུ་རྩེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟན་སྦྱེས་
འཆར་དགོས་པར་བསྟན། དེ་ནས་རྩི་སོ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དང་རྩི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིད་ལ་
བྱ་ཚུལ་གཉིས་བསྟན། དེ་ནས་རྩུ་རྩེར་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པས་ལྟན་སྦྱེས་འཆར་བ་ལ།
དེར་སྟོམ་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བསྟན། རྩུ་རྩེར་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟོག་བཅིངས་

1 ན

པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རྟེན་བཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། འདིར་
དངོས་སུ་འབར་འཛག་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་
བཞི་དང་། མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། བཤད་རྒྱུ་ཐུག་ཆེན་ཐིག་ལེ་
ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཡས་མར་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུས་སུ་
བདེ་སྟོང་སྤར་ནས་སྤྱིར་པོ་གྱི་དོ་རྩོམ་དགོས་པ་འདི་དང་། རོ་རྒྱུ་གི་
རྒྱུ་རྒྱུ་ཁྲིའི་སྟོམ་པའི་ཐབས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལུགས་འདི་ལ་ལས་འདིས་བྱུ་བ་
བརྟེན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོ་རྩོམ་དང་པོ་མི་ཉེ་རུ་ཀ་དང་།
མཆོ་སྐྱེས་དོ་རྩོམ་སོགས་ཀྱིས་གཏུམ་མོའི་སྟོམ་རིམ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་འདིའི་གནད་
ལ་ངས་བརྟེན་པ་ནི་གྱི་དོ་རྩོམ་ལེ་འུ་དང་པོར་བརྟག་པ་སྤྱི་བའི་གནད་བསྟན་ནས་
བསྟན་པ་གཞུང་ལྷན་མའི་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་འཕྲུགས་པའི་གཟེར་འདེབས་ཡིན་
པས། ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་པོ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་ཀྱིས་ཤིག་། དོ་རྩོམ་ནི་དོ་
རྩོམ་མས་དཔའ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ལོ། །དེའི་རིགས་ནི་དེ་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཉེ་
རྒྱ་ཡིན་ལ། དེའང་གཞུང་འདི་ཡིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ལེ་འུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡོངས་
སུ་བཅད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཉིས་པ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། །དེ་ནི་བརྒྱ་ཅན་ཀྱི་དགོངས་
པའོ། །ཀུ་སྤྱི་ཁྲིའི་དོ་རྩོམ་ནི་བདེ་སྟོང་སྤར་བའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དང་། རིགས་ནི་
དང་པོའི་རུས་ཉེ། ལྷ་ལི་དང་ཀྲ་ལི་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལྷ་ལི་བསྟན་པའི་ཨ་མུང་གི་རོ་
བོ་གཏུམ་མོ་དང་། ཀྲ་ལི་བསྟན་པའི་ཉི་ཡིག་གི་རོ་བོ་ཀུན་ལྷ་བྱའི་འབར་འཛག་སྟེ།
དེ་ནི་སྤྱི་མའི་རྒྱལ་ལོ། །ལེ་འུ་ནི་བཤད་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་དོ། །སྤྱགས་ཀྱི་ལེ་འུ་

སྟོན་པའི་འགྲེལ་བ་ནི་ཀུ་ཟུ་ཤིར། སྒྲིང་གཞིའི་ཡི་གེ་བཞིས་མཚོན་པའི་རྩི་འཁོར་
ལོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་བཤད་དེ། ཅ་འཁོར་ལ་དགོད་པའི་སྒྲགས་
བསྟན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །ལེ་ཏུ་དང་པོར་བཤད་པའི་སྒྲགས་རྩི་རྩི་
སྒྲགས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས། ལྷ་ཚོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་བསྐྱེད་ཅན་ལས་སོ། །འདིར་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནག་པོ་སྟོན་
པས། སྒྲགས་བརྟུ་བ་རྩོགས་རིམ་དང་སྒྱུར་བ་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་ན། ཀུ་ཟུ་
ཤིར་བྱངས་པ་ལས། ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡི་གཉིས་ནི་སྒྲགས། །ཡང་ན་དེ་ལས་གང་བརྟུས་
པ། །ཞེས་བ་ལྟར་སྒྲགས་བརྟུ་བའི་གཞི་དབྱངས་གསལ་དང་། དེ་ལས་བརྟུས་བ་
གཉིས་སོ། །དེའང་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞི་དང་། འདབ་མ་ལ་བགོད་པའི་
ཡི་གེ་སྟེ། གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །བརྟུས་པའི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲགས་རྣམས་ཀྱི་
ངེས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྩི་རྩི་བསྐྱེད་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །དེ་དག་གི་ནང་
ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་ཨ་ཐུང་ཡིན་ལ། དེའང་སྟེ་བའི་དབྱས་སུ་གནས་པ་ལ་སྦྱར་
ལས་བཤད་ཅིང་དེ་ལ་བསྒྲགས་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། །བསྐྱེད་ཅན་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ཡི་
དང་། སྒྲགས་ཀྱི་དང་། དེགས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གསུམ་གྱིས་དབྱིབས་དང་། སྒྲགས་དང་
ཚོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་བསྟན་པར་བཤད་ལ། བར་བཞི་རྩི་བསྐྱེད་པ་མཛད་པ་
མང་དོ། །སྒྲིག་སྒྲིང་བ་སོགས་སུ་དོན་བྱེད་རྣམས་མང་དང་། རངས་བ་ནས་མཛོན་
སྟོན་གྱི་བར་རྣམས་འཆད་པར་བཤད་དོ། །སྒྲགས་ནི་སྟོན་གསལ་འབེབས་པ་དང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྟོན་བསྐྱོམ་པ་དང་མཚོན་པ་དང་རབ་གནས་
དང་སྦྱོན་སྟེག་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལས་ཚོགས་ཀྱན་ལ་གཏོར་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་

ཐུ་ཉིག་ཐེང་བར། འབྱུང་ཐོན་དབང་ཐོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བཅས་དང་།
 སུ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་མཆོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་རང་
 དང་མཐོན་གྱི་སྒོ་གསུམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིག་ཐུགས་དང་མཉམ་པ་
 ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རིགས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་
 རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ནི། རྩ་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ས་ཐོན་
 རྩ་ལ་སོགས་པ་ནི། དེ་དག་སྒོན་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་སྤྱགས་སོ། །གཏོར་མའི་རྩེ་ས་སྤྱ་
 རྩ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི། གཏོར་མའི་རྩེ་ས་རྩམས་མི་ར་ཤུ་མ་ཐུའི་དོན་གྱིས་
 བདག་ཉིད་ལྟར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རྩ་བས་བཤད་དེ། སྤྱབས་དུ་མ་ཞིག་ལ་འབྱེད་དགོས་
 སོ། །རྒྱུད་འདི་ལ་ཐུག་བཅུ་དུག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། འདིའི་སྤྱགས་སྤོན་དུ་
 གསུངས་པ་དེ་བ་ནི་རོལ་པ་དང་ལྟོ། །པི་ཙུ་ནི་སྤྱལ་དུ་བྱུང་བའི་འདབ་བལ་ཉ།
 ཐམས་ཅད་རྩེ་ས་སྤྱ་འདྲིན་པས་བལ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོས་རྩ་ལ་སོགས་པ་འདྲིན་པ་
 དང་ཆོས་མཐུན་པས་པི་ཙུ་ལོ། །བརྩ་ནི་གདུག་པ་ཅན་འདྲིམས་པ་ལ་རྩོ་རྩོ་དང་འབྲ་
 བར་བཤད་དོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྤྱགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱང་པ་ཞེས་པ་ལ་
 སྤར་པ་ཞེས་པ་རྒྱང་པ་དང་གནས་དང་ཆོག་ལའང་འཇུག་པས་སྤྱགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཆོག་ལ་ཞེས་འགྲེལ་བར་བསྐྱར་བ་ཤིན་ཏུ་བདེ་ལོ། །རྩྱི་པའི་ཀྱི་རྩམ་པ་ནང་དུ་གཞུག་
 པ་ནི། སྤྱའི་སྤོན་དུ་འཇུག་པའོ། །པའི་དང་སྤེལ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། །དེ་འབྲ་བ་དེ་
 འདིའི་སྤྱགས་གང་ལ་སྤོར་བ་ནི། ཀྱ་སྤྱ་ཤིང་ཁྱད་པར་མ་བསྟན་པའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་དང་། ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་དང་ཐོང་ཁྱེར་
 དཀྱག་པ་ལ་སྤྱར་ཀྱི་གཞན་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་རྩམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

[illegible]

གཉིས་སུ་བྱེད་པར་གཞན་དག་འདོད་ཅེས་འཆད་དོ། །བརྒྱུག་ལུགས་ནི་སྤྲུ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཨུ་གཉི་པ་ན་ས་སྟེ་དེའང་སྤོང་བྱ་དཀར་པོ་ཉི་འོད་གྱིས་
རེག་པ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པ་དུ་མར་འགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགས་པ་ལ་
བཤད་དོ། །ཁ་ཞི་ཀ་ནི་བརྒྱ་ཅན་དང་སྟེ་ཉིག་ཐེང་བར་རྩོ་རྒྱས་སུ་བསྐྱར་གྲོ། །ཀྱ་ཐར་
ནི་སྟ་རེ་དང་། ཚྱི་རྩ་ནི་གཅོད་པ་སྟེ་ཐུས་ཤིག་གི་མིང་རོ། །བྲུབ་ཉགས་བྱུང་བ་ན་རྩོ་
རྒྱས་གྱིས་སྤྱི་སྒྲགས་ཀྱི་མགྱིན་པ་ལ་རི་མོ་བཏོད་ན་དགའི་མགྱིན་པ་འདེ་བཞིན་དུ་
འོང་ལ། དེས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ལྟོག་ན་ལེགས་
ལ། མི་ལྟོག་ན་བསྐྱོར་ནས་བཅད་དོ། །ཆངས་པ་ནི་སྒྲུ་ལ་བཤད་ལ། བོད་དག་རྒྱ་
སྒྲགས་ཀྱི་ཤིང་ལ་འདོད་དོ། ཅི་ཅ་ཀ་སེན་ཅི་ཡིན་ཞེས་བོད་དག་ཟེར་རོ། །ཆང་སྒྲུག་
པའི་སྒྲགས་བརྒྱ་ཅན་ལས་འབྱུང་རོ། །བྲུ་ངན་མེད་པའི་བརྒྱད་ཀྱང་དབྱིད་སྒྲ་ར་བའི་
ཆོས་བརྒྱད་དང་། རྩོས་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོ་འཆད་དང་། ཀ་ཀ་མ་ཅི་ཀའི་ཁྱ་བ་
ནི་རྒྱ་སྒྲགས་ཀྱི་ཁྱ་བ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་དུས་ནི་མར་ངོ་ལ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །

ཆེ་བ་འདྲིན་པ་དང་ན་གའི་སྒྲགས་སྒྲག་མའང་བརྒྱ་ཅན་ལས་སོ། །སྒྲག་མ་
དང་ལེའུའི་མཆོན་དོན་ནི་སྤྲོ། །ལེའུ་གཉིས་པས་གསུང་སྒྲགས་བརྩོད་ནས་གསུམ་
པས་ལུས་སྒྱུ་བརྩོད་པའི་ཕྱིར་ལྟའི་ལེའུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སོ་སོ་སྤྱི་བོ་སྒྲ་མ་ལ་མ་
བཟོས་པར་འབྲུག་པ་རྣམས་རྩོངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལྟའི་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་
འདིར་གསུངས་པས་ན། རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་ནི་སྤངས་ཏེ་འཁྲགས་
པ་བསྐྱེབ་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་དང་རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་སུ་སྟན་བདེ་བ་ལ་

1 སྒྱ། ༩༥ན་ན། བོ

འདུག་ནས། རྣམ་འབྱོར་པས་རང་གི་སྤྱིང་གར་པུ་དམར་པོ་ལས་བྱང་བའི་བརྒྱ་
དམར་པོ་དང་། རི་དམར་པོ་ལས་བྱང་བའི་ཉི་མ་ལ་རྩྱི་ཡིག་བསྒྲོམས་པ་ལས། རང་
གི་སྤྱིང་གར་རེ་པ་བསྒྲོམ། །ཞེས་པ་ནས་རང་བཞིན་ཅན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ནས་
ཟུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ས་རྩ་སོགས་དང་འབྲ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
བསགས་པ་ནི། རྣམ་མཁར་རྗེ་བཙུན་བལྟས་ནས་ནི། ཞེས་པ་ནས། གཡུང་མོས་སྐྱ་
ལ་འཁྱུད་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་འདིར་མེད་ཀྱང་བཤད་རྒྱུད་གྲུར་
དུ་མཐོང་བ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིག་བཤགས་ཡི་རང་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་
ནས་ཆད་མེད་བཞི་བསྒྲོམ་པ་ནི་དང་པོར་བྱམས་པ་ཞེས་པ་བཞིའོ། །དེ་ནས་སྤྱིང་
ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ནི། སྤྱིང་ཉིད་བྱང་ཚུབ་ཅེས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་ནི་
འབྲས་བུའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་སོ། །ཡང་ནི་གོང་དུ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དོན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་འདིར་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་པ་བྱང་བའོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱིང་
པ་ཅེས་བསྒྲོམ་མཁ་སྟམ་ན། ཡན་ལག་བཞི་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ནི། གཉིས་པ་ལ་ནི་
ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ནོ། །སྤྱིང་པར་བསྒྲོམ་པ་ལས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་གསུམ་དུ་
འགྱུར་ཚུ་ལ་ནི། རེ་པས་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། པུ་དང་རི་དམར་པོ་གཉིས་ལས་མདུན་དུ་
བརྒྱ་དམར་པོ་དང་ཉི་མའི་སྤྱིང་དུ་རྩྱི་ནི་ས་བོན་དང་། བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱ་ཞེས་པའི་དོན་
ཏེ་ཡན་ལག་གཉིས་པའོ། །དེ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞུགས་བརྟན་དང་
ཕྱག་རྒྱ་དང་། མཚན་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་གསུམ་པའོ། །དེ་ལྟེ་བ་ལ་རྩྱི་ཡིག་
གིས་མཚན་པ་ནི་ཡིག་འབྲུ་དགོད་པ་སྟེ་ཡན་ལག་བཞི་པའོ། །དེ་བསྒྲོམ་པས་ཅི་ཞིག་

བྱ་སྐྱུ་ན། སྐྱ་ཆོག་ས་དོ་རྒྱུ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོ་རྒྱུ་ར་བ་དང་
གྲུང་བྱ་སྐྱུ། ཡང་གིས་ས་གཞི་དང་སྐྱ་ཐེའང་བསྐྱེད། །དེ་དག་གིས་ནི་རོ་གང་དུ་
བསྐྱོམ་པའི་གདན་མ་བསྐྱུ་ལ། གདན་ཡང་དགོས་ན་དེ་གང་ཞེ་ན། སྐྱ་མ་ལ་ཞུ་
བའམ་བཤད་རྒྱུ་དུ་བཅའ་དགོས་ཏེ། བཤད་རྒྱུ་ལས། ཉམ་མཁའི་ཁམས་ནི་
བསྐྱུ་ལ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ་པར་བྱ། །དེ་ལ་རྩྱ་སྐྱུས་སྟོན་པོ་ནི། །བརྟུལ་
ཞུགས་ཅན་གྱིས་བྱུག་གཉིས་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཉམ་མཁའི་ཁམས་སུ་
བསྐྱུ་དམར་པོ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཉི་མ། དེའི་ཁར་རོ་བསྐྱོམ་པ་ནི་དང་པོར་རོ་ནི་ཞེས་
བ་བཞིའོ། །རོའི་སྟེང་གར་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱོམ་པ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བཞེངས་
བ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ལྷ་ལི་ཞེས་བ་བཞིའོ། །ནང་དུ་ནི་སྐྱ་ཉིའི་བར་དུའོ། །དེ་ཉིད་ནི་ས་
ཐོན་རྩྱ་ཡིག་གོ། །དོར་སེམས་སུ་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ནི་སྐྱ་ཉིག་སྟེང་བར་ས་ཐོན་སྐྱོར་བ་དང་། བྱུག་མཆོན་དངོས་གཞི་དང་།
མཆོན་པའི་ས་ཐོན་ནི་རྒྱུ་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། སྐྱ་ཉི་འདུས་པ་ལས་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་
བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ས་ཐོན་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། རྩྱ་
ལས་བྱང་བའི་དོ་རྒྱུ་ནི། ཞེས་བ་བཅུའོ། །སྟོན་པོ་དང་སྟོ་དམར་དུ་བསྐྱོམ་པ་གདམ་ང་
ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི། དད་པས་བསྐྱོམ་ཞེས་པས་བསྐྱུ་ཏེ། གང་ལ་དད་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་
པའོ། །གཙུག་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་ནམས་ཇི་ལྟར་བྱ་སྐྱུ་བ་
ལ། རང་གི་ལུས་མཚུངས་ནམ་པར་སྟོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུ་ཉི་གོ་སྟོའི་ཞེས་ཀྱ་
སྐྱུ་ཉིར་བཤད་ལ། བསྐྱུས་ནས་སྟེང་གར་བཀུག་པ་ན་ནལ་འབྱེར་པ་ཞེ་སྟེང་དོ་རྒྱུ་

འགྲུང་ཚུལ་ཡང་མ་བཤད་དེ། ལྷགས་འདི་ལ་མ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དཀའ་བར་
སྤང་ལ། སྤྱོད་དང་ཉི་མ་མཚུངས་པའི་མདོག་ཅེས་པའང་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པས་
ལན་གཉིས་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དཀའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བཙམ་ལྷན་འདས་གང་དུ་
ཅི་ཞིག་མཛད་སྟུང་ན། དུར་ཁོང་དུ་ནི་རྣམ་པར་རོལ། །ཞེས་སོགས་སྟོས་སོ། །དུར་
ཁོང་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་དང་ལུས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཤིང་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་
བར་ཕྱོགས་སྟོང་བརྒྱད་གནས་པའི་གནས་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དུར་ཁོང་ཡི་དྲགས་
ཀྱི་གནས་སུ་གྲགས་སོ། །འོ་ན་ལུས་ཇི་ལྟར་དུར་ཁོང་ཡིན་སྟུང་པ་ལ། དབུགས་
བརྒྱ་བ་དང་སྟོག་ནི་དུར་ཁོང་དེ་ཉི་ཅུ་ཀའི་ལུས་སོ། །ཕྱག་གཉིས་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་
ཇི་ལྟར་བར་ཕྱག་བཞི་པ་དང་། ཕྱག་དབུགས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་
ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་ཀུ་ལུ་ཉིའི་བཤད་པའོ། །

ལེ་ཏུ་འདིར་སྤྲས་ཟིན་ཆོད་ལ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་པ་
རྣམས་ཉོགས་དཀའ་བས། བརྒྱ་ཅན་ལྟར་བཤད་ན། ལྷགས་དང་དབྱིབས་དང་ཆོས་
བདག་ཉིད། །སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་
ལྷགས་དང་ཆོས་གཉིས་སྤང་བཟོད་ནས། འདིར་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་ལ།
དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་
ཀྱིས་རོལ་བས་ལྟོ། །དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་དེའི་ལེ་ཏུ་སྟེ་དེ་བཤད་པར་
བྱའོ། །བྱམས་སོགས་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི།
རང་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱུང་པར་བྱེད་པས་ན། ཆད་མེད་བསྟོམས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་
ཞེས་སྟོན་པ་ནི་དང་པོར་ཞེས་པ་བཞིའོ། །བྱམས་སོགས་བཞི་སྟེ་ལྟར་རམ་ཁྱད་པར་

དུ་ན་དགའ་བས་བསྐྱུས་པའི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་བྱམས་པ་
 དང་། སྤྱིང་རྒྱུ་ལྡན་དོད་ཀ་ཕྱུ་ཤའི་ཀ་ནི་བདེ་ཆེན་དང་ཕྱུ་ནི་སྤྱད་པས་ཏེ། གཉིས་
 མེད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ལ་བརྩོན་པ་ནི་སྤྱིང་རྒྱུ་ལྡན་དང་། ལྷན་སྐྱེས་རྒྱུ་སྤྱིང་བས་མཆོག་ཏུ་
 དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་དང་། དེ་ཉིད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་པ་སྟེ་དཔྱིད་
 པར་མི་བྱེད་པ་ནི་བཏང་སྟོམས་སོ། །སྤྱིང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
 དང་བྲལ་བ་ནི་སྤྱིང་པས་ཏེ་དེས་རྣམ་ཐར་གཞན་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། ཤེར་བྱིན་ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཡན་ལག་བཞི་གསུངས་པའི་གཉིས་པ་ལ་ནི་ས་བོན་
 བསྐྱུ། ཞེས་པའི་ས་བོན་ནི་རྩྱུ་ཡིག་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱུས་
 པའོ། །ཡང་ན་ས་བོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་བ་བྱ་བ་བསྐྱུབ་
 པའོ། །དེ་ནས་གཟུགས་རྫོགས་པ་དང་ཡི་གེ་དཔྱོད་པ་གཉིས་སོ། །ཡན་ལག་བཞི་པ་
 དེ་ནི་སྤྱིང་བསྐྱུན་པའོ། །སྤྱིང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་འོག་ཏུ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་གསུམ་
 བསྐྱོམ་ཆུལ་ནི་རེ་པས་ཞེས་པ་རི་ལ་ཞེས་བསྐྱུར་ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཞེས་པ་ལ་བཤད་
 པ་མི་གསལ་ཡང་། ལྷ་ཆོགས་རྩི་རྩྱུ་གིས་མཆོན་པ་དེ་ཉིད་ལས་སྤྱོས་པའི་འོད་
 ཟེར་གྱི་ར་བ་སོགས་བསྐྱོམ་སྟེ། འོག་དང་སྤྱིང་དུ་ཆངས་པའི་གནས་ལ་ཐུག་པ་དང་།
 རྒྱ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ཆད་ར་བ་བྱ་བཞི་བ་ལྷ་ཆོགས་རྩི་རྩྱུ་པ་
 བསྐྱོམ་སོ། །ཡང་གི་སྤྱིས་འོག་ཏུ་རྩི་རྩྱུ་པའོ། །ར་བའི་དབྱུས་སུ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་
 ཀྱི་ལྟ་བུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་བྱུག་རྒྱུའི་རང་བཞིན་མཆོན་པའི་ར་
 བསྐྱོམ་པ་ནི། དང་པོར་ཞེས་པ་བཞིའོ། །རང་ཞེས་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་

རོལ། དེའི་སྒྲིང་གར་ཉི་མ་ལ་རྒྱ་དང་ཕྱག་མཆན་དེས་མཆན་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷར་
བསྐྱོམ་པ་ནི་རང་གི་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་ཞེས་པའི་བར་རོ། ཞེ་སྒང་བདག་
ཉིད་ནི་ཞེ་སྒང་རྣམ་པར་དག་པས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་དཔལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་
བསྟན་ཏོ། །ཡང་ན་དང་པོར་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཚོགས་ཞིང་ལ་མཆོད་པ་སྟོན་དུ་མ་
བཏང་བར་བྱམས་སོགས་བསྐྱོམ་པ་ལས་གཞན་མཆོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
བྱམས་སོགས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། ཚུལ་དེས་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་
མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་སྟོན་ནོ། རྗེ་བཙུན་ནི་གང་ལ་དད་པ་སྟོལ་བའོ། མཆོག་གི་
འདོད་པའི་ལྷ་གྱི་རྗེ་རྗེ་སོགས་སོ། དེ་ནས་མཁར་བལྟས་པ་ནི་འོད་ཀྱིས་སྤྱན་བྲངས་
ཏེ། ནམ་མཁར་བལྟགས་པ་བསྐྱོམ་པའོ། རྗེ་རྗེ་སྤྱེ་བ་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལས་
བྱུང་བ་དང་། རྗེ་རྗེ་ལྔ་བ་ལས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སོ། །

དཀར་མོ་དང་། གྲོ་རྩི་དང་། རི་སྤས་དང་། ལྷ་མ་ནི་དབང་ཕྱག་གི་ཚུང་མའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེའི་མིང་གིས་ལྷ་མོ་འདི་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཁ་
དོག་གི་སྟོན་སྤྱོད་བཏགས་པ་ནི་མིན་ནོ། དེ་དུགས་མཆན་མ་ནི་ཆེ་བ་སྟེ་དེའང་བྱང་
སེམས་དཀར་པོའོ། །བདུད་ལས་རྒྱལ་བ་ནི་ཉི་མ་སྟེ་དེའང་རྟའོ། །རྒྱ་ནི་བྱི་
རྒྱའོ། །སྤན་ནི་མར་མེ་ལྔ་ཞེས་ཏེ་སྟོན་མེ་ལྔ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཤ་ལྔའོ། རྗེ་རྗེ་ནི་བྱི་
ཆེན་ནོ། རྗེ་ནི་སྤྲང་ཆེན་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱམས་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་
འོག་ཏུ་རེ་པས་ཞེས་པ་བཞི་ནི་སྤར་བཞིན་ལ། ཕྱི་ནས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་
ཅིང་། དབྱས་སུ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་བར་རོ་དང་། དེའི་སྒྲིང་གར་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་
ཆུ་ཉི་དང་། དེར་ས་བོན་རྒྱུ་ལས་ཕྱག་མཆན་དང་། དེའི་དབྱས་སུ་སྟེ་སྟེ་བར་ས་བོན་

མོ། །དབུས་སུ་ས་བོན་ཞེས་འདོན་གྱི་ནང་དུ་ཞེས་མི་འདོན་མོ། །ས་བོན་དེར་རྟོག་
སེམས་སུ་འཛོག་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་ཞེས་པ་ལོ། །རྩྱུ་དེ་ལས་གྱི་རྩོད་རྩེའི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་དང་།
རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་སྒྲོས་ཏེ་མཛད་པ་མཛད་ནས། ཚུར་
བསྐྱུས་པ་ནི་སྦྱིང་ག་སྦྱེ་རྩྱུ་ལ་གཞུག་སྦྱེ་བུ་བ་བསྐྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སྦྱིང་གར་
འགོད་པའི་རྩྱུ་ལ་སྦྱིང་ག་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཡོ་གི་སྦྱེ་རྣམ་འབྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་དག་
པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོ་བོ་ཞེ་སྤང་དག་པའི་གྱི་རྟོག་དུ་གྱུར་པ་ནི་མཛོན་
བྱང་ལྟ་བུ་ལོ། །སྤྱོད་མར་ནི་ཐབས་ཤེས་དག་པ་ལོ། །མཆོ་སྐྱེས་གྱི་སྐྱུབ་ཐབས་སུ་
དབྱངས་གསལ་ལས་ལྷན་ཏེ་བསྐྱེད་པ་མི་གསལ་ཡང་། བྱ་དགོས་པ་ནི་འདིར་བཤད་
པས་ཤེས་ལ། འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱུབ་ཐབས་
བཞིན་བྱ་དགོས་པས། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཏེ་རུ་ཀའི་སྒྲོར་རྣམས་ཚུལ་འདི་ལའང་
བྱ་དགོས་པ་འབྲས་སྦྱེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །མགོན་པོ་རོལ་ཞེས་པའི་རོལ་བའི་དོན་རང་
གི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྦྱོར་བས་དབྱེས་པ་ལ་བཤད་
པས། བྱག་གཉིས་པ་ལའང་ཡུམ་བཞེད་དོ། །ཡུམ་ནི་སྤྱི་ཏིག་སྤྱོད་བར་ཁ་ཅིག་གཡུང་
མོ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་ཡིན་པས་འདིའི་ཡུམ་ཡང་བདག་
མེད་མ་ལ་བྱ་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

དུར་ཁྲོད་ལ་ཡི་དྲགས་དང་རོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་དང་ནང་གི་ཡུས་གཉིས་
ལ་བྱས་ནའང་དུར་ཁྲོད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བསྐྱེད་ཅན་དང་ཀུ་སྤྱི་ཏིག་གཉིས་སུ་
མི་གསལ་བས་སྤྱི་ཏིག་སྤྱོད་བ་ལས། དེ་ལྟར་འདིའང་ཤུ་ནི་སྦྱེ་རོལ། །ས་ཏི་ནི་བ་ས་
ཏི་སྦྱེ་གནས་སོ། །དེས་ན་ཤུ་ས་ཏི་སྦྱེ་རོལ་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་དོན་སྦྱར་བས་དུར་

ཁོད་དུ་བརྒྱད་དོ། །དུར་ཁོད་ནི་སྤྲ་ལུ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། འདིར་ལུ་ས་ཉིའི་ཆོག་གི་དོན་
རྣམ་པར་སྦྱར་བས་སོ། །དེ་ལ་ཆོག་རྣམ་པར་སྦྱར་བ་ནི། བ་སྤྲ་སྟེན་ཞེས་པ་ནི་དེར་
གནས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གནས་ཞེས་བྲ་བའི་དོན་ནོ། །དེའང་ལ་བ་རྣམ་པ་སྤྲ་ཞེས་
བྲ་བ་ལ། ཆོག་གོང་མ་ལ་འོག་གི་བ་མར་བསྦྱར་ཏེ་བཏགས་ན་སྟེ། ཆོག་ཕྱི་མ་ལ་
བ་ཨར་བསྦྱར་ཏེ། ས་འོག་མ་ལ་བཏགས་ན་ས་རིང་པོར་བྲས་པས། ས་བ་བ་ས་ན་སྤྲ་
སྤྲ་ནར་བསྦྱར་ཏེ། ཞེས་ལུ་ས་ཉི་ལ་ལུ་བ་ནི་རོ་དང་། བ་ས་ཉི་ནི་གནས་ཡིན་པ་རོ་
གནས་པའི་དུར་ཁོད་དང་། ལུ་བ་ནམ་བ་ས་ན་ཞེས་པའི་བ་གོང་མ་མར་བསྦྱར་ནས་
ལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བ་འོག་མའི་ཨ་བཏོན་ནས་ས་ལ་བྱིན་པས་ས་རིང་པོར་བྲས་
པ་སྤྲ་སྤྲ་ཞེས་པ་དུར་ཁོད་ཀྱི་སྐད་དོད་དུ་བཤད་པས། དབྱུགས་སྤྱི་སྐད་དོད་ལུ་
ས་ཉིའི་སྟོང་ནས་བཤད་དགོས་ལ། བར་གི་ལུས་ལ་སྦྱོར་ན་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བདག་
དང་བདག་གི་བས་སྟོང་པའི་དོན་ཏེ། སྟོང་བཅུད་ཐམས་ཅད་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་གནས་པ་ནི། དུར་ཁོད་དུ་རོལ་བའི་དོན་དུ་
མན་སྟེ་ལས་བཤད་དོ། །དུར་ཁོད་ནི་སྤྲ་ཉིག་སྟེང་བ་དང་མན་སྟེ་ལས་རྩོམ་རྩོམ་པའི་
ནང་དུ་བཤད་ལ། རྩོམ་རྩོམ་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཏེ་དུ་ཀ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་རིམ་བཤག་ཏུ་བྲས་ནས། ལུ་
མའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་ཉིད་ལ་འཆད་པ་ཀུ་སྤྱིའི་ལུགས་དང་། ཏེ་དུ་ཀ་རྣམས་
ལ་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་། རུལ་འབྱོར་མའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་བསྐྱེད་ཆོག་
གཉིས་བྲས་ནས་དང་པོ་ནི་ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་དང་། ཕྱི་མ་ནི་མཛོན་བྱང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་

1 སྤྲ་ སྤྲ་

ལ་འཆད་པ་བརྒྱ་ཅན་གྱི་ལྷགས་ཏེ། འདིའི་ལྷགས་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་ནི་ལྷ་བསྐྱེད་
 ཚུལ་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་གྱི། དེ་གཉིས་ལས་ལོགས་པ་མི་བྱེད་དེ། ལྷ་ཉི་པས་ཡན་ལག་བཞི་
 བསྐྱེད་ཚུལ་བྱར་བ་ཞིག་དང་དེ་ནས་ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་ཅིག་དང་། དེ་ནས་མངོན་
 བྱང་ལྷ་བསྐྱེད་ལ་ལྷ་མོའི་འཁོར་ཡོད་མེད་གཉིས་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཞིར་
 འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱ་ཅན་ལྷར་ལོགས་སོ། །བསྐྱེད་ཚུལ་སྤྱར་
 བ་ཤད་པ་དེ་བྱུག་བཞི་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། གོང་དུ་ཞེས་སོགས་ཏེ་མདོག་གཟུགས་
 གཉིས་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོ། །ཡུམ་དོ་ཇི་པག་མོ་ལས་¹ འོག་མ་ལྷར་གྱི་ཐོད་ཅན་དུ་
 ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །བྱུག་བྱུག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། གོང་དུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། བྱུག་མཚན་
 ནི་སྤྱི་ལྷ་ཉིར། ཐོད་པ་བྱུག་གིས་བཟུང་བ་དང་། །གཞུ་དང་མདའ་ནི་འཛིན་པ་
 ཉིད། །དེ་བཞིན་དོ་ཇི་ཁྲིལ་བྱ་ཉིད། །དང་པོར་དོ་ཇི་འབར་བ་དང་། །གསུམ་པར་དེ་
 བཞིན་ཅེ་གསུམ་པ། །དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
 མན་སྟེར། གཡས་གྱི་གསུམ་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོ་ཇི་དང་མདའ་དང་། ཅེ་གསུམ་
 དང་གཡོན་གྱི་གསུམ་ན། ཁྲིལ་བྱ་དང་གཞུ་དང་ཐོད་པ་དང་། བྱུག་དང་པོ་གཉིས་
 གྱིས་འབྱུང་པར་བཤད་དེ། གཞུང་འདི་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཉེ་དུ་ཀ་རྫོགས་པ་ནི་
 དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་བར་གྱིས་ཡིན་ལ། འདིར་
 ཐུན་གསུམ་དང་གྱུར་ལས་ཐུན་བཞིར་བཤད་དོ། །ལྷ་གསུངས་ནས་དེའི་རིགས་
 བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དེའི་དངོས་པོ་སྟེ་བྱུག་
 རྒྱ་རིགས་ལྷའོ། །དེ་གང་དུ་སྟོན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུའོ། །དེ་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ་

1 སྤྱི་ ཡང་

སོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་དུག་དང་དབང་པོ་དུག་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉི་མ་ལེས་
ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་། གཞུང་བ་གཞུགས་སོགས་དང་། འཛིན་པ་མིག་
ལེས་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གང་དུ་མཆོན་པར་
བྱ་སྟམ་ན་སྤྱིད་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། མ་ནི་གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲ་མའི་ཡུལ་
མོ། །སྤྱིང་མོ་ནི་སྒྲ་མ་ལས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉན་པ་མོདོ། །མཆོད་པ་ནི་མཉེས་པ་བསྤྱིད་
པའོ། །རྒྱལ་འབྱོར་རིག་པ་ནི་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་བསྟན་བཅོས་ལེས་པའོ། །མ་སྤྱིང་
གང་ཡིན་སྟམ་པ་ལ། གར་མ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །བཤད་རྒྱུད་ལས་མ་ནི་
བམ་ཟེ་མོ་དང་། བྱ་མོ་གཡུང་མོ་དང་། མནལ་མ་གདོལ་བ་མོ་དང་། སྤྱིང་མོ་གར་མ་
དང་། སྤྱིང་མོའི་བྱ་མོ་ཆོས་མའོ། །ཞེས་བཤད་སྐད་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལེས་པར་འདོད་པས་རིགས་ལྡེའི་བྱ་གྲུ་ཆུ་འདི་རྣམས་ཐབས་རང་དང་། ལེས་རབ་
རིག་མའི་ཆོག་ལེས་པའི་སློན་པ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཀུ་སྤྱི་ལས་བཤད་དོ། །

འདི་ནི་དཀའ་བའི་གནས་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེའང་བསྒྲ་ཅན་ལྟར་ལེས་
དགོས་པས་དེའི་ལུགས་ནི། སྤང་གསུངས་པའི་སྤྱགས་དང་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆད་
པའི་འབྲེལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་ངོ་མོས་ཞེས་
སོགས་རྟེན་པ་དུག་གོ། །དེ་ལ་གཞུགས་སྤྱི་རྒྱུ་རོ་རིག་བྱ་ལྟ་དང་། མཐོང་བ་པོ་ནས་
རིག་པ་པོའི་བར་ལས་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོའི་ནང་ནས་
གཞུགས་སྤང་དང་། སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུགས་ཅན་བཅུ་མེད་ཅེས་
བཀག་གོ། །སེམས་ནི་རྣམ་ལེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡིད་དོ། །སེམས་བྱུང་ནི་སྤང་པོ་བར་
མ་གསུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཆོས་སྟོན་ལོ། །སྤང་པོ་གཞི་མེད་ཅེས་པས་

ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོག་ལུས་བདག་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའང་འདྲིན་པས། མདོར་ན་གང་ཟག་དང་
ཆོས་རྣམས་མེད་པའོ། །མེད་ཚུལ་ནི་དོ་བོས་མེད་ཅེས་པས་སྟོན་ཏེ། བསྐྱ་ཅན་ལས།
རི་ལྟར་མེད་སྟུང་བ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ།
དོ་བོ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་བྱད་པར་སྦྱར་
བའོ། །འདིར་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེས་གསུང་རབ་
ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འཆད་ཚུལ་དེ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་འབབས་པའོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱ་ཅན་ལས། ཡང་མེད་
ཅེས་པ་ནི་ངེས་པར་མེད་པ་སྟེ། གཞོད་མ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་མེད་པར་
དགག་པ་ནི་དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དེའང་། བདག་
གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པས་འཆིང་བས་དེ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་
པར་བཤད་དེ། ལྟ་བུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དགོས་པའོ། །གྲུར་ལས། བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་
བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་བ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ནོ། །ཡང་བསྐྱ་ཅན་ལས། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
དངོས་པོ་མེད་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ནི་དེ་
བཞིན་དུ་དགག་པའི་སྒྲོར་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་འདི་ལ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས།
ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མ་དག་སྟེ། རང་
གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་འཕྲུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ཡུལ་དུས་མ་ངེས་

པར་ཐམས་ཅད་ལ་དང་། ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཏུ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་ནི་འགོག་མཁའ་དང་དེའི་
སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་ཀྱང་མེད་པས་འགོག་མི་རུས་པའི་དོན་ནོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་བསྒྲ་ཅན་ལས། འོ་ན་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ནི་ད་བསྐྱོམ་པ་རི་ལྟ་བུ་
གང་ཏུ་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་སྒྲུམ་པ་ལ། མ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ།
མཆོད་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅིག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་
བ་རིག་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཤེས་
པའོ། །རྟག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཞན་ཏུ་སེམས་མ་ཡེངས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འགྲུབ་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ལ་དགའ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། སྤར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ནི་དགའ་ལ་ཐེབས་ན། དེ་ཁོ་ན་ནི་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། གང་ཏུ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་སྟེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་གནས། རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། མ་དང་ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དེ་སྟོན་
ཏེ། མ་དང་སྤང་མོ་སྤང་མ་དང་འབྲའོ། །རྟེན་དེ་མཆོད་པ་སྟེ་སྟོམས་འབྲུག་གིས་མཉེས་
པར་བྱས་པ་ལས་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ནོ། །དེ་
ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཏུ་
སྦྱོར་ཤེས་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མེད་ཏུ་སྦྱར་ཏེ་མ་ཡེངས་པར་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་
པ་ནི་རི་བ་དང་ཐོའི་ལན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ནི་དེ་ཀྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་བའི་ཆོག་གི་རུས་
པས་ནི། བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་པར་ཕྱིན་ཀྱི་དབུ་མ་དང་ཐེག་པ་

འདི་གཉིས་འབྲ་བས། དེ་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་ན་ཡུལ་ཅན་ཅི་འབྲ་བས་
བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མི་འབྲ་བས། དེ་ངེས་ནས་ལན་སྟོན་པ་ན། ཨ་ཉི་གི་འབར་
འཇག་གི་མ་ཐུས་བྲངས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱོམ་དགོས་པ་སྟོན་པར་བཞེད་ནས།
རིམ་པ་འདི་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་བཀའ་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་
གལ་ཆེད། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་དང་བརྒྱའི་དོན་སྦྱར་བའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་ལེན་དང་པོར་
བཤད་པ་ན། ཤེས་རབ་མེད་ན་འཆིང་བ་གཅོད་མི་ཁུས་པ་དང་། དེའང་ཕྱང་སོགས་
ཀྱི་དངོས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་བསྟན་པ་རྒྱུར་ཅམ་ལས་མ་རྒྱུང་བ་ལ་
འདིར། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་ཁུས་
པས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཆད་སྟོང་དུ་མ་སོང་བར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཤིན་
ཏུ་འཐད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས། སྒྲ་མས་ཉག་ལྟ་དང་བྱི་མས་ཆད་པ་བཀག་པའི་ཉག་
ཆད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བརྒྱའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་དེ།
དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་མོང་བ་ལྟར་དུ་གཏན་ལ་དབབ། དེ་གཏན་ལ་ཐེགས་
ནས་བསྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་སྟོག་རྩུ་རྩུར་བཅུད་པའི་མ་ཐུས་གཏུམ་མོ་འབར་བས་
བཞུས་པའི་བདེ་ཆེན་ཉེ་ཡིག་གི་དོན་སྒྲར་བཤད་པ། དེའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཉེ། བྱིའི་
ཐབས་ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བར་གི་ཐབས་རྩ་འཁོར་དུ་དམིགས་ནས་
བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་སྒྲ་མ་བསྟན་པ་ནི་སྒྲར་སྐྱེད་གཞིའི་སྐབས་སུ་
བཤད་པའི་བཤད་པ་གཅིག་གི་དོན་ནོ། །རིམ་པ་ནི་སྟོན་དུ་ནང་གི་ཐབས་ཀྱིས་བྱེད་
ལ། དེའི་འོག་ཏུ་འདིར་བསྟན་པ་བཞིན་བྱེད་དེ། དམིགས་བསལ་ནི་ཡོད་དོ། །མ་སྤང་

ཁོ་ན་མ་ཟད་གཞན་ལ་འདར་མཆོད་པ་ནི་གར་མ་ཞེས་པ་བཞིའོ། །བསྟེན་ཚུལ་ནི་རི་
ལྷར་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བཞི་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། རྫོང་མིན་གྱིས་ཤེས་པའོ། །སི་
ལྷ་ཁེར་རི་ལྷར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར། །ཞེས་ཀྱང་འགྱུར་ངོ་། །མ་གསངས་པར་
བསྟེན་པའི་ཉིས་དམིགས་ནི་མ་གསངས་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། མ་མཐོང་བ་བྱི་མའི་ཉིས་
དམིགས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆགས་པ་ལ་གར་མ་སོགས་
འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མ་ལ་ཐར་བ་ནི་མི་གནས་པའི་“སྤང་འདས་ལྟན་སྤྱིས་གྱི་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་བསྟོམ་པ་སྤྱར་ཞིང་དེའི་
རྒྱར་བྱག་རྒྱ་ལྟ་པོ་འདི་རྣམས་དགོས་སོ། །བྱད་མེད་རྣམས་ནི་རིགས་ཡིན་མེད་
བྱག་རྒྱ་རི་ལྷར་ཡིན་སྟེ་མ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པའི་གསང་བའི་རྟོ་རྟེ་འདིས་ནི་གར་ལ་
བཏབ་པ་དང་། བསྟོད་པའི་བྱིར་ན་བྱད་མེད་ནི་བྱག་རྒྱ་སྟེ། དེའང་གར་ལ་གསང་རྟོར་
གསང་གནས་སུ་བྱགས་པའི་གནས་གྱིས་ཡིན་གྱི། བྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་མཆོན་
མས་ནི་མིན་འོ། །ཞེས་ཀྱང་སྤྱིར་ངོ་། །བརྒྱ་ཅན་ལས། རྟོ་རྟེ་འདིས་ཞེས་པ་འདི་བ་ལ་
བྱགས་པའི་གསང་རྟོར་རལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟའི་རིགས་སལ། གཉིས་མེད་
གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྟོ་རྟེ་འདིས་བྱག་རྒྱས་བཏབ་པས་ན་གར་མ་སོགས་ཀྱང་བྱག་
རྒྱའོ། །ཡང་ན་དེ་རྣམས་ལ་རིགས་ལྟའི་རོ་པོར་བསྟེན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པས་
ན། འབྲས་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱིས་བྱག་རྒྱའི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་
འཆད་ངོ། །བྱག་རྒྱ་ལ་འདེབས་བྱེད་དང་གདབ་བྱ་དང་། བཏབ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་
ལས། སྤྱ་མ་ལྷར་ན་གདབ་གནས་དེ་དང་། བྱི་མ་ལྷར་ན་དང་པོ་གཉིས་ཅི་རིགས་སུ་

སྤྱི་ལོ། །ཕྱག་རྒྱ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཅི་སྟུང་བ་ལ། རྩི་ཞེས་པ་བཞིའོ། །སྤྱི་ཞེས་
ཆེན་པོ་དམ་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནི་རིགས་མང་དུ་ཟེན་ཀྱང་། ལུ་པོ་འདི་རིགས་མཐའ་
ཡས་པ་སྤྱད་བྱེད་ཡིན་པས་མཆོག་གོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དམ་པ་ནི་མཆོག་གི་དོན་
འོ། །གར་མ་སོགས་དེ་རྣམས་གང་དང་གང་གི་རིགས་ཡིན་སྟུང་ན། རྩི་ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་
ཞེས་པ་ནས། མདོར་བསྡུས་པས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་དོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་སྟོས་པའི་དོན་གང་སྟུང་ན། དཔལ་གྱི་ཆོགས་
གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཤེགས་པ་དང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱར་ཡང་འཁོར་བར་འོངས་པ་ནི་སྤྱར་གཤེགས་ཏེ།
མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སོ། །སྤྱར་ཕྱག་རྒྱ་མའི་རིགས་བཤད་ལ། འདིར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། རིགས་ནི་ཞེས་པ་བཞིའོ། །ལུ་རུ་འཛོག་
ཚུལ་ནི། རིགས་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་སོ། །གངས་དང་བགང་བྱ་ལ་སྤྱ་ཉིག་སྤང་བར་
བསྡོས་དང་བགངས་པ་ཞེས་བྱ་འདིས། །ཞེས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་མཐའ་ཡས་པ་
རྣམས་འདིར་བསྡུས་པས་རིགས་སོ། །བརྒྱ་ཅན་ལས། དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་
བས་གངས་སུ་བྱས་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ནི་རིགས་སུ་བརྗོད་པར་བཤད་དོ། །སྟོམ་པ་པོ་
མེད་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤགས་དང་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་
དོར་དེ་དག་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ངལ་བ་དོན་མེད་དོ་སྟུང་བ་ལ། སྤགས་དང་ལྷ་ཡོད་
པར་བསྟན་ཏོ། །ཡོད་ན་ཉག་ལྟར་འགྱུར་རོ་སྟུང་བ་ལ་སྟོས་པ་མེད་ཅེས་ཏེ། གནས་
པ་མེད་པའི་སྤྱིར་བས་ལྷན་སྦྲེས་སུ་གནས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
མིང་ནི་ཅི་རིགས་དུག་ནི་གང་སྟུང་བ་ལ། སྤང་མཛད་ཅེས་པ་གཉིས་སོ། །འདི་དག་

མིང་གཞན་གྱིས་རྒྱུ་ལས་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མིང་གསུངས་པ་ནི། ཆངས་པ་ཞེས་པ་
གཉིས་སོ། མིང་གི་དོན་འཆད་པ་ནི། ཆངས་པ་ཞེས་པ་བྱུག་གོ། རྟེན་པ་སངས་རྒྱུ་
ནི་རྣམ་སྒྲུང་རྟེན་། རྒྱུ་པ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱིས་ཉེ་མི་བསྐྱོད་པའོ། །

བྱ་བ་བྱུ་བ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་ཉེན་དང་དེ་
ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་སྟེར་བས་ཞི་བ་ནི་དོན་བྱུ་བ་གོ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པས་ཐམས་ཅད་ནི་རིན་འབྱུང་རྟེན་། སོར་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱུ་ལས་པའི་བདེ་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་དེ་ཉིད་ནི་འོད་དཔག་
མེད་དོ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་རྒྱུ་ལས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི། རྣམ་པར་སངས་
རྒྱུ་ནི་དོར་སེམས་སོ། རིགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་དེར་འདུ་བས་རྣམ་པར་ནི་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལས་པའོ། ཡང་ན་བདེ་སྟོང་སྐྱུར་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཉིད།
སྐྱུ་ལས་པར་ལྟ་དང་། རྣམ་སྒྲུང་སོགས་བྱུག་དང་། ཆངས་པ་སོགས་བྱུག་ཏུ་བཤད་
དོ། ལྷན་གསུངས་པའི་དོན་ལྟས་ལས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེ། རྟེན་པ་སྐྱེས་པའི་
པའི་ཉ་དང་སྐྱེས་པའི་རྟེན་པ་ནི་ལྟ་དང་། ཡི་གེ་ཆང་བའི་དོན་ལྟས་ལས་འབྱུང་
བའོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ནི་སྐར་བཤད་ཟིན་ཏོ། བདེ་
ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགྲོ་བ་བསྐྱོད་པས་ནི་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་དེའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་བའོ། དགའ་བ་སོགས་འབྱེད་ཅིང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་ཆེན་
གྱི་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ལས་པའི་ཉེན་ཉེན་འཛོལ་བ་དང་། འཛོལ་
པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གར་བྱེད་པ་དང་། མི་གནས་པས་གཡོ་བ་
དང་། རྣམ་རྒྱུ་ལས་པའི་ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ཏུ་མེད་པས་མ་ལ་

སོགས་པར་བརྗོད་དོ། །ཉེ་རུ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཐུགས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་སྟོན་པ་ནི། ལྷ་མི་སོགས་
སོ། །ཀླང་པའི་རྗེས་ཞེས་པ་གཉིས་ནི། བརྟེན་པ་ཉེ་རུ་ཀས་མནན་པའི་གཞི་དེ་རྟེན་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་པས་ཉེ། ཉེད་ཕྱིར་ནི་
མནན་པས་ཞེས་བསྒྱུར་བའི་དོན་ནོ། །པ་ལས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲ་མས་མན་ངག་
བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་དབང་དུས་སུ་ཐོབ་པ་ལོ། །

འཆི་བ་ནི་ཀྱང་རྟོག་བཅད་པའི་དོན་ནོ། །ལེ་ལུ་འཛིན་པ་སྤྱད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ལྷ་བ་བཅའ་རྟེན་པ་ན་གསངས་ཉེ། ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཏུ་བདེ་སྟོང་སྤྱར་ཉེ་
བསྒོམ། དེ་ལྷར་བྱེད་པའང་འབྲས་བུའི་སའི་གནད་ཀྱིས་དང་། ཡུལ་དེ་རྣམས་ཕྱག་
རྒྱར་འཛོག་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པ་ལ་སོ་སོའི་རིགས་བསྐྱགས་
པས་རིགས་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བྱུག་དང་ལྷ་དང་
གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་རིགས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་འཛོག་པ་ལ་ཕྱིའི་འཛོག་ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་
དང་། དེས་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཤེས་རབ་མའང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཡེ་
ཤེས་དེ་ལྷན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པའི་བསྐྱགས་པ་སྟོན་པར་འདུའོ། །ལེ་ལུ་བྱུག་པ་ལ་
མཆོམས་སྒྲོར་ནི། དེ་ནས་ཞེས་སོགས་ཉེ། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གནས་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་དེ་ཁོ་ནའི་
དོན་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོན་པའི་ལེ་ལུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བཤད་པ་དེས་ན་དེར་མ་ཟད་དོན་གཞན་ཡང་བཤད་དོ། སྟོན་པ་ནི་གནས་དང་

ཉེ་བའི་གནས་སུ་བརྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བའོ། །པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི་སོ་སྤྱེ་གཞན་ལས་ཤིན་ཏུ་
འདས་པའོ། །མཆོག་ནི་སྤྱབ་པོའི་དམ་ཆོག་གི་ཆོགས་སོ། །འོན་དགོས་པ་སྔ་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཐབས་མང་དུ་ཡོད་ན། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བས་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
སྤྱོད་པ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་སྟུམ་ན། སྤྱོད་པ་གང་གི་རྒྱུ་དེའི་གསུངས་པའི་
བྱུང་པའི་གནས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའམ། གནས་དེར་བཞུགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་སོ་སོ་རྣམས་དང་ཉེ་བར་འགྲོ་བའོ། །དེར་འགྲོ་བའང་ཅིའི་ཕྱིར་སྟུམ་
པ་ལ། གྲེ་རྩེ་དེའི་དངོས་བྱུང་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་སྟེ་དེ་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པས་གོ་འཕང་དེ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་ཁབ་དེའི་རྒྱན་ནི།
སྒྲོམ་པ་པོ་ཡི་རྣམ་འཛིན་པ། །ཞེས་པ་ནས་སྟག་གི་པགས་པ་ནི་དེ་ཀྱི་བར་རོ། །ཁ་
ཐས་ནི་བདུད་ཅི་ལྟོ། །ཉེ་རུ་ཀ་ཞེས་པ་དུག་ལ་བཤད་པ་མ་བྱུང་རོ། །རྒྱལ་ཁབ་
དེའི་བསྒྲོམ་པའི་གནས་ནི། ཤིང་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ཤིང་
གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། སྟོག་སོང་བའི་གནས་དང་། ཆངས་མ་སོགས་མ་སོ་བདུན་
ཀྱི་གནས་དང་། སྤྱེ་བོ་མང་སོ་སྤངས་པ་དང་། ལམ་རིང་སོའོ། །མཆོན་མོ་ནི་དུས་མ་
ཡིན་པའོ། །གནས་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་ནི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་
ཤིང་གཅིག་སྟེ་དེ་དང་འབྲེལ་བའོ། །རྩི་ལྟར་ན་ཤིང་གཞན་མེད་པ་བཞིན་སྟོས་པའི་
ཆོས་གཞན་མི་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་
བཞིན་དུ། དངོས་བྱུང་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་བྱས་ནས་ཕན་འདོགས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་མ་
བཙེ་བརྒྱུད་ཀྱི་མ་སོ་རྣམས་ཀྱི་བྱིམ་ཅའི་འཁོར་ལོ་དང་། དུར་ཁྲིད་ནི་དབུགས་རྒྱ་
ཞེས་པའི་རིགས་པས་རང་གི་ལུས་སོ། །ཡང་ན་རུས་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་

གནས་ཡིན་པས་དུང་ཁོང་དོ། དཔེན་པ་ནི་སྤྱི་ཐོས་ཏེ་རྟོག་པ་ལས་སྒྲུབ་བཅོ། བས་
མཐའ་ནི་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལའི་འོག་གི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་ལམ་ཞེས་ཏེ་རྩ་
རྒྱུ་ཏེ། རྟོམ་པ་བཟང་བ་ནི་ཡིད་དེར་རོག་ཅིག་པའོ། རྟོང་ཐོབ་པ་ནི་རྟོམ་པ་ཚུང་ཟད་
ཐོབ་པའོ། གཤམ་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་བྱ་བར་ངེས་པ་མེད་པའོ། ཤེས་རབ་མ་མེད་
བར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་བཞིན་བཟང་སོགས་སོ། རྗེས་
སྤྱ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དགའ་ཆེད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུངས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྤྱ་ཚུང་ཞེས་
སོགས་ཏེ། དགའ་བ་ནི་རྣམ་འཁྱོར་མ་དགའ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

[illegible]

ཉིད་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་ཉེ་དུ་ཀའི་སྐྱོར་
 བའོ། །དེས་ཁ་དོག་ལྷ་ལ་གནས་པའི་ལཱ་ནི། བམ་ཐེ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩ་མེའི་
 རིགས་ལ་སོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐ་མ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ལ་མཉམ་པར་
 གནས་ཏེ་སྐྱོད་པ་ནི་རིགས་རེ་མཁའ་གྲོགས་སུ་སྐྱོར་བ་དང་། ལུས་ལ་རེག་པ་
 སོགས་བྱེད་པ་སྟེ། རིགས་གཅིག་ཏུ་བརྟག་པའང་དེའོ། །ཡང་ན་རིགས་སམ་ཁ་དོག་
 ལཱ་ནི་སངས་རྒྱས་ལྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟེ། །དེ་ལ་མཉམ་པར་སྐྱོད་པ་ནི། དེ་
 ལྷ་ག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་བརྟུས་ནས་རིགས་གཅིག་པ་སྟེ་རོ་གཅིག་ཏུ་བརྟག་པ་སྟེ་
 བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་དོན་དམ་པར་ན་ཁ་དོག་
 རིགས་ལྟེ་དབྱེ་བ་སྣ་ཆོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་གནས་
 བེ་ཤིང་གཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ཤིང་གཅིག་ནི་གཞོད་སྤྱིན་ལ་སོགས་
 པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། །མ་མོའི་གནས་སྤར་དང་འབྲ། མཆོན་མོ་ནི་ཤེས་རབ་
 ཡིན་ལ། དེའང་རྣལ་འབྱོར་མའི་གནས་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པའོ། །ནང་བཤད་ནི་ལག་
 ཀྱང་ལ་སོགས་པའི་ཡལ་ག་དང་ལྷན་པའི་ལུས་ནི། བདེ་ཆེན་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པ་
 བསྐྱེད་པས་ཤིང་དང་དབྱུགས་སྤར་བས་དུར་ཁྱོད་ཏུ་བཤད་དེ། དུར་ཁྱོད་ལའང་
 འབྲུག་པའི་ལུས་ཉིད་དབྱུགས་སྤར་གིས་འཛོག་པའོ། །

མ་མོ་ནི་སྤར་དང་བཟ། མཚན་མོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་འགོག་
བཅོ། དཔེན་པ་ནི་སྤར་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་ལུས་བཅོ། །བས་མཐའ་ནི་
འཁོར་ལོ་བཞིའི་ནང་རྒྱ་རྒྱའི་ལམ་སྟེ། འདི་ནི་བཟོད་དགའ་བ་དང་ལམ་རིང་པའི་སྤར་
རོ། །སྟོད་པ་བྱེད་རན་པའི་དུས་ནི། ཁོད་ཅུང་ཟད་ཐོབ་ནས་ཞེས་ཏེ་ཁོད་ནི་མཐུམ་

ཅུས་པ་སྟེ། དེའང་ཐུ་ཉིག་ཐེང་བར་མི་དང་མི་མ་ཡིན་དང་། བཞེས་སྒྲོམ་དང་ཁང་
རྫོའི་གཞོན་པས་མི་བརྗེ་བ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རྫོད་ནི་ཅུས་པ་ལ་བསྐྱར་བ་
ལྟར་ལེགས་ཀྱི། སྒྲོར་ལམ་རྫོད་ཐོབ་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དོན་ནི་སྐར་
དང་འབྲ་བས། ཆེ་འདིར་མཆོག་ཐོབ་པར་འདོད་ན་དེས་པར་སྒྲོད་པ་བྱ་དགོས་ལ་
གཞན་ལ་མ་དེས་སོ། །རང་གཅིག་ཤུས་མིན་པར་གྲོགས་བྱུང་པར་ཅན་དགོས་པ་ནི།
ཤིན་ཏུ་བཞིན་བཟང་ནས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་བར་གྱིས་སོ། །དོན་དེ་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་མ་མ་རྟེན་ན་རང་གི་ཡི་དམ་ལྟའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མས་བྱ་བ་ནི་རང་འདོད་
ཅེས་པའོ། །བྱང་ལུབ་ཀྱི་ས་བོན་གདབ་པ་ནི། བྱང་ལུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །སྐྱར་
བ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །སྤྱ་ལེན་པའི་ཆེ་དོན་དེ་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
མཆོག་དང་ལྡན་པས་བྱའི། སྒོར་བའི་སྤྱ་པལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །རྒྱན་ལྟའི་དག་པ་སྤྲ་ལ།
ཤེས་རབ་ནི་སྟོར་བ་ཉིད་ཀྱིའོ། །ཐབས་ནི་བདེ་ཆེན་ནོ། །ཞེ་སྐར་དག་པ་ནི་ཤི་རྟོར་གྱི་
གཟུགས་སོ། །སྤྲན་ནི་དེ་ཆེན་དང་། ལུ་ནི་དེ་ཆུའོ། །རྟག་པ་ཞེས་པ་རུས་ཅི་ཙམ་རུ་བྱ་
བ་སྟོན་པས་བཟང་བ་མི་འཆི་བཅུ་བྱེད་དང་མི་སྒྲོས་སོ། །དེ་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་ནི་ཀ་
ཤི་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །རྟུ་བྱང་ནི་ཤི་རྟོར་ཏེ་དེ་ལས་རུས་པའི་རྒྱན་སྐྱར་
བའོ། །རང་ཉིད་དང་དེ་གཉིས་བསྒྲོམས་པས་སྐྱར་བར་བྱའོ། །སྐྱའི་སྐྱུད་པ་ནི་རྒྱན་
མའི་སྟེ། རྒྱན་མ་མཆོན་གྱིས་བསད་པ་དང་། འགགས་ཏེ་ཤི་བ་སོགས་སོ། །རུས་
པའི་སྐྱ་རགས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱས་སྐྱ་རགས་བྱ་བར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་
དང་རུས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་གཞན་ཁ་ཅིག་ཏུ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོན་དེ་
ཐོད་པ་ནི་ཤི་རྟོར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དེ་ནི་བཟོ་དང་། ཐོད་པ་ནི་ཀ་སྤྲ་ལ་བདེ་བ་སྐྱོར་བ་

ཉིད་དོན་ནོ། །བཤམ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དུག་གསུམ་དང་། འབྱུང་བོ་ལ་འདིགས་པ་
དང་། རོ་ཆ་བཞི་ཞུས་ནས་འདྲེས་པ་སོགས་ཉེ། འདི་རྣམས་གིས་ཉ་ཅང་མི་གཞིད་
བའོ། །གཉིད་སྤྱོད་བཞི་¹དེས་ལམ་གྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱང་
སྤང་ཞེས་ཁྱེད་འགྱུར་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ནི་བདག་ལྟ་ཅད་ནས་དབྱུང་བའོ། །

ལུས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་ནི་སེམས་ཅམ་གྱིས་ཡིན་ལ། དེའང་རྡོ་རྗེ་རྣམ་
འབྱོར་མ་རྣམས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྐལ་དང་སྐལ་མིན་
སོགས་ཀྱི་དོན་གཅིག་དང་དུ་མའི་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བས། སྦྱིན་བྱ་དང་སྦྱིན་བྱེད་
དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ལུས་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནི།
སྐལ་བ་ཞེས་པ་ལྷ་ཉིག་བྱེད་བར་ཆ་དང་ཆ་མིན་ཞེས་པར་ཡང་བསྐྱུར་བས་ཆོག་ལ།
དེའི་ཆེ་ཆ་བཅས་སམ་ཆེ་བཅས་ནི་དུ་མ་དང་། ཆ་མེད་དེ་ཆེ་མེད་ནི་གཅིག་ཡིན་པ་
དང་། བདེན་པར་བཟུང་ནས་མི་སྦྱིན་པ་ནི་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱིན་པའི་དོན་ནོ། །བཟུང་
བཅའ་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་རྟོག་ཉིད་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཞེན་པར་དང་།
རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱ་བའང་བདེན་འདྲིན་མེད་པར་དེ་རྣམས་སྦྱུང་པར་བྱ་བའི་
དོན་ནོ། །སྦྱོད་པའི་སྐབས་འདིར་སྦྱ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་བཀག་ཡོད་
པས། དེ་ལྟར་སྦྱ་མ་ལའང་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་སམ་སྦྱ་མ་ན། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྦྱོབ་
མ་གང་ཞེས་པ་བཞིས། ཕྱག་མ་བྱས་ན་མཐར་མེད་དུ་ལྷུང་བས་ཕྱག་བྱ་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྡོ་རྗེ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ཞིང་ནི་ཕིན་ཏུ་གཉན་ནོ། །ལུས་ལ་
སོགས་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་བྱ་བ་ངེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་

1 སྦྱ། དེས་མཚོ། དེས་

ནི་དབང་རོ། །དབང་ནི་ཚོགས་ཡང་བསྐྱར་རྟོ། །རོ་ཚ་བ་ནི་འཛེམ་པ་སྟེ་ཁྲིལ་ཡོད་
པའོ། །དེ་ནི་འདིར་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་རང་གི་རིགས་ཀྱིས་བྱ་བ་བཟའ་མིན་ཟ་བ་དང་།
བསྐྱོད་མིན་ལ་བསྐྱོད་པ་མ་འཛེམ་པའོ། །དེ་འགོག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལས་
ཀྱང་གོལ་ཞེས་པའོ། །ཕྱང་པོ་ལྷའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་དང་།
སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་བ་དང་སྟོང་རྩི་
དབྱེར་མེད་དུ་སྟོང་བའི་སྐྱེ་ཡིས་གནས་ཞེས་པའོ། །ནམ་དབྱེད་ནི་དེ་གཉིས་སྟོང་
པའོ། །སྐྱིན་སྟེག་སོགས་ནི་ཕྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་བྱས་ནས་ནང་དུ་བདེ་སྟོང་ལ་
སྐྱར་རྟེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཞོད་པ་ནམས་མི་བྱེད་པའོ། །འཛིགས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་
ནི། འཛིགས་པའི་རྒྱ་མཐོང་ན་རང་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་དམིགས་ནས་སེམས་
ཁུམ་པར་མི་བྱེད་པའོ། །སྟོང་རྩི་ནི་བདེ་ཆེན་ནོ། །དེའི་རྒྱར་བརྟུང་བ་ནི་ཨ་ལྷ་རྒྱ་རྩི་
བཞོས་ནས་རྟེ། དེར་ཀུན་ད་ལྟ་བུ་པ་བ་ནས་འཕྱངས་པས་རྟག་ཏུ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་
པའོ། །ནལ་འབྱོར་པ་བརྟུང་བ་དེ་ལ་ལིན་ཏུ་དགའ་བས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་བརྟུང་བའི་རོ་
ལ་ཆགས་ལིང་དགའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནམས་ནི་པརླ་ཅན་གྱི་ལུགས་དེ་
ལེགས་པར་སྤང་རོ། །

དོན་བསྐྱུ་ན་ཕྱི་ནང་གི་ལྷན་སྐྱེས་འདེན་ཐབས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་བྱངས་རྟེ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་མ་སྐྱོབ་པ་ནི། རིག་མ་
མཚན་ལྡན་ཁིད། དུར་ཁིད་ཀྱི་ཆས་ཀྱིས་བརྒྱན་རྟེ། གནས་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པའི་
གནས་ནམས་སུ་བྱོན་ནས། བྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་རྟེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་བ་
དང་། བདུད་ཅི་ལྟ་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་ཁམས་རྒྱས་པའི་ཡང་རྒྱ་ཆེན་

སོའོ། །དེ་ལྟར་ན་རིག་མཉེ་འདོད་ཡོན་ལ་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བདེ་ཆེན་
གྱིས་སྦྱོང་བ་ནི། སྦྱོང་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་སྦྱོས་བཅས་སོགས་གསུམ་
གསུངས་པ་ལས། འདིར་གསུངས་ཆོད་ནི་སྦྱོས་མེད་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེས་མཆོན་ནས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ལེ་འུ་བདུན་པ་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། སྦྱོང་པའི་ལེ་འུ་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་
ནས། ཆོས་སྡེ་བཤའི་ལེ་འུ་བཤའ་དེ། སྦྱོང་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་གཞན་རྣམ་རང་གིས་དམ་
ཆོག་ལ་གནས་པའི་དོ་རྗེ་རྣམ་འབྱོར་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན། བཤྲ་དང་བཤྲའི་
ལན་མ་ཤེས་ན། དེ་དག་དང་ཉེ་བར་འདུ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པས། དེ་ཤེས་པའི་རྒྱ་
ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་སོ། །ལེ་འུའི་དོན་དངོས་ལ་ནི་བཤྲ་དང་བཤྲ་ལན་ཤེས་པ་གང་གིས་
རང་གི་དམ་ཆོག་ལ་གནས་པའི་དོ་རྗེ་སྦྱན་དང་། སྤིང་མོར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཤེས་
པར་འགྱུར་བ་ནི་བཤའ་དོ། །འདིར་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་ནི་ལག་པ་གཡོན་པས་བྱ་བར་སྦྱ་
ཏིག་ཐེང་བ་སོགས་ལས་བཤའ་པས། རྣམ་འབྱོར་མ་གང་ཞིག་གི་སོར་མོ་གཅིག་
སྟོན་པ་ནི། ལེགས་པར་འོངས་སམ། ཞེས་འབྲི་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་སོར་མོ་གཉིས་
བསྟན་པས་ནི། ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་འོངས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པའོ། །གཅིག་ནི་
མཇུ་བ་མོ་དང་གཉིས་ནི་གྲང་མཇུ་བ་དང་། མཇུ་བ་མོའི་བཤས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱ་
བསྐྱལ་བ་དང་། ལེགས་པར་འོངས་སོ་ཞེས་པའི་བཤས་ནི། སོར་མོའི་སྦྱོར་བས་
བསྐྱལ་བས་ཤུ་ཀ་བཀུག་པའི་དོན་དང་། སྦྱན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་ནི་གཡོན་པ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བསྐྱ་དང་། མཐེ་བོ་ནི་དོ་རྗེ་དང་བཅངས་པ་ནི་འབབ་པའི་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་བཅིར་
བར་སྦྱོར་ཐེང་ལས་སོ། །སྦྱན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ལན་སོར་མོ་གཅིག་སྟོན་པ་ལ་རྩ་བས་

སོ། །དེའི་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་དེའི་ལན་དུ་ཞེས་པའོ། །གོས་སྟོན་ཞེས་པ་ནི་པར་ཅན་
 དང་ཕྱ་ཉིག་སྒྲེང་བ་སོགས་སུ། གྲུང་མཛུ་བ་གཉིས་དབྱེ་བ་བར་ཐོད་ལྟར་¹འཕྲེང་¹ལ་
 འཛིན་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཕྱི་མར་ཐོད་སྟོན་པ་འབྲུང་གི། གོས་ཞེས་པ་མེད་ལ་རྩ་བའི་
 འབྲེལ་བར་བྱུང་ངོ་། །ས་ནི་སྤྱུལ་བའི་འཁོར་ལོ་དང་། ཁ་མི་སྟོས་པར་འཁོར་ལོ་ཞེས་
 སྟོན་ནས། དེའི་དོན་སྦྱིང་གའི་འཁོར་ལོ་ལ་སྦྱོར་སྒྲེང་ལས་བཤད་ཅིང་། རྩ་བས་
 འཁོར་ལོའི་དོན་མཐེབ་མཛུ་བ་གཉིས་ཅེ་སྦྱར་ཉེ། སོར་མོ་གསུམ་དགོལ་བ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་བས་རྒྱུ་ཤོར་འཆང་བ་ལ་བཤད་དོ། །ལྟོ་བས་ཞེས་པ་ལ་ནི་ཕྱ་ཉིག་སྒྲེང་བར་
 ལྟ་བའི་དགའ་བས་བཅེ་བར་བྱ། ཞེས་འབྲུང་ལ། པར་ཅན་ལས་ཐོ་ལོང་ཞེས་པ་ནི་
 བཅུན་མོ་དང་ཅེ་བའི་རྒྱས་པགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིལ་བུ་གྲེན་དུ་འཕེན་བར་སྟོན་
 ཞེས་བཤད་དོ། །

ཅེ་གསུམ་ནི་མཐེ་བོས་མཐེ་བུ་ཆུང་མནན་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་བསྐྲེང་
 པའོ། །མཚམས་ནི་སྐྱ་མཚམས་སོ། །དམ་ཆིག་གིས་ནི་སྟེ་བདས་དབྲེ་བ་སྟེ་གསལ་
 བར་བྱའོ། །སྒྲེང་བ་བཏང་བ། སྒྲེང་བ་ལན་སྟོན་གྱི་བདས་ལན་དེ་དེ་ལྟར་བྱ་བར་སྟོན་
 པའོ། །བརྒྱལ་ཞུགས་བཟང་ཞེས་བོས་ནས་དམ་ཆིག་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་
 པའོ། །བཟང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ནི་ཁོང་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོར་ངོ་། །གང་དུ་
 འདུ་བའི་གནས་གྱི་གངས་ལྷན་པ་ནི། གྱི་བཙམ་ལྷན་འདས་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་
 ནི་གནས་ཞེས་པ་ནས་བརྗོད་མི་བྱ་ཞེས་པའི་བར་ངོ་། །ས་བཅུ་གཉིས་ནི། རབ་དགའ་
 སོགས་བཅུ་ནི་སྤྱི་ཁྱེ་ལས་བཤད་ལ། ལྷག་མ་གཉིས་ནི་མོས་སྟོང་གྱི་ས་དང་།

1 ལྷ། འཕྲེང

བཅུ་གཅིག་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ལ། ལུ་ཉིག་སྒེར་བ་དང་། མན་སྟེ་དང་ལྟ་བུ་བས་བཤད་
དོ། །སྤྱི་ལོ་དེར་གནས་ནས་ཉེ་ཞིང་གི་བར་བཞི། རབ་དགའ་ནས་འོད་འཕྲོའི་བར་
བཞི་དང་། ལྷོ་རྩེ་མའོན་དུ་གྱུར་བ་དང་ཉེ་བའི་ལྷོ་རྩེ་སྒྲུང་དགའ་བ་དང་། འདུ་བ་གཉིས་
དང་དུར་ཁྲོད་གཉིས་ནི་རིར་དུ་སོང་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་ལ་བཤད་བའི་
མཐར། བ་རོལ་སྤྱིན་བཅུ་ས་ལྟམས་ལ། རྒྱལ་འཕྲོར་མ་ཡི་ལྷ་སྟེའི་སྐད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེའི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་འཕྲུང་གཙོད་མོས་སྒྲོལ་དང་། ཉེ་བའི་འཕྲུང་
གཙོད་ཀུན་ཏུ་འོད་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །ས་ལྟམས་ཀྱི་བདག་པོ་ལ། རབ་དགའ་སོགས་
ས་བརྩའི་དབང་ལྷག་ནི་བྱུང་སེམས་དང་། མགོན་པོ་ནི་སངས་ལྱས་སོ། །དེ་ལྟམས་
ས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་པ་ནི་རྐང་པ་ཐ་མས་སྟོན་ནོ། །

གང་པོ་བཞི་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལགས་ཞེས་ངེས་པ་དང་ལན་ནི་མེ་བའི་
དུར་ཁྱོད་བཟོད་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །ལན་སྟེང་ཀོ་ལྷ་གི་རི་དང་ལྷ་རྒྱ་གི་རི་དང་།
ལྷ་མི་ར་མ་ལ་ཡ་དང་། རྩོམ་མེད་གཞན་ཞེས་པ་ནམས་ནམས་གངས་སུ་བཤད་པས།
ཀོ་ལྷ་གི་རི་ནི་ལྷ་མི་རའོ། །བྱེད་པའི་བྱང་དང་ལགས་པའི་བྱང་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་མན་
སྟེང་། ཀ་རྩ་བ་ཤ་ཤ་དང་། ཀ་མ་ར་པ་ཤ་ཀ་ཞེས་མ་བསྐྱར་བར་བཞག་པ་ལྟར་བྱས་
ན་དག་གོ། །པའི་མཆོད་སྤྱི་བ་དང་ཁ་བའི་རི་ནི་གོ་ཏ་བ་རི་དང་། ཉི་མ་ལ་ཡ་གཉིས་
བསྐྱར་བའོ། །རྩོམ་ཏ་ནི་འདུན་རྟོག་ཅེས་པར་བསྐྱར་རོ། །ཁྱོད་ཁྱེད་ནི་པ་ཤ་མི་ལྷ་
ཤར་དང་། ལན་མེད་ཀྱི་མཆོད་དབུས་སུ་སོན་པ་ནི་ཏ་རི་ཀེ་ལའི་བྱང་པར་དུ་སྤྱ་
རྟེན་སྤེང་བར་རོ། །མེ་རྩ་ནི་མན་སྟེང་འཕེགས་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །འཕྱང་གཙོད་ལ་
ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཁྱེད་བྱིས་གཞི་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་པ་ནས་གཞོན་ནུའི་ཁྱོད་ཁྱེད་

གྱི་བར་ལྷན་བྱས་ཤིང་། ཉེ་བའི་འཕྲུང་གཙོང་གྲང་དེ་དང་ཉེ་བ་ལྷན་བཤམ་དོ། །དུར་
 ཁྲོད་ལ་རབ་སོང་གི་ས་གཞི་དང་། རྒྱ་མཚོའི་འབྲུག་གཉིས་སུ་བྱེད་པར་བཟླ་
 གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་མན་སྟེ་བཤམ་པས་དག་འདུན་ཞེས་པ་འགྲུར་སྐྱོན་ནོ། །ཤྱེ་རྩོར་
 དུ་འདུ་བ་དང་ཉེ་བའི་འདུ་བ་གོང་དུ་སྒྲོམ་ནས། སྐལ་ས་འདིར་མ་བཤམ་པ་ནི་ལྷག་
 ཆེན་ཐེག་ལེར། ཞིང་ལ་སྤྱ་སྤྱ་ཏི་དང་། དེ་མི་ཀོ་ཏི་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། འདུ་བ་ལ་
 ཀམ་ར་སྤ་ཏི་ཀ་དང་། གསེར་སྤིང་གཉིས་དང་། ཉེ་བའི་ཞིང་ལ་ཀྱ་ལུ་ཏ་དང་ཨར་བུ་
 ཏ་གཉིས་དང་། འཕྲུང་གཙོང་ལ་ཁ་ཆེ་དང་ཀི་ར་ཏི་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། ཉེ་བའི་འདུ་
 བ་ལ་གོང་ཀ་ན་དང་འཕྱགས་བྱེད་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ལྷན་བྱས་ན་འཐད་པ་འབྲས་ལྟེ་
 དབྱེད་དོ། །མན་སྟེར་ཨར་བུ་ཏ་སི་བྱུ་ཏིར་གནས་དང་། ཤྱེ་རྩོར་དུ་ཉེ་བའི་ཞིང་དུ་
 བྱས་པ་དང་། གོ་ར་བ་ཏི་ནི་སི་བྱུ་ཏིར་ཉེ་བའི་གནས་དང་། ཤྱེ་རྩོར་དུ་ཉེ་བའི་ཞིང་
 དང་། ལྷག་ཆེན་ཐེག་ལེར་རྩྭ་རྩྭ་ཏར་བཤམ་པ་རྣམས་མི་འགལ་ཏེ། གནས་དང་ཞིང་
 གཉིས་དང་། རྩྭ་རྩྭ་ཏར་རྣམས་ཆ་གང་བཞེན་དུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གཅིག་
 ལ་འང་མིང་སྤྱ་ཆོགས་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྤྱ་ཆོགས་སྟོན་
 པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩྭ་རྩྭ་ཏར་ནག་པོ་སོགས་དུག་བསྐྱོམ་
 པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པར་
 པརྒྱ་ཅན་ལས་གསུངས་ཏེ། བསྐྱོམ་ལུགས་ནི་མཚོ་སྤྱིས་ཀྱི་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
 ལས། གཙོ་བོའི་ལུགས་ཀའི་རྩྱ་ཡིག་ནག་པོ་དང་། དེ་ལས་ཐེག་ལེའོ། །དེའི་འོད་ཟེར་
 གཙོ་བོའི་བ་སྤྱིའི་བུ་ག་ལས་ཐོན་ནས། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ནག་པོར་བྱས་
 པར་སེམས་ཤིང་། དེ་བཞེན་དུ་ཁ་དོག་གཞན་ལ་འང་བྱེད་པར་བཤམ་པ་ལྷན་

དོ། །དེའི་མཐར་ཁ་དོག་བཞིག་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་འགྲེལ་བ་དེ་
ཉིད་ལས། ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་ཉིད་བར་གྱི་རྩྭ་ཡིག་ལས། ལྷ་ལི་ཀྲ་ལི་འཛོམས་བ་དབུགས་
འབྱུང་བའི་ལས་ནས་ཐོན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་སོ་གཅིག་དུ་བསྐྱས་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱས་ཤིང་། རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མོ་བརྒྱད་ཞལ་བརྒྱད་དང་།
ཡུམ་ཡང་ཡབ་ལ་བསྐྱས་པའི་མཐར། ཉི་རྒྱ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་བར་གྱི་ས་བོན་གནས་པའི་
ཆེ་ཐོག་མ་ཐ་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རིག་པར་བྱས་ནས། གཙུ་བོ་ཡང་འོད་གསལ་
དུ་འཇུག་སྟེ། ཡི་གེ་དང་རྒྱ་ཉི་གསུམ་འདྲེས་པ་ནི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་
དག་པ་དང་། བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དང་མར་མའི་ཅེ་མོ་རྒྱབ་ནས་འགྲོ་
བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་གྱི་ཕྱང་པོའི་རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་ནས་རྣམ་
ཤེས་རྣམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བའི་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་ཞིང་དེ་ནས་སྤང་ཡང་ཕྱང་བའི་
རིམ་པ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དགའ་བྲལ་མཐར་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དགའ་བྲལ་
གྱི་དོན་ནི་སྤྲོ་སྤྲེས་ཡིན་ལ་འང་གི་སྤྲེས་ནག་སོ་སོགས་བསྐྱོམ་པར་མ་ཟད་སྤྲོ་
སྤྲེས་ཀྱང་བསྐྱོམ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཡང་ན་དགའ་བྲལ་ཞེས་མི་འདོན་པར་རྣམ་པར་དགའ་བ་ཞེས་འདོན་ཏེ། ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་དགའ་བ་ཡིན་ལ་དེའི་མཐའ་ནི་སྤང་དང་འདྲ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་
པ་ནི་ཁ་དོག་བཞིག་པའི་མཐར་སྤྲོ་སྤྲེས་བསྐྱོམ་པར་མ་ཟད། ལྷུག་གཞན་དུ་འང་
སྤང་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་དགོངས་པ་སྟེ། མཐར་ཞེས་པ་
ལྷུག་གཞན་དུ་བསྐྱོམ་པ་སྤྲོ་བ་མིན་གྱི། བསྐྱོམ་བྱ་སྤྲོ་བ་ལོ། །དཔལ་ཡན་ལག་མེད་
པའི་རྫོང་སྤྲོ་སྤྲེས་པའི་འཁོར་ལོ་ཨི་ཡིག་ནག་སོ་འོད་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམ། དེ་

ལྷུང་པ་ལས་མར་མེད་འོད་ལྷུང་འབར་བའི་འོད་ཟེར་བ་སྤྱིའི་བྱ་གནས་བྱུང་སྟེ། གོ་
 རྩི་སོགས་སྤང་བར་བྱས་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་མིག་
 སྒྲན་བཅག་བའི་མདོག་ལྷུང་བསྒྲོམ་སྟེ། རིམ་བཤེས་དཀར་པོའི་བར་ཡན་ལག་ལྷུག་
 བསྒྲོམ་བར་བྱའོ། བྱི་ནས་དགའ་བྲལ་མཐར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་བ་ལྷ་མོ་བརྒྱད་
 རང་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞལ་བརྒྱད་དུ་ཞུགས་ནས། རང་གི་ས་བོན་ལ་གནས་བར་
 བྱའོ། གྲེ་ནས་ཡུམ་ཡང་ཡབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཞུགས་བར་བསམ་མོ། གྲེ་ནས་གཙོ་
 བོའང་སྤར་ལུས་ལ་བཀོད་བའི་རྩ་འཁོར་བཞི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་བས། འོད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་གཞུག་གོ། ས་བོན་ཀྱི་གདན་ཉི་མའང་
 ས་བོན་ལ་དང་། ས་བོན་རྩྭ་ཡང་ཐིག་ལེར་གྲུར་ནས་ཐིག་ལེ་དང་བཅས་བའི་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་ནི། བདེ་ཆེན་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་
 མོ། གྲེའང་རིམ་ཀྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཞུ་ནས་མི་དམིགས་བར་བསམ་
 མོ། ཞེས་བཤད་དོ། འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྷུག་བསྒྲོམ་བའི་མཐར་ལྷན་
 སྤྱིས་ལ་འབྲུག་ཚུ་ལ་སྤུ་མ་དང་འབྲེལ། རྩི་བེ་བས། བྱི་ནས་ཁ་དོག་རྣམ་པར་
 དག ཁེས་བའི་དོན་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། ཡན་ལག་ལྷུག་བ་ལས། ཡན་ལག་ལྷུག་
 གིས་བསྐྱེད་བ་ནི། གང་པོ་སྤྱིན་དང་འབྲེལ་བར་མཐོང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་བའི་
 ཡན་ལག་ལྷུག་ཀྱང་། བདུད་ཅི་འོད་ལས་ནག་པོ་སོགས་བསྒྲོམ་བ་ལ་ཡན་ལག་ལྷུག་
 ཏུ་གསུངས་བ་དང་འབྲེལ། །“ཀུན་ལས་ཀྱང་། པོ་བྱང་བསྐྱེད་བ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 ལྷུག་རྫོགས་བའི་མཐར་དེ་ནས་ཡན་ལག་ལྷུག་བསྒྲོམས་ཏེ། རང་ཡང་རང་བྱིན་

1 ལྷུག་ ལུར

བརྒྱབ་པ་ཡིས། །བྲིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན། །ཆོ་གའི་གོ་རིམ་རྣམ་པ་
ཡིས། །དེ་ནས་མཆོན་མོ་མཆོན་པར་བྱ། །དང་པོ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པས། །ཤི་རྩོར་གྱི་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་འཆད་ཚུ་ལ་གཉིས་ཡོད་
དོ། །སེམས་འགྲེལ་གྱི་སྒྲོར་ནས། །ཡན་ལག་དྲུག་བསྒྲོམ་རྣམ་འབྱོར་པས། །ཞེས་
པའི་དོན་སོར་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ལ་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། །རྩི་རྩི་ཆོག་གཅིག་
ལ་དོན་དུ་མ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས། །ལུགས་རེ་རེ་ཁོ་ན་བཟུང་ནས་ལུགས་གཞན་
འགོག་པར་མི་བྱའོ། །སྟོན་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་
པ་ལ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་སྟག་ག་བསམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱེད་པའི་ཆའས་
རིམ་པ་ལྟར་བཤད་པས། །དེ་དག་གི་དོན་གཉིས་པ་རྩོགས་རིམ་གྱི་ཆ་བཤད་པ་ནི།
ནམ་མཁའི་ཞེས་སོགས་སོ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་དག་པའི་བསྐྱེད་ནི་ནམ་མཁའོ། །སྟ་
ག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །དབྱུས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ཤེས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་ཆེན་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་ལྷ་རྣམས་འདུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ནི། །དེའང་བདེ་བ་སྟེ་རིགས་པའི་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་རང་རིག་
པ་བདག་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་མེད་པའོ་¹ཞེས་གསུངས་ཏེ། །བདེ་བ་དེས་རང་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་རིག་པའི་དོན་ཏོ། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་
ལྷ་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོར་ཉིད་དང་སྟོང་ཇི་དབྱེར་མེད་པའི་ལྷ་བདག་མེད་པའོ་
ཞེས་བཤད་པ་ནི་སྤྲར་གྱི་རང་རིག་པ་གསལ་དུ་བཏང་བའོ། །ཇི་ལྟར་རྣམས་ནི་འབྱུང་

འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལས་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
 རོ། །འདི་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ཀྱུན་ལྟ་བུ་འབྱུང་། དེ་ལས་བདེ་བ་དང་དེས་
 བདག་མེད་པ་རིག་པའི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བའོ། འདིར་བཤད་པའི་རྣམས་ཁྱ་བ་ནི་
 ཡབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཟླ་ག་ཡེ་ཤེས་སམ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་བཤད་པ་ནི་
 ཡུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ནམ་མཁའ་འདི་པརྒྱའི་དབུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 དང་། ཟླ་ག་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་པའི་རྟེན་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། དེའི་
 དབུས་སུ་བསྐྱོམ་རྒྱའི་འབྱུང་བ་ནས་རྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་བར་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཟླ་ག་
 དེར་རྩི་རྩེ་ཞུགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འཁོར་ལོ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་
 འདུས་པ་དང་། དེས་དེ་ཉིད་རིག་པ་ནི་རི་ལྟར་རིགས་པ་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
 བེ་ལྟ་དང་དེ་ནམས་ཀྱི་འབྱུང་རིམ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་འབྱུང་བས་
 བསྟན་ཏོ། །འདི་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་ཐབས་ཀྱིས་
 རྒྱང་རྒྱ་ཁྲིར་བཅུད་པ་ལས་ལྟན་སྐྱེས་འདེན་པའོ། །ཚུལ་དེ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་སུ་
 བྱེད་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་གོ་ཞེས་པ་ཞིག་གོ། དེ་གཉིས་གནས་པའི་རྟེན་ལ་སོ་སོ་གཉིས་
 སུ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ཞིག་ཅེས་པ་གཉིས་ཏེ། འདིས་ནི་སྤར་སྟོམས་འཇུག་པ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་རྟེན་གཉིས་བསྟན་ཏོ། །

བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་སྤར་ཡང་ལྟན་སྐྱེས་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་
 ཀྱུན་རྩི་བ་ཅེས་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་འབྱེད་ཚུལ་ལ་རྟེན་ཀྱི་སྟོན་སུ་འབྱེད་པ་ནི། དེ་
 ཞིག་ཅེས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་རྟེན་གཞན་ལ་འདྲ་སྤར་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་རི་བཞིན་ཞེས་པ་
 གཉིས་སོ། །རྟེན་ཁྱ་བ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་སུ་བཞག་པ་ནི། ཀྱུན་རྩི་བ་ཀྱུན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་

པའོ། །བརྟེན་པ་བདེ་བ་ལ་བཞག་པ་ནི། རྟོན་དམ་བདེན་པའི་གཟུགས་ཅན་ལོ། །ཞེས་
པའོ། །གཞན་ཡང་བདེ་ཆེན་གྱི་ཆ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་། ལྷན་
སྐྱེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྟོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་
ན་དགའ་བ་ཡང་། །དབྱེ་བ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་འདོན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
གང་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་འདོན་ཏེ། འདི་ལྟར་གྱི་རྟོན་ནི་གང་གི་ཕྱིར་
གྱི་རྟོན་ལོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཉིད་རྒྱུང་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་དགའ་བ་བཞིའི་རྩེས་
སུ་འཇུག་པས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉིད་ལ་དགའ་བ་བཞིར་འབྲེད་པ་ཡིན་ལ།
ཚུལ་དེ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་མེད་པས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་བཞིར་འབྲེད་པའང་ལྷན་སྐྱེས་ཁོ་ནའི་
སྟོན་ནས་འཇོག་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཞེས་པའི་རྟོན་ལོ། །བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་ལ་ལྷན་
སྐྱེས་རྩེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ལ། གནས་ངེས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བཞི་པོ་དེ་ངོ་
པོ་སོ་སོར་ངེས་པའམ། ཡང་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ཁྲིར་ཞུགས་པ་མིན་པའི་འབར་འཇག་ལས་སྐྱེ་
བའི་རྟོན་ལོ། །དེ་དག་གིས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མི་འབྲེད་
པར་ངེས་ཀྱང་། རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱེས་ལ་འབྲེད་པར་
སྟོན་པ་མིན་གྱི། རྟེན་དེ་ལ་མཚམས་ཤིག་ནས་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །ལེའུ་
དགུ་པ་ནི་བརྒྱད་པར་གསུངས་པའི་བདག་མེད་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་ཕྱག་བརྩ་
ཐུག་པའི་རྣམ་དག་སྟོན་པས། དེ་ནས་ཞེས་སོ། །རྣམ་དག་ལ་གཉིས་ལས་མཚོག་ནི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དང་། སལ་བ་ནི་ལྟའི་རྣམ་དག་གོ། །

དང་པོ་ནི། སྤང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་པ་ནི་དེ་རྣམས་རང་

གི་འོ་མ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་དོ། །འདི་ལ་དངོས་པོ་
རྣམས་གདོད་མས་དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པས་དེ་
མ་སྟོང་བ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་དག་སྟེ། རྟ་བས་བཤད་པ་ལྟར་གཉིས་སུ་བྱའོ། །ཕྱི་
ནས་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཕུང་སོགས་ལྟ་སོ་སོར་དག་པར་སྟོན་པའོ། །དག་པ་སྡུ་མ་
སྟོན་པ་ནི་ཕུང་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ་སྟེ་མཆེད་བྱུག་ནི་ཕྱིའི་ཡུལ་བྱུག་གོ། །དེ་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འོ་མ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པར་
བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ས་སྟོང་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ་ཕུང་
སོགས་རྣམས་སྟོང་བ་དེའི་འོ་མ་གནས་པའི་དོན་ནོ། །

གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་དག་ན་ལམ་གྱིས་དག་པར་བྱ་ཅི་དགོས་སྟུང་བ་ལ། ཉོན་
མོངས་ཞེས་པ་ཞིག་སྟེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གྲང་ཕུང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལོག་
པར་ཞུགས་པའི་སྟོ་བྱང་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པས། དེའི་རང་བཞིན་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་སྟོ་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །ཕུང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མས་བསྐྱད་པ་
མེད་ཀྱང་། སེམས་དེ་མས་བསྐྱད་ལ། དེ་མཁའ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་
མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བས། དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་
བསྟོམ་སྟེ་སྟོང་བའི་དོན་ནོ། །རང་རིག་བདག་ཉིད་དག་པ་ཡིས། ཞེས་འདོན་པ་ལྟར་
ན་དེས་དག་པར་འབྱུང་གྱི་དག་པ་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་སངས་རྒྱུས་
འཛོལ་བ་མིན་ཞེས་པའོ། །དག་པ་གཞན་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཚུལ་
རང་གི་རིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་དག་

གོ། །འདིས་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དག་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་
པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་ཐེག་པ་འདི་དང་པར་བྱིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སྟོན་པ་
པར་ཅན་གྱི་ཡུགས་ལྟར་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་གཞན་གྱིས་རང་གི་རིག་པའི་དག་པ་དེ་
བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་དང་། དག་པ་གཞན་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེས་
མ་གྲོལ་ཞེས་འཆད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མིན་ཏེ། རང་གི་རིག་པའི་བདེ་བ་མཆོག་། ཅེས་
པ་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དེས་པར་བསྟེན་པར་གསུངས་པས་
སོ། །

དེས་ན་གཞན་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་མིན་ཞེས་པ་ནི། བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་སྒྲོམ་པ་མེད་
པའི་ལམ་རྣམས་ལའང་། མཐར་ལམ་འདི་མ་བསྟན་པར་འཆང་མི་རྒྱ་བའི་དོན་
ལོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དག་པ་དང་ལྗེའི་རྣམ་དག་གཉིས་ཀྱི་དང་སོ་ལ།
སྟན་མོང་བ་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་རྣམ་དག་གཉིས་སུ་
བྱའོ། །རང་རིག་པའི་དག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དག་པ་གཉིས། སོ་སོར་བྱེད་པ་
དོན་མིན་ཏེ། རང་རིག་པས་དག་པ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དག་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་
རོ། །ཡུལ་གྱི་དངོས་སོ་དག་པའི་དོན་པར་ཅན་ལས་མ་བཟུལ་ཡང་། གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་རྒྱ་ན་མེད་པ་དང་པར་བྱིན་པ་
གཉིས་སྟན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དག་པ་ཞིག་གྱང་
འདིར་ཡོད་པས་ན། རང་གི་རིག་པའི་དག་པ་ཞེས་སྒྲར་བཤད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་
པར་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་སོ་ཡིན་ལ། དེ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་ནི་གཞན་གྱི་དག་
པ་ལས་མཆོག་གོ་ཞེས་སྟུར་རོ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་གཞན་ཡང་སྟངས་

སོགས་རྣམས་འགྱུར་བས་གང་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་དག་གི་ཚུལ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ལུགས་གཉིས་དབྱེར་མེད་པས། འགྲོ་བའི་དེ་ཉིད་
སངས་རྒྱས་དྲེད་པའི་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་འགྲོ་བ་སངས་
རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱེ་ཞེས་འདྲི་བ་ནི་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ན། མ་
དག་པ་མི་འདུག་པ་སྙམ་ནས་འདྲི་བའོ། །དེའི་ལན་དུ་གཟུགས་སོགས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ནས། དེ་ལས་དག་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་བཤད་པ་དང་
འགའ་སྙམ་པ་ལ། མ་དག་པར་འདྲི་བ་ལུགས་འཆད་པ་ནི། ཅིའི་སྒྲུབ་དུ་ནས་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཟུང་འཛིན་དུ་འགྲོ་ལུགས་འདི་ནས་ལན་མཇུག་པ་ནི། ཀྱེ་ཞེས་
པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་བདེ་སོགས་འཛོལ་བ་ནི། ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གཟུང་འཛིན་ལ་བདེན་
པར་ཞེན་པས་མ་དག་པར་འདྲི་བ་ལ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་འཆིང་
བ་དང་། གཟུགས་སོགས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རོ་བོར་གནས་པ་ལ་
འགའ་བ་མེད་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགའ་ལོ། །

གཞན་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྲིད་ནས། དེ་དག་
ལོངས་སྤྱད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱང་རན་འགྲོར་འཁྲིད་པ་སོགས་བྱེད་པའང་མ་དག་
པའོ། །འོན་པ་དེན་འཛིན་འབད་པ་ཀྱུན་གྱིས་མི་བསྐྱེད་པར་དགག་དགོས་པ་བཞིན་
དུ། འདོད་ཡོན་ལ་སྲིད་པའང་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའང་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་མ་
དག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱུ་བ་དེས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཐེག་པ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་
སྙམ་ན། བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ནི་བདེན་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟར་བྱེད་པས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྐྱེད་སྤྱོད་དངོས་གཉིན་རྒྱན་དུ་བསྟེན་པ་
ཡིན་པས། བདེན་འཛིན་དེ་འབད་པས་དགག་དགོས་སོ། །སྟེན་ལྡན་གྱི་ལས་རྒྱ་ཆེད་
དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་པ་ན་འདོད་ཡོན་ལ་སྟེན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་གྱི། དེའི་འཛིན་
སྐྱེད་སྤྱོད་གྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་མི་བསྟེན་པས་མི་མཚུངས་སོ། །བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་
སྐྱེད་སྤྱོད་གྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་རྒྱན་ལྡན་དུ་བསྟེན་གྱི། རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་སྟེན་པ་མི་ལྟོག་
ལ། མཐར་བདེན་འཛིན་ཟད་པ་ན་སྟེན་པ་ལྟོག་གྱི་དེ་མི་འདོད་པ་མིན་པས་འགལ་
བའི་སྟེན་མེད་དོ། །

དེས་ན་བདེ་ཆེན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པས་དག་པས། འདོད་ཡོན་ལ་སྟེན་
པས་རན་འགྲོར་འཁྲིད་པ་དང་། ལམ་གྱི་གོགས་བྱེད་པའི་དུག་ནམས་མེད་པར་བྱེད་
པས། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འདོད་ཡོན་འདི་དག་ངེས་པར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་
རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་གང་ཟག་པལ་མོ་ཆེ་ལ་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཡང་། གང་
ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་དུག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་སྟེད་དུ་སྦྱར་དུ་གྲོལ་བའི་ལམ་
དུ་འགྱུར་བ་ལྟར། བདེན་འཛིན་འཆིང་རྒྱར་འགྲོ་མི་འགྲོ་གཉིས་མེད་པའི་དོན་
ལོ། །ལྟའི་ནམ་དག་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་སྤང་ནས་སྤང་པོ་སྤང་བར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་
ཉེ་སྤྱོད། །འཛིན་ཉེན་བཅེངས་པ་ནི་སྤང་པོ་དང་ཆགས་སོགས་སུ་བཤད་དོ། །འདི་
དག་གི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གྲོལ་བ་ནི་བདག་མེད་ཤེས་པ་ཙམ་མིན་གྱི་
ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཤེས་པའི་དོན་བསྐྱོམ་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱི་མེད་ཅེས་
སོགས་ནི་ལྷ་པ་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་པོ། །དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ནི་དབང་
མ་བསྐྱར་ན་ཉན་པ་སོགས་བྱར་མེད་ལ། དབང་བསྐྱར་བའང་དགྱེལ་འཁོར་མེད་པར་

མིན་པས། དཀྱིལ་འཁོར་རི་ལྟར་གྱི་བའི་རིམ་པ་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ནས་
 ཞེས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་བཤད་པར་དཔ་
 འཆའ་བའོ། །ས་སྐྱར་བ་དང་ལེ་ལུ་གསུམ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱར་འཁོར་བྱ་བ་
 ནི་དང་པོར་ཞེས་པ་བཞིའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བའི་གནས་ནི་ཆོས་དང་ཞེས་པ་བཞི་
 ལྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱིས་ནི་ལྟ་ཁང་རོ། །དཔ་པའི་ཆོན་ནི་རིན་ཆེན་ཞེས་པས་བསྟན་
 ཏོ། །བདག་མེད་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཁྱུ་གསུམ་དང་མཐེབ་སོར་གསུམ་ལྷག་པར་
 བྱ་བའི་ནང་བཤད་ནི་ཀུ་ལྟ་ཏེ་ལས། ལས་རྒྱའི་པར་བྱར་གསུམ་པ་དང་ཐབས་ཀྱི་རྩོ་
 རྩི་སྒྲོར་བ་ལ་བཤད་དོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་འོག་ནས་སྟོན་པ་འདིར་
 རྒྱང་རོ། །དེར་ནི་རིགས་ལྔ་ཞེས་སོགས་ནི། ས་ཆོག་དང་སྟོག་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
 གི་སྐྱབ་དང་། གཞུག་པ་དང་ཞུགས་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་བར་བསྐྱར་བའི་
 རྩིས་སུ། གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའོ། །འདིའི་རིག་མ་ལ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཉེར་ལྔའི་བར་གཞན་དུ་གསུངས་ལ། དེར་
 མ་ཐད་རི་སྤྱི་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱག་རྒྱ་ལ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རི་སྤྱི་འཛུགས་
 པ་དེ་སྤྱི་དཀྱིལ་བར་དུ་དབང་གི་བྱག་རྒྱར་བསྟེན་པ་འདིར་གསུངས་སོ། །གཞོན་
 གཉིས་མིག་དར་གྱིས་འཆིང་བ་ནི། གསང་དབང་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་སྤྱི་པས་ཞེས་
 གསུངས་ཀྱང་། གསུམ་པ་ལའང་རྩོ་ཆོས་བཅེངས་ན་བདེ་ཆེན་ངོས་མི་ཐེན་པ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །བསྟེན་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་གསང་དབང་བསྐྱར་བའོ། །རྩོ་མཉམ་
 ཞེས་པ་རྩི་བའི་འགྲེལ་བར་དེ་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་འོག་ན་ཡོད་པ་ལྟར་བྱའོ། །ཤེས་རབ་
 ཡེ་ཤེས་བསྐྱར་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལའང་བྱ་བ་ཉིད་ཅེས་འདོན་བའོ། །དེ་ཉིད་ནི་དཀྱིལ་

འཁོར་གྱིས་དེ་ཉིད་དམ་རིག་མ་དེ་ཉིད་དོ། །ཡང་གི་སྤྱོད་ནི་རིག་མ་གཞན་ལ་འང་
བྱའོ། །དབང་དེ་བསྐྱར་བ་ལས་རོ་མཉམ་གྱི་དེ་ཉིད་སྒོ་བ་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏུ་མཆོན་
བར་བྱའོ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི་རང་རིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་བར་
བསྐྱེ་ཅན་ལས་གསུངས་ལ། གྲུ་མུ་ཁིར་དབང་བཞི་བ་སྟོན་བར་བཤད་དོ། །རང་རིག་
ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་རང་དང་གཞན་ཏུ་སྤྲང་བའི་གཉིས་སྤྲང་རགས་བ་སྤྲངས་
བའོ། །མཁའ་མཉམ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བའོ། །རྩལ་བུལ་ནི་ཉོན་མོངས་བ་དང་མ་
འབྲེལ་བའོ། །སྟོང་བ་ནི་དེ་ལ་ཞུགས་བའོ། །དངོས་དང་ཞེས་བ་གཅིག་གི་དོན་ནི་
ཐབས་ཤེས་འབྲེལ་བས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་
དགའ་བར་མཚུངས་བས་མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་བའོ། །ཆགས་དང་ཆགས་
བུལ་ནི་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་བུལ་གཉིས་འབྲེལ་བ་སྟེ། འདིའི་དོན་ནི་ལྟན་སྟེས་
ཀྱི་ཏུས་སུ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་དམིགས་བ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མན་སྟར་བཤད་དོ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་གཙོ་བོ་ནི་
གསང་གནས་ཀྱི་ཅེར་བྱང་སེམས་ཐབས་བ་ཕྱིར་མ་འཛོམས་བ་ལས་སྟེས་བའི་ལྟན་
སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་བ་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཏུ་དབྱེར་མེད་བར་སྐྱར་བ་ཡིན་
བར་གཞུང་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སོང་
བ་མཆོན་བའི་ཕྱིར་ཏུ་གསུངས་བ་ནི། དེ་ཉིད་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་ཁེས་བ་
ནས་ཡང་དག་གནས་ཞེས་བའི་བར་རོ། །སྟོག་ནི་དེ་ཉིད་དེ་མི་གནས་ན་འཆི་བར་
འགྱུར་བའོ། །ཡི་གེ་ནི་འགྱུར་མེད་ཏུ་བསྐྱར་ཏོ། །རང་བཞིན་དེ་མ་ཤེས་བས་མིང་
གཞན་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱིས་བཏགས་བ་རྣམས་དོན་དམ་བར་ནི་ལྟན་སྟེས་

ཉིད་དོ། །དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་གར་བྱེད་དེ། ཞེས་བཤད་པས་ཐ་སྙད་མང་དུ་བཏགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ལ་དབྱད་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ནོ། །

འདིར་སྤྱི་གྲུབ་ཐེང་བ་ལས། རིག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་བ་ན་རེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གངས་ཅན་ན་རེ། སེམས་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་
ཟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཐེམ་པས་གང་ཟག་ཅེས་ཟེར་
རོ། །དབང་ལྷག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། བདག་ཏྟག་པ་ཤེས་པ་ཏྟག་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་
དབང་ལྷག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འཆོ་
བར་བྱེད་པ་དང་། འཆི་བར་བྱེད་པ་དང་། འཆིང་བར་བྱེད་པ་དང་གོལ་བར་བྱེད་པའོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཅེར་བྱ་བ་རྣམས་ན་རེ་འཆོ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ་སེམས་ཅན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དུས་སྤྱི་སྐྱེ་བ་རྣམས་
ན་རེ་སྐྱེ་དགྲ་འདི་དག་དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ཟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ་ལས་ཀྱིས་གང་ཞིང་དེ་རྣམས་འགྲོ་བར་ཟག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་
ཅེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གསོ་བ་ནི་འཆོ་བ་ཞེས་བསྐྱུར་ལ་དོན་ཡང་དེ་
ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ལྷན་སྐྱེས་བཤད་ནས་དགའ་བཞི་སོ་སོར་སྟོན་པ་ནི་དང་
མོར་ཞེས་པ་བཞིའོ། །དགའ་བ་དང་པོ་གཉིས་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་
ལ། དགའ་བལ་ནི་ཐབས་སུ་མི་འདོད་དོ། །ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དེ་དབྱེད་པར་
བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས། གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་བལ་བ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་
བཞི་པ་སྟེ། བཞི་པའི་གངས་རྩྭ་གས་པ་ཡིན་གྱི་གསུམ་པའི་བར་མེད་པར་གནས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཆོག་དགའི་རྗེས་དང་། བལ་དགའི་གོང་དུ་སྐྱེ་

བར་བཤད་དོ། །བཏག་པ་ཕྱི་མ་ལས་ཀྱང་། བདག་གིས་བདེ་བ་ཐོས་པ་ཡི། །ཐོས་ནི་
རྣམ་པར་ཉིད་པར་བརྗོད། །ཅེས་དང་། རྣམ་ཉིད་དགའ་བའ་དགའ་བ་ཉིད། །ཅེས་སྒར་
དགའ་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བཞུགས་པ་ལ་བྱས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་
སེམས་འོར་བྱའི་ཅེར་རྗོགས་ནས་ཕྱིར་མ་འཕོས་པའི་ཆེ་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་
མཐུན་པར་སྒྲུབ་རོ། །དགའ་བ་དང་པོ་སོགས་བཞི་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་བྱ་བྱང་
བ་དེ། ལྷན་པས་གསལ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འགྲོ་བ་ནི་གོང་མ་དང་
བཅས་པའོ། །ལྷན་པས་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
ཞེས་པ་བཞིའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཐོག་མཐའ་ལ་བསྐྱེས་ནས་དབྱུ་མར་འཛོག་པ་ལ་དེ་
གཉིས་མེད་པས་དབྱུ་མའང་མེད་དོ། །ཐོག་མ་དང་དབྱུ་མ་དང་མཐའ་སྐྱོང་པའོ། །ཡང་
ན་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བའ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་ན་དེ་གང་ལ་ཡོད་སྟུང་ན། གསུམ་པོ་
ལས་གྲོལ་བ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་འཛོག་སྟེ། དེའང་དམིགས་སུ་མེད་ཅིང་མི་འགྱུར་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལྷན་སྐྱེས་དམིགས་སུ་མེད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྷན་སྐྱེས་འཛིག་ཏེན་པའི་ཡུལ་མིན་པས། རྟོགས་པ་དང་
འཐོབ་པ་མེད་དོ་སྟུང་ན། དགའ་བའ་གྱི་དང་པོར་མཆོན་པར་བྱ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་
དེའང་། ལྷ་མའི་མན་ངག་བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་ལས་གསལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཁ་
བསྐྱང་རོ། །དེ་ལས་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ན། དང་པོ་སྐྱེན་ཞེས་པ་
རྣམས་གསུངས་སོ། །རེ་ཞིག་ལ་སྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བྱུར་སྒྲུབ་རོ། །དེ་ནས་
ཅུང་ཟད་གསལ་ཏེ་སྐྱེས་ལྷ་བྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཁློང་ར། རོ་མ་ཉིད་གསལ་བ་
སྟུང་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལྷ་བྱུར་མི་གནས་པའོ། །དེ་ནས་བསྐྱོམ་བྱའི་དོན་དེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་

ཉེ་མི་ལམ་ལྟ་བུར་རོ། །སྟོན་སངས་ལྷན་སྐྱེས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་མི་ལམ་ལྟ་གསལ་བར་
 མཐོང་བ་བཞིན་དུའོ། །དེ་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་མི་ལམ་དང་སངས་དབྱེར་
 མེད་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཡུལ་
 དང་ཡུལ་ཅན་དབྱེར་མེད་པ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་སུ་བ་ཏུ་
 འགྱུར་རོ། །སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ནི་སྤྲེལ་ནས་རྒྱལ་ལ་ཤར་
 སྟེན་པ་ནི་ཤར་སྟེང་གཡལས་སུ་བཞག་པའོ། །རི་ལྷོ་བསམ་གཏན་ཞེས་པ་གཉིས་ནི།
 སྤང་སྟེང་ལེ་ལུ་ལས་གསུངས་པའི་སྤང་འཁོར་ལྟར་བྱ་བ་སྟེ། སྤང་འབད་པས་རྩི་
 ལས་ཞེས་པས་གསལ་བུ་བཏང་བའོ། །རང་གི་ཞེས་པ་རང་གི་ཡི་དམ་གྱི་སྟེང་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུའོ། །མཆོད་དང་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཆོག་གི་ཞེས་སྐབས་སུ་བྱ་བ་
 བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །སྟེང་འོག་གི་མཆོད་མ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 ཕྱིའི་གླིང་དང་། རོ་ལངས་མའི་མཆོད་མ་དང་ཉེ་བར་བྱ་བ་ནི་མན་ངག་ཏུ་བཤད་
 རོ། །རྩི་མེས་པས་དཔལ་ཞེས་པ་དགུ་ནི་སྤང་གྱི་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་བྱངས་
 སོ། །སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱི་ནས་དེ་ཉིད་བཤད་དོ། །རྒྱལ་དག་ཡེ་ཤེས་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སོ། །འཁོར་ལ་རྣམ་པར་བྱང་
 བ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། དོན་དམ་པར་སྤྲིད་ཞི་གཉིས་མ་གྲུབ་པས་བྱང་བར་མེད་
 པའོ། །དེ་སྟེང་སྤྲིད་པ་ཞེས་པ་ཉིད་ལྷན་ལས་འདས་པའི་ཞེས་པའོ། །མཆོག་དགའ་
 ཞེས་སོགས་ནི་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རོང་བསྐྱོམ་བྱ་དང་སྟོམ་པ་པོ་གཟུང་འཛིན་དུ་
 གྱུར་པ་མེད་ཅིང་། ལུས་མེད་པས་ཤིང་སོགས་པའང་མེད་དོ། །ཡང་ན་བསྐྱོམ་བྱ་ནི་
 ཉེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྟོམ་པ་པོ་ནི་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །ལུས་ཀྱང་

མེད་པ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལྟར་དག་པའོ། །གཟུང་བ་གཟུགས་སོགས་དང་འཛིན་པ་མིག་
སོགས་མེད་པ་ནི་གྲོ་རྩི་དང་གཉི་ལྷག་རྩི་རྩི་དག་པའོ། །འག་སོགས་མེད་པ་ནི་བྱ་ཀ་
མི་སོགས་དང་། སྒྱག་ཁོ་བ་མེད་པ་ནི་སྒྲིང་རྩི་ལ་སོགས་པའི་དག་པ་སྟེ། སྒྲིན་ལ་
སོགས་པ་འང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་མེད་ཅེས་སོགས་དྲུག་འཁོར་
ལོ་སྒྲུབ་བ་དྲུག་གོ། །སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་
གང་ཟག་དང་སེམས་པ་སོགས་སོ། །གྲོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བྱེད་
དང་། དབྱའི་ཉོན་མོངས་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་བྱེ་བྲག་དུ་མར་རྟོག་པ་ཞི་བས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དེ་དག་མི་རྟོག་པ་ནི་རྣོ་སེམས་མེད་
པའི་དོན་ནོ། །སྒྲིལ་ཆོག་ཉིད་ནི་དེ་སྤངས་པའོ། །གཟེང་ནས་ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་
ཁྱེས་པ་དང་ལན་གྱི་རྒྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། མཚོན་བྱ་དང་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་
སྐྱེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་ཁྱེས་པ་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ལས་དབེན་
པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། འབྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་འགལ་
སྟམ་པའོ། །ལན་ནི་མི་འགལ་ཏེ་རང་བཞིན་ལ་དགོངས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
དུ་བཤད་ཅེས་པའོ། །ཀྱེ་ཞེས་པ་ནི་ཅིའི་སྟེ་གང་གི་སྤྲད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་
སུ་འབྱུང་ཞེས་དེས་སོ། །

དེའི་ལན་དུ་མཚོན་བྱེད་དཔའི་ལྷན་སྐྱེས་ནི། དང་པོར་ཕྱག་རྒྱ་ལས་བསྐྱེད་
དགོས་ལ་དེ་བསྐྱེད་པ་ན། སྤྲ་གཤེར་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་བར་འབྱུར་ཏེ།
མཚན་ནི་རྩི་རྩི་དང་བསྐྱེད་པ་ན། དེག་པ་སྤྲ་བའི་ཆོས་དམིགས་དགོས་པ་དང་།
བྱང་སེམས་ཁྱེ་བ་དགོས་ལ་ཆུའི་ཁམས་དང་བསྐྱེད་པ་དགོས་ལ། དེ་ལས་མེ་སྐྱེ་བ་

དང་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་དེ་གསང་གནས་ཀྱི་ཆེའི་བར་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེའི་གསོ་
¹བ་ནི་རྒྱང་ཡིན་ལ་དེ་བཞི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་བདེ་བ་ནི། ཉན་མ་མཁའ་ཁམས་
 ཡིན་པས། ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྟེ་ལྷ་པོ་ཚོགས་པ་ལས་མཚན་བྱེད་དེ་
 འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་
 པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་བ་ནི། རོན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བདེ་སྤྱང་གི་
 ཐབས་ཤེས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་ཏེ་བསྐྱོམས་པ་ལས། གང་སྐྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་དོན་དམ་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའང་གང་སྐྱེས་ན་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་དོན་དམ་པའི་རང་རྩ་ལ་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་
 པར་བརྟེན་པའོ། །དེ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོས་པ་
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ནི། རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་རྩི་ལྟར་འོས། བདེ་ཆེན་དེ་
 བྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟོམ་པ་སྟེ་རོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱད་པའོ། །དེ་
 འདྲ་བའི་ཡོ་གི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེའང་དོན་དམ་
 པར་རྒྱུའི་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་
 པའོ། །དེ་དང་སྤྱིར་ཇི་བདེ་ཆེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་
 སོ། །ཐུགས་བརྟུན་སོགས་མེད་པ་ནི་ཕྱིའི་ལོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དེ་
 ཉིད་ཤེས་པ་དང་། འགྲོ་བ་སྦྱོབ་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱེད་པས་ཐུགས་བརྟུན་
 སོ། །དེ་ཉིད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པས་དཀའ་སྐབས་སྟེ་བརྩལ་ཞུགས་
 སོ། །ཉོན་མོངས་དང་ཕྱང་པའི་སྟེག་རྩས་འཛོམས་པས་སྤྱིན་སྟེག་དང་ངེས་དོན་རྟོ་

1 སྐྱེ། གཞོ

རྗེ་ཆུང་འབྲོང་མ་དང་ཉེ་དུ་ཀ་འདུས་པས་དགྲིལ་འཁོར་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པས་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །མང་དུ་སྦྲས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མདོར་
བསྡུས་ན། དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཚུལ་ཅན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་དོན་
ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྒྲུ་ཅན་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སེམས་
ནི་འདུན་པའི་ཚུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཁོ་ན་ལ་མི་བཟུང་བར། དེ་ཉིད་སྤྲུགས་བཟུངས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་
ལམ་གཞན་རྣམས་འདིར་འདུས་པར་བཤད་དགོས་སོ། །ལམ་གཞན་གྱི་གནས་
སྐབས་དང་མཐའི་དོན་གང་འབྲུབ་ཐམས་ཅད་ལམ་འདིར་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་།
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པ་དང་། ལམ་བདེ་བས་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ལམ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུ་བའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་ཐ་ན་མོས་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་
བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་གོམས་པར་བྱའོ། །དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་
ཀྱིས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པས་ཆོས་བསྟན་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་གདུལ་དཀའ་བ་བསྟན་པ་ལ་འདུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
གསུངས་པ་ནི་མཉམ་པར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་ལྟ་སྟངས་བཞི་ལས་ལྟངས་དང་རེངས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ནི་གཡས་
གཡོན་ལ་མི་བཟླ་བར་དབྱས་སུ་བཟླ་བ་ཡིན་པ་ནི། མཉམ་པར་དང་དབྱེ་མར་ཞེས་
པས་སྟོན་ལ། བྱེད་པར་ལ་དང་པོ་ནི་དབྱེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཅུང་ཟད་བཟླ་བ་
དང་། གཉིས་པ་ནི་སྟེང་ཅེའི་དབྱས་སུ་བཟླ་བའོ། །མ་རུངས་པ་ནི་ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱི་

དང་། གཉིས་ནི་མིག་འབྲས་གཉིས་སོ། །དབང་ལ་གཡོན་ན་གནས་ཞེས་པ་ནི་གཡོན་
 ཏུ་བཟུ་བ་དང་། གཟུགས་བརྟན་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བྱར་མང་པོས་བསྐྱར་བ་ལེགས་
 པས། མིག་འབྲས་གཉིས་ཀས་གཡོན་ཏུ་བཟུ་བའོ། །དགྲག་པ་ནི་གཡས་པའི་ཆ་སྟེ་
 ཟློགས་སུ་དང་། དེའང་མིག་འབྲས་གཉིས་དང་པོའི་སྟེང་ཏུ་བསྒྲིག་སྟེ་དེ་ནས་གཡས་
 སུའོ། །སྒྲུང་གི་རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་ལྟ་སྒྲུངས་གང་བསྐྱབ་སྟེ་པ་ལ། འབྱུང་བ་ཞེས་
 སོགས་ཏེ་སྒྲུང་ཕྱིར་འབྲིན་པ་དང་ནང་ཏུ་བརྟུབ་པ་དང་། ནང་ཏུ་དགང་བ་དང་། ནང་
 ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཞིན་བསྐྱབ་སྟེ། འདི་རྣམས་ལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷགས་
 བསྐྱབ་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཅིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེས་དང་པོར་གང་ལ་
 བསྐྱབ་པ་ནི་ཤིང་སྒོན་པའི་འབྲས་བྱ་མ་སྒྲིན་པ་ལྟར་བ་དང་། སྒྲུང་རིང་པོའི་མེ་ཏོག་
 རང་གི་བྱང་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་། མཁྲེགས་པའི་ཤིང་བྲེན་ཏུ་འགྲེང་བ་ཐུར་ཏུ་དགྲག་པ་
 དང་། སྒྲུང་བྲག་པོས་བཏབ་པའི་རྩ་རྣམས་མི་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་སྟེ། དེ་བྱུང་
 ན་ལས་བཞི་པོ་དེ་འབྲུབ་པོ། །ཡུན་ཅི་ཙམ་གྱིས་འབྲུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱ་གིས་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་འབྲུལ་བ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མི་བྱ་བ་ནི། འདི་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་སོ། །དགང་བ་བྱམ་པ་
 ཅན་ལ་སྤྱ་ཏིག་ཐོང་བར་བཤད་པས། དེ་རྣམས་གྱིས་རྫོང་བསྐྱས་དང་། བྱམ་པ་ཅན་
 གྱི་སྒྲུང་སྒྲོར་གཉིས་བསྟན་པར་བྱ་ལ། དེས་ནི་ལེའུ་གཉིས་པར་སྒྲུང་གི་རྣམ་དབྱེ་
 མང་ཏུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲུང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ་བསྟན་པར་ཡང་
 བརྟུང་རོ། །

བསད་ལས་བྱས་ན་དམ་ཆོག་ཉམས་པས་མི་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། བསད་
 གསོ་བྱས་པ་སོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པས་བྱས་པ་ལ་དགོངས་གྱི། རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དུ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། དེས་ནི་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་བྱེད་གཞི་བཞུགས་པ་
མ་གཏོགས་ཞེས་བཤད་པའང་རིག་པར་བྱའོ། འདྲ་དང་གཏུག་ཏུ་ཡིག་མིང་གི་ཐོག་
མར་འོང་བ་ནི། མི་དང་བ་ལང་སྤང་པོ་ཆེའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བར་བ་ནི་ག་ཆེ་ཞེས་
བ་བ་ལང་གི་མིང་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་སོ། །འབྲུལ་ཡིག་མིང་གི་མཐར་འོང་བ་ནི་རྟ་ལ་ཨ་
འབྲེལ་བའོ། །འབྲུལ་ཡིག་དང་དང་པོ་འོང་བ་ནི་བྱི་ལ་འབྲུལ་ཞེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ།
དགའ་བྲལ་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཞིང་། ལྟན་སྐྱེས་ལ་དགའ་བ་ཆེ་དེས་
འབྲུབ་པའོ། །བསྐྱེད་ཅན་ལས་སྤང་བསྐྱེད་ཅེས་བཏོན་ནས་སྤང་ལེའུ་གཉིས་པར་ཀྱང་
ཀྱུསྒྲིའི་སྤྱགས་གསུངས་པ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་ན། བོང་དུ་ཞེས་བ་གཉིས་ད་ལྟའི་འབྲུར་
ལ་འདུག་པ་བཞིན། ཡོད་མེད་གཉིས་རྒྱ་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །ཁྲེ་བས་
སྤྱགས་ཞེས་བ་ནི་དུད་འགྲོའི་ཁྲེ་བྲག་ལྷ་དང་། གཞོད་སྤྱོད་ཞེས་བ་ལ་སྤྱགས་བམ་ཁ་
ཅིག་ལ་བསྐྱེད་ཞེས་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཡལ་ཁྲེ་ཞེས་ཡོད་པ་དག་པར་འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་
ལས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ལེའུའི་མིང་འདོགས་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་
ལེའུ་ཞེས་བ་དོན་གྱིས་འཛོལ་བོ། །རྫོང་སྟོང་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་བ་ནི་དེ་སངས་
རྒྱས་པའོ། །མིང་དེ་ནི་སྤང་གི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པོའི་སྤྱི་མིང་དོ། །

དབང་བསྐྱེད་བ་སོགས་ལས་སྤོབ་དཔོན་གྱི་གནས་ཐོབ་པས་རབ་གནས་
ཁྲེད་པས་དེ་སྟོན་པ་ནི་རྫོང་མེ་སོགས་སོ། །རྫོང་མེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་
སྤྱགས་རྫོང་དང་། དེའི་སྟོང་པོ་ནི་རྫོང་མེ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ལ་ཁྱུ་བ་པོའང་དེའི་རོ་མ་
ཉིད་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའོ། །ཅི་གསུངས་ཞེས་བ་
ནི་རི་ལྟར་རྟེན་པས་སྤྱོད་སྤྱེད་བྱ་ཞེས་བསྐྱེད་ལ། དེའི་དོན་རི་ལྟར་འབྱུང་བས་བྱ་

བར་བརྒྱ་ཅན་ལས་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྤྱིན་སྟེག་ནི་རབ་གནས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་
 སྐབས་སུ་བྱའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་གཅིག་ནི་རབ་གནས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་སྟེ། རབ་གནས་ཀྱི་སྟོན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་མི་བྱེད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ས་ཆོག་ནི་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་བྱ་ལ། སྤར་བསྐྱར་
 གཟུགས་སྦྱོར་བའི། སྟོན་ཞེས་པ་གཅིག་ནི་འོག་ཏུ་གདོན་ནོ། །སྟོན་ལ་བྱམ་པ་
 དང་ལྟ་དང་སྤར་བར་ནི་ནང་པར་ཞེས་པར་བསྐྱར་ལ། མཆོན་མོ་སྟོན་བྱ་བ་ལ་བྱམ་
 པ་སྟོན་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་སྤར་བ་བྱ་བ་དང་། རྒྱ་དང་ཁྲུས་ཆལ་གྱིས་བསྟུ། དེ་ནས་
 ལྷ་རྒྱལ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་ནས་སྤྱན་གསལ་དབབ། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་བཞུགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྤྱན་གཟུགས་སོགས་ལ་གཞུག་ལ་བསྟུ་བ་དང་། མཆོད་པ་
 སོགས་བྱ་སྟེ་སྤར་ཡང་མཆོད་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཏེ་ལྷ་སྟོན་
 བོ། །བརྒྱ་ཅན་ལས་དབང་བསྐྱར་བ་མ་བཤད་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་ན་དགོས་
 སོ། །སྤྱི་ཆོག་སྤྱི་ལས་སྤྱི་པ་ཞེས་བསྐྱར་བ་དང་། དེའི་དོན་ཡང་མེ་ཏོག་སོགས་
 དེ་ལས་སྤྱི་པ་བར་བཤད་དོ། །རྒྱ་དེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱ་སྤར་མ་འདུས་པ་
 ལ་བཤད་དེ། རྒྱ་དེ་རྒྱས་པ་ལ་དགོས་སོ། །ཐབ་རྒྱལ་ལ་སྤྱོད་ནི་རྒྱ་དང་འོག་ནི་
 དབང་ས་ཆོད་དོ། །འདི་ཉིད་ལ་ལྷག་མ་སྤྱབ་པ་ནི་དབང་དགྲུག་དང་དབྱེ་བསྐྱར་
 སོགས་མ་བཤད་དོ། །“ཨོ་ཨག་བྱ་ནས་ཟླ་ཏེ་¹ ཟླ་བའི་བར་ནི་མེ་ལྷ་ཐབ་གྱི་ཤར་ལྟོར་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་སྤྱགས་དང་། སྤྱ་ཨུན། སོགས་ནི་གཤེགས་སུ་གསོལ་
 སྤྱགས་དང་། ཨོ་བཟླ་ཨ་ན་ལ་ནས། རྩི་ལྷོ་ལྷོ་ས་མ་ལ་སྤྱི་ཞེས་པའི་བར་ནི་སྤྱན་

1 སྤྱི་ ཨོ་ཨག་བྱ་ནས་ཟླ་ཏེ་

1 ལྟུང་ལྟུང་

བདག་མེད་མའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའམ། ཡང་ན་ཉེ་རུ་ཀའི་རིམ་གཉིས་ལ་བརྩོན་པས་འབྲུག་པོ། །ཀྱི་ལྷ་ཉིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བྱེད་ན་བདག་མེད་མས་བྱའི་ཀྱ་རུ་ཀྱལྱིས་མིན་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་བྱེད་ན་ཕྱག་བཙུ་བྱག་པའི་ཉེ་རུ་ཀས་བྱེད་ཀྱི། ཉེ་རུ་ཀ་གཞན་གསུམ་ནི་དཔལ་ཞེས་པ་གཙོ་དེ། འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔལ་གྱི་འོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩོགས་པ་རྩོགས་པར་སྦྱེ་བའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ། བདག་མེད་མ་དང་ཉེ་རུ་ཀས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་གཉིས་གསུངས་ཀྱང་། ཉེ་རུ་ཀ་གཞན་གསུམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འདར་བས། ཕྱག་བཙུ་བྱག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་འགྲེལ་བ་མཁན་གྱིས་བསམས་པར་མཛོད་ནོ། །

རྣམ་འབྱོར་དེ་གཉིས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། གཞན་པས་ཞེས་པ་གཉིས་ཉེ། ལྷ་ཉིར་ཀྱང་གཞན་སེམས་མེད་པས་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར། ལྷས་སྦྱོར་དང་རྟག་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་ཉིར་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་གཞན་ནི་འཆད་པར་འབྱུར་རོ། །དང་པོར་ཞེས་པ་བཞིས་ནི་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པ། གསར་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གནས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་བྱིས་དུ་མཆོད་དུས་ཞེས་པ་བཞིས་ནི། གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བར་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ནི་མཆོད་མའི་དུས་བསྐྱགས་པས་དེར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱོམ་པའོ། །ཤེས་རབ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་མཆོག་འབྲུག་པ་ལ་རྩོགས་རིམ་དང་། དེའི་རྒྱར་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་པར་ཤེས་ནས་དེ་གཉིས་གང་རུང་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྣམ་དབྱེད་དང་།

ལྷན་པའི་སྤྲུག་པ་ཡིན་གྱི། མཆོག་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་འདོར་བ་ནི་ཤེས་རབ་
མེད་པར་སྟོན་པའོ། །བདག་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་དངོས་བྱུང་བདག་ཉིད་སེམས་དབའ་
ཡིས། །ཞེས་པར་བསྐྱར་ལ་དོན་ནི་བདག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའོ་སྤྲུམ་པའི་ང་
རྒྱལ་དང་ལྷན་པ་ལ་བསྐྱེད་ཅན་ལས་སོ། །ཀླང་པ་འཁྱུང་དང་ཞེས་པ་ནས་རྣལ་འབྱོར་མ་
ནི་རྣམ་པར་བསྟོམས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་ཉིན་མོ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དུས་
ཀུན་ཏུ་ལྷ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་སྤྲུག་ཏེ་ག་ཐེང་བར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་
མ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱར་རོ། །ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་སྤྲུག་གི་ཀུན་སྟོན་རི་ལྷར་གསུངས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་དང་ལྷན་པ་ཉིད་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་མ་བསྟོམ་པ་ནི་མཆོན་པ་སྟེ་ཉེ་དུ་ཀའང་
རོ། །གཞན་ཞེས་པ་ནི་རང་དང་ལྷ་དཔེར་མེད་དུ་བྱས་པ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ།
ཐ་མལ་བའི་སྟོན་སྒྲ་མའི་འདུ་བྱེད་ཉམས་པའོ། །

དེ་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་པོ་མཁས་པས་འབད་བ་བྲག་པོས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པར་
མི་བྱའོ། །ལྷ་དང་དཔེར་མེད་དུ་བྲན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉམས་ནས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ནི་མ་
རིག་གཤུག་པའི་སེམས་ཏེ། དེས་གནས་པར་བྱ་བ་མིན་ཞེས་སེམས་དེ་སྤྲན་འབྲིན་
ནོ། །བསམ་གཏན་སྤྲུག་པ་དུག་འཛིག་པ་ནི། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྤྲིབ་པ་
འཛིག་པར་བྱེད་པའོ། །བསྟོམས་པས་སྟོན་བསགས་པའི་སྤྲུག་པ་འདག་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་སྤ་བར་སྐྱར་པ་ན་དུང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པར་དང་པོར་ནག་པོ་རབ་
དུ་བསྟོམས། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་བ་བྱེད་དུ་བསྟོམས་པས་དངོས་བྱུང་གི་མཆོན་
མ་སྟེ་བྱས་པ་འབྱུང་བར་ལྷ་བས་སོ། །ཅེ་བ་ནི་རིག་མ་ལ་རོལ་བའི་སྟོན་པ་བསྟོམ་

བཤོ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་གཅིག་ནི་སྤར་བཤད་པའི་གཞན་དུ་སྤྱད་ཅིག་
 གྱང་མི་གནས་པའོ། །ལྷའི་གཟུགས་སུ་སེམས་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དུ་སེམས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་དང་ལྷའི་རྣམ་པ་བསྟོམས་པ་གཉིས་སོ། །ཚུ་ལ་དེས་ཆེ་བྱེད་
 བསྟོམས་པའི་མཐར་ཉི་མ་གཅིག་དུ་བར་མ་ཆད་པར་བསྟོམས་པས་ཡོངས་སུ་
 བརྟག་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། སྤར་བཤད་པའི་བྱོང་ཅེས་པ་མཐུ་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་བ་ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཐབས། གོང་དུ་བཤད་
 པའི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོམས་པ་ལས་གཞན་ཏེ། མཆོག་དུ་གྱུར་པ་མེད་པས།
 རིག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་གོམས་པར་བྱས་པས་འབྲལ་དུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
 འདོད་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྟོམས་པའི་པན་ཡོན་ནི་འདིགས་ཞེས་
 སོགས་བཞིས་སྟོན་པ་ལ་འདིགས་པ་ནི་སྒྲག་པའོ། །སྟོ་བ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་འཁོར་
 བ་སྟེ་རྣམ་པར་འབྲལ་བའོ། །འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱ་ངན་དུ་
 འགྱུར་བ་ནི་ཡིད་གདུང་བའོ། །འཆེ་བ་ནི་གཞན་གྱིས་འཆིང་བ་དང་སྟོམས་པ་སོགས་
 སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོས་ཉོན་མི་མོངས་པ་ནི། གཞོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཟེལ་
 ཀྱིས་མི་ཚོན་པའོ། །

རང་གི་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་སྟོད་པ་ལས།
 གཞོད་པའི་འབྲས་སུ་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས་ནི། རྣམ་འབྱོར་པ་དེ་ནི་སྤྱད་ཅིག་གྱང་
 དོན་མེད་དུ་རྩི་ལྟར་གནས་ཏེ་མི་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོད་དེ་སྒྲག་བསྐྱེད་
 བྱ་པོ་དང་། རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་དཀྱགས་པའི་འཁོར་བར་རྩི་ལྟར་གནས་ཏེ་མི་
 གནས་ཚུལ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་

འདིར་འབྲུག་ལ། སྤྲིག་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་མི་འབྲུག་སྟེ། ཞུགས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
མི་འཛོམ་པོ་སྟམ་ནས། མཆའ་ས་མེད་ཅེས་པ་བྱག་གོ། རྫོང་ས་པ་ནི་བག་མེད་པར་
གྱུར་པའོ། །མ་རྒྱུད་ས་པའི་ལས་ནི་ཉེ་བའི་མཆའ་ས་མེད་སོགས་སོ། །དེ་དག་གིས་
ཀྱང་ལམ་འདི་བསྐྱོམས་ན། སྤྲིག་པ་དེ་རྣམས་བཅོམ་ནས་ཆོག་མཁན་གཉིས་བསགས་
པའི་མ་ཐུས་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །འདི་འདྲ་གཙོ་བོར་མཆའ་ས་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བཤེས་
གཉེན་ལས་དབང་གི་དུས་ནས་ཀྱང་། བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་རུས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡོད་ན་ཆོས་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་
ངེས་པར་འགྲུབ་པ་ནི། དག་བཅུ་ཞེས་པ་བཞིའོ། །རེ་ཞིག་ནི་རིམ་པ་སྟོན་པ་སྟེ་དང་
པོར་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱན་དུ་བསྐྱོམས་པས་དངོས་གྲུབ་སྟེ་རུས་པ་ཅུང་
ཟད་འཛོམ་པོ། །ཆེ་བ་གཅིག་ཏུ་གསངས་ཏེ་སྟོན་པ་བྱེད་ཅེས་པའི་སྟོན་པའི་དོན་ནི་
རྒྱ་བར་བྱེད་པའོ། །གསང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་མི་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་བཤད་དེ། སྟོན་པ་ཀུན་གྱི་མངོན་རྒྱུར་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་འདྲ་
ལུང་བསྟན་སོགས་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུའོ། །ཆེ་བ་གཅིག་ནས་ནི། ལུང་བསྟན་རྣལ་
འབྱོར་མ་ལས་རྟེན་དོ། །དེ་འདྲ་ག་སྤར་དང་ལྡན་པ། དགོས་པ་ནི་དེ་དང་མི་ལྡན་ན་
སྟོང་བའོ། །དེའི་རྒྱ་སྟོང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་གསུམ་སོ། །ལྟའི་གཟུགས་གཅིག་པ་
ནི་གྱི་རྟོག་ལྟ་སྤར་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་པའོ། །སེམས་ཀྱང་གཅིག་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་དོན་དུ་བྱེད་པར་གཅིག་པའོ། །སྐལ་བ་ནི་དབང་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་བྱག་གོ། །མཆོག་རྟེན་ཅེས་པར་བསྒྱུར་ནས་དེའི་དོན་རྣལ་འབྱོར་མས་བསྟན་པ་
རྟེན་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོག་གིས་བསྟན་པའི་བྱད་མེད་རྟེན་ཅེས་པའམ་

ཡང་ན་བྱད་མེད་མཆོག་རྟེན་པ་ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་
བཤད་པ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པའོ། །བདག་གི་དམ་པ་མངོན་
དུའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་རྟེན་དུའོ། །ཞེས་པསྐྱེ་ཅན་ལས་འབྱུང་ལ་
དོན་ནི་རང་ཉིད་སྤྱད་པ་སྤེལ་ལ་སོགས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་མི་
འཕྲོགས་པ་དེ་འཛོལ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །གོང་དུ་གང་བཤད་པའི་སྦྱོང་པ་
འདིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་སྦྱོང་པ་དེ།
འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལོངས་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །བརྟན་
པའི་རྟེན་དུའོ། །ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི་སེམས་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །རྟོག་སྤྱིར་
གིས་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ཅེས་ཅི་ལྟར་བརྟོག་། ཅེས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
དང་ལྟན་པས་ཕྱག་རྒྱའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱུབ་དགོས་ན། འོ་ན་བདག་
མེད་མ་བསྟོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་མ་གཞན་དང་ཐབས་ཤེས་སྦྱོར་བ་
མེད་པས་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་ཅི་ལྟར་འཛོལ་ཅེས་བྲིས་པའོ། །འདིའི་ལན་དུ་བྱད་
མེད་གཟུགས་ནི་སྤངས་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྤར་བདག་མེད་མར་
བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནི། རྟེན་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་བྱད་མེད་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་དུ་ཀའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྤར་མ་སྟོམ་པ་ཉིད་ལ་འབྲི་བར་རྒྱུད་ཉིད་དང་བསྐྱེ་ཅན་
དང་། ལུ་ཉིག་ཐེང་བ་དང་། ལྟ་བས་བཤད་དོ། །

དེས་ན་རྟེན་གྱི་སྟོན་མིན་གྱི་རང་ལྟ་མོར་བསྟོམ་པའི་དོགས་གཅོད་ཡིན་
ཉེ། སྟོམ་མཁན་སྤྱིས་པ་ལའང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་རྟེན་གྱི་སྟོན་མིན་ནི་
ནོ། །

བྱུང་མེད་ཀྱིས་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱོན་པ་ལ་འདྲ་བ་འདི་བྱ་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་ན། བྱུང་མེད་གཟུགས་ནི་སྤངས་ནས་གཞན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བདག་མེད་མར་བསྐྱོན་པའི་གཟུགས་ཡིན་ལ། སྤོང་ཚུལ་ནི་དམིགས་པ་བསྐྱུར་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཉེན་སྐྱེས་པར་བསྐྱུར་བ་མིན་འོ། དེའང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་དང་། སྐྱེ་མདོག་ནག་པོ་དང་། གི་ཐོད་འཛིན་པ་སྤོང་བ་མིན་ཀྱི། ལྷ་མོར་འཛིན་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རུ་མ་རྒྱས་པ་དང་། པར་ལྷའི་རྟགས་པ་བསྐྱུར་བའོ། དེ་ལྟར་ན་རུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱུར་ནས་དོ་རྩེ་བྱེད། པར་ལྷའི་འགྲམ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱུར་ནས་བྲིས་བྱ་སྟེ་འབྲས་བྱའི་རྟགས་པར་བྱེད། དོ་རྩེ་དེའང་པར་ལྷའི་ཐེག་འབྲུ་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་དེར་བྱེད་པས། ཐེག་འབྲུའི་དམིགས་པ་བསྐྱུར་ནས་དོ་རྩེ་གནས་དེར་བསྐྱོན་པའོ། དམིགས་པས་བསྐྱུར་བ་ནི་རྟ་བས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། ལ་ལས་ནི་བྱུང་མེད་སྤངས་ཉེ་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རུས་པ་རྙེད་ནས་སྤྱོད་པ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གཞན་ལྷགས་བཀོད་དོ། བོད་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཤེས་རབ་གྲོལ་གྱི། དེ་ལས་རྒྱོག་པས་མི་གྲོལ་བ་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་ལ། དམིགས་པས་ལ་དུ་རང་དང་རྟོགས་པ་མཉམ་པའི་ཐབས་རྙེད་ན་རྒྱད་གཉིས་ཅིག་ཙམ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་རྙེད་ན་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཉེན་དོན་ལ་བསྐྱུར་བར་བྱ། ལན་གྱི་གཞུང་གིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་འོ། ལྷག་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཕྱག་གཉིས་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་དེའང་ཕྱག་མཚན་གི་ཐོད་ཙན་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བདག་མེད་མར་མི་འགྱུར་རོ། ཡང་ན་རུ་མ་རྒྱས་པ་དང་པར་སྤངས་པ་མ་གཏོགས་

པ་བདག་མེད་མའི་སྒྲོམ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱའོ་ཞེས་རྩ་བས་བཤད་དོ། །བདག་མེད་མའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་བྱ་དགོས་པ་ནི། སྤར་བདག་མེད་མའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་འབྲུབ་པར་གསུངས་པས་ཤེས་ལ། འོན་ཀྱང་ལྷ་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་ཉེ་དུ་ཀ་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་བའི་འབྲེལ་པར་སྦྱེས་བྱར་འབྱུར་གྱི་དོད་ལ་འབྲུབ་པར་འབྱུར་ཞེས་འབྱུར་བ་ལེགས་ཏེ། སྦྱེས་བྱར་འབྱུར་བ་ནི་སྦྱེས་བྱ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་བསྟན་ཟིན་པས། དེ་འབྲེལ་པར་འབྱོར་གྱིས་རིང་དུ་འབད་པ་མེད་པར་བདེ་ལྷག་ཏུ་དངོས་བྱུབ་འབྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་མའི་རྣམ་པ་ཅན་ལྷ་ལོར་བསྒྲོམ་པའང་སྒྲོམས་འཇུག་གི་བྱ་བ་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་ཀྱི། སྐབས་གཞན་དུ་ནི་ལྷ་མོ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །སྒྲོང་མོས་རྒྱ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་ལྷན་པར་མཐོང་ཡང་འབྲུབ་པར་མ་མཐོང་བས། སྦྱོད་པ་ལ་མི་དད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་འཕགས་པའི་སྦྱོད་པ་འདིས་ཆོག་གོ་སྟུང་པ་ལ། གསལ་བར་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། ལུས་མཐུ་རྒྱུ་གསལ་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་གསལ་བ་སྟེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོད་པ་གསུངས་ཀྱི། ལྷ་འཆོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར་འཆོས་པའི་ཕྱིར་དུ་མིན་ཞེས་ཀྱ་སྟེར་དོ། །

པར་ཅན་ལས། ལུས་མཐུ་གསལ་བར་སྦྱེས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་སྦྱོད་པ་བྱའི། ལུས་པ་སྤིད་པ་ཅེས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མིན་ཞེས་སོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཅན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ལྷན་ཅིག་འབྲུབ་ཀྱི་གཅིག་བྱས་ནི་མིན་ཏེ། གྲུར་ལས། མི་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲངས་ནས་ནི། དེ་ལ་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དངོས་བྱུབ་འབྱུར། ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་བྱུབ་རབ་ཏུ་

བསྐྱབས་པ། །མི་སྲིད་མཆོད་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཡི། །དངོས་གྲུབ་ཡོ་གི་ཁྱད་པར་
འཕགས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཤིང་བྱངས་སོ། །ལྷན་ཅིག་ཅེས་པས་ནི་གཉིས་
ཀས་འགྲུབ་པར་སྟོན་ཏེ། དུམ་ལ་བཏེན་ནས་ཡབ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཡབ་ལ་
བཏེན་ནས་ཀྱང་དུམ་ལ་ངེས་པར་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བརྒྱ་ཕྱུ་ཁ་རྩ་ར་
སོགས་ཀྱི་གནད་ཤེས་པ་དང་། ཅ་འཆོལ་བའི་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་རག་
ལས་སོ། །འདི་རྣམས་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པས་སྤར་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་མ་ཤེས་པར་
སྤང་ངོ་། །དེ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྐྱེ་བ་དང་
འཆི་བ་དག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི་ཆགས་དང་ཞེས་སོགས། བརྒྱ་ཅན་ལས། སྐྱེ་
བ་དང་ནི་འཛིག་པས་ཀྱང་། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་ལྷབ་
ཀྱི་སེམས་མཐར་སོན་པ་གང་། དེ་ནི་ལྟར་སྐྱེ་འཆིས་འཆིང་བར་འགྱུར། རྒྱ་མཚན་
གང་གིས་ཕྱིར་ན། ཐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་བལྟམས་པ་དང་། བྱང་ལྷབ་
པ་དང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་སོགས་བྱེད་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་སྤྲིད་པའི་
བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་སྤྲིད་
མཐར་བྱེད། །ཅེས་པར་བྱུངོ། །

དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་ཤེས་དེ་ལ་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་སྟེ་འཆི་བ་དང་། ཆགས་པས་
ཏེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟེ་གནས་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བལྟམས་པ་དང་
སྤངས་ལས་འདས་པ་སྟོན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟེ་གཞན་དུ་འོ། །ལ་ལ་སྟེ་སེམས་ཅན་
རྣམས་འཆོ་བའི་རྒྱ་སྟོག་དང་བྲལ་བས་འཆི་མོད་ཀྱང་། གང་ནམ་མཁའ་རི་སྤྲིད་པར་
བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དེ་ལ། འཛིག་པ་དངོས་མེད་ཟད་པའི་འཆི་

བ་མེད་དོ། །ཀུ་ལུ་ཁིར་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་སྤངས་པ་དང་འཇིག་པ་ནི་རྟོག་
 པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ནི་བདེ་ཆེན་ལ་བཤད་དོ། །འབྲས་བུ་དེ་དོན་
 ཏུ་གཉེར་བ་འདི་འདྲ་བའི་དངོས་གྲུབ་གང་ཏུ་འབྱུང་ཞེས་དོགས་པ་ལ། བསྐྱེད་པ་
 ཞེས་པ་བཞི་སྟེ་དང་པོར་སྒྲོས་པ་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་ནས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་
 སྒྲོས་མེད་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །རྩི་ལྟར་ཞེས་པ་བཞིས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་དཔེ་དེ་གསུམ་དང་
 ཁྱད་པར་ཏུ་བར་སྤིང་བཞིན་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ནི་བདག་གིས་གྱིས་
 བརྒྱབ་པའི་སྐྱེ་ལུས་ཤེས་དགོས་སོ། །དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོས་མེད་ཏུ་འབྱུང་ཚུལ་ལྟག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་པར་ཀུ་ལུ་ཁིར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལྟག་ཆེན་
 ལྟན་སྐྱེས་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་དབང་གསུམ་པའི་སྐྱབས་དེར། རྩི་ལྟར་ཤེས་ཤིང་
 ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་བདེ་ཆེན་དེ་ཡིས། རང་གི་སེམས་འདི་ནི་གྱིས་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་
 བསྐྱོམ་པ་ལས་བར་སྤིང་སོགས་དང་འདྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་འབྱུང་གི་དེ་དོར་བའི་
 རྒྱ་གཞན་ལས་ནི་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེས་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི།
 བདེ་བར་བརྟག་ཅིང་ནས། བདེ་བར་བརྟེན་གྱི་བར་དོ། །རྩོགས་རིམ་སྟོན་པ་ནི་དོ་རྩེ་
 ཞེས་སོགས་གྱི་བྲིས་ལན་ནོ། །འདིར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་མི་དགོས་ཞེས་བཅད་པའི་
 ལན་ཏུ། ལུས་གྱི་ཞེས་སོགས་ལན་ཏུ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། བདེ་བ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་
 གསུམ་གང་གི་སྐྱབས་སུ་འདྲེན་ཏུ་གྱུར་པ་དག་པའི་ལུས་ཤིག་དགོས་ལ་འབྲས་བུ་
 གཟུགས་སྐྱའི་ལུས་བསྐྱབ་པ་ལ་ནི། དེ་དང་ནམ་པ་རྩེས་སུ་མ་སྐྱབ་པ་བསྐྱབ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོགས་རིམ་གྱི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ལའང་ཕྱིའི་ཐབས་ལ་ནི་ལྟར་
 བསྐྱོམ་པ་ངས་པར་དགོས་ལ། རང་གི་ཐབས་ལའང་ལུས་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་བྱ་

དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་དང་དངོས་པོ་ང་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་
ནི་དངོས་མེད་དང་། ཞེས་པ་གཉིས་དོན་འབྲས་ལྷན་ལྟར་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་
མེད་ཀྱི་སྒྲ་རེ་རེ་བས་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འདོག་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གཉིས་ཀ་
ཆོགས་པས་འདོག་པ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་སྒྲུར་རོ། །དངོས་པོ་རྟོགས་
ཕྱིར་ཞེས་པ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འུ་རྒྱའི་སྒྲའི་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་
གཉིས་ནི་ཤེས་རབ་ཚུང་ཞིང་ལེ་ལོ་ཆེ་བས་ང་གོང་ལྟར་ཡིན་པ་མི་ཤེས་ཞེས་
པའོ། །འཆད་པ་པོ་ནི་ལོངས་སྒྲ་དང་། ཆོས་ནི་ཆོས་སྒྲ་དང་། ཉན་པ་ནི་སྒྲུལ་སྒྲ་དང་།
འཛིག་རྟེན་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོས་
སྒྲའོ། །འཛིག་རྟེན་ཞེས་པ་གཅིག་ནི་སྒར་ཁྱབ་པར་བལྟན་པ་ལྟར་རོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ང་ནི་བདེ་ཆེན་དུ་སྟོན་པའོ། །དེ་རིགས་མཐུན་ཀྱི་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ནི།
མཆོག་མཐའ་ཞེས་པ་གསུམ་མོ། །བཙུན་མོའི་ཞེས་པ་བཞིའི་དང་པོ་ནི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་
གནས་བཞིའོ། །དེ་ནས་གཉིས་ནི་ལོངས་སྒྲ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ནི་ཁྱབ་དང་
བདེ་བས་སྒྲ་གཞན་གཉིས་མཆོན་ནོ། །དེ་མེད་ཅེས་པ་གཅིག་ནི་ཁྱབ་མེད་ན་བདེ་བ་
མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཞེས་པ་གཅིག་ནི་བདེ་བ་འབྱུང་རུང་དུ་མེད་ན་ཁམས་དྲུག་པའི་
ཁྱབ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྟེན་ཁྱབ་དང་བརྟེན་པ་བདེ་བ་གཉིས་རེ་རེ་རྒྱང་བར་
གནས་མི་རུས་པས་ཕན་ཚུན་བཟོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། གཞི་ལམ་ཀྱི་དུས་སུ་
ཁམས་དྲུག་པ་ལ་ཡིན་ལ། འབྲས་སུའི་སྐབས་སུ་ནི་དག་པའི་ལུས་མེད་ན་བདེ་བ་
མེད་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་སྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་བདེ་བར་འགྱུར་བས་དེ་བསྟོམ་
པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སྒར་བཤད་པ་དང་འབྲའོ། །ཞལ་ཕྱག་ཅེས་པ་

གཅིག་ནི་སྤར་དངོས་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཆོག་ཅེས་པ་ནི་དངོས་མེད་ཅེས་
པའོ།

འགྲོ་ཀུན་ལྷན་སྐྱེས་དང་དེའང་རང་བཞིན་ལ་དགོངས་པར་བརྟེན་དེ། འགྲོ་བ་
རྣམས་རེ་རེའི་རང་བཞིན་དང་དབྱེར་མེད་པའོ། །རྣམ་དག་ཅེས་པས་ནི་སྤར་མ་དེ་
གསལ་དུ་བཏང་བའོ། །སངས་རྒྱས་དང་མིའི་ལུས་གཉིས་ཕྱང་པོ་ལྔ་བ་ཉིད་དུ་འང་
འབྲ་བ་དང་། གཤམ་སོགས་པ་བྱ་ཀ་སི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའང་འབྲ་བ་ནི་
བཞིན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷའི་གཟུགས་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་མེད་ན་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་སྒྲུམ་པ་ལ། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་བག་ཆགས་
ཀྱིས། །ཞེས་འབྲུང་སྟེ། མོག་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་
བའོ། །དུག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལས་
དུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་ནོ། །ཟུ་ཉིག་སྒྲེང་བར་ལྷའི་སྐྱ་བསྐྱོམས་པས་ཐ་
མལ་གྱི་ལུས་ལྟོག་པའི་དཔེར། དཔེ་མང་པོ་གསུངས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་དཔེ་སྤར་
མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིགས་མཐུན་གྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པས་སྤར་གྱི་དུག་དང་རྒྱུད་ནད་
མི་འཕེལ་བར་བྱད་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་མི་བསྐྱེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱེད་པ་ལའང་ངོ་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་འབྲེན་པ་དང་། སྤྱིད་པ་སྟེ་འཛིག་རྟོན་པ་ཆོགས་
སྐྱོར་གྱི་ལམ་གྱིས། སྤྱིད་པ་དག་པའི་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་ཐག་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། དངོས་པོའི་རྣམ་རྟོག་ནི་ཐ་མལ་གྱི་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ངེས་
པ་ནི་རྣམ་སྤར་སོགས་སུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། སྐྱོར་བྱེད་གྱི་ཆགས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་བཟད་པའི་ལས་ཀྱི་གྲོལ་བ་ནི་མངོན་སྟོན་ཁྱད་པར་བ་བྱེད་པ་
ལ་ལུ་ཉིག་སྒྲེང་བར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མེད་བར་ནི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་གཉེན་པོ་
བསྟེན་པར་འོས་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་སྤྱོད་པོ་ཞེས་པ་བཞིས་སྤྱིར་བསྟེན་ཏོ། །བྲེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་ནས་འཆིང་རྒྱ་འདོད་ཆགས་དང་། དེས་གྲོལ་བར་བསྟེན་པ་ནི། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་འཆིང་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་འཛིན་པར་བྲེ་བྲག་པ་ཆགས་པ་ཡིན་པར་
བསྟེན་པར་བཞེད་ནས་སོ། །རིགས་མ་ཐུན་བསྟེན་རྒྱ་ལ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་མི་སྤྲུག་
པ་བསྟོམས་པའི་རིགས་མི་མ་ཐུན་མི་བསྟེན་པར་ཐབས་མཁས་གཞན་དང་འབྲེལ་བར་
དེ་སྟོན་པའོ། །ཆགས་པས་གྲོལ་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་ནི་གང་ཟག་གཞན་ལ་འཆིང་
རྒྱར་བཤད་པའི་ཆགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་བཤད་དུ་མི་
རུང་ངོ། །འོ་ན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པས་བྲངས་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོམས་པས། བཟར་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་བྲད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པ་མིན་པར་
ཆགས་པ་དེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྟོན་པ་
མིན་ནོ། །དེས་ན་གྲུར་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་འཛིག་ཉེན་ནམས། །འདོད་
ཆགས་སྤངས་པས་བརྒྱག་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་
ཆུབ་ནི། །ཆགས་པ་མཆོག་ལྡན་ནམས་ཀྱི་སྤྲད། ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི།
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱས་ནས་བྲངས་པའི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
བསྟོམས་པ་འདྲ་བའི་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་གང་ལའང་མེད་པའི་གནད་ལ་དགོངས་
སོ། །

གསུང་རབ་གཞན་ནས་ཆགས་པ་ལ་རང་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཚྲོག་ཕྱོགས་
འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ལས་བཟོག་ནས་རིགས་མཐུན་བསྟེན་པའི་བསྐྱོམ་
ཚུལ་འདི། ལམ་འདི་ལ་གཞོལ་བའི་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་སྡེ་པ་དང་།
གཞན་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པས། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱད་
སྡེ་འོག་མ་ནས་ཉེན་བྱད་པར་ཅན་ལ་འདོད་པ་སྦྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་དང་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ཉེས་མེད་དུ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤར་བཤད་པ་དང་གཏན་མི་
འདྲ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ལྗེའི་ཞེས་པ་ནས་མཆོག་
དགའ་བའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་རྣམ་སྤྱང་ལ་སོགས་པའི་
རིགས་ཅི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལྟན་སྐྱེས་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་དོན་ནི། འདི་ཡིན་
ཏེ། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྤར་བའི་སྟོང་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཅི་
ལྟར་ཡིན་པ་བརྟགས་པ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེར་
ཐམས་ཅད་ངོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཆོས་ཅན་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དེའི་
རིགས་ལས་མི་འདྲའ་བའི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ་འདི་ནི་རྒྱད་སྡེ་གཞན་དང་ཐེག་པ་གཞན་
དང་ཡང་སྤུན་མོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གཉིས་
དང་། དབུ་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་ལ་སོགས་
པའི་རིམ་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་མཐར་སྐྱག་པར་གཏུགས་ན་ནི་སྤར་བཤད་པའི་
སྟོང་པ་དེའི་ངོ་བོར། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་དགོས་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་དེ་
བསྐྱོམ་པ་ལའང་ཐབས་རྒྱ་མཁན་ཏུ་རྒྱུང་བ་ཐེག་དམན་པ་དང་། བེན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་པར་
ཕྱིན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་དང་། སྤགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྗེའི་ནལ་འཕྱོར་དང་། གནས་

སྐབས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་རིགས་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་པའི་རིགས་རི་སྟེང་
ཅིག་གསུངས་ཀྱང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ཐབས་གསལ་བར་མ་བསྟན་པ་
ཐམས་ཅད་དུ། སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཁྲད་པར་ཅན་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
མ་བསྟན་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འབྱོར་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ནི་དེའང་གསལ་བར་
སྟོན་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཆང་བར་གསལ་བར་
བཤད་པ་ནི། འདི་ཁོ་ནར་ངེས་པས་དེ་བསྒྲོམ་པའི་ཡུལ་ཅན་མཐར་གཏུགས་པ་
ནའང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་
རིགས་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ནི་དེར་ངེས་སོ། །རིགས་
དེས་ཁྲབ་ཚུལ་ལ་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་སུ་
ཁྲབ་ལ། བདེ་བས་ནི་དངོས་དང་འབྱུང་རུང་ཅི་རིགས་སུ་ཁྲབ་པའོ། །དེས་ན་གོང་དུ་
ཆགས་པ་ལས་བྱེད་བཤད་པ་དཔེ་མང་པོས་བསྒྲུབས་ཤིང་། དེས་ན་རྣམ་སྣང་
སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་ན། རོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་སྐྱར་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

ལེའུ་གསུམ་པའི་འབྲེལ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དངོས་བྱུང་ཀྱི་ཐབས་ནི་འདུས་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་གཞི་ཞེས་གྲགས་པའི་དོན་འདིས་
སྟོན་པ་དང་། སྟེང་གཞིའི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པས། དེ་
རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ཀྱ་སྤྱུའི་རོ། །རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་
གཞིའི་དོན་གང་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་དང་། ཐབས་དེས་དངོས་
བྱུང་འབྱུང་པའི་ཐབས་སུ་བརྒྱ་ཅན་ལས་སོ། །ཐབས་དེ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སྟོན་པ་

དང་དབང་དང་། བདེ་སྐྱད་ཀྱི་དོན་དང་། དགའ་བ་དང་སྐྱད་ཅིག་མའི་དབྱེ་བ་དང་།
 བཟའ་བ་ལ་སོགས་པའོ། རྒྱུ་པ་ནི་ཤམ་པར་བདེ་བའི་མཆོག་དང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའོ། དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་
 དང་། ཤེས་རབ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲིམ་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞེས་
 པ་བཞི་དང་། ཨེེ་ཆ་བྱད་ཅེས་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །འདིར་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱི་
 རིམ་སྤྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བཞི་ཞེས་པ་ལ། རྒྱད་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་པ་ལ་
 སོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤྱི་བཞི་ཞེས་གྲགས་པའི་མིང་གི་
 དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཐབས་ནི། དོན་དེ་རྟོགས་པས་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གནད་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་དང་། ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྲུག་པའི་
 ཐབས་སོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱད་པར་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་བཞི་
 ཀྱི་དོན་ཀྱི་གཙོ་བོའི་གནད་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བཞིའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་ཨེ་པི་ཀྱི་
 དོན་དུ་འདུ་བར་རྒྱད་མང་པོ་ལས་གསུངས་པས། འདིར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་དགོས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཨེ་པི་ཀྱི་དོན་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་པི་དང་།
 ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་ཨེ་པི་དང་། དེ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཨེ་མི་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་རྩོ་རྩེ་
 བཅུན་མོ་ཞེས་པ་བཞི་དང་། བཅུན་མོའི་ལྷ་ག་བདེ་ཆེན་དུ། རྒྱུན་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་
 གཉིས་མཆོན། ཞེས་པ་བཞིས་བསྟན་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་དང་དེའི་ནང་གི་གཞུང་ལས་
 ཁང་ནི་རྟོག་ཀྱི་དོན་ཨེ་དང་། དེར་བཞུགས་པའི་རྒྱད་འཆད་པ་པོ་ནི་བཞེན་པའི་དོན་
 པོ་སོ། །ཡང་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་སམ་འབྲས་བུའི་བདེ་སྤྱོད་གཉིས་ལའང་སྤྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཨེ་པི་རྣམ་པའི་བདེ་ཆེན་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་དང་། རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་
སྐྱར་བ་དེ་གང་དུ་གནས་པའི་གཞི་རྒྱུ་པ་གཉིས་པས་བསྟན་པ་དང་། །མཁའ་འགྲོ་
མའི་སྒྲོམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཨེ་མི་གྱིས་སྟོན་ནོ། །ཀྱུ་ལྷ་ཤིང་རབ་ཏུ་གནས་པའི་དོན་
འབྱུང་བའི་གནས་ཏེ། དེ་ལས་བདེ་ཆེན་སྐྱེ་བ་ལ་བཤད་ལ། བསྐྱེ་ཅན་ལས་ཀྱང་། ཨེ་
དང་མི་ལས་དབང་བསྐྱར་བས་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་སོ། །དབང་ལས་ཤེས་
པས་བདེ་ཆེན་དེས་ཐིམ་འབྱུང་པས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པས། ཡང་དག་བདེ་ཆེན་གྱི་
ཁྱད་པར་དུ་བྱའོ། །དབང་ལས་བདེ་ཆེན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་
པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །ཨེའི་ཆ་བྱད་ནི་དེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་
པོ། །གང་ཞེས་པ་ནི་སྐྱུར་བསྟན་པ་དང་། བཟང་པོ་ནི་དེར་བཅོས་ལྡན་འདས་བདེ་
ཆེན་རོལ་པ་དང་། སི་ནི་ཐབས་དང་། དབྱས་སུ་ནི་ཟུ་འབྲུ་ལ་དེས་བརྒྱན་པར་བྱས་
པ་དང་། རིགས་ལྡེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བའི་གནས་ཏེ་གཞི་དང་། སངས་རྒྱལ་ནི་
རྣམ་སྒྲུང་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རིན་ཆེན་དང་། ཟ་མ་ཏོག་
ནི་དེའི་གནས་སུ་ཀྱུ་ལྷ་ཤིང་བཤད་ཅིང་། བསྐྱེ་ཅན་ལས་ཨེ་མི་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་ལ་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཐབས་སྐྱབ་པ་པོ་དང་། ཤེས་རབ་རིག་མ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་ལའང་སྐྱར་རོ། །ནང་གི་ལུས་ལ་སྐྱར་བ་ནི་སྤྱི་ཤིང་ཅ་
འཁོར་བཞིའི་གཉིས་ཨེ་དང་། གཉིས་མི་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པར་བཤད་པའོ། །འོ་ན་
མཁའ་འགྲོ་མའི་སྒྲོམ་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་སྟོན་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་པ་
ལ། རྒྱད་ཅིག་མ་བཞིའི་དབྱེ་བས་བྱེ་བའི་དགའ་བ་བཞི་པོ་ནི་མཁའ་འགྲོ་མའི་སྒྲོམ་
པར་བཤད་པའི་ཨེ་མི་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་

སངས་རྒྱལ་སྤོམ་པའི་ཨེ་ཨྲི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ལ། མཁའ་འགྲོ་
མའི་སྤོམ་པའི་ཨེ་ཨྲི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ནི། སྤྲུལ་དེ་སྐྱེད་པ་པོ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཨེ་
ཨྲི་གཉིས་སྤོམ་པ་སྟེ་འདུས་པ་ནི་བསྐྱེད་ཐབས་དང་། དེའང་ཐོག་མར་དབང་གསུམ་
པ་བསྐྱར་ནས་མཆོན་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །སྐྱེད་གཞིའི་དོན་འདི་ལྟར་བཤད་པ་
འདི་ནི། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་མཆོག་འགྲུབ་པའི་ཐབས་
སོ། །སྐྱད་ཅིག་གི་དབྱེ་བ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན། ཨེ་¹སྤོམ་པའི་གཞིར་རབ་ཏུ་
གནས་པའི་བདེ་ཆེན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱད་ཅིག་མའི་མིང་གིས་དབྱེ་བ་ནི་སྤྲུ་
ཆོགས་ཞེས་པ་བཞི་ལོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་ཨེ་²སྤོམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་
པ་ལོ། །འཇུག་དང་ཞེས་པ་བརྒྱུད་ཀྱིས་དེ་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་དང་ཀྱུ་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ནས། རྣམ་པ་སྤྲུ་ཆོགས་སྤྲུ་
ཆོགས་དགལ། རྟོ་དང་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །རྟོ་རྒྱུ་མཉམ་སྦྱར་བས། རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ རྣམ་ཉིད་བྲག་རྒྱ་ཉིད་པ་ལོ། །མཆོན་ཉིད་བྲལ་བ་ངེས་
བརྟག་བྱ། ཞེས་བྲངས་པ་ནི་ད་ལྟ་གཞུང་ན་འདུག་པ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་ལ། ལྟ་ཉིག་
སྐྱེད་བར་གཞུང་གི་འགྱུར་གཞན་ལ་བཤད་པ་མཛད་དོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་དང་དགའ་བ་
སྦྱོར་བ་ནི་སྤྲུ་ཆོགས་དང་པོའི་དགའ་བ་ཞེས་པ་བཞི་ལོ། །དགའ་བ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་
མ་དང་སྦྱོར་བ་ནི་དགའ་བ་ཤེས་པས། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་དབང་
སྟེ་དེ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཞེས་པ་བཞིས་སྟོན་ནོ། །གང་ལས་གང་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བསྐྱེད་པར་
བྱ་བ་བརྟག་སྟུམ་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་བཤད་དེ། དགའ་བ་

1 སྤྲུ་ ཨྲི་

2 སྤྲུ་ ཨྲི་

1 ལྟུ་ བཤྭ

ལུགས་སུ་སྒྲིག་པའི་རྣམ་པར་བྱེད་པའོ། །གསང་དབང་སྤར་བཤད་ཀྱང་མཐེབ་སྒྲིག་
 གྱིས་སྟེར་བ་མ་བཤད་པ་འདིར་བཤད་དོ། །སློབ་མ་ཤེས་པ་ནི་གསུམ་པ་དངོས་
 དབང་དུ་བསྐྱར་བའི་སྐལ་ལྷན་དུ་ཤེས་པའོ། །གཅིག་བཞེད་ནི་གཅིག་དུ་གྲུས་དང་
 གཅིག་དུ་བཙུག་ཞེས་བསྐྱར་རྟོ། །མཆོག་དུ་ནི་བྱིན་ས་སློབ་མས་མཆོག་དུ་དགའ་
 བ་ཐོབ་པའོ། །དབང་གཞན་གསུམ་བསྐྱར་ནས་བཞི་བ་ནི་འདི་ཉིད་ཅེས་པ་ལྡན་སྟོན་
 པར་བརྒྱ་ཅན་ལས་སོ། །དེའང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་གྱེད་¹ བ་དང་གཉིས་སུ་མེད་
 པ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཇི་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། གཉིས་སུ་
 གཟུགས་དང་མི་ལྷན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དུ་ནི་
 དོན་གྱི་བཞི་བ་བདེ་སྟོང་ལ་བྱེད་པ་མང་ཡང་། ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་དུ་བཤད་པས་
 ཁ་བསྐྱང་ན་ལེགས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཐབས་གང་གིས་འབྱུང་བ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་
 འཁོར་ལོ་སོགས་ཐབས་ཀྱིས། ཞེས་བརྒྱ་ཅན་དང་སྤྱི་ཉིག་སྟེང་བར་རོ། །སོགས་ཀྱི་
 དོན་སྤྱི་ཉིག་སྟེང་བར་དཔའ་བོ་གཅིག་སྟེ་² བསྟོམ་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། རང་བྱིན་
 ཆུབས་ལ་བཤད་ན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་དང་མ་སྤྱོད་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ལ་
 བཟོད་པར་གསོལ་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ལ་ཡིན་པར་སྤྱི་
 ཉིག་སྟེང་བར་རོ། །འབྲུལ་བ་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་པའི་དོན་ནོ། །དཀྱིལ་ནི་སྟོང་པོ་དང་།
 དེའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བདེ་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལ་ཀུ་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དང་དོན་
 དམ་གཉིས་བཤད་དེ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་བྱའོ། །མཇུ་ལའི་ལ་ཡིག་ནི་གསུང་
 ལེན་པའི་དོན་ཉི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་པོ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའང་

1 བྱད

2 སྐྱེ བྱ

བཅུན་མོའི་ཁུ་བ་དེས་མ་བྱིན་པར་ཚུར་ལེན་པ་ནི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའོ། །འདིས་ནི་
རིག་མའི་དམར་ཆ་ཚུར་འཕྲེན་པར་འདོད་པ་བཀག་ལ། དཀར་ཆ་འཕྲེན་ལུགས་ནི་
ཙུ་བཙལ་ཉེ་ཉིད་པ་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་ཤེས་པ་ལ་རག་པུས་¹སོ། །བྱད་མེད་བསྟེན་པ་
སྤྱི་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་བཤད་པ་མང་ངོ། །དེ་
ནས་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་སྤར་ཡུལ་རྣམས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་འདྲི་བར་འདོད་ནས་
བྲིས་ལ། བྲི་བའི་དོན་ནི་སྤང་གཞི་ལུང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་དང་དེའི་རང་བཞིན་རྟོགས་
ནས་སྤྱོད་བའི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུས་སོ། །བྲི་བ་སྤར་མའི་ལན་ནི། ཡུལ་
དུག་གི་ནི་ཞེས་པ་ནས་བཙུང་རྣམས་སུ་བཤད་ཅེས་པའི་བར་དོ། །

གཉིས་པའི་ལན་ནི། རང་བཞིན་ཞེས་པ་བཞིའོ། །འདོད་པས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་
ཚུབ་འདོད་པས་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་རྩ་རྒྱུ་
ལས་སྤྱེས་པ་རྣམས་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྱེས་པར་གསུངས་པ་ཀུ་སྟེ་
བངས་ཤིང་། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་བསྐྱབ་པའང་བཤད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྤྱེས་པ་ལ་རྩ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེ་བ་མི་འགལ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
སྟོན་པ་ནི་བསྐྱེད་དང་ཀུ་སྟེ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པའོ། །ཀུ་སྟེ་རྩེ་བ་པའི་བྱམ་པ་
ལྟར་བདེན་པ་མིན་པ་དང་། རི་བོང་གི་དུ་ལྟར་རྩུན་པ་མིན་པར་ཀུ་སྟེ་རིར་དོ། །རྩུད་
གཉིས་ལས། བཙལ་ན་གཅིག་ནའང་ཡོད་པ་མིན་པ་རྩུ་མཆོད་དུ་བྱས་ནས་མེ་དེ་
བདེན་པ་མིན་པར་བསྐྱབས་པས་ན། བོད་དུ་རྩུན་གསུམ་ཆོགས་པ་ལས་མེ་འབྱུང་
བར་བསྟན་པ་རྩུ་མཆོད་དུ་བྱས་ལ། རྩུན་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་གྲར་

1 སྤྱུ་ ལས

ལས། ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཡོད། །དབྱེད་པས་གང་ནའང་འཛིག་རྟེན་ཅི། །ཞེས་
འབྱུང་བ་དང་འབྲས་ཀྱི་ཁུ་ཏུ་ཆེད། །སྒྲོན་བྱུང་ལ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
ལྟར་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ། །སྒྲོན་པ་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་གསང་མཆོད་ཀྱིས་མཆོད་
བ་ནི། །རྗེས་འཇུག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་འོག་ཏུ། །བདེ་ཆེན་
བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམས་དགོས་པར་སྟོན་ནོ། །

སྤར་མདོར་བསྟན་ཏུ། །གཞན་ཡང་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་བཤད་པར་བཞེད་ནས་བཤད་པར་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་བ་ནི། །དེ་ནས་བཙུམས་
ལྷན་འདས་དབྱེས་ནས་ཞེས་པ་ནས་ཉོན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །བཤད་པ་དངོས་ནི་
བཟའ་བཏུང་ཞེས་པ་ནས། །མགོ་སྐྱེས་ལེགས་པར་བཅིང་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་
རོ། །དེས་ན་དེ་འབྲས་བའི་སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྷ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་མ་དག་
པ་སྤྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བཟའ་བ་ནི་ཤ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་།
བཏུང་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་དང་། །བཟོད་བྱ་ནི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བའི་
བདེ་བ་དང་། །བཟོད་མིན་ནི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། །གཙང་སྤྱོད་དག་པར་རྟོགས་
པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་གཙང་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ་དང་། །གྲོང་གི་
ཆོས་ནི་བདེ་བ་སྟེ་དེ་ཤེས་ནས་མི་སྟོང་བ་སྟེ། །གྲོང་གི་ཆོས་ནི་སྟོང་མི་བྱེད་ཅེས་པར་
བསྐྱར་རྟོ། །རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་གཉིད་མི་སྟོང་བ་དང་། །མིག་གཏི་ཟུག་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམས་པར་བསྐྱོམས་ནས་དབང་པོས་ཡུལ་ཀྱི་རོ་ཟུང་བར་བྱེད་པ་མི་འགོག་
གོ། །དག་གཉིན་ལ་ཁྱོ་ཆགས་མི་བྱེད་པ་དང་། །ལྷ་རྣམས་ལ་ཕྱག་མི་བྱེད་པ་ནི། །དེ་
དག་དང་བདག་ལ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་མི་བསྐྱེད་པའོ། །གཡུང་མོ་སོགས་ལའང་

བདག་གི་ལུས་ཏེ་རུ་ཀའི་སྐྱེ་ལྷ་བྱར་བྱས་ནས་རེག་པའོ། །རེག་རིང་ཞེས་འདོན་པ་
ལྷར་ན་རེག་པ་ཡུན་རིང་དུ་བྱེད་པའོ། །བྱ་རམ་ནི་ཁྲག་དང་། ཆང་ནི་རྩ་མར་དང་།
དུག་ནི་ཁྲག་དང་། བྱིས་པ་ནི་པགས་པ་སྟེ། དེའང་བྱ་བཅས་ཏེ་བྱ་བཅས་པ་ལས་བྱུང་
པའོ། །རྩི་ར་སོགས་ནི་རུ་ལ་བ་ཆང་དང་ཆུ་དང་ཁྲག་དང་ཞེས་པར་བསྐྱར་ནས་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་དོན་གྲུབ་དང་རྣམ་སྤང་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། རིན་འབྱུང་དུ་བཤད་དེ། ལྷར་
མཐའ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་འདུག་པའོ། །མེ་ཏོག་རབ་སོང་ནི་སྟོག་སོང་བའི་རོ་
ལ་གཏོར་བའི་མེ་ཏོག་གོ། །སྤར་ལེ་བྱ་དགུ་པར་དབང་པོའི་རྣམ་དག་མི་གསལ་བ་
འདིར་ཁྲུས་པ་དང་ལན་ནི། །དེ་ནས་རྩི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པ་ནས། སེམས་དབང་ཆེ་
ཞེས་པའི་བར་རོ། །མདོར་བསྟན་དུ་དགོངས་པའི་སྐད་ཅེས་པ་འཆད་པ་ནི། དགོངས་
པའི་སྐད་ནི་ཞེས་པ་ནས། གྲུས་པས་བཟུང་ཞེས་པའི་བར་རོ། །རྒྱུད་རྣམ་པ་བཞིར་
མ་བསྐྱབས་པའི་དགོངས་པའི་སྐད་འདིར་གསུང་པར་ཁྲུས་པས། གྱི་རྩིར་རྒྱུད་སྟེ་ལྷ་
པར་བྱ་དགོས་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུད་འདི་གཉིས་སྟོར་གྱི་རྒྱུད་
མིན་དགོས་ལ། དེ་ལྷ་ན་ཐབས་ཤེས་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་ལས། ཉེའི་དོན་ལྷན་སྐྱེས་
གྱི་བདེ་ཆེན་བྱངས་ཏེ། བརྩེ་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། དབྱེར་མེད་དུ་
སྐྱར་བའི་སྤྱིང་པོ་གྱི་རྩི་རྩི་དོན་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་མིན་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། ལྷ་མེད་གྱི་རྒྱུད་གཞན་གཉིས་སྟོར་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་འདི་དེ་མིན་
པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
གཉིས་སྟོར་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་འདིར་བཤད་པ་ལྟར། བརྩེ་སྐད་མ་བཤད་པ་མང་པོ་

ཡོད་པས། དེ་ལ་དགོངས་ཀྱི་གཉིས་སྒྲིང་གི་རྒྱུ་གང་ཡིན་དུ་མ་བཤད་པ་མིན་
ནོ། །ཀྱི་དོན་མཐོང་ཁོ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས། ཆོག་མཁན་ལ་སོགས་པའི་
དུས་སྐབས་དེ་མི་སྣ་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་ནོ། །

གནས་བཞི་ལས་སྐྱེས་པའི་གསུམ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཐུགས་སྐྱེས་དང་ཞིང་
སྐྱེས་ཡིན་ལ་བཞི་པ་ནི་ཤ་ཟ་ལོ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །ཕྱག་རྒྱའི་
ལེའུ་ནི་ཐུང་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཞུགས་པར་ཁྱེད་བུ་སྟེ། དེའང་སྒྲིང་པའི་
ལེའུ་ལས། གལ་ཏེ་དགའ་བས་སྒྲུ་ཆུངས་ཏེ། དེ་ཆེ་དོན་མཆོག་ལྷན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་འགྲུབ་ལུགས་
དང་། སྐྱ་གར་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་འདྲི་བའོ། །ལྷ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལེའུ་ལས། རིགས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱས་རྒྱས་འདེབས་པར་གསུངས་པ་ལ། གང་ནི་སྟེ་གདམ་བྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ནི་
འདེབས་བྱེད་དེ། དེ་ཅི་འདྲ་བཞིག་ཅེས་པའོ། །ཐུགས་ལེ་ལས། ལྷ་ལི་རྣམས་རྣལ་
འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གསུངས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་མ་གང་གི་དང་། དབྱངས་
ཀྱི་ནང་ནས་གང་ས་བོན་དུ་འབྱོར་བ་དང་། རིགས་ལེ་ལས་རྩ་སོ་གཉིས་བཤད་པ་དེ་
རྣལ་འབྱོར་མ་གང་གི་རྣམ་དག་ཏུ་འཛོག་ཚུལ་འདྲི་བའོ། །དེ་བ་དང་པོའི་ལན་ལ་
གཉིས་ལས། ལྷའི་ལན་ནི་ཀོ་ལ་ནས་བརྒྱ་ཨ་ཨ་ཞེས་པའི་བར་དོ། །ཀོ་ལྷ་གོ་རི་ནི་
གནས་སོ། །ཨི་ཏི་ནི་བོད་པ་སྟེ་ཀྱི་ཏོ། །ཁྱི་ཨ་ནི་གནས་པའོ། །པོ་ལ་ནི་དོན་མཆོག་
བསྐྱེད་ཀོ་ལའི་རི་གནས་དོན་མཆོག་དང་། ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་གནས་པའི་སྒྲིང་བས་བོ་ལ་
ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དོན་མཆོག་ཞེས་བཤད་དོ། །སྐྱེས་ཅི་ཞིང་དོ། །ཀ་གོ་ལ་ནི་ཞིང་དེ་ལ་

1 ལྷ་ ཨི
2 ཀོ

གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་པ་
ན་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལོ་ལོ་འདུས་པ་གསུངས་ཏེ། བསྐྱ་ན་ལྷ་སྤྱིའི་བརྒྱ་འདུས་པ་
ཡི། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ནི་འདུས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་ནི་རེ་ཞེས་བོད་
པའི་དོན་དུ་འདོད། ལྷ་ཉིག་སྤེང་བར་གོ་ལ་ཞེས་སོགས་འདི་ལ། ཆོག་ཀྱང་བཞི་པའི་
ཆོགས་བཅད་བཞི་ཡོད་པའི་ཀྱང་པ་གཉིས་དུམ་བུ་ཁྲིགས་སུ་སྦྱར་བ་དང་། ཆོགས་
བཅད་བཞི་ཆར་གྱི་མཐར་ཐ་མ་གཉིས་སྦྱར་བ་འདྲ་པའི་དོན་ཀྱང་པ་གཉིས་གཉིས་གྱི་
མཐར་ཐ་མ་གཉིས་སྦྱར་བ་ལ་མཁས་པ་དག་བཞེད་དོ། །རྩ་ན་གི་བི་ལྷ་ཏོ་ལྷ་མི་
ཞེས་པའི་རྩ་ན་ནི་ཆོགས་ལ་འཇུག་མོད་ཀྱང་རྩ་ན་དུ་ཞེས་པ་ལ་འདྲ་བས་འདིར་
བྱི་མའོ། །གི་བི་¹ཏོ་ནི་རྩ་རྩུང་དོ། །ཏོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྒྱུད་བར་བུ་བ་སྟེ། རྩ་
དུ་རྩ་རྩུང་སྤྱོད་ཀྱིས་འཁྱེད་ཏེ། །ཞེས་བསྒྲུར་ཏོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཀྱིས་བརྒྱུད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ། ལྷ་
གར་བུ་ཞེས་པའོ། །ལྷ་²ཉིག་སྤེང་བར་ཉིད་དོན་ནི་གྱེ་ཞེས་བོད་པ་ལ་བཤད་དོ། །ཀ་
རུ་ཉི་གི་ཨ་མི་རྩ་རྩུང་ལོ་ལོ་ནི། ཚོད་པ་དང་། ཀྱུ་ཚོ་དང་། འཐབ་པའོ། །དེ་³མེད་
པས་བཀག་པ་མི་བྱ་བ་དང་། ཀ་རུ་ཉི་གི་ནི་སྤྱིང་རྩེའི་དབང་གིས་ཞེས་བ་སྟེ། སྤྱིང་
རྩེས་ཀྱུ་ཚོ་མི་བྱེད་ལ་ཞེས་བསྒྲུར་ཏོ། །ཀྱུ་སྤྱིང་ཨ་མི་རྩ་རྩུང་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་
བཤད་དོ། །བསྐྱ་ན་པམ་རྩུན་བྱམས་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་སྤྱིང་

1 ཏོ

2 ཉིག

3 སྤྱིང་ སེམས་བཀག་པས་

གྲིས་བླག་པར་བཤད་ཀྱང་དེ་ཆུང་དགོས་སོ། །མི་ར་མི་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ་། །མ་
ལ་མི་རྒྱ་ན་ལ་མི་ངོ་ལ། ཆོད་མ་སྤྲ་ལ་ཉི་རྒྱ་ན་ཞེས་པ་ལྟར་བསྟུང་ཅན་ལས་ཀྱང་བཤད།
ས་མི་ངོ་འཛིན་ཅི་བསྟུང་ཅན་ལས་ཆོད་མ་རྣམས་དང་ལ་ཆེན་ཁྱད་པར་གྲིས་དེར་
བཟུང་བའོ་ཞེས་བཤད་ལ། ལ་ཆེན་གྱི་ཆོད་མ་ཁྱད་པར་དུ་ཟ་བའོ། ལུ་ཉིག་སྤང་བར་
སྤ་ལི་ལས་སྦྱས་པ་ལས་བཤད་དེ། །ངོ་མྱེས་པའོ། །ཉེ་ཉོ་རྩ་ལ་མི་མ་མི་ཉེ་ཉོ་
ནི་དེར་རོ། །ལྷག་མའི་དོན་ནི་རྒྱ་ན་དུ་བཟུང་བར་བྱ་བའོ། །རྒྱ་ན་པ་གཉིས་པ་དེ་ནི། ལ་
ལ་ལས་སྦྱས་བཅོས་སྦྱར་བ། །དེར་ནི་རྒྱ་ན་དུ་ཟ་བ་ཡི། ཞེས་བསྟུང་ཏོ། །

དེས་མ་ལ་མ་མི་རྒྱ་ཆ་ལ་ལི་མ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤོ་ཁ་ཆ་ཁེ་ལ་ཁྱེ་ནི་སྤར་འགྲོ་
བ་ཁེ་ལ་ཞེས་དང་། འོང་བ་སྤོ་ཁ་ཆ་དུ་བརྒྱུད་ཅེས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། ལྷག་མའི་དོན་ནི་
བྱེད་པའོ། །སྤོ་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ་། །འབྱུ་ནི་དག་པ་དང་། མ་འབྱུ་ནི་མ་དག་
པའོ། །ན་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཆེ་མ་མི་འོ། །ནི་རི་བྱ་མི་ག་
ཅ་ལ་ལི་ལ། བེ་ར་དུ་ནི་རུས་རྒྱུ་ལོ། །མཁུ་ནི་ཡན་ལག་གོ། །མི་ནི་རྣམ་པ་ལའོ། །ཅ་
ལ་ནི་གདགས་པའོ། །ཉ་མྱོ་ངོ་པ་ར་བ་པ་ནི་མ་མི་ལ་ལ་པ་པ་ནི་རོ་དང་། པ་ནི་མ་མི་
ནི་གཞུག་པར་བྱ་བར་ལུ་ཉིག་སྤང་བར་རོ། །དུས་དེར་སྦྱས་པའི་རོ་འབྲུལ་བའི་དོན་
ལོ། །མ་ལ་མ་འཛིན་མ་ལ་མ་འཛིན་འདུ་བའོ། །ཀུ་རུ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྤོར་ཀུ་རུ་
ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །པ་ཁ་མི་ནི་དེ་བྱེད་པའོ། །ཁྱེ་མེ་ཉ་མྱོ་ཁ་བརྩི་མ་མི་སྤ་མ་ནི་
རིགས་ངན་པའོ། །བརྩི་མ་མི་ནི་སྤོར་བ་ལ་བཤད་པས། འདིར་ཁས་བཀག་པས་མི་
སྤར་བར་བསྟེན་པའོ། །དེ་རྣམས་ནི་སྤ་ངོ་བཞེན་པའི་བཤད་པ་སྟེ། ཆོགས་ལ་འདུས་
པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུའོ། །ཡང་དེའི་དོན་ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་

ལྟར་བཤད་ན། ཀོ་ལྷ་མི་རི་ནི་མགོ་བོ་ལའོ། །ཁྱི་མི་དེ་ལ་གནས་པའོ། །བོ་ལ་ནི་རྩོ་
རྩོ་ལའི་ན་བ་གཞོན་མེད་ཀྱི་ཉི་རོ། །ཐུ་ལྷ་ཉི་རི་ནི་ལྟེ་བའི་བསྐྱར་རོ། །ཀ་ཀོ་ལ་ནི་དེར་
ཤེས་རབ་ཅན་ལའི་རྣམ་པར་གནས་པའོ། །རྟན་ནི་དགའ་བུལ་མེད་པའི་དགའ་བ་
རྟུན་ལྟན་པའོ། །ཀི་ལི་ལ་ནི་གཞོན་མེད་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་སོ། །བརྩོ་མི་ནི་ཀུན་ཆར་ལྟར་
འབབ་པའོ། །ཀ་རུ་སོགས་ནི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་རྟོག་གི་ཅོད་པ་མི་བྱ་
བའོ། །ཉ་ཉོ་སོགས་ནི་ཆར་འབབ་པ་དེར་ཐ་མལ་བའི་ཤ་སྟེ་ཕུང་སོགས་སྤང་མེད་རུ་
བྱེད་པའོ། །ལྟ་ཤོ་མ་སོགས་ནི་སྤྱིང་རྩོ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་ཤིན་ཏུ་འཕྱང་བའོ། །ཐོ་
སོགས་ནི་རྩོར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་ཆེན་བསྐྱོན་པར་བྱ་བར་རོ། །དུ་དུ་ར་
སོགས་ནི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རུ་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །ཅ་ཅུ་སོགས་ནི་བདེ་ཆེན་དེ་ལ།
རྣམ་སྤང་སོགས་ཞུགས་པའོ། །མ་ལ་སོགས་མ་ནི་ས་དང་། ལ་ནི་ཚུ་དང་། ཨི་རྩ་ནི་མེ་
དང་། ཤ་ལོ་རྩ་ནི་རྩུང་དང་། དེ་རྣམས་ཉ་ཉོ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤང་མེད་རུ་བྱ་བར་
སྟོན་ནོ། །ཐོ་སོགས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགོ་འོང་བྱེད་པ་དང་། རུ་སྟོ་སོགས་ནི། དེ་
གཉིས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེ་ཆེན་རུ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །ནི་རི་ནས་བ་བ་ནི་ཨ་ཨ་
བར་ཀྱི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བཞག་ནས་ལུས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁུབ་པར་བྱེད་པས་གཞུག་པར་བྱའོ། །

མ་ལ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤང་དང་འབྲ། རི་རྩོ་མ་སོགས་ནི་རྣམ་རྟོག་གིས་རེག་
རྟུན་ལྟན་སྐྱེས་བསྟེན་པའོ། །བཤད་ཚུ་ལ་དེས་གཏུམ་མོ་སྒྲོམ་པ་རྒྱས་པར་ནི་བླ་བས་
བཤད་དོ། །རབ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་རུ་བྱས་ན། ཀོ་ནས་ལའི་བར་ནི་ཐམས་
ཀྱི་ལྟེ་བའི་འོག་དང་། དེར་གནས་པའི་རྩོ་རྩོ་དང་། ལྟ་ན་ལའི་བར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟེ་

བའི་ལོག་དང་། དེར་གནས་པའི་བསྐྱེད་དང་། ལྷན་སོགས་ནི་བསྐྱེད་ལ་དོ་རྗེའི་རང་
 བཞིན་གྱི་གི་མི་ཏ་རྒྱུད་བའི་སྦྱོད་པར་བྱེད་པའོ། ཀ་རུ་སོགས་ནི་བདེ་ཆེན་འབྱུང་
 བས་ཚུད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་བརྟན་པས་རྒྱན་དུ་བདེ་བའི་མཆོག་བསྟེན་པའོ། ཏ་ཉི་
 སོགས་ནི་དེའི་ཆེ་རྒྱས་ཏོག་ཟ་བའམ། དགའ་བ་བྱུང་བ་ཟ་བའོ། ཀ་སོགས་ནི་ཡང་
 ཡང་བརྟུང་བའོ། ཀ་ལི་རྒྱ་སོགས་ནི་ལྷན་སྦྱེས་བསྐྱོམས་པས་གཞུག་པའོ། ཏུ་དུ་
 སོགས་ནི་དགའ་བའམ་སྤང་བའོ། ཁ་ལྷ་སོགས་ལྷག་མའི་དོན་ནི་སྤར་བཞིན་
 བོ། ཞེས་བསྐྱེད་ཅན་ལས་སོ། ཁར་འཆད་པ་ལ་ཉེ་རུ་ཀ་གཞུགས་ནི་ཤེས་པའི་ཀྱི་ང་
 རྒྱལ་གྱིས་སོ། ཁགས་བའམ་ནི་མ་ཞི་བ་སྟེ་དེ་མིན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པའོ། རྩོ་
 རྩོ་ཆོས་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པའམ། ཡང་ན་དེའི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་
 སོ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་རྣམ་སྤང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གར་རམ། དེའི་རྣལ་འབྱོར་
 དང་ལྷན་པའོ། མ་མོ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་གྱིས་སམ། ཡང་ན་གོ་རྗེ་
 སོགས་གྱིས་བསྐྱོར་བ་རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱའོ། སྤར་མ་ནི་གར་མ་སོགས་ལ་འཆད་
 དོ། སྤྱ་གར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། འདི་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་རང་དང་གཞན་འདིགས་པ་
 ལས་བསྐྱུང་བ་དང་། གཞན་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་སྤྲུགས་གྱི་བསྐྱེད་པར་འབྱུང་
 བའོ། གང་དུ་གྱུས་པ་དང་རྒྱན་གྱི་སྦྱོར་བས་སྤྱ་གར་བྱེད་པ་དེ། ཆོགས་གྱི་བདག་
 སོ་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་མདུན་དུ་སྟེ་མདོན་དུ་བྱས་ནས་སོ། ཆོགས་གྱི་བདག་སོ་མདུན་
 བྱས་ཞེས་འབྱུང་ངོ། སྤྱ་གར་བྱས་པ་དེ་ལ་དེའི་བྱིན་རྒྱལ་མཆོན་པར་བྱ་བ་ལ།
 དེས་མཆོན་པ་ནི་སྟོག་པ་ཞེས་སོགས་གསུམ་སྟེ། མ་ལ་ཡའི་དེ་ནི་ཅན་གྱི་
 དེའོ། སྤྱས་མཆོན་པ་ནི་རང་བ་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། བ་ལང་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། གང་དུ་

མེས་པ་ནི་མྱེ་རྩལ་ཚལ་དྲུང་ཞེས་འབྱུང་བས་མྱེ་ནང་གཉིས་གང་ཅུང་དུམོ། དེ་
མཉམ་པའི་དུས་ནི་མྱེ་ཁྱངས་པའི་རྗེས་ནས་"སོ།¹ །དེ་ནི་གང་དང་མྱེ་ནི་མྱེའི་མྱེ་
ཁྱབས་སུ་རྟ་བས་སོ། །ནལ་འཕྱོར་མའི་འཁོར་ལོ་བསྐོམས་པ་ལས་དེ་འབའ་ཞིག་
མཛོན་དུ་འབྱུར་ན། རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་དོགས་པ་ལ་རིགས་
འཚོལ་བ་སྟེ་འཁྲུགས་པ་དང་། རིགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རིགས་བདག་གི་རྒྱལ་
བས་སྟོང་པ་བསྐོམས་པ་ལས་མཛོན་དུ་འབྱུར་ནའང་། གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་ཕྱར་འདོད་
དོན་བསྐྱབ་པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པས་དངོས་གྲུབ་མེད་པའོ། །

རང་གི་རིགས་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པ་ས་བརྒྱབ་བྱ་མི་ཤེས་པ་འི་ཕྱིར་ལྷུབ་པ་
 བོའང་མེད་དོ། མི་བསྐྱོད་པ་ནམ་སྒྲིང་རིན་འཕྲུང་སྒྲིང་མཐའ་དོན་གྲུབ་ལྡན། རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་བདག་མེད་མ་ནས་དོ་རྗེ་མཁའ་འཕྲོ་མའི་བར་དང་། ཡར་དང་མོ་བཞི་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ། ལུ་ག་མི་དང་ལོ་རྗེ་དང་། ག་བ་རི་དང་རྡོ་རི་དང་། ཅན་མི་དང་། བེ་ཏ་མི་
 དང་། གཤུང་མོ་དང་སྐྱམ་རི་ལ་དང་། རྣམ་སྒྲིང་གིས་ས་སྐྱོད་མ་དང་། སྒྲིང་མཐས་
 མཁའ་སྐྱོད་མ་ལ་རྒྱས་གདབ་པོ། དབྱངས་གང་ལྟ་མོ་གང་གི་ས་ཐོན་ཡིན་པ་ནི། ལྷ་
 མི་དང་མོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་ས་ཐོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་མེག་མེ་དང་།
 བཅས་པས་མཆོད་བར་རྩ་བས་སོ། །ལྷ་གཉིས་ནི་དབྱངས་བརྒྱ་པའོ། ཅ་སོ་གཉིས་
 ལ་ཅ་གང་ལྟ་མོ་གང་དུ་སྟོན་པ་ལ། མི་སྐྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་འཁོར་གྱི་
 ལྟ་མོ་རེ་རེ་དང་། རོ་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱི་གསུམ་གཙོ་མོར་སྟོན་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་ཞེས་པ་དུག་
 ལོ། དེ་ལྟར་ན་ཅ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་པས། ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅ་སོ་

གཉིས་མ་བསྐྱས་པར་འགྱུར་རྟེན་ཞེ་ན། འབད་པས་ཞེས་པ་གཅིག་གོ། ཉེ་སྤྱོད་པའི་
གཏན་ཆེགས་ནི། གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཅིག་གོ། གཤམ་ཉེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆ་མེད་པ་དང་།
ལྷག་མ་སྤང་ཞེས་པ་གཉིས་འགཤམ་པས་བཅུ་དྲུག་གི་ཆ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཅིའི་སྤྱང་དུ་
ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ཉོན་དེ་དགོས་པ་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོའི་བྱ་བ་སྟེ་སྤྱིད་
པར་བྱེད་པའི་བཅུ་དྲུག་གི་ཆ་མེད་པས། བཅུ་དྲུག་ཆ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་ཉེ།
དཔེར་ན་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་བྱའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ན་བྱ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། ཉེའི་
ཕྱིར་ཆ་བཙོ་ལྷ་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ཅིང་། ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་ནི་
ཆེ་བ་ཞེས་སོགས་བཞིས་བྱེད་པ་ནི་ཀུ་ཤིར་རོ། ཉེའི་དགོངས་པ་ནི་ལྷ་ལིས་བདེ་
ཆེན་མཆོན་ལ། ཕྱི་ནང་གི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷས། ཕྱི་ནང་གི་ཆེ་བའི་
དཀར་ཕྱོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དཀར་ཆ་མཆོན་པའི་ལྷ་
ལིའི་ཆ་རེ་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བཅུ་དྲུག་པའི་ཆ་མེད་དེ་བཅུ་དྲུག་པ་ནི་ནག་ཕྱོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟེ་ལྷ་ལ་དུ་བསམས་སོ། འདི་ནི་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་དྲུག་པ་འདོར་
བའི་རྒྱ་མཆན་དུ་སྤང་ཡང་། དེའི་སྟོན་ས་ཅིའི་ལྷག་མ་བདུད་བྲལ་མ་འདོར་བའི་རྒྱ་
མཆན་དུ་འདར་བྱ་སྟེ། དེ་འདར་གཞི་དང་ལམ་གྱི་སྐྱབས་མཐོན་པོར་མ་སྐྱབས་བར་དུ་རྩ་
དེར་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་མི་འབབ་པར་མན་སྟེར་བཤད་པས་ཤེས་དགོས་
སོ། བརྒྱ་ཅན་ལས། རྩ་དང་དབྱངས་རྣམས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་སྦྱོར་བ་ན། བདུད་
འདོམས་མའི་རྣམ་དག་ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་མ་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་ལིའི་གཟུགས་ཅན་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་ཆ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆའི་རང་བཞིན་ས་བོན་ཨེ་མ་
གསུངས་པས། རྩ་སོ་གཉིས་དང་དབྱངས་བཅུ་དྲུག་པོ་ལྷ་མོས་མ་བསྐྱས་སོ་སྟེ་མ་

ལ། ཀུན་གྱི་ཐ་མ་སྒོར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་བཅུ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཞེས་པ་གཅིག་གོ། །དེའི་དོན་ནི་ཆའང་ཆ་མེད་པ་དང་།
དོན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲོར་བ་མེད་པས་ཉེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སོ། །ལྷ་མོའི་
ནམ་དག་ལྷ་མོ་བཙུ་བ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདུས་པ་དང་། དོན་གྱི་བྱ་བ་མི་
བྱེད་པ་དང་། གང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྒྲོམ་པའང་དོན་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ནི་རྩ་གཉིས་གཉིས་པ་བཅུ་དྲུག་བྱས་པ་དང་། ཡི་གེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆ་
བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲོར་བའི་ཆ་མེད་དོ། །ཡི་གེ་བཙུ་བ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཙུ་བ་རྩོགས་པས། བཅུ་དྲུག་པ་ནི་བདེ་བ་ལ་མིན་
གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒོར་བ་ཉིད་མཚོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ལྷ་མོ་བཙུ་བ་སྒྲོམ་པའི་གསེབ་ཏུ་འདུས་པ་ནི་བདེ་སྒོར་སྒྲོར་བའི་སྒོ་
ནས་སོ། །དོན་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་མཚོན་པའི་བྱ་བ་གཙོ་
བོར་མི་བྱེད་པའོ། རྩ་གང་ལྷ་མོ་གང་དུ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བསྒྲོམས་པའི་དགོས་
པ་ནི། དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྩ་
བས་བདུད་འཛོམས་མ་འདོར་བ་ནི། ཀུན་གྱི་ལྷག་མ་སྤང་ཞེས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཅིག་གོ། །དེ་བསྐྱབ་པ་ནི་དོན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆ་ནི་རྩ་
གཉིས་གཉིས་ཡིན་ན། བདུད་འཛོམས་མ་ནི་རྩ་གཅིག་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེས་
འཆད་དེ། དོན་དུ་མ་མཐོང་རོ། །ལུ་ཉིག་སྤང་བར་རྩ་སོ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ལྷ་ཡི་
བཅུ་དྲུག་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་སྤང་སྤུམ་པ་ལ། དབྱངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟོང་བཅོ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ།
 བྱ་བ་མི་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་དང་པོའི་རྣམ་འབྱོར་མ་ཙུག་གསུམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། མ་
 མའི་རྣམ་འབྱོར་མའང་ཙུག་གསུམ་མོ་ཞེས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
 རྣམ་འབྱོར་མ་རེ་རེས་ཙུག་གཉིས་གཉིས་བསྟུས་པར་བསྟན་པས་ཙུ་སོ་གཉིས་མ་
 བསྟུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིར་དོགས་གཅོད་ནི་ཙུ་དང་ཡི་གེ་གཉིས་
 ཀ་ལ་དགོས་ཏེ། ཡི་གེ་ལ་བཅུ་དྲུག་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པས། དེའི་རྒྱ་མཆན་འདི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཙུ་ལའང་གཙོ་མོ་ལ་གསུམ་དང་། གཞན་བཅུ་བཞི་ལ་གཉིས་
 གཉིས་སྟོར་བར་གསུངས་པས་ན། ཙུ་གཅིག་ལྷག་མར་ལུས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་དེ་
 དགོས་པ་སྟེ་མ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན། བསྟུ་ཅན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཙུ་
 ཡིག་གཉིས་ཀ་ལ་དོགས་པ་བཞོད་ནས་བཅད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དབྱངས་
 བཅོ་ལྔ་དང་སྟོར་བ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་དང་མི་སྟོར་བའི་རྒྱ་མཆན་གསལ་བར་ནི་ཀྱ་
 ལུ་ལེར་བཤད་པ་ལྟར་བཅོ་ལྔའི་ཞེས་པ་བཞིས་སྟོན་ནོ། །

དབྱངས་ཡིག་བཅུ་དྲུག་པ་སྟོང་བའི་རྒྱ་མཆན་དུ་ནི། དེས་སྟོང་པ་མཆོན་པ་
 ཡིན་ལ། དེའང་དབྱངས་བཅོ་ལྔའི་མཆོན་དོན་དུ་འདུ་བས་བདེ་བ་མཆོན་པའི་གསེབ་
 ཏུ་བཟང་མི་དགོས་པ། མཆོ་སྟེས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ཀྱ་ལུ་ལེའི་ལུགས་
 གྲང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་མཆན་དེས་བདུད་འཛོམས་མ་
 འདོར་བ་ཅི་ལྟར་ཤེས་སྟུང་ན། འདི་ནི་མན་སྟེ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཤུ་
 པའི་ལུགས་དེ་ཙུ་སོ་གཉིས་ལྟ་མོ་བཅོ་ལྔ་སྟོར་ན་འགལ་བ་གཉིས་ཏེ། རེ་ཞིག་
 གཞུང་དང་འགལ་བ་ནི། ཀྱ་ཞེས་པའི་ཙུ་དང་འཕྲོ་བ་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཀྱ་ཞེས་

བཤད་དགོས་པས། ཅུང་ཙམ་ཞེས་པ་སྤྱིར་ཀུན་གྱི་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱིར་དུ་མི་རུང་
བ་དང་། མཁའ་སྤྱོད་མས་ཅན་གསུམ་བསྐྱེད་ན། ལྷག་མ་ཞེས་པའི་ཆོག་མི་རུང་སྟེ།
ལྷག་མ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་དང་འགལ་བའི་ལྷ་མོ་ནི་སྤྱིར་ཉིད་ཡིན་ལ།
བདུན་བལ་མ་ཡང་སྤྱོད་བལ་གྱི་ཆ་སྤྱིར་ཉིད་ཡིན་པས། སྤྱིར་བས་སྤྱིར་བ་སྤྱིར་བར་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉམས་མཁའ་མེ་ཉོག་གིས་རི་བོང་གི་དུ་མཛེས་མི་རུས་པ་
བཞིན་ནོ། ལུང་འཇུག་གི་ལམ་མི་རུང་སྟེ། བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་བོ་ཡབ་ཀྱིས་སྤྱིར་བའི་རོ་
བོ་བདུན་བལ་མ་སྤྱིར་བ་ལུང་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱེད་ལྟར་ན་དེ་མི་རུང་སྟེ།
སྤྱིར་བས་སྤྱིར་བ་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་པ་ནི་མི་རིགས་རྟེ། དགག་པ་ལྟར་སྤྱིར་
འབའ་ཞེས་ཏུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ལྟར་ཞེ་ན། ལུ་ཉིག་སྤྱིར་བར་ནི། ཅུ་ཡིག་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡི་གེའི་ལྷག་མ་སྤྱིར་བ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱིར་གྱི། ཅའི་ལྷག་མ་སྤྱིར་བ་ལ་
སྤྱིར་བ་མིན་རྟེ། ཅུ་ཐ་མ་གསུམ་ལྷ་མོས་སྤྱིར་བར་བྱེད་པས་ཅུ་ལ་ལྷག་མ་ལུས་པ་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་འབའ་ཞེས་པ་སྤྱིར་ན་ཞེས་པ་སྤྱོགས་སྤྱིར་མའི་འདོད་པ་མ་
གོ་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། མཁའ་སྤྱོད་མས་ཅན་གསུམ་བསྐྱེད་ན་ལྷག་མ་
ཞེས་པའི་དོན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་མེད་ཅེས་པའང་པ་རོལ་བོས་ཅུ་ལ་ཡིན་ན་འདོད་
པ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་ལ་ཟེར་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྤྱི་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཀུན་ཅེས་པའང་དབྱངས་ཀུན་གྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་
སྤྱི་བ་ན། ཀུན་ཅེས་པའི་དོན་དུ་ཅན་གནས་དགོས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཅིའང་
མེད་པར་དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དུ་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཀུན་ཅེས་པའི་འཇུག་པ་ལ་ལྷ་མོ་སྤྱིར་བ་
ཐབས་སྤྱོད་པའི་ཆ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡབ་ཡིན་ལ། བཅུ་དྲུག་པའི་ཆ་རྣམས་ནི། ཤེས་

རབ་སྒྲོམ་པ་དང་བུལ་པའི་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུམ་ཡིན་ཞེས་འདོད་བཞིན་དུ། སྤར་
བཤའ་པ་བཞིན་སྤྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ལྟ་མོ་རྣམས་ཆ་སྤར་
འཛིག་པ་ལ། ཐབས་ཀྱིས་ཐབས་སྒྲོང་བ་མི་འཐད་པས་བྱང་འཇུག་མི་རྩད་བ་དང་།
ལྟ་མོ་རྣམས་ཆ་བཙེ་ལྟ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས། དེས་བདུད་བུལ་མ་སྒྲོང་
བ་དེ་སྒྲོང་པས་སྒྲོང་པ་སྒྲོང་བ་མིན་པར་འདོད་དགོས་སོ། དེས་ན་ཀུན་དང་ཐམས་
ཅད་ཅེས་བ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་འཇུག་པའང་མི་འགལ་ཏེ།
དཔེར་ན། ལྟ་མོ་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་ནག། ཅེས་འབྱུང་ཡང་ལྟ་མོ་ཡིན་ཆད་ལ་བྱ་མི་
དགོས་པ་བཞིན་ནོ། རྡོར་སྤྲང་གིས། ག་ཕྱར་ཞེས་པ་འདི་ལ་བསྐྱེ་ཅན་ལས། ག་ཕྱར་
ངེས་པར་ཅིས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་ནི་ངེས་པའི་སྤྲ་ནི་བཟོད་པ་མ་
ཡིན་པ་སྟེ། ཅིས་མི་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་གང་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པས་ག་ཕྱར་འབྱུང་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་མི་བཟོད་པས།
ངེས་པར་བསྐྱེད་དགོས་ཞེས་ཏེ། སྤར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞུ་མིའི་གཟུགས་ཞེས་
གསུངས་པའི་དགོངས་པར་ཤེས་ནས་ཞུས་པའོ། རི་སྐད་སྤྲས་པ་ཞེས་སོགས་འོག་
མ་རྣམས་ཀྱིས་ག་ཕྱར་དབྱང་ཐབས་སྒྲོན་པར་སྤར་བ་དང་འགྲིག་གོ། ཀུ་ལུ་ཁྱེད། ག་
ཕྱར་ངེས་པར་ཅིས་མི་སྒྲོང་། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་ཡང་ཅིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོ་
སྤྲུག་པའོ། །མི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ག་ཕྱར་ཉིད་མི་སྒྲོང་བ་སྟེ། ཞེས་བཤའ་པས་ག་ཕྱར་ནི་
ངེས་པར་ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་སྒྲོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤར་མ་ནི་སྤྲ་མ་
ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི། གནས་ནས་ནང་དུ་འབྱེན་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཡང་
དག་འབྱུང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་གང་ལས་འབྱུང་བ་ནི་ལྟན་

སྐྱེས་སོ། །དེའང་འགྲིལ་མེད་དེ་ཟད་མེད་མི་འདིག་པ་དང་། བཏུང་མཆོག་ནི་རྒྱས་
པར་བསྐྱར་བས་རྒྱན་རྒྱས་པའོ། །དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཀུན་ལྟ་བུ་ནི་བྱ་
གདོང་མ་རྒྱ་རྒྱུ་འོངས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱར་གནས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་འོད་
ནོ། །འབྲས་བུ་བྱང་མེམས་གཅིག་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་གཉིས་བྱང་བ་ནི་རྒྱ་སྒྲ་མས་
འབྲས་བུ་སྒྲ་མ་དང་། རྒྱ་བྱི་མས་འབྲས་བུ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་བྱ་བར་ཀུ་མུ་
ཉེར་རོ། །

བརྒྱ་ཅན་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་སོགས་ཐབས་ཤེས་འབྱུང་བའི་
སོགས་ཀྱིས་ནི། ཉང་གི་སྦྱོར་བ་བསྐྱུས་པས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པས་དོན་དམ་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། བདག་བྱིན་རྒྱབས་ཞེས་པ་ཐབས་
ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བས། ལས་རྒྱ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་དེ་གཉིས་ཀའང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྒྱར་བསྐྱེད་པ་ནི། བྱང་མེད་
ཅེས་པ་དྲུག་གིས་སྟོན་པར་བཤད་དེ། སྒར་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་རྒྱ་དང་
སྦྱོར་བ་ལ་བཤད་པ་ནི་སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་དང་། འདིར་བསྐྱེད་རིམ་
ལ་བཤད་པ་ནི་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་བཤད་པའོ། །ཤུར་ལས་རང་གི་སྤྱིང་གར་མི་ཤིགས་
པ་དང་། འོག་སྒོར་ཤ་མོ་བསྒོམ་པའང་རང་བྱིན་རྒྱབས་སུ་བཤད་པས་རེ་རེ་བར་མི་
བཟུང་ངོ། །འདི་ཉིད་ཅེས་པ་གཉིས་ནི་ཞུ་བདེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་ཐབས་
དང་བྲལ་མ་བྲལ་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ཉིད་བཤད་མ་
ཐག་པའི་དོན་ལ་འདི་ཉིད་ཅེས་ཉེ་བའི་ཆོག་གིས་གསུངས་པ་ལ་འགྲིག་གོ། །འཁོར་བ་
ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཞུ་བདེའི་འཁོར་བ་ལས་དྲུ་བྱེད་པ་སྤངས་ཞེས་པ་སྟེ། སྤང་འདས་

ནི་དེ་ཐོབ་པ་སྟེ་དེ་འདྲ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་འདས་སོ། །འཁོར་བ་གཟུགས་དང་ཞེས་
བ་བཞེས་འཁོར་བ་གང་ཡིན་པ་བསྟན་ལ། འདི་རྣམས་ཆོས་ཞེས་པས་ནི་འཁོར་བར་
བཞག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཁོ་ན་ལས་སྤང་འདས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་གཉི་ལྟ་
ལས་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་བདེར་བཞག་པ་དེ་ཐབས་
དང་བྲལ་ནས་ལམ་དུ་བྱེད་མ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་ན་སྤང་འདས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
སྤང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་རྟོགས་པས་སྤང་འདས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་མ་
ཤེས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ཡིན་གྱི། འཁོར་འདས་ལ་གནས་ལུགས་སོ་སོ་བ་
མེད་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཏན་
ཟད་དུ་འང་མི་སྤང་ཞིང་གཉི་ལྟ་གྱི་འབད་པས་སྤང་བྱར་སྟོན་པ་ནི་སྤངས་ཕྱིར་
ཞེས་པ་བཞིའོ། །ཅི་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལྟར་རམ་སྟམ་ན། བྱང་
ཚུབ་ཅེས་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་རྩི་དེ་བྱེད་མེད་པའི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ཉིད་ལ་མཐའི་སྤང་འདས་སུ་འཛོག་གི། །གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའོ། །འདིའི་ཀྱན་
རྩི་བ་དོན་དམ་ནི་ལྷ་བདེ་མིན་གྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བྱའོ། །ཀྱན་རྩི་བ་
ཀྱན་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་ནས་མཁས་པས་མི་སྤང་
ཞེས་པའི་བར་རོ། །ཀྱན་རྩི་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ནི་ཞེས་པ་བཞི་སྟེ། ལྟན་སྟེས་
མཆོན་ཐེན་ནས་ཀྱན་ལྟ་བུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱར་འཕོས་པའོ། །དེས་པའི་སྟོབས་ཞེས་
འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལེན་པར་ཀྱ་སྟེར་
རོ། །བསྐྱེད་ཅན་ལས། བསྐྱོག་པས་སྟོབས་ཞེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོག་པས་ཞེས་པ་ནི་
བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབས་ནི་རྒྱས་པའོ་ཞེས་རྒྱས་པ་ཡོད་ན། གསང་གནས་ཀྱི་ཅེ་

ནས་ཀྱིན་དུ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཤིང་། དེའང་འཛུགས་པ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱུ་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་ ལྷ་པོའི་
སེམས་འདི་མཆོག་ཀྱི་འཕྱུར་རམ་ཞེས་། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ག་ཤུར་ཞེས་པ་གཅིག་
གིས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལྷ་བདེ་བདག་མེད་མ་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་བདེ་བ་ཉིད་བདག་
མེད་མ་ཡིན་པས། ལྷ་བའང་མཆོག་མིན་པར་མི་འཕྱུར་བར་བཤད་དེ། དེའི་རྒྱུར་
དགོས་པ་ལ་བསམས་སོ། །དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ནི། ལྷེ་བ་ནས་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་
བར་གྱིས་བསྟན་པར་འཆད་དོ། །བསྐྱེད་ཅན་ལས། སྤར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་ཕྱ་ངན་
འདས། ཞེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་
པ་བསྟན་པ་ནི་ག་ཤུར་ཞེས་པ་གསུམ་སོ། །ག་ཤུར་ནི་བྱང་སེམས་དང་བདག་མེད་
མ་ནི་དེའི་ཉེན་ཨ་བ་རྒྱུ་ཏྲི་དང་། དེར་བཞུགས་པའི་ག་ཤུར་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བའང་
བདག་མེད་མའི་རྒྱལ་ཅན་དང་། དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་མའི་རང་བཞིན་
ལ་བཞུགས་པའི་བདེ་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་བསྐྱོམས་པས་མཐར་འཁྱེད་ཀྱི་
གསལ་བར་གྱུར་པ་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་གང་དུ་
གནས་སྟོན་པ་ལ། སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོར་བདེ་ཆེན་སྤྱད་བྱེད་གཞོམ་མེད་གྱི་
རྒྱལ་གྱིས་གནས་སོ་ཞེས་ཏེ་ཏྲི་ཡིག་གོ། །དེ་ལ་འཕྱུད་པ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་
གནས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན། དེའང་དང་པོའི་དབྱངས་ཡིག་ཨ་ལྷུང་གིས་
མཆོན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དབྱེར་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ཉིད་སྐྱོ་སྐྱེ་རང་རིག་བདེ་བ་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་
བརྟག་པ་སྟེ་བརྗོད་དོ། །

ཉེ་བའི་ཨ་ཐུང་ལ་གཏུམ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་གནས་སུ་འཆད་ནའང་། སྤར་ལྷར་
བཤད་པའང་དགོས་པ་ནི། རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་སྟེ་དེའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཨ་ཐུང་དེ་ཉིད་སྐལ་བ་བྱུག་དང་ལྷན་
པ་དང་བདུད་འཛོམས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་མར་བཤད་དོ། གཟུགས་
སུ་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ནི་ཞེས་བ་བཞིའོ། །དེ་ལས་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་ཅན་དུ་དེ་ཉིད་རྣམ་
འབྱོར་པས་བསྐྱེད་བྱ་ཞེས་འབྱུང་ལ། རྣམ་འབྱོར་པས་དེ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་རྩོགས་པར་
བྱ་ཞིང་བདེ་བ་མི་ཟད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་གཟུགས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་འབྱོར་པས་སྦྱོད་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་ལ་ཀུ་ཟུ་ཉིར་དོན་དམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གཟུགས་སོགས་ལྷ་ལས་
འདས་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དུལ་རྣམས་ལོངས་སྤྱད་པས་
བདེ་བ་མིན་པས་བདེ་བ་སྦྱིན་པའི་དངོས་གྲུབ་མེད་དོ་སྟེ་ལྷན་ན། གཟུགས་སྐྱ་ཞེས་བ་
བཞི་སྟེ། དུལ་རེ་རེ་ལོངས་སྤྱད་པས་ཀྱང་བདེ་བར་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་
ཤེས་རབ་མ་དུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་རི་
ལྷར་བདེ་བས་ལོངས་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་བདེ་བ་སྦྱིན་པས་འགྲུབ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཅེས་
བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་སྟོན་ནོ། །དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབའ་མོ་དང་དབའ་མོའི་
དབང་བྱུག་མ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་
བྱར་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་
དུལ་ལ་བྱུག་པར་བྱེད་པས་སྤྱད་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ལས་ཡང་དག་
པར་རིག་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་འགོ་བའི་དོན་བྱ་བ་འབྱུང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་

ཤིན་ཏུ་དག་པའི་རོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ལྡོ། །ལེ་ལུ་དང་པོར་གསུངས་པའི་སྒྲོམ་པའང་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་སྡེ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་བྲིས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མའི་ས་བོན་ཨ་ལུས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། ལེ་ལུ་དང་པོར་ཨ་ལུས་སྒྲོམ་གནས་སུ་མ་གསུངས་པ་འདིར་བཤད་པ་ནི་རི་ལྷར་བྱི་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཨ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་བདག་མེད་མ་ནི། རང་ལ་ལྷན་སྐྱེས་འབྲེན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་གི་ཉྭ་བའི་གཏུམ་མོ་ཨ་ལུང་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྲེན་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །དེའང་རྡོ་རྗེ་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲོར་བ་ན་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་བའི་ཤེས་རབ་པོ། །རྡོ་རྗེ་ནི་ཐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེར་བསྐྱེད་པའོ། །དེའི་བདེ་བ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ནི། ས་བོན་ཏེ་ཨ་ཉི་ངོ། རང་གི་ཨ་ཉི་བསྐྱར་བ་འདིས་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་གཉིས་སྒྲོར་བསྐྱར་བ་མིན་གྱི་གསང་བའི་སྒྲོམས་འཇུག་སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་ནི་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྷར་དགོས་པས། སྒྲོམ་གནས་འདིར་གང་སྒྲོམ་པའི་གཙོ་བོའོ། །

གཞན་ཡང་རི་ལྷར་བྱི་རོལ་དེ་བཞིན་དུ། རང་དུ་སྒྲོམ་ཚུལ་གཞན་ཡང་མང་དུ་སྟོན་པ་ལས་རེ་ཞིག་བདེ་ཆེན་གྱི་སྐྱེད་བཅས་པའི་སྐྱེ་བཞི་ནང་དུ་འཁོར་ལོ་བཞིར་སྒྲོམ་པ་ནི། བདེ་ཆེན་གང་གིས་སྐྱེལ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉྭ་བའི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་ཅར་ལི་ཡིན་པ་དང་། བདེ་ཆེན་གྱི་རྟེན་ཀྲུ་ལྟ་བུ་ལུས་ཀྱན་ལ་གནས་

ཀྲང་གཙོ་བོ་ནི་སྤྱི་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་དང་གཏུམ་མོ་འབར་བས་སྤྱི་
བོ་འདི་བདེ་བའི་རྟེན་ལྷ་བ་ན། སེམས་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱི་ཞིང་། སེམས་
རྟེན་ཡང་སྤྱིང་གར་གནས་པ་དང་། དེ་ནམས་ཀྱི་མཐུས་ཆོས་ཀྱི་རོ་ལ་རྫོགས་པར་
ལོངས་སྤྱོད་པ་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མགྲིན་པའི་གནས་གཉིས་ཆོས་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བཞིར་འཛོག་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་བཞི་
འཁོར་ལོ་བཞིར་སྒོམ་པ་ལ། ལས་རྒྱུང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཞེས་ནམ་སྤྱིན་ལ་གསུངས་
པས། རྟེན་བར་ནི་ཆེ་རྒྱུང་རིགས་མཐུན་དགོས་པར་མངོན་ཏེ། འཁོར་ལོ་བཞིར་མས་
བརྟན་གྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་དགའ་བ་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་དང་སྐྱར་དགོས་པ་འབྲས་བུ་དབྱེད་
དོ། །སྤྱི་པ་བཞི་འཁོར་ལོ་བཞིར་སྒོམ་པ་ནི། བདེ་བ་སྤྱི་བའི་ལྷ་བ་ལ་རག་ལུས་ལ།
དེའི་གནས་ཏེ་རྒྱ་ནི་འབར་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་དེར་རྒྱུན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་
སྤྱི་བའི་ཀྱན་སྤྱོད་ནི་སེམས་ཡིན་ལ། དེའི་གནས་སྤྱིང་ག་དང་རྟེན་བར་འབར་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཐབས་མང་པོས་བཀྱར་བ་སྟེ་གོང་མར་བྲས་པ་དང་། སྤྱི་བོ་ན་བདེ་བའི་
རྟེན་ཤས་ཆེར་གནས་པའོ། །སྤྱི་བ་ནི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་སོ། །དེའི་གནས་ནི་
མའི་ལྟོ་བའོ། །རྒྱ་བ་རྫོགས་པ་ན་མངལ་དུ་གནས་པ་ལ་མི་འདོད་པ་སྤྱིས་ནས་ཕྱིར་
འབྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་ལོ། །འདི་དག་ཅེས་པ་གཉིས་ནི་སྤྱུགས་འདོན་
པའི་དགེ་སྤྱོད་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པ་ཅུ་ལ་བྱེད་ན་ནི། ཏ་ཅང་ཐལ་བས་ལམ་
བསྐྱོམས་ན་སངས་རྒྱས་འཛོལ་པའི་གནད་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བ་ཡོད་པར་གསལ་
བས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མན་སྟེར་མངལ་གྱི་རྒྱ་བ་བརྩུ་ས་བརྩུར་བཞད་པས། དེའི་
སྤྱར་ཆོགས་སྤྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་མི་སྤྱོད་ལམ་དང་སྤྱོད་བ་སྟེ།

དེ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་ན། སྦྱོར་བ་ཆོག་པ་བསལ་གྱི་ཆོག་པ་ལས་དང་། སྦྱོར་ཉིད་
བསྐྱོམ་པ་ནས་བར་དོ་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་མ་ཞུགས་ཚུན་ཆོད་སྦྱོར་ལས་དང་། དེ་
ཞུགས་ཉེ་ཞུ་བ་ནས་བཅུམས་ཉེ། འབྲས་བུ་ཉེ་རུ་ཀ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ནི་མཐོང་
སྒྲིམ་དང་། རྫོགས་པ་ཕྱིན་ཆད་མི་སྒྲོབ་ལས་དང་སྦྱར་རོ། །

དེའི་སྦྱོར་རུ་སྒྲགས་འདོན་པའི་དགེ་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་རུ་བྱུང་བས་ན།
སྒྲགས་བསྐྱབ་པའི་ཉེན་དགེ་སྒྲོང་མཆོག་རུ་གསུངས་པ་མཆོན་ནོ། །ཨ་དང་ཉི་གི་
སྒྲགས་འདོན་པས་ནི། རྟེན་པའི་གཏུམ་མོ་དང་སྤྱི་བོའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འབར་འཇག་ལ་
ཡང་དང་ཡང་རུ་གོམས་པར་བྱ་བ་མཆོན་ནོ། །མངལ་རུ་ཆེ་བ་བཅུ་བཅུད་པས་ནི།
འཆི་སྤྱིད་དང་འབྲ་བའི་འོད་གསལ་དང་། བར་སྤྱིད་དང་འབྲ་བའི་དེའི་རང་ནས་ལྷ་
སྦྱར་ལངས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་མངལ་རུ་ཆེ་བ་བཅུར་གནས་པ་དང་འབྲ་བར་ས་
བཅུས་བཟོད་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པའོ། །དེས་ན་དོན་དེ་རྫོགས་ནས་དེ་ལྷར་ཉམས་སུ་
ཆངས་ན་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །སེམས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྒོ་
བྱར་གྱི་བྱི་མ་བསལ་བ་ལ་རག་ལས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལ་བདེན་རྒྱུན་མེད་པ་ནི་
ཚྭ་གསལ་རེ་དང་སྦྱར་རོ། །གང་གིས་ཞེས་པའི་དཔེ་དོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཞི་ལ་
གནས་པའི་ཞུ་བ་དེ་ལས་རུ་བྱས་པས་འབྱུང་སྒྲིབ་པར་སྟོན་ནོ། །ཐབས་དང་བྲལ་མ་
བྲལ་གྱིས་འཆིང་གྲོལ་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་ཞེས་པ་བརྒྱད་དོ། །རང་ནི་རང་གི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་དོ། །རང་གིས་རྫོགས་པ་ནི་དེ་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་རྫོགས་པའོ། །དེ་ལས་
སངས་རྒྱས་མིན་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་ནི། རང་བཞིན་ལྷན་སྦྱེས་ཤེས་པ་ལས་

སྒྲག་པའི་དོན་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་ལས་སོགས་
པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་། དཔུལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པར་སྟོན་ནོ། །བྱ་ཀ་སི་དང་ཤ་བ་རི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་
འདེབས་ལ་དོགས་གཅོད་ཀྱིས་ནི། ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འདུག་ལྟ་སྟེ་དང་སེམས་
དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་མི་འབྲལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་
དུས་སུ་འདུག་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་འབྲལ་མེད་དུ་སྟོན་ནོ། །

ཅུ་ལི་འེ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱིས་ནི། ལུ་ཁྲག་གི་འབར་འཇག་གཉིས་ཆོགས་
དགོས་པར་སྟོན་ཏེ། འོག་ནས་གདོལ་བ་མོ་ལུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲི་དོད་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །གཡུང་མོའི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱིས་ནི། སྒྲག་དོག་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཕྲེན་ཞིང་། དེ་འདྲི་སྤར་བྱང་སེམས་འགྲོ་བ་ལ་
བཤད་པས། བྱང་སེམས་ཞུ་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ནི་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེད་
ཁམས་ལ་བལྟོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཀར་མོ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་གདབ་
པ་ནི། དཀར་མོ་གཟུགས་སྤང་ཡིན་པས་སུ་ཀ་སི་དང་འདྲའོ། །ཙྏ་རི་ལ་ནམ་སྤང་
གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་སེམས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པ་སྟེ། ཙྏ་རི་ཆོར་བ་
ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སམ་བརྟག་གོ། །རོ་ལངས་མ་ལ་རིན་འབྱུང་གིས་རྒྱས་འདེབས་
པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་ཁམས་སུ་དང་། རིན་འབྱུང་ཁྲག་ཏུ་བཤད་པའི་གནད་ཀྱིས་
དང་། །རྩ་སྤྱི་རི་ལ་སྤང་མཐས་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་རྒྱུར་མེད་པར་སྒྲག་
དོག་མི་སྐྱེ་བས། འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་རྒྱ་ཐེར་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །¹“རྩ་ཀླ་ལ་རྩ་ཀླ་

1 རྩ་ཀླ

ཞེས་འབྱུང་ལ། “མུ¹ལ་བ་ཡུ་ཞེས་དང་། སྤུ་ལ་བུའུ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །སྤེང་
ཞེས་ཞེས་སོགས་འབྱུང་འབྲུགས་པས། ལྷ་བའི་འབྲེལ་བར་འོག་ཞེས་སྤྱི་འོ་རྩེ་མ་
ཞེས་དང་། སྤེང་ཞེས་གསུང་གི་རྩེ། ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་བྱའོ། །རིགས་གསུམ་དུ་
སྤྱད་པ་ན་སེར་སྤྲ་དང་ཕག་དོག་གཉིས་འདོད་ཆགས་སུ་དང་། རིགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
ན་གཉི་ཕྱག་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་
བའང་རྩོམ་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་གཉིས་སོ། །རིགས་ལྟར་བྱེད་པ་ན་རྩོམ་
སེམས་མི་བསྐྱོད་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུའོ། །ལེ་ལུ་ལྷ་པ་ནི། སྤར་ལྷའི་ལེ་ལུར་ཉེ་དུ་ཀ་
གསུམ་བཤད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་མ་བཤད་ལ། ལེ་ལུ་བརྒྱད་པར་བདག་མེད་མའི་
རྟེན་དང་། བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་ཀྱང་ཕྱག་བརྒྱ་དྲུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་
བཤད་པས། དེ་བཤད་པར་ཞུས་པ་ལས། གང་ལ་ཞུས་པ་ནི། ཕྱག་ནི་ཞེས་པ་
ལྷའོ། །གང་གིས་ཞུས་པ་ནི། བདག་མེད་མ་ཞེས་པ་གཅིག་གོ། །རི་ལྟར་ཞུས་པ་ནི་
བཙེ་ལྷ་ཞེས་པ་བཞི་སྟེ། བཙེ་ལྷ་ནི་གང་ལ་དང་། གང་གིས་བསྐྱོར་བ་སོ་སོར་མ་བྱེ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེའི་ལན་བཤད་པར་བཞེད་པ་ནི། བདག་མེད་ཅེས་པ་བཞི་
སྟེ། མོད་པ་ནི་བདེ་བ་སྐྱོང་བའི་བྱིར་ཡུམ་གྱི་པར་ལྷའོ། །སྤྲ་ནི་ནི་དཀར་འཛིན་
ནོ། །བཤད་པ་དངོས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་སོགས་ཉེ། ཀྱང་བ་བཞེས་བདག་མེད་
མའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

བསྐྱོད་ཚུལ་རི་ལྟར་བཤད་པ་འདི་ལང་ཡིན་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད་མཛོད་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཉེ། འོག་གི་བྲི་བའི་སྐབས་སུ་འང་འཆད་དོ། །སྤྱབ་

1 སྤྱ། བུའུ

ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་ཆོག་པ་ཞིང་སྤྱན་བྱངས་ཏེ། ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོད་
 པ་དང་། དེ་ནས་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་ནི་སྤྱོད་པ་ཞེས་སོགས་བཞི་
 དང་། སྤྱི་ནི་ཞེས་པ་བཞི་དང་། ཉེ་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐར། འདིས་ནི་ཤེས་རབ་
 རིགས་པ་ཡིས། །ཀྱི་དོ་རྩེ་ཡང་དག་དགོད། །ཅེས་བཏོན་ནས་ལུ་ཅུ་རྒྱ་སྤྱོད་པར་
 བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷའི་ལེ་ལུར་བཤད་པའི་སྤྱང་འཁོར་དང་། ཉམ་མཁའ་ཁམས་ལ་རྩ་
 ག་བསམ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཉན་ཏུ་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་དང་། དེ་ཡི་དབྱུས་སུ་ཆོ་བ་
 དང་། དེ་ཡི་སྤྱོད་ཏུ་ས་བོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་མངོན་བྱང་¹་ལས་
 ག་ཐུགས་རྩོགས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ། “ང་²་ཡི་དབྱུས་སུ་གནས་པ་
 ཡང་། །བཞིན་བཟང་ཁྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་དགའི་རང་བཞིན་
 ཀྱིས། །འདོད་ཆགས་ཆེན་པོས་རྩེས་སུ་ཆགས། །ཞལ་བརྒྱད་པ་ལ་ཞབས་བཞི་
 པ། །ཕྱག་ནི་བཅུ་དྲུག་དག་གིས་བརྒྱན། །བདུད་བཞི་པོ་ནི་མཉམ་པར་
 མནན། །འཛིགས་པ་ཡང་ནི་འཛིགས་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་ཞིག་རི་
 སྤྱིད་སྤྱི་མཆོངས་པའི་བར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བདག་པོ་དགའ་མའི་ས་བོན་གཉིས། །ཨ་
 རྒྱུ་འབར་མ་འཛིགས་སུ་རུང་། །ཨ་དང་རྒྱུ་ནི་སྤྱོད་པོ་ལས། །རྩོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་
 བཞེངས། །ཞབས་བཞི་པ་ལ་མནན་པ་ཡིས། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་སྤྱེས་པར་བྱེད། །མྱང་
 པོ་རྩ་དང་བོང་བྱ་མྱང་ནས། །གར་ཀྱི་རོ་ནི་དགྲ་དང་ལྷན། །ནལ་འབྱོར་མ་ནི་བརྒྱད་
 ཀྱིས་བསྐྱོར། །དུར་ཁྱོད་དུ་ནི་མགོན་པོ་རོལ། །ཞེས་སྤྱོད་ནས། དེ་ནས་མིག་སོགས་
 དང་། སྤྱི་གསུང་སྤྱགས་བྱིན་ཆབས་དང་། ཡི་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་

1 ལྷ

2 སྤྱི་ དེ

ཕྱི་ལོ་འདི་ལོ་དང་། མཆོད་བསྟོད་དང་བདུད་ཅི་མུང་བ་དང་། དག་པ་ཐོན་པའི་
མཐུན་ དེ་ནས་གོ་རྟེན་སོགས་ལྟ་ལོ། །རང་ཕྱོགས་ཁ་བཟུས་གཞུག་པར་བྱ། །ལྟ་མོའི་
སྤྱིང་གར་གི་གྲུག་གནས། །ཨོ་དང་ལྟན་ཅིག་ལྷ་གྲུང་ནས། །བཅོམ་ལྟན་སྤྱིང་གར་
ཡང་དག་གཞུགས། །རང་སྤྱིང་ཉི་མ་ལ་གནས་རྒྱ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་དང་ལྟན་ཅིག་
ཏུ། །གཅིག་ཏུ་གྲུང་པར་ནམ་པར་བསམ། །ཉི་མཱ་ཁ་སྤྱོད་ནང་ས་བོན། །གནས་
སྐབས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་ཏུ་གནས། །གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཆོགས་བཤད་འདིས། །ཐོག་
མ་མེད་སོགས་ཐོན་པར་བྱ། །དེ་ཡི་ས་བོན་ཉི་མཱ་དག །འདེས་པར་གྲུང་པའི་རིམ་པ་
ཡིས། །མར་མེད་ཚུལ་གྱིས་དགའ་བ་ཆེ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཅན། །དམིགས་པ་མེད་པར་བསམ་པར་བྱ། །རི་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད། །འདི་དང་
འདི་ལྟར་བཞག་བྱ་སྟེ། །དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་པ་སྟོབ་པར་བྱ། །སྤྲུགས་ནི་སྤྱིང་ག་ལས་རྩོ་
རྩེ། །ལམ་ནས་བདེ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟུ། །ལྟ་མོའི་བསྐྱར་སོང་དེ་ལས། །ལྟ་མོ་ཡི་
ནི་ཁར་སྤྱང་སྟེ། །རང་གི་ཁར་ནི་གཞུག་པར་བྱ། །ཡང་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱང་སྟེ། །ཞེས་
བསྐྱེད་ཅན་ལས་འཆད་དོ། །དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་པ་སྟོབ་པར་བྱ་བ་ནི། འོད་གསལ་ལས་
སྤྱང་ཡང་ལྷང་བའི་རིམ་པའོ། །

དེ་འདྲ་བའི་སྤྱད་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་འདི་ནི། མགོན་པོ་སྤྱི་
སྤྱབ་ཀྱིས་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དེ་
ཡིན་ལ། འདི་འང་མཆོ་སྤྱིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དཔལ་ཇ་ལྟ་
རི་བས་མཛད་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་དེ། འདི་ནི་བྱུང་ཆེན་ཡན་ལག་མེད་པའི་
རྩོ་རྩེའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པར་སྤྱང་སྟེ། རྩོ་བོ་བས། ཡན་ལག་དུག་བསྟོམ་

ནལ་འབྱོར་པས། གྲི་ནས་ཁ་དོག་ནམ་པར་སྒོར། ཞེས་པའི་ཡང་དོན་ཡིན་ལ། དེ་
ནམས་ཀྱང་བཤད་པའི་རྒྱུད་གྲུར་ལས། དེ་ནས་ཡན་ལག་དྲུག་བསྒོམས་ཏེ། རང་
ཡང་རང་བྱིན་བརྒྱབ་པ་ཡིས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཚེ་གཤི་གོ་རིམ་
རིམ་པ་ཡིས། རྟེན་མཆོན་མ་མཆོན་པར་བྱ། རང་པོ་སྤྱིན་གྱི་ནམ་པ་སྟེ། གཉིས་
པ་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་སྤྱིན་བྱ་མེ་བྱེད་དངོས། བཞི་པ་མར་མེ་གསལ་འབར་
བའོ། ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། ཐམས་ཅད་མཁའ་
པའི་རྒྱ་དེ་སྟེ། རང་གི་གྲུབ་ངེས་འཇུག་ཏེ་བ་ཡིན། ཞེས་བསྟན་པའི་བདག་བྱིན་
བརྒྱབ་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

འདི་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་སོགས་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་
ལ་སྤྱར་ནས་ཀྱང་འཆད་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་དོ་རྩི་ཆོག་རེ་རེ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་
དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་དུ་མ་ལ་བྱངས་ཏེ་བཤད་པས་ཆོག་པས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་
ཤེས་པར་བྱའོ། གྲུར་གྱི་ལེ་བྱ་བཞི་པར་བཤད་པའི་རང་བྱིན་རྒྱབས་བསྒོམ་ཚུལ་
གསལ་བར་ནི། གྲུར་གྱི་ལེ་བྱ་བཅུ་བཞི་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་བཙུག་
འདས་དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། རང་བྱིན་
བརྒྱབ་པའི་སྒྲོར་བ་བྱ། རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་གསུངས་པ་སྟེ། སྤྱིང་གཤི་དབུས་སུ་ཆོ་བ་
གནས། ཆོ་བའི་གཟུགས་ལ་མི་ཤིགས་པ། ལྷ་ཆོགས་འོད་ཀྱི་ནམ་འབྲིགས་
ལྟ། རྟེན་མེད་དོན་ཅན་ལ་འབྱོར་བསྟོམ། རྟོན་ཅེ་བདག་མེད་མ་མཁའ་འགྲོ། བསྐྱེལ་
པའི་ཆོ་གས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་སྣ་ཅེར་ནི། ཡུངས་ཀར་གནས་པ་
ནམ་པར་བསྟོམ། ཁམས་གསུམ་བརྒྱ་དང་མི་བརྒྱ་བའོ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཡུངས་

ཀར་དུ་ལོ། །ཞེས་པས་སྟོང་གར་མི་ཤིགས་པ་དང་། འོག་སྒྲོར་མ་མོ་བསྒྲོམ་པའི་རང་
བྱིན་རྒྱལ་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་བསྒྲོམས་པ་ལས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་
ཆེན་པོ་འབྲེན་པའང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་བུར་ནི་བསྒྲོམས་གྱུར་ན། །རང་བྱིན་བརྒྱལ་
པར་རབ་ཏུ་འགྱུག། གཟུགས་དང་སྦྲ་དང་དེ་བཞིན་དེ། །རྩོད་དེག་བྱ་མངོན་ལྷན་
ཞིང་། །རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཀྱིས་དེར་བསམས་ནས། །དེ་ནས་བདག་དང་གཞན་མེད་
པར། །རྟོ་རྟེ་བརྒྱ་ལས་བྱུང་བཞིན། །ཡང་དག་བདེ་བ་དངོས་མཆོག་དེ། །རྩ་རྒྱལ་
མེད་ཅིང་སྤང་བ་མེད། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་འགྱུར་བ་མེད། །ཉུང་ཟད་ཆང་¹ལ་རབ་
ཞུགས་ཏེ། །བདག་མེད་མ་ལ་རང་རིག་བཞག །བྲལ་བའི་དགའ་བ་²དག་གི་
མཐའ། །རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བྲལ་ཞིང་། །མི་གཡོ་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་མེད། །ཅེས་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ལེ་ཏུ་བཞི་པར། དངོས་གྲུབ་ངེས་འབྱུག་ཉི་ལ་ཡིན་གྱི་
མཐུག་ཐོགས་སུ། བྱི་ནས་སྦྱ་མའི་རྣམ་པ་ལྟར། །མི་ལས་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་
འགྱུར། །ཁམས་གསུམ་བརྒྱ་དང་མི་བརྒྱ་བ། །མ་ལུས་ལུས་པ་མེད་པར་
འགྱུག། །ཅེས་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་རྗེས་ནས་སྦྱ་མའི་ལུས་འགྲུབ་པ་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དེ་
ཡིན་ནོ། །

ལེ་ཏུ་བརྒྱ་བཞི་པར། སྤར་ལྟར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། རྒྱ་རྒྱས་བྲ་བ་
དང་བཅས་བཞིན། །ཡན་ལག་ཀུན་ལྷན་བྱ་གཅན། །ལུས་དེ་མེད་པར་སྤང་བར་
འགྱུར། །དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ། །དབྱེས་པའི་རྩོད་རྩེད་སྦྱ་འཛིན་འགྱུར། །ནམ་

1 སྦྱ་ ཆང་

2 སྦྱ་ དག

མཁའ་མེ་བཞིན་དམིགས་མེད་བཞིན། །མཆན་མ་མེད་ཅིང་སྤྱི་བ་མེད། །སྤྱོད་གས་
ནམ་བུའི་སྤྱི་བ་ལྟ་སྤངས། །སངས་རྒྱས་དངོས་ནམས་དང་བུའ་བ། །མེ་མོང་གཟུགས་
བརྟན་རྩི་བཞིན་དུ། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བར། །ཉེ་རུ་ཀ་ཡི་དངོས་པོར་
གསལ། །ཞེས་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ལུས་རགས་བ་འདི་དང་བུའ་ནས། །མེ་མོང་གི་གཟུགས་
བརྟན་ལྟ་བུའི་གྲི་རྩི་ལྟེ་སྤྱང་འགྲུང་བར་གསུངས་པས་ནི། །སྤང་བྱིན་སྤྱི་མཐུན་
བ་ལྟར། །ཞེས་བ་གསལ་བར་བརྟན་བ་ཡིན་ཏེ། །དེ་མ་ལྟར། །མེ་མོང་ནང་གི་
གཟུགས་བརྟན་གྱིས། །སྤྱི་མཐུན་ལུས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །འདིའང་གྲི་རྩི་ཙུང་ལས། །རྩི་ལྟར་སྤྱི་མ་མེ་ལས་དང་། །རྩི་ལྟར་བར་མཐུན་
སྤྱི་ཡིན་པ། །ཉལ་ཏུ་གོམས་པའི་སྤྱི་བ་ཡིས། །དེ་ཡི་འཁོར་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་
འདོད། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབང་སྤྱང་བར། །རྩི་ལྟར་ཤེས་པའི་བདེ་ཆེན་པོ། །དེ་ཡི་
འདི་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་ཡིན། །གཞན་ལས་དེ་ཡི་འཁོར་འབྱུང་བ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། །གསུམ་བ་དངོས་དབང་དུ་བསྤྱང་བ་ལས་མཆོན་པའི་
ལྟ་སྤྱི་གྱི་བདེ་ཆེན་དང་། །སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གོམས་པ་ལས། །དཔེ་གསུམ་པོ་དང་འབྲས་
བའི་དེ་ཡི་འཁོར་བྱུང་གི་དེ་ལས་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ན། །སྤང་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་སྤྱི་ལ་བྱེད་ན་ནི། །རྒྱུད་སྤྱི་ལོག་མ་གསུམ་དུ་འབྱུང་
མ་ཞིག་འབྱུང་བས། །གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། །བར་སྤྱི་ད་
དཔེར་སྤངས་པའང་དོན་མེད་དོ། །

དེས་ན་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ལས་རྒྱུད་སྤྱི་མཐུན་ཙམ་ལས་བར་དོའི་ལུས་
འགྲུབ་བ་དང་འབྲས་བར། །ལྟ་སྤྱི་བདེ་ཆེན་གྱི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་ལས།

རྒྱུ་མེས་ཅམ་ལས་སྒྱུ་མ་ལྟའི་སྒྱུ་འཛིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའང་སློག་རྒྱ་ཏྲིར་
ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟན་སྒྲིལ་ཐམས་ཅད་འཆི་རིམ་
དང་མཐུན་མོད་ཀྱང་། སྟོང་གར་རྒྱུ་མེས་པ་བསྟན་པ་ལས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་
པ་འབྲེལ་བ་གཞན་གར་ལའང་མེད་པས། སྟོང་གའི་སྒྱུ་དེམ་གནད་ཆེ་མོད་ཀྱང་།
རྟོགས་དཀའ་བས་བཤད་པ་དེ་ཅམ་དུ་མ་ཐོན་སྤང་རོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཤེས་
ན་བཤད་རྒྱུ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ། བར་དོ་དང་དངོས་སུ་སྒྱུར་བའི་
ཤུགས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་དང་སྒྱུར་བའང་སྟོན་པ་དང་། ཡང་དེ་ལས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་སྒྱུ་རིགས་མཐུན་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་
དགོས་པར་བསྟན་པའི་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལས། བདེ་བ་གང་གིས་འཆི་
བ་འདིར། །དེ་ཡི་བདེ་བ་བསམ་གཏན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ལེ་ལུ་འདིར་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུའི་ཉེ་རུ་ཀ་གཉིས་ཀ་སྒྱུ་
མདོག་ནག་པོར་གསུངས་ཤིང་། བརྟག་པ་དང་པོའི་ལེ་ལུ་བརྒྱད་པར་རྒྱུའི་ཉེ་རུ་ཀ་
དཀར་པོར་ཡང་གསུངས་པས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཞན་རྣམས་མཐུན་ལ། སྒྱུ་མདོག་
མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ཡོད་དོ། །འདི་ཡིས་ས་བོན་སྤང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནི་ཀུ་སུ་
འིར་ས་བོན་བརྒྱུད་ལས་ལྟ་མོ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ལྟ་མོ་བརྒྱུད་
འབྲེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེས་ལྟ་མོ་འབྲེན་པ་མང་པོ་ལས་གསུངས་
སོ། །གཞོན་པ་མའི་ས་བོན་ལ་ཡི་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། ཁ་ཅིག་ལས་ཅམ་ཞེས་
ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ལྟ་མོ་དེའི་མཚན་ལ་ཅ་རྒྱུའི་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན། ཡི་ཞེས་
པའང་དེའི་མཚན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །རྟོ་རྟེ་སྟོང་པོ་དབང་

སྤྱིན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་ཡང་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱན་པར་མན་སྟེར་དོ། །བྱམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་པས་རྣམ་
རྒྱལ་དང་ལས་བྱམ་གཉིས་ལོགས་སུ་སྟོན་ནོ། །

དགའ་བྲལ་བཞི་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལྟར་ན་གཞུང་དོན་སྤྲོ་ལ། དེ་ལས་
གཞན་དུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན། མཆོག་མཐའ་དགའ་བྲལ་སྟོན་མ་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འདོད་
དོ། །ཐམས་ཅད་རྒྱད་དུ་སྤྲོས་པ་ནི་རྒྱད་ཕྱེ་ལོག་མར་ལྷན་སྐྱེས་མ་བསྐྱན་པ་དང་། ལྷ་
མེད་གྱི་རྒྱད་གཞན་དུ་ལྷན་སྐྱེས་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་མ་བསྐྱན་པར། མཐར་ཐུག་པའི་
རྒྱད་འདིར་བསྐྱན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གཉིས་སོ། །ལོངས་སྦྱོང་གིས་ནི་ཞེས་པ་བཞིའི་
སྤྲོས་ཟིན་ལྟར་མིན་པར་དོན་གཞན་དུ་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་འཆད་པ་དང་སྤྲོས་
ཟིན་ལའང་བཅན་ཐབས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང་། ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་
བ་ལ་བཤད་པ་གསུམ་སོ། །སྟོང་དང་སྟོང་མིན་ནི་བདེ་སྟོང་རེ་རེ་བ་མིན་པར་དབྱེར་
མེད་དུ་བྱས་པ་དང་། ལེའུ་བྲག་པ་ནི་སྤར་སོ་སོའི་རྣམ་དག་བཤད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་
འཇིན་པའི་དགོས་པ་དང་། ལྷའི་དམིགས་པ་གསལ་བའི་དོན་དུ་བྲིས་སྤྱོད་ནོ། །
མར་གྱི་བཙུ་བཞིས་ནི་དེའི་བརྒྱད་ཀྱང་མཆོན་ཏེ། དུས་ཁྱད་པར་བ་གསུངས་ཀྱི་
དུས་གཞན་ལ་བྲིས་མི་རུང་བ་མིན་ནོ། །

ལེའུ་བདུན་པར། སྤང་ཆེན་ཞེས་པ་ནི་མིའི་ལྷན་གྱི་མར་མའི་དུད་པ་ལ་སྤྲག་
ཆ་བྱེད་པའོ། །དུར་ཁྲོད་སོགས་ལ་ནང་བཤད་ཀྱང་ཡོད་དེ་སྤྲོ། །བརྒྱད་པ་ཀུན་
རྩོབ་རྣམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་མ་ཀླའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཕྱག་
རྒྱའོ། །ཡལ་ལ་བདེ་བ་སྤྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ཤེས་སྦྱོར་བ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུན་

གིས་ཐབས་ལ་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཐབས་ཀྱི་ཉེན་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །པལ་བས་བརྒྱ་ཅན་དུ་བརྒྱུད་པ་ནི།
འདྲི་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པར་བརྒྱ་ཅན་ལས་བཤད་པ་ནི། བརྒྱ་
ཅན་ལ་སོགས་པའི་བྱད་མེད་རིགས་བཞི་ག་བསྟན་བཅོས་དེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
རོ། །འོན་ཀྱང་ལག་སྒྲིས་རྩ་འཆོལ་བའང་བསྟན་བཅོས་དེ་ནས་བཤད་ཅེས་པ་ནི་
གཏན་མིན་ཏེ། འདི་ནི་མཐེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མེད་ནི་སྤྱི་
བཤད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་འཆད་པ་ལ་རྒྱ་རོ་གསུང་ཟེར་
ཞེས་པ་ལས་འབྱུང་རོ། །བཙུན་མོའི་ཤུ་གྲ་བ་དང་། སྤར་བཤད་པའི་བཙུན་མོའི་
ཁུ་བ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པར་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ། དེའི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྤྲོས་ནས་དེའི་དཀར་ཆ་དོ་རྩེའི་བྱ་གཤི་རྩར་འཇུག་པའོ། །མཉམ་ཟས་
ཅན་གྱིས་པར་ལའང་འཇུག་པར་བསྟན་ཏེ། ཀ་ཀུ་ལུ་ཁ་ཞེ་ཀ་ར་སོ་ཞེས་པའི་དོན་གོ་
ན་ཚུལ་དེ་ཤེས་སོ། །སྐལ་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་པ་ནི།
ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་པས་སྐལ་ལྷན་ཅིག་
ཅར་དུ་འཇུག་པ་དང་བཅས་པའི་འཇུག་རིམ་གཉིས་ཡོད་པར་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་སོ་སོ་
བ་ནམས་འཆད་མོད་ཀྱང་། རྒྱུད་འདིའི་འགྲེལ་བ་ཁྱད་ས་སྤྱབ་གང་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་མེད་ལ། རྒྱུད་དང་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་ས་སྤྱབ་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་
དུ་འཇུག་རིམ་མ་བཤད་ཅིང་། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། དམིགས་གྱིས་སྤྱག་ནས་བཀག་
པའི་ཕྱིར་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པའི་འགྲུང་འགའ་ཞིག་ལས། སེམས་
ཅན་གཤུག་པ་འདུལ་དགའ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ཏེ། འགྲུབ་འགྲུང་འདི་ལ་ཐེ་

ཆོས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོ་འདིར་མཆོག་འབྲུབ་པ་ལ་དབང་པོ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པོ་དགོས་པས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་རིམ་
གྱིས་མ་ཁྲིད་པར། དང་པོ་ནས་དབྱ་མ་བསྟན་ན་མི་གོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་
མེད་ཀྱི་རིམ་འབྲུག་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་
གཞུག་པ་ནི་སྟོགས་མ་ལྟ་བུ་བདོ་བའི་དུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཤིང་ཆེ་བའོ། །འདུལ་དཀའ་
བ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་ལས། །དུས་མཐར་གཞན་གྱིས་མི་འབྲུབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ལམ་འདི་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གྱིས་མི་འདུལ་བའོ། །དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ཆེ་འདིར་
མཆོག་འབྲུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། མང་དུ་ཐོས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་དགོས་
པར་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ནི་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་ཅར་གྱི་མང་དུ་ཐོས་
པ་ལྟན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དགོས་པས། དེས་གང་ལ་སྦྱོར་བའི་གཞི་གསུངས་ཏེ། དེའང་
དབྱ་མའི་བར་གྱིས་ནི་མདོ་སྟེང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་།
དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྟོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་
སྟོགས་པ་བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གསོ་སྦྱོར་ཞེས་
པས་སྟོན་ཏེ། བསྟེན་གནས་ནི་དགེ་བསྟེན་གྱི་གསོ་སྦྱོར་ཡིན་པ་དང་། བསྟེན་གནས་
ཆེ་འི་སྟོང་དུ་བསྐྱུང་བ་ནི་གོ་མའི་དགེ་བསྟེན་དུ་གསུངས་སོ། །

བསྐྱུང་པའི་གནས་བཅུས་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་བསྟན་ལ། དེས་ནི་བསྟེན་
རྩིགས་ཀྱི་སྟོམ་པའང་མཆོན་ནོ། །སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་
འཛིན་པའང་བཟུང་ངོ། །བྱུང་མཐའ་བཞི་སྟོན་པ་ནི། གཙོ་བོར་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེང་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་

བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནད་དུ་མ་གསུངས་པ་ནི། དེས་བདག་
མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་། བྱལ་
མཐའ་སྤྱོད་པ་གཞན་གསུམ་གྱིས་རིམ་ལྔར་གཏན་ལ་བབ་པ་མཐའ་དག་པར་མ་ཤེས་
པར་དབྱེ་མའི་དོན་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་
དུ་བདེ་སྤོང་སྤྱོད་པའི་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་
པའི་དོན་ནི། འབྲེལ་གྱི་བཤད་མཆོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་ཆད་མར་བྱས་ནས་དེས་ཅེ་
ཞིང་རོལ་བའོ། །འདིར་ཁ་ཆེ་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པས་གནས་མ་བྱུ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་
རྣམས་ཡོད་དུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཡང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམས་སྤྱོད་པ་
པར་སྤྱོད་པས་དེའི་གནད་ཀྱིས་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། མདོ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
སོ་སོར་བཤད་པ་འབྲེལ་བྱེད་དུ་བྱེད་དོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་བྱས་
པའི་གཞི་ལྟ་འདོད་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་རྟོགས་ན་དེས་དགོས་པ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་དོ། །མདོ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་
མདོ་སྤྱོད་ཅི་མཛོད་འབྲེལ་སྤྱོད་བཅས་ལྟར་ན། བསྐྱེད་བཅོས་དང་འགལ་བ་ནི་སྤྱོད་
མདོ་དང་འགལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཅོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་པའི་སྤྱོད་པ་མཛོད་
པ་སྤྱོད་བདུན་ཆད་མར་མི་བྱེད་ཀྱི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མདོ་ཉིད་ཆད་མར་བྱེད་པས།
ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་སྤྱོད་ཅོད་མེད་རྣམས་སོ། །བསྐྱེད་པ་ལས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་སྤྱོད་
ལས་བཤད་པ་ནི། ལུ་ཏིག་སྤོང་བར་མདོ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤྱོད་
ཤིན་ཏུ་ཐབས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཏེ། དེའང་ཆོགས་སྤྱོད་བཅད་པ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། ཆོགས་སྤྱོད་བཅད་པ་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོགས་སྤྱོད་བཅད་པ་གཉིས་པའི་

གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བཟང་པོ་སྒྲིག་བ་དང་། ཆོས་
བཞི་བ་དང་། རྒྱ་ཆེར་རྒྱ་བ་དང་། ས་བཅུ་ལྔ་མཛེས་པ་སྒྲིག་པ་སོ། ། ཞེས་
མཛེས་པ་ཞེས་པ་ཆེད་མཛེས་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྲིག་པ་མཛེས་སྒྲིག་པར་བཤད་དེ། ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་དོ། ། རྒྱ་ལ་འབྱོར་སྒྲིག་པ་ནི། མཛེས་པ་རྒྱ་ལ་འབྱོར་སྒྲིག་པའི་དགེ་སྒྲིག་
ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་རྒྱ་ལ་འབྱོར་བསྒྲིག་པ་ལ་བཅོམ་བ་སྒྲིག་པ་ཡིན་
ཅིང་། རྒྱ་ལ་འབྱོར་སྒྲིག་པ་བཞི་བརྒྱ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། རྒྱ་ལ་འབྱོར་སྒྲིག་པ་
གང་ཡིན་སེམས་ཅིང་བ་མིན་ལ། འདིར་བཤད་པ་འདི་འདྲ་བ་རྒྱ་ལ་ཉན་ཐོས་སེམས་ཅིང་
པའི་མིང་རོ། ། དེའང་སྒྲིག་པ་རྒྱ་ལ་འབྱོར་སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། གཞུང་དེའི་
ལུགས་ལྟར་དུ་བྲུབ་པའི་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་རྒྱ་ལ་སོ། ། དེའང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་
བ་དང་སེམས་བདེན་པར་འདོད་པའོ། །

སྒྲིག་སེམས་ཅིང་བ་སྒྲིག་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པའི་དོན་དུ་འང་འདོད་
པས། དེ་གཉིས་ལ་མཆོག་དམན་མི་འདོད་ཀྱང་། རྒྱ་ལ་འདི་ནས་གང་གསུངས་པ་
བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལུ་ཉིག་སྒྲིག་པ་ལས།
བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་སྒྲིག་སེམས་ཉིད་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲིག་པས་ན། ལྷ་
ཆོག་པ་པའི་དག་སེམས་ཅིང་བ་སྒྲིག་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ལ་འབྱོར་སྒྲིག་པ་དང་། སེམས་
དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རོལ་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། གཉིས་སྒྲིག་གི་རོལ་མེད་
པའང་མིན་པས་དབུ་མ་པར་བཤད་དེ། ལྷ་མ་དང་བྱི་མ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་
པའི་ལུགས་སོ། ། སེམས་ཅིང་རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱ་ལ་བདེན་པ་སེམས་ཅིང་བ་
དང་། རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལ་དབུ་མ་པར་འདོད་དོ། ། བསྒྲིག་པ་དང་། ལྷ་མ་དང་། ལྷ་མ་སོ་སོས་

ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་ལ་བཤད་དོ། །ཤེས་
པས་སྒྲགས་གྱི་རིམ་པ་ཀུན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་། རྣམ་འབྱོར་དང་། རྣམ་འབྱོར་མ་དང་།
རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དང་ལྟར་བྱེད་ལ། ཀུན་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ཡིན་གྱི།
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཐའ་ཡས་པས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་རྗེས་ཞེས་པ་སྒྲགས་གྱི་རིམ་པ་
ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ། །འདི་ལ་པརྟེན་ཁ་ཅིག་བཞི་པ་ནི། འདུས་པ་སོགས་དང་། ལྷ་པ་ནི་
རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་པས། དེའི་ལུགས་གྱིས་པ་རྒྱུ་གྱི་གོང་ན་མ་
རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་སྤེའི་རིམ་པའི་མཆོག་དམན་འདོད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ།
དབྱ་ནག་ལས། རྒྱུ་གྱི་མཐར་ཐུག་འདུས་པ་སྟེ། །མ་བྱང་འབྱང་བར་མི་འབྱུང་
རོ། །ཞེས་དང་། ཞལ་ལྷང་ལས། གོང་ན་མེད་པའི་ལྷང་ཆེན་པོ། །ཞེས་པ་དང་།
གསང་བ་བྱུང་བར། དཔལ་ལྷན་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད། །ཅེས་སོགས་དུ་མ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་པརྟེན་ཅན་ལས། བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། རྣམ་
འབྱོར་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མ་དང་། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་
སྒྲགས་གྱི་རྒྱལ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི། གསུམ་པར་བཤད་པའི་རྣམ་འབྱོར་
གྱི་རྒྱུ་ལས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མ་ཞེས་བསྟན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་བའི་རྣམ་
འབྱོར་པ་རྒྱུ་དང་། མ་རྒྱུ་གཉིས་སྟོན་པས་གཉིས་ཀའང་གྱུར་ལས། རྣམ་འབྱོར་
སྒྲ་མེད་དེ་ལྟག་ལའོ། །ཞེས་གསུམ་པའི་ལྟག་མ་སྟེ་གོང་མ་ལ་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་བྱེད། འདུས་པ་སོགས་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱུ་ལས་གཞན་དུ་མི་
བྱེད། །

གལ་ཏེ་སྒྲགས་གྱི་རིམ་པ་ཀུན་ཤེས་པས་རྒྱུ་སྤེའི་བཞི་འདྲིན་ན། དེའི་རྗེས་

སུ་ཤེས་པ་སྟོན་པ་ལག་ཏུ། དེ་ལས་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། སྟོན་
མེད་དེ་ཤེས་པ་སྟོན་པ་ལག་ཏུ། རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེའི་རྒྱུ་སྟོན་པ་སྟུན་པ་སྟུངས་པ་ནི།
སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་ཞུས་པ་སྟུན་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པ་སྟེ། རྒྱུ་གཞན་ཀྱི་རྒྱུ་གས་
རིམ་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྟོང་བའང་། འདི་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་
དགོས་སོ། ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ། དེས་མཆོན་ནས་འདུས་པ་བསྟན་
པས་ནི་རྒྱུ་གས་རིམ་ཀྱི་གནད་སྟུ་ལུས་དང་། འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་ཞུས་
གཞན་དུ་མི་གསལ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཞུས་ལའང་དེའི་རིགས་པ་
སྟུང་ཤེས་དགོས་སོ། །ལེ་ལུ་དགུ་པ་ལས། སྟུང་གསུངས་པའི་བསད་པའི་སྟུགས་
དང་སྟུན་སྟེགས་སོགས་ནི་སྟུང་བཏང་ལ་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དམིགས་
བསལ་དུ་རྟུལ་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པས། སྐྱེད་པ་ལ་འཁྱེད་
པ་བྱེད་པ་ཞུས་བྱ་བ་དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་བྱས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་ན། དེའི་
ཆེ་སྟོང་རྒྱུ་ཆེན་པོས་ལུས་ཀྱི་ཁ་སྟོང་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་གཉིས་སོ། དངོས་
བྱུང་ནི་ལས་དེ་འབྱུང་བའང་། མི་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་དུ་སྟེ་བའོ། །བསམ་གཏན་ཀྱི་ལག་
པས་བསྟུབ་བྱའི་ལྟེ་བའི་ཅ་བ་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། ཞེས་བསྐྱེད་པ་ལས་ཏེ། བཤད་
ལས་དུ་མེ་འབར་བའི་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁབ་བཅུག་ནས། མི་སྟུང་སྟུང་། ཞེས་བརྒྱུད་
ནས་ལྟེ་བའི་ཅ་བར་དབྱུང་བ་ནག་པོ་བསམ་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །རི་ལྷར་
སྟུགས་ཀྱི་གཟུགས། ཞེས་པ་ལ། རི་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བསྟུངས་ཞེས་སྟེགས་སྟེང་
བར་འབྱུང་སྟེ། བསྟུབ་བྱའི་རང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྟུངས་པ་སྟེ་བྱུང་བར་བྱས་པ་ལ་
བཤད་དོ། །ཁ་ནི་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་དང་སོ་སོར་བྱེད་ནས་ཁག་སྟུགས་པ་ནས་ཁ་འོག་

དུ་བཞུགས་པའི་བར་དུ་བསྐྱོད་པའོ། རིན་ཆེན་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུའོ། འདིར་དཔེ་
དོན་འདི་གཉིས་སྟོན་པ་ནི། ཉེ་རུ་ཀའི་རྣམ་དག་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་
རྣམ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རང་རིག་པའི་དག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
བུའོ། རྣམ་པ་པོའི་སྐད་དོན་ནི་ཆགས་པ་ལ་འདང་འཇུག་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་
སོ། རྣམས་པའི་ཐུགས་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་ནག་སོས་སོ། རྣམས་སྟོང་
རྩེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་བསྟོན་བཞིའོ། རྒྱལ་སྐྱེད་
ཅེས་པ་ལ། རྒྱལ་རྒྱུ་ལྡན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་པར་ཡང་བསྟུན་ཏེ། རྒྱལ་རྒྱུ་ལྡན་
ནི་འཁོར་ལོ་སོགས་ལྟེ། རྟེན་ནི་སངས་རྒྱས་ལྡན་པའོ། རྒྱལ་ས་བུ་བའི་
རྒྱལ་ས་ནི་འདིར་བཞད་པ་ལ་ཅ་རྒྱལ་ས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། རབ་དུས་པའི་
དགོས་པ་ནི་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། རབ་དུས་ཀྱི་དཔྱད་པས་ལ་གཉིས་ཡིན་ལ།
དཔྱད་པ་ནི་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟན་བསྟན་ཏེ། དཔྱད་པ་དང་པོ་བཙོ་ལྟ་དང་།
ལྟ་མོ་བཙོ་ལྟ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་སྟེང་ནས་བུའོ། རྣམས་ལྟེ་དེ་ནི་དང་པོ་ནས་
ལྟེ་བར་གྱི་གསུངས་པ་ནི། ཀ་ཅ་ཆ་ཏ་པའི་སྟེ་ཆོན་མོ། མཐར་གནས་ནི་ལ་སོགས་
བཞི་དང་། ལྷ་སྐྱེ་ཏ་ཏོ་བའི་སྟེ་ཆོན་མོ་འགྲོ་སོགས་བཞིའོ། འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི། རྒྱལ་ས་
ལེར་རེངས་པ་ནས་ཀྱང་ཀྱང་སྟེ་བར་གྱིས་རྒྱལ་ས་ཆོན་བརྒྱད་གསུངས་པའི་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་འདི་འདྲ་འཇུག་པ་ལ། སྟོང་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཐིག་ལེ་ལྟེ། རྟེན་པ་ལྟེ།

མདོག་དཀར་ནི་རེངས་པའི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་རྩ་བ་དང་ནག་སོས་བས་
བཞད་ལ། རྒྱུད་གཞན་དུ་སེར་པོར་བཞད་དོ། རྣམ་མཛད་ཡི་གེའི་བདག་སོ་དང་།

དབང་ཕྱུག་དང་ཕྱ་བོ་དང་། གཉི་ཕྱག་གི་རིགས་ནི་ཨོ་ཡིག་གོ་། རིག་བྱེད་ཀྱི་དང་པོ་
ནི་ཨོ་ཡིག་ཡིན་ཡང་འདིར་ཨོ་ཡིག་གོ་། མཐར་གནས་པའི་གསུམ་པ་ལ། ཡང་ནི་དེ་
ཉིད་ཡང་དག་ལྟར། ཞེས་པ་ནི། ལ་ཉིས་བཅེགས་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་བ་མི་
ཅུ་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་གསུམ་གྱི་སྤྲུགས་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལེ་འུར་བ་འདད་པའི་སྤྲུགས་དང་
སྤྱར་ལ་བརྟའོ། །ཕྱག་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོ་ནི་དང་པོ་ལ་ཞེས་པ་གསུམ་གྱི་
ནི། ལ་ཀའི་ལ་སྤྱར་དང་། ཨ་དེའི་སྔོག་རུ་སྤྱར་བ་སྟོན་པས། ཨ་བྲལ་དུ་མི་བྱའོ། །དོ་
རྩི་མཛེས་མཐའ་རུ་སྤྱོ། ཞེས་པ་ལ། ཀྱུ་སྤྱུ་ཤིར་དོ་རྩི་མ་ནི་ལྟའོ། །དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེའི་
མཐའ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཨེ་སྟེ་དེ་དང་ལྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དོ་རྩི་མའི་
དབྱངས་ལ། མཐའི་ཆོག་དག་སྤྱར་བ་དགོས་སོ། །མཐའ་འཕྱ་བ་ན་ལྷ་སྤྱུ་ཤི་གསུམ་
པ་དང་། མཐར་གནས་པ་ཡི་བཞི་པ་ནི། སྟེང་དུ་མེ་ཡིས་རྣམ་པར་བརྒྱན། ཞེས་
མཐར་གནས་ཀྱི་བཞི་པ་བརྟུས་ཀྱང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ལ་བ་དང་། སྤྲུ་གཉིས་
གཟུགས་གཅིག་པ་དང་། ཡི་གྲི་རྒྱ་ན་ན་ལ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་པར་བེ་དང་། རྟོག་
བརྟུན་གྱི་སྤྲུགས་བརྟུ་བར་མི་སྤྱ་བ་བྱུང་བས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མཛོན་
ནོ། །ལེ་འུ་བཅུ་པ་ནི་གོ་སྤྱུ་ལ། བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ལག་པའི་རི་མོ་དང་འག་མདོག་གིས་
རིགས་སྟོན་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་རིགས་མཐུན་བྱུང་ན་དགའ་བས་དེའི་ཆེད་ཡིན་ལ།
རིགས་ངོ་ཤེས་ནས་འདུ་བའི་ཆེ་རི་སྤྱར་བ་ནི། ཆལ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་
ནོ། །འདི་ནི་དགོས་པ་སྟོན་སྤྱེས་མཆོན་ཉིད་རྩི་གས་པར་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྤྱུ་ཅལ་
དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་བྱེད་པའི་ཅུ་ལ་སྟོན་ཏེ། དོ་རྩི་མཁའ་འགྲོ་ཅ་འགྲེལ་ལས་ངེས་པར་
ཤེས་དགོས་སོ། །ཤིན་རུ་བཀལ་བ་ནི་ཤིན་རུ་བརྒྱུད་བ་ཞེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་ལ་བཞུགས་པའི་མང་དུ་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
གོ་དགོས་སོ། །ཡེ་ཤུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་དོ་རྩེ་རབ་གནས་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་
ནས་གནས་པའོ། །དགའ་བའི་གནས་སྟེར་བཞི། དེས་ཐབས་ཀྱི་ཀུན་ལྟ་བུ་ཞུ་བར་
བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ཞེས་པ་ནི་དབང་བཞི་པ་ཡི་འོ། །ཆེས་ཐ་བ་ནི་སྒོ་རགས་
པས་མི་ཤེས་པའོ། །དོ་རྩེ་འདི་དཀྱིལ་ནི་མཁའ་འབྱུང་བ། ཞེས་བསྟུར་བས། སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སྟོང་པོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པའི་སྟོང་པོ་ཀྱི་དོ་
རྩེ་འོ། །ནམ་མཁའ་འབྱུང་བ་ནི་གཉིས་སྟེར་མེད་པའོ། །རྩལ་བྲལ་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་
པའོ། །མཐར་སྦྱིན་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་པ་མང་པོས་མཐར་སྦྱིན་ཀྱི་དོན་དུ་བཞུགས་པ་
ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཐར་པ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་སྟེར་བའོ། །ཞི་བ་ནི་ཉེར་འཆེ་ཞི་
བའོ། །བཞི་པ་ལ་ཁྱོད་རང་གི་ནི་པ་ནི་ཁྱོད། ཅེས་འབྱུང་ལ། ཁྱོད་རང་གི་པ་ནི་དོ་རྩེ་
འཇིན་པའོ། །ཁྱོད་ཅེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟེན་པས་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའོ། །ཞེས་བསྟུངས་ཅན་ལས་བཞུགས་དེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཁྱད་པར་བཞི་ཁྱོད་རང་
གི་འདོད་དོན་བསྐྱེད་པས་བྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་རྟེན་པ་ནི་རང་གི་གནས་ལུགས་
ཀྱང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཉོན་པའི་དོན་ནོ། །དོར་བད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་
གཙོ་བོར་ནི་ལས་ཀྱི་དང་སྦྱོར་བའི་དུས་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤུ་དང་སྦྱོར་བ་ནི་འདྲ་བའི་ཐུགས་
སོ། །སྤྱགས་འདི་གཉིས་ཀའི་མཐར་ཀའློ་ཀུ་རུ་ཤེས་པའི་ཞེས་བདག་གི་བྱ་བ་མཛོད་
ཅིག་ཅེས་འབྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི། དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནི། ཅ་རུར་
ཞུན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱི་དང་སྦྱོར་བ་ནི་བསྐྱེད་བྱིན་སྟོབ་

1 སྐྱུ་ བ

ཐབས་ཀྱིས་དང་། རྗེ་བྱིན་རྒྱལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་པར་བོད་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་བས་ན།
རང་ལ་གྲོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསྐྱེད་བའོ། །མདུ་རྩ་ག་སྤྱུ་ཁད་རྟེན་ཞེས་
བ་ནི། ཆགས་བ་ཆེན་པོའི་བདེ་བ་སྤྱིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བའོ། །

པར་སྤྱུ་ཁ་རྩ་པའི་པར་དང་རྩ་ག་ནི་དོན་གཅིག་ལ། བདེ་བ་འཛིན་བ་ནི་པར་འཛིན་
ཅེར་བྱེད་མི་འཕོ་བར་བྱང་སེམས་འཛིན་བ་དང་། བེ་ཤུ་ནི་སྤྱོད་ཆོགས་བ་སྟེ། རྩ་གར་
ཚོལ་བའི་བྱ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་བ་དགའ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་བ་སྟེ། ཐབས་དེས་
སོ། །རྩྱུ་ནི་སྤྱེད་བར་བྱེད་བ་སྟེ། །གསུམ་ནི་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྗེ་
ཇི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བ་ནི། བརྒྱ་མདུ་དེ་ལ་ཞེ་སྤང་ཆེན་པོའི་རྗེ་ཇི་སྟེ། ཏེ་རུ་ཀར་
བྱས་པའི་རྗེ་ཇི་ཇོ། །ཅ་རུར་ལྷན་རྒྱུད་ཡ་ནི་དགའ་བའི་སྤྱིན་བ་སྟེ་དེ་དང་ཀའི་ཞེས་བ་
གཉིས་སྤྱར་ཇོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་པན་ཚུན་དུ་དགའ་བ་བཞི་བཞི་
སྟེར་བའི་ཚུལ་ནི། ཀ་ཀུ་སྤྱུ་ཁ་ཞེ་ཀ་ར་སོ་རྩ་ཟ། ཞེས་པས་སྟོན་པའི་ཀ་ཀུ་ནི་བྱ་རྒྱུ་
གོ། །སྤྱུ་ཁ་ནི་གདོང་སྟེ་བྱ་རྒྱུ་གདོང་མ་དང་། མཁའ་འགོ་གདོང་ཞེས་གྲགས་བ་སྟེ།
གཉིས་ཀའི་རྩྱུ་རྩྱུ་མར་སྟེ། །ཞེ་ཀ་ནི་གཅིག་བ་སྟེ། "དེ་འདར་¹སོ་ཞེས་པས་རྩ་
གཅིག་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཅ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་སྤང་པས་དམ་དུ་བཅེངས་ཏེ་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པའི་མཐུ་ལས་རྩ་ཟ་སྟེ། མགོན་པོ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའོ། །ཟེ་རུ་འབྲུ་ཞེས་བ་
ནི་མགོན་པའི་པར་འཛིན་སྟེ་བའོ། །དེ་འདར་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་གནས་གསུམ་དུ་འགོད་བ་
དང་། རྗེར་པད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྤྱིན་དུ་རྩྱུ་ལས་རྗེ་ཇི་དང་། མི་ལས་ཞོར་བུ་
བསྐྱེད་བ་དང་། ཞེ་ལས་པར་བསྐྱེད་པའདར་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཨི་ཡིག་གི་

1 དེ་འདར་

ཨ་དང་། མཐའི་ཨ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱད་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚུད་པར་བྱས་པ་ནི།
ཨའི་མཆོན་དོན་རང་བཞིན་སྤྱི་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་། ཨས་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱས་བསྐྱེད་
པའི་བདེ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱད་ཀྱི་དོན་བཅེངས་པར་བསྟན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་
ཞིན་ཏུ་གྱུས་པར་བྱའོ། ། །།སུ་མཐུ་ལོ། །

༡༡། །སྒྲུབ་བྱག་གི་རྩོམ་ཆེན་ཆེན་གསུམ་བཅད། དེ་ལོ་བཟང་པ་
 གྲུས་འཁོར་གྱི་ཟིན་བྲིས། གྲུས་འཁོར་གྱི་མངོན་
 རྟགས་དང་དབང་གི་ཟིན་བྲིས། སྒྲུབ་
 བྱག་ཉེར་མཁོའི་ཟིན་བྲིས། འཆི་
 འག་དང་ཆེ་ལྷག་རྩི་ཅམ་
 ཡོད་དཔྱད་པ་ནམས་
 བཟུགས་སོ། །

༡༢། །དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བྱག་འཆོལ་སོ། །སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་
 གཏན་ཡན་ལག་གིས། །ཨ་ཐ་རྒྱ་ཤིང་ཡར་སྒར་སྟོག་སྤྱད་ཤེས། །སྒྲ་གཅན་ལས་ནས་
 རྒྱང་སྒྲགས་མི་ཕྱེད་བས། །སྤྱན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཐབ་མོ་རྩོད་བཟླས་ཤེས། །བྱམ་བ་
 ཅན་གྱིས་སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གཉིས། །དབྱ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱོར་བྱེད་ཚུལ་
 ཤེས། །འཛིན་པར་ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སྟོག་ཞུགས་བས། །དག་པའི་སྤྱུ་ལས་སྟོ་དང་བསྤྱ་
 བ་ཤེས། །རིས་བློར་སྟོང་གཟུགས་བྱུག་ཀྱའི་ཆ་སྒྲིམ་གྱིས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་
 སོའི་འབྲེན་ཚུལ་ཤེས། །དེ་ཕྱིར་ལུགས་འདི་དུས་འཁོར་ཚུལ་སྟོ་བ། །ལུགས་གཞན་
 དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་དུས་འཁོར་ཚུལ་སྟོ་བ། །དེ་དག་
 ཚུ་ནང་ཤར་བའི་རྒྱ་གཟུགས་བཞེན། །ཞེས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱོར་བ་ཡན་ལག་

ཐུག་གི་དོན་དེ་ཚིག་ས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ས་གསུངས་པ་ལོ། ། །

༩ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྤྱད་འཆོལ་ལོ། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་
འཁྲིད་པ་ལ་གསུམ། རོག་མར་དགེ་བ་སྦྱུངོ་མེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག །བར་དུ་དགེ་
བ་གསུང་དོ་མེ་ཉིར་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཐ་མར་དགེ་བ་སྤྱད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་མེ་
བསྦྱབ་པ་སྦྱབ་ཆེན་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསུགས་སྦྱབ་བྱེད་སོར་
སྦྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། དེ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་
ནི། དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱན་ལས། གྲུ་ལ་དྲུག་དྲུག་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
སོར་སྦྱད་ཀྱི་མཆོན་དོན། སྒོམ་པའི་དུས་མཆོམས། ཡན་ལག་གི་སྒོམ་པའི་མཆོན་
ཉིད། ཆོད་མ་གང་ཡིན་པར། སྦྱང་གཞི་གང་དག་ཚུལ་དང་དབྱེ་བ། གནས་སྐབས་
དང་མཐར་སྤྱད་གི་འབྲས་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་ལྟ། སོར་སྦྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་
འབྱུར་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་སྒོམ་ཚུལ། དཔོགས་ཆོག་སྒོམ་འགྲོ་ལ་
ཤི་ཡང་རྣམ་འབྱུར་གོམས་སྟོབས་ལས་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་
མཆོན་མའི་རྣལ་འབྱུར་དང་། ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱུར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
དྲུག་ །གང་དུ་བསྒོམ་པའི་གནས། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས། མིག་གི་ལྟ་སྟངས། དབང་
པོའི་བྱེད་བཅེངས། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ། ཉམས་ཉོགས་སྦྱེ་ཚུལ་ལོ། །"གཉིས་པ་
ནི།¹ གསུམ་པ་ནི། ཇི་མེད་འོད་ལས། འཁོར་ལོ་ཅན་ཀྱི་ཞེས་པ་གཙུག་ཏོར་ཀྱི་ཁོ་
པོའི་བལྟ་བས་ཞེས་པ་མིག་མི་འཇུག་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཆོན་མར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་
སྟེང་དུ་བལྟ་བ་ཅན་ལས་གཞན་གསལ་བར་མ་གསུངས་སོ། །སྤྱི་པ་མིག་འབྱེད་

1 ལྷ་ རྩ་ བོད་ མཆོག་ གཉིས་པ་ནི་ཞེས་པ་འདི་མི་འདུག

ལས། གཙུག་རྟོན་དུ་བལྟ་བར་བཤད་ཀྱང་དོན་མིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི། རྣམ་འབྱོར་གསུམ་སྟོང་ལས། བྱེད་བ་ལྔ་ལ་བཅིང་བ་གཉིས། །སྒྲ་
མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་བ་ལྔ་ནི། དབང་པོ་
ལྔ་ལོ། །བཅིང་བ་གཉིས་ནི། དབང་པོའི་རྒྱུད་ཤི་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་སྟོང་སྟོང་གཉིས་ནས་
འཆིང་བའོ། །ལྔ་བ་ནི། དམིགས་པ་འདིས་སྟོག་དབུ་མར་སྟུང་བ་ནི་དུ་མ་ཞིག་བཤད་
ལ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་དབུ་མའི་གནས་གཅིག་ཏུ་སེམས་གཏོང་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས།
སྟོན་མའི་དབུས་བྱང་བ་ན་རྒྱ་རྒྱའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པས་དེར་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་
རྒྱུད་ལས། སོ་སོར་སྟུང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །གང་
ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་དག་ནི། །བཀོད་བ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་སྟང་། །མཆན་མའི་མཐར་ནི་རེ་
ཁྲ་གང་། །དེ་ལ་སྐྱ་ཆོགས་རྒྱ་མི་རྒྱ། །མ་ལུས་སྟོམ་པར་བྱེད་དེ་ལ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལས་ཤེས་ཏེ། མཆན་མ་བཅུའི་མཐར་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་མཐོང་བ་ནི། མའི་སྐྱ་ལ་ཨ་ལ་
རྒྱ་རྒྱའི་མཐོང་བ་དང་། དེའང་སོར་སྟུང་གི་སྐབས་སུ་ཡིད་གཏོང་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རྒྱའི་ཡིད་གཏོང་བའང་གནས་གཞན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་རི་
གི་ཨ་ར་ལི་ལས། མིག་བྱེད་བྱེན་དུ་བརྒྱུག་ནས་ནི། སྟོན་མའི་དབུས་སུ་སེམས་
བྱས་ན། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །བཤ་ཆེན་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་། དབུ་
མར་རེངས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཉིད། །ཅེས་བཤད་དོ། །

༥ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །འདིར་གཉིས་སུ་མེད་བ་རྣམ་
འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བ་རྒྱུད་དང་། མའི་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་གྱི་
ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ནས་གསལ་བར་སྟོན་བ་ནི་བདེ་སྟོང་

སྐྱར་ཉེ་བཤོམ་པའོ། །དེའི་བདེ་བ་ནི་སྲོག་རྩུ་རྒྱུ་འཁུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སྲོག་རྩུ་རྒྱུ་འཁུགས་
 གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ལས། ཉང་གི་རྒྱུ་ནི་དོར་བརྒྱས་དང་
 བྱས་པ་ཅན་ལྟ་བུའི་རྒྱུར་སྦྱོར་གྱེད་པ་དང་། ཅ་དབུ་མའི་གནད་ཆེ་སར་ཐིག་ལེ་
 སོགས་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བཤོམ་པའོ། །ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱུ་ནི། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 དེགས་བཞི་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་ཆོགས་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཤོམས་པའི་
 ལྷ་མོ་དང་། རྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའོ། །འདི་ལ་རྒྱུད་གཞན་ནས་ཐབས་དེ་
 དག་གིས་བྱངས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདེན་སྐབས་ན་དེ་ཉིད་དང་རྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
 བ་གཉིས་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྐྱར་ནས་བཤོམ་པ་དང་། སྐྱུ་ལུས་བཤོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཆོག་གི། །སྤ་མ་ནམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་རྟོབས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་འདེན་
 ཐབས་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། ཐབས་སྤར་
 བཤད་པ་དེ་དག་མིན་པ་ཕྱག་རྒྱའི་སྟོན་པ་བདེ་ཆེན་འདེན་ཐབས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་
 རྒྱུད་གཞན་ཏུ་སྤས་ནས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་མ་བསྟན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟུམ་ན།
 དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་དཔེར་གྱེད་དོ། །གྱེད་ལུགས་ནི། ལས་རྒྱ་དཔེར་
 བྱས་པའི་དོན་ནི། རྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའོ། །ལས་རྒྱ་ལས་བདེ་བ་བསྐྱེད་
 པ་བཞིན་ཏུ་རྟོང་གཟུགས་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་ན་ཚུལ་

དེ་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བར་མི་སྟོན་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
ལས་གསལ་བར་སྟོན་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་འདྲ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེས་བྲངས་པའི་དགའ་བ་གསུམ་ཀྱི་མཐར་སྐྱེས་
པའི་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་འགྲུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བར་
འཛིག་གི། ཕྱག་རྒྱ་དེ་དང་བལ་བའི་ཐབས་གཞན་གྱིས་བྲངས་པའི་སྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
དགའ་བར་ནི་མི་འཛིག་གོ། འོན་པའང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲེན་པའི་སྟོང་གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་རི་ལྷར་བྱས་པས་འབྱུང་ཅེན། དེ་ལ་ནི་སྟོན་དུ་
གཟུགས་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། སྟོན་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པས། དེ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་ལ་
ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་བྱུང་བ་དགོས་པ་ནི། ཉིན་
མཆན་གྱི་རྟགས་བཅུ་ནི། སྟོན་དབྱུ་མར་ཁྱུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་ལ། ད་
གཞོད་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་ཆེན་ཡང་སྟོན་དབྱུ་མར་ཁྱུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་
ལས་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། ད་ལྟའི་རྟགས་བཅུ་མི་བརྟན་ནའང་ད་གཞོད་ཀྱི་
གཟུགས་དེ་མི་བརྟན་པར་འགྱུར་བས། དེ་བརྟན་པོར་བསྐྱབ་པ་ལ་ད་ལྟའི་རྟགས་
བཅུའང་བརྟན་པ་ཞིག་དགོས་པས་གཟུགས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོར་བསམ་གཉིས་
གསུངས་སོ། །སྟོན་སྐྱབ་པ་དགོས་ལུགས་ནི་དོར་བརྒྱས་དང་བྱམ་པ་ཅན་གཉིས་
ཀྱིས་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པས་ནི་སེམས་རྗེས་
སུ་བྱེད་པ་དེ་བརྟན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བྱས་པས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་འཕེན་པ་
བཏང་བ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་འོང་བས་སྟོན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོན་འཛིན་གྱི་
ཡན་ལག་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟན་པ་ཕིན་ཏུ་

གནག་པ་དང་། བྱེད་མིག་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་དུ་སྟོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲུལ་བ་
 དང་། སེམས་སྒྲིན་མཆོམས་སུ་གཏོད་པ་གསུམ་དངོས་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོང་བ་ལ་
 བྱེད་ཆོད་གཅོད་ཚུལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེན་མོང་བ་དང་
 འབྲེལ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་རྟགས་རྩོགས་པ་དགོས་ཤིང་། བྱིགས་ཆགས་སུ་
 འཆར་བ་མ་དེས་བ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ལོག་པ་རྣམས་སྟེན་ཅུང་ཟད་རེ་
 འཁྱོངས་པ་ཚུན་ཆད་ནི་སོར་སྟུང་དོ། །དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་
 བྱེད་མིགས་པ་ལྟ་མ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་བརྟན་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་མིན་
 ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྟ་གཤམ་སོར་སྟུང་གོམས་པའི་སྐྱོང་བ་བསྐྱེད་རིམ་
 དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སོར་སྟུང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་བྱས་པས་
 སྤང་བཤུད་པ་སྟེན་རེས་ཅན་དུ་འཁྱོངས་པ་བརྟན་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ངོ། །¹དེ་ལྟར་
 བྱས་པས་རྩ་དབྱེས་སྤང་བ་འགྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ན་དོར་བསྐྱེད་དང་བྱས་པ་ཅན་གྱི་
 སོག་ཚོལ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཟིན་པར་བྱས་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་། འཛིན་པའང་རེ་ཞིག་ལྟ་
 བའི་བྱས་པ་ཅན་གྱིས་ཆོག་གོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སྐྱོང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་མཆོན་
 ཉིད་ཆང་བ་འགྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་ཀྱང་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་མི་རུས་པ་ཞིག་བཤུད་པས།
 དེའི་ཆེ་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་ག་ཟུགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤང་བ་
 རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྐྱོང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་དང་སྐྱེ་ལུས་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ཏུ་བཤུད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་ལྟ་བུས་བཀའ་ནས། “བེམ་²
 བའི་སྤང་ཁམས་སོགས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ལས་ཤེས་པར་རུས་སོ། །འདུས་པ་ནས་

1 ད

2 བེམས

སྟོན་དུ་སྟོག་བསྐྱབས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱ་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
ཆེ་ཡུལ་དང་བཅས་པར་འབྱུང་ཅིང་། དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལྷན་སྦྲེས་
བསྐྱེད་པར་བྱས་པས་དུས་འཁོར་བཞིན་དུ་གཟུགས་བསྐྱབ་པ་མ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་དུས་འཁོར་ནས་ལྔར་བཤད་པ་ནི་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། འིལ་བུ་ཞབས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོམས་པས་ནོར་བུ་
འགོངས་པའི་རིམ་པ་གསུངས་པ་ནི་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ། འདི་ནི་སྟོང་
ཉིད་བདེ་ཆེན་གྱིས་བསྟོམས་པས་བྱང་སེམས་ཞུ་ནས་ནོར་བུ་བཀའ་བ་ལས་ལྷན་
སྦྲེས་བསྐྱེད་པ་ལོ། འདི་མན་སྟེ་ནས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་གཏུམ་མོར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ།
སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་དམིགས་ནས་ནོར་བུ་འགོངས་པ་འདི་དུས་འཁོར་གྱི་
སྟོར་ན་གསལ་བར་མི་སྤང་བས་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པར་བྱལོ། འཛེས་བྲན་བསྟོམ་
པའི་དུས་སུ་སྟོག་ཨ་ཐ་རྩུ་རྩིར་གཞུག་གོ་འདི་ནས་སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་བཞིན་པའི་
དུས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཡིད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་
ཤར་བ་དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པར་བྱལོ། རྒྱུད་འདིར་
ལས་རྒྱས་འཛུགས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཡེ་རྒྱས་གཡོ་བའི་བདེ་བ་དང་། ཕྱག་ཆེན་གྱིས་
མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པར་བཤད་པའི་འཛུགས་པ་སོགས་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་
འཛུགས་པ་སོགས་ལ་བྱས་ན་ཞུ་བདེ་མི་འོང་བས་མི་འཐད་ལ། རྩི་རྩི་སྟོང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
འཛུགས་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ན། ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་
བའི་དོན་དུ་བསྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དོན་དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འཛུགས་

སོགས་མདོར་བསྟན་རྟོ། །

༥ ཅ་མེས། རྩི་མོང་རི་ནི་རྟ་གདོང་གི་མེའོ། །བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཚུའི་
ཁོར་ཡུག་གི་བར་དུ་སྤྱང་འོག་བརྒྱའི་ཆ་རྣམས་པར་གནས་པ་ནི་འཛམ་གྲུའི་སྤྱིང་ཆེན་
ས་གཞིའི་བར་དང་། རྩོགས་ཐམས་ཅད་དང་འོག་ཏུ་འང་བ་ཚུ་ཅན་གྱི་མཚོ་གནས་
སོ། །ཞེས་བསྟུར་བ་དང་། རུས། རྩི་མོང་རི་ནི་རྟ་གདོང་གི་མེའོ། །ཚུའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་
ཚུའི་ཁོར་ཡུག་གི་བར་ཏེ་འོག་ཏུ་བརྒྱའི་ཆ་མནན་པའོ། །ཞེས་བསྟུར། ལོ་གྲགས་
པས། རྩི་མོང་རི་ནི་རྟ་གདོང་གི་མེའོ། །བ་ཚུའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཚུའི་ཁོར་ཡུག་གི་བར་ཏེ།
འོག་ཏུ་བརྒྱའི་ཆ་ཡིས་གནས་པའོ། །ཞེས་བསྟུར་རྟོ། །ཆ་དུག་ལ་ནི་འབུམ་སྤྲག་
གཉིས་གཉིས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ལོ་གྲགས་པས། རྩོགས་ཆ་དུག་ཏུ་འབུམ་སྤྲག་
གཉིས་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་འདྲིང་གསུངས་པའི་རིམ་པས་འོག་དང་སྤྱང་དང་ཤར་དང་
རུབ་དང་ལྷོ་དང་བྱང་སྤེ་དུག་ཆ་ལ་སའི་ཁོར་ཡུག་གི་དབུས་ནས་འབུམ་སྤྲག་གཉིས་
གཉིས་ཞེས་བསྟུར་རྟོ། ། །

༥ རུས་འཁོར་གྱི་མདོན་རྩོགས་དང་དབང་གི་ཐེན་ཐེས་བཞུགས། །སྤྲ་མ་དང་དཔལ་དུས་གྱི་
འཁོར་ལོ་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གིས་ལམ་གྱི་སྣོད་རུང་དུ་
བསྐྱབ་པ་ལ་དགྱེལ་འཁོར་གསུམ་རྩོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྩོགས་གྱི་དགྱེལ་
འཁོར་རྒྱང་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་གཉིས་ལ་ལྷ་རྩོགས་མ་རྩོགས་ཡོད་ཀྱང་དབང་ལ་
རྩོགས་མ་རྩོགས་གྱི་བྱང་པར་མེད་དོ། །དབང་བདུན་པ་དང་དབང་གོང་མ་ལ་རུས་
ཚོན་གྱི་དགྱེལ་འཁོར་དགོས་མི་དགོས་ནི། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས།
དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་རུས་ཚོན་གྱི་དགྱེལ་འཁོར་རྣམས་པར་སྤངས་ནས།

གཞན་རས་བྱིས་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བུམ་
བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་རྣམས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་བཞེངས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དེའང་དབང་གོང་མ་རྣམས་རྒྱན་གཅིག་ལ་བསྐྱར་
ན་ནི་དགྲིལ་འཁོར་རྩར་བ་བཞེངས་མི་དགོས་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་ལ། རྒྱན་གཅིག་
ལ་མི་བསྐྱར་ན་དོགས་པ་འོང་བས་སྤར་རྩལ་ཚོན་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་བདུན་སྟོན་དུ་
སོང་ན། བྱིས་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་བའི་ཆེ་དགྲིལ་འཁོར་བཞེངས་མི་དགོས་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་དབང་བདུན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དབང་གོང་མ་རྣམས་རྩར་དུ་
བསྐྱར་བ་རྒྱད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མིན་ཏེ། དབང་ལེ་ལས། གང་གི་གནས་
སུ་མེ་ཏོག་བཟང་པོ་ལྷང་བ་དེ་ནི་མི་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་རིགས་སུ་ངེས། །བྱི་ནས་
དབང་ནི་བདུན་པོ་རྣམས་དང་རྣམ་གསུམ་འདིར་ནི་དེ་བཞིན་སྒྲ་མེད་ཡང་དག་རབ་
སྦྱིན་བྱ། །ཞེས་དགྲིལ་འཁོར་དུ་མེ་ཏོག་དོར་ནས་ལྷ་འོ་བསྟན་པའི་བྱི་ནས་ཏེ་རྗེས་
སུ་དབང་བཅུ་གཅིག་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འབྲེལ་པར་དུ་རི་ཀ་པས་ཀྱང་། དེ་
ནས་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པའང་བསྟན་པར་བྱའོ། །བྱི་ནས་དབང་བདུན་དང་ནི་
རྣམ་གསུམ་སྒྲ་མེད་ཆེན་མོ་འདིར་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་
ཀྱི་གོ་རིམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དབང་བཅུ་གཅིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བ་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ལས་ཀྱི་གོ་རིམ་དུ་བཤད་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་གྱིས། དེའང་རྣམ་པ་
བདུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཏེ་བྱིས་པ་རྣམས་གཞུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱས་པ་དང་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་འཛིག་
རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་གསུམ་མོ། །སྒྲ་མེད་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་

འདས་པའི་དབང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་གི་རྗེས་སུ་སྦྲིན་གྱི་སྟོན་དུ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བཅུའི་རྗེས་སུ་སྦྲིན་གྱི། དབང་འོག་མ་
རྣམས་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དབང་བཞི་པ་མི་སྦྲིན་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་
རྟེན་པའི་དབང་གིས་ནི་དབང་བཅུ་ག་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་པ་
ལྟར་བཟུང་གི་བྱུང་དབང་སོགས་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ལ་མི་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་དབང་བཞག་
ཅིང་། རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
བཞག་ནས་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པ་ཙམ་བསྐྱར་བས་ཀྱང་ཆོ་གའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་
ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བདུན་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་
བསྐྱར་བས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཆོག་གི་ས་བདུན་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་དགོད་པ་
དོར་ནས་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དགོད་པ་བྲས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བདེ་མཆོག་ཙུ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བར་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་
འདོད་པ་ནི། སྤྲིག་རྒྱུའི་ཆུ་ལ་འཕྲང་བར་འདོད་པ་དང་འབྲ་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
མ་ཞུགས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཅིའང་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
གཞུག་པའི་སྐྱོར་དོར་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་འོ། །འོ་ན་འདིའི་དབང་
བསྐྱར་བ་ལ་སྤྲུགས་དཀྱིལ་ལྟར་དབང་བདུན་བསྐྱར་བའི་ལྟ་ཆང་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ན་
དགོས་སམ་སྣང་ན་དེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། རང་གི་ལེ་ཏུ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། ལྟ་དགུ་མ་
སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
དབང་གི་གོ་རིམ་ནི། ས་བདུན་གྱི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་བ་འཇོག་པའི་དབང་བདུན་

བསྐྱུང། རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པའི་དོན་དུ་རྫོགས་པར་བསྐྱུར་བའི་འདིག་རྟེན་པའི་
དབང་བཞིས་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བརྟུ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲིལ། །དེ་ནས་གོང་
མའི་དབང་བཞི་བསྐྱུར་བ་ནི་རྒྱུད་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་ས་བརྟུ་གཉིས་
པའི་རྣམ་པ་འདྲིལ་གོ། །འདི་ལ་རྒྱུད་གཞན་ཀྱི་དབང་ཆོག་རྣམས་ལས། སྤར་བཤའ་
པ་ལྟར་ཀྱི་དབང་བཞི་"ཆད་པོ་ཐོབ་པས་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་དུ་མི་ཕྱང་བ་དང་།
བཞི་ཆོན་དང་པོའི་དབང་བཞི་པ་དེ་དབང་གསུམ་པར་འདོད་དོ། །འདིར་འདིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱུར་བ་ལ་ནི། འདིག་རྟེན་པའི་དབང་དགའ་
བ་བཞི་ལས་རྒྱ་དང་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །བྱམ་
དབང་གཉིས་ཀྱི་དཀར་འདྲིལ་ལ་རེག་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅ་མ་སྟེ། འཁྲུད་པའང་དགོས་
ཏེ་བྱམ་དབང་གོང་མ་ནི་འཁྲུད་པས་དགའ་བཞི་དང་པོ་སྟེས་པའོ། །གསང་དབང་
འོག་མ་ནི་གསང་རྩས་ཐུངས་པ་དང་། གནས་གསང་བ་ལ་བལྟས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བདེ་བའོ། །གསང་དབང་གོང་མ་ནི་ཡུམ་ཀྱི་བརྒྱ་དོ་རྩེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་
དགའ་བ་གཉིས་པ་སྟེས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གོང་མ་ནི་འོག་མའི་དབང་བཞི་
པའང་འདུས་སོ། །དེ་ལ་ནི་དབང་བདུན་བསྐྱུར་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཐ་མལ་
བའི་ཕྱང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་འཁྲུད་པའི་རྣམ་པ་མ་བཞག་པར་དགའ་བཞིའི་
དབང་བསྐྱུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བསྐྱེད་དེམ་པའི་སྐབས་སུ་ཐ་མལ་བའི་
སྤར་ཞེན་སྟོང་པའི་ལྷའི་གསལ་སྤར་བརྟན་པོ་མེད་ན་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་
བསྐྱེད་མི་རྣམ་པ་བཞིན་ནོ། །

རྗེས་གནང་གི་མིང་འདོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོར་ཁྲིལ་གྱི་དམ་ཚིག་གཉིས་

འགྲེལ་བ་ལས། འབྲས་ས་ལུ་འདེབས་བ་ལ་ཐོག་མར་གོ་”¹”བ་བཏབ་ནས་སྤྱིང་བ་
བཞིན་དུ་རིམ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་བ་ཐམས་ཅད་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གནོད་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱ་
དགོས་པར་འདིག་རྟེན་བ་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་
ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དབང་མདོར་བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་གསལ་བར་
གསུངས་ཏེ། སྤང་མདོར་བསྟན་པའི་དབང་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདིག་
རྟེན་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཁང་བཟང་གི་ཐེམ་སྐྱས་སུ་གྱུར་
བ་འོག་མ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དབང་བདུན་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་
གང་ཟག་གི་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་བ་འདིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་བྱམ་
བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་མདོར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་བདུན་དངོས་
གྲུབ་གཉིས་འགྲུབ་བ་ལ་ཐེམ་སྐྱས་སུ་གསུངས་ཤིང་། བྱམ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
དོན་དམ་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུར་གསུངས་པས་དེ་དག་བསྐྱར་
བས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་རིམ་བ་དང་པོའི་ལམ་རྣམས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུར་
ལྟ་ཅི་སྒོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཅི་ཙམ་ཞིག་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟམ་ན། སྤྱིར་དུས་འཁོར་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་། མ་རྫོགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུགས་

1 མཆོ། 5

དགྲིལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཉུང་བའི་སྐྱབ་ཐབས་སོ། །སྐྱབ་ཐབས་སྤྱི་མ་
ལ་ནི་ཐུགས་དགྲིལ་ལས་རྒྱས་མ་བརྒྱད་མཚན་མ་བཞི། བྱམ་པ་རྣམས་དང་སྤྱིང་
འོག་གི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་བཞག་པས་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཙུ་མ་དང་། དེ་ལས་སེམས་དཔའ་
སེམས་མ་བཞག་པ་ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་མ་ནང་གི་ལེའུར་བཤད་པ་ལྷ་བྱ་དང་། དེ་ལས་
སྒྲོ་བ་བཞི་བཞག་པའི་ལྷ་དགུ་མ་དང་། དེ་ལས་གཤེགས་མ་བཞི་བཞག་པའི་ལྷ་ལྷ་མ་
དང་། གཙོ་བོ་ལ་རྒྱས་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྒྱུང་བ་དང་།
ཡུམ་མེད་པའི་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པའང་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཏེ། འབྲེལ་
ཆེན་ལས། དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའམ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་བདག་
ཉིད་དམ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཞེས་པ་དང་། གཅིག་ཤུའི་སྐྱེ་ནི་
རྒྱས་མ་དང་ལྷན་གནས་དགུ་དང་བཅས་ཉི་ཤུ་ལྷ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་
པ། །བསྐྱོམ་ན་ཤུག་རྒྱ་ལ་སོགས་གྲུབ་པ་རྣམས་སྤྱེས་པར་ཉིན་ཞག་དག་གིས་
ཡང་དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་མི་འདྲ་བ་མང་ངོ་། །དེ་ལྷར་དགོས་པའི་
དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། རྩིགས་རིམ་གྱི་སྤྱིན་གྱིད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་
ནི་ཡབ་ཡུམ་རྒྱུང་བ་མི་རྒྱུང་བས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་འཁྲུད་ལྷ་ལྷ་ཙམ་ལ་མ་མཐའ་
བྱའོ། །སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞིའི་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱང་འཁོར་ལ་ནི་
དབང་གི་ལེའུ་ནས་གསུངས་པའི་སྤྱང་མ་རྒྱག་ཙུ་ཡན་ཆད་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྒྱས་པ་
དང་། དེ་ལས་ཁྲོ་བོ་བརྒྱ་བསྐྱོམ་ཞིང་བརྒྱ་ཆེན་ལྷ་བཞག་པ་ནི་འབྲིང་དང་སྤྱང་འཁོར་
གྱི་གཙོ་འཁོར་རྣམས་བཞག་ནས་རང་གི་ལུས་བསྐྱུང་བ་དང་། བདུད་བསྐྱུང་ཙམ་
གྱིད་པ་ནི་བསྐྱུས་པར་རུང་བ་འདྲ་སྟེ་བཟླ་གོ། །ཡང་ནོ་རྩི་གྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཞེས་

གསུངས་པ་བྱེད་ནའང་སྤང་བ་བསྐྱུས་པར་རུང་སྟམ་མོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ན་སྦྱོར་བ་
ཆོག་ས་བསག་སྡོན་དུ་དང་། སྤང་འཁོར་འོག་ཏུ་འོང་ངོ། །སྦྱོར་བ་ཆོག་ས་བསག་ལ་
ཁ་ཅིག་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ལྟར་རུང་བས་ལྷ་ལྷ་མ་ལའང་བསྐྱུས་པ་
བྱའོ། །སྦྱོང་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཙུ་བ་ལྟར་ན་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་། འགྲེལ་བར་རྣམ་ཐར་
བཞིའི་ཤུགས་གསུངས་ཏེ་རྒྱས་བསྐྱུས་སུ་མཛོད་ནོ། །འདིར་དངོས་པོ་མེད་པ་
བསྐྱོམ་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་ཅེས་པ་ནི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ནས་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། ཆོག་ས་བཅད་དེ་རྫོགས་རིམ་ལ་སྤྱར་
བའི་བཤད་པ་སྐྱབས་འདིར་བཤད་པ་ནི་མི་འགྲིག་གོ། །བསྐྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
གསུམ་ཡང་གཞིའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་བཞག་ནས་ཚུལ་གཞན་དུ་
འཆད་པ་ནི་གཏན་མིན་གོ། །མེད་དང་སྤྱན་པའི་མཐའ་ཞེས་པ་ལ་མེན་ནི་ཉི་འོད་ཀྱི་སྤང་
བ་དང་། དེའི་མཐའ་ནི་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་པའི་མཚམས་སོ། །སྤྱན་པ་ནི་དེའི་འོག་
ཏུ་སྤྱན་པ་དང་པོ་ཞུགས་པའོ། །དེའི་མཐའ་ནི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཆ་སྤྱི་རེངས་དང་པོའི་
མདུན་གོ། །

མདོར་ན་སྤང་སྤྱན་ཀྱི་དང་པོ་ནས་ཐ་མའི་བར་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་ནམ་
མཁའོ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་པའི་ངོ་བོ། །ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ནི། བརྒུང་བ་དོན་གཞན་དུ་མི་
བདེན་པ་སྟེ། །ཁམས་གསུམ་པོ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་འདས་པའི་ཞེས་པའང་
དེའོ། །དབུས་ཀྱི་ས་ནི་འོད་གསལ་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་ངོ་བོ། །དེ་ལ་གང་
བཞག་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་གཞི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སོ། །རྟེན་བསྐྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡི་

གེ་དགུ་རེ་རེ་ལས་རྒྱང་ནས་སྐྱ་གཅན་གྱི་བར་རེ་རེ་བསྐྱེད། དགུ་ལོ་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ནས་ཡི་གེ་དགུ་བསྐྱེད། དེ་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་བ་ལས་རྒྱང་ནས་
སྐྱ་གཅན་གྱི་བར་དགུ་གྲུབ་བར་སེམས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། བལ་
ཆེར་སྒོད་བསྐྱེད་པ་དང་བརྩན་ཏེ་སྒོད་སྒྱོང་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་ནང་གི་རང་རྒྱུད་
སྒྱོང་བ་སྟེ། རྒྱང་ནས་བརྒྱའི་བར་དུ་གཞི་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གོ། རྒྱ་ཉི་མ་
གཅན་གསུམ་ཆོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སྐྱ་བ་བ་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁུ་རྩལ་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་མོ། །གཞུལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་གདན་གསུམ་ནི་ཅ་གསུམ་མོ། །མདོར་ན་
གང་ཟག་གཅིག་གི་ལུས་ལ་དགུ་ལོ་དེ་བསྐྱེས་པ་དང་། བྱི་ལ་དེ་རྣམས་སོ་སོར་ཡོད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །སྐྱ་གཅན་གྱི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁང་བཅེགས་བསྐྱོམ་པ་དང་།
རྩི་རྩེའི་གྲུར་བསྐྱོམ་པ་གདམ་ང་ཅན་མཛད་པའི་བྱི་མ་ལ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་གནས་སུ་ནི་རྩི་
རྩི་དང་བཅས་བརྒྱ་ཞེས་པའི་ཤེས་པར་བྱེད་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
མོ། །མའི་གསང་བའི་བརྒྱར་རྒྱ་ཉི་མ་གཅན་གྱིས་མཆོན་པའི་བཤའ་གཅི་དང་། ཁུ་བ་
འབབ་པའི་ཅ་གསུམ་འདུས་པར་གསུངས་པས། རྒྱ་ཉི་མ་གཅན་གསུམ་ནི་དེ་གསུམ་
ཡིན་པས་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་རྩི་རྩེའི་གྲུར་བསྐྱོམ་པར་སོང་ལ། དེའི་ཆེ་མའི་བརྒྱར་པའི་རྩི་
རྩིས་སོན་པ་མཆོན་པའོ། །གྲུར་གྱི་རྒྱུ་པའི་དབྱིབས་ཀྱིས་མའི་ལུས་མཆོན་ལ།
དེའི་རང་བཞིན་རྩི་རྩི་ཡིན་པས་ནི་སྒར་ལྟར་མཆོན་པས་སྒྱོན་མེད་དོ། །

འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཙུམ་ལྡན་འདས་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་དུས་མངལ་སྐྱར་
པའི་ཆོ་གའོ། །ཞེས་གཞུལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་བསྐྱོམ་པ་
གཞུལ་ཡས་ཁང་ནི་ཡུམ་གྱི་མངལ་མཆོན་པའོ། །དེར་ཁུ་རྩལ་གཉིས་དང་བར་དེའི་

ཤེས་པ་འདུས་པ་མཆོན་པ་ནི། དབྱངས་དང་ཆོས་པ་དང་གསལ་བྱེད་དང་ཉི་མ་དང་རྩྭ་
ཡིག་གོ། དེ་དག་གིས་མངལ་འཛིན་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་བསྐྱུན་ཏེ། རྒྱུད་ནས་
སྐྱ་གཅན་གྱི་བར་མ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་མ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། མའི་
བསྐྱར་པའི་དོན་རྗེ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་པའི་ཁུ་བ་དང་མའི་རྩལ་དང་བར་དོའི་ཤེས་པ་
གསུམ་འདུས་པའོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་མཆོན་དཔེ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དང་སྦྱར་
བའོ། །ལམ་ལ་གཉིས་ལས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་མངོན་བྱང་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་
པའོ། །མངོན་བྱང་ལྟ་སྟོན་མ་བཞི་བསྐྱོམ་པ་ནི་པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་དང་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་གི་
བཞོན་པ་ཅན་བཞི་མཆོན་པ་སྟེ། སྦྱིར་ཁུ་ཁྲག་འདུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་བདེ་ཆེན་དུ་
བསྐྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟེན་བྱེད། དེ་གསལ་བོར་མཆོན་པ་ནི་ཉི་ཤིག་གི་
མངོན་བྱང་བཞི་སྟེ། རྣམ་བཅད་ཉི་མ་དང་ཐིག་ལེ་རྒྱ་བ་གཉིས་བཅེགས་པས་རོ་རྒྱུད་
གི་རྒྱུད་དབུ་མར་འདུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཅན་བདེ་ཆེན་དུ་བསྐྱེད་
པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟེན་བྱེད་དོ། །འདིར་རྒྱ་བ་ལ་དབྱངས་དང་ཉི་མ་ལ་གསལ་བྱེད་
འགོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་གཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེང་དུ་རྒྱ་
བ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ལ་དབྱངས་ཡིག་རྣམས་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་པ་ལས་རྒྱ་བ་ལ་
དབྱངས་ཡིག་གིས་མཆོན་པ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན། ཉི་མ་ལའང་དེས་འབྲེལ་ཞེས་པ་མི་འཐད་
དེ། ཉི་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལན་གཉིས་བསྐྱོམ་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་
གི་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཞིག་དགོང་བསྐྱེད་བྱས་པ་ལ་དབྱངས་སོ་གཉིས་འགོད། དེ་ནས་
རྒྱ་བའི་འོག་དུ་ཉི་མ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ལ་གསལ་བྱེད་བརྒྱུད་ཅུ་འགོད་པའོ། །རྒྱ་བ་ཁུ་བ་
དབྱངས་དང་ལྟན་པ་ནི་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གཟུགས་སྤང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་

ནཱ་པར་སྤང་མཛད་ཅེས་བཞི། གཞན་ནས་ཁྱ་བའོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྒྲོན་མེད་དེ། རྩི་སྤོབས་ཀྱིས་གཞན་དང་
གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། །བཤད་གཅི་ཁྱ་བ་གསུམ་ལ་བཤད་བ་ནཱ་སྤང་དང་།
གཅི་བ་མི་བསྒྲོད་པར་བྱས་ན་འོད་དཔག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་བཤད་བ་ནཱ་
སྤང་དང་། །གཅི་བ་ཁྱ་བའི་དམ་ཆིག་ནི། །མི་བསྒྲོད་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་པ། །ཞེས་
དོ་རྩི་སྤོང་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །བདུད་ཅི་ལྟ་ལ་བྲི་ཆུ་འོད་དཔག་མེད་
དུ་བྱས་པ་ན་ཁྱ་བ་མི་བསྒྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། བར་ལེར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཁྱ་བ་
དང་རྩལ་དང་བྲི་བ་དང་རྒྱུད་དང་ནཱ་ཤེས་རིགས་ལྟར་བྱས་པ་ན་ཁྱ་བ་ནི་རྩི་བ་ཡིན།
རྩི་བ་ནི་སྒྲོ་དོ་རྩི་ཡིན། སྒྲོ་དོ་རྩི་སྤང་གཞི་གཟུགས་ལྟར་ཡིན་པས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་
ཡེ་ཤེས་དང་ནཱ་སྤང་དུ་བྱས་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཡེ་ལེར་སྒྲོ་དོ་རྩི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ནཱ་སྤང་དཀར་པོར་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་ཤིང་།
མཛོན་བྱང་ལྟར་བསྒྲེད་པའི་དུས་འཁོར་དོར་སེམས་ཀྱི་རིགས་ལ་རྩ་ཞལ་ནག་པོ་
དང་། ལྷས་བསྐྱལ་བ་ལས་བཞེངས་པའི་དུས་འཁོར་མི་བསྒྲོད་པའི་རིགས་ལ་སྒྲོ་
མདོག་ནག་པོར་གསུངས་པས་ཕྱོགས་རེའི་སྒྲོ་ནས། སྒྲོ་མདོག་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ཆོན་པའི་ཁ་དོག་གསུངས་པ་ལ་ངེས་ཅན་དུ་འཁྱལ་བར་མི་བྱུངོ། །

ལྟ་དུས་འཁོར་གྱི་རིགས་རིམ་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཉེར་མཁོའི་ཐེན་ཐེན་སྤྱོད་པ་ལྟར་གསུགས། འདིར་དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གོ་འཕང་འཛོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐབ་ལམ་དོ་རྩི་རྣལ་
འབྱོར་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་མན་ངག་ཉམས་སྲུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ། ཐོག་མར་

ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
སྦྱང་གི་བར་གྱི་ལམ་སྟེན་མོང་བས་རྒྱད་སྦྱངས་ཤིང་། སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདྲིེ་
དབང་རྣམས་པར་དག་པ་རྫོགས་པར་མཉན་ལ། དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་རྫོགས་པ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བསྐྱང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་བཟླས། ལྷ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་རྣམས་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། ཡར་འབྲས་བྱ་བར་དུ་རྫོགས་རིམ། མར་སྦྱང་གཞི་
དང་ཆོས་མ་སྟེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། བསྐྱེད་
རིམ་ལའང་རྒྱས་པར་སྦྱ་གསུང་སྟགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། འབྲིང་སྟགས་དཀྱིལ།
བསྐྱེད་པ་ལྷ་ལྷ་ཙམ་ནི་རེས་པར་དགོས་ལ། དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་། ལྷན་སྦྱེས་ཙམ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རྫོགས་རིམ་བསྟོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱེད་
རིམ་བསྟོམ་པ་སྦྱངས་ཤིང་། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དུས་གྱི་དབྱེ་མ་རྣམས་པར་སྦྱང་
བ་དགོས་པ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རེས་པར་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་དགོས་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པ་རྒྱད་འབྲེལ་དང་། བདག་གི་ལྷ་མ་དམ་པ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོའི་མན་
ངག་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་གསུང་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དུ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལམ་གྱིས་དབྱེ་མ་སྦྱངས་པ་ནི། སོར་སྦྱད་གྱི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས།
རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་རུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་མིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་
འགྲོའི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྷན་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་ཁོ་ནར་
མ་ཟད་གསང་སྟགས་གྱི་ལམ་སྦྱིའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེའང་ལྷ་མས་རྒྱད་
བཤད་པ་ན་དེའི་ལེགས་བཤད་མཐོང་ནས་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཆེས་ལ། རྒྱད་ནས་རི་ལྟར་
བཤད་པའི་མན་ངག་རྣམས་ལྷ་མས་བསྟན་པས་ལྷ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། མན་ངག་

ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་རྒྱད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱད་ལ་
སྦྱེས་པས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་གསུམ་མོ། །

རྟོགས་རིམ་དངོས་ལ་གང་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དོན་ལྷན་གྱི་གནད་
དོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་གནད་དུ་སྦྱེན་ཁྱེད་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་སྦྱོར་མོང་གི་དོན་
བཤད་པ། ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གནས་པ་ཅུ་གཡོ་
བ་རྒྱུད་། བཞོད་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅའི་འཁོར་ལོ་རོ་
རྒྱུད་དབྱེ་མ་གསུམ་ནི། གསང་གནས་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་ཁོག་པའི་དབྱེས་བྱང་
པོ་ལ་སོང་སྟེ། གཙུག་ཏྲར་ནས་གྲུག་སྟེ་སྦྱོན་མཚམས་གྱི་ཐད་དུ་རོ་མའི་ཅེ་སྟེ་བྲུག་
གཡས་དང་། རྒྱུད་མ་གཡོན་དང་། དབྱེ་མ་དབྱེས་གྱི་ཐད་དུ་རྒྱག་སྟེ། རོ་རྒྱུད་གཉིས་
ནས་སྟེ་བྲུག་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུའོ། །བྲུག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས་རྩ་མདུད་སྟེ་ཅུ་
རྩ་གཉིས་བཤད་ཅིང་རྒྱུད་འདིར་མི་གསལ་ལོ། །འདིར་ནི་རིགས་དུག་གི་རྩ་འཁོར་
དུག་སྟེ། གཙུག་ཏྲར་དུ་རྩ་འདབ་བཞི་པའི་འཁོར་ལོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཁ་དོག་ལྡང་
གྲུ་། དཔལ་བར་ནང་སྟོར་ལ་འདབ་མ་བཞི། བར་སྟོར་ལ་བརྒྱད། ཕྱི་སྟོར་ལ་བརྒྱད་དུག་
ཅའི་ཁམས་ཁ་དོག་དཀར་པོ། དཔྱེབས་རྒྱུ་པོའོ། །མགྲིན་བར་ནང་སྟོར་ལ་བཞི།
བར་སྟོར་ལ་བརྒྱད། ཕྱི་སྟོར་ལ་སོ་གཉིས། མའི་ཁམས་ཁ་དོག་དམར་པོ། དཔྱེབས་
གྲུ་གསུམ། སྦྱང་གར་རྩ་འདབ་བརྒྱད། རྒྱུད་གི་ཁམས་ཁ་དོག་ནག་པོ། དཔྱེབས་
གཞུང་ནམ་པ་ཅན་ནོ། །སྟེ་བར་ནང་སྟོར་ལ་བཞི། དེའི་ཕྱི་སྟོར་ལ་བརྒྱད། དེའི་ཕྱི་
སྟོར་ལ་བརྒྱད་དུག་པ་སྟེ། བཞི་སྟོར་པའི་རྩ་ཡིན། ལྷན་མ་བརྒྱད་གཉིས་སྟེ་བཟོད་བྱང་
བཟོད་བྲིམ་བརྒྱད་གཉིས་གྱི་རྩ་སྟེ་གཡས་རོ་མ་ལ་རྒྱག་པ་དུག །གཡོན་རྒྱུད་མ་ལ་

ལྷན་པ་ལྷན་སྟེ་ལྷན་ཆོད་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལྷན་པའི་ཅ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་ལྷན་ཅུ་དང་སྟོང་པའི་
ཅ་བཞི་སྟེ་ལྷན་ཅུ་རེ་བཞི་ལོ། །འདི་སྤྱི་ལོ་ཁམས་ཡིན། སའི་ཁམས་སེར་པོ། དབྱིབས་
གྲུ་བཞི། བད་གི་འདབ་མ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །གསང་གནས་ན་ནང་སྟོར་ཅ་
འདབ་ལྷན། །བར་སྟོར་བཅུ། ལྷ་སྟོར་བཅུ་ལྷན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཁ་དོག་སྟོན་
པོ། གཙུག་ཏོར་ཀྱི་ཅ་གཉིས། མགིན་པའི་ཅ་བཞི་ནི་སྟོང་པའི་ཅ་ཡིན་ནོ། །གཙུག་
ཏོར་མགིན་པ་ལྷེ་པའི་ཅ་འདབ་ཀྱི་གངས་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་སྟོར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
གསང་གནས་ཀྱི་ནི་བསྟོམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དབང་མདོར་བསྟན་ནས་
འོར་བུའི་དབྱས་ན་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ཅ་འཁོར་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །རྩི་རྒྱུ་དབྱ་
མ་གསུམ་ལྷེ་བ་ཡན་ཆད་དུ་གནས་པ་གསུམ། མན་ཆད་དུ་གནས་པ་གསུམ་སྟེ་ཅའི་
གཙོ་པོ་ལྷན་གྱི་ཅ་གསུམ་ལྷེ་བ་ཡན་ཆད་དུ་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་དབྱས། ཁ་དོག་ལྷང་གྲུ་རྒྱང་
འབབ་པ་སྤྲ་གཅན་ཀྱི་ཅ་ཞེས་སོ། །རྩི་མ་ནི་གཡས་ཁ་དོག་དམར་པོ་ཁྲག་འབབ་པ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ་དུ་ས་ན་ཞེས་སོ། །རྒྱུང་མ་ནི་གཡོན། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁྲ་བ་འབབ་པ་
ཐབས་ཀྱི་ཅ། རྒྱ་པའི་ཅ་ལྷ་ལ་ན་ཞེས་སོ། །ལྷེ་བ་མན་ཆད་དུ་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་
ཅ་གསུམ་ཀྱི་གཡས་ཁྲ་བ་འབབ་པ་དུང་ཅན་མ་ཞེས་སོ། །རྩི་མ་ནི་གཡོན་ཁ་དོག་
ནག་པོ་གཅི་བ་འབབ་པ་དམར་སེར་ཅན་ཞེས་སོ། །རྒྱུང་མ་ནི་དབྱས་ཁ་དོག་སེར་པོ་
བཤད་བ་འབབ་པ་ལྷན་ཅེས་སོ། །ཁྲ་བ་དང་ལྷེ་བ་འབབ་པའི་ཅ་ནི་རྩི་རྩི་ཅེར་ལྷན་
བཤད་བ་འབབ་པ་ནི་བཤད་ལམ་དུ་ལྷན་གྱི་ལྷས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་ཞེས་པ་ནི།
ལྷས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པས་བསྟན་པའོ། །དེ་འདྲ་སོར་བསམ་གཉིས་སྟོན་
མཆོམས་སུ་དང། སྟོག་ཅོ་ལྷ་ཀྱིས་ལྷེ་བ། འདྲིན་པས་འཁོར་ལོ་ལྷན་གསུམ་ལ། རྩི་སྟོན་

གྲིས་ལྟེ་བ། ཉིང་འཛིན་གྲིས་གསང་གནས་ནས་གཙུག་ཉིང་གྲི་བར་ལ་གནད་ཏུ་
བསྐྱུན་བར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཡོ་བ་རྒྱང་བཤད་པ་ནི། སློག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་བཙུ་
དང་པོར་སྤྱེ་བའི་གནས་སྟིང་ག། བར་ཏུ་གནས་པའང་སྟིང་ག་ཡིན། རྒྱ་བ་ནི་རྒྱང་རྒྱ་
བའི་ཙ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་ལོ། །སློག་འཛིན་ནི་སྟིང་གའི་ཙ་མདུད་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཙ་
གསུམ་ལ་རྒྱ་ཞིང་། སྟིང་རྒྱང་ཐམས་ཅད་གཡོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཐུར་སེལ་ནི་སྟིང་
གའི་མདུད་པ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ཙ་གསུམ་ལ་རྒྱ་ཞིང་འོག་རྒྱང་ཐམས་ཅད་གཡོ་བའི་བྱ་བ་
བྱེད་ལ། སློག་འཛིན་ནས་མཁའི་ཁམས་ཁ་དོག་ལྡང་བུ། ཐུར་སེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ། མཉམ་གནས་དང་རུས་སྒྲུལ་གཉིས་སྟིང་གའི་ཤར་དང་ཤར་
སྟེའི་ཙ་འདབ་ལ་གནས་རྒྱང་ཁམས་ཁ་དོག་ནག་པོ། བྱེན་རྒྱ་དང་ཅངས་པ་གཉིས་
སྟོང་དང་སྟོ་བྱ་བ་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་གནས་མེ་ཁམས་ཁ་དོག་དམར་པོ། རྒྱབ་བྱེད་དང་ལྟ་
སྟིན་གཉིས་བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་ཙ་འདབ་ལ་གནས་རྒྱ་ཁམས་ཁ་དོག་དཀར་པོ།
རྒྱ་དང་ནོར་ལས་རྒྱལ་གཉིས་བྱ་བ་དང་བྱང་གི་འདབ་མ་ལ་གནས་ས་ཁམས་ཁ་དོག་
སེར་པོ། ལྟེ་བའི་ཙ་འདབ་བཙུག་གཉིས་ནས་རྒྱང་རྒྱ་ཚུལ་ནི། གཡམས་ཀྱི་འདབ་མ་བྱ་ག་
སྒྲུལ་ཆིགས་ལ་ཉེ་བའི་ཙ་ནས་ས་”རྒྱང་¹སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ། ང་བྱ་ག་རྒྱང་བཅས་
ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱ། ང་བྱ་ག་རྒྱང་བཅས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་སྟེ་རྒྱ་རྒྱ་ནས་རྒྱ་ལོ། །དེ་
ནས་གཡོན་གྱི་ཙ་འདབ་ནས་ནམ་མཁའི་རྒྱང་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ང་བྱ་ག་རྒྱང་བཅས་
ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱ་ཞིང་། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་རྒྱ་བ་སོགས་དང་། དེ་མོས་ཀྱིས་

1 སྒྱ། + རྒྱང

རྒྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ལྟོ། །ས་རྒྱུད་ནི་སྒྲ་བྱུག་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་པར་དུ་བྱིར་འགྲོ་
ཞིང་། བར་དུ་ཉེ་བར་སླེབ་པ་ཙམ། རྩ་མེ་རྒྱུད་ནས་མཁའ་རྒྱུད་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན།
བྱིར་སོར་བཅུ་གསུམ་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་བཅུ་བྱུག་རྣམས་རྒྱ་ཞིང་། ཉེ་བར་སོར་
གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཞིས་མ་སླེབ་ཙམ་དུ་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ། བཀོད་པ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི། ཅ་འཁོར་རྣམས་སུ་
གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐིག་ལེ་གནས་ཤིང་། དེའང་སྤྱི་ལོ་ན་སང་པའི་གནས་སྐབས་
སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། མགྱིན་པ་ན་མི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྦྱེད་པར་
བྱེད་པ་ངག་གི་ཐིག་ལེ། ལྟེ་བ་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས། ཡང་ལྟེ་བ་གསང་གནས་ནོར་བུའི་དབྱས་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྒྲ་རྣམས་
ན་རིམ་པ་བཞིན། སང་མི་གཉིད་འཁྱུག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ལུས་ངག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་བཞི་གནས་སོ། །སང་པའི་གནས་སྐབས་
སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེའི་སྟེང་གི་བྲི་མ་སྦྱངས་ལུལ་སྦྱང་སྒྲ་ཆོག་གསལ་སྦྱང་བ་དེ་
ཉིད་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལམ་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཆོག་གསལ་བ་བྱུབ་
པར་བྱེད་དོ། །མི་ལམ་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྟེང་གི་བྲི་མ་བསལ། བརྗོད་པ་སྒྲ་ཆོག་གསལ་བ་དེ་
ཉིད་ལམ་དུ་བྱས་པས་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུབ་པར་བྱེད། གཉིད་འཁྱུག་གི་
ཐིག་ལེའི་སྟེང་གི་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་སྦྱངས། མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལམ་དུ་
བྱས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུབ་པར་བྱེད་དོ། །བཞི་པའི་གནས་
སྐབས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེའི་སྟེང་གི་འཛག་པའི་བྲི་མ་བསལ། བདེ་བ་དེ་ཉིད་
ལམ་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་འབྱུབ་པར་བྱེད་

དོ། །བཞི་པ་ཞེས་པའང་བདེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། གཞི་ལམ་གང་གི་སྐབས་
སུའང་ཁམས་བབ་བ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་བྱེད་གི་ཐིག་ལེ་དང་ཐང་བ་ན་
བདེ་བ་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱན་མོང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཐོག་མར་དགེ་བ་
སྐྱེད་ཅེ། བར་དུ་དགེ་བ་གསུང་དོ་ཅེ། ཐ་མར་དགེ་བ་སྤྲུགས་དོ་ཅེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཏེ།
དགེ་བ་གསུམ་དང་དོ་ཅེ་བཞིའི་ཁྲིད། བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཁྲིད། ཡན་ལག་
དྲུག་གི་ཆིངས་སོ། །དེའང་སོར་སྤྱད་གིས་སྟོང་ག་ཟུགས་སྤར་མ་བྱུབ་གསར་ཏུ་སྐྱབ་
པར་བྱེད། བསམ་གཏན་གིས་དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པས་ན། སོར་བསམ་གཉིས་སྐྱ་
དོ་ཅེའི་ཡན་ལག །སློག་ཚེ་ལ་གིས་རྒྱང་དབང་དུ་བྱེད་ཅིང་འཛིན་པས་དེ་ཉིད་བརྟན་
པར་བྱེད་ལ། དག་གི་ཅ་བ་རྒྱང་ཡིན་པས་སློག་འཛིན་གཉིས་གསུང་དོ་ཅེའི་ཡན་
ལག །རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོབས་གིས་སྟོང་ག་ཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གི་སྐྱ་
དངོས་གནས་ལ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་མཉམ་པར་སྐྱར་བས་བདེ་ཆེན་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་
པར་བྱེད་ལ། དེ་ཉིད་རྗེས་བྲན་དང་མཆོག་མི་འཇུང་གི་བདེ་བ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་
ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་ལ། དེ་ཉིད་སྤྲུགས་དོ་ཅེ་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་
ཅེའོ། །འདིར་ཉིང་རེ་འཛིན་གི་ཡན་ལག་མཆོག་མི་འཇུང་གི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ལ།
རྗེས་བྲན་གི་ཡན་ལག་སྟོང་ག་ཟུགས་གི་སྐྱར་དངོས་སུ་ལྷང་བ་དགོས་ཤིང་། དེ་
ལའང་སྟོན་དུ་སློག་འཛིན་གིས་རྒྱང་དབང་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལའང་སྟོན་དུ་སྟོང་
ག་ཟུགས་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་གཞིའི་སྟོང་ག་ཟུགས་སྤྲོ་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་
སོར་བསམ་གིས་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །སོར་སྤྱད་གི་སྐབས་གི་ག་ཟུགས་མཐོང་བའང་

ལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་”འབྲེལ་བ་དང་། ངག་ཏུ་ཆོག་སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲུ་བ་འོང་ཡང་
ཉམས་བྱུང་པར་བ་མིན་ལ། གོགས་མིན་པས་དེའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་གོགས་
སེལ་དགོས་སོ། །

ལུས་ཀྱི་སྟོང་མགོ་སོགས་ཟ་བ་འབྲུག་འདོད་པ་དང་། སྤར་ཀྱི་དུ་སོགས་ཀྱི་
རྟགས་དེ་ནམས་ཀྱང་དྲངས་ཤིང་སྤར་ལ་བརྟེན་དུ་སོང་བ་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་འྲིར་འབྲུག་པར་
ཚུམ་པའི་སྤྱུ་ལྟས་ཡིན་ལ། དུ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་དག་སྤྱུ་བྱུག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་།
རྒྱུ་འྲིའི་ནང་དུ་སྤྱུ་དང་དབྲུག་པ་སྤྱད་པ་སོགས་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་སྤར་བ་འཆར་བ་
དང་། རྟགས་དེ་དག་མགོན་པོ་དང་རྒྱུ་འྲིའི་ནང་དུ་མ་སོང་ལ། སྤྱུ་བྱུག་གི་རྒྱུང་མཉམ་
རྒྱུ་ཤིང་མཆོངས་བརྒྱུས་པ་ནི་རྒྱུ་འྲིའི་ནང་དུ་རྒྱུང་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་
ནས་དབང་ཤེས་ལྟའི་བཞེན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུང་ནམས་རེངས་ཏེ་སྤྱུ་བྱུག་གི་རྒྱུ་བ་
ཆད་དེ་རྒྱུང་ནམས་རྒྱུ་འྲིའི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་ན། དུ་བ་སྤྱིག་རྒྱུ་མཁའ་སྤར་མེ་བྱེར་མར་
མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་བཞི་ནི་བསྐྱོམ་རེས་ཀྱིས་རིམ་བ་རེས་ཅན་དུ་འཆར་བ་
ཞིག་དགོས་སོ། །མདོར་ན་དུ་སོགས་ཀྱི་སྤར་བ་སྤྱུ་ཆོགས་པ་སྤར་ལ་འཆར་བ་ནི་
རྒྱུང་མ་རེངས་པ་ནས་ཀྱང་འོང་ལ། དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་ནམས་རྒྱུ་འྲིའི་ནང་དུ་ཤར་
ནས་སྟོང་ག་ཞུགས་བྱུང་པར་ཅན་འགོ་ཚུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཉིན་མཆན་གྱི་རྣལ་
འབྱེད་གཉིས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཁ་ཅིག་ལོ་གཅིག་ལ་བསྟོན་པ་གཉིས། རྒྱ་བ་ལ་
ཡར་ངོ་མར་ངོ་གཉིས་ཞག་གཅིག་ལ་ཉིན་མཆན་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ཐབས་ཤེས་སུ་
སྟོན་པ་ནི་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ། འདི་ནི་ཉིན་མཆན་གྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆར་བའི་ཆེད་

དུ་ཡིན་ལ། མཆོན་མེད་རྒྱལ་འབྱོར་ཐོག་མར་བསྐྱོམ་བ་ནི་སྤྱི་བའི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ།
དེའང་མཆོན་མོ་མདུན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུ་མཉམ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་མཐོང་ན་
འགོག་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

ཉིན་མེད་རྒྱལ་འབྱོར་ནི། ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཤུགས་
སྤར་ལྟར་ལ། གནས་ནི། རྒྱལ་མཁའ་སྤྱིན་མེད་ཀྱི་བསེར་བྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
གནས་སུ་ཉི་མར་རྒྱབ་བསྐྱེད་མིག་གིས་མཐོང་སར་ཉི་ཟེར་སོགས་ཀྱིས་མི་གཞོད་
པའི་གནས་སུ་བསྐྱོམས་པས་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་མེད་པ་ལ་འབར་བ་མེད་དང་། རྒྱ་འོད་
དང་། ཉི་འོད་དང་། རྒྱ་གཅན་ཉེ་ནག་ལས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་། མཆོག་གི་ཆ་སྤྲེལ་གྱི་
འབྱུག་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་དང་། ཐིག་ལེ་སྤྱི་སྤྱུངས་འབྲུ་ཅམ་ཤིན་ཏུ་འཆར་བ་
མཐོང་ལ། དེའི་ནང་དུ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་ལ།
ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་ནི། མཐོང་ས་ངེས་པ་རྒྱ་འོད་ནང་དུ། དུས་ངེས་པ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཉགས་
དགུ་རྫོགས་པའི་དུས། རྒྱལ་པ་ངེས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཅན། མཆོན་ཉིད་ངེས་
པ་མཆོན་དཔེས་སྤྱིས་པའི་ཡབ་ལྷུ་ཞལ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱུའི་རྒྱལ་པ་ཅན། རོ་བོ་ངེས་
པ་རྒྱལ་པ་རབ་ལས་འདས་པའོ། །སྤྱི་དེ་ཉིད་ཤར་བའི་རྗེས་སུ་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྤྱུའི་ཆད་
ཅམ་བྱི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་འཆར་ལ། རེ་ཁྲ་དེའི་ནང་དུ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་སྣོད་བཅུད་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་མཐོང་
རོ། །མ་བྱུང་ན་དཔོགས་ཆོག་བྱ་བ་ནི། བཅན་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་བས་རྣ་¹ད་བསྐྱོམ་
པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པས་སྤྱིན་ལ། འདི་ཉིད་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུས་པར་འཆད་ལ།

1 མཆོ། རོ

སོར་སྤྱད་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀའི་དཔོགས་ཆོག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་
དཔོགས་ཆོག་ལུས་ཀྱི་བྱེད་བཅིང་དམ་དུ་གཏོང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སོགས་མ་འཕྲུགས་པར་བྱས་ཀྱང་། སྒྲོམ་ཉགས་མ་ཐོན་ན་
དཔོགས་ཆོག་བྱ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མིག་སྤྱིད་པའི་ཐབས་སྣ་ཆོགས་
བྱས་ཏེ། མིག་སྤར་ཟང་ཟིང་སྣ་ཆོགས་བྱུང་བ་དཔོགས་ཆོག་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་
ཡིས་འབྲས་བྱ་འབྲུབ་པར་འདོད་པའང་དོན་མིན་ནོ། །གསང་འདུས་སུ་ཉགས་བཞིའི་
སྟོན་དུ་སྒྲིག་རྒྱ་འཆར་བ་དང་། འདིར་སྟོན་དུ་དུ་བ་འཆར་བར་བཤད་ལ། དེའང་
འདུས་པ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྒྲིག་རྒྱ་དུ་བ་སྟོན་བྱ་མེ་བྱེད་
མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་ཉགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སྟོང་གའི་ཅ་
བརྒྱད་སྟེང་འོག་གི་ཅ་གཉིས་དང་བཅུ་ལ་གནས་པའི་རྒྱང་བཅུ་རྒྱའི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་
ལས་དུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་འཆར་བས་རྒྱ་ས་དང་དུས་མི་གཅིག་གོ། །སོར་བསམ་གྱི་
སྐབས་ཀྱི་དུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་རྣམས་གནས་གྱུར་པ་ལས། འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་
མོ་དུ་བ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་འཆར་ཞིང་། རྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོན་ཉིད་པ་འཆར་བ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་མཆོག་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྟེད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་བསྟེན་རིམ་གྱི་
སྐབས་ནས་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དུ་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་མོ་བརྒྱད་སྟོམས་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཉགས་བཅུ་རྗེས་པའི་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེའི་འཕེན་
པ་བཏང་ན་སྤགས་སྟོན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་གྲུབ་ནས་ལམ་བཟང་འདི་ལ་བརྟེན་

ནས་ཆེ་བྱི་མ་ཉིད་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

འདིར་ཆད་མ་གང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་རྒྱད་འགྲེལ་འདིར་མི་གསལ་
ལ། །དོན་རྒྱུ་འགྲེལ་དུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
མིག་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡིད་དབང་གིས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་
མཐོང་བས་དབང་མངོན་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱི་དབང་མངོན་མཆོད་ཉིད་པ་མིན་
ནོ། །འདིའི་འབྲས་བུ་ནི་བདེན་པའི་ཆོག་འགྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་བ་ནི་དུ་
སོགས་ཀྱི་རྟགས་བཅུའོ། །དག་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཁམས་དང་ཕྱང་སོ་དག་པའོ། །མཐར་
ཐུག་ནི་འབྲས་བུ་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱེ་འགྲུབ་པའོ། །གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། ཁ་ཅིག་གཟུགས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པས་
ན་བསམ་གཏན་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེའང་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ནས་
བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། ཉིན་མཆོད་ཀྱི་ནལ་འཁྱོར་ལུས་གནད་ལྟ་
སྤངས་ནམས་སོར་སྤྱད་བཞིན་དུ་བྱེད་ཅིང་། སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་
ལ་པར་བལྟ་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་ལ། འདིར་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་སྦྱེ་དང་བསྐྱེ་བ་སྦྱེ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་ར་རྒྱལ་བུ་སྦྱེ། བརྟན་པར་སོང་བ་
ན་སྟོང་གཟུགས་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
རྣམ་པར་བལྟས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱུས། མཐར་ཅུ་བའི་སྟོང་
གཟུགས་ལ་བསྐྱེམ་པའི་སྤྱད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་བུའོ། །བསམ་གཏན་
གྱི་ཡན་ལག་ལྟ་ནི། པར་བྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་དགའ་བདེ་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལྟ་འོ། །འདིར་སྟོང་གཟུགས་རགས་པ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་པ་དང་།

ཐ་མ་ལ་དཔྱད་པ་དཔྱད་པར་བྱེད་པ་ནི། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོག་རིགས་གཅིག་
ལ་ཅུང་ཉེ་བའི་ལུགས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་དགོས་སོ། །དགའ་བ་ནི་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ། བདེ་བ་ནི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ།
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ནི། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱང་ཟད་པའི་¹རང་སེམས་ལྡ་པར་ཤེས་
པར་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ལྷ་རྩོམས་ཤེས་པ་རང་གི་སྒྲོ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གཉིས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །འདི་ཆད་མ་གོང་དང་འདྲ། དག་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱང་ལོ་དང་རྣམ་མཁའི་ཁམས་དག །དབྱེ་བ་རྟགས་བཅུ་ལོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ནི་ས་འོག་གི་གཏེར་མཐོང་བ་དང་མདོན་ཤེས་ལྡ་འབྲུབ་པ་ལོ། །མཐར་ཐུག་
མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་མདོན་དུ་བྱེད་དོ། །བར་དུ་དགོ་བ་གསུང་དོན་རྩིས་ཤིན་ཀྱི་ཡན་
ལག་ལ། བསྐྱོམ་པའི་དུས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་རྟགས་རྩོགས་པ་ནས་སོ། །གནས་
ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སོགས་ནི་ལག་པ་མཉམ་གཞག་མ་གཏོགས་པ་ལྡར་དང་
འདྲ་ལོ། །སྟོག་ཚེལ་ལ་ཁ་ཅིག །བརྟུབ་པ་དང་། དཔྱད་པ་དང་། དགའ་བ། གཞུག་པ།
བྱམ་པ་ཅན། རྟུལ་སྒྲ་ཅན་ཏེ་སྤངས་སྤྱོད་བྱུག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་
གསུམ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་བྱུག་གཡས་པ་ནས་སྤངས་སྤྱོད་བཞུ་བ་ན་རོ་
མ་དང་། གཡོན་ནས་སྤྱོད་བཞུང་མ་ནས་རྩོར་བཞུས་བྱེད་ལ། དེ་ཉིད་སྒྲ་ཉི་ལྟ་གཅན་
ཀྱི་རྩོར་བཞུས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །

རོ་རྒྱུང་ལ་སྤྱོད་བཞུག་པའི་དོན་དུ་རྩོར་བཞུས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཉི་ལྟ་
གཅན་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩོར་བཞུས་ལ་སྤྱར་དོ། །སྟོག་ཚེལ་གྱི་སྤྱད་དོད་ཨ་ཡ་

1 ལྟ། །

མ་ནི་ཆེ་བ་སྤྱིར་བ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་སྟོག་ནི་རྒྱུད། ཅོ་ལ་བ་ནི་འགོ་ག་པ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུ་འདི་
ནང་དུ་རྒྱུད་འགོ་ག་པ་འོ། །སྟོག་ཅོ་ལ་གྱི་རྒྱུད་སྟོར་ལ་དོར་བ་རྒྱས་དང་བུམ་པ་ཅན་
གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དོར་བ་རྒྱས་ནི་རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེད་དེ་ཨོ་གྱི་གདངས་གྱིས་
རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ཡར་སྤེལ་ནང་གི་སྟོང་ག་ཟུགས་དང་སྟན་ཅིག་བརྒྱབས་ལ། ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་
ནང་དུ་ཟུགས་དོ་དེ་རྒྱ་གྱི་གདངས་སུ་གནས་པར་བྱེད་ལ། ཕྱིར་འབྱུང་བ་གསུང་དོ་
དེ་ཨོ་གྱི་གདངས་སུ་བྱས་ཏེ་དོར་བ་རྒྱས་བྱའོ། །འདིའི་དགོས་པ་གཙོ་ཆེར་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ནང་
དུ་རྒྱུད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཡང་། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ག་ཟུགས་ཁྱད་པར་
ཅན་ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་བཞེངས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྟོག་ཅོ་ལ་གྱིས་རྒྱུད་དབང་
དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཛིན་པས་དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དོར་བ་རྒྱས་
བྱས་པས་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་སྟོང་སྟོན་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཐུར་སེལ་
ཡང་འོག་སྟོན་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་ངེས་ཅན་དུ་འཇུག་པས། སྟོག་ཐུར་གྱི་རྒྱུད་དང་།
རང་གི་སེམས་དོ་དེའི་སྐྱེད་དང་བཅས་པའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་
བྱམ་པ་ཅན་བསྟོམ་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ལེ་ལུ་ནས་དོ་དེ་བ་རྒྱས་པའི་
སྟོབས་གྱིས་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་ན་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱམ་པ་
ཅན་བསྟོམ་པ་ན་སྟོང་རྒྱུད་ཕྱིར་འཐེན་འོག་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཡར་འཐེན་ཏེ། ལྟེ་བའི་
དབུས་གྱི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་སྟོག་ཐུར་བསྐྱེད་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དུས་གྱི་འཁོར་
ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པར་ཤར་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པ་ན། ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཁྱད་
པར་བ་འབར་ཏེ་ཁམས་ཞུ་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ན་སྤར་
ངེས་ཟིན་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་དང་སྟོར་བར་བྱེད་དོ། །འདིའི་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་

ནི། དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱིས་ལེགས་པོ་སྦྲེང་བ་དང་། འཆི་མེད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པོ། །མཐར་ཐུག་གི་
འབས་བྱ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དྲུག་ཚན་དག་ཅིང་། རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱི་དྲུག་ཚན་
དག་པར་བྱས་ཏེ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །འདིའི་དཔོགས་ཚོགས་བྱ་
ཆུང་ནི། ཀྱང་པའི་དུས་མོ་སྟན་ལ་པའ་པའི་སྦྱིལ་གྱུང་གཡས་པའི་རྟིང་བ་གཡོན་པའི་
ལོང་བྱ་ལ་གཏད། གཡོན་པའི་རྟིང་བ་རྟགས་དང་བཤའ་ལམ་ཀྱི་བར་དུ་གཏད་དེ།
ལག་པ་དོ་རྩི་ཁུ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག། བྱེད་མིག་གེན་དུ་སྒྲིག་སྟེ།
དབུགས་ནང་དུ་འཇུག་པ་རྩྱི་གི་གདངས་ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། ལྟོ་བ་ཕྱིན་ཀྱི་རྩྱ་རྟིའི་
ཁ་དོག་སྟོན་པའི་མར་སྟེང་ནང་དུ་རྩྱི་སྟོན་པོ་མགོ་གེན་དུ་བསྟན་པ་ཡར་འཐེན་ཏེ་ལྟོ་
བའི་རྩྱ་རྟིའི་ནང་དུ་སྟན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བསྟོས་
པ་ནི། ལྟོ་བའི་རྩྱ་རྟིའི་ནང་གི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལའི་སྟེང་གི་
རྒྱུང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་། སྟོག་ཐུང་ཀྱི་རྒྱུང་བསྐྱེད་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་བརྟན་པ་ན། ས་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་པའི་རྩྱ་ལ་དུ་
སྟེང་གའི་གཉིད་འཇུག་གི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་འཛིན། དེ་ནས་རྒྱུ་མེ་ལ་ཐིམ་པའི་རྩྱ་ལ་དུ་
མགྱིན་པའི་མི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་འཛིན། དེ་ནས་མེ་
རྒྱུང་ལ་ཐིམ་པའི་རྩྱ་ལ་ཀྱིས་དབྱལ་བའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་
འཛིན། དེ་ནས་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་ལ་ཐིམ་པའི་རྩྱ་ལ་དུ་གཙུག་ཏུ་ཀྱི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་
འཛིན། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པའི་རྩྱ་ལ་དུ་གསང་གནས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་
ནང་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། སྟེང་གའི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་རྒྱུང་འཛིན་དུས་ལྟོ་བའི་ཐིག་

མེད་སྒྲིང་གི་རྒྱུ་མེས་ལིན་ཏུ་ཕྱ་བའང་སྤྱད་ཀྱས་ལ། ཐེག་ལེ་གཞན་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་
འཛིན་བའང་དེ་དང་འབྲེལ། ཉིད་ཀན་ཏུ་བསྐྱབ་ས་འཁོར་ལོ་བྱག་བསྐྱབ་ལོ། །

གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདུད་བགོགས་གཞོམ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་
འབྲས་བུ་ཆོར་བའི་བྱག་ཚན་དག་ཅིང་། མེད་ཁམས་ཀྱི་བྱག་ཚན་དག་པས་འབྲས་
བུ་རིན་འབྱུང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཐ་མར་དགོ་བ་ཐུགས་དོ་རྗེ་རྗེས་བྲན་
དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྒྲོམ་བ་ལ་དང་པོ་ནི། སྤར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྗེས་མ་བྲན་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟོང་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་ལྡང་ཀྱས་ལ། དབང་པོ་འབྲིང་གིས་ཡེ་རྒྱ།
རྒྱལ་པོས་ལས་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་ཉེ། རྒྱུང་ཁ་སྦྱར་བཟུང་ནས་ཁྱུ་བདེ་ཁྱད་
པར་ཅན་འབྲེན་བ་ལ་གོམས་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་མཚན་ཉིད་པར་
ལྡང་ཀྱས་བའི་མཚམས་ནས་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཀྱས་མ་བཅུའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སྦྱོར་བར་བྱེད་
ཀྱས་སོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་རྒྱུའི་ཁམས་དག་པར་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་། འོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་གོ་འཕང་མཛོན་ཏུ་བྱེད་དོ། །སྟོང་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་གྲུབ་ནས་སྦྱ་
ལས་འོད་ཟེར་བརྒྱ་ཕྱག་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་མཚོག་
མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྦྱེས་པ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་ལ། དབང་པོ་
རྣམས་པོས་ཐོག་མ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་

འདྲེན་ལ། དབང་འབྲིང་གིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་འདྲེན་
ཞིང་། དེས་མཆོན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་དངོས་སུ་དགའ་བཞི་འདྲེན་ལ། དབང་
རྒྱལ་གྱིས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་འདྲེན་ཞིང་། དེས་མཆོན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་མི་འགྲུར་གྱི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །ཁུ་མ་དང་
སྐར་ལྷན་པའི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། འཛག་པའི་བདེ་བ་འབྲིན་པ་མོ་སྟེ། ཕྱག་རྒྱའི་
དོས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཁམས་ཕྱིར་འཛག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཁམས་རྩ་ནང་ནས་ནོར་བུའི་ཅེའི་བར་གཡོ་བར་བྱེད་ཀྱས་པས་ན། ཡེ་རྒྱ་ནི་
གཡོ་བའི་བདེ་བ་འབྲིན་པ་མོ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ཁྱབ་ནོར་བུར་སྟེབས་པ་དེ་ཉིད་
རྒྱས་བཅའ་བ་བཞིན་དུ་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་ཅིང་གནས་གཞན་དུ་འགྲུར་མི་སྲིད་
པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ནོར་བུའི་
ཅེ་མོ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་ཐིག་ལེ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་བཅེགས་པ་ལས་
རྒྱུད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་འགགས། བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྫོགས་པ་
ན། བཅའ་པོའི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ཟད་ནས་འཇའ་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གོ་འཕང་མངོན་
དུ་བྱེད་དོ། །བདེ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆར་དང་པོ་རྫོགས་ན་མོས་སྟོད་ཀྱི་ས་ཐོབ་ལ།
གཉིས་པ་རྫོགས་པ་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་། བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་
ཆར་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་ན་མོས་སྟོད་ཀྱི་ས་ནས་བརླངས་ཏེ་ས་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་འདྲའོར་བུ་ནས་གསང་གནས། དེ་ནས་སྟེ་བ། དེ་ནས་སྟིང་ག། དེ་
ནས་མགྲིན་བ། དེ་ནས་དཔྱལ་བ། དེ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་དུག་པོ་རེ་རེ་ལ་བདེ་

བ་སྐྱུ་སྒྲིང་དུག་བརྒྱ་རྒྱུ་ལས་པ་གཉིས་གཉིས་སྐོབ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟེ་མི་འགྲུར་
བའི་བདེ་བ་སྐོབ་མར་སྐྱེས་པ་དང་། སྒྲིང་བ་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་བདེ་སྒྲིང་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་བྱུང་འཇུག་ནི་དབང་བཞི་པའི་དོན་དུ་གྲུར་བ་བྱུང་འཇུག་གོ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
ཡན་ལག་སྐོབ་ནས་དེུལ་ཚུས་ལྷགས་ཟ་བ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཁམས་ཀྱི་ཆ་
ནམས་སོ་སོ་ནས་སྤྱ་རུ་སོང་ནས་ཐིག་ལེ་དང་བཅས་པ་ཟད་པའི་ཤུལ་དུ་འཇུག་ལུས་
སྤྱ་ལྡང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བེམ་པོའི་ཆ་ལྷག་མེད་དུ་མ་སོང་བར་དུ་སྒྲིང་ག་ཟུགས་
དང་གྲགས་¹པ་ལ་ལོགས་སྤྱ་དབྱེ་མི་རྒྱས་པས། འདུས་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་དང་
མི་འབྲེལ། །འདིར་སའི་ཁམས་དང་། ག་ཟུགས་དུག་ཚན་དག་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་
གོ་འཕང་སྐོབ་པའོ། །

༥ འཆི་ཞག་དང་ཆེ་ལྷག་དེ་ཙམ་ཡོད་བརྟག་པ་བཞུགས། གཡས་ཉི་མའི་འཆི་ལྷས་ལ་འཆི་
ཞག་དང་ཆེ་ལྷག་དེ་ཙམ་ཡོད་དཔྱད་པ། ཅ་འདབ་འདོར་བའི་ཞག་གི་རྒྱ་ཚུལ། ཅ་
འདབ་འདོར་བའི་ཞག་དང་ཞག་ལྷག །འཆི་ཞག་ནམས་ཅ་འདབ་གཅོད་པའི་ཞག་ལ་
གཏོགས་མི་གཏོགས་དང་འཆི་ཞག་ནམས་ཆེ་ལྷག་ལ་གཏོགས་མི་གཏོགས་དང་།
འཆི་ཞག་གི་གངས་ནམས་སྤྱ་མའི་སྤྱིང་དུ་བྱི་མ་སྒྲོན་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་དུག་
ལས། དང་པོ་ནི། ལྟེ་བ་ན་བྱིས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་འདབ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་འདབ་
མ་དང་པོ་ལ་སྤྱ་དུག་གཡས་ནས་བར་མ་ཆད་པར་ཞག་ལྷ་བརྒྱས་ན་ལོ་གསུམ་ལས་
མི་སྐབ་ཅིང་དེ་སྐབ་པོ། དེ་བཞིན་དུ་འདབ་མ་གཉིས་པ་ལ་བརྒྱ་དང་། གསུམ་པ་ལ་
བཙོ་ལྷ་དང་། བཞི་བ་ལ་ཉི་ཤུ་དང་། ལྷ་པ་ལ་ཉེར་ལྷ་དང་། དུག་པ་ལ་ཉེར་དུག་དང་།

1 ལྷ། ལྷགས་

བདུན་པ་ལ་ཉིར་བདུན་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་བཙོ་ལྷ་དང་། དགུ་པ་ལ་བརྟ། བརྟ་པ་ལ་
ལ། བརྟ་གཅིག་པ་ལ་གསུམ། བརྟ་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ནམས་བརྒྱས་ན་ཇིམ་པ་
བཞེན་ལོ་གཉིས་དང་། ལོ་གཅིག་དང་། རྩ་བ་བྱུག་དང་། རྩ་བ་གསུམ་དང་། རྩ་བ་
གཉིས་དང་། རྩ་བ་གཅིག་དང་། ཞག་ཉིར་གཅིག་དང་། ཞག་བརྟ་བྱུག་དང་། བརྟ་
གཅིག་དང་། གསུམ་དང་གཅིག་ན་མཆོལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདབ་མ་དང་པོ་ནས་སྒྲུབ་གཡས་ལ་ཐོག་མར་བར་མ་ཆད་
 བར་འཆི་ཞག་ལྟ། དེ་ནས་ཞག་རང་བཞིན་པ་སྤྲུམ་བརྒྱ་སྤྲུམ་ཅུ། དེ་བཞིན་དུ་འདབ་
 མ་གཉིས་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་ཉེར་ལྟ། དེ་ནས་འཆི་ཞག་བརྒྱ། དེ་ནས་
 རང་བཞིན་པ་སྤྲུམ་བརྒྱ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་བཞི་བརྒྱ། དེ་ནས་
 འཆི་ཞག་བཙོ་ལྟ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ། བཞི་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་
 བཞིན་པ་ལྟ། དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉི་ཤུ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་བརྒྱ་གཉིས། ལྟ་པ་
 ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་སོ་གཉིས། དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉེར་ལྟའོ། །རྟུག་པ་ལ་ཐོག་
 མར་རང་བཞིན་པ་གཉིས། དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉེར་རྟུག་གོ། །བདུན་མན་ཆད་ལ་ནི་
 འཆི་ཞག་དང་རང་བཞིན་པ་ལེ་ཞག་སོ་སོར་བཟང་རྒྱ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ཐོག་
 མར་རང་བཞིན་པ་ཉེར་ལྟ། དེ་ནས་འཆི་ཞག་བཙོ་ལྟ་དང་། ལྟ་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་
 བཞིན་པ་ཉེར་བརྒྱད། དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉེར་ལྟ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་བཞི་དང་།
 རྟུག་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་བཞིན་པ་གཅིག །དེ་ནས་འཆི་ཞག་ཉེར་རྟུག །དེ་ནས་རང་
 བཞིན་པ་གཅིག་ཅེས་ཟེན་ཟེས་ལས་འབྱུང་བའང་འདབ་མ་གསུམ་པ་ལེ་འཆི་ཞག་ཆེ་

$$1 \text{ ॥ } + 2$$

ལྷག་ལ་མི་གཏོགས་པ་དང་། ལྷ་པ་ལ་ཆེ་ལྷག་དགྲ་བཅུ་ལས་མི་འོང་རྒྱུ་ལ་གོ་ལྷ་
དང་། ལྷག་པ་ལ་ཆེ་ལྷག་ཞག་ལྷག་ཏུ་ལས་མི་འོང་རྒྱུ་ལ་རེ་བཞི་འོང་བ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲིན་སྤང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་ལོ་གསུམ་ལ་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཏུ་ཡིན་ལ། དེའི་
སྟེང་ནས་འདབ་མ་དང་པོ་འདོར་བ་ལ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་སོ་ལྷ། ཞག་ལྷག་བདུན་བརྒྱ་
དང་ཞེ་ལྷ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་སུམ་བརྒྱ་ཞེ་ལྷ། ཞག་ལྷག་བཞི་བརྒྱ། །གསུམ་
པ་ལ་བརྒྱ་བདུན་ཟ། ཞག་ལྷག་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཟ། བཞི་པ་གྲ་གཉིས། ལྷག་བརྒྱ་ཞེ་
བརྒྱད། ལྷ་པ་ལྷ་བཅུ་ཙ་བདུན། ལྷག་གོ་གཅིག་། ལྷག་པ་ཉེར་བརྒྱད། ལྷག་རེ་གསུམ།
བདུན་པ་མན་ཆད་རང་རང་གི་འཆི་ཞག་གི་གངས་ཀྱིས་འདབ་མ་རྣམས་འདོར་ཞིང་།
ལྷག་གྲང་དེས་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། འཆི་ཞག་རྣམས་རྩ་འདབ་དེ་དང་དེ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་
པས་འདབ་མ་དེ་དག་འདོར་བའི་ཞག་དུ་མི་གཏོགས་པ་མི་རིགས་ཤིང་། འདབ་མ་
རེ་རེ་འདོར་བ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་ཞག་གངས་དེ་མི་ཆང་ངོ་། །དཔེར་ན་འདབ་མ་དང་
པོ་ལྷ་བྱ་ལ་མཆོན་ནས། ཐོག་མར་འཆི་ཞག་ལྷ། དེ་ནས་རང་བཞིན་པ་སུམ་བརྒྱ་སོ་
ལྷར་བྱེད་དོ་སྤྲུལ་ན། དེ་ལྷ་ན་འདབ་མ་གཉིས་པ་སོགས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་
དགོས་པས། འདབ་མ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ལ་ཞག་བདུན་བརྒྱ་ཞེ་ལྷ་ལས་མང་བ་
ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེ་ལྷག་གི་གངས་རྣམས་འཆོལ་བར་འགྱུར་ངོ་། །

ལྷ་པ་ནི། འཆི་ཞག་རྣམས་ཆེ་ལྷག་ལ་གཏོགས་སམ་མི་གཏོགས་སྤྲུལ་ན། ལྷ་
ལྷག་འདི་ལ་རྩ་འདི་ནས་བར་མ་ཆད་པར་ཞག་འདི་ཙམ་ཞིག་རྒྱུང་བརྒྱས་ན། འདི་
ཙམ་ནས་འཆི་ཞེས་ཟེར་བས་འཆི་ཞག་རྣམས་ཆེ་ལྷག་ལ་མི་གཏོགས་པ་འདྲ་བ་

ཞིག་སྤང་ཡང་། འདབ་མ་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བྱི་འཆི་ཞག་གི་གངས་རྣམས་ཆེ་ལྷག་ལ་གཏོགས་དགོས་པར་སྤང་སྟེ། འདབ་མ་དང་
 བོ་ནས་སྤྲ་བྲག་གཡས་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་ཞག་ལྷང་རྒྱུ་བརྒྱུས་ན་ལོ་གསུམ་ན་འཆི་
 ཞིང་། ལོ་གསུམ་ལ་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མེད་ལ། དེའི་སྟོང་ནས་འདབ་མ་དང་པོ་
 འདོར་བའི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་སོ་ལྔ་སོང་ཉིང་ཞག་ལྷག་བདུན་བརྒྱ་ཞེ་ལྔ་ལས་མེད་ལ།
 འཆི་ཞག་ཆེ་ལྷག་ལ་མི་གཏོགས་ན་ཞག་ལྷག་བདུན་བརྒྱ་བྲག་ཅུ་འོང་བ་སོགས་མི་
 འགྲིག་པ་ཆེ་བར་འདུག་པས་སོ། ། འདབ་མ་ལྔ་བ་མན་ཆད་ལ་བྱི་རང་རང་གི་འཆི་
 ཞག་རྣམས་རང་རང་གི་ཆེ་ལྷག་ལ་མི་གཏོགས་ཏེ། ལྔ་བ་ལ་ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་གསུམ་
 ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ་ཆེ་བ་བཞི་དང་། རྒྱག་པ་ལ་ཆེ་བ་གཉིས་ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ་གསུམ་
 འོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྤང་ངོ་། ། དེས་ལྷག་མཁའ་ཤེས་པར་རུས་སོ། ། འོན་ཀྱང་འཆི་
 ཞག་དང་རང་བཞིན་པ་རྒྱ་ཚུལ་སྤང་སྟངས་ཀྱང་། འདབ་མ་བཞི་བ་ལ་ལྔ་བ་དང་
 རྒྱན་མོང་དུ་མ་སོང་བའི་ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་གསུམ་འོང་རྒྱ་ལ་ཞག་བྲག་དགྲ་དང་། ལྔ་བ་ལ་
 རྒྱག་པ་དང་རྒྱན་མོང་དུ་མ་སོང་བའི་ཆེ་ལྷག་ཞག་སུམ་ཅུ་འོང་རྒྱ་ལ་ཉིར་བརྒྱད་
 དང་། རྒྱག་པ་ལ་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆེ་ལྷག་ཞག་སུམ་ཅུ་འོང་རྒྱ་ལ་ཉིར་བདུན་
 དང་། འདབ་མ་བཞི་བ་ལ་ཆེ་ལྷག་འདབ་མ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་རྒྱན་མོང་བ་ཞག་དགྲ་
 བཅུ་ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ་གོ་གཅིག་དང་། འདབ་མ་ལྔ་བ་ལ་ཆེ་ལྷག་ཞག་དགྲ་བཅུ་
 ལས་མི་འོང་རྒྱ་ལ་གོ་གཅིག་དང་། རྒྱག་པ་ལ་ཆེ་ལྷག་འདབ་མ་ལྷག་མ་དང་རྒྱན་མོང་
 བ་ཞག་སུམ་ཅུ་འོང་རྒྱ་ལ་སོ་ལྔ་སོགས་མི་འགྲིག་པ་འགྲའ་ཞིག་སྤང་བ་བྱི་རགས་
 ཅིས་དང་ཞིབ་ཅིས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་མཛོན་ནོ། །

དུག་པ་ནི། འཆི་ཞག་བཅུ་དང་བཅོ་ལྔ་ཤེད་པ་སོགས་རྣམས་ཞག་སྤེལ་མའི་
སྤེང་དུ་ཕྱི་མ་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ། བཅུ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་སོགས་རྣམས་སྤེལ་མའི་སྤེང་དུ་ཕྱི་
མ་མ་བསྟན་པར་རྒྱ་སྟེན་ན། གཡས་ཉི་མའི་ལྟས་ལ་ནི་མི་སྟོན་པར་ཞག་བཅུ། བཅོ་
ལྔ་སོགས་རྣམས་ཞག་བར་མ་ཆད་དུ་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། གཡོན་ལ་སྤེལ་མའི་སྤེང་དུ་སྟོན་
པ་ཡིན་ནོ། །གཡས་ཉི་མའི་འཆི་ལྟས་ལ་ཉེ་བའི་རྩ་འདབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཡས་སྟོར་
ཀྱི་འདབ་མ་དང་པོ་ལ་འཆི་ཞག་ལྔ། ཆེ་ལྷག་ལོ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་འཆི་ཞག་བཅུ།
ཆེ་ལྷག་ལོ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ་འཆི་ཞག་བཅོ་ལྔ། ཆེ་ལྷག་ལོ་གཅིག །བཞི་པ་ལ་
འཆི་ཞག་ཉི་ཤུ། ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་དུག །ལྔ་པ་ལ་འཆི་ཞག་ཉེར་ལྔ། ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་གསུམ།
དུག་པ་ལ་འཆི་ཞག་ཉེར་དུག །ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་གཉིས། བདུན་པ་ལ་འཆི་ཞག་ཉེར་
བདུན། ཆེ་ལྷག་ཆེ་བ་གཅིག །བརྒྱད་པ་ལ་འཆི་ཞག་བཅོ་ལྔ། ཆེ་ལྷག་ཉེར་
གཅིག །དགུ་པ་ལ་འཆི་ཞག་བཅུ། ཆེ་ལྷག་བཅུ་གཅིག །བཅུ་པ་ལ་འཆི་ཞག་ལྔ། ཆེ་
ལྷག་དུག །བཅུ་གཅིག་པ་ལ་འཆི་ཞག་གསུམ། ཆེ་ལྷག་གསུམ། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་
འཆི་ཞག་གཉིས། ཆེ་ལྷག་ཞག་གཅིག་སྟེ་དེ་ནི་དབུ་མ་ལ་རྒྱ་པོ། ཉེ་བའི་རྩ་ཆེན་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་གཡས་སྟོར་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་བསྐྱམས་པ་ལ། ལོ་གསུམ་ཀྱི་ཞག་སྟོར་
བརྒྱད་ཅུའི་སྤེང་ནས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་ལོ་ལྔ། ཞག་སྟེན་བདུན་བརྒྱ་ལོ་ལྔ། གཉིས་པ་
བསྐྱམས་པ་ལ་ཞག་སྟེན་སྤེང་ནས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་ལོ་ལྔ། དེའི་ཞག་སྟེན་བཞི་བརྒྱ།
གསུམ་པ་བསྐྱམས་པ་ལ། ཞག་སྟེན་གཉིས་སྤེང་ནས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ། ཞག་སྟེན་
བརྒྱ་སུམ་ཅུ། བཞི་པ་བསྐྱམས་པ་ལ། དེའི་སྤེང་ནས་ཞག་བཅུ་གཉིས། ཞག་སྟེན་བརྒྱ་
ལོ་བརྒྱད། ལྔ་པ་བསྐྱམས་པ་ལ། དེའི་སྤེང་ནས་ད་བདུན། ལྷག་ལོ་གཅིག །དུག་པ་

བསྐྱམས་པ་ལ། ཉེར་བརྒྱད། ལྷག་རེ་གསུམ། བདུན་པ་བསྐྱམས་པ་ལ། ཞག་ཉེར་
བདུན། ལྷག་སོ་དྲུག །བརྒྱད་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་གྱི་རྩ་འདབ་རེ་རེ་འདོར་
པའི་ཞག་གངས་ལ་ནི་རང་རང་གི་འཆི་ཞག་གི་གངས་ཀྱིས་ཆད་འཛིན་ནོ། །ཞག་
ལྷག་གི་གངས་ནི། ཆེ་ལྷག་གི་ཞག་གངས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སར་མརྒྱ་ཡི། །

༡༡། སྒྲོང་བ་ཡན་ལག་བྲག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བརྒྱས་
 བ་རྩེའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའམ་ལས་
 མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། ཁ་མོ་གྲུ་རུ་རྩེ་མ་རབ་རུལ་སོགས་བཅས་པོའི་ཁམས་ཟད་ཅིང་། རྣམ་ཀུན་
 སྤྱིང་ག་ཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས། རྒྱུང་བའི་མི་འགྲུང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི། སྤྱ་པ་
 མཁའ་ལ་དབང་པོའི་གཞུ་བཞིན་དུ། མཆན་དཔེས་སྤྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་
 པའི་སྦྱར། གང་དུ་ཤར་བའི་སྤྲ་མ་དུས་འཁོར་གྱི། ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུར་གྲུས་པས་ཕྱག་
 བཅའ་ཏེ། མང་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་དོན། སྤྱལ་བཟང་སྤྱེ་པོ་བཟོད་
 པའི་ལས་ཀྱི་མཆོག། མཛད་བྱང་ཡན་ལག་བྲག་གི་གདམས་པའི་གནད། སྤོན་མེད་
 ལེགས་བཤད་བརྗོད་དུ་པངས་པ་རྣམས། རྡོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་སྤྲ་མའི་གསུང་བཞིན་
 འདྲི། །

སྤྱིང་བ་ཡན་ལག་བྲག་གི་སྤྲ་མ་དམ་བ་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། རྣམ་འབྱོར་
 ཀྱི་དབང་ཕྱག་དཔེ་མེད་འཛོ། དེས་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་དཔལ་འཛིན། དེས་པརྩེ་ཏ་འོད་
 ཟེད་ལྷ། དེས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། དེས་བྱུང་ཐོབ་ཉེ་མ་
 དཔལ་ཡེ་ཤེས། དེས་རིན་ཆེན་འཛོ། དེས་བི་བྱུ་ཏི་ཙན། ཡང་ན་ཆོས་འབྱུང་ཞི་བས་
 པརྩེ་ཏ་གྲགས་པའི་ལྷ་ལ། དེས་པརྩེ་ཏ་ཆོས་འབངས། དེས་བི་བྱུ་ཏི། དེས་མང་པོ་ལ་

གནང་དུ་ཟེན་ཡང་། སྒྲ་མ་གོ་བྲག་པ་དང་། གཡུང་ཕྱག་པ། ཉེག་པོ་ཆོས་ལྡན་གསུམ་
ལ་གནང་། ཡང་མི་བྱུ་ཉི་ལ་ཤ་བ་རི་དབང་ཕྱག་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་གནང་བར་ཡང་
བྱེད། སྒྲ་མ་དེ་གསུམ་ལ་གོ་ལུང་པ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱིས་ཁྱུས། དེས་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་
པོ་ཐར་པ་བ། དེས་བྱ་རིན་པོ་ཆེ། དེས་སྒྲ་མ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ། ལུང་པོ་
ལྡན་པ་གཉིས་ལ། དེ་ནམ་གཉིས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤར་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ།
དེས་བདག་ལ་གནང་སྟེ། ཟླ་དེའི་གསུང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་བྱོན་པ་ནི།
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་རྒྱུད་སླིན་ནས། རྫོགས་རིམ་སྒོམ་ཚུལ་ལ། ཡན་ལག་བྲུག་དང་
བྲལ་བས་མཆོག་མི་འབྱུབ་པར་བསྟན་པ། རྫོགས་རིམ་འདིའི་མཆོད་ཀྱི་ནམ་གངས།
གང་ཟག་སོ་སོའི་བསྒོམ་བྱར་འདོད་པ་མི་རིགས་པ། རི་ལྗར་སྒོམ་ཚུལ་དང་བཞི་
ལས། འདུས་པ་བྱི་མར་དང་པོའི་དོན་ལ། བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་བྲུག་ཏུ་ནི། །བྲས་
ནས་མཆོག་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ། །གཞན་དག་གིས་ནི་བསྐྱབས་སྐྱར་ན། །མཆོག་ནི་
འབྱུབ་པར་མི་འབྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡན་ལག་བྲུག་དང་བྲལ་ན་མཆོག་མི་
འབྱུབ་པས་ཡན་ལག་བྲུག་ངེས་པར་ཆང་དགོས་སོ། །འོ་ན་རྒྱུད་འདི་ནས་བཤད་
པའི་གངས་ཁོ་ན་ལྗར་དགོས་སམ་སྟུམ་ན། སོར་སྐྱད་སོགས་བྲུག་གིས་དབུ་མ་སྐྱོང་
བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་གང་བྱེད་དེ་འདུག་ན་དོན་བྱུབ་པས། བྲུག་
གི་ཐ་སྙད་དེ་ཁོ་ན་ལྗར་དགོས་པའང་མིན་ནོ། །ཡང་ཡན་ལག་བྲུག་གི་ཐ་སྙད་མཐུན་
ཡང་། ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ཏུ་འཆད་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་
སྐྱབ་བཞི་མིང་མཐུན་ཡང་དོན་མི་མཐུན་པ་བཞིན་དང་། ཡན་ལག་བྲུག་ཡང་སྟོན་
གསལ་བཞིན་དུ། རྒྱ་རོ་པས་རྒྱུད་བྱི་མའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། འདི་བའི་ཡན་ལག་བྲུག་

དབང་མདོར་བསྟན་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག །བསྟེན་སྐྱབ་བཞི། རྡོ་རྗེ་གསུམ།
ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྫོགས་རིམ་ཞེས་མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ལ། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་
ལ། ལས། ཡེ་ཤེས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་གྲགས་ཆེ་ལ། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་
ཆོས་རྒྱ་ཞེས་པ། འདིར་ཡེ་རྒྱ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པ་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། འདི་ལ་
འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ། འཇུག་པ་མེད་པ་ཞེས་བསྐྱར་བ་བདེ་བས། དམ་
ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བདེ་ཆེན་ཏེ། འདི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ། ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་
མ་གསུམ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེའང་དབང་པོ་རབ་ཕྱག་ཆེན། འབྱེད་ཡེ་རྒྱ། ཐ་མ་
ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པོ། །ཚུལ་འདིས་སེམས་འགྲེལ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་རྫོགས་
རིམ་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སོར་བསམ་གཉིས་དབང་པོ་རབ། འབྱེད་གིས་སྟོག་
འཛིན་གཉིས། རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐ་མས་བསྟོམ། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ།
འགྲེལ་བར་ཡན་ལག་གང་གི་སྐྱབས་སུ་འདྲ་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཆ་རྒྱུན་དུ་ཡན་ལག་
དུག་ཁ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ཁྱ་མ་སྔ་མ་རྣམས། སྔོན་འགྲོ་
ལྟོས་མེད་དུག །དངོས་གཞི་རྣམ་གཞག་དུག །རྗེས་སྐྱར་སྔོས་དུག་དང་། བཅོ་བརྒྱད་
དུ་མཛད་ནས། དང་པོའི་དོན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་གསུམ།
འཕོ་བའི་བདེ་བ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་དང་། ལུས་དང་དབང་པོ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་
གཉིས་བསྟན་ནས་དུག་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་ཆེ་ལྟོས་མེད་དུག་བསྟེན་པར་བཤད་པས།
ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི་གཉིས་སྐྱབ་དུ་བྱ་དགོས་སོ། །ཚུལ་འདི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་

སྟོན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་རྩོགས་རིམ་ཁོ་ན་མི་ན་མོ། །དངོས་གཞི་ནམ་གཞག་དུག་ལ། སྟུ་
དོ་རྩི་རྩོག་མར་དགེ་བ་བསྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་སོར་བསམ་གཉིས། གསུང་དོ་རྩི་བར་
དུ་དགེ་བ་ཉེར་སྦྱབ་གྱི་ཡན་ལག་སྟོག་འཛིན་གཉིས། བ་མར་དགེ་བ་ལ་གཉིས་སུ་
བྱས་ནས། སྟུགས་དོ་རྩི་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུག་རྩིས་བྲན། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩི་སྦྱབ་ཆེན་
གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་དུག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་
པར་བཤད་པའོ། །དེའང་རྒྱུད་འདི་ལ་བརྟེན་པ་ནམས་གྱིས། དབང་བཞི་ལ། གསུམ་
པ་དང་། དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་ཞེས་སྦྱ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས། བསྦྱབ་བྱ་དབང་བཞི་པ་
འདིའོ། །དེའི་སྦྱབ་བྱེད་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་ཐོན་པ་ཉིང་བར་སྦྱང་རོ། །དེའང་རྒྱུད་འདིས་
ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ནི། རྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་
ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱབ་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་སྦྱབ་བྱེད་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་
རྒྱ་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་ཡང་། དངོས་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཕྱག་ཆེན་ཁོ་ན་ཡིན་
ལ། དེས་ན་རྒྱུད་འདིར་སྟོང་གཟུགས་ལ་བསྐྱབས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཡིན་
མོ། །སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་ཆེན་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་ནས་
དབང་བཞི་པར་འཛོག་གོ། །དེས་ན་སྟོང་གཟུགས་གྱི་ཉམས་སྦྱང་ཅམ་དང་། བདེ་བ་
བན་བྱུང་ལ་དེ་ཅམ་མི་བསྐྱབས་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་རྩིས་བྲན་ཐོབ་ནས་འགྱུར་གི་
དེའི་གོང་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ཕྱག་ཆེན་དེའི་གཟུགས་ནི་སོར་བསམ་གཉིས།
སྟོག་འཛིན་གཉིས་གྱིས་སྟོག་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་ས། ཕྱག་ཆེན་ལས་བདེ་བ་དངོས་
སུ་འབྲེན་པས། ཕྱག་རྒྱ་གཞན་བར་དུ་བརྒྱུད་མི་དགོས་པས་དང་པོར་སྟོང་གཟུགས་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་བསྐྱབས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་

ངེས་པ་ཉིད་ན། ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་ལ་གོ་བ་ཆགས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ།
བདེ་ཆེན་འབྲེན་བྱེད་སྟོང་ག་ཟུགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་། ག་ཟུགས་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བདེ་ཆེན་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་། །བསྐྱོམས་པས་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ག་ཟུགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་། །སྟོག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་
ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ག་ཟུགས་མ་བྱུབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཡན་
ལག་། །བྱུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་
དུག། །སོར་སྤྱད་ཀྱི་མཆན་དོན། དང་པོ་སྐྱོམ་པའི་དུས་མཆོམས། ཡན་ལག་རི་ལྟར་
སྐྱོམ་པའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། དག་དཔྱེ། གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོ་ནི་ཐ་དད་དང་། སྤྱད་པ་ནི་འགོག་པ་སྟེ།
དབང་པོ་ལྷ་སོ་སོ་ཡུལ་སོ་སོར་འཇུག་པ་བཀག་ནས་སྟོང་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དབང་
པོ་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷའི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་
མིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ག་ཟུགས་སྟོང་ག་ཟུགས་མཐོང་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་མེད་འོད་ལས། འདིར་སྤྱད་པ་ཞེས་པ་ནི། འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་
ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འཛིན་
པའོ། །ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ནི་ཕྱིར་སྤྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ག་ཟུགས་
ལས། ག་ཞན་ཤིང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ག་ཞན་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་འཛིན་པ་ནི། ཉེ་བའི་སྐབས་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་བྱུང་མོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་
བརྟན་པས། དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་མ་ཆང་བས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་མི་

ཐུབ་པ་འབྱུང་བའང་འདིར་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི། །དབང་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པར་གྱུར་
པའི་རྒྱུང་ཆེངས་པ་དགོས་སོ། །དེའང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཙམ་གྱིས་
གྱུར་མི་ཚོག་གི། །གཞན་མཐོང་ཞེས་པ། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷ་མཐོང་དགོས་ཏེ། ཇི་
མེད་འོད་ལས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཅད་ནས་སེམས་རྟོང་པ་ཉིད་ལ་
འབྱུག་པ་ནི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །རྟོང་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་
གཞན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འབྱུག་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བྱུག་གཡས་ཀྱི་རྒྱུང་རྒྱུ་བའི་དུས་སུ་ཐོག་མར་འགོ་འབྱུགས་
ཏེ། དེར་བཅུགས་ན་རྒྱུང་སྤྱད་སྤྱེ་བའི་ཉེན་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་
ལ། ཐབས་ཉིན་མཆོན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་རྒྱུ་མཆོན་དང་བཅས་པ། སོ་སོའི་སྒྲིམ་
ཚུལ། མ་གྲུབ་ན་སྒྲིགས་པའི་ཆོ་ག། སྒྲིམ་འབྲོལ་ཤི་ནའང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་འབྱུག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དེ་ལྟར་འབྲེད་པའི་རྒྱུ་
མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ལོ་ལ་སྟོ་བཟོད་དང་བྱང་བཟོད། ཞག་ལ་ཉིན་མོ་དང་
མཆོན་མོ། རང་སེམས་ཅན་ལ་སྟེ་འཆི། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སྟོ་རིམ་དང་སྤྱད་རིམ་
གཉིས་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ཡང་། རྒྱུ་མཆོན་དུ་འགོ་ཚུལ་དབྱེད་དགོས་
པར་སྣང་ངོ་། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་བྱངས་དགོད་པ། སོ་སོར་
དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱག་དྲོར་བསྟོད་འབྲེལ་ལས། བསྟོམ་པ་འདི་
ནི་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ཡང་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་
སྟེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོས། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསྐབ་པར་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། ཀློ་ཤི་ཀ

།གང་ནས་མཁའ་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩེ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྒྱལ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །སྤྲུག་པ་མེད་པ་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་བྱིན་ལ་རྒྱལ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཆོན་མོའི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དུས་སྤྱ། ཉིན་མོའི་རྟགས་
རྣམས་ཤར་ན། ཉིན་མོའི་རྒྱལ་འབྱོར་སྒྲོམ་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཟུན་
བ་ལ་སྟོང་ག་ཟུགས་འཆར་སྤྱ་ལ། སྤང་བ་ཡོད་སར་འཆར་དགའ་བས། ཟུན་བ་ལ་
འཆར་ཐུབ་ཀྱང་། སྤང་བ་ལ་འཆར་ཐུབ་པའི་ངེས་པ་མེད། སྟོང་ག་ཟུགས་རྣམས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་འཆར་བ་ཐམས་ཅད་ཟུན་བ་ལ་བསྟོམ་
ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བས། སྤང་བ་ལ་འཆར་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེས་ན་མཆོན་
མོའི་དུས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་ཤར་ཡང་། སྤང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པས། ཐམས་ཅད་
འདོད་དགའ་འཆར་བའི་ཆེད་དུ། ཉིན་མོའི་རྒྱལ་འབྱོར་ངེས་པར་བསྒྲོམ་དགོས་
སོ། །ཡང་འདི་སྟུང་དུ། མཆོན་རྟགས་རྣམས་ཟུན་བ་ལ་འཆར་སྤྱ་བས། ཐོག་མར་
ཟུན་བར་སྒྲོམ་པ་ལྟར། ཉིན་རྟགས་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཟུན་བ་ལ་བསྒྲོམས་ན་
འཆར་སྤྱ་མོད་སྟུང་ན། ཉིན་རྟགས་རྣམས་ནི། མཆོན་རྟགས་ལས་འཆར་དགའ་སྟེ།
མཆོན་རྟགས་རྣམས་རྫོགས་པར་ཤར་ནས། དུལ་དུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་མ་ཆད་པར་
ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆོན་རྟགས་རྣམས་འཆར་སྤྱ་
བས་ཟུན་བ་ལ་བསྒྲོམ། དེས་རྣམས་རྫོགས་པར་ཤར་བའི་མཆོམས་ནས་ཉིན་མོའི་
རྒྱལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས། མཆོན་རྟགས་རྣམས་འདོད་དགའ་འཆར་ཐུབ་པ་དང་།
དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་ཀྱང་སྤྱར་དུ་འཆར་བས། རྒྱལ་འབྱོར་གཉིས་

གྲིས་སོ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྫོགས་པར་འཛོལ་བོ། གཉིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིམ་ཚུལ་
ལ། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
དུག །གང་དུ་སྒྲིམ་པའི་གནས། ལུས་གནད། ལྷ་སྒྲུངས། དབང་པོའི་བྱེད་བཅེངས་ཀྱི་
ངེས་པ། བསྒྲིམས་པས་སྤོང་བ་སྦྱེ་ཚུལ། གང་ལ་དམིགས་པ་གཏོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ནི་བྱེད་བཅེངས་སུ་འདུའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཐུན་ཁང་ཤིན་
ཏུ་གནག་པ་སྟེ། དེར་བསྒྲིམས་ན་སྤོང་ག་ཟུགས་འཆར་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་འདིར་
ཟེ་པ་པ་དང་དཔེ་དོན་དུ་བྱས་ནས། དཔེ་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་
གནག་པར་མིག་འབྱས་མི་བསྐྱལ་བར་བསྐྱད་པ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་འཆར་བ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་གནད་གཞན་ནི་སྤྱི་དང་མ་ཐུན། ལག་པའི་འཛོག་
སྒྲུངས་ནི་བྱི་མེད་འོད་ལས། འདིར་ལག་པ་གཉིས་ཀས་དོ་རྩེ་ཁྱེ་ཚུར་བཅེངས་ནས་ཁྱེ་
ཚུར་གྱིས་མཐེ་བོང་བསྐྱམས་པ་དག་བརྒྱ་གཡས་དང་གཡོན་པའི་སྤྱིར་དུ་དོ་རྩེ་འོ་
གདན་ལ་གནས་པ་ནི་དོ་རྩེ་འོ་བྱག་རྒྱར་འཁྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བས། ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་
ཁྱེ་ཚུར་བརྒྱ་སྤྱིར་སྤྱི་བསྐྱལ་བའམ་དང་བོར་བཞག་པ་གང་རུང་བྱའོ། །གསུམ་པ་
ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར་བསྐྱེན་པའི་དུས་སུ་གཙུག་ཏྱར་ཆེ། །ཞེས་པའི་དོན་
གཙུག་ཏྱར་འཁོར་བསྐྱུར་གྱི་ལྷ་སྒྲུངས་སུ་བཤད་པས། མིག་མ་ལྷོ་བས་ཀྱིས་བྱེད་
བཀའ་སྟེ། བྱེད་མིག་སྤྱིར་དུ་བསྐྱམས་ལ་མིག་འབྱས་མི་བསྐྱལ་བར་བྱའོ། །འདིས་ཀྱང་
སྤོང་ག་ཟུགས་འཆར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

བྱི་མེད་འོད་དུ། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་

1 སྤྱི་སྤྱིར་དུ

བའི་ཤེས་པ་མིག་མི་འཇུག་པར་སྟེང་དུ་བཟུང་བས་མཚན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། རྩ་འཛོའི་བྲག་བཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་བཟུང་བར་བཞེད་པ་མི་ལེགས་
སོ། །བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བྱེད་པ་སོ་སོ་ལ་བཅིང་བ་སོ་སོར་བྱེད་པར་སྒྲུང་སྟེ་ལེགས་
པར་མི་སེམས་སོ། །འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྟོང་སོ་གསལ་
བར། མཚན་སོ་གཡེང་མེད་ཁྲིམ་དུ་ནི། །ཤིན་ཏུ་མཉམ་གཞག་སྒྲུབ་པ་སོས། བྱེད་པ་
ལྷ་ལ་བཅིངས་པ་གཉིས། །སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་
དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཅ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་འཆིང་བར་ཁ་ཅིག་བཞེད་
དོ། །འདིར་འཁྲིད་ཡིག་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སོར་སྤྱད་ཀྱིས་སྟོག་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་མི་ཚུད་
ཅིང་། ཚུད་ན། ཡན་ལག་གསུམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཚུད་
པར་བཞེད་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་བསྟན་རྒྱ་མི་འདུག་གོ། །

འདིར་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དུས་སུ་དབྱུ་མར་ཚུད་པ་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན། གང་གིས་རྒྱ་རྒྱུ་མའི་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་ལས་དང་སོན་ནི། ཅ་རྒྱུད་
དུ། དུ་བ་ལ་སོགས་བསྟོམ་བྱ་སྟེ། །སེམས་ནི་གཡོ་བ་མེད་བྱས་ལ། །དབྱུ་མ་སྤྱང་བ་
བྱས་ནས་ནི། །མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སོར་སྤྱད་དབྱུ་མ་སྤྱོད་
བྱེད་དུ་བཤད་ལ། སྤྱོད་ཚུལ་ནི། རྒྱ་འཛེན་པ་ན་ཡུར་བའི་ནང་སེམ་བའི་དཔེས།
སྤྱོད་མཁན་ནི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེས་དབྱུ་མའི་ནང་དུ་མ་སྤྱོད་ན་དབྱུ་མ་འི་ལྟར་སྤྱོད་།
ཡུར་བར་རྒྱ་འཛེན་པའི་སྤྱོད་ནས་བསལ་ན་བཞེད་གང་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
སོར་སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱུད་དབྱུ་མར་མི་ཚུད་ན། དེས་དབྱུ་མ་འི་ལྟར་སྤྱོད་སེམས་
ཤིག་འབྲེལ་པར། འདིར་དང་སོར་སྤྱོད་དབྱུ་མར་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གིས་མཚན་

མ་མཐོང་བར་གྱུར་བ་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དུ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་
མཐོང་བ་སོག་དབུ་མར་ཞུགས་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དུས་སུ་སོག་དབུ་
མར་ཚུད་པ་མེད་ན། དང་སོར་སོག་དབུ་མར་འཛུད་པ་གཞག་ས་མེད་ཅིང་། གཞན་
ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་རྩུ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟགས་བཅུ་འཆར་
དགོས་པར་ནི་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱང་རྩུང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ལས་ཡིན་
ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་དུ། འདིར་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ།

གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་སོ་བྱུག་
པ་མེད་པའི་བྱིས་དུ་སྤྱན་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་མི་
འཛུམ་ཞིང་། རྡོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཞེས་འདིར་དབུ་མར་སོག་རབ་ཏུ་
ཞུགས་པ་ལས་སྟོང་བ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ། རྣམ་
མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་ནི་མིག་ནི་མི་འཛུམ་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་
པ་ཡི། །སྟོང་བ་ལས་ནི་དུ་བ་སྤྲིག་རྩུ་རབ་གསལ་ངེ་མ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ཉི་དང་
མར་མེ་དང་། །ཞེས་པ་ནམ་མཚན་སོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
མདོར་བསྡུས་དང་སོར་ཡང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི། །སྟོམ་
པའི་ཐབས་རྣམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྒྱང་མ་དག་དང་ནི། །རོ་མ་
གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །ཤ་བ་རེའི་གཞུང་རྒྱང་དུ་འང་།
རྒྱང་བཅུ་རྩུ་ཏྲིར་ཚུད་གྱུར་བ། །སོ་སོར་དབྱོད་པའི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །སྟོག་ཚེལ་དུ་ཐལ་ཐེར་བ་འདོད་པས་ཆོག་ཅིང་དེ་ལྟ་ནའང་ཡན་ལག་གསུམ་པ་

དགོས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་དམིགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་འོག་ཏུ་
སྟོན་ནོ། །འོན་ཐབས་གང་གིས་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུང་སྟེ་སྟེ་ན། འབྲེལ་བར་རྒྱུད་གཞན་དག་
གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་གི་ཨ་ར་ཡི་ལས། མིག་གཉིས་མ་བྱེ་མ་
བཅུ་མ་བར། སློན་མའི་བར་དུ་སེམས་བྱས་ན། །སྟན་པ་མི་བཟད་པ་ཡི་ཚུལ། །དང་
མོར་རྣལ་འབྱོར་བས་མཐོང་འགྱུར། །ཞེས་རྟེན་པ་དང་མོས་ལྟ་སྟངས། །གཉིས་བས་
དམིགས་པ་གང་ལ་གཏོད་ཚུལ། ཐ་མས་རྟགས་གང་འཆར་བསྟན་ནོ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རྟོག་རྟེན། སོར་བསམ་གཉིས་དེམ་པ་དང་མོ་ལ་སྦྱར་བ་ཞིག་དང་།
ཡང་སོར་སྦྱད་ལ་བཤད་པ་གཉིས་པ་ཞིག་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་མིག་གཉིས་བྱེན་དུ་
སྟོག་ནས་ནི། སློན་མའི་དབུས་སུ་སེམས་གཏད་དེ། །ཞེས་དང་། ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་
ཀྱང་། སོ་སོར་སྦྱད་པས་སློན་མ་དག་གི་དབུས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུང་བར་བཞག་པར་བྱའོ་
ཞེས་བྲངས་ཤིང་། འདི་བའི་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུང་ཡར་སྒྲིལ་དབུས་ན་ཡོད་པར་
བཞེད་པས་དེར་སེམས་བཟུང་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ལས། སོ་སོར་
སྦྱད་པ་བྱས་ཀྱི་ཆེ། །ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་
དག་ནི། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཕྱོགས་སྟེ་ལ། །མཆོན་མའི་མཐར་ཉི་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་། །ཞེས་
དང་། ལྟེ་བའི་གོང་དུ་གདོལ་མོར་བཞུགས། །ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུང་ཡི་སྟེ། །འོད་ཟེར་ལྟ་ཡི་རང་
བཞིན་སྟོག་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་ནི་འབབ་བྱེད་པ། །ཞེས་བྱ་བས། འདིར་མའི་སྟེ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་
ཅ་མ་ལ་བྱེད་པས། སོར་སྦྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིད་སྟོང་ཕྱོགས་སུ་གཏོད་པར་བཤད་ལ།
ལུང་བྱི་མས་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུང་ཡར་བཤད་པས་ཡིད་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུང་ཕྱོགས་སུ་གཏོད་པ་གསལ་བོར་
བཤད་དོ། །

སྤྱིར་སོར་བསམ་གཉིས་འཁོར་སྤྱིར་གྱི་ལྟ་བུ་དང་། སློབ་འཛིན་བགོགས་
མཐར་བྱེད་གྱི་ལྟ་བུ་བར་བཤད་ཀྱང་། དམིགས་གྱིས་བསམ་ན་འབྲེལ་བར་། བགོགས་
མཐར་བྱེད་ནི་བདུན་ཅི་འབྲེལ་བའོ། །དེའི་ལྟ་བུ་ནི་བདུན་ཅིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ།
དཔལ་བར་སོན་པའོ། །བགོགས་མཐར་བྱེད་གྱི་ལྟ་བུ་བདུན་ཅིའི་གནས་སུ་སོན་པ་
དེ་ཡིས་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་གོ། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སློབ་ཚུལ་དང་འཛིན་པ་
བྱ་སྟེ། སློབ་གི་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་ཉེ་བའི་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་བྱ་ལ་
མདོར་ན་བགོགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ནི་བདུན་ཅིའི་གནས་དཔལ་བར་སོན་
པའོ། །དེ་ཡིས་ཞེས་པ། མོང་གི་སོར་བསམ་གཉིས་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་བཤད་
པས། བདུན་ཅིའི་གནས་དཔལ་བར་སོན་པས་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་
ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་ལན་ལག་དྲུག་ཅེས་པ་ལ། འགྱུར་མང་ལས། ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཉེར་
སྐྱབ་ལ་ཞེས་བསྐྱར་བ་བདེ་བས། དེས་ན་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་ཀྱང་།
ཉེར་སྐྱབ་གྱི་ཡན་ལག་སློབ་འཛིན་བསྟོམ་དགོས་ཤིང་། བསྟོམས་པས་སློབ་གི་
གཞུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་དེ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བདུན་ཅིའི་གནས་
སུ་སོན་པའི་ལྟ་བུ་སྟོམ་པ་གཅིག་བཤད། སློབ་འཛིན་གཉིས་ནི་མིན། བསམ་གཏན་
སོར་སྤྱད་བརྟན་བྱེད་ཡིན་པས། སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོམ་པ་འོས་མེད་གྱི་
དམིགས་བསམ་ལོ། །འབྲེལ་པའི་ཀྱང་གི་རྒྱས་པའང་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཤིང་། མདོར་
ན། དེ་ཡིས་ཤེས་པ་དང་། འཛིན་པ་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་། མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་ཞེས་
པའི་རྒྱས་པའང་། བདུན་ཅིའི་གནས་དཔལ་བར་སོན་པའི་ཅ་འཁོར་ལ་བལྟས་ཤིང་གནད་དུ་
བསྐྱབ་པས་སོར་བསམ་གཉིས་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེས་སློབ་

འདིན་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྐྱེལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒོ་བྲེས་ཀྱིས་དབྱེད་ཤེས་ན་
རྒྱད་འབྲེལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གསལ་བོར་བསྟན་སྒྲུང་རོ། །སྒྲུང་པར་པའི་རྩ་རྒྱད་ཀྱི་
ལུང་ནི་འདིའི་ཡང་ཁུངས་ཡང་དག་གོ། །དེས་ན་སོར་སྤྱད་སྟོག་རྒྱ་ཁྲིར་སྤྱད་པའི་
བརྒྱད་པའི་སྟོག་རྩལ་ཡིན་ཡང་། ཡན་ལག་གསུམ་པའི་སྟོག་རྩལ་ནི་དངོས་སུ་རྒྱད་
ལ་དམིགས་ནས་སྟོག་འགོག་པས། དམིགས་པ་དངོས་མི་འདྲ་ཞིང་། སྟོག་རྩལ་ནི་
སྟོག་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པས། འདིར་འགྲུར་བའི་སྟོན་
ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྟོག་རྩལ་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ལ་མི་བཟུང་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་
ན་དཔྱལ་བར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་ལ། སོར་སྤྱད་
ཀྱིས་དེ་སྐྱུངས་ནས་དག་པའི་ལུས་བསྐྱེད་པས་སྐྱོད་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ལའང་ཤིན་ཏུ་
འགྲིག་གོ། །དུས་ཞབས་པས་ཀྱང་། དཔྱལ་བའི་ཐིག་ལེར་སྟོག་བཅུག་ལ། །ས་རྒྱུད་རྒྱ་
བའི་དུས་སུ་བསྐྱེལ། །ཞེས་དཔྱལ་བར་གནད་དུ་བསྟུན་པར་བཤད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་ཏེ་བསྐྱེལ་པ་ལས། ལྷོང་པ་ལས་
ནི་དུ་བསྐྱེལ་རྒྱ་རབ་གསལ་ཞེས་སོགས་སྒྲུང་པར་པ་དང་། རྒྱད་ཕྱི་མར། དང་པོ་
སྟོག་རྒྱ་ལྷ་བྱ་དང་། །གཉིས་པ་དུ་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན། །གསུམ་པ་མཁའ་སྒྲུང་མེ་བྲེར་
བཞིན། །བཞི་པ་མར་མེ་ལྷ་བྱ་དང་། །ལྷ་པ་སྤྱན་མེད་ནམ་མཁའ་ལོ། །ཞེས་དང་།
གྲུང་དུ་འདར་དེ་བཞིན་འབྱུང་རོ། །མཁའ་སྒྲུང་ནི་མེ་བྲེར་བཞིན་དུ་གསལ་ལོ། །དེ་འདྲ་
དུ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་སྒྲུང་གང་བྱུང་གིས་མི་ཚོག་གི་རྒྱ་ཁྲིར་རྒྱུད་པ་ལས་དེ་རྣམས་
ཤར་བ་དགོས་ཏེ། སྒྲུང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། གནས་ནི་སྒྲ་གཤམ་མེད་པའི་ཕྱོགས་རྒྱ་དང་།

གངས་ཀྱི་བསེར་མས་མིག་ལ་མི་གཞོད་པའི་སར། སྤོ་བྱུག་ ཕྱི་རོ་ཤར་དུ་བཞུས་
 ཏེ་རྒྱབ་ཉི་མར་བཞུན་ཏེ་བསྐྱོམ། གྲུང་གི་དུས་སུ་ཉི་མེར་གྱིས་མིག་ལ་གཞོད་པས་
 སོ། །གཞན་ལུས་གནད་སོགས་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །བསྐྱོམས་པས་སྤྱོད་བ་སྤྱེ་བའི་
 ཚུལ་ནི། རྒྱད་ལས། འབར་བ་དང་ནི་རྩ་བ་ཉི་མ་དོ་རྩེ་རྩེ་མས་དང་མཆོག་གི་ཆ་དང་
 ཐེག་ལེ་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་དབྱུས་སུ་སངས་རྒྱུས་གཟུགས་ནི་ཡུལ་དང་རྩམ་
 བར་བྲལ་བ་དུ་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱ། །ནམ་མཁའ་རྩ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་
 རྩལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བཞུ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །རེ་ཁྲ་ནག་པོ་བྲི་མེད་
 འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དུས་ཀྱི་རྩ་ལ་མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་དང་བྲི་མེད་འོད་
 ལས། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུ་སྟེ། རྩམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་། ཉིན་
 མའི་རྩལ་འབྱོར་གྱིས། རྩམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་
 ཆེ། ཞེས་འབར་བ་མཐོང་སྟེ། སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་འོ། །

དེ་བཞིན་དུ། འོད་ཆེན་རྩམ་པར་སྤྱང་བར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྤྱང་བ་ལམ་མེ་བ་
 བྲི་རྩ་བ་སྤྱང་བའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་ནི་ཉི་མའོ། །ཡེ་ཤེས་སྤྱོན་མེ་ནི་དོ་རྩེ་སྟེ་སྤྱ་
 གཅན་ནོ། །གཟི་བཟིན་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་ནི་གློག་སྟེ་མཆོག་གི་ཆའོ། །སྤྱགས་
 མཆོག་མངའ་བདག་རིག་སྤྱགས་རྒྱལ་ནི་ཐེག་ལའོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་མ་རྩམ་པ་བཅུ་
 སྟེ། འདུས་པ་ལ་སོགས་པར་མཆོན་མའི་རྩལ་འབྱོར་དང་། མཆོན་ཡང་དག་པར་
 བཟོད་པ་ལས་ཉིན་མའི་རྩལ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འབར་བ་ནི་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་ལེ་ནི་དབྱིབས་
 རྒྱས་པོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ། དེའི་ནང་དུ་དབང་པོ་ལྡེ་ཡུལ་ལྡེ་འབྲུ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་

མཆེད་པའི་གཞུགས་ཁ་ཅིག་དང་། ལྷ་ལྷ་སོགས་དུ་མ་ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་ལྷ་
 དང་། རྒྱ་ཁྱིའི་ནང་དུ་རེ་ཁུག་ག་པོ་ལ་འདྲ་དང་ལྷ་ལྷ་སོགས་འཆར་བ་མཐོང་སྟེ། དེ་
 རྣམས་ཐིག་ལེར་བསྐྱས་ཏེ་ཉིབ་རྟགས་དུག་མཆོན་རྟགས་བཞི་སྟེ་རྟགས་བཅུ་པོ།
 རྒྱང་བཅུ་རྒྱ་ཁྱིར་ཚུད་པ་ལས། འཆར་བ་ཡིན་གྱི་གཡས་རྒྱང་ཚུད་པས་མཆོན་
 རྟགས། གཡོན་རྒྱང་ཚུད་པས་ཉིབ་རྟགས་འཆར་བར་འདྲོད་པ་མི་འཐད་དོ། །རོ་མ་ལ་
 ལྷ་བའི་རྒྱང་ཚུད་ན་རྒྱང་མ་ནས་ལྷ་བ་མ་ཚུད་པ་མི་སྟོན་དེ། གཡོན་ལ་ལྷ་བ་ན།
 གཡས་ཀྱི་དེ་ཉིད་འཕེས་ནས་ལྷ་བ་ཡིན་ཞིང་། དཀྱིལ་འཕོར་ལྷའི་རྒྱང་གཅིག་ཉིད་
 གཡས་གཡོན་ལ་འཕེས་ནས་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །གཡས་དང་གཡོན་གྱི་རྒྱང་
 གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱས་པས། རྟགས་གཉིས་སོ་སོར་འཆར་བར་འདྲོད་ན་དེ་གཉིས་
 རིམ་གྱིས་འཆར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཅིག་ཅར་འཆར་པའི་ལྷ་མཆོན་བཤད་དགའོ། །འོན་
 རྒྱང་བཅུ་རྒྱ་ཁྱིར་འདུས་པས། རྟགས་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཐེ་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན།
 བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མཆོན་རྟགས་རྣམས་ནི་རྒྱང་རྒྱ་ཁྱིར་ཚུད་ཅེས་ལ་འཆར་ལ། ཉིབ་
 རྟགས་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཁྱིར་ཁུགས་གནས་ཐིམ་པ་ལས་འཆར་རོ། །

ཁ་བ་རིས་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཅུ་ཚུང་གྲུང་བས། ཉིན་དང་མཚན་མའི་
རྟགས་བཅུ་མཐོང་། །སེ་སེར་ཕྱད་བའི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷིང་མི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་བསྐྱུངས་པས་ཀྱང་། འོད་དང་ནམ་མཁའི་འོད་འབྱ་བ་ རི་
མོ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འབྱ་མཐོང་བར་ལང་ག་ཞེགས་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
རྒྱུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཚུད་མ་ཚུད་གཉིས་ཀ་ལས་དུ་བ་སོགས་འབྱ་བ་འབྱུང་བས་ཁྱད་པར་
ལྡེད་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། ལུ་སྟེགས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་རྣམ་

འབྱོར་སྒྲུབ་མེད་པའི་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛིན་པ་མང་དུ་མཐོང་བས། ལམ་རྣམ་དག་ལ་
བག་ཆགས་འཛིག་པའི་བག་གས་ཆེན་པོར་སྤང་རྒྱུ་། །ཁྱད་པར་རྣམས་མ་བྱེད་ན། ལུ་
སོགས་ཀྱི་རྟགས་གང་ཤར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྦྱེས་པར་སྒྲོམ་ཞིང་། རྟགས་དེ་
དག་སྦྱེས་པ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རང་ལ་མི་འདུག་པར་
རིག་ནས། རྒྱུད་སྤེལ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མི་བདེན་ནོ་སྟུང་ནས་སྤྲིག་གསོག་པ་
ཐམས་ཅད་རྒྱུད་རྒྱུ་འྲིར་ཚུད་པའི་རྟགས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཐུན་མོང་པའི་རྟགས་
རྣམས་མ་བྱེད་པའི་སྦྱོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ན། མཆོན་ཉིད་ཐེག་པ་ལ་སྟོང་
གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་
ལོ། །དེས་ན་རྒྱུད་རྒྱུ་འྲིར་ཚུད་མ་ཚུད་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྦྱོན་
གསལ་དུ། བརྟན་གྱུར་རྒྱུ་རྒྱུ་འྲིར་ལམ་ནས་ནི། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། རྒྱུ་རྒྱུ་འྲིར་ལམ་
ནས་ཞེས་པ། འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་མཆོན་མ་ལྡེའི་རིམ་གྱིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
བཤད་པ་བཞིན་གོ་དགོས་ལ་ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་པ་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ། དབང་པོའི་
རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ལྟོག་པར་ཚོམ་པ་དང་། ལོག་པ་དང་། རྒྱུ་འྲིར་ཚུད་པ་དང་། ཐེམ་པ་
ལས་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་པས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞེས་པར་
བྱལོ། །གསུམ་པ་སྟོགས་ཆོག་ནི། ལུས་ཞབས་བས། སོ་སོར་སྤྱད་པའི་སྟོགས་པ་ནི།
བྱེད་བཅིངས་དག་ཏུ་བརྩམ་པར་བྱ། །ཞེས་བྱེད་བཅིངས་དམ་དུ་གཏོང་བར་བཞེད་
པ་དང་། །ཁ་ཅིག་ཟངས་རྩས་བཀའ་བའི་ནང་དུ་མིག་སྤྲིད་སྤྲིད་དུ་བཟ། དེ་ནས་ནས་
མཁར་བལྟས་པས་སྟོང་གཟུགས་འཆར་ཞེས་སོགས་ཁམས་པ་ཁྱ་ལོའི་མན་ངག་
ཡིན་གསུངས་སོ། །

དང་པོའི་དོན་དབྱེད་དགོས་ཏེ། དམ་དུ་གཏོང་བའི་དོན་གང་ཡིན། ལུས་
གནད་སྒྲུབ་མ་བྱུང་བ་འཆོས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ནི་ཅ་བའི་སྒྲོམ་ལུགས་མ་ཤེས་པ་
ཡིན་ལ་སྒྲོགས་ཆོག་ནི་སྒྲོམ་ལུགས་ཤེས་ནས་བསྒྲོམས་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་ན་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ཚུལ་སྒྲོབ་པ་ཙམ་སྒྲོགས་ཆོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འཐད། སྒྲོམ་ཚུལ་ཤེས་ནས་
བསྒྲོམས་པས་མ་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་གཏོང་བ་སྒྲོགས་ཆོག་ཡིན་ན་
ནི། དེས་མ་བྱུང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བས་པ་ལ་དེ་མ་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་བྱའོ། །ཞེས་པར་
སོང་བས། དེ་འདྲའི་སྒྲོགས་ཆོག་དགོས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པའི་དོན་ཀྱང་གནད་མ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་
མེད་པར་སྟོང་ག་ཟུགས་འབའ་ཞིག་འཆར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱ་རྒྱུད་མ་
ཚུད་པའི་སྟོང་ག་ཟུགས་ཇི་ཙམ་ཤར་ཡང་། སྟོང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་མི་རུང་བས་སོར་སྐྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རུང་དོ། །དེས་ན་འདྲིར་རྒྱང་
རྒྱ་རྒྱུད་ཚུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་ག་ཟུགས་འཆར་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྟོན་ཏེ་རྒྱང་རྒྱ་
རྒྱུད་ཚུད་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན་སྟོང་ག་ཟུགས་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འབྱུང་བས།
སྒྲོགས་ཆོག་ག་ཞན་མི་དགོས་སོ། །རྒྱ་རྒྱུད་འཕྱུར་ཐབས་མེད་པར་སྒྲོགས་ཆོག་གི་
ག་ཞི་སྟོང་ག་ཟུགས་ལ་བྱས་ན། ཅ་བ་སོར་ནས་ཡལ་ག་འཆོལ་བ་བཞེན་ནོ། །དེས་ན་
རྒྱུད་ལས། སོ་སོར་སྐྱད་པ་ལ་སྒྲོགས་རྣམས་ཀྱིས་གཤེས་ཏེ་སྐྱགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
འདྲིར་བ་བྱུང་བར་མ་བྱུང་ན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སོ་སོར་སྐྱད་པ་ལ་སྒྲོགས་པས་
གཤམ་པ་དང་གཡོན་པའི་རྒྱང་མ་ཆིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སོར་སྐྱད་
ཀྱི་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱུད་མ་ཆིངས་ན། དེའི་ཆེ་བཅན་ཐབས་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །གཤམ་

ཉེ་སྤྱོད་འཕྲོ་ལ་གི་ནའང་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྤྲུགས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་
སྟེ་ལམ་བསྐྱོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ལམ་སྤྱུང་དུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་ནས་མཆོག་
འཕྲོ་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་ཆད་མ་དང་འདྲ་བས་ན་དབང་པོའི་མངོན་
སྲུང་མོ། །དེའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དབང་
པོའི་མངོན་སྲུང་དང་འདྲ་ལ། མངོན་སྲུང་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྟོང་གཟུགས་
སོགས་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་རྟོག་རྩེས་སུ་འབྲང་བ་
ལ། །དོན་གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་འབྲུལ་བའི་དོན་
ནི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབས་བྱ་འབྲུག་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་
ནི། དབྱེ་བ་རྣམས་པ་བཅུ་ལོ། །དུག་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབས་བྱ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོག་
འཛིན་པ་སོགས་དང་། མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་དུག་བྱི་བྲལ་དུ་སྤྱུང་
པ་འཕྲོ་བ་སྟེ། རྟགས་འདི་རྣམས་ཡན་ལག་དུག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་བྲུག་པས་
དུག་པ་རྟོར་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
ནི་ཡུལ་དང་རྣམས་པ་བྲལ་བ་སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བ། །ཅེས་པའི་
འགྲེལ་པར། ད་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབས་བྱ་གསུངས་པ། སོ་སོར་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་གང་གི་ཆེ་སོ་སོར་སྤྱད་པས་གཟུགས་བརྟན་པར་
གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་པར་དག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱུན་གྱིས་
བྱིན་གྱིས་བརྟུན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོག་གིས་མཆོག་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འདིར་དང་པོའི་ལས་ལ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་

དང་ནི་དཔྱོད་པ་དང་། །དགའ་བ་དང་ནི་བདེ་བ་དང་། །སེམས་ཀྱིས་ཅེ་གཅིག་ཉིད་
དང་ལྷ། །ཞེས་པས་རྟོག་པ་ནི། རྟོང་ག་ཟུགས་རགས་པ་མཐོང་བའོ། །དཔྱོད་པ་ནི་
རྟོང་ག་ཟུགས་སྤ་བ་མཐོང་བའོ། །དགའ་བདེ་ནི་པན་ཡོན་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་
ལུས་དང་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་འཛེན་པའི་སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་
བའོ། །ཤེས་རབ་ནི་འདུས་པར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ནི། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ཅུང་ཟད་
པའི། །རང་སེམས་ལྷ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
འབྲེལ་བ་ཆད་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་སོ་སོ་ལ་སྒྲོམ་ཚུལ་རེ་རེ་བྱེད་པར་སྒྲུང་སྟེ།
ཡན་ལག་འདི་དག་བསམ་གཏན་བསྒྲོམས་པས་རྟོགས་པ་སྦྱེས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི་
སྒྲོམ་ཚུལ་སོ་སོ་བ་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྟོང་ག་ཟུགས་སྤ་རགས་མཐོང་
ནས་རྟོང་ག་ཟུགས་དེ་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱན་འཁྱོངས་པའི་མཐར།
པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྦྱེས་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་
ལག་བྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གྲང་ཤེས་རབ་རྟོག་དང་དཔྱོད་
པ་གཡོ་དང་དགའ་དང་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ཅེ་གཅིག་སེམས་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
འབྲེལ་བར། དེ་བཞིན་དུ་ག་ཟུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ནི་ལྟ་བའོ། །རྟོག་པ་
ཞེས་པ་ནི་དངོས་སོར་འཛིན་པའོ། །དཔྱོད་པ་ཞེས་པ་ནི་རིས་པའི་དོན་ནོ། །དགའ་བ་
ཞེས་པ་ནི་ག་ཟུགས་ལ་ཆགས་པའོ། །གཡོ་མེད་བདེ་བ་ཞེས་པ་ནི་ག་ཟུགས་དང་ལྟན་
ཅིག་སེམས་གཅིག་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ག་ཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དབྱེ་བས་བསམ་

གཏན་ཀླུ་པ་བཅུ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་སྤྱན་གྲུབ་ལས། སྤང་བའི་སྤྱེང་
དུ་འོད་གསལ་བཟུང་། །སྤང་བའི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །རགས་པའི་འོད་ཆེན་ངོ་སྤྱང་
པས། །རྟོག་མེད་འོད་ལས་སྤྱིད་འདས་སྤང་། །སྟོག་ཚེ་ལ་སྟོ་རུ་འོད་གསལ་
བཟུང་། །འགྲུ་བ་རྒྱུད་གི་དེ་ཉིད་ཤེས། །རྒྱུད་ལྡེ་ཁ་དོག་མཐོང་བར་འགྲུར། །རྒྱུ་ཉི་
ནང་དུ་འོད་གསལ་བཟུང་། །རྟོག་མེད་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཤེས། །རྟོ་རྟེ་ལུས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་མཐོང་། །གསང་སྤྱགས་ཆོས་ལ་མཁས་པར་འགྲུར། །ཞེས་པ་དང་། མངོན་
ཤེས་སྤྱབ་པ་རྣམས་འདིའི་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་བྱེད་པར་སྤང་སྟེ། མངོན་ཤེས་ནི། བསམ་
གཏན་གྲུབ་ཟིན་ནས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས། འདི་མ་གྲུབ་པ་འགྲུབ་པའི་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་
རྟོ་རྟེ་འཐད། གཞན་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་གཟུགས་ཁོ་ནའི་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་སྤང་བས།
འདིའི་སྟོགས་ཆོག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དག་དཔེ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱལ་བ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡིན་
ལ། དཔེ་བ་ནི། ཡན་ལག་ལྷ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བྱེ་ན་བཅུར་འགྲུར་ཏེ། འབྲེལ་
པར། བསམ་གཏན་མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་སྟེ།
རྣམ་པ་བཅུ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ལ་
བསམ་གཏན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། གནས་སྐབས་སུ་མངོན་ཤེས་ལྷ་འཐོབ་
ཅིང་སངས་རྒྱལ་ལ་ཆོས་ཉན། མཐར་ཐུག་ནས་མཁའ་ཁམས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་སྟོགས་དུག་ཆེན་གཅིག་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་དག་པ་རྒྱལ་བ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟོགས་
དུག་ཆེན་གཅིག་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །སོར་བསམ་གཉིས་སྐྱེ་རྟོ་རྟེ་སྤྱབ་བྱེད་བསྟེན་
པའི་ཡན་ལག་ཐོག་མར་དག་པའི་འབྲིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྟོག་

སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ལ། སྤྱིར་སྒྲེད་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལས། རྒྱུད་རྒྱུ་ཁྲིར་ཞུགས་པ་
དང་། གནས་པ་དང་། ཐེམ་པ་གསུམ་བཤད་ལ། རྒྱུད་འདིར་ནི་ཐེམ་པ་ནི་བཅེངས་པ་
དང་། བསྐྱེས་པ་དང་། བསའ་པ་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཞུགས་གནས་
གཉིས་ཡན་ལག་རེ་རེར་བཤད་པས། འདི་ལ་གཉིས། སྟོག་རྩི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་
ནས་རྒྱུ་ཁྲིར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟོག་ཚེ་ལ། ཞུགས་གནས་བརྟན་པར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ལས། མཆན་དོན་ནི། ཚལ་བའི་སྐྱད་
དོད་ལ་ཨ་ཡ་མ་ཞེས་པ་འགོག་པ་དང་། མཆུར་རིང་བ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ནི་
འགོག་པའི་དོན་དུ་བཤད་དེ། དེ་ལ་སྟོག་ནི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་རྩི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་
ནས་རྒྱུ་ཁྲིར་འཇུག་པ་ནི་ཚལ་བའི་དོན་ཏེ། སྐྱབ་ལེར་སྟོག་གི་ཚལ་བ་དག་ཀྱང་ལམ་
ནི་གཉིས་པོ་དག་ནི་བསྐྱེལ་ཞིང་དབུ་མར་སྟོག་ནི་ཞུགས་པ་དག་ཏུ་འཇུག། །ཞེས་
པའི་འགྲེལ་པར། ལམ་ནི་གཉིས་པོ་ཞེས་པ་གཡོན་དང་གཡས་པའི་ལམ་བསྐྱེལ་བ་
སྟེ་འགོག་ཅིང་དབུ་མའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །དེ་འདྲ་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་
འགག་པ་ལས་རྣམ་པ་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུས་པར་སྟོག་ནི་ཆེ་དང་།
ཚལ་བ་ནི་རིང་དུ་མཆེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྟོག་ཚལ་ཞེས་འདི་དང་མི་
མཐུན་པར་བཤད་ཀྱང་། རྒྱུད་རྩི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མར་འཇུག་པའི་རྒྱུད་
སྤྱིར་ལ་སྟོག་ཚལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ། གྲེད་གྱི་རྒྱུད་ཀྱང་འབྲ་བ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་དང་སྟོག་ཚལ་ཅེས་མིང་ཅམ་མཐུན་ཡང་དོན་མི་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་དུས་མཆམས་ནི། དང་པོར་སོར་བསམ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ།
དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་བཐུན་པས་རྒྱུད་དབུ་

མར་ཚུད་དེ་དབུ་མ་སྤངས་པའི་མཆམས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་རྒྱང་ལ་དངོས་སུ་
དམིགས་པའི་སྒོ་ལ་ཚུལ་བསྐྱོམས་ན་གནད་དུ་འགྲོ་ཆབས་ཆེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱད་འདིར་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་
ལེར་དུ་བ་ལ་སྐོག་སྒྲིབ་པ་བྱས་ནས་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བྱེད་པའི་དབུ་མ་དག་
ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་དང་། མཆོག་མི་འགྱུར་དུ། དུ་བ་ལ་སྐོག་སྒྲིབ་པའི་མཆམ་ནས་
བསྐྱོམས་པས། ལས་དང་པོ་བ་དབུ་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཞེས་གསུངས། གསུམ་
པ་ཡན་ལག་དངོས་ལ། དབྱེ་བ། སྒོ་མ་ཚུལ། མ་གྲུབ་ན་སྐོག་སྒྲིབ་པའི་ཆོ་ག་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་མ་ལྷ་མ་རྣམས། རྟོག་བཞུགས། རྩལ་བ། དགང་བ། གཞིལ་བ། རེ་
ཅ་ཀ། །བྱམ་པ་ཅན་ཏེ་དུག་ཏུ་བཞེད་ཡང་། གནས་སྐབས་འདིར་བྱམ་པ་ཅན་དང་། ཡེ་
ལེར། སྒོ་མ་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་བཞུགས་གསུངས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་
འགྲུབ་པས། རྒྱད་གཞན་ནས་ཁ་འགོང་མི་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་དབྱེ་བ། རྒྱད་འགྲུལ་
ལས་བྱང་ཆོད་བྱམ་པ་ཅན་དང་། རྟོག་བཞུགས་གཉིས་སུ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་སུ་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བ་མ་བཀག་པར་བསྐྱོམ་པ་རྩི་རྩེ་
བཞུགས་པ་སྐོམ་ཚུལ་དང་། དངོས་སུ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་བསྐྱོམ་པ་བྱམ་པ་ཅན་སྐོམ་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དུག་ལས། སྐོམ་པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་སྐོག་སྒྲིབ་
སོར་སྤྱད་དང་འབྲེལ། ལྷན་པར་ནི། ཀླང་པ་གཡོན་པའི་རྟིང་བས་འི་ཆེན་གྱི་ལམ་
བཀག་པའམ། རྩི་རྩེ་རྩེ་བ་མནན་པའོ། །ལྟ་སྤངས་ནི་སོར་སྤྱད་ལྟར་བདུད་ཅི་འབྲིལ་
པའི་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་ངེས་གཉིས་ལས། རེས་རྟོན་གྱི་བཤེགས་མཐར་བྱེད་རྒྱང་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལྟ་བ་ནི། ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བཞུགས་ཀྱིས་རྒྱང་འཇུག་

གནས་ལྗང་གསུམ་ལ་དམིགས་ལ། བུམ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱུང་གཉིས་ཁ་སྐྱར་དུ་བུས་པ་
ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའོ། །དང་དོན་གྱི་བགེགས་མཐར་བྱེད་གྱི་ལྟ་བཞི། མིག་
གིས་བལྟ་བའོ། །གསུམ་པ་བྱེད་བཅིངས་ནི། བྱེད་པ་ནི་དབང་པོ་དེའང་ལྟ་སྟངས་
གཙོ་བོ། བཅིངས་པ་ནི་རྒྱུང་ཡིན་ཏེ། བུག་དོར་བསྟོད་འབྲེལ་དུ། སློག་ཚེལ་ཞེས་བྲ་
བ་ནི་ལ་ལྷ་ན་དང་། ར་ས་ན་གཡོན་པ་དང་། གཡས་པའི་ལམ་འགོག་པ་ལས་སློག་
གི་རྒྱུང་ཉག་ཏུ་དབྱ་མ་ཨ་ཤ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་འུ་ར་དང་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། ཨ་ཤ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དགང་
བ་དང་། བུམ་པ་ཅན་དང་། དབྱུང་བའི་སྐྱོར་བས་ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་
ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་རྒྱ་བ་དང་སྐྱ་གཅན་དང་ཉི་མའི་
རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པས་བྱེད་པས་སློག་ཚེལ་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་བཤད་ན། དེ་ལ་སློག་ཚེལ་ཞེས་པའི་ཚེལ་བའི་དོན། ལ་ལྷ་ན་ཞེས་པ་ནས་
འགོག་པ་ལས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རོ་རྒྱུང་ལ་རྒྱ་བ་འགོག་པར་བཤད་ལ། སློག་གི་
དོན་ནི། རྒྱུང་ཞེས་རྒྱུང་ལ་བཤད་ཅིང་། ལས་ཞེས་པ་དང་། ཨ་ཤ་ཞེས་པ་ནས་འབབ་
པ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རོ་རྒྱུང་ལ་རྒྱ་བ་འགོག་པ་ལས་ཨ་ཤ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་འུ་ར་འབབ་པར་
བཤད་དོ། །

ཨ་ཤ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དགང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་ནི་རོ་རྒྱུང་ལ་རྒྱ་བ་འགོག་པའི་
ཐབས་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་བ་སྟེ་སྐྱ་རྩི་རྩི་ཨོ་ཡིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་དགང་བ་སྟེ་ནང་དུ་
འཇུག་པ་དང་། སྐྱ་གཅན་ཏེ་ཐུགས་དོ་རྩི་གི་རང་བཞིན་གྱིས་བུམ་པ་ཅན་ཏེ་ནང་
དུ་གནས་པ་དང་། ཉི་མ་སྟེ་གསུང་དོ་རྩི་ལྷ་ལྷ་འི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱིར་དབྱུང་བའི་སྐྱོར་
བ་བྱའོ། །གནས་གང་ནས་བྱེད་ཅེ་ན། ཨ་ཤ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དགང་བ་དང་ཞེས་གསུངས་པས།

དབུ་མ་ཉིད་ནས་འཇུག་གནས་དབྱུང་བའི་སྒྲོར་བ་བྱའོ། །རྒྱལ་འབྱོར་བས་བྱེད་པ་
ཞེས་པ་ནི། ད་ལྟ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དབུ་མ་ནས་འཇུག་གནས་
ལྡང་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ། རྒྱལ་འབྱོར་བས་བྱེད་པ་སྟེ་མོས་པས་བྱེད་
པའོ། །སློག་ཅེས་པ་མན་ནི། སྒྲོར་བ་དེ་ནི་སློག་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཐབས་སོ་ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་གཞུང་དེས་རྒྱུད་གི་གདངས་གསུམ་དང་ཡི་གེ་གསུམ་དབྱེར་
མེད་དུ་སྒྲུར་ཏེ་ཨ་ཕ་རྒྱ་རྒྱུ་ནས་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་བྱེད་པར་རྒྱལ་འབྱོར་བས་
མོས་པ་བྱེད་པ་ནི། སློག་གི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་གནས། དབུ་མར་འབབ་ཅིང་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་
གཡམས་ནས་རྒྱ་བ་རོ་མ་དང་། གཡོན་ནས་རྒྱ་བ་རྒྱུད་མ་ནས་དོར་བརྒྲས་བྱེད་པར་
འདོད་པ་ནི་དོར་བརྒྲས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དོར་བརྒྲས་ཀྱི་དུས་
སུ་ཡིད་ཀྱིས་དབུ་མ་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་མ་མོས་ན། དངོས་སོ་ལ་རོ་རྒྱུད་གི་
རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེས་ན་དོར་བརྒྲས་ཀྱིས་
དངོས་སུ་རོ་རྒྱུད་གི་འབྱུང་འཇུག་མ་བཀག་ཀྱང་། རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པའི་གནད་ཆེ་
ཤོས་ནི། ཡིད་ཀྱིས་དབུ་མ་ནས་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་བྱེད་པར་མོས་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་དེ་བོར་ནས་དོར་བརྒྲས་གཞན་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་འབྱུང་བ་ལ་མི་
པན་ནོ། །རྒྱ་ཉི་ཤུ་གཙན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བོད་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་བྱ་བར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །

འགྲེལ་བར་། གཡོན་པ་དང་གཡམས་དང་དབུ་མའི་སློག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བས་
དོ་རྩེ་བརྒྲས་པའི་རིམ་པ་དང་། མ་ནིང་གི་བརྒྲས་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་པ་ནི། བཙུམ་

ལྷན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། འདིར་ངེས་པའི་དོན་ནི། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་། བྱམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ནི་སྲིད་བར་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་འབྱོར་པས་འབྱུག་པ་དང་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སློག་དབུ་མར་བསྐྱོམ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཏེ་སྤྲུགས་སྐྱོར་ཚུལ་འདུས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་
པ་འདི་ནི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། ཅུང་ཟད་མི་མ་ཐུན་ཡང་སློག་ཚུལ་གྱི་གནད་མི་འབྱུག་
པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །སྤྲུགས་སྐྱོར་ཚུལ་ཡང་སྤྲུང་གི་རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་
དུ་སློག་གིན་ཡོད་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བྱའོ། །ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གཞུགས་དང་
སྤེལ་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བཟུང་བས། གནད་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་
ཤེས་དགོས་སོ། །ལྷ་པ་བསྐྱེལ་པས་སྤྱོད་བསྐྱེལ་ནི། སྒྲ་མ་སྤེལ་རྣམས་བདེ་
བོད་དང་ཅ་སྤྲུང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཉམས་
སྤང་ལ་ཅའི་འཁོར་ལོ་དང་། དེ་ནས་སྤྲུང་བའི་སྤྲུང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་དང་། འདིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཐོང་བ་སོགས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་ལམ་དུ་མཐོང་བ་དང་
འབྲ་བས་ཁ་ཅིག་བདེན་སྲིད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ངོ་། །དོ་རྩེ་འབྲང་བར་ལུས་
དཔེན་རྩོགས་ནས་རྡོར་བཟླས་སྒྲ་བ་དུག་བྱེད་པར་བཤད་པའི་སྒྲ་བ་བཞི་པ་ལ་ཅ་
འཁོར་གྱི་ཁ་དོག་མཐོང་བར་བཤད་པ་ནི་རང་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་རྡོར་
བཟླས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱེལ་པལ་བ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་ནི་སྤྲུང་སྤྲུང་ཉིར་ཞུགས་པའི་
རྟགས་འབྱུང་མེད་རྣམས་འཆར་དགོས་སོ། །

སྟན་ཆུང་ལས། སྟོན་འབྲོ་གོགས་སེལ་དོ་རྩེ་བཟླས་པས་ཅ་པམ་སྤྱོད་ཞེས་
བཤད་པ་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་སྟོན་འབྲོ་ཅམ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་གསུངས་པ་

བདེན་ཏེ། དེ་དག་གི་དགོངས་པས་སྟོག་ཚེ་ལ་གྱི་དངོས་གཞི་བྱས་པ་ཅན་དང་། རྟོག་
བརྒྱས་སྟོན་འགྲོ་གཤམས་སེལ་དུ་བཞེད་ལ། དེ་ནི་བརྟགས་ན་མི་འཐད་དེ། རྟོག་
བརྒྱས་པས་ཅ་སྟོང་བར་ནི་དེ་དག་གྲང་བཞེད་ལ། དབྱ་མ་སྟོང་ན་དབྱ་མའི་ནང་དུ་
སྟོང་ཞུགས་དགོས་ཡིང་། དེ་རྟོག་བརྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ན། རྟོག་ལ་སྟོང་བ་བཀག་
ནས་སྟོང་སྟོང་འཛུགས་སྟོག་ཚེ་ལ་གྱི་དངོས་གཞིར་རི་ལྟར་མི་འཐད། ཡང་སྟོན་
སྟོང་ལས། འཇམ་སྟོང་དགར་སྟོང་གི་སྟོང་བས་སྟོག་དབྱ་མའི་ཐིག་ལེར་གཞུག་
ཅེས་གསུངས་པ། སྟོང་འཇམ་པོས་གང་ལ་སྟོང་བའི་སྟོང་བྱག་ནས་སྟོང་ནང་དུ་བྲངས་ཏེ་
སྟོང་བ་ཁེངས་པ་དང་། སྟོང་མི་སྟོང་བ་སྟོགས་ཀྱི་སྟོང་བྱག་ནས་བཏང་བས་མཉམ་སྟོང་
སྐྱབ་ཅིང་། དེས་སྟོག་དབྱ་མར་འཛུགས་པར་འདོད་པར་སྒྲུབ་ཤི། སྟོང་སྟོང་འདི་ལའང་
དབྱ་མའི་ནང་གི་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྒྲུབ་བས་དེ་རི་ཅམ་བསྟོམས་ཀྱང་སྟོང་
ཚུད་པ་དཀའ་ལ་དབྱ་མར་ཚུད་པའི་རྟགས་མཉམ་སྟོང་ཐིངས་པ་གཅིག་བྱས་མི་
ཆོག་གི། །ནང་གི་རྟགས་འབྱུང་མེད་ནམས་འཆར་དགོས་སོ། །སྟོང་འདིའི་སྟོང་ནས་
ཚེ་ལ་འདི་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་། སྟོང་གཞན་ནས་འབྱུང་གསུངས་ཀྱང་སྟོང་
བསྐྱར་ཆད་གང་དུའང་འདུག་པ་མ་མཐོང་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་སྟོང་འདི་ལ་
ཁམས་བདེ་བ་སྟོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པས་འདི་དང་འོག་གི་སྟོང་སྟོང་བཞིའི་བྱེད་
ལུགས་ཟུང་དུ་བྱུང་། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྟུབ་པ་དང་དགར་བ་དང་གཞིལ་བའི་སྟོང་སྟོང་
མན་ངག་འགའ་ཞིག་ལས། མན་སྟེ་དང་། འབྲེལ་བར་དགར་བ་དང་། དབྱུང་བ་དང་།
བྱས་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་བས་རྟག་པར་བསྟེན་པར་བྱུང་། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་མཛད་
སྒྲུབ་ཤི། སྟོང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ནི་བྱག་རྟོག་བསྟོན་འབྲེལ་ལྟར། རྟོག་བརྒྱས་

བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མན་སྟེ་དགང་དབྱེད་བྱམ་པ་ཅན་གསུམ་ཡང་འཇུག་གནས་ལྡང་
གསུམ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཞི་བ་ནི། “བཞུགས་ཀྱིས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པ་ལོ། ཞེས་
བཤད་པས། དེ་དེ་དགོངས་པ་འདྲ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་འབྱུང་ལས། འཆི་སྒྲིའི་སྐབས་སུ། ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གིས་
འགོང་བ་སོགས་བཤད་ཀྱང་། དབྱ་མར་འཇུག་པའི་སྟོག་ཅོལ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ།
རྒྱ་ལྗོངས་ཅ་གནད་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོག་ཅོལ་མེད་པར། ལྟོ་བ་དགང་བའི་རྒྱུད་སྒྲིལ་
བསྟོམས་པས་ནི་རྒྱུད་དབྱ་མར་ཆུད་པ་ལ་ཅིའདྲ་མི་པན་ནོ། །རྒྱུད་འདིར་སྟོག་ཅོལ་
ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་བཤད་པས། གཞན་ནས་ཁ་འགོང་དགོས་པ་འདྲ་མ་ཡིན་
ནོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཁ་ནས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲ་མའི་མན་
ངག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཁ་འགོང་མི་དགོས་ཤིང་། རྒྱུད་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་སྟོག་
ཅོལ་གཉིས་པོ་ཉིད་ལ་ནན་ཏན་ཆེར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གནས་ལ་སོགས་པ་བྱུག་ལས་
གཞན་ཅམས་ནི། རྟོར་བཤམས་དང་འབྲེལ་། བྱེད་བཅིངས་ནི་སྦྱིར་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་
མི་བྱེད་པར་ནང་དུ་གནས་པ་ལ་འདྲ་བྱམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡོད་ལ། དེ་རྒྱུད་སྟེ་
འོག་མ་ལ་འདྲ་ཡོད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་གངས་ཅན་ལ་འདྲ་ཡོད་པར་བཤད་པས། བརྟེན་
ཏ་སའི་སྦྱིང་པོས་ལུ་སྟེགས་དང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིལ་བྱེད་པར་འབྱེད་དཀའ་
གསུངས་པ་ལ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ནམས་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱིས་
འབྱེད་གསུངས་པ་རྒྱུད་སྒྲིལ་གྱི་རོ་བོའི་སྟོན་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྦྱང་སྟེ།
གངས་ཅན་སོགས་ལ་རྒྱུད་ཁ་སྦྱར་ནས་རྒྱུད་བྱམ་པ་ཅན་བྱེད་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་བྱེད་

1 ལྷ། ལུགས་

པར་ཆེ་སྟེ། ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་དབུས་སུ་ཁ་སྐྱར་བྱས་ནས་བཟུང་ནས་སྟོན་སྟེས་
འཕྲེན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །དེས་ན་རྒྱང་ནང་དུ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱམ་པ་ཙན་སྟེ་
སྟེགས་དང་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་ལ་འདྲ་ཡོད་པས། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་
ཙན་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་ལྷ། འོག་གི་རྒྱང་འཕྲེན་པའི་གོ་རིམ། སྟེང་འོག་གི་རྒྱང་གང་ནས་
འཕྲེན་པ། “ཐེན་ཀྱས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བ། བྱས་ནས་ཁ་སྐྱར་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་
གཏོད་པ། གཏན་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཡུན་ཆད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་དུས་སུ་
སྟོག་འཛིན་སྟེང་གི་སྒྲོ་སྒྲོ་ནས་བྱིར་འབྱུང་བ་ན། ཟུར་སེལ་འོག་སྒྲོ་ནས་བྱིར་འབྱུང་
ལ། སྟོག་འཛིན་ནང་དུ་ཁྱུགས་པ་ན། ཟུར་སེལ་ནང་དུ་ཁྱུགས་ནས་སྟེ་བའི་བར་དུ་
འོང་བས། རྟོག་པ་བྱང་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཁ་སྐྱར་བྱེད་ཀྱས་སྟིད་ཀྱང་། ད་ལྟ་པལ་ཆེ་
བས་མི་རྒྱས་པས་རིམ་ཙན་དུ་འཕྲེན་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་
སེམས་འཛིག་པ་དང་། དེ་སྐྱར་བའི་མན་ངག་མེད་ན། སྟོག་འཛིན་ངེས་པར་སྟོན་དུ་
འཕྲེན་དགོས་ཏེ། ཟུར་སེལ་སྟོན་དུ་འཕྲེན་ན་འཛིག་པའི་ཉེན་ཆེའོ། །དེ་འདྲའི་མན་
ངག་ཡོད་ན་སྟོན་དུ་འཕྲེན་ཡང་སྟོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲ་མ་པལ་ཆེར་གྱིས། སྟེང་འོག་གི་རྒྱང་བྱིར་ཁོག་པ་ཙམ་ནས་
འཕྲེན་པ་མ་གཏོགས་གནད་དུ་འགྲོ་བའི་འཕྲེན་ལུགས་མི་སྣང་ལ། འཕྲེན་ལུགས་དེས་
ངེ་ཙམ་འཕྲེན་ཡང་གནད་དུ་འགྲོ་དཀའ་བས། གནད་དུ་འགྲོ་ངེས་ཤེས་པའི་འཕྲེན་
ལུགས་ཤིག་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟེང་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་ནས་འོག་ཏུ་འཕྲེན་པའི་ཆོ།

1 མཆོ། འཕྲེན་

འོག་རྒྱུད་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་ནས་སྟེ་དུ་འཕྲེན་པ་དགོས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་འོག་དུ་འཆད་
 འོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་འཕྲེན་ནས་གནས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་ཁྱེད་ཅེ་ན། འདི་པ་འདར་སྒྲ་
 མ་དག། སྟེར་འོག་གི་རྒྱུད་སྟེ་པའི་བར་དུ་འཕྲེན་ནས་ཁ་སྐྱར་ཁྱེད་ཟེར་པ་ཅམ་མ་
 གཏོགས། གནད་རྟེན་པའི་ཁ་སྐྱར་ཁྱེད་ལྷགས་མི་སྒྲུང་འོ། །འོ་ན་རི་རྒྱར་ཁྱེད་ཅེ་ན།
 དབུ་མར་རྒྱུད་པའི་སྟོག་ཚོལ་བུམ་པ་ཅན་གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཁྱེད་ན། འདི་རྒྱར་ཁྱེ་
 སྟེ། སྟེར་རྒྱུད་དང་འོག་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་ལས་སྟེ་པའི་བར་དུ་འཕྲེན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རོ་
 རྒྱུད་གི་མདུད་པས་བཅིངས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་དུ་རྒྱུད་ཁ་སྐྱར་དུ་
 བུའོ། །

བཞི་པ་ནི། དེར་ཁ་སྒྲོར་བྱས་ནས་དབྱ་མའི་ནང་གི་ཁ་སྒྲོར་གྱི་སྒྲུང་དེ་ཉིད་
ལ་སེམས་གཏོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པར་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །འདུད་ཅི་
འབྱེལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཟུང་དུ། བཤེགས་མཐར་ལྟེད་པའི་
འདུད་ཅིའི་ལམ་དུ་སོང་བ་ཡིས་ཀྱང་ཉེ་བའི་སྐྱབ་པ་ཡན་པག་དུག །ཅེས་དང་།
བཤེགས་མཐར་ལྟེད་ནི་དེས་དོན་གྱི་སྒྲུང་ལ་བཤད་ལ། མྱོད་འབྲེལ་དུ་འང་དེ། དེ་
ནས་འདུད་ཅི་འབྱེལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐབས་གཞན་
གྱི་སྒྲུང་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་འང་ནམ་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པར། རིན་ཆེན་ལྷ་
ཡི་རང་བཞིན་དབྱགས། །འཕྲུང་བ་ལྷ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། །ཤོང་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ལྷང་
ནས་ནི། །སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་རབ་དུ་བརྟག །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤོང་བའི་
གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ། འཕྲུང་ཁ་ཅིག་ལས། འདིལ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་
འཕྲུང་བས། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རང་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་སྒྲུང་དེ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་པ་སོ་

སོར་རྒྱ་བ་ཨ་ཕ་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ལ་བའི་གཞུགས་ཀྱིས་བྱང་བ་སྟེ། དབུ་མའི་ལམ་ནས་སྒྲིལ་
བྱངས་ནས་སྒྲིལ་ཆེ་མོ་ཞེས་བ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་
བསྒྲོམ་མོ། །ཀར་བ་གསུམ་པས་རྒྱང་དབུ་མའི་ནང་ནས་འདྲེན་པར་བསྟན། ཀར་བ་
བཞི་པས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་རབ་ཏུ་
བརྟགས་པས་ཏེ་བསྒྲོམ་བྱའི་དངོས་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡེ་རྒྱང་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བ་དབུ་
མའི་ལམ་ནས་བྱངས་ནས། གང་དུ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྒྲིལ་ཆེ་མོར་ཏེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་
གྱི་དབུས་སུ་བསྒྲོམ་ཞེས་གཞུང་དེས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

ལྷ་བ་ནི། སེམས་གཏད་ནས་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་མགོ་བོ་ན་བ་ལུས་ལ་
འོད་ཀོར་མཐོང་བ། སྒྲིང་ག་དེབ་བ་སོགས་བྱང་ན། དེ་པན་ཆད་དུ་བསྒྲོམས་ན་སོག་
འཆད་བ་སོགས་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པས་དེ་པན་ཆད་དུ་མི་སྒྲོམ་མོ། །དེ་འང་བྱམ་བ་
ཅན་བསྒྲོམས་པས་མཆོམས་ཤིག་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་གནས་བ་
མིན་ཡང་¹ ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ཅམ་དུ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་གནས་བ་ཞིག་འོང་བས་
མཆོམས་དེ་ནས་འདྲིན་བ་ལ་ནན་ཏན་ཆེར་བྱའི། དེ་མ་བྱང་བར་དུ་ཨ་ན་ཚུགས་
བྱས་ན་གོགས་བསྐྱེད་པས། ལུས་ལ་མི་བདེ་བ་མ་བྱང་གི་བར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།
།བྲུག་བ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་ཁྱོང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་འདྲིན་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཁྱོང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ནམས་འདིར་བྱངས་ནས་བཤད་ཀྱང་། འདྲིན་པའི་སྐབས་
ཉིད་དུ་བབ་པོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་རྩ་དང་རྒྱང་གི་ཁ་དོག་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་པལ་བ་ཡིན་ལ། གཙུག་པོ་ནི་སོག་དབུ་མར་ཚུད་པའི་རྟགས་

1 ལྟེ་ ཡང་

འཇུག་མེད་ཆམས་ཡིན་པས་དེ་དག་འཆར་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་གཤི་ཆུང་སྤྱོད་ཡང་
ཟུང་དུ་འཆད་ལ། ཡང་སྟོན་སྒྲུང་ལས། རྩལ་ཆུང་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་སྟོག་དབུ་མར་
བཅིངས་ཞེས་པའི་སྤྲ་མས་དབུ་མར་བཅུད་པ་འདིས་དབུ་མར་གནས་པར་བྱེད་པར་
འདོད་པར་སྤངས་སྟེ། སྟོག་ཚལ་གྱིས་དབུ་མར་ཚུད་པ་དང་། དེར་གནས་པ་འདི་ན་
པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་གྱི། སྟོག་ཚལ་གྱིས་དབུ་མར་གནས་པ་བསྐྱབ་ན་འདི་ན་པའི་
ཡན་ལག་དགོས་མེད་དུ་འཇུག་ཞིང་། དེས་ན་སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་
འཇུག་མེད་ཆམས་ནི་སྟོག་ཚལ་གྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྒྲུབ་རྒྱུ་དུ། མ་ཆུང་ཅིང་མ་ཆིངས་ན་བཅན་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་
གཡས་གཡོན་ཉི་མའི་རྒྱུད་དགག་ཅེས་དང་། རོག་སྒོ་ལགགས་ན་རོག་གི་སྦྱོར་བས་
འགྲོལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། འཇམ་རྒྱུད་གིས་མ་ཆུང་བ་རྩལ་རྒྱུད་གིས་མ་ཆིངས་
ན། གྱི་རྩི་རྩི་ལས། འོངས་སྦྱོར་གྱི་ནི་བརྒྱབས་གཉིས་པ། རང་གི་གཡས་དང་ལག་
གཞན་གྱི། བཟེ་ཐོང་དང་ནི་སྒྲིབ་ལག་གིས། རེ་ནི་རྒྱལ་འཁྱོར་བ་ཡིས་བཅིང་། ཞེས་
འོངས་སྦྱོར་འཁོར་འའི་ཁྱུ་ལ་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཅ་གསུམ་གསུམ་གཡས་གཡོན་དུ་
ཡོད་པའི་རྒྱུད་གཉིས་རྒྱ་པའི་ཅ་བགགས་ན། བདེ་བ་དང་མི་རྟོག་པ་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུར་
ཆུད་པར་འདོད་དོ། རེ་འབྲེ་བཅན་ཐབས་རྒྱུད་འདིར་བཤད་པ་མེད་པས། རོག་ཏུ་
འཆད་པ་ལྟར། རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་བཅན་ཐབས་ཉིད་ལུ། རྫོང་བརྒྱས་
ཀྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་མི་ཆུད་ན་ནི་དེ་དབུ་མ་སྦྱོར་བྱེད་དང་ལགས་ཞིང་། ཆུད་ན་ནི་
རྒྱུད་སྦྱོར་དེ་གཉིས་རྫོང་བརྒྱས་ཀྱི་རྩིས་སུ་བྱེད་པའི་རིམ་པའིས་བས་འདིར་བཅན་
ཐབས་བྱེད་དོན་མེད་དོ། རོག་གི་སྦྱོར་བས་དཔྲོལ་ཞེས་གསུངས་པའང་། རི་ཆེན་

དགོས་པ་མི་མིན་ལ། འདི་ནི་ཆུང་དབྱ་མར་མ་ཆིངས་པས་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་ན། ཆུང་
དབྱ་མར་འཇོན་ཐབས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
ཞེས་གསུངས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཆུང་འདིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ན། ཆུང་འདིའི་དོན་ལེགས་པར་འཆད་
མི་སྲབ་ཅིང་། སྐབས་ཀྱིས་གོ་བར་བྱེད་དགོས་པས། འདིར་ནི། འགྱུར་བ་མེད་པ་
བྱང་སེམས་མོར་བྱའི་ཆེར་འཇག་པ་བཀག་ནས་མོར་བྱར་བརྟན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་པ་
ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རོ་རྒྱུ་མོར་བྱར་ཐོག་ལེ་བཀག་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པས་ཤེས་སོ། །ཐཱ་མ་ཁ་ཅིག་སྟོག་ཚེ་མ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་བྱེད་ཅེས་གསུང་ཡང་སོ་
སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་ནམས་ཀྱིས་ཞེས་སོར་སྤྱད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་བྱེད་པར་གསལ་
ཏེ། བསམ་གཏན་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་བརྟན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སོགས་ཁོངས་
ནས་གཙོ་བོར་སྟོག་ཚེ་ལ་བསྒྲུབ་དོ། །དེའང་སོར་སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱ་ཁྱིའི་ཆུང་ནས་སྟོག་
ཚེ་ལ་བསྐྱོམས་ན། སྟོག་ཚེ་ལ་རྒྱ་ཁྱིའི་ཆུང་མི་མིན་པས། སོར་སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱ་
ཁྱིའི་མ་ཆུང་པར་སྟོག་ཚེ་ལ་བསྐྱོམ་པའི་དབང་ཏུ་བྱོལ། །

དེས་ན་མོར་སྤྱད་དང་མོག་ཚལ་བསྐྱོམས་པས་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་ཡང་
 མྱུར་རྒྱ་རྒྱུར་འདུས་ཉགས་མ་བྱུང་ན་འདི་བསྐྱོམས་པས་ཚུད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་
 འདིས་དབྱ་མར་ཚུད་ན་དང་པོ་ནས་འདི་བསྐྱོམས་པས་ཚོགས་མོད་སྐྱེས་ན་མི་ཚོགས་སྟེ།
 དང་པོར་མོག་སྤྱད་ཀྱི་མན་རག་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་ནས་མྱུར་ཕིག་དུ་པས་དུང་དུ་
 བ་བྱས་པར་བཅན་ཐབས་ཀྱི་དག་སྟོར་བྱས་ན་མི་ཚུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཤེགས་ཆེན་པོ་
 བསྐྱེད་པས་དང་པོ་ནས་འདི་སྐྱོམ་དུ་མི་དུང་རོ། །དག་སྟོར་ཀྱིས་ཤེགས་མེད་པར་

དབུ་མར་ཚུད་ན་སྐོག་ཚུལ་སྐོམ་པ་སྐོག་ས་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་གྲ། ཡུན་རིངས་
བསྐོམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཆོ་འདི་བྱེད་པར་བཤད་དེ། སྤྱིར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཕྱེ་
བལ་ཆེ་བར་རྒྱང་དབུ་མར་བཅུད་ནས་ལྷན་སྐྱེས་འཛེན་བ་རྫོགས་རིམ་གྱི་དངོས་
གཞིར་འཆད་ཅིང་། འདིར་དེའི་སྤྱིང་དུ་དེའི་ཐབས་སྤྱོད་གཟུགས་སྒྲུབ་པ་གཙུག་བོར་
འཆད་དེ། སྤར་མང་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལའང་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་དགོས་ཤིང་། དེ་མ་
ཚུད་ན་བཙན་ཐབས་བྱ་བར་རྒྱད་དང་འབྲེལ་པར་བཤད་པས། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་
བཤད་ན། ཀྱང་བ་དང་པོས་སོར་སྤྱད་སྐོག་གིས་སྐོག་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡུན་
རིང་དུ་བསྐོམས་པས་དུ་སྐོག་གི་མཆན་མ་མཐོང་ཡང་སྐོག་རྒྱ་ཁྲིར་མ་ཆིངས་
པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་འགྲུང་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་ན་ཞེས་བསྟན། འབྲེལ་བའི་
ལུང་འདིས། རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པའི་དུ་སྐོག་གི་མཆན་མ་མཐོང་བ་མེད་པར་དུ་
སྐོག་གི་མཆན་མ་ཅི་ཙམ་མཐོང་ཡང་། འདོད་བྱ་ལྷན་སྐྱེས་འཛེན་མི་རུས་པར་
བསྟན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱོད་གཟུགས་ཤར་ཙམ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་འཛེན་བ་དང་རྫོགས་
རིམ་གྱི་གཙུག་བོར་འདོད་པའང་ལུང་འདིས་བཀག་གོ། །དེས་ན་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་མ་
ཚུད་ལྷན་སྐྱེས་འཛེན་མི་འཛེན་གྱིས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་དགོམས་པས་བཙན་ཐབས་ཞེས་པ། རྒྱ་དེས་པ་སྤྱ་ཙམ་
དང་། དེའང་རྒྱ་གི་སྤྱོད། །དེའི་སྐོམ་ཚུལ་ནི་ཀྱང་བ་རྫོ་རྫོའི་སྤྱིལ་ཀྱང་ལག་པ་གཉིས་
རྫོ་རྫོ་ཁུ་རྫོར་སྤྱོད་གར་བསྟོལ། མགོ་ཡིད་¹ཙམ་སྤྱར། རྒྱང་སྤྱ་ནས་བྲག་ཏུ་དབུ་མའི་
ནང་དུ་རྒྱབ་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱང་གི་གདངས་སྤྱ་རྒྱུ་སྤྱར་མོས། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འོག་སྤོ་

1 མཆོ། ལུད་

གཉིས་གང་རུང་ནས་སྤར་མེལ་ལྟེ་བའི་གོང་ཙམ་དུ་འཐེན་དེ་ནས་ཁད་ཀྱིས་རེ་མཐོ་
རེ་མཐོར་འཐེན་པར་བྱའོ། །དེའང་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བར་བྱ་སྟེ། ཏ་ཅང་རིངས་ན་
ལྷགས་ཟད་ནས། དག་པ་རྒྱན་རིང་མི་འོང་བས། དེའང་ཐོག་མར་ཉི་ཤུ་རྩ་རེ་དཀྱུས་
གཅིག་ལ་བྱ། གོམས་ནས་མང་དུ་བཏང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་འདི་ནས་བཤད་ལ།
རྒྱད་གཞན་ནས་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཀྱན་ལ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཆན་བརྗོད་འབྲེལ་པར་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རྒྱད་ཀྱི་
ལུང་འདི་ལྟན་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ནས། ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་ཁྲངས་སུ་བྲངས་
ཀྱང་། རྒྱ་གོམས་པས་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །བཞི་པ་དག་དབྱེ་ནི་
འདུ་བྱེད་དང་སྤང་པོ་དག་པ་དོན་གྲུབ་དང་། དབྱེ་བ་རྒྱང་བཅུ་འགག་པས་
བཅུའོ། །ཆད་མ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མའོ། །འབྲས་བུ་གོ་སྐྱའོ། །གཉིས་པ་
འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྤར་བཞིན་དུག་ལས། མཆན་དོན་ནི། སྔག་ཙོལ་ཀྱིས་རྒྱང་
དབྱ་མར་ཚུད་པ་འཛིན་པའམ། དབྱ་མར་གནས་པར་བྱེད་པས་འཛིན་པའོ། །དུས་
མཆམས་ནི། སྔག་ཙོལ་ཀྱིས་དབྱ་མར་ཚུད་པའི་རྟགས་འཁྲུལ་མེད་རྣམས་ཤར་ཏེ་
བརྟན་པ་ནས་སོ། །

ཡན་ལག་དངོས་ལ། མཆན་ཉིད་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་རྒྱ་ཏིར་
ལྷགས་པ་འགྲོ་འོང་མི་བྱེད་པར་དེར་གནས་པའོ། །སྔག་ཙོལ་བྱམ་པ་ཅན་ནི། རྒྱང་
འགྲོ་འོང་མི་བྱེད་པར་གནས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། དབྱ་མར་གནས་པ་མིན་པས་དེ་ལ་
བྱབ་ཆེ་བའི་སྟོན་མེད་ལ། ཐོག་མར་འཛིན་པ་སྐྱོམ་པ་ལ་རྩུ་རྩེའི་ནང་དུ་གནས་པ་

མེད་ཀྱང་དེ་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཆུང་བའང་མིན་ནོ། །དབྱེ་བ་
ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅེས་པ་ཁྱད་སྟངས་སྟུང་ངས་
ནས། འཁོར་ལོ་དྲུག་ལ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དྲུག་ཏུ་མཛད་ལ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་དེ་
མིན་ཡང་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་དགོས་སོ། །སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་རྩ་འཁོར་གྱི་
དབྲུས་སྟུང་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལེགས་ཏེ། འཛིན་པ་ལ་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྲུས་སྟུ་
འཛིན་པ་དགོས་ན། དབྲུ་མར་འཇུག་པ་ལ་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྲུས་སྟུ་དམིགས་པ་གཏོང་
དགོས་པ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །སྤར་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་བདེ་མཆོག་སྟོད་འབྲེལ་དུ།
སོག་འཛིན་གཉིས་ཀའི་ཁྱད་སྟངས་པས་སྤྱིའི་ཅེ་མོར་ཉེ་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྲུས་སྟུ་
ཆུང་ཁ་སྤར་བྱེད་ཚུལ་སྤར་ལྟར་ལོ། །དེའང་ཐོག་མར་ལྟེ་བར་བསྐྱོམ་ལ། དེ་ནས་ས་
ཚུལ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱིང་ག་དང་། ཚུལ་མེ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མགྱིན་པ་དང་།
མེ་ཆུང་ལ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབྲུལ་བ་དང་། ཆུང་ནས་མཁའ་ལ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤྱི་བོ་དང་། ནས་མཁའ་ནས་ཤེས་ལ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསང་བའི་རྩ་འཁོར་
གྱི་དབྲུས་ནས་སྟུ་བསྐྱོམ་སོ། །ཡང་ན་གསང་གནས་ནས་རིམ་བཞིན་བྱེད། །

བསྐྱོམས་པས་ཁྱོད་བསྐྱེ་ཚུལ་ནི། དེ་བསྐྱོམས་པས་དང་པོར་རང་ལྟགས་
གྱིས་གནས་པ་མི་འོང་ཡང་། མཆོམས་ཤིག་ནས་རྩུ་རྩེར་རང་ལྟགས་གྱིས་གནས་པ་
འོང་ལ། དེ་ནས་རྩུན་བསྐྱངས་ནས་བསྐྱོམས་པས་རིམ་བཞིན་ཞག་གཅིག་ཆོ་བ་
བྱེད་དང་ཆོ་བ་གཅིག་དང་། ཆོ་བ་དྲུག་དང་། ལོ་གཅིག་དང་། ཉག་ཏུ་གནས་པ་འབྱུང་
ལ། དེ་ནས་ལས་རིམ་བཞིན། དབྲུལ་བ། སྤྱི་གཙུག་མགྱིན་བ། སྤྱིང་ག་ལྟེ་བ།
གསང་གནས། རྟོར་བྱའི་ཅེ་ནས་སྟུ་བྱང་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་བྱས་བ། སྤྱིར་

སྒྲོང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ལ་བསྟོས་ཀྱང་། འདི་ནམས་ཀྱི་འད་བྱས་པ་ཡོད་པས་དེ་
 ལྟར་དུ་བཞག་གོ། །ཉག་ཏུ་འཛིན་བྱས་ཞེས་པ་འད་ལོ་ལས་ལྷག་པའི་དུས་ཆེ་གས་
 གཅིག་བཟུང་དགོས་ཏེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཛིན་བྱས་པ། རྒྱུད་ཉི་ཁྲི་ཆེ་གས་སྒྲོང་
 རྒྱག་བརྒྱུ་མ་ལག་གས་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱག་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་
 རྒྱག་བྱི་བལ་དུ་གྱུར་པ་འཛོལ་གོ། །རྩིས་བྲན་གྱི་དོན་ནི། འཛིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུང་
 ཆིངས་ཏེ། དེས་གཏུམ་མོ་སྤར་བས་བྱང་སེམས་ཁྱེ་ནས་རིམ་གྱིས་བྱིས་པ་དང་།
 དར་ལ་བབ་པ་དང་། ཆུན་པོའི་བདེ་བ་ལྟར། དགའ་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཉམས་སུ་
 རྒྱུང་བས། མཐར་ལྷན་སྦྲེས་ཤར་ཏེ། དེ་ནས་ལྟ་བ་བྲན་ཏེ་བདེ་སྒྲོང་གི་རང་ནས།
 འཕེན་འཁྱགས་དང་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོང་ག་ཟུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་
 ཤར་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྩིས་སུ་བྲན་ནས་འབྱུང་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། བདེ་མཆོག་
 སྟོད་འགྲེལ་དུ། དེ་ནས་ལྟ་ཡི་ག་ཟུགས་བརྟན་སྦྱབ་པ་ཞེས་པ་འཛིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ལྟེ་བའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ནལ་འབྱོར་བས་མཐོང་སྟེ། སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་བལ་བ་བྲ་པབ་པ་ལྟ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སངས་རྒྱུ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྦྱིན་མཐའ་
 ཡས་པ་སྦྱོ་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་སྦྱས་པ། དེའི་རྩིས་སུ་བྲན་
 པའི་ཡན་ལག་སྦྱབ་པར་བརྟུན་དེ། འཛིན་པའི་མཐའ་གཏུམ་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྟོམ་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ངས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཅི་མེད་འོད་ལས། རྩིས་སུ་བྲན་པ་
 ལེགས་པར་དག་པ་ཞེས་པ་ལ་འདིར་རྩིས་སུ་བྲན་པ་ནི། ག་ཟུགས་ལ་འབྱུང་པའི་
 སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བལ་བ། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་དག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་
 ཅི་མ་མེད་པའི་འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དོན་ནི། རྗེས་པོ་གྱི་སྐབས་སུ། གཙོ་བོར། སྟོང་ག་ཟུགས་
གྱི་ཕྱག་ཆེན་ལ་བརྟེན་ནས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་མཐར། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བས་སྟོང་བ་དེས་པའི་སེམས་བདེ་སྟོང་དུ་སོང་བ་དང་། དེའི་དུས་སུ་ཡིད་
ངོར་ལུས་སྟོང་ག་ཟུགས་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡལ་ཡུམ་དུ་ཤར་བ་ཆོག་པས་བ་ནས་
འཛིན་ཏེ། ཕྱག་རྗེར་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་
རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
སེམས་ག་ཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྫོད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་མེད་འོད་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་
བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་ཞེས་པ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་གྱུར་ཏེ།
འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་དབང་གི་ག་ཟུགས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། འདི་ལའང་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་འབྲིང་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་
པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་སོ། །

ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཆེན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུ། །གསལ་བྱེད་སེམས་དཔའི་
འགྲེལ་བ་གསུམ་གྱི་དོན། །རྗེ་བཙུན་རྒྱ་མའི་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་ཏེ། །ཁྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་གསུང་གི་བདུད་ཅིར་བྱོན། །འདིར་འབད་དགོ་བས་འགྲོ་རྣམས་སྲིད་
མཆོ་ལས། །རྒྱར་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ཞི་བའི་ཆལ། །རྣམ་ཀུན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ཞུགས་ཏེ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་དུ་བྱེད་གྱུར་ཅིག །

ཡན་ལག་བྱུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གདམས་པའི་གནད་བསྐྱུས་པ་མད་དུ་བྱུང་
བའི་མན་ངག་རྗེ་རྗེ་འཆང་གཉིས་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་

བདུད་ཅིར་བྱོན་པ་བརྗེད་ཏུ་པངས་ནས། །རྩི་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་
ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་པོས་ལེན་ཞིང་གསུང་གི་བདུད་ཅིའི་རོ་ཅུང་ཟད་མུངས་པ་ཤུག་ཏུ་དག་
སྒོར་རྒྱལ་སྤེངས་པས། འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དག་ལྷན་རྒྱུ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ཏུ་བརྗེད་
བྱང་ཡི་གེར་བཀོད་པའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་
པར་བྱེད་ཀྱས་པར་བྱུང་ཅིག ། སུའ་མཁྱེན་ལོ། །

༡༡། །གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐའ་དང་དུས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་
 སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དྲི་ལན་རྗེ་ཉིད་
 ཀྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །སྤྱི་པ་ཇ་རྩེ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཞེས། །གང་གི་
 མཆོན་གྱིས་རྣ་བའི་ལམ་མཛེས་པ། །དབྱིག་གཉེན་ཉིན་བྱེད་གསུང་གི་འོད་ཟེར་
 ཆོགས། །ད་དུང་གདུལ་བྱའི་སྤིང་ན་གསལ་གྱུར་ཅིག །

ཀྱུན་མཁྱེན་དེ་ཡིས་དཔག་ཆད་ལོ་དང་ནི། །དེ་དག་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་
 མཆོན་པའི་སྒྲ། །གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྩལ་ཡིག་སྐད་ཅིག་དང་། །བྲག་ཆོན་ཉི་
 ལུང་སྐད་ཅིག་གསུངས་པ་དང་། །ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་བྱང་དུ་སྐྱོགས་པ་ཡི། །དབྱར་
 རྒྱ་གཉིས་པའི་ཐ་མའི་ཆེས་དགུ་དང་། །དབྱར་འབྲིང་ཉི་ལ་རྒྱ་སྐར་གང་བྱུང་
 དང་། །གཞན་ཡང་ཉིན་མཆོན་ཐོག་མཐའ་གང་ཡིན་ཞེས། །གསུང་རབ་དགོངས་དོན་
 རགས་དང་ཕྱ་བ་ནམས། །ནམ་དག་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཕྱ་བའི་ལྷོས། །མ་
 འདྲེས་འབྱེད་པར་རྩས་པའི་སྟོབས་པ་ཅན། །གང་དེས་བྲིས་པའི་དོན་ནམས་འདི་
 ལྟར་ཁུམས། །གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐའ་བཞག་པའི་ཕྱ་རྩལ་ནི། །ཤར་ལ་སོགས་པའི་
 ཆ་དང་བལ་བ་སྟེ། །དེ་ཡང་རྗེ་སྤྱི་ལྟོགས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱི་རྒྱུ་མཐའ་བཞག་
 ཏུ་མི་རུང་བྱིར། །དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་རྒྱ་ཆོགས་དུ་མ་ཡིས། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་

ཡུན་དང་སེ་གོལ་གཅིག་། རྫོགས་པའི་དུས་ལ་རེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡི། །ཆ་གཅིག་དང་ནི་
རྩལ་གཅིག་གོ་འཕོས་དང་། །མཉམ་པའི་ཤེད་ཀྱིས་བལ་ཉག་གཅིག་གཙོད་
པའི། །ཡུན་ལ་བཤད་པའི་རྣམ་གངས་མང་ཡོད་ཀྱང་། །མདོར་ན་དེ་ལས་སྤང་བ་བྱར་
མེད་པའི། །དུས་གཅིག་མཆོན་པར་བཞེད་ནས་དེ་དག་གསུངས། །མིང་མཐའ་ཡི་
གར་བཞག་པའི་དཔེ་བཞེད་ལ། །རང་གི་འགྲེལ་པར་བཤང་བཞིན་ནོ་གསུངས། །འདི་
ནི་ཡི་གེ་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར། །དོན་འདི་ད་དུང་ཁོ་ལོ་དཔྱད་པའི་སྐབས། །དུག་
ཚན་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཅིག་ཆོགས་པ་ནི། །དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་ཅས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས། །

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་འི་མིང་། །འདི་ནི་དུས་མཐའ་རྫོགས་ན་ཐེ་
ཆོས་བྲལ། །དབྱར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཐ་མའི་ཆེས་དགུ་དང་། །དེ་བཞིན་དགུན་རྒྱ་བཞི་
པའི་ཆེས་དགུ་ལ། །དབྱར་དགུན་ཉི་མ་ལྟོག་པར་གསུངས་པའི་དུས། །སྟོན་དཔྱད་ར་
བའི་དཀར་ཆེས་དགུ་ལ་ཡིན། །རྒྱ་བ་དེ་གཉིས་ཉི་མ་གང་ལོག་པའི། །རྒྱ་བ་དེ་ཉིད་
ཡིན་པར་མང་པོ་འདོད། །འོན་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཁྲུམས་དང་ཁྲའི། །རྒྱ་བ་
ཡིན་པར་རྒྱ་དཔེར་སྤང་ངོ་ཞེས། །བདག་གི་རྒྱ་མ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་བཞེད། །དེ་ལྟ་
ན་ནི་དབྱར་འབྲིང་ཉི་ཡི་དུས། །རྒྱ་སྟོན་རྒྱ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་འགྱུར། །རྩལ་དེ་
མདོ་རྩའི་རྒྱ་དཔེ་ལས་ཀྱང་གསུངས། །གདགས་གཞག་མཛོད་དང་ཉི་མའི་སྤྲང་པོ་
དང་། མེ་ཉོག་ཐེང་རྒྱ་མདོ་རྩ་ལོ་བྱི་བ། །འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་
དུས་ཆོགས་ཀྱི། །རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་སྟོ་བར་འདོད། །དེ་ཕྱིར་འདིར་ནི་
ས་པོན་ཙམ་ཞིག་བསྟན། །འདི་དང་དེར་སང་ཉི་མའི་ལྟོག་དུས་གཉིས། །ཆེས་ཆེར་
མི་མཐུན་གྱུར་པ་མཐོང་ནས་ནི། །རྣམས་དེ་སུན་འབྱིན་ཤེད་རྣམས་རེ་ཞིག་

བཞག ཉིན་གྱི་དང་པོ་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་དང་། །ཐ་མ་ཉི་མ་རྩལ་བའི་མཐའ་ལ་
བཞད། །དེ་ཡིས་མཚན་གྱི་ཐོག་མཐའ་དབག་པར་རྩས། །འདི་ལས་གཞན་དུའང་
གསུངས་མོད་དགོངས་བའི་དབང་། །ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་བའི་རིགས་པ་
རྣམས། །བདག་གིས་སྤྱུལ་ཡིན་ཞེས་སྒྲས་བ་མེད། །སྤེ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱལ་མཐའ་
གཞིར་བྱས་ལ། །དབང་པོའི་ཤེས་བས་སྤྱུལ་མཐོང་ཞེས་སྒྲས། །རྣམ་ཤེས་ལྷ་
ཡིས་བསགས་ལ་དམིགས་སོ་ཞེས། །གསུངས་བ་འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་མི་མཁས་
བའི། །སྐྱེ་བོ་དུ་མ་མགིན་གཅིག་བྱས་ནས་ནི། །དབང་པོའི་ཡུལ་ན་སྤྱུལ་མེད་དོ་
ལོ། །

གཟེགས་ཟན་ལུགས་འདི་འཐད་པར་མ་མཐོང་ནས། །རྩལ་གྱི་རགས་བ་
བཅམ་ཚུལ་དབྱ་ཆད་དང་། །ཕྱི་རོལ་དོན་བྱལ་མཛོན་བའི་སྤེ་སྣོད་ནས། །གསུངས་
བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཞིན་བདག་གིས་སྒྲས། །དོན་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་རགས་བ་རྩོམ་བའི་
ཆོ། །རེག་ན་སྤྱུལ་ཉམས་པར་གྱུར་མཐོང་ནས། །བསྐྱོར་བ་བར་བཅས་བར་མེད་
མ་གཏོགས་པ། །རེག་བ་མེད་པར་འདབ་སྐྱོར་གནས་པར་འདོད། །དེ་ཆོ་ཡན་ལག་
ཅན་གཞན་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱུར་བའང་མ་ཡིན་ལ། །སྤྱུལ་རང་
བཞིན་འདོར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། །འོན་ཀྱང་རྩལ་རྣམས་འདུས་བ་ཅེས་དུ་ཟད། །དེ་ལྟ་
ན་ནི་སྤྱུལ་དུ་མ་དག །མཛོན་སུམ་མཐོང་ཞིང་སྤྱུལ་གཏན་མ་མཐོང་། །ཞེས་སྒྲ་
དེ་ལ་རིག་བའི་གཏམ་གྱིས་ཅི། །ད་དུང་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་བསྐྱབ་པར་རིགས། །དབང་
པོའི་ཤེས་བས་སྤྱུལ་སིལ་བྱ་དག །མཐོང་མོད་རྗེས་ཀྱི་ངེས་བས་རགས་པར་
བཟུང་། །དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་བཟུང་ཡང་དབྱུང་ཤེས་ཀྱིས། །

དེ་ལ་རྗེས་འཕྲོའི་རྒྱ་ནམས་ངེས་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་ནམ་པ་གཏོང་བའི་
བྱས་མེད་པས། །སྤྱུལ་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ན། །ནམ་པ་མ་གཏང་ཅེས་པ་
བརྟག་པར་བྱ། །ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་ནམ་པ་རྒྱལ་ཐོན་བཞིན། །སིལ་བྱ་ཉིད་དུ་མི་སྒྲུང་
ཞེས་སྒྲུ་ན། །སོ་སོའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཡང་། །རང་འབྲའི་ནམ་པ་གཏང་བ་
མེད་འཇུར་པས། །དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་བའ་ལ་སོས་ཤིག །རིགས་པ་མཐའེན་པ་
ཁྱེད་ལ་འདི་ལྟ་བུའི། །ལོག་རྟོག་པལ་ཆེར་མེད་པར་ཁོ་སོ་སེམས། །སྤྱོད་པའི་གནས་ལ་
དབྱེད་པ་མ་རྫོགས་པའི། །སྒོ་ཁྲོས་གཞོན་བྱ་འགའ་ཞིག་འདོད་པ་མཐོང་། །དེ་ཕྱིར་
འདིར་ནི་རང་འདོད་ཟུར་ཅམ་བསྟན། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱར་ཡང་འདོད་པ་
ནམས། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཞིག །བྱུང་པར་བཤིས་ནས་གཟིགས་
སུ་འབྱུང་བ་ལགས། །

ཚུལ་འདི་མང་ཐོས་མྱོང་བ་མང་གྲགས་པ་ཡིས། ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་དབལ་གྱི་
ལྷ་ས་ཏུ། བཀའ་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་གཞིན་ཏུ་མྱོང་ལྷན་གྱི། གཞུང་གིས་དེས་པའི་ལན་ཏུ་
ལྷ་ར་བ་ཡིན། ། ། །སྐུ་མཆོག་ལོ། །

༡༡། །དཔལ་མཆོག་གི་ཟིན་བྲིས་བཟུགས་སོ། །

༡༡། །དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་དུམ་བུ་དང་པོ་ཤེར་དུམ་ལ། རིགས་སོ་སོ་བ་དང་།
རིགས་བསྐྱུས་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྫོང་སེམས་ནས་གཞོད་སྦྱིན་གྱི་བར་
དགུ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི། འཛིག་རྟེན་བ་བཞི། རིགས་
བསྐྱུས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཉེ་བཙོ་ལྔ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ལ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ། ས་ཆོག །སྟ་
གོན། དགྱིལ་འཁོར་བྲི་སྦྱུལ། རུམ་བ་སྦྱུབ་པ། དེ་དག་བསྐྱུབས་ནས་མཆོད་པ། བདག་
འབྲུག་གཉིས། སྟོབ་མ་གཞུག་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་རིགས་སོ་
སོ་བ་དང་བསྐྱུས་བ་ལ། མིང་པོ་དང་སྤིང་མོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་། བསྐྱུས་བ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་ཆེན་པོ་རྫོང་སེམས་ལ་ཁ་འཕངས་པ་མ་གཏོགས་དུམ་བུ་དེའི་འགྲེལ་བ་ན་མི་
གསལ་ལོ། །

གཞན་རྣམས་ལའང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་དམིགས་འབྲེད་རྒྱུད་དང་སྦྱར་
བ་རེ་མཛད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བྲེད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་བ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་ཁ་
ཅིག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རྫོང་སེམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། སོར་མོ་རྣམས་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་པར་
གྱུར་པའི་ས་བོན་རྩྱུ་དུ་བཤད། ཉི་རིན་ཉི་རིའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ནས་རྫོང་སྤང་གི་
དབང་ལེན་པ་ཙམ་དང་དར་དབྱངས་བཤད། གནས་བཞི་བྲིན་རྒྱབས་དང་རིགས་

ལྷའི་དབང་མ་བཤད། བཅིངས་པའི་རྒྱ་ས་ལ་འཛོག་ཅིང་། རྒྱགས་མཆམས་འཆིང་
ལུགས་རྟོག་དབྱིངས་དང་འབྲ། འོན་ཀྱང་སྟོང་བཅིང་བ་ཉིང་མས་སྡེ་མའི་སྟོང་དུ་
འཆིང་བ་དང་། རྩི་རྩི་ཞུག་མོས་བྱང་རྒྱགས་ཙམ་འཆིང་བ་བཤད། དང་པོའི་རྩི་རྩི་
ལུག་རྒྱ་འཆིང་བ་ལ་རྩི་གདོན། རིགས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བྱེད་
ལུགས་རྟོག་སེམས་དང་འབྲ་བར་བཤད་པས། རྟོག་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཙམ་
སྐྱལ་པས་ཆོག་པ་འབྲའོ། །ཆོགས་རྟོག་གཤེགས་པ་ལ། རྩི་རྩི་སེམས་དཔའ་ལ་
སོགས་པ་ནས། རྩི་རྩི་འོའ་མཐར་ཐུག་པའི་བར། ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྐབས་གཞན་
དུའང་རྩི་རྩི་རིགས་རྣམས་སྟུང་བ་ན། རྩི་ལྷའི་བར་ཞེས་འབྲུང་བས་འཛིག་རྟོག་པ་
ཞེས་བཞེ་ལ་དམ་རྒྱ་བཅིངས་ནས་སྟུང་བ་མི་དགོས་པ་འབྲའོ། །དེ་ཉིད་བརྟུང་བཅིང་
ནི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟུང་། བད་སྟོང་ལ་ལུག་རྒྱ་མི་འདུག །སྟོང་གར་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱལ་པ་
ལའང་རྟོག་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཙམ་ཀྱིས་ཆོག་པར་མངོན་ནོ། །རྟོག་སེམས་ཀྱི་
ལུག་མཆོན་དང་སྐྱའི་ར་རྒྱལ་བཟུང་བ་རེ་རེའི་སྟོན་དུ་རྩི་བཟུང་བར་བཤད། རྣལ་
འབྱོར་བཞེ་ལྷན་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ས་མ་ཡ་སྟོ་ས་མ་ཡ་སྟོ་ཨ་ཏྲ། རེ་རྩི་བོ་རྩི་ཞེས་
པ་སྟུང་། འོག་ཏུ་གར་ཞེག་བསྟོ་བར་བྱེད་མི་རུས་པས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བྱས་ལ་
བཟུངས་བརྟུང་འབུམ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་དཀྱིལ་ཆོག་
བཞེན་སྟུང་། དེའང་ལུག་མཆོན་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་སོག་མར་རྩི་སྟུང་ལ་གཞན་མི་
གསལ་ལོ། །

རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བྱེད་ན། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བསྐྱེད་ནས། མཐར་
དབྱུག་གཞུག་སོགས་བྱས་ནས་དང་རྟོག་བཅིངས་ནས་རྩི་བཤགས་སོགས་ལན་

ཅིག་གིས་ཆོག་པ་དགོངས་པར་མངོན། གསང་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་གང་རུང་
ཞིག་ཏུ་བྱས་ནས། ཁྱིམ་འགས་སོགས་ལ་རེ་རེ་བྱེད་ཟེར་བ་ནི་གཏན་མིན་ནོ། །སྤྱིར་
གཤེན་བའི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་མདུན་ཏུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དང་། ལྷག་
ན་དོན་དང་། དོན་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་བསམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔལ་བར་གྱི་ལི་
གྱི་ལྷ་དང་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའོ། །སྒོ་ག་མའི་ཕྱོགས་སུ་འཛིག་ཏེན་དབང་ལྷག་དང་དོན་
རྒྱུ་ཆེ་བའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གནས་ངེས་པ་མ་མཛད། སྤྱི་མཆེད་བཞི་ལ། ལྷགས་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ལ་ནི་དོན་རྒྱུགས་སོ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ནང་ཏུ་ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དགུག་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་
ལ་ཨོ་མེད། སྤྱི་མཆེད་བཅུག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟམས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱ་བཅེར་
བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འདི་དག་ནི་དོན་རྒྱུ་ཆུང་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། གཤེན་པའི་དོན་རྒྱུ་མཐུ་བ་མོ་
ནི། །གཡས་པའི་ནང་ཏུ་བསྐྱེད་བར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ལྷག་རྒྱ་སྟེ། །སངས་
རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སྤྱིན་བྱེད་པའོ། །མི་གཡོ་བ་ཡི་ས་ལ་རེག་ །རིན་ཆེན་གྱིས་ནི་མཆོག་
སྤྱིན་པའོ། །ཆེ་དཔག་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་མཆོག་ །གདོན་མི་བ་བར་མི་འཛིགས་
སྤྱིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ལས་རྒྱ་ལ་མཆོག་ཏུ་དཀྱིལ་ཆོག་ལྟར་གསུངས་
སོ། །སེམས་དཔའི་དོན་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ། ཡིག་བརྒྱའི་འོག་གི་ལྷགས་དང་
སེམས་མ་བཞེས་གནས་བཞི་བྱེད་ཆོ་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གཉིས་མི་སྤང་འདིར་
གཞལ་ཡས་ཁང་རི་རབ་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་
རྒྱལ་པོའི་གནས་ཞེས་པ་གཉིས་མི་མཐུན་ཞིང་། ལྷག་དོར་སོགས་བྱང་སེམས་བྱེ་

བ་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའང་འདིའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་གངས་མིན་
ཞིང་། དེ་དག་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱེམ་པ་སོགས་ཀྱང་མི་སྤང་བས་འདི་དག་དང་པོ་
སྦྱོར་བར་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དགའོ།

གཞན་ཡང་གཙོ་བོ་ནམ་སྤང་། དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཆེ་མི་འབྱུང་ན།
དེའི་ཐུགས་ཀ་ནས་སྤྲུལ་པའི་རྫོང་སེམས་གཙོ་བོར་རི་ལྷར་རུང་། འབྱུང་ན་མངོན་
བྱང་ལྷ་ལས་ནམ་སྤང་དུ་བསྐྱེད་པ་དེས་དགྱིལ་འཁོར་མི་སྤྲུལ་ན་དེར་བསྐྱེད་པ་དོན་
མེད་དོ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། དང་པོ་ནི་མི་འགའ་ཏེ། སྔོན་བྱུང་གི་གནས་ནི་གཞན་འབྲུལ་
དབང་བྱེད་ཀྱི་གནས་དང་། རྗེས་འཇུག་གིས་བསྐྱོམ་པའི་གནས་ནི་རི་རབ་ཀྱི་སྤྱང་
ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན་སྔོན་པའི་གནས་ལ་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་པོའི་
གནས། ཞེས་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། ཡང་ན་ནི་སྔོན་བྱུང་དང་རྗེས་འཇུག་གཉིས་ཀའང་
རི་རབ་ཀྱི་སྤྱང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐད་སྔོན་པ་ནི་རྩི་རྩེ་འཛིན་པ་ཉིད་ལྷ་གནས་དེའི་རྒྱལ་
པོ་ཡིན་ལ། དེའི་བཞུགས་གནས་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྩི་རྩེ་ལྷ་
མོའི་ཆོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་འཛིན་པར་
མཛད་པའི་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནི་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་པོའོ། །དེར་
བྱུང་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་བཞུགས་ཤིང་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་
བཞུགས་པའི་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་གནས་སུ་བཙུམ་ལྷན་
འདས་བཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་རི་
ལྷར་ན་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་པོར་བྱུང་བ་དེ་ནི་འདིའི་འོག་ནས་
བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་དང་སྦྱོར་

དུ་གསུངས་པ་ནི་སྔོན་གྱི་ལོ་འཁོར་དང་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
ཡན་ལག་ཏུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་དགོས་ཤིང་། ལག་ལེན་དགོས་ན་འདྲ་བའི་གསུངས་ཀ་
ནས་སྒྲུབ་པས་ན་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན་པ་ན་ལོ་འཁོར་རྣམས་དང་སྦྱོར་དུ་མི་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྔོན་གྱི་ལ་རྣམ་སྒྲུང་འགྲུར་མི་དགོས་ཤིང་། གྲེ་བ་སྤྲུལ་
བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། འདིར་རྣམ་སྒྲུང་འགྲུར་དགོས་ཏེ། དཀྱིལ་
ལོ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཆེ་དོན་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་འཆིང་བར་བཞད་པས་
སོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུའང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྩྱུ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཙམ་
ཀྱིས་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལོ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་དང་། གྲུབ་ཐུབ་སེམས་
དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལོ་འཁོར་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་དག་གི་དཀྱིལ་ལོ་འཁོར་གྱི་བར་
དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་དོན་ཅེ་སེམས་དཔའི་གསུངས་ཀའི་དོན་ཅེ་ལས་སྒྲུང་སྟེ་ཞེས་
བཞད་པས་སོ། །དོན་ཅེ་སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས། ཞེས་
པ་ནི་རིགས་བསྐྱུས་ལ་མི་དགོས་ཤིང་། གྲེ་ན་འདྲ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བཅུག་སོགས་བཞི་བྱས་ཏེ། དཀྱིལ་ལོ་འཁོར་གྱི་དམ་ཆོག་
པ་བྱས་ནས། དེ་རྣམས་དང་སྒྲུབ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་གྲེད་པ་དགོངས་པར་སྒྲུང་བས་
བཀུག་པ་སོགས་སྟོང་ག་ནས་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །རྩྱུ་མཛད་ཅ་བའི་
ལྷ་བཅུ་གསུམ་མཆོན་མ་བཞི་འཛིག་རྟེན་པ་ཞེ་གཉིས་ཀྱིས་དཀྱིལ་ལོ་འཁོར་དུ་འཇུག་
པ་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་མི་གསལ་བ་ནི། སྔོ་སྒྲུངས་བཞི་བཞུས་པའི་རས་སྔོན་གྱིས་གདོང་
གཡོགས། ཤར་སྔོ་ནས་འཇུག་པ་གཉིས་པ་ཡོད། དང་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་རེག་ལ་
དོན་སེམས་སྒྲུབ་སྟེད་པ་ལ། མའི་ཕྱག་རྒྱས་རེག་པ་ཐོབ་ཅིང་རྩྱུ་མཛད་དུ་བསྟེད་

པར་བཤད། འཇུག་སྒྲོམ་དབང་བསྐྱར་བ་དོར་སེམས་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་། བདག་འཇུག་གི་
 ཆེ་ཆུང་འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཇུག་དང་། གཞན་གཞུག་ལ་རས་སྒྲོན་པོ་ལ་
 རྩི་རྩི་གཞོད་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོད་སྒྲོད་ཀྱི་གོས་དང་ཟེའུ་ཁ་བྲ། གཅིག་པོ་སྒྲོ་
 སྐྱངས་བཞི་བསྐྱེད་པས་གདོང་གཡོགས་ཕྱག་འཆའ་བ་སོགས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་
 སྒྲོམ་པ་གཟུང་བར་བྱའོ།

ནལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་བཏུན་བྱེད་མི་སྣ་དུ། འཇུག་སྒྲོམ་དབང་བསྐྱར་
 ཉེ་དོར་སེམས་དང་འདྲ། འཇུག་པའི་དམ་ཆུས་མེ་ཉྱེག་བཟུང་། བཟླ་བཟླ་རྩྱུ་སྒྲོམ་
 ཤིང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། སྒྲོ་བཞི་དང་ཡང་ཤར་ནས་འཇུག་ཤར་
 ཉེ་སོགས་བཟླ་། རྩི་རྩི་གསོལ། ཁྲོས་པས་ཁྲོ་གཉེར་དང་འཇུ་མ་པ་དང་བཅས་པས་
 ཕྱག་བྱའོ། འཇུག་ཆུ་བཅིངས་ཉེ་སྒྲོར་བ་གསུམ་བྲས་ལ། འདོད་ཆགས་ནས། མལ་
 ཀྱི་བར་བཟླ་། རྩི་རྩི་ལྷ་འཕྱང་ལ། ཨ་བཟླ་བསྐྱེད་ཉེ་དབབ་པའི་དམ་ཆུ་བཅིངས་
 ནས། བཟླ་ལྷ་མེ་ཤ་ཨ་ཞེས་བཟླ་ཅ་བཟུང་བཟླ་། ཁྲོ་བའི་ཁུ་ཆུར་གྱིས་སེམས་མ་
 རྩི་རྩི་མ་དལ་ལ་རྩྱུ་ལན་བཟླ་བཟླ་ལ་དབབ། རྩྱུ་གིས་མེ་ཉྱེག་དོར། དེས་མགོ་ལ་
 འཆིང་བ་དང་དགོལ། རྩྱུ་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་བཅིངས་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་ཁྲོ་
 བའི་ལྷ་བས་བཟླ། དེས་ཞལ་བསྐྱེད་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱེལ་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་བསྐྱེད་པ་བྲ།
 དེ་ནས་རྩི་རྩི་ཐལ་མོ་བསྐྱོར་བས་ཤིས་བཟླ་ཀྱི་ཆུལ་དུ་སྤྱིང་གར་བཞག་ནས་
 མཆན་བཟུས་བཟླ་། ཁྲོ་བའི་མཆོན་ཆ་སོགས་གསང་མཆོད་བཞེས་མཆོད། ཕྱག་
 ཆེན་དུ་བསམས་ལ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་ཁྲོ་བའི་ལྷ་བས་བཟླ་ཞིང་། རྩི་རྩི་ཐལ་མོ་

1 སྒྲུ་ ལ

སྒྲོལ་མ་གཞུག་པ་ནི་རང་གི་སྒྲོལ་པ་སྦྱིན་པར་འོས་པ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་དམ་ཆིག་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་
ལ། དེའི་སྦྱིང་གར་དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་ནས། དོ་རྩེ་རྩྱུ་མཇུག་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ལ། སྒྲོལ་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་དེ། ཡོན་གྱི་མཆོག་བླངས་ཏེ་ཤར་སྒོ་
ལ་བལྟས་ནས་གནས་པའི་བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར་ལ། བདག་ཉིད་འཇུག་པའི་ཆོ་
གས་བཅུག་ལ། ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་རྩེས་སུ་སྦྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
གསུངས་པའོ། །འགྲོ་འདུལ་དུ། རང་གཞན་འཇུག་ཚུལ་ནི། རས་དཀར་ལ་དོ་རྩེ་
གཞོད་སྦྱིན་བརྒྱས་པའི་སྦོད་སྦྱང་གི་གོས་དང་། ཏྲ་མགིན་སོགས་སྒོ་སྦྱངས་བཞི་
བརྒྱས་པའི་རས་དཀར་གྱིས་གདོང་གཡོགས་ནས། བྱག་སོགས་སྒོན་དུ་འཕྲོ་བས་
སྒོལ་བ་བླངས་ལ། བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དོ་རྩེ་བརྒྱ་དོ་རྩེ་ལྟེ་བ་ལྟ་བུའི་སྦྱིང་
གར་བརྒྱའི་ཁུ་ཚུར་བཞག་ལ། འཇུག་སྒོས་སྤར་ལྟར་དབང་བསྐྱར། རང་གི་དམ་
རྒྱུ་མེ་ཉོག་བླངས་ཏེ། བརྒྱ་བརྒྱ་རྩི་ནས་བྱའོ། །ཏྲ་མགིན། དོན་ཡོད་ཞགས་ལ།
བརྒྱའི་ལྷགས་སྒོག། དེའི་འབེབས་པས་དབྱུག་སོགས་བཞི་བྱས་ནས། ཤར་ནས་
ཞུགས་ཨ་མར་སོགས་བརྗོད། སྒྲེག་པའི་དོ་རྩེས་བྱག་བྱས་ལ། དགྲིལ་འཁོར་ལ་
ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྦྱན་སྤར་འདུག་ནས། རྩ་མི་གྱི་བར་
སྤར་ལྟར་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི་ཆོགས་བཅད་བཞི་རྒྱ་སྐད་དུ་འདོན་བ་སྤར། དོ་རྩེའི་ཚུ་
འཕྱང་ལ། ས་མ་ཡ་སྤྱི་གྱིས་སེམས་མ་དོ་རྩེ་མ་བཅིངས་ལ། ཨི་བརྒྱ་སྒྲོ་ཏྲ་སོགས་
བརྗོད་དེ། སེམས་མ་དོ་རྩེའི་བྱག་རྒྱ་སྤར་ལ། ཨ་བརྒྱ་དང་། ཡང་རྩི་ཨ་བརྒྱ་བརྗོད་

དོ། མེ་ཉོག་དོར་བཅིང་། མིག་དབྱེ་བ་སྒྲིམ་བྱ། དེ་སྒྲོམ་གིང་གར་ནས་བཟུང་སྟེ་
བལྟ་ལོ། འཕྲུག་རྒྱ་བཅིངས་ནས། ཉེའུ་བརྩ་སོགས་བརྩོད་ཅིང་སྟོང་གར་དཔྱོད་
ལོ། འཕྲོ་འདུལ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་བཅིངས་ཏེ་བཙོམ་ལྷན་འདས་ལ་བལྟ་བ་ནས་བཏུང་
བར་ཡང་བྱའོའི་བར་རྩྱུ་མཛད་བཞིན་ཏེ། བྱད་པར་ནི། རོ་རྩེའི་ལྷ་བས་བལྟ་བ་དང་།
རོ་རྩེ་པར་སོགས་གསང་མཆོད་བཞི་དང་། འཕྲོ་འདུལ་གྱི་དམ་རྒྱས་གཞུངས་ཐག་
བཟུང་བ་དང་། དམ་རྒྱ་དེས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་
འཕྲོ་འདུལ་སོགས་དགོད་བ་དང་། དབང་སྟེགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་འཕྲོ་འདུལ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་
གྱིས་གནས་བ་དང་། བརྒྱའི་ཁུ་ཚུར་གྱིས་ཚུ་སྒྲངས་ལ་ཁྱི་རྩེའི་རྩེས་སུ་རྩི་ཞེས་
"བརྩོད་ལ་བསྐྱུད། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཕྱག་རྒྱས་དབང་བསྐྱུར་ལ།
ལྷགས་མ་སོགས་ཀྱི་དབྱ་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཐོང་བ་དང་ལྷན་པས། རོ་རྩེ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བརྒྱའི་ཐོང་བའི་སྟགས་བརྒྱས་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཅིང་
དར་དབྱངས་བཅིང་རོ། རོ་རྩེ་པར་དང་བརྒྱའི་བེལ་བྱ་སྒྲངས་ལ་བདག་པོ་དང་མིང་
དབང་བསྐྱུར་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་རོ་རྩེ་པར་མིན་པ་བེལ་བྱ་མེད། ལེན་ལྷགས་དཀྱིལ་
ཆོག་ལྟར་རོ། མེ་ཉོག་སོགས་སྤྱི་མཆོད་དང་། བརྒྱའི་མཆོན་ཆ་སོགས་ཕྱག་རྒྱའི་
མཆོད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད། དམ་ཆོག་གསུམ་བཟུང་བ་དཀྱིལ་ཆོག་ལྟར་ཏེ་
བསྐྱེད་ཆོག་ནི་མི་སྣང་རོ། བཙོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཕྱག་བཞི་བྱས་ཏེ་སྟོང་པོ་སྒྲང་། དེ་
མན་ཆད་རྩྱུ་མཛད་ལྟར་རོ།

སྟོབ་མ་གཞུག་པ་ནི། སྟོམ་པ་དབབ་པར་འོས་པའི་སྟོབ་མ་སྤར་བ་ཤད་པའི་

ཚུལ་གྱིས་སྒྲིམ་པ་འདྲིན་ཏུ་བཅུག་ལ། བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་བཅུག་སྟེ། དེའི་
སྦྱིང་གར་དེ་བཞིན་ཏུ་བརྒྱ་བསྐྱེད་ལ། “དེ་འགྲོ་བ་འདུལ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ནས། སྦྱོས་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་དེ། ཡོན་གྱི་མཆོག་སྦྱངས་ལ། སྦྱོ་
ཕྱོགས་སུ་བལྟས་ནས་གནས་པའི་བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར་ནས། བདག་ཉིད་འཇུག་
པའི་ཆོ་གས་བཅུག་ལ། ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་སྦྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ནམ་
མཁའི་སྦྱང་པོའི་ནམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་
སོ། །དེར་རང་གཞན་འཇུག་པ་ནི་སྟོད་སྦྱང་གི་གོས་དང་གདོང་རས་སེར་པོ་ལ་རྩོ་རྩོ་
གཞོན་སྦྱིན་དང་སྦྱོ་སྦྱངས་བཞི་བརྒྱས་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱག་འཆོལ་བ་ནས་སྦྱོས་
པ་བཟུང་བའི་བར་སྤར་ལྟར་རོ། རྩོ་རྩོ་པོ་ཆེ་སྦྱང་གར་བསྐྱེད་ལ་སེམས་བསྐྱེད།
འཇུག་སྦྱོས་དབང་བསྐྱར། འཇུག་རྒྱས་མེ་ཏོག་སྦྱངས་ལ། བརྒྱ་བརྒྱ་རྩི་ནས་
བྱའོ། །སྦྱོ་སྦྱངས་ནི། འཕགས་པ་སྦྱ་རེངས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཞགས་པ། ལྷགས་
སྦྱོག་འབེབས་པའི་སྦྱང་པོ་བརྩོན་ནས་སྦྱོ་བཞི་དང་། ཡང་ཤར་ནས། རྒྱ་མི་གྱི་བར་
སྤར་ལྟར་རོ། །ནམ་པར་སྟེག་པ་ནས། རྒྱ་འབྱང་བའི་བར་འགྲོ་འདུལ་རི་བཞིན་
ནོ། །ཨ་བརྒྱ་བརྒྱ། གཡོན་རྩོ་རྩོ་ཁུ་ཚུར་གྱི་སྒྲིགས་མཇུ་བ་གཡས་རྩོ་རིན་ཆེན་གྱི་
ཕྱག་རྒྱས་དབྱེ་ཞིང་ཨ་བརྒྱར་བརྒྱ། དོར་བཅིང་“དབྱེལ”² བརྩི་གིས་བྱ་ཞིང་། དེ་བརྒྱ་
ཞིང་ཤར་ནས་བལྟའོ། །འཇུག་རྒྱ་དབྱོལ་སོགས་འདྲའོ། །དེ་ནས་བཏུང་བར་བྱའོའི་
བར་འགྲོ་འདུལ་བཞིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི། འགྲོ་འདུལ་གྱི་ཕྱག་ལེན་དང་དམ་རྒྱའི་
གནས་སུ་ནམ་སྦྱིང་གཞུག་སྦྱིང་པོའི་གནས་སུ་རྩི་ཁུ་ཚུར་གྱི་གནས་སུ་རིན་ཆེན་ཁུ་

1 སྦྱོ་ དེ

2 སྦྱོ་ དབྱོལ

རས་དམར་པོ་ལ་དོ་རྩེ་གཞོད་སྒྲིན་དང་ལྷགས་ཀྱི་སོགས་བསྐྱས། ཕྱག་འཆའ་བ་
ནས་དོ་རྩེ་འཁྱུང་བའི་བར་སྤར་ལྟར་ཉ། དམ་རྒྱ་དང་སྒྲིང་པོའི་གནས་སུ་ནི་ཁ་
ཚུར་གྱི་དམ་རྒྱ་དང་ཨ་ལོ། སྒྲིང་གར་དོ་རྩེ་བསྐྱེད། སྒོ་སྤངས་ཀྱི་སྤྲུགས་ནི་བརྩ་ཨི་
ཀྱ་ཤ་ཇོ་སོགས་སོ། །ཨ་བརྒྱར་བརྩོད་དེ་དབབ། ཡང་གཡོན་ཁོ་བོའི་ཁྱ་ཚུར་གྱིས་
སེམས་མ་དོ་རྩེ་མ་བྱེ་ལ་བདག་ཉིད་ལ་དབབ་སྟེ་ཨ་བརྒྱ་བརྩོད་དོ། དོར་བཅིང་
དཔྱོལ་ཤར་ནས་བལྟ་བ་རྣམས་རང་གི་སྒྲིང་པོས་སོ། །རང་གི་དམ་རྒྱ་སྒྲིང་གར་
དཔྱོལ་བ་ནས། །བརྟུང་བར་བྱ་བའི་བར་འགོ་འདུལ་བཞིན་ཉ། གསང་མཆོད་བཞིན་
དོ་རྩེ་མཆོན་ཆ་སོགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལྷའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱག་རྒྱས་དབང་
བསྐྱར་ལ། ལྷགས་མ་སོགས་ཀྱི་དབྱ་རྒྱན་གྱིས་སྤར་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར། དང་
པོའི་དོར་བྱིལ་སྐྱངས་ལ་བདག་པོ་དང་མིང་དབང་བསྐྱར། མིང་དབང་གི་མཐར་
ཆོགས་བཅད་བརྩོད། དངོས་བྱུབ་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཁྱུང་ལྷགས་སྐྱངས་ལ་བྱི་དང་དོ་རྩེ་
མཆོན་ཆ་སོགས་ཕྱག་རྒྱའི་མཆོད་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད།

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོ་རྩེ་བཟུང་། །ཆོས་ཀྱི་བྱིལ་བྱ་དཔྱོལ་བར་བྱ། །དམ་ཆོག་
གིས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེད། །བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་སྒྲིང་པོ་བསྐྱེད། །ཞེས་བ་ཙམ་ལས་མི་
སྤང་ནའང་དབྱས་མ་བཞིན་ཐོབ་པོ། །ཕྱག་བྱས་ནས་སྒྲིང་པོ་བསྐྱས་བ་སོགས། སྤར་
ལྟར་ཉ། གནང་བ་ནོད་བ་ན་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲོབ་མ་གཞུག་བ་ནི། སྒོ་མ་
བ་དབབ་བར་འོས་པའི་སྒྲོབ་མ་སྤར་བཤད་པའི་ཆོགས་སྒྲོམ་བ་འཛིན་དུ་གཞུག་
པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གཞུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དཔོན་སྒྲིང་
གར་དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་ཁྱ་ཚུར་དུ་

ཟིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། སྒོས་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ནས། ཡོན་གྱི་
མཆོག་སྦངས་ལ། སྒོར་བལྟས་ནས་གནས་པའི་བྱམ་པའི་རྩས་དབང་བསྐྱར་ནས་
རང་གི་འཇུག་པའི་ཆོགས་བཅུག་ཅིང་དབབ་པར་བྱས་ལ། ཡང་དོ་རྗེ་དབབ་པའི་
ཕྱག་རྒྱ་བྱིལ་བྱ་དང་བཅས་པས་རྒྱང་པ་གཡོན་པས་དེའི་རྒྱང་པ་གཡས་པ་མཉན་ཏེ།
ཨ་ལྷ་ལན་བརྒྱ་བརྗོད་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
ཆེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྟོན་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ཆེན་པོ་བྱས་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་འཇུག་པ་ནི། ཆས་འཇུག་ཁྱུ་ར་
ལྟར་རོ། །ཕྱག་འཆལ་བ་ནས་གཟུངས་ཐག་ལ་ཉེར་གཅིག་བརྒྱས་པའི་བར་རྣམས་
ཀྱང་ཁྱུ་ར་དང་འབྲ་བ་ལས། བྱེད་པར་ནི། མེ་ཏོག་བཟུང་བ་དང་སྤྱིང་གར་དགྲོལ་
པའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་སྒྲིགས་པམ་དང་རལ་གྱིའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་བརྒྱས་པ་
ལ་ཨ་རྒྱང་ངམ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་བརྒྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དགོད་པ་ལ། བདག་ཉིད་
འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་ཟིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་
ཕྱག་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་བཙེམ་ལྷན་
འདས་རང་གི་གནས་སུ་བཀོད་ལ། རྟོ་རྗེ་ཁྱུ་ར་དང་། རྩྭ་གིས་རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་
དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གསུངས་པའི་རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པའང་རང་གི་
ལུས་ལ་རང་གི་གནས་སུ་བཀོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཟུངས་ཐག་ལ་འཛིན་པ་
ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་དམ་རྒྱའོ། །མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ནས་བརྟུང་བར་
བྱའོའི་བར་ཡང་ཁྱུ་ར་དང་འབྲའོ། །སངས་རྒྱས་ལྗེའི་དབུ་རྒྱན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་
པའི་ཕྱག་རྒྱས་དབང་བསྐྱར། ཕྱགས་མ་ནས་ཐེས་པའི་དབུ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་ལྗེའི་

བདག་ཉིད་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །མེ་ཏོག་དོར་བ་ནས་བཏུང་བར་བྱའོའི་བར་ཡང་ཁུ་
ཚུར་དང་འབྲས་མེ། ཁྲད་པར་ནི། ཨའི་གནས་སུ་རྒྱུ་དང་། ཁུ་ཚུར་གྱི་དམ་ཁྲའི་གནས་
སུ་དོ་རྩེ་འཁོར་ལའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །བཟླས་བཞེད་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་དང་། ཕྱག་ཆེན་ནི་དོ་རྩེ་
རྒྱའོའོ། །སངས་རྒྱས་ལྷའི་དབྱ་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་དབང་བསྐྱུར། ལུགས་མ་སོགས་
གྱི་སངས་རྒྱས་ལྷའི་དབྱ་རྒྱན་དང་དར་དབྱངས་གྱི་དབང་བསྐྱུར། དོ་རྩེ་འཁོར་ལོ་
བྲིལ་བྱ་དང་བཅས་བ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བས་ལྷངས་ལ། རྒྱུ་ལྷོས་ཤིང་བདག་པོ་དང་མིང་
དབང་བསྐྱུར། དངོས་བྱུང་གྱི་འཁོར་ལའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལྷངས་ལ། མཆོད་པ་གཉིས་
གྱིས་མཆོད་བ་ནི་ཁུ་ཚུར་ལྟར་རོ། །དོ་རྩེ་འཁོར་ལོ་སོགས་དམ་ཆོག་གསུམ་བཟུང་
བའི་ཆོག་དོར་སེམས་ལྟར་རོ། །ཕྱག་བྱ་བ་སོགས་ཀྱང་ཁུ་ཚུར་ལྟར་རོ། །སློབ་མ་
གཞུག་པ་ནི། སློམ་པ་དབབ་པར་འོས་པའི་སློབ་མ་ལ་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སློམ་པ་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པ་དག་བྱས་
ལ། དེའི་སྤྱིང་གར་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ནས། དོ་རྩེ་འཁོར་ལོར་བྱིན་གྱིས་
བཟླབས་ཏེ། སློས་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ལ། ཡོན་གྱི་མཆོག་ལྷངས་
ནས། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་སློལ་བལྟས་ནས། ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པའི་རྒྱས་དབང་བསྐྱུར་
ལ། བདག་ཉིད་འཇུག་པའི་ཆོག་གས་བརྒྱག་ལ། ཡང་དོ་རྩེ་དབབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བྲིལ་བྱ་
དང་བཅས་པས། ཀྱང་བ་གཡོན་པས་དེའི་ཀྱང་བ་གཡས་པ་མནན་ལ། རྒྱུ་ཨུམ་ཨུམ་ཨུམ་
ཨུམ་ཞེས་ལན་བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱད་བཟླས་ན་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཆོག་ཐམས་
ཅད་རྩེས་སུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
འཇུག་པ་ནི། ཆས་འཇུག་ནས་བཏུང་བར་ཡང་བྱའོའི་བར་ཁུ་ཚུར་དང་འབྲས་བ་ལས།

ཁུ་ཚུར་གྱི་སྤྱིང་པོ་དང་དམ་ཁྱེ་གནས་སུ་ཨོྭ་དང་འདྲིའི་དམ་ཁྱེ། །འདོད་ཆགས་
 ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐད་དུ་སྤྲང་། བཟུངས་བརྗོད་བྱ་བ་དང་རང་གི་དམ་ཁྱེ་ནལ་
 འབྱོར་ཆེན་པོ་དགོད་པ་ནི་ཨོྭ་མོ། སངས་ཁྱེ་ལྷའི་དབུ་ཁྱེ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་རྩོ་
 རྩེའི་སྤྱིང་པའི་ཕྱག་ཁྱེ་དབང་སྤྲང་། ལྷགས་མ་སོགས་གྱི་སངས་ཁྱེ་ལྷའི་དབུ་
 ཁྱེ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་རྩོ་རྩེའི་སྤྱིང་པའི་དབང་བསྐྱར། སྤྱི་ཆོགས་རྩོ་རྩེ་སྤྱི་ཆོགས་འིལ་
 བྱ་དང་བཅས་པ་སྤྲངས་ལ། ཨོྭ་སྤྱི་ལིང་བདག་པོ་དང་མིང་དབང་བསྐྱར། དངོས་
 བྱ་བ་གྱི་རྩོ་རྩེ་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོད་པ་གཉིས་ནམས་ཁུ་ཚུར་བཞིན། དམ་ཆོག་
 གསུམ་བཟུང་བ་རྩོད་སེམས་ལྟར་རོ། །ཕྱག་བྱ་བ་སོགས་ཁུ་ཚུར་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་མ་
 གཞུག་པ་ནི། སྤྱོད་པ་དབབ་པར་འོས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྲང་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྤྱོད་པ་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ལ།
 དེའི་སྤྱིང་གར་དེ་བཞིན་དུ་རྩོ་རྩེ་བསྐྱེད་དེ། །དེ་ནས་མཁའ་མཛོད་དུ་བྱིན་གྱིས་
 བཟུངས་ནས། འི་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ལ། ཡོན་གྱི་
 མཆོག་ཡང་དག་པར་སྤྲངས་ཏེ། རང་གི་འཇུག་པའི་ཆོགས་གཞུག་པ་དང་དབབ་པ་
 བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་དབབ་པའི་ཕྱག་ཁྱེ་འིལ་བྱ་དང་བཅས་པ་དང་། ཀྲང་པ་གཡོན་
 པས་དེའི་ཀྲང་པ་གཡམས་པ་མནན་ལ། ཨོྭ་ཨམ་ ཨམ་ ཨམ་ ཨམ་ ཞེས་བྱ་བ་ལན་བརྒྱ་
 བཟུངས་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཆོག་ཐམས་ཅད་རྩེས་སུ་སྤྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 པའོ། །

རྩོ་རྩེ་གཞོད་སྤྱིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ནི། ཆས་འཇུག་ནས་བརྟུང་
 པར་བྱའོའི་བར། ཁུ་ཚུར་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ཁྱད་པར་ནི་ཆས་གོས་སྤྱོན་པོར་བྱ། སྤྱིང་

པོ་ནི་ཉ་དང་། དམ་ཆུ་ནི་དོ་རྩེ་མཆེ་བའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་སོགས་
ལ། མ་ལྷ་རྩ་ག་མ་ལྷ་སྟོ་བྱ་མ་ལྷ་བཟླ་མ་ལྷ་བླ། མ་ལྷ་རྩེ་ན་མ་ལྷ་ཀམ། བཟླ་ས་ཏུ་ལྷུང་
སི་རྩུ་མི། ཞེས་རྒྱ་སྐད་དུ་འདོན་བ་སྤང་། དོ་རྩེ་འུ་བས་བལྟ་བ་དང་ཁོ་པོའི་ལུ་བས་
བལྟའོ། །རྒྱལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དགོད་བ་ན། རང་གི་དམ་ཆུ་ཉ་ས་དགོད། བཟླས་བརྗོད་
ཀྱང་ཉ་ས་བྲ། སངས་རྒྱས་ལྷའི་དབུ་རྒྱན་དང་དོ་རྩེ་སྤེང་བའི་ཕྱག་རྒྱས་དབང་བསྐྱུད།
ལུགས་མ་སོགས་བཞིའི་སངས་རྒྱས་ལྷའི་དབུ་རྒྱན་དང་དོ་རྩེ་སྤེང་བ་དང་དར་
དབྱངས་ཀྱི་དབང་ལྷང་། དོ་རྩེ་མཆེ་བ་དང་དོ་རྩེ་བྲིལ་བྲུ་ཉ་ཞེས་བྲུ་བས་ལྷང་། ཉ་
ལྷོས་ཤིང་བདག་པོ་དང་མིང་དབང་ལྷང་། དངོས་བྲུག་ཀྱི་དོ་རྩེ་བརྟུལ་ཞུགས་དང་
མཆོད་བ་གཉིས་ཀྱང་ཁུ་ཚུར་བཞེན་ནོ། །དོར་བྲིལ་ཀྱི་དམ་ཆོག་གསུམ་བཟུང་བ་
དོར་སེམས་ལྟར་རོ། །ཕྱག་བྲུ་བ་སོགས་ཀྱང་ཁུ་ཚུར་ལྟར་རོ། །སྟོབ་མ་གཞུག་བ་ནི།
སྟོམ་བ་དབབ་བར་འོས་པའི་སྟོབ་མ་ལ་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམ་བ་འཛིན་དུ་
གཞུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ལ། དེའི་སྤྱིང་གར་དེ་
བཞེན་དུ་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་དེ། དེ་དོ་རྩེ་གཞོད་སྤྱིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བཟླབས་ནས། བྲི་དང་མེ་
ཏོག་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ལ། ཡོན་གྱི་མཆོག་ཡང་དག་པར་ལྷངས་
ཏེ། རང་གི་འཇུག་པའི་ཆོ་གས་གཞུག་བ་དང་དབབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་དོ་རྩེ་
དབབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བྲིལ་བྲུ་དང་བཅས་བ་དང་རྒྱང་བ་གཡོན་པས་དེའི་རྒྱང་བ་གཡམས་
མནན་ལ། ཉ་ཨེ ཨེ ཨེ ཨེ ཞེས་བྲུ་བ་ལན་བརྒྱ་བཟླས་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །དེ་
ནས་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་རྩེས་སུ་སྤྱད་པར་བྲུ་ཞེས་པའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུ་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་འང་། བྲིས་ནས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡེ་ཤེས་བ་གསང་བའི་ལུགས་ཀྱི་

ཕྱག་རྒྱ་དང་། རང་རང་གི་སྤྱིང་པོས་དམ་ཆིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་གི་སྒོ་བ་
 བཞེས་བྱེད་པ་མི་སྤྱང་། དམ་རྒྱས་སྦྱབ་པ་ལན་ཅིག་གིས་བྱེད་པ་འབྲ་བ་ཞིག་སྤྱང་།
 ཆོས་རྒྱ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ་མ་བཤད། ལས་དང་ཕྱག་ཆེན་ལ་སྤྱིང་པོ་བཟོད་ཅིང་
 ཕྱག་རྒྱ་སོ་སོར་འཆིང་ངོ་། །སྤྲུགས་ཉེར་གཅིག་སྒོ་བ་ནི་རྣམ་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལ་བྱས་
 རྣམ་རྒྱུད་དབང་བསྐྱར་བ་ལན་ཅིག་ལས་མི་གསལ་ལོ། །དབང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ལ་
 རང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲ་བར་གྱིས་པའི་དབྱས་སུ་སྤྲོ་ཆོག་ས་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱད་
 བཤད། རྟོག་སེམས་ལ་དབྱས་ཀྱི་མཆན་མ་དང་པོའི་རྟོ་རྟོ་དམར་པོ་འབྲི་བར་བཤད་
 རོ། །གཞན་ལ་བཤད་པ་མི་སྤྱང་ངོ་། །རྩྱུ་མཛད་ལ་སྤྲོ་ཆོག་ས་བསྐྱེད་སྤྱིང་པོ་དབང་
 ཕྱག་རྒྱུང་མ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོ་རྟོ་གཞོད་སྤྱིན་ལ་བསྐྱེད་སྤྱིང་པོ་འབྲ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྣམ་སྤྱིང་ལ་རྟ་བདུན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྤྱིང་པོ་སྤྲོ་ཆོག་ས་བསྐྱེད་
 བར་བཤད། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་ནི། རྟོག་སེམས་ལ་ནང་མའི་བྱེད་ཆད་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཞིང་སྒོ་གཅིག་ཀྱུབ་དུ་བསྐྱེད་པ་འབྲི་བར་བཤད་རྣམ་གཞན་ལ་མེད་དེ་
 མཆོན་པ་འབྲའོ། །

ཞི་བ་མཐུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྤྱིང་སྤྱིང་གི་གོས་དང་
 གཡོགས་རས་དཀར་པོ་ལ་རྟོ་རྟོ་གཞོད་སྤྱིན་དང་ཉི་བཟླས་སོ། །ཉི་བཟླས་པའི་ཐམ་
 བ་གཅོད་མས་ལུས་ལ་བྱུག། ཕྱག་བྱས་རྣམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། སྤྱིང་གར་རྟོ་རྟོ་
 བསམ། ཤར་སྒོར་བསྐྱས་རྣམ་འཇུག་སྤྱིང་བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར། ཅེ་གསུམ་པའི་
 དམ་རྒྱས་མེ་ཉིག་གི་སྤྱིང་བ་བརྒྱུད་ལ་བཟོ་བཟོ་ཉི་བཟོད་ཅིང་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཀྱེ་

1 བསྐྱེད། སྤྱི་ ༡༡བཟླ། བསྐྱེད
 2 ཉི

བཀའ་སློབ་སོགས་བརྒྱུད་དོ། །ཕྱག་ཕྱས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ནས་
དབང་ཕྱུག་གི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ། རྩ་ནས་མཁ་གྱི་བར་བརྒྱུད། རྩོམ་མཁུ་འཕྲུང་ལ་
ཨ་བརྒྱ་རྒྱུ་མཁུ་འཕྲུང་ལ་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ལ་དབང་བར་བྱའོ། ཡང་གཡོན་པ་ཁོ་མོའི་ཁྱེ་ཆུང་
གྱིས་རྩོམ་མཁུ་འཕྲུང་ལ་ཨ་བརྒྱ་མཁུ་འཕྲུང་ལ་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ལ་དབང་བོ། །དོར་
བཅིང་དཔྱོད་ལ་བ་དང་ཤར་ནས་བཟུ་བ་ན་ཉི་བཟུ། ཅེ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆུ་ཉིལ་སོགས་
བརྒྱུད་ཅིང་སྒྲིང་གར་དཔྱོད། རྩོམ་མཁུ་འཕྲུག་གི་ཕྱག་ཆེན་བཅིངས་ལ་རྩོམ་མཁུ་
བས་དེ་ལ་བཟུ་ཞིང་། རྩོམ་མཁུ་འཕྲུག་གིས་མཁོང་བ་བྱིན་ནས་རང་གི་དངོས་
བྱུང་སྒྲིང་བ་དེ་སྒྲིང་དུ་ཉི་བཟུ། རྩོམ་མཁུ་འཕྲུག་ལ་རྩོམ་མཁུ་བས་བཟུ་ལ། རྩོམ་
མཁུ་འཕྲུག་གི་སྐྱོར་བས་ཕྱག་ཕྱས་ཏེ། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲུང་བར་
བྱའོ། །

དེ་ལ་ཞི་བ་མདུང་གིས་མཆོན་པས་བཟུང་བའི་མདུང་ཅེ་གསུམ་བ་དང་། མེ་
ཏོག་གི་ཡལ་ག་ལས་རྩམ་ཆུལ་བུམ་བ་ལ་སྐར་བཤད་པའི་བུམ་བའི་སྐགས་དེ་
བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་བཟུ་ཏེ།¹ བདག་ཉིད་དབང་ཕྱུག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བཟུ་བས་ལ།
བྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་སྐྱོ་ཆོགས་བཟུ་བྲིས་པའི་སྒྲིང་དུ་དབང་ཕྱུག་གི་ཕྱག་ཆེན་
གྱིས་འདུག་སྟེ། མེ་ཏོག་སོགས་གྱིས་བདག་ཉིད་མཆོད། མཆོད་ཡོན་སྒྲུངས་ཏེ། རྩོ་
མཁུ་འཕྲུག་གིས་རྩམ་ཆུལ་བུམ་བ་ལས་ཆུ་སྒྲུངས་ལ། ཨོ་བཟུ་ཨ་བྱི་ཉིལ་རྩོམ་མཁུ་
དབང་བསྐྱར་ལ་ཆུ་བཟུང་བར་ཡང་བྱའོ། །དབང་བསྐྱར་པའི་ཕྱག་ཆུས་རིན་པོ་ཆའི་
ཅོད་པན་དར་དཔྱངས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་པོ། །ཉི་ཞེས་བྱ་བས་མདུང་ཅེ་གསུམ་ཉི་ལ་བུ་

དང་བཅས་པ་སྒྲངས། དེ་སྒྲོལ་གྱི་དང་བཅས་པ་དང་མིང་དབང་སྒྲངས། དམ་ཚིག་གསུམ་
 བརྟུལ་ཞུགས་དཀྱིལ་ཚོགས་ལྟར་སྒྲངས་ཏེ་བསྐྱེད་ཚོགས་གཉིས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་
 མདུང་ཅེ་གསུམ་པའི་གསལ་ཁ་མི་སྒྲུང་རོ། །མེ་ཏོག་ལ་སོགས་དང་རང་གི་ལས་ཀྱི་
 ཕྱག་རྒྱས་ཀྱང་མཆོད་ལ། དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲངས་ཏེ། དབང་ཕྱག་ལ་བྱས་ལ། དེ་
 ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུད་ནས། ཡང་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སོགས་བྱས་ཏེ། རང་གི་
 མིང་བརྟེན་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་རྡོ་རྗེས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྐྱུན་འབྲེན་པའི་
 སྐྱགས་རྒྱས་དབང་ཕྱག་འཁོར་བཅས་བཀྲལ་ནས། གཞོད་སྐྱུན་གྱིས་བགོགས་
 བསལ་བ་ནས། སྤང་བས་ཤོ་བསྐྱོན། དེས་མཆོད་ཡོན་ཕྱལ་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་རྒྱས་
 གདབ། ཅོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེས་མཆོད་ཡོན་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལྔ་དང་ཕྱག་རྒྱས་
 མཆོད་ལ། སློབ་མ་གཞུག་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་གནང་བ་མཛོས་ནས་སློབ་མ་གཞུག་
 པར་བྱའོ། །རྣམ་རྒྱལ་བྱས་པ་ལ་བརྒྱ་བའི་སྐྱགས་ལ་དེ་བརྒྱ་ཅ་དང་། མཐུ་སུ་ཁ་
 སོགས་ཉེར་གཅིག་བཟང་བ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱི་མར་མཛོན་ནོ། །མ་
 མོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ནི། ཆས་འཇུག་ནས་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བའི་བར་ཞི་
 མདུང་དང་འབྲ་བ་ལས་ཁྱད་པར་ནི། ཆས་གོས་སྒྲོན་པོ་དང་། དེ་དང་ཅེ་གསུམ་གྱི་
 དམ་རྒྱུའི་གནས་སུ། སྤྱོད་དང་ཞི་བའི་པོ་ཉ་མོའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །གཡས་དང་གཡོན་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཇ་སོགས་སྤར་
 ལྟར་རོ། །རྡོ་རྗེའི་ཆུ་ནས་བརྒྱུད་བར་བྱ་བའི་བར་ཞི་མདུང་དང་འབྲ་བ་ལས། སྤྱིང་པོ་
 དང་འཇུག་རྒྱ་དང་ཕྱག་ཆེན་རྣམས་རང་གི་ཡིན་ལ། ལྟ་ཕྱགས་ཁྱོ་བའི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་
 ཡུལ་ནག་ཆེན་དང་། མདུང་ཅེ་གསུམ་པའི་གནས་སུ་ཁ་རྒྱ་གཞི། །རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་

པན་དང་། མོད་པའི་དབང་བསྐྱར་པའི་ཕྱག་རྒྱས་དབང་བསྐྱར། རྩོམ་ཁྲིམས་བྱ་བས་ཁ་ཁྱི་
ག་དང་ཁ་ཁྱི་ག་ཁྲིམས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྒྲངས་ནས། རྩོམ་ཁྲིམས་འིང་མིང་དབང་བསྐྱར་བ་
སྒྲངས་ཞིང་། བདག་པའི་དབང་བསྐྱར་བའང་ཁ་ཁྱི་ག་དེ་ཉིད་གཞུང་བར་བྱའོ། །དམ་
ཆོག་གསུམ་བཟུང་བ་དཀྱིལ་ཆོག་ལྟར་རོ། །མེ་ཏྲག་སོགས་དང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་ལ་རྗེས་གནང་དང་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲངས་ལ། རྒྱ་ཆེན་ལ་
ཕྱག་བྱས་ཏེ། རྩོད་རང་གི་ལྷའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྒྲངས་རོ། །རྩོམ་ཁྲིམས་འིང་མ་མའི་
ཆོག་མཁན་དང་བཅས་པའི་ནག་ཆེན་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ལ་ཐུག་གི་ཐེགས་པ་ལན་བརྒྱད་
སྤང་བར་བྱའོ། །ནག་ཆེན་གྱི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ། མོད་པ་ནག་པོ་སྒྲངས་ལ། མཐེ་བོང་
དང་སྤོན་ལག་གཉིས་དང་། ཏ་ཏ་རྩོམ་ན་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་མཁའ་ལ་འགྲོའོ། །ཡང་
བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་སོགས་བྱས་ལ་བདག་གི་མིང་ནས་བརྗོད་དོ། །དཀྱིལ་
འཁོར་རྟོག་རྟེན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །རྩོམ་ཁྲིམས་འིང་དཀྱིལ་འཁོར་མེ་ཏྲག་སོགས་ཀྱིས་
མཆོད་ལ་གར་བྱས་ཏེ། ཁ་ཁྱི་གའི་ལྷགས་ཀྱིས་མ་མའི་ཆོག་མཁན་དང་བཅས་པའི་ནག་
ཆེན་ཨ་ར་ལྷེ་རྩོམ་ཁྲིམས་འིང་མོད་དགྲག་པར་བྱའོ། །མ་མོ་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཅེ་
སྤང་གི་སྐྱོ་སྐྱོག་པར་འགྱུར་རོ། །མཁའ་འགྲོའི་ཆོག་མཁན་ནམས་ཀྱང་འདུ་བར་འགྱུར་
རོ། །ནག་ཆེན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལས་མཛུབ་མོ་ལྷགས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཞི་ཁ་ཁྱི་
གའི་ལྷགས་ཀྱིས་། རྟོག་རྟེན་གཞི་སྤྱི་བྱིས་བགེགས་བསལ་བ་ནས། སྤང་བས་གོ་
བསྟོན། རྩོམ་མ་མའི་ཆོག་མཁན་དང་བཅས་པའི་ནག་ཆེན་ལ་མཆོད་ཡོན་བྱིན་ཏེ། ཕྱག་
རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདག། རྟོག་རྟེན་ཆེན་དང་མོད་པའི་ཕྱག་རྒྱས་ནག་ཆེན་འཁོར་
བཅས་ལ་དབང་བསྐྱར། རྩོམ་ནག་ཆེན་སོགས་ལ་མཆོད་ཡོན་བྱིན། མཆོད་པ་ལྟ་

དང་ལས་ཀྱི་རྒྱ་དང་གར་གྱིས་ཀྱང་མཆོད་ལ། ཞི་བའི་པོ་ཉ་མོའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ལ།
 རྩེ་རྩེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཐོས་པ་དེ་སྤིང་དུ་བསྐྱེད། སློབ་མ་གཞུག་པ་ནི། དེ་ལག་
 ན་མེ་ཉོག་ཐོགས་པ་རས་ཀྱིས་མིག་བཀའ་ལ། ནག་ཆེན་གྱི་དམ་རྒྱས་སློབ་དཔོན་
 འཇུག་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། ཞུགས་པ་དང་། སློབ་མ་ལ་བྱིད་ལ་འཇིགས་
 པ་མེད་དམ་ཞེས་བསྐྱེད། །དེས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

སློབ་དཔོན་གྱིས་དེའི་ན་བར་”བྱ་¹རྩེ་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱག་པར་བྱའོ། །དེ་དང་
 བཅིང་དགོལ་སྒོ་སྤངས་ནས་ལྷ་བ་ན་རྩེ་བསྐྱེད། །ནག་ཆེན་གྱི་དམ་རྒྱ་བཅིངས་ཏེ་
 སྤྱིང་གར་དགོལ། ནག་ཆེན་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ།
 ཡོན་སྐྱངས་ལ་བདུག་སྒོས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་དེ། རི་ལྷ་བ་
 བཞིན་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །སྤུགས་ཆེན་པོ་ནས་ཁེངས་པར་བྱ་བའི་བར་དཀྱིལ་
 ཆོག་བཞིན། དེ་སྐྱངས་ལ་སློབ་མ་དམ་པ་དང་ནག་ཆེན་མ་མོའི་ཆོགས་བཅས་ལ་དེ་
 བྱིན་ལ། རྩེ་རྩེ་ཞེས་གཉིས་བསྐྱབས་ལ་དེ་ཉིད་སྒོས་ཤིང་བྱིན་ལ། སློབ་དཔོན་སོགས་
 སློབ་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞུགས་བརྟན་དེ་བཟའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ནི་སོག་གཅོད་མ་གནང་སྟེ། དུ་འབོད་སོགས་དཔྱལ་
 པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བག་ཐན་གྱི་གཞུགས་བྱའོ། །ཞེས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སློབ་མ་
 རྣམས་མཁའ་འགོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མི་གསོད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་
 གཉིས་སྐྱངས་ལ་གང་ཞིག་ཟ་བ་དེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རྣལ་འབྱོར་འགྲུབ་པར་

1 ལྷ་ལྷ

གྲིས་ཀྱང་མཆོད་ལ། རྩིས་སྤྲུལ་གནང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲུབ་ནས། མིང་"བོ་
གསུམ་ལ་བྱུག་བྲུས་ལ་སྤྲུལ་བ་དང་བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་བ་བཟུང་ལ།
བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སོགས་བྲུས་ཏེ། རང་གི་མིང་ནས་ཀྱང་བཟོད་ལ།
འཛིན་ཏེན་གསུམ་མཆོག་སོགས་བཟོད་དོ། །དེའི་ལོ་འཁོར་རྗེ་རྩིས་བསྐྱབས་ལ།
བསྐྱབ་བར་བྲུས་ཏེ། ཅེ་གསུམ་པས་མཆོན་པའི་བྱུག་རྒྱ་ལས་གཡས་པའི་མཇུ་བ་མོ་
ལྷགས་ཀྱང་བྲུས་པ་དང་། སྤྲོས་ཤིང་མིང་"བོ་གསུམ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དེའི་
འཁོར་དུ་བཅུག་ལ། རྗེ་རྩི་གཞོན་སྤྱིན་གྱིས་བགོགས་བསལ་བ་ནས། གོ་ཆ་བསྐྱོན་
པའི་བར་དང་། སྤྲོས་པའི་"བོ་གསུམ་འཁོར་བཅས་ལ་མཆོད་ཡོན་ལྷན་ལ། བྱུག་རྒྱ་
བཞིས་རྒྱས་གདབ་པོ། །ཡང་སྤར་སྤར་མཆོད་ཡོན་སྤྱིན། མཆོད་པ་ལྷ། ལས་རྒྱ་
རྣམས་གྲིས་མཆོད་ལ། སྤྲོས་པ་གཞུག་པའི་བྱིང་རྩིས་སྤྲུལ་གནང་བ་མཐོན་ཏེ། དེ་
རྣམས་བདག་ཉིད་འཇུག་པའི་ཚུལ་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་བྲུས་ལ།
དམ་ཆོག་སྤྱིན་པར་བྱ་སྟེ། གཡེ་ཏེ་ནས། བསྐྱབ་ཅེས་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་གོ། །ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆངས་པ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དབང་
ལྷག་གི་གཞུགས་འཛིན་པ་ནི་སྤར་ཅིར་བྱེད་པ། དབང་ལྷག་སྟོབས་བཟང་གི་
གཞུགས་འཛིན་པ་ནི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ། ཁྱབ་འཇུག་དབྱིད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་པ་ནི་
དོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ། ཆངས་པ་འདོད་ཆགས་གཞན་སྤྲུལ་
བ། །སོགས་བྲངས་སོ། །

སྤང་མོ་བཞིའི་དེའི་ལོ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ནི། ཆས་འཇུག་ནས་དར་དབྱངས་
ཀྱི་བར་མིང་བོ་དང་འབྲུག་པ་ལས། འཇུག་རྒྱ་ནི། གཡས་བྲིས་བྱ་འཁྲོལ། གཡོན་པས་

བདག་ཉིད་ལ་མེ་ཏོག་སོགས་དང་ལྷ་མོ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཀྱང་
མཆོད་ནས། རྗེས་གནང་དང་དབང་བསྐྱར་མྱང་། ལྷ་མོ་བཞི་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཉི་ཞེས་
བ་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཡང་བརྒྱད་ནས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ། རང་གི་མིང་ནས་
ཀྱང་བརྗོད་དོ། །དཀྱིལ་འཁོར་རྗེ་རྗེས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱས་ལ་ཉི་ཆེས་
ཤིང་། གསང་བའི་ལྷགས་ཀྱས་སྤིང་མོ་བཞི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །རྩོ་
རྗེ་གནོད་སྦྱིན་གྱིས་བགོགས་བསལ་བ་ནས། མཆོད་ཡོན་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་
གདག། མཆོད་ཡོན་བྱིན། མཆོད་བ་ལྷ་དང་ལས་རྒྱས་མཆོད་ཕྱག་བྱས་ལ། སློབ་མ་
གཞུག་པའི་ཕྱིར་གནང་བ་མཐོས་ནས། བདག་ཉིད་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བས་གཞུག་
པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རང་གི་ཆོག་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམས་ལ་སྦྱད་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་
ལ་དབང་སྟེགས་ཞི་མདུད་ལྟར་སྦྱང་། མོད་པའི་རྒྱ་དུམ་བྱ་དང་ཤོར་མི་སྦྱང་། འདི་

469

བཞི་ལ་རང་གི་ལས་རྒྱས་མཆོད་ཅེས་བཤོང་མ་གཉིས་ལ་མི་གསལ་ཡང་། འབྲེལ་
 ཆེན་ལས་ཕྱག་རྒྱ་དང་གར་གྱི་རོལ་མོའི་མཆོད་བའང་བྱས་ལ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་
 བོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་དང་གར་གྱི་རོལ་མོའི་
 མཆོད་པ་སྟེ་དེས་མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་དང་གར་གྱི་མཆོད་པ་
 བསྟུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་གར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ལྷ་མོ་
 བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཀྱང་མཆོད་ནས་ཞེས་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་པ་
 བཞིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ལ་ཞེས་འབྱུང་བས། རང་གི་སྟོང་པོ་བརྗོད་ནས། རང་
 གི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་གནས་པའི་ལྷ་གར་ཡོད་ཀྱི་ལས་རྒྱ་འཆིང་དགོས་པར་མངོན་
 བོ། །མིང་"བོ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཅེས་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་པར་
 འདྲ་སྟེ་སྲིང་མོ་བཞིན་འོ། །འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་
 མདུན་དུ་སྤྲུལ་ལ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱང་ལ་སོགས་པས་དབྱུག་པ་དང་
 གཞུག་པ་དང་བཅིང་བ་དང་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དང་པོའི་དོ་རྩེ་བཅིངས་ལ། རྩྱི་ཉི་ལྷ་
 ཞེས་བྱ་བས་ཐམས་ཅད་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྤྲ་བཤད་པའི་གསང་བའི་ལྷགས་
 ཀྱང་དང་རྩྱི་གིས་རང་རང་གི་གནས་སུ་ཐམས་ཅད་བཅུག་ལ། ཡང་དང་པོའི་དོ་རྩེ་
 བཅིངས་ཏེ། རྩྱི་ལྷ་པོ་ཉི་ལྷེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་། ས་མ་ཡ་སྟོ་ཞེས་བྱ་བས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་ལ། ས་མ་ཡ་སྟོ་ཨ་ཉི་རྩྱི་ཞེས་"བརྗོད་¹དེ་
 ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་བདག་ཉིད་
 དོ་རྩེའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བསམ་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་དོ་རྩེ་

1 བརྗོད

སེམས་དཔའི་སྒྲོང་བ་བྱས་ལ། དེས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དེ་ལས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་གསུངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། ། །

༥ ས་སྐྱུང་བཟུང་དང་བསང་ཚུ་སྐྱབ་བ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཟུང་བ་སོགས་
སྒྲོན་དུ་བྱ་བ་རྣམས་རྟོག་དབྱིངས་དང་འབྲ། རིགས་ལྡན་དང་རྟོ་རྟེ་སྤང་བ། ཞེས་པའི་
སྐུ་བས་སུ་འོག་གི་རིགས་ལྡའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྱེད། སེམས་དཔའ་ཆོག་ལྟ་བུ་སྤྱོད་
རྟོག་དབྱིངས་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཕྱག་ཆེན་ལ་གནས་ནས་སྙིང་པོ་དང་སྤྲུགས་སྒྲོ་བའང་
རྟོག་དབྱིངས་ཇི་བཞིན་ནོ། །རྟོ་རྟེ་འཛིན་མ་དཔལ་ནི་གཡོན་ཐལ་མོ་ཁ་སྐྱབ་པའི་སྙིང་
དུ། གཡས་ཀྱི་ཐལ་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས། གཡས་ཀྱི་མཐེུ་ཚུང་དང་གཡོན་
ཀྱི་མཐེ་བོང་བསྐྱལ། གཡས་ཀྱི་མཐེ་བོང་དང་གཡོན་ཀྱི་མཐེུ་ཚུང་གཉིས་བསྐྱལ་
བའོ། །ཤྱུ་རི་དབང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་བུ་པར་འཛོག་པ་ནི། མཉམ་པའི་ཐལ་མོ་ལས་
མཐེུ་ཚུང་གཉིས་གཤིབས་པའི་ཆོགས་དང་པོར་མཐེ་བོང་གཉིས་གཤིབས་པ་
བཞག། གཞན་གསུམ་གསུམ་གཤིབས་ནས་ཁ་སྤྱེ་བའོ། །མེ་ཉོག་ཆེར་རྒྱས་ནི།
གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་དང་མཐེུ་ཚུང་གཉིས་སྤྲད་ནས། གཞན་གསུམ་གཤིབས་
ནས་རྣ་བ་གཡོན་པའི་ཐད་ཀར་བྱིན་ལ་བསྐྱན་བའོ། །ཕྱག་མཆོན་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་
ན། སངས་རྒྱུན་ཀྱི་སོགས་བསྐྱན། རྟོག་ཟིལ་བཟུང་ལ་སྤྲུགས་རེ་དང་སྐྱར་ནས་
གནས་ལྡར་གཏུག། མིང་དབང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་མཐར་སྙིང་གའི་
དགྲིལ་འཁོར་སྙིང་གའི་རྒྱ་བ་ལ་ཐིམ་ཞེས་བརྟེན། དེ་ནས་རང་གཞི་ཕྱས་ལས་ཐ་དད་

དུ་བྱེ་ཞེས་སོགས་དང་། བརྩ་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱང་འབྲེལ། རྒྱ་དབང་གི་
 ཕྱག་རྒྱ་ཡང་འབྲེལ། རྒྱ་གསུམ་པ་ལྟགས་སྒྲིག་ཁུ་ཚུར་གྱི་དམ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་དབྱིངས་དང་
 འབྲེལ་ཞིང་། ཚོས་དང་སྤྱ་བ་གཉིས་པལ་ཚུན་འབྲེལ། ལྷ་ཉེར་བརྒྱད་བསྐྱེད་བཞུགས་
 དེ་དང་དེར་ཕྱག་ཆེན་འཆིང་བའང་འབྲེལ། ཕྱག་རྒྱ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་འདེབས་པ་
 འདི་ནས་བཤད་པའི་རིམ་བཤམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་དབྱིངས་ལྷ་རྒྱུ་ཕྱེད་བའང་ཕྱག་ལེན་ནོ། རངས་
 རྒྱས་བཞིའི་དམ་རྒྱ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བའི་
 རྒྱགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཟེར་ཡང་དམ་རྒྱ་ལ་ཕྱེད། ཚོས་ཆེན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་
 རང་རང་གི་རྒྱགས་བརྒྱུད་ཟེར། རྒྱལ་ཆེན་ལ་ཕྱིན་ཆུབས་རྒྱུ་དེ་དབྱིངས་ལྷ་རྒྱ་སྤྱི་
 སོགས་བརྒྱད། དམ་ཆིག་གསུམ་བཟུང་སྤྱད་དང་བཅས་པས། མཉམ་གསུམ་བསྐྱོམ་
 པ། དེ་ནས་ཅུང་ཟད་བརྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། མཛོན་བྱང་ལྷའི་མཐར་ཡིག་
 བརྒྱ་བསྐྱར་ཞིང་། ཆིགས་བཅད་ལྷ་མི་བསྐྱར་ནོ། རྩི་རྩི་ཕྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བའི་སྐབས་
 ལྷ་སྤྱི་ལོན་ནས་འཆང་བའི་རྒྱགས་རྒྱས་གནས་ཉེར་གཉིས་སུ་གཏུང་རྩི། རྩི་ལྷ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གང་མེ་ལ་ཀྱན་རིག་གི་ཕྱག་ཆེན་བཅས་ནས། རང་གི་སྤྱིར་
 གང་རྒྱལ་བའི་དེ་ལྷའ་འཁོར་ལ་ཚི་བྱད་རྩི་ནས། སྤྱི་ལྷའི་བར་དང་། ཅ་རིག་བརྒྱུད་ལ།
 དེ་ལས་འོད་ཟེར་ནས། སྤྱིར་བར་བྱས། སྤྱིར་བར་བྱས་ནས་ཀྱང་ནས་དཔྱོལ་བར་
 བྱས། སྤྱིར་འདུས་སྤྱིར་གང་ཞུགས། ཚོས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་ཐིམ་རྒྱགས་དང་འོད་ཟེར་
 འདེས་པ་ལས་སྤྱིན་མ་ནས། ལ་བཟའ་ཅན་བཞི་རྒྱགས་ཀ་ནས་བྱང་ནས་བྱ་བཞིར་

1 ལྷ་ ཕྱེ
 2 ལྷ་ གཏུག་གོ།
 3 ལྷ་ སྤྱི

པད་ཆེ་ལ་འཁོད་པར་གྱུར་ཅེས་བརྗོད་དེ། དེས་གཞན་ལ་འདུག་པའི་ལྟ་བུ་

བསྟུན་པར་དང་པོ་དོན་དེ་བྱེད་པར་འདུག་པའི་ལྟ་བུ་ལྟར་པར་ཞིང་། ཁྱེད་པར་ནི་མགྲོན་ཐབས་ཀྱི་ལྟ་
ཆུང་ས་ཐུགས་ཀ་ནས་ཐོན་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འཁོད་པ་ནི། ཞེས་བརྗོད་ནས་
བྱམས་པ་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་དང་། དུམ་བཞི་ལ་ནི་རིགས་ལྡེ་རྩེས་
སུ་རྒྱས་བ་དང་བསྟེན་པའི་སྐབས་འདིར་རྩ་བའི་ལྟ་མིན་པ་ལ་རྒྱས་མི་འདེབས།
ལས་འཆོལ་ནི། དེའང་སེམས་དཔའ་སོགས་ཆོན་བཞིར་བྱས་པས། རྒྱས་པར་འདོད་
ན། དོན་དེ་བྱེད་པར་ལྟར་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་བཅོལ་ལོ། རིག་མ་བཅུ་བྱུག་གི་
སྟོན་དུ་མཆོད་པ་སྐྱེལ་བ་དོན་དེ་བྱེད་པར་ལྟར་དོ། འཁོར་སྐྱུར་གྱི་བསྟེན་པ་ཡིན་ན།
བསྟེན་པའི་མཐར་དཔའ་ཆོག་གསུམ་བཟུང་དོ། གསལ་བ་དང་སོགས་དོན་
དེ་བྱེད་པར་འདུག་གཅིག་ཕྱིན་ན་རྒྱལ་བཟུང་བ་ལ་གཞི་བཅའ་རེ་བྲ། ཕྱོགས་
སོ་སོར་བཏུས་ལ་རྒྱང་ལག་གི་སྐབས་བྱའོ། ལྷན་བྱེད་བསྐྱེད་ཆོག་བྱུང་ན་དེ་བྱེད་པར་
བཞིན་དང་། མ་གྲུབ་ན་ཁོ་བོ་ལྟ་པོ་སྟོན་ནས་དེར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་དོ། ལས་དང་
བྱམ་སྐྱེལ་ཕྱོགས་དང་གོ་རིམ་ཡང་དེ་བྱེད་པར་ལྟར་དོ། ལྟ་སྟོན་གྱི་གཞུང་ལས་ཁང་
བསྐྱེད་ཆུང་དང་བྱམ་པ་ལྟག་གནས་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཆོས་བཤད་དང་།
སྐྱེད་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ནི་ཆོག་བཞིན་ནོ། ཐེག་སྐྱེད་བྱིན་རྒྱལ་ལ་གཞན་
འདུག་སྐབས་སྐྱེལ་པ་ན་དེ་ལྟར་ལྟར་རྒྱལ་མཆོག་ལྟར་དོ། ཆོན་བྱིན་རྒྱལ་ས་
དང་ལྷན་བྱེད་ཁྱེད་ཁྱེད་ལ་འདུག་པའི་འདུག་པའི་བྱམ་པའི་མཆོན་མ་ནི། རྒྱས་སྐྱེད་ལ་འཁོར་
ལོ་གདན་བཅས། གཞན་བཞི་དེ་བྱེད་པར་ལྟར་དོ། །

བྱམ་པ་སོ་སོར་རྩ་བའི་ལྷ་རྣམས་རང་རང་གི་སྤྲུག་སྤང་བྱུག་མཆོན་ལས་
 བསྐྱེད། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་རྒྱས་གདབ། དབང་བསྐྱེད། མཆོད་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་
 བ་དང་མཆོད་ཡོན་སོགས་གསུམ་འབུལ་བ་འབྲེལ། །མེ་ཏོག་ཐོགས་ཏེ་ཤར་སྐྱོར་
 འདུག། །ཅེས་པ་ལ་མོས་པ་ཙམ་བྱེད། རྩི་རྩི་བསྐྱེད་པ་ཐེན་མ་ཐག་སྐྱོ་འབྱེད་པ་བྱུག་
 ལེན་ལ་ཡོད། ཕྱི་རོལ་པ་གཏོང་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་དེ་བྱེད་སྤང་དང་འབྲེལ་བྱེད། ལྷག་ཆོས་ལ་
 ཡི་དྲུགས་ལ་གཏོང་སྟེ། དེའང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསང་སྐྱེད་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནས་
 སྤྲུག་རྣམས་བཏང་བའི་མཐར། གཡས་སྤྲུགས་མཚུབ་བསྐྱོར་ཅིང་སེ་གོལ་བྱས་ལ།
 བ་མཆོད་སྤྲུག་ཏུ་ཨ་ཨ་ལོ་གི་སོགས་འབྱེད་པོ་ནས་འབྱེད་པ་བྱེད་པ་བཏང་།
 དེ་ནས་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་མཆོད་ནས་དབང་པོ་རྩི་རྩི་སོགས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་
 བྱེད། །བྱུག་ན་སྤྲུགས་བྱུག་སྤྲུག་ལ་འདབ་བརྒྱུད་བྱེད་པ་ལ། དབྱུག་སྤྲུག་བསང་བྱུག་
 ཕྱོགས་མཆོམས་སྤྲུག་བྱེད་བྱུག་པ་བརྒྱུད་བཅས། གཞོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱུག་
 ལ། རྩི་རྩི་སོགས་བསྐྱེད། །བྱུག་པ་བརྒྱུད་ལ་ལྷ་མི་བསྐྱེད། ཨ་ཕྱི་ཤེ་ག་དང་རྩི་ག་
 བསྐྱེད། །དབྱུག་བྱུག་སྤྲུག་གི་བསང་བྱུག་ལ་བྱེད་ན་ལྷ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད། བྱུག་པ་
 གསར་དུ་བཅས་ན། གཞོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནས་རྩི་རྩི་སོགས་བསྐྱེད། །དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བད་
 འདབ་སོགས་སའམ་ཤོག་བྱུག་ལ་བྱེད་པ་འདི་སྤྲུག་དུ། བད་འདབ་སོགས་མིང་བྱེད་
 སོགས་བཞག་ལ་ཆོག་ལྟར་བསྐྱེད། མཆོས་པར་གྱུར་ཅིག་གི་རྩི་སྤྲུག་འདོད་རྒྱལ་
 གི་བྱུག་རྒྱ་དང་། ༩ རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་ལན་གསུམ་བྱེད། དེ་ནས་སྐྱོ་བ་བཞི་ཡིས་དགུག་

1 བཞོད
 2 སྤྲུག་ + བསྐྱེད

སོགས་བྱས་ནས། ཆེ་འདས་ནས་ཐེམ་པར་གྱུར་ཅེས་”བཞེད་¹། ཨོ་ཤོ་རྩ་སོགས་
འདོན་པ་ན་ཀུན་རིག་གི་དམ་ཆུ་བྱེད། མཐར་ཆེ་ལས་འདས་པའི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་
བཀུག་པར་གྱུར་ཞེས་བཞེད། ངན་འགོ་དགུག་པ་དབྱིངས་ལྟར་དང་། སྤྲིག་པ་སྦྱང་བ་
ལ་སྤྲིག་པ་བྲལ་བའི་ཕྱག་ཆུ་བྱ་ཞིང་། ངན་སོང་སྦྱང་བ་ལ། བཟླ་བན་རྩ་ལྟ་གི་ཕྱག་
ཆུས་བྱའོ། །

བགེགས་སྦྱང་བ་དང་བསང་སྦྱང་བྱས་ལ། ཀླང་མཐེལ་དུ་རྒྱུང་བསྐྱེད་པ་
སོགས་བྱ། དེའི་མདུན་དུ་གཡས་སུ་མེ། གཡོན་དུ་རྩ་བཞག་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགོ་རྩྱ་
དང་རྡོ་རྗེ་ལས་བསྐྱེད། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་། རི་ལྟར་བལྟམས་པ་སོགས་གྲིས་དབང་
བསྐྱེད། ཉེར་སྦྱོད་གྲིས་མཆོད་ནས། ཉིལ་བསྐྱེད་པ་དང་རྩུང་བསྐྱེད་རོ། ཨོ་སྐྱ་ལྷ་
པོ་སོགས་དང་། སྤྲགས་གོང་མ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྲིས་བྱེ་མ་ལ་སྤྲགས་རྗེས་
སྤྱ། སྤྲགས་འོག་མས་བྲབ། གཙོ་བོ་ནས་བརྩམས་པའི་སྤྲགས་དང་སྤྲགས་གཞན་
གྲིས་ཀྱང་བྲབ་བོ། བོང་འོག་གཉིས་ཀའི་སྤེལ་ཆོག་ནི། སྤྲགས་གྲི་མཐར་མིང་སྟོས་
ནས་སྤྲིག་པ་དག་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བཞེད་པའོ། །སྤྱ་གཟུགས་ལ་ཁྱུས་གསོལ་བ་
ན། སྟོབ་མས་སྤག་པར་གོས་རྩངས་དང་། གཡོན་དུ་མེ་ལོང་། གཡས་སུ་བྱམ་པ་
ཐོགས་ཏེ། རི་ལྟར་བལྟམས་པ་སོགས་གྲིས་སྟོན་དུ་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྱ་ལ་
ཉོན་མོངས་མི་མངའ་ཡང་། ཆེ་འདས་ལུས་གྲི་བྲི་མ་དག་ཕྱིར་དུ། རྒྱལ་བའི་སྤྱ་ལ་
ཁྱུས་ཆབ་འདི་གསོལ་བས། ཆེ་འདས་ལུས་གྲི་བྲི་མ་དག་གྱུར་ཅིག་། དེ་བཞིན་དུ་
གསུང་དང་སྤྲགས་ལའང་འདོན་པ་སྦྱུར། སྤྲགས་བཞེད་པ་ན་རོལ་མོ་བྱའོ། །དེ་ནས་

1 བཞེད་

འོད་ཆགས་འབར་བ་དེ་དག་བྱུག་པར་བསྒྱི། །ཞེས་"བརྗོད་¹ནས་ཀྱང་ཤེས་བྱུངས་པས་
མེ་ལོང་ལ་བྱུག །དེ་ནས་གོས་"བྱང་²དབུལ། དགེ་འདུན་གཟེ་ཡིས་དུག་བཅོམ་
མོ། །ཞེས་བ་ཡན་ལ་ཙ་རིག་ནམ་སྒེལ་བ་ན་ཁྱས་རེ་བྱའོ། །འབྱུང་བཞི་ལ་ས་གཏོར།
མེས་བསྐོར། རྩ་གཏོར། འཛོར་གཡལ་གྱིས་རྒྱུང་གཡལ། ཙ་རིག་སྒེལ་ལོ། །ཤིས་བ་
བརྗོད་པ་ན་གཡོན་གྱིས་བྲིལ་གསེལ་རེ་དང་། གཡལ་གྱིས་མེ་རྟོག་རེ་མཆོམས་སུ་
གཏོར་རོ། །ཕྱག་འཆའ་བྱེད་པ་ན་སྒྲ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་
ལའང་ཕྱག་བྱ་སྟེ། དཀྱུས་མའི་སྟོན་དུའོ། །

སྟོབ་མའི་དབང་གི་སྟེགས་དང་སྟོབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟེགས་བྲི་
ཚུལ། མཆོད་པ་དང་སྤྱང་བ། ལུས་ལ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་ཆེན་བྱེད་ལུགས་ནམས་
དབྱིངས་བཞིན་དང་། དེ་ནས་མཆོན་བརྒྱས་བསྟོད། སྤྱི་བོར་སྐྱབ་ཞལ་ནས་བཟ་
ཤིས་བྱ། དེ་ནས་ཚུ་དབང་དབྱིངས་བཞིན་དང་། མཐར་ཚུ་དབང་"བརྟན་³བྱེད་ཀྱི།
སྤྱགས་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་བྱེད་པ་ལེགས། དེ་ནས་
ཅོད་བན་ཞེས་པ་ལ། ལུས་དབང་ཡང་སྤངས་ནས་ཆོགས་བཅད་ལྷུག་པ་དང་བཅས་
པར་བྱའོ། །དེང་ནས་བརྩམས་ཏེ་སོགས་ལ་འཁོར་ལོའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་གནས་ནས་
སོ། །ཆོགས་བཅད་ལྷ་ལ་མི་བསྐྱོད་བ། རྩམ་སྤང་རིགས་གཞན་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་
བཅས་ནས། མི་བརྗོད་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྤྱགས་ལྷ་དང་སྟེལ། ལུས་ལྷའི་ཕྱག་རྒྱ་
དབྱིངས་བཞིན་ནོ། །རྟོར་བྲིལ་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ན་ལག་ཏུ་གཏད་ནས་ཁོལ་དུ་

1 བརྗོད

2 བྱངས་ སྤྱི ༡༥ན་ཟེ། བྱང

3 སྤྱི + བརྟན

ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྤྲལ་སྤྱི། ན་མཆ་སཐ་ཏ་སྤྲལ་ག་ཏ་མུ་ལ་སོགས་
པའོ། །དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་སོགས་མཛོད་པ་ན་མེ་ཏོག་བཟུང་ནས་སྤྲལ་ལོག་
མའི་ཆེ་གཏོར་རོ། །རྩིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅེས་པར་ལོག་གི་ཉིང་ལྷ་སོགས་ལེན་
ཏེ་དེའང་ཉིང་སྤྱོད་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རུང་རོ། །"སྤྱར་དུ་ལྷན་སྦྲེས་¹ཀྱི་གཤམ་དུ་ཨོ་
སཐ་སོགས་གདོན་ནོ། །གསོན་ཅིག་སོགས་ཀྱི་ཆེ་མིང་བྱང་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས།
འབྲུག་པར་ལོག་གི་མཇུག་ཏུ། ཨོ་ཨྲུལ་རྩ་ལ་རི། ཞེས་བཛོད་ལ་སྤྲད། གཟུགས་ལ་
བཅམས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བཞི་སྟོར་བྱའོ། །སྤྱང་སྤྱང་དང་སྟིང་གར་གཏུག་པ་སྦྱིན་
སྟེག་མི་བྱེད་ན་མི་དགོས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་པས་བསྟོད་པའི་ཕྱོད་དུ་ཉིང་སྤྱོད་
གཅིག་བྱའོ། །འདོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་ན། མོས་སྟོས་ཉིན་ཀྱི་ལྷ་ལ་བདག་འབྲུལ་
ན། །བཞེས་ནས་སྒྲ་མེད་བྱུལ་མཆོག་ཐོབ་ཀྱང་ཅིག །ཅེས་པར་བསྐྱུར་རོ། །

1 ལྷོ་གནས་ལྷུང་དུ་སྒྲེས་

གནང་གི་ཆེ་ཙེང་གསུང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཞེས་སོགས་སུ་དམ་ཆིག་གསུམ་
འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་ཆིག་རྣམས་ལ་རྩིས་སྒྲིག་བྱེད་དོ། །གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
བསྐྱབ་པ་སོགས་བཞི་མིག་གྱུར་སོགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་རྫོགས་མཆམས་སུ་གྲང་
དོ། །སྤྱེལ་ནས་བྱེད་ན་སྟོག་བཞག །སྟོ་སྟོ་རྒྱས་པར་བྱུབ་ན་ལེགས། མ་བྱུབ་ན་
རྟེན་བསྐྱེད་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་བྱ། བདག་འཇུག་ནི། གསོལ་གདབ་ནས། རྒྱན་
བཤགས་བཞི། དེ་ནས་སྒོམ་བཟུང་ནས་དབབ་པའི་བར། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ནས།
སྤྲུགས་སོགས་དེ་བཞིན་ནོའི་བར་དང་། དེ་ནས་སྒོ་བ་མའི་དབང་རྣམས་བཞག་ལ།
དབང་སྤྲུགས་དབྱིངས་བཞིན་བསྐྱེད། རྩིས་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་རྒྱས་གཏུག་པ་ནས། སྤྱུབ་
པའི་ལྷ་འགོད་པ་ནས་བཟ་ཤིས་རྩིས་ལ་མཆོན་བརྒྱས་བསྟོད་པའི་བར་དབྱིངས་
བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་མཆོན་བརྒྱས་བསྟོད་པ་སྤར་ལྟར་རོ། །རྒྱ་དབང་དང་དེ་ལ་བརྟན་
བྱེད་བསྐྱེད། ཅོད་བན་ནས་མིང་གི་བར་བསྐྱར་ལ། མཆོན་བརྒྱས་བསྟོད། འཕྲིན་
ལས་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སྤྲུགས་དང་བྱག་རྒྱ་ཅམ་བྱ། དེང་ནས་བཅམས་ཏེ་སོགས་
དང་། ཆིགས་བཅད་ལྷ་ལྷ་སྤྲུགས་དང་སྤེལ་བ་དང་། ལུམ་ལྷའི་བྱག་རྒྱ་ལ་འང་སྤྲུགས་
བརྒྱ་ཅམ་བྱ། ལུང་བསྟན་དང་གཟེངས་བསྟོད་ཆིགས་བཅད་སྤྲུགས་དང་ལྷུག་པ་དང་
བཅས་ཤིང་། བྱག་རྒྱ་ཡང་དབྱིངས་བཞིན། དེ་ནས་གསང་དབང་ལ་སྤྲུགས་བརྒྱ་
ཅམ་གྱིས་གནས་ལྟར་གཏུགས་ནས་ཆིགས་བཅད་དང་སྤྲུགས་བརྟོད། དམ་ཆིག་
གསུམ་བཟུང་། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་སོགས་བདུན་གྱི་སྤྲུགས་རྒྱས་དབང་བསྐྱར་ཐེང་
ཏེ་བརྟག་གོ། དེ་ནས་དགོན་མཆོག་ནས། སྒོས་ཅི་དགོས་ཀྱི་བར་དམ་ཆིག་གི་དབང་
བསྐྱར་དང་། ཡོ་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་བར་བཀའ་མ་རྩིས་གནང་གི་དབང་བསྐྱར། སྤྲུགས་

ཀྱི་རྗེས་གནང་དབྱིངས་རི་བཞིན་དང་། མེ་ཏོག་རང་གི་སྤྱི་ཐོང་བཞག་ནས་སྤྲུགས་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྟོ་བ་བྱས་གདའ་དེ་ནས། ཨོ་སར་ཀམ་སོགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར།
དེ་ནས་སེམས་མ་བཞིའི་སྤྲུགས་རྒྱས་གནས་བཞི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། །རིགས་ལྡེའི་
ཅོད་པན། དར་དབྱངས། བྱག་མཆོན། མིང་དབང་བསྐྱུར་ནས། བདག་ལ་མཆོད་དེ།
ལྷ་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་པོ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས་གསལ་གདབ། རང་གིས་འཁོར་ལོས་
བསྐྱུར་བའི་མིང་ནས་བརྗོད། རྩོམ་འཛིན་མ་བཅིངས་ནས། ཨོ་བཟླ་རྩ་ར་སོགས་
བརྗོད་ནས་ར་རྒྱལ་བྱ་སྟེ། བདག་འཇུག་གོ། །གནས་བཞི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ནས།
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་མིང་ནས་བརྗོད་པའི་བར། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅེས་
པའི་དོན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གནས་ཉེར་གཉིས་སུ་གཏུག་པ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་དེ་མིན་
ནོ། ། །སར་མརྒྱ་ལོ། །

༡༡། གྲི་རྩོ་རྩེ་འེ་རྩུ་དྲ་གྲི་ཟིན་བྲིས་རྩེས་གནང་བ་དང་
 གྲི་རྩོ་རྩེ་འེ་རྩུ་དྲ་འཕམ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། གྲི་རྩོ་རྩེ་འེ་ས་པའི་དོན་གྲི་རྩུ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་དངོས་བྱུང་གཏན་ལ་
 བལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་འེ་རྩུ་ཆེར་བཤད་པ་གཉིས་པ་ལས། རྩོ་རྩེ་སྤྱང་པོས་
 གསོལ་བ། ཉམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་ལས། རྩུ་མཆོར་ཀྱ་བ་ཇི་བཞིན་
 དུ། རང་འདོད་ལྟ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། སེམས་ཅན་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་
 འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ལ། གྲི་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་བར་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཉམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ལ། བདག་
 གིས་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ལགས་ན། འཇོ་བ་འདི་དག་ནི་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
 བསྐྱོད་དེ། དཔེར་ན་རྩུ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་ཀྱ་བ་གཏོང་བ་དག་སྤྱེས་བྱ་འགའ་ཞིག་གིས་
 དོར་ནས་སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་དུ་མི་གནས་པར་འཕྱོ་བ་ལྟར། རང་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པས་བསྐྱོད་དེ་གནས་པ་འདི་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་
 ལུས་པའོ། །

བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་ལྟན་
 པའམ། ཡང་ན་ཉེ་དུ་ཀ་དཔལ་བཙོན། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་
 ཀྱང་། དངོས་བྱུང་འདོད་པས་མི་གནས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གྲི་རྩོ་རྩེ་སྤྱང་
 པོ་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱིས་ཀྱང་། ལས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། བོད་དུ་

དང་རྒྱུད་མ་ཡིན། །ས་དང་ཉི་མའང་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཁློ་བ་ལ་སོགས་གཟུང་ཀྱང་
མིན། ཉིན་པར་དང་ནི་མཚན་མོའང་མིན། །སྐྱེ་བ་དང་ནི་ག་བའང་མིན། །འཆི་བ་དང་
ནི་རྒྱད་བའང་མིན། །སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡུད་ཅམ་མིན། །ལོ་ལ་སོགས་བའང་མ་ཡིན་
ཞིང་། །འཇིག་བ་དང་ནི་ཆགས་བ་དང་། །བསྐྱལ་བའི་གངས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །དགེ་
དང་མི་དགེ་ལས་བྱུང་བའི། །འབྲས་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀྱུན་མཁྱེན་གོ་འཕང་
འདོད་པ་ཡིས། །རྟོག་བ་ནམ་བ་སྣ་ཆོགས་པ། །དེ་ཀྱུན་གང་ལ་མེད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་
རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱེད་
འདི་ལྟ་བུ་ལ་དུས་རྟག་པར་བྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་པར་གྱི་རྗེ་རྗེ་མཐོང་བ་ཡིན་
ནོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་སྒྱར་ཡང་དབེར་ན་ན་བར་ཚུ་ཞུགས་པ། །ཚུ་གཞན་
 གྱིས་ནི་གདོན་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ན་བའི་བྱ་གཏིང་ན་ཚུའི་ཐེགས་
 བ་འགའ་ཡོད་ན་ཚུ་གཞན་སྒྱར་¹བཞིན་ཞུགས་པས་བྱིར་འབྱུང་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་བ་
 ལ་མངོན་དུ་བྱུང་པོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་རྣམ་རྟོག་གྱུར། །རྣམ་
 རྟོག་ཉིད་གྱིས་སྒྱུར་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྟོས་པའི་ཏིང་འཛིན་དང་བརྟགས་
 པའི་ཚོས་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྟེའི་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་སྟེད་པའི་མཁོན་ཉིད་
 ཅན་མ་གཏོགས་པར་གྲོས་བར་འབྱུང་བའི་ཐབས་མེད་པར་འབྱུང་པོ། ། །

༥ ལྷོ་རྩེ་དེས་པའི་རྟོག་བྱི་བྱ་ཆེན་པ་ལས། རྩེ་རྒྱ་པ་ཐབས་པ་ལྟན་
པའི་མེ་ཏུ་བསྐྱད་པར། རྩེ་ཉིད་དཔེ་གས་པར་བྲ་པའི་ཕྱིར། རྩེ་པ་ནམ་པར་བརྟག་

1 創 始

པར་བྲ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་སྣང་བའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཞེས་པ་ཡི་མཆན་མ་མེད། །རྟོག་
མེད་ཕྱིར་ན་སྟོན་ཉིད་མེད། །འདུས་བྱས་དང་བལ་མི་ཕྱེད་པ། །སྦྱེད་དང་འགག་པའི་
དངོས་མེད་པས། །སྟོན་པའི་དོན་ཉིད་མེད་པ་ལ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་མེད་པའི་
ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་མེད། །དི་ལྟ་མི་ལམ་སྦྱུ་མ་བཞིན། །དྲི་ཟེ་
གོང་ཁྲེང་དེ་བཞིན་པར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ཡང་། །དེ་ཉིད་བསྟོམས་
པས་བལྟ་བར་བྱའོ། །བྲག་ཆ་བྲག་པ་དེ་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་
སྟོན། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བཟུང་བའི་
ཕྱིར། །འཁོར་བའི་སྤྱིད་པ་དེ་སྟེད་པར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་པར་
མཛད། །ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཉིད་དང་ནི། །ཉོན་མོངས་བདུད་ནི་མཉམ་གྱུར་
པས། །སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། །འཁྲུག་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་
མིན། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཅེར་ལུན་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙུན་ཆེན་
གྱིས། །སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་སེམས་ཉིད་ལ། །ཐམས་ཅད་ཉིད་དུ་རྣམ་དབྱེད་དེ། །སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་དམིགས་མེད་པའི། །སྤྲགས་འདི་དག་ནི་བརྗོད་པར་བྲ། །

ཨོ་ཕུ་ཐུ་ཏུ་རྩྭ་ན་བརྩ་སྤྱུ་ཐ་ལྷུ་ལྷ་ཀོའི་ཉྱེ། །དེ་ནས་དང་པོའི་སྟོན་ལམ་རྩེས་
སུ་བྲན་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཡིས་སྟོན་ལམ་གྱི་སེམས་ཉེ་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་རོལ་མོ་
བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། །སྤྲགས་པ་རང་གི་སེམས་ལྟའི་དངོས་པོར་བརྟག་ཅིང་བསྟོམ་
པར་བྱའོ། །ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་དེ་སྐད་དུ། །རྣམ་རྟོག་རྒྱ་ཏུ་རྒྱུད་པ་ཡི། །འགྲོ་བ་གསུམ་
པོ་རྣམས་གཟིགས་ནས། །དི་ལྟ་དེ་ལྟར་གྲོལ་འགྱུར་བའི། །དེ་དང་དེ་ཡི་ཐབས་བསྟན་
ཏོ། །རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་གྱིས་བཅིངས་ལ། །ཐོག་མར་རྟོག་པའི་ཆོ་ག་བསྟན། །རྣམ་

རྟོག་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ན། མི་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་འཇུག་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོའི་
ཁང་བ་དང་། །ལྷ་རྣམས་རི་ལྷར་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དགུག་དང་དབང་བསྐྱར་
དང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་ལོ་རྩ་དང་ནི། །ཁུ་བ་རྒྱུད་རྣམས་གང་བསྟན་ཏེ། །བྱིས་པ་
རྣམས་ནི་གཞུག་པའི་ཕྱིར། །འཛིག་རྟེན་མགོན་པོས་བསྟན་པ་ཡིན། །མ་ཡིན་ངེས་
དོན་གཞན་དུ་དབྱུང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་དང་ལྷ་དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་དགུག་དང་
དབང་བསྐྱར་དང་། །ཁུ་བ་རྒྱུད་དུ་སྤྲུལ་བ། །ཤེས་པ་རི་ཤེས་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

༥ ཤེས་པ་རི་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་
ལེའུའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགུ་པ་ལས། ཤེས་པ་ལྷན་འདས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་
གང་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་གིས་གང་ལ་རི་ལྷར་འཛིན་ཞེས་གསུངས་
པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལན་དུའོ། །མིག་གིས་
གཟུགས་ལ་འཛིན་པར་བྱེད། །སྤྲུལ་རྣམས་ཉན་པར་བྱེད། །སྤྲུལ་པའི་ལ་སྤྲུལ་པར་
བྱེད། །སྤྲུལ་པའི་ལ་སྤྲུལ་པར་བྱེད། །དངོས་པོ་ལྷན་ཀྱིས་རེག་པར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་། བདག་དང་བདག་གི་དང་།
བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་དང་ཡུལ་རྣམས་ལ་འཇུག་པས། རྣམ་པར་མ་དག་པ་
ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འཁོར་པ་མཁས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཐབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད། དེ་རྣམ་
པར་དག་གོ། །འདི་ལྷར་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐབས་ཅན་ནི། གཞོད་མ་ཉིད་ནས་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུང་ཞིང་དབེན་ཏེ། གང་གིས་དེ་ལྷར་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲུངས་

བ་སྟེ་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཡིད་གྱིས་བདེ་བ་སོགས་ཐོབ་པ་རྣམས། །དག་པས་
དུག་མེད་བྱས་ནས་ནི། །བསྟེན་བྱ་འདི་དག་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྣམ་
འབྱོར་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དག་གིས་འདི་ལྟར་རིག་པ་
བཞིན་དུ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པ་མཁས་པས་ཀྱང་། སྦྱ་མའི་
དཔེ་བཅུ་གཉིས་དང་། དམ་ཆོག་འཁོར་ལོས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་སྤང་སྟེ། རང་
རང་རི་ལྟར་འདུལ་བ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྟན་ཏོ། །

ཀྱི་རྫོ་རྗེའི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། དབང་གི་ལེ་ལུའི་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་པ་བཅུ་པ་ལས། རྫོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་རིག་ལྡན་པ་འཆང་གིས། གདོད་མ་
ཉིད་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལས་ལྟ་བུ་དང་ཚུ་སྟུ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ། སློབ་མ་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་། ལས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བའི་སྐྱད་ཅིག་དེ་ལ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟོད་མ་ཉིད་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
དཔེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྟེང་གང་ལ་འདུ་ཤེས་འདི་དག་གིས་དཔེན་པའི་སྦྱེ་བོས་
ལས་འདི་དག་ལ་འདུག་ཅིང་སློབ་མ་སྦྱད་པ་དག་ནི། སྤང་བོ་ཆེ་སྦྱོན་པ་དང་
མཚུངས་ཏེ་རང་གི་སྟེ་བསྐྱབས་པར་བྱས་ནས་པ་རོལ་གྱི་སྟེ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །

དཔལ་དབྱེས་པ་རྫོ་རྗེའི་དཀའ་འབྲེལ་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་བཏུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེ་ལུ་
བཞི་པར། འདི་སྐྱད་དུ་རྣམ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
སེམས་བདེ་བའི་འབྲུང་གནས་དེ་ཆོགས་པ་བཟང་ངན་གྱིས་འབྲོ་བ་དམ་པ་དང་།
དམ་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པ་

འཛོལ་པའི་ཐབས་ནི་རང་གི་སེམས་ཁོ་ན་བས། རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་འགག་པ་ཐོབ་པ་ནི་བསམ་གཏན་”ཕུལ་¹ དུ་བྱུང་
 བ་བསྐྱབས་པ་ལས་འབྱུང་བར་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 སྟེ་འདི་ནི་འདིར་མན་ངག་གི་སྟེ། དེ་བས་ན་བརྟག་པ་དང་པོའི་ལུ་བཅུ་བ་ལས།
 ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྟེ་པོ་ཤེས་རབ་དང་སྦྱང་རྗེའི་
 ཀྲང་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་དང་པོ་ཡང་གསང་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་བཞི་བ་
 རྣམས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྟེ་ནས་ཀྱང་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་”པོས་
 གཏོགས་² པར་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་
 འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པས་ཀྱང་མ་རེག་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཐབས་ལ་ཡང་གནས་པས་ན་གསང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མན་
 ངག་རྣམས་གསུང་བ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་
 དབང་བསྐྱར་བ་དང་བྲལ་བཞིན་དུ། དེའི་མན་ངག་འཛིན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་དབང་
 ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་ན། ཡང་དག་དབང་ནི་བསྐྱར་བ་ལ། །དེ་ཉིད་བསྐྱར་ཅེས་དོར་འཛིན་
 གསུངས། །གཞན་དུ་དེ་ལ་དངོས་བྱུང་ནི། །མེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་
 འབྱུང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་
 མིག་སྒྲན་གྱི་ཐུར་མས་མིག་དབྱེ་བའི་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་མ་སྟོང་བ་རྣམས་ལ།
 ཐུར་མའི་རིག་པ་གསུང་བ་དང་། སྦྱིན་པའི་དབང་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ཡང་
 དེ་དང་འདྲའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་

1 འབྲལ

2 སྟེ། པོ་གཏོགས

ནོ། །ཞེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་གཞན་དག་གིས། །བརྗོད་མིན་གང་ནས་མི་རྟོག་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ནུ་མ་ཡི་རབ་དགའ་ལྟར། །བརྟན་དུ་མེད་པའི་བདེ་བ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པས། རང་གིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་རྗེ་ལྟ་བུ་སྒྲོབ་མ་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་དོན་བརྗོད་ན། ཅི་དབང་པོ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བརྗོད་པའས། ཡང་ན་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་བརྗོད། དང་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་སྒྲ་མ་ལ་རག་མི་ལས་ཤིང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་སྒོའི་པ་ལ་རག་མི་ལས་ཤིང་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པ་དང་མི་ལྟན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གསུངས་པའི་ཡང་དག་དབང་ནི་བསྐྱར་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེག་པའི་དབང་གི་དགོངས་པ་དང་ལུས་ཐམས་ཅད་མ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདི་ནི་དེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེག་པའི་དབང་ནི་སྐྱེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དག་པ་ནི་གསུང་དང་སྤྱགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་དེག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་འབང་ཞིག་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱགས་དང་གསུང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདི་ནི་མཚོག་དུ་འཁྲལ་བའི་གནས་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་དེག་པའི་དབང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འབྱུང་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚུ་དང་ཅོད་པན་དང་རྗོ་རྗེ་དང་བྲིལ་བུ་དང་། མིང་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མེ་མོང་ལྟ་

བྱ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་བྱ་བ་སྦྱབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུང་ཀྱང་གསུང་དང་ཐུགས་རྣམ་པར་མ་
དག་པ་ཞིག་ནི་སྤྱི་བཟུང་བ་འདི་ལ་བཙུག་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་གང་གིས་
རིག་པའི་དབང་གཟུང་བ་དེ་ནི་དབང་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དབང་བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་
འདི་དག་ནི་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རོན་མེད་དོ་ཞེན་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དག་པར་མི་
སྦྱོར་རོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནི་སྤྱི་བཟུང་དོ་ཤལ་དག་པ་བས། ཆད་བ་སྟོང་པ་
བརྟན་པ་ཉིད་ཆེས་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

༥ བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ལེའུ་གཉིས་པའི་དོ་རྩེའི་ཆོག་བརྟ་བ་ལས། དེ་ལྟར་
ཡང་གསུངས་ཏེ། ཐ་མལ་རྣམ་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །རང་ལ་ལྷ་ཡི་ངར་འཛིན་
བྱ། །རང་འཛིན་དེ་ཡང་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་
བསྟོམ། །གང་ཆེ་སེམས་ནི་མཉམ་གནས་པའང་། །དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་
ངས། །ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟར་ངར་འཛིན་པའི་“ཚུལ་¹ཡང་། དང་པོའི་ལས་ཅན་རྣལ་
འབྱོར་བ། །དེས་ནི་སྦྱལ་སྦྱུལ་གོམས་བྱ། །སྦྱལ་བ་བརྟན་པར་གྱུར་བ་ན། །འོངས་
སྟོང་རྫོགས་པ་བརྟན་པར་བསྟོམ། །སྦྱལ་པའི་སྦྱུ་ནི་གསལ་གྱུར་ཅིང་། །འོངས་སྟོང་
རྫོགས་པ་གསལ་ཅོམ་ན། །ཆོས་སྦྱུ་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། །འདི་ནི་མདོར་བསྐྱུས་
སྟོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ ལེའུ་བརྟ་གཉིས་པའི་དོ་རྩེའི་ཆོག་བརྟ་བ་ལས། འདི་ཡང་ཡང་དག་པའི་

ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་
དབྱེ་བས་རྣམས་པ་གཉིས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཆེ་
འབྱུང་བ་ཡང་དང་"ཐོར་¹དཔེ་སྟོན་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ན་མི་སྲིད་པའོ། །དེ་
བས་ན་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་གྲིས་ནི་འདི་དམན་པ་ཉིད་ལ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྲིས་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་དཔེ་ལ་མ་བརྟེན་
པས་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་རྒྱས་པ་དེ་དག་ནི་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་བརྟེན་
ལ། འགའ་ཞིག་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དཔེ་ཅན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་
དེ་དག་ནི་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པའོ། །འདིར་ཡང་ངེས་པར་ཆངས་པར་སྟོད་པའི་སྐྱགས་
པས་ནི། དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཅ་བའི་ཅ་བས་སྒྲ་མ་དང་
བཅས་ཏེ་རན་འགྲོར་གཞོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ངས་དེ་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་
འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། དང་པོའི་སྟོམ་པ་ཉམས་
པར་མི་བྱའི་ལེགས་པར་གཏད་པར་བྱའོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་"རྟེ་²ལྷ་པས་
མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེ་ན་ཡ་དེ་པ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་དག་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་གྲིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་ཏེ་གཏན་ལ་བབ། །ལྟར། །

འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོགས་
ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། །

ཀྲིན་རྗེའི་ཟིན་ཟིན། ཨ། དཔལ་གྱི་རྗེ་རྗེའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། རིགས་བསྐྱས་པ་དང་།
རིགས་སོ་སོ་བ་གཉིས་ཏེ། གྱུར་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་བསྟོམ་

1 ཐོར

2 མཆོ། ཟླ

པའམ། ཡང་ན་བསྐྱུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། ཞེས་སོ། རིགས་བསྐྱུས་པ་ལའང་
ཚུལ་གཉིས་ཏེ། དེའི་རྗེས་ནས་བརྒྱད་བརྒྱད་དབུས་སུ་གནས་པའམ། ཡང་ན་ཉི་ཤུ་
ཅ་ལྟ་རུ། གང་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱུས་པ་ཡི། རྫོང་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ཞགས་པ་
དང་། ལྷགས་སྒྲིག་དེ་བཞིན་དོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། འགྲུར་གཞན་ལས། དེ་
བཞིན་དོན་འབེབས་མ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ཞེ་ལྟ་དང་ཉེར་ལྟ་མ་གཉིས་ཏེ་སྒྲི་
མ་བཞིན་གཉིས་ཀའོ། རིགས་སོ་སོ་བ་ལ་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་དོན་ཉིད་རིགས་
ཀྱི་འོ། རྟེན་ཅ་རྒྱུད་ལས་བཞི་གསུངས་པ་ལ། འདིར་ནི་ཞལ་བརྒྱད་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་
པའོ།

དེ་ནམས་ནི་ཡབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་བདག་མེད་མ་གཙོ་བོར་
བྱས་པ་ལ་ལྟ་སོ་བཙོ་ལུས་བསྐྱོར་བ་ནི། གྲུར་བརྟག་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་ཤིང་།
རིགས་ལྷག་མ་བཞི་སོ་སོ་བ་དང་། རིགས་བསྐྱུས་པ་གྲུར་ལས་གསུངས་སོ། ཞལ་
བརྒྱད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མི་སྐབ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་
པའི་ལྷགས་སོ། སྐྱབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པ་ལ་དཀྱིལ་ཆོག་བཟང་པོ་ཡོངས་བཟུང་
དང་། སྐྱབ་ཐབས་ལ་རིགས་བསྐྱུས་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་པ་དང་། བདག་མེད་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། གཏོར་ཆོག་དང་། བཅུད་ལེན་གྱི་ཆོག་དང་། ཅ་
རྒྱུད་གྱི་འབྲེལ་པ་སྟེ་བདུན་མཛད་པར་གྲགས་སོ། སྐྱབ་དཔོན་འདི་རྩི་བེ་ཉེ་རུ་ཀའི་
དངོས་སྒོར་དུ་གྲགས་ལ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ལས། རྩི་བེ་པའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་གྱི་
རིམ་རྟེན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ལོ། འདི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྩི་གས་རིམ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྒྲོན་འགྲོ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། རྩི་གས་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་

གསུམ་དང་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཚོགས་བསག་བ་ལ། ཚོགས་ཞིང་སྒྲུབ་བ་
ནི། འདིར་རང་ཉིད་སྒྲར་བསྒྲོམ་བ་མི་གསལ་ཡང་། ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩོམ་སྒྲར་
བསྒྲེད་བ་གསུངས་ལ། གཙོ་བོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་བར་བྱའོ། ། །མདྲ་ལོ། །

༡༡། །རྩེ་བཙུན་མ་བདག་མེད་མའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་
སྐྱབ་ཐབས་ཟིན་བྲིས་བརྒྱགས་སོ། །

༡༡། །རྩེ་བཙུན་བདག་མེད་མའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། དང་པོ་གནས་
དཔེན་པར་དོ་རྩེ་སྐྱིལ་གྱུར་དང་། ལག་པ་མཉམ་གཞག་བྱས་ལ། རང་སྣང་བསྐྱོམ་པ་
མི་གསལ་ཡང་། མི་སྐྱབ་ཆེ་བས་རང་གི་སྤྱིང་གར་པོ་ལས་བསྐྱུ་དང་། རི་ལས་ཉི་མའི་
སྤྱིང་དུ་ཨི་བསམ་པར་བཤད་པས། བདག་མེད་མར་བསྐྱོམ་སོ། །

དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གང་སྐྱབ་འཕེན་པ་ནི། རྒྱུ་པ་དང་ཨ་ཟླ་ཡས་བདག་མེད་
མའི་དབྱིལ་འཁོར་ལ་བཤད། བདུད་ཅི་འོད་ལས། བམ་མཁར་རྩེ་བཙུན་གླ་མ་
དང་། །མི་བསྐྱོད་པ་ཡི་སྐྱུ་ལྟ་བུའི། །མངའ་བདག་དོ་རྩེ་དབང་དམིགས་ཏེ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བསོད་ནམས་གསོག་པ་ནི། བདུད་ཅི་འོད་ལས། ལྷག་འཆའ་བ་
དང་། དཀར་མོ་སོགས་ལྡས་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རོ་དང་ཅང་
ཏེའུ་དང་། འཁྱུད་པས་མཆོད་ནས། སྤྲིག་བཤགས། ཡི་རང་། སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པར་བཤད་ལ། མི་སྐྱབ་ཆེ་བས་ཡན་ལག་དྲུག་པ་
བཞིན་དུ་བཤད་དོ། དེ་ནས་ཤུའུ་ཏུ་འཕྲུ་སྤྲི་སྤྲིགས་དོན་བསྐྱོམ་པར་གཉིས་ཀས་བཤད་ལ།
མི་སྐྱབ་ཆེ་བས། དངོས་པོ་བདེན་རྩུན་རྩུན་དབྱུང་ནས། །རྟོག་པས་བྱས་ཀྱང་བསྐྱོམ་
མི་རུས། །སྐྱེ་བ་མེད་པར་རབ་སྐྱོར་ནས། །སྐྱེ་བ་འདི་ནི་རབ་བཤད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་
བ་ནི། རིགས་བསྐྱུས་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། ཡོད་མེད་དངོས་པོ་དབྱུང་བ་

ལས། །བརྟགས་པས་ཉེ་བར་མི་གོས་ཏེ། །འདི་དག་ག་ཟུགས་བརྟན་དག་དང་
མཚུངས། །སྤྱོད་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་བྱ། །དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་ཏེ། །ལྱར་གྱི་འབྱར་ལའང་ཅི་རིགས་སྤྱོད་དོ། །དེ་ནས་
སྟོང་པའི་རང་ལས་ལངས་ཏེ་སྤང་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ལ། །བདུད་ཅི་འོད་ལས་བརྒྱ་མ་
བྱང་ཡང་། མི་སྤྱབ་ཆེ་བའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། །བརྒྱ་དང་སྤྱོད་པས་རྩི་ཆེ་གཉིས་ཀ་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། །སྤང་འཁོར་ནི། །ཡན་ལག་བྲུག་པ་ལྟར་བྱའོ། །བདག་མེད་ས་
ལའང་“ཁོ”¹བཅུའི་སྤང་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་ལྟའི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོས་བཤད་
དོ། །

དེ་ནས་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱོམ་པ་ལ། །ས་བོན་ནི་གཉིས་ཀར་མ་བཤད་དོ། །དེར་
འབྱུང་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བདུད་ཅི་འོད་དུ། །ས་ནས་ཆུང་གི་བར་དང་། །ས་དཀྱིལ་ལྗང་
ལྱར་བཤད་ལ། །མི་སྤྱབ་ཆེ་བས་ཡན་ལག་བྲུག་པ་ལྟར་མཛད་དོ། །བདུད་ཅི་འོད་
ལས་འདྲེས་པའི་སྟོན་དུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པ་མ་བཤད་ལ། །མི་སྤྱབ་ཆེ་བས། །རྩི་ལས་
འཁོར་ལོའི་སྟོང་དུ་བདག་སྤྲིད་པ་བར་མ་བསམས་བྱས་ནས། །ཞེ་མི་ཉིད་དུ་རབ་དུ་
འདྲེས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །བདུད་ཅི་འོད་དུ། །ཞེ་མི་དུ་བདག་དང་འདྲེས་པར་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། །ཞེ་ནི་རྟེན་ཆོས་འབྱུང་ཡིན་ལ། །མི་ཡིག་ནི་སྐབས་འདིར་
བརྟེན་པ་འབྱུང་བཞི་དང་འཁོར་ལོ། །བདག་ནི་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་སྤྲིད་པ་བར་
དོར་བཤད་པ་ནི། །སྐབས་འདིར་ཡང་སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱར་ན་བར་དོའི་སྐབས་ཡིན་པ་
ལ་དགོངས་སོ། །འདིར་སྟོང་ཉིད་ལས་ལངས་པའི་ཆེ། །ནམ་མཁའ་བར་དོ་མཚོན་

བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདོག་མི་འདོག་ནི། མན་སྟེ་ལས། བདག་མེད་མ་ལའང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
རྩོམ་འདོག་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་བ་དང་ཉི་མའི་དབུས་ན་
གནས་པའི་ཕྱག་མཆོན་གྱི་ནང་དུ་སོན་པའི་ས་བོན་གྱི་རོ་བོ་ནི། འདིར་རྒྱ་རྩོམ་
འདོག་པའོ་ཞེས་དང་། འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུར་པ་
རྣམས་ཏེ། ལྷ་པ་འབྲས་བུའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་སོ། དེའི་ལྷ་རྒྱ་ཉིད་བར་
དུ་བར་སྤང་ལས་རྒྱ་ད་བབས་ནས་རིམ་གྱིས་ཨོ་དུ་རྩོགས་པར་བུའོ། མར་ཕྱགས་
པ་རྣམས་འདི་ལ་བར་སྤིང་མཆོན་པའི་རྒྱ་ད་འདོག་པར་འདོད་དོ། འདྲེས་པ་ལས་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུར་ཁོད་དང་བཅས་པ་བསྟོམ་སོ། དེར་འཕར་མ་གཉིས་བསྟོམ་པ་
ནི། ཟེའུ་འབྲུ་ལས་ནི་གཅིག་འབྲུར་ཏེ། བྱ་གསུམ་གྱིས་ནི་བྱི་མར་བཛོད། ཅེས་
པའི་ཀུ་ཕུ་ཀེ་ལས། ཟེའུ་འབྲུ་ནི་སྟོང་པོའོ། བྱ་གསུམ་ནི་བྱི་རོལ་མཐའ་གསུམ་
སོ། ཞེས་དང་། འཕར་མ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་སྐྱོར་ལྷ་བུའི་འཕར་མ་སྟེ། རྩོམ་འདོག་
ཐོང་བས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཞེས་སོ། བྱ་ཏིག་ཐོང་བ་ལས། ལྷ་བ་ཡིས་ཞེས་
པ་ནི། ལྷ་བས་ཉི་བར་མཆོན་པ་འདབ་མ་བརྒྱད་དོ། བྱ་གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་
འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འབྱེད་པ། བསྟོམ་བྱི་རོལ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་
གནས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆོ་སྟེས་དང་མན་སྟེ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ཏེ། དབུས་
སུ་བསྟོམ་འདབ་བརྒྱད་དང་། དེའི་བྱིར་ལྷ་སྟེས་དང་བཅས་པའོ། བསྟོམ་ལྷ་བ་དང་
ཕྱོགས་བཞིའི་འདབ་མ་ལ་རོ་ལྷ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་མཆོམས་དང་སྟོ་བཞི་དང་། ལྷ་
འོག་ཏུ་འང་རོའི་གདན་ནོ། འདིར་མན་སྟེ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་གར་སྟོན་དུ་རྒྱ་
གདན་བསྟེད་དེ། དེ་ནས་མཛོན་བྱང་ལྷ་བསྟོམ་པ་བཤད་དོ། །

འདི་ལ་ལྟེ་བས། རྟེ་བར་དབྱངས་བཅོ་ལྔ་དང་། གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་ལས་
ཆེ་ཉི་སོགས་བསྐྱེད་ནས། གཙོ་མོ་རྫོགས་པ་དེའི་ཐུགས་ཀར། ས་བོན་ལས་འཁོར་
གྱི་གདན་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆུ་བ་དང་ཉི་མ་བཅུ་བཞི་བ་གཉིས་སྟོ་བ་དང་། ཉི་མའི་
སྟེང་དུ་ས་བོན་བསྟོམ་པར་བཤད་ལ། རྩོམ་པའི་གཞུང་དང་མི་སྐབ་ཆུ་བའི་སྐབ་
ཐབས་སུ་འབྲེལ་བར་རྒྱུད་བཞིན་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། ས་སྐྱ་བས་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་
ནི་རེ་རེ་ལ་གཙོ་མོ་བཞིན་བྱེད་དེ། ཀྱ་མུ་ཁིའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། མན་སྟེ་དང་ཡང་
མ་ཐུན། ཆེ་ཉི་བར་དུ་ས་བོན་བསྟོམ་པར་བཤད་དོ། རྩོག་པས་འཁོར་བཅུ་བཞི་ལ་
ཡི་གེ་རེ་རེ་ལས་ཆེ་ཉི་བསྐྱེད་པའི་མངོན་བྱང་བྱེད་པས་གཙོ་མོ་དང་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་
འབྲེལ། འདིར་སྟེ་ཉིག་བྱེད་བ་ལས། དང་པོའི་ས་བོན་ནི་སྟོར་བའི་དང་། ཐུག་མཆན་
ནི་དངོས་གཞིའི་དང་། དེ་ལ་མཆན་མའི་ས་བོན་ནི་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དང་། སྟོ་བསྐྱ་
ནི་གཞོན་གྱི་བདེ་བ་སྟེ་བདེ་བ་བཞིར་བཤད་དོ། མི་སྐབ་ཆུ་བས་གཙོ་མོའི་ཐུགས་
ཀར་ཡི་ཤེས་སེམས་དཔལ་བསྟོམ་པར་བཤད་དོ། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་
དགོས་སོ། དེ་ནས་རྩོམ་པའི་གཞུང་དུ་མི་གསལ་ཡང་མི་སྐབ་ཆུ་བས་བཤད་པ་
ལྟར། ཡི་གེ་ས་བསྐྱེད་བྱངས་ཉེ་བཞི་མ་དང་། སྟེ་མཆེད་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པོ། དེ་ནས་དབང་ལྟ་སྐྱེད་བྱངས་པ་སོགས་ཡན་ལག་བྲལ་པ་དང་འབྲེལ་
ལ། རིགས་བདག་ནི། གཙོ་མོ་སོགས་ནང་གི་ལྔ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་རིགས་ལྔ་དང་།
ཕྱིའི་བཞི་ཆོན་གཉིས་ལ་དོན་བྱལ་མ་གཏོགས་པ་རིགས་བཞིས་རྒྱས་གདབ་
པོ། སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་ནི་བདུད་ཅིའི་འོད་ལས། འོག་དང་སྟེང་དུ་སྐྱ་གསུང་
གི། ཐུག་རྒྱ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་ལ། མི་སྐབ་ཆུ་བའི་སྐབ་ཐབས་

ལས། སྤྱི་དང་གསུང་ཉིད་ཀྱིས། མཁའ་སྤྱོད་མ་དང་ས་སྤྱོད་མ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

མན་སྟེ་ལས། མཁའ་སྤྱོད་མ་ལ་རྣམ་སྤྱང་དང་། ས་སྤྱོད་མ་ལ་འོད་དཔག་
མེད་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་བ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ནག་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་རྒྱག་
དང་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམས་བས་དུབ་ན། དག་བ་ཤན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བཞི་ལས། ཕྱང་
པོའི་དག་བ་ནི་གཟུགས་ཕྱང་ནས་རྣམ་ཞེས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་བར་ལྡ་རྩེ་རྩེ་མ་ནས།
བདག་མེད་པའི་བར་ལྡ་དང་། ཁམས་ཀྱི་དག་བ་ནི་པའི་ཁམས་སོགས་བཞི་བྱ་ཀ་
སི་སོགས་བཞི་དང་། ལུལ་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དག་ནི། གཟུགས་ནས་པོའི་བར་
བཞི་ཕྱིའི་གློ་རྩི་སོགས་བཞི་དང་། དེག་བྱ་ནི་ས་སྤྱོད་མ་དང་། ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་
མཁའ་སྤྱོད་མར་བསྐྱོམ་མོ། །ཉོན་མོངས་བ་དང་ཉེ་ཉོན་ཀྱི་རྣམ་དག་ནི། །ཞེས་དང་
འོད་ཆགས་གཉི་ལྷག་། ར་རྒྱལ་སྤྲལ་དོག་ལྡ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་མ། རྩེ་
རྩེ་མ། ལུའི་རྣལ་འབྱོར་མ། གློ་རྩི་རྩེ་རྩེ་མཁའ་འབྱོར་མ་ལྡར་བསྐྱོམ་བར་བཤད་
དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ལུའི་དག་བ་ལ་གཉིས་ལས་དགོས་བ་ནི། ལྷ་མ་དང་འོད་ལྷ་ལ་འདུན་
བ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་པའི་ཆོག་མི་ཉན་བ་དང་། སྤགས་བལྟས་བ་དང་། སྤག་
ཆགས་ལ་གཞོད་བ་སྤོང་བ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའོ། །འོ་པོའི་རྣམ་དག་ནི་སྤྱི་པོའི་
འཁོར་ལོ་མི་བསྤྱོད་བ་སོགས་སོ། །བསམ་གཏན་ཀྱིས་དུབ་ན་དབྱངས་བཅུ་རྒྱག་གི་
ཐ་མ་སྤངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་མཐར་པཎ་སྤྱ་རྒྱ་སྤྱར་བའི་བལྟས་བ་བྱ་བ་དང་། དེ་
ནས་གཏོར་མ་བྱ་བར་མི་སྤུབ་ལས་བཤད་དོ། །བདག་བསྤྱོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱ་ཏིག་ཐེང་བ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་རྒྱག་གི་
ཕྱག་ན་ཐོད་བར་མཆོད་པའི་རྩས་རྣམས་བསྟུབས་བས། །རང་གི་མ་སྤུས་དེ་རྣམས་

སོགས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱས་སོ། །བདུད་ཅི་འོད་ལས། རྣམ་འབྱོར་མ་ནི་བདག་མེད་
མའི། རྣོ་མ་པའི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་བྱ། རྟེ་བར་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནས། བདེ་ཆེན་
བྱེད་པའི་གཞི་འབྲས་མ། རྣོ་བྱིར་མེ་ཡི་གཟུགས་སུ་ནི། འབར་བཅས་རྣམ་པ་མ་མོ་
ཁྱོད། འདྲ་པོའི་དབྱངས་ཡིག་རང་བཞིན་ཏེ། རྣོར་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
བརྟགས། ཞེས་དང་། བདག་མེད་ལུས་ཀྱི་ནང་གནས་པ། གཞོམ་མེད་མ་ནི་ཐུར་དུ་
བལྟས། ཞེས་དང་། དེའི་བྱིར་ལུས་ལ་རྩ་གསུམ་གནས། ཞེས་གསུངས་ནས། དེ་
གསུམ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་དང་། རོ་མ་ཐབས་དང་རྒྱང་མ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། རྒྱ་ཁྲིའི་དབུས་སུ་གནས་ནས་གཟུང་འཛིན་
སྤངས་ཏེ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་མཐར། མཆོན་མོ་འཕེལ་ཉིན་པར་དག་
ཏུའམ། རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཉིད། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་མཆོག་དགའ་བ། ཤ་ཡི་
བདེ་བ་བཟང་པོ་འབབ། ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གིས་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་ཡེ་ཤེས་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོང་
དགོས་པ་དང་། དེའང་སྐྱེ་བོའི་བྱང་ལེམས་འཛིག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་འཛིག་
པའང་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ལས་དང་། དེའང་རྒྱ་ཁྲིར་རྒྱང་ཚུད་པ་ལས་གཟུང་
འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་གཙོད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ལེའུ་དང་པོའི་
སྟོམ་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་དང་། ལྟེ་བར་གཏུམ་མོ་ཞེས་སོགས་དང་། ཀྱན་འདར་མ་ནི་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབུ་མར་གཡས་གཡོན་ཀྱི་རྒྱང་
གཉིས་བསྟོམ་པ་ལ་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ལྟེ་བར་ཡི་གེ་བཞེད་པའི་གཏུམ་མོ་བསྐྱས་པ་
བསྟོམ་པ་དང་། ལྷིང་གའི་སྤྱད་རིམ་ཡན་ལག་དབྱག་བསྟོམ་པ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས་

གསུངས་ལ། །ནག་པོ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་དང་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྩིས་པ་
དང་མི་སྤྱབ་སྒྲུབ་པས་ཀྱང་བཤད་དེ། འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ཡི་གེ་བཞི་ལ་བརྟེན་བའི་
རྩོགས་རིམ་ནི། གྱེན་རྩེའི་སྐྱབ་ཐབས་དུ་མ་ཞིག་ལས་གསུངས་པས། འདི་ལ་གཏུམ་
མོ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །¹ མཛུ་ལོ། །

[illegible]

ཆེ་མོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དྲ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། ལདི་ཡོད།

༡༡། །སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་མི་འཇིགས་གཞུང་འབྲེལ་སྐྱེས་
ཀྱི་ཟིན་བྲིས་རྗེས་གནང་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་འཇིགས་མེད་གཞུང་འབྲེལ་དུ། འོ་ན་འདི་རྣམས་
མཆོད་པ་མཆོག་ནི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་འདྲ་སྟོན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མིན་ཏེ།
གང་གི་བྱིར་མི་གོས་པས་སོ། །

འོ་ན་འདོད་པ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་གོས་པའོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་སྤྲུག་དོག་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ནི་གོས་པར་བརྟེན་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་སྤྲུག་
དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་ངེ་
ལྟར་འདི་འདྲ་བའི་མཆོད་པ་ནི། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་
ཡིན། སྟོ་བཏགས་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོ་བཏགས་པ་རྣམས་པ་
གཉིས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རོ་ཐོ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རོ་ཐོའོ། །དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་རོ་ཐོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་བཏགས་པ་ནི་མ་ལ་སོགས་པར་སྟོ་བཏགས་པ་
བཞིན་དུ་བརྟུན་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་འགའ་
ཞིག་གིས་ཉམས་སུ་སྟོང་བའང་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་འགའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ནི་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་དང་ཀུན་ནས་སྟོང་
བ་པོའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་དག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བར་
བྱ་བ་སྟེ། ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཀུན་ནས་སྟོང་བའོ། །དེ་འདྲ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། མ་ཆགས་པ་ལ་

སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་དེ་ལས་ཅིག་ལོས་སོ། །

དེ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་
ཐམས་ཅད་མི་དགོ་བ་སྟེ། དེའང་བཀག་པའོ། །མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་
ནས་བསྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་དགོ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ནི་མཐའ་དག་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
བདག་ཉིད་འགྲོ་བ་ལ་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་འདི་སྟོང་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་
ཡང་མི་དགོ་བ་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དགོ་བའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
གསུངས་པ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེམ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། བཅས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་
པའོ། །

དེ་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་པ། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེས་མཆོག་
སྟེ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་གོ། །མཉམ་པར་བཞག་རྣམས་འབད་བ་
ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་གྱིས། །འཁོར་བར་རང་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་
ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི། །ཐབས་གཞན་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་ནི། །སྟོན་ཆད་གཟིགས་པ་ནམ་ཡང་མེད། ཅེས་སོ། །འདི་དེ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་
དེའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་ཁོས། །དེ་ལས་བྱང་བའི་རྣལ་
འབྱོར་ནི། །མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །དེ་ཁོ་ན་ལས་ཉིང་དེ་

འདྲིན། །མཐའ་ཡས་པ་ལས་ཡང་དག་འབྱུང་། །ཕྱག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲགས་རྣམས་
ནི། །རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་རྣམ་དག་ཉིད། །ཞི་བ་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལས། །སྒྲགས་ལས་
སྦྱེས་པ་གཞན་གང་ཡང་། །རྩི་ཙཱ་ཁ་པའི་བྱེ་མའི་གངས། །རྩི་སྟེང་དངོས་བྱུང་བ་
རྣམས་དང་། །ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་བྱུང་གཞན་ཉིད་རྣམས། །རྩི་སྟེང་པ་ལ་རྣམ་གངས་
པ། །རྣལ་འབྱོར་འདི་ལས་སྦྱེས་པ་བྱ། །སྒྲགས་ཀྱི་རྩི་རྩིས་གསུངས་པ་ཡིན། །གང་
ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་པ། །རྣམ་པ་བཞི་དང་ས་བཅུ་དང་། །འབྲས་བུ་ལ་གནས་
དེ་ཐམས་ཅད། །རྣལ་འབྱོར་འདི་ལས་ཡང་དག་སྦྱེས། །བྱུང་དང་གང་ཡང་འབྱུང་
འབྱུང་བ། །འབྱུང་བཞིན་པ་ཡི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །འདི་གཞི་དབང་སོགས་སེམས་
དཔའ་ཆེ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ནར་གནས། །འདས་དང་མ་བྱོན་སངས་རྒྱས་
དང་། །ད་ལྟར་བྱུང་བར་འདོད་གང་དང་། །བསེ་བྱ་ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཏེ། །དེ་རྣམས་
ཀྱང་ནི་འདི་ལས་བྱུང་། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་དང་བྱ་བ་ཡི། །དབྱེ་བས་རྩི་སྟེང་སྤྲུལ་པ་
འབྱུང་། །དེ་སྟེང་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་ནི། །འདི་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་། །ཀུན་
ཏུ་བརྟག་པའི་རྩི་བོ་ནི། །བག་ཆགས་སྟོབས་ལས་བྱུང་རྣམས་དང་། །རྩི་སྟེང་བརྟན་
དང་གཡོ་བའི་དངོས། །དེ་སྟེང་དེ་ལ་བརྟན་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལྷ་མེད་ན་
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྩི་བོ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྩི་སྟེང་ཅེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། །རྩི་སྟེང་དུ་ཡུལ་གྱི་བཅུད་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤྲུ་གུ་
སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔག་བསམ་གྱི་ཡིང་འབྱུང་བར་མི་
འབྱུང་ཏེ། །ཆུ་བུན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུ་གུ་ལས་ཡིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ས་ར་ཏའི་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་པ། །སེམས་ཀྱི་སྤྲུ་གུ་ཡིན་ཏུ་ཆུང་བ་

ནི། །ཡུལ་བརྒྱུད་དག་པས་གཡ་ཉེ་མི་བྲན་ན། །ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་
པ་ཡི། །དཔག་བསམ་ཤིང་ཉིད་རི་ལྷ་རྩོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་མི་འདིགས་གཞུང་འགྲེལ་དུ། གང་ཡིད་ཅེས་
གསུངས་པ་དེ་ནི་འདིར་དངོས་པོའི་གྲོང་ཁྲེང་མ་ལུས་པར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདུག་
པའི་དོན་དུ་ལོ། །དེ་ལྷ་རྩོམ་པ་རབ་ཏུ་འགྲེལ་པ་འདིས་ཁམས་བཙུག་བརྒྱུད་རྣམས་
གསུངས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཁོ་ན་བསྐྱུས་པ་ལས་སྦྱེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཉེ་ཤིན་
ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལས་ཕྱང་པོ་རྣམས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པའང་དེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལོ། །དེའང་
སེམས་ཅམ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར་གསུངས་པ། གྲེ་རྒྱལ་བའི་
སྐས་རྣམས་འདི་ལྟ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅམ་སོ། །ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་
ལྷ་སྦྱུ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་
པ་བརྒྱུག་དོན་དུ། །ཕྱང་པོ་ཁམས་སོགས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅམ་རྣམ་
གཞག་པས། །བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤེགས་ །ཅེས་སོ། །སེམས་དེའང་ཀུན་
རྩོམ་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ། འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་ཞེས། ཐུབ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ། །བྱིས་རྣམས་སྐྱག་པ་སྤང་བྱིར་ཉེ། །དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མིན། །ཞེས་སོ། །རི་ལྷ་རྩོམ་སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གསུངས་པ། གཉིས་
རྣམ་དབྱེད་ལས་ཞེས་པ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་
བརྟག་པ་ལས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་པོའི་སེམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པ། རྣམ་དབྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་དབྱེད་དུ་འདུག་གོ་ཞེས་པས་རྣམ་
དབྱེད་དེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་པོའི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེར་ནི་སྟེ། གཉིས་རྣམ་དབྱེད་པར་

ལྷུང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འཕགས་པ་ཞི་བ་ལྷའི་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་པ། དབྱང་བྱ་
རྣམས་པར་དབྱང་བ་ན། རྣམ་དབྱང་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན། རྟེན་མེད་ཉིད་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་
སྟེ། །དེ་ཡང་ཐུང་ན་འདས་པར་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། གང་ཆེ་དངོས་དང་
དངོས་མེད་པ། །སྒོ་ཡི་མཐུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཆེ་རྣམས་པ་གཞན་མེད་
པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བར་ཡང་གསུངས་པ། འགྲོ་བའི་
ཆོས་ཀྱན་རྣམས་ཞེས་ཀྱི། །མེ་ཡིས་བྱུང་ཤིང་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་རྣམས་རི་བཞིན་རྣམ་
དབྱང་པའི། །མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ཉེར་ཞིན། །ཞེས་སོ། །རི་ལྷར་གཉིས་རྣམས་པར་
དབྱང་ཅེ་ན། གསུངས་པ་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་
པོ་མེད་པ་དག་མན་ཚུན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་དེ། །འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་དུ་
ཡོད་དོ་ཞེ་ན་གསུངས་པ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་སྟོང་། །ཞེས་ཏེ། དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དག་སྟོང་པ་དག་སྟེ། སེམས་ནི་གཅིག་དང་
གཅིག་མིན་གྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྷར་ན་ནི་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཉིད་ནི་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་ཁ་བོར་སྤང་བའི་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་
སྟོན་པོའི་ནང་དུ་འདུས་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པོ་འང་
སྤྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་དང་བར་མ་ཐ་དད་ན་རགས་པར་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མི་
འགྱུར་གྱི། གང་ལ་སྟོགས་ཆ་དབྱེ་བ་ཡོད། །དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་
རིགས་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་རབ་ཅམ་ཉིད་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་མིན་ཡང་མ་

ཡིན་ཏེ། སེམས་གཅིག་མིན་ཉིད་ན་རྒྱལ་ཐ་དང་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལས་གཞན་
 བ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་མེད་ནའང་རྒྱལ་ཐ་དང་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་ན། དེ་ཁོ་ན་རྒྱལ་ཐ་དང་སོ་སོར་སྤང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་དུ་འང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་
 ཅད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟ་བ་ཆད་མའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷོག་པའི་ངོ་བོ་ལྟན་ཅིག་པའམ་
 ལོགས་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོད་བའང་ཉེ་བར་དམིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྟེ་དེ་ནི་སྟོན་མ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རོ། །མ་དམིགས་ཤིང་ཆད་མ་མེད་པའི་ལྷོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
 རི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་རི་ལྟར་རྟོག་ །ཅི་སྟེ་ཁྱ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རགས་པའི་རྣམ་པ་རང་
 རིག་པའི་ངོ་བོ་སྤྱོད་བ་ནི་བསྟོན་མི་རུས་ཤིང་དེ་ཅམ་དུ་ཡོད་ལ་དེ་འང་ལྷོག་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་ན་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་དེ་ནི་དེ་ཡོད་པ་ལས་
 གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་
 མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོན་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆེས་གསལ་བར་འཐད་པ་ལས་
 ངོན་གྱིས་གོ་བར་བད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟེ་བར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་
 དང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་མ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་མ་
 འཇུག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལོན་ཀྱི་ན། རྣམ་པ་
 གཉིས་དང་བལ་བའི་གཉིས་མེད་པར་སྤྱོད་བ་ནི་སྤྲ་མ་དང་བྱི་མར་འཇུག་པ་དང་ལྷན་
 པའང་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡང་དག་པར་རིག་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

1 སྟེ། བ་མ་ཡིན

ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ། །གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་འབྲས་བྱ་དང་
རྒྱུ་ལྡན་དངོས་པོ་ལ་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་བདག་
ལས་སམ་གཞན་ལས་སམ་གཉི་ག་ལས་སམ་རྒྱུ་མེད་ལས་ཡིན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་དངོས་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་དུའང་མེད་དེ། འབྲུང་རོ་ཞེས་པས་ན་
དངོས་པོ་སྟེ། མེད་པ་སྟོན་མ་ཅན་གྱི་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉམས་པའི་རོ་བོ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མེད་
དོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟོས་པ་ཐམས་
ཅད་མེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ན་
དེ་དག་གིས་ཁྲབ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཁྲབ་བྱེད་མེད་ན་ཁྲབ་བྱའང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས་སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །འདི་ཁོ་ན་འང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་སྟེ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ངེས་པར་
དབྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་འབྲུང་བ་ན། ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་མི་མཐོང་བའོ་ཞེས་པའོ། །

ཇི་སྐད་དུ་བཙུགས་ལྟར་འདས་མར་གསུངས་པ། སངས་རྒྱུ་བཙུགས་ལྟར་
འདས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཅི་ཞེ་ན། གང་གིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོང་
བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་མཐོང་བ་ཅི་ཞེ་ན། གང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་
མཐོང་བའོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་པ་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་
པའོ། །འདི་འབྲུ་བ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་མེད་པར་དགོངས་ཀྱི། གཉིད་ལོག་པ་དང་མིག་

བཅུ་མ་བ་དག་གི་མིག་བཞིན་དུ་གང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་
བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་
པ་ལས་ལངས་པ་བཞིན་དུ་སྤར་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྩ་
བ་ཅན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་བ་མ་གྲོལ་བ་ཁོ་
ནར་འགྱུར་རོ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་བོར་བ་ཅུ་མ་ལས་སྟོང་བའང་མིན་ཏེ། འདྲ་ཤེས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྤངས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟོང་བ་མེད་པར་དེ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་ཡང་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་མ་སྤངས་ན་ཆ་བ་མི་སྟོང་བ་
བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་དང་བུལ་བ་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་
པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསལ་བར་བྱའི། །ཆེར་མ་གཤོན་པར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ངས་བཤོ། །

དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་གི་དངོས་པོ་དང་གཞན་གྱི་
དངོས་པོ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསལ་བས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིད་བསྐྱུས་
ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསམ་མོ། །དེ་དེ་ལྟར་མི་སེམས་པ་ལས་སྟོན་རྣམས་པར་དཔྱོད་
པའི་དུས་ཁོ་ནར་སྒྲ་མ་བསྟན་བཀྱར་བའི་རྣལ་འབྱོར་བས་གང་སྒྲ་མའི་བྲིན་ལས་
རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟེ་སྟེ། ཆད་མ་
དང་གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆེ་དང་ཡང་དག་པར་བུལ་བ་ཉིད་གྱིས་ནི་རང་གསལ་
བའི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ནི། སྟོས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་འཁོར་བའི་

རང་བཞིན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱི་ཚོགས་དང་བྲལ་བ་ལས་མཚོགས་ཏུ་དགའ་བའི་རང་གི་
ངོ་བོ་ཉིད་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེའི་མཐུ་ལས་ཀྱི་མ་མ་
ལ་གཏི་སྤྱད་གི་རྒྱས་བ་གང་གིས་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ཡང་བདག་ཉིད་མ་རྟོགས་ཏེ། འདི་རྣམས་རྗེ་ལྷར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་རྣམ་པར་
བསམས་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་འང་དམིགས་ཏེ། དམིགས་
བ་མེད་པའི་ངོ་བོའི་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྲེལ། །

དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁོ་ན་རྫོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་བདག་དང་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ནི། བཅོམ་ལྷན་
འདས་མ་ཤེས་རབ་མ་མིང་གཞན་ཤུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །དེའི་ཆེ་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་སྦྱང་རྗེ་དག་དེའི་
བདག་ཉིད་དེ། དེའང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ཁོ་ན། སོ་སོར་སྤྱད་
དང་དེ་བཞིན་དུ། །བསམ་གཏན་སྟོག་སྟོམ་འཛིན་བ་དང་། །རྗེས་སྤྱབ་དང་ཉིང་
འཛིན་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བྱུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་འདུས་བ་བྱི་མར་གསུངས་
པའི་ཡན་ལག་བྱུག་གི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལྷར་ནི་གཞོན་ནུ་མས་བྲ་པབ་བ་ན་མཐོང་
བ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པས་རང་གི་ཡུལ་ལས་འཛིན་
བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པའོ། །དེ་ལས་བསམ་གཏན་ཏེ། དེའང་རྟོག་བ་དངོས་པོ་ངེས་པར་
རྟོག་བ་དང་། དཔྱོད་བ་དངོས་པོ་མེད་བ་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་
དཔྱོད་བ་དང་། དེ་ལྷར་དབྱེད་བ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ལ་མངོན་དུ་རྟོགས་
པས་གང་ཡིད་བདེ་བ་ཉིད་དགའ་བ་དང་དེ་ལས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལ་སོགས་

པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལྟར་གོམས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཏུ་
གཅིག་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་
རྣམས་པ་ལྟོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་མ་དང་རོ་མ་དག་ལགགས་པའི་ཀྱན་འདར་མའི་ལམ་ཁོ་
ནས་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སློག་གི་རྒྱུད་འཇུག་
པ་ནི་སློག་སྒྲིམ་པའོ། །དེ་ནས་ཀྱན་འདར་མ་ལས་བྱིར་མ་བྱུང་བར་བྱང་རྩབ་སེམས་
ཀྱི་ཐེག་ལེ་ལ་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པ་སློག་རྒྱུད་འཇུག་པ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་
ནི་འཇིན་པ་སྟེ། དེའི་ཆེའང་གཏུམ་མོ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ཆེར་འབར་ཞིང་། རི་
བོང་ཅན་ཡང་དེས་ཆེར་གཏུངས་པས་ཤིན་ཏུ་ཆེས་འཇག་གོ། །དེའི་ཆེ་དོ་རྗེ་རྟོར་
བྱའི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་མ་ཉམས་པའི་བྱང་རྩབ་ཀྱི་སེམས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་
སློགས་པའི་བདེ་བས་རྫོགས་པ་བྱི་མ་མེད་པ་ཉིད་རི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་འཇིན་པ་ལ་སེམས་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ན་མཆོད་མ་སོ་སོར་སྤང་བ་
སྒྲོན་མ་ཅན་རྫོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཐོང་བ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་རྣམས་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་ཞིང་། དེ་ལས་ཁམས་
གསུམ་པ་སྒྲོ་བ་ཞེས་བྲན་པའོ། །དེ་ནས་དེ་ཁོ་ན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་རྒྱུད་འཇུག་གི་བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་དོ་
རྗེ་འཇིན་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་
པ་གང་གི་ཆེ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ།
བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མཐོང་དག་གི་བདག་ཉིད་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་མཐོང་དག་གི་

རང་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་གསུངས་པ། འདི་དེ་
 རྣམ་འབྱོར་དམ་པ་སྟེ། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས། །གང་ལ་རྣམ་འབྱོར་པ་
 གནས་པ། །ཀུན་མཁུན་བཙུག་ལྡན་དངོས་སུ་འགྱུར། །འདི་དེ་དེ་ཉིད་དམ་པ་
 སྟེ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞི། །འདི་ཉིད་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །འདི་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་གོ། །ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་
 གསུངས་པ། མི་གང་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཙམ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་བསྐྱོས་
 པ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་ནི། །འདི་ཙམ་ཞེས་པ་བགྲང་མི་རུས། །ཉོན་མོངས་
 མེད་པའི་རིན་ཆེན་སེམས། །འདི་ནི་ནོར་མཆོག་གཅིག་ཕྱར་བརྗོད། །ཉོན་མོངས་
 བདུད་སོགས་ཆོས་རྒྱུ་ཀྱིས། །གཞོམ་དུ་མེད་ཅིང་དབྱོག་ཏུ་མེད། ཅེས་སོ། །འདི་
 ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ། འདི་དག་སེམས་ཀྱི་དག་པ་ཉིད། ཅེས་པ་སྟེ།
 འདི་རྣམས་ནི་འདི་ལོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་རྟོག་རྟེན་འཛིན་པའི་ས་ནི་
 འདི་ཁོ་ན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆུལ་ལས་འདི་བྱད་པར་
 རོ། །ཁོ་ན་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་སྟེ། དེའི་བྱད་པར་ཅི་
 ཡིན་ཞེ་ན། བྱད་པར་ཡོད་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལོ། །རི་ལྗར་དངོས་པོར་
 བ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཉན་
 རོས་ཀྱི་ཆུལ་ལ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དང་། བ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆུལ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱད་པར་ཆེན་པོ་སྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་
 བ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བ་རྣམས་བཞིན་དུ་བདེ་བ་
 ཉེ་བར་སྟོན་ན། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པས་ཅི་བྱ། །དེ་ལྟར་ནི་དགའ་བ་ལྷག་

པ་ཁོ་ན་ལས་དང་པོ་བཞི་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བརྟེན་དོ་ཞེན་བདེན་ཏེ། འདི་ལྟན་ཅིག་
སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ལ། ལས་དང་
པོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐབས་སུ་གྱུར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁབ་ཀྱི་བྱ་ག་པ་ནི་བྱ་ག་
ཞེས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་གང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་བདེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། འདི་ནི་གསུངས་མོད་འདིའི་
ཐབས་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་
བར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེའང་རིམ་པ་འདི་ཁོ་ནས་གོ་བར་
བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ་བྱང་ཆུབ་མེད་དམ་ཞེན་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་པར་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱིའང་ཅི་ལས་ཡིན། མཐར་ཐུག་པའང་ངེས་པར་ཐབས་འདི་ལ་
བསྟོས་སོ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་མཆོག་སྟེ། མན་ངག་
རིག་པ་ནམས་ཁོ་ན་བྱང་པར་འདི་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཙོ་བོར་ཡུལ་རིག་བྱ་དང་དེའི་
དབང་པོ་དང་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོང་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་དང་ཤེས་རབ་
ལྡེང་ངོ་བོར་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཏུ་གསུངས་པ། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱི་
རོལ་གྱི་ཤེས་རབ་མའི་ལུས་ཡུལ་དང་། དེ་དང་སྦྱོར་བ་ལས་ནང་གི་ལུས་དང་། ཡེ་
ཤེས་དག་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་འགྱུར་བ་དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་དང་ལྟན་
པ་ཞེས་པ་བྱད་མེད་མཆོག་མཐོང་བ་ནི་སྟོང་ཆེ་སྟེ། སྐྱག་བསུལ་དང་བུལ་

བའོ། །འབྱུང་བ་བྱམས་བ་སྟེ། བདེ་བ་དང་ལྡན་བའོ། །དབང་པོ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་
དགའ་བ་སྟེ་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྱུར་བ་ལས་བཏང་
སྟོམས་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ལུས་དང་
ཤེས་རབ་དག་སྟོང་རྩི་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དག་གོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་རྣམ་འབྱོར་
ལྡན་ཞེས་བ་སྟོང་རྩི་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་བ་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆིང་བ་མ་ཡིན་ན། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་མེད་ན་
འགྲོ་བ་འཆིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ། མཐོང་བ་ལས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཅུང་ཟད་
ལྷག་པ་ནི་དེའི་འབྲས་བུའོ། །ཀུན་གྱི་མཐའ་སྟེ་འགྱུར་བ་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་དགའ་བ་
དང་སྟོོ་བ་འབྲས་བུར་གསུངས་སོ། །ཁམས་གསུམ་བ་སྟེས་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་རྩི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གྲོལ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་བ་དགོངས་པའོ། །འདི་རྩི་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་དུ་བཀོལ་བའོ། །མདྲ་ལོ། །

༡༡། །འཕྲོ་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་ཆེན་པ་བརྒྱད་པ་འཛིན་པ་རྒྱུ་ བྱེད་པ་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ཉོན་ཅིག་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་། །དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་དང་རྣམ་འབྱོར། །ལམ་བཟང་
པོ་ཡི་རྣམ་འབྱོར་གྱི། །འཕྲོ་བ་མཛེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད། །སྒྲིང་བྱ་པོ་ནི་གང་ལེགས་
དང་། །ཡེ་ཤེས་སྒྲིལ་བྱེ་བྲག་ལས། །སྒྲིལ་དང་ཡོན་ཏན་ཅིར་འགྱུར་གྱི། །ཡེ་ཤེས་
དབང་ལ་ཉན་པར་འཆོལ། །སྟོན་ནི་འཆད་པའི་དུས་དག་རྒྱུ། །ཡང་དག་སྦྲར་བ་
མཉན་པར་གྱིས། །ལམ་བཟང་པོ་ལ་ཡིད་འོང་གནས། །ལམ་ངན་གྱིས་ནི་སྲིད་པའི་
སྒྲིལ། །ཐིག་ལེ་སྟེ་བ་སྒྱི་གཙུག་དང་། །ཐིག་དང་སྒྲ་སོགས་ན་བཞིན། །ཆུ་དང་ཆུ་མིན་
སྒྲིལ་མཆོན་ཉིད། །སྟེ་བ་ལས་ནི་འདོད་ཁམས་ལྷ། །ཐིག་ལེས་གཞུགས་ཅན་མཐོ་རིས་
ཏེ། །སྟེང་ནས་འཕྲོ་བས་སྟེང་གིས་ནི། །འཕྲོ་བ་དག་རྒྱ་རབ་རྒྱ་བརྒྱག་ །སྒྲ་གནས་
གཞོད་སྒྱིན་གནས་སུ་སྟེ། །ན་བ་དག་ནི་འགྲུབ་པའི་ལྷ། །གལ་ཏེ་ཐིག་ལས་ཡེ་ཤེས་
འཕྲོ། །ཐི་རྣམས་ཀྱི་ནི་བདག་པོར་འགྱུར། །སྲིད་པའི་སྒྲིལ་ལས་ཡི་དུགས་འགྱུར། །དེ་
བཞིན་ཆུ་ལས་དུད་འཕྲོ་སྟེ། །ཆུ་མིན་གྱིས་ནི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད། །

རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན། །སྲིད་པ་འཕྲོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི། །སྒྲིལ་བྱེ་བྲག་ལས་
འཕྲོར་པའི་བྱེ་བྲག་རྒྱ་འགྱུར་བས། །འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ན། །མཆོན་མ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། །རྣམ་འབྱོར་པས་རིམས་ལ་སོགས་པས་མ་འཕོག་པར་སྒྲིལ་དང་པར་ཅན་ལས་

ཕྱིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། འཕོ་བའི་སྒྲོང་བ་བྱས་ཏེ། སྒོ་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་
བཀག་ནས་ནི། སྒོན་དུ་བུམ་པ་ཅན་ནི་བཅུམ། །རྒྱས་པ་ལྷ་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི། སྒོ་
ཡི་བྱ་གར་བསྒོམ་པར་བྱ། །དེ་ལ་འོག་གི་སྒོ་རུ་ནི། །རྒྱ་ཡི་ས་བོན་དཀར་པོ་བསམ།
རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་སྒོ་རུ་ནི། །མེ་ཡི་ས་བོན་འབར་བ་སྟེ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཏུ་མཉམ་གཞག་
པས། །དབྱགས་ནི་སྒོན་བཞིན་བསྒོམ་པར་བྱ། །ལུས་ནི་རྒྱང་གི་མདོག་ཏུ་སྟེ། །རྒྱང་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམ་པར་བྱ། །དེ་ཡི་རྩ་བར་རྒྱང་ཡིན་ཏེ། །རྒྱང་གི་རྩ་བའི་ས་བོན་
ནོ། །

ཐིག་ལེ་སྒྲ་དང་ལྷན་པ་ནི། །མེམས་གྱི་ས་བོན་འབྲེན་པར་བྱེད། །རྩི་རྩེའི་ས་
བོན་བྲག་པོ་ནི། །ལུགས་ཀྱུ་རུ་ནི་སྒྱར་བར་བྱ། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་གནས་དང་ནི། །གནས་
བརྩུ་ལས་ནི་བྲག་པོ་བྲངས། །གནས་གང་ནས་ནི་གོང་མའི་གནས། །ཆེགས་དགུ་
ལས་ནི་སྟེང་དུ་སྟེ། །སྒྲིན་མའི་ས་བོན་སྟེང་དུ་འདེགས། །ཡི་གེ་བྱེད་དང་གཉིས་གྱིས་
སྒྱར། །ང་རོ་བྲག་ཏུ་བརྒྱུད་བྱ་བ། །བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་མའི་ས་བོན་ལ། །བྲག་པོའི་སྟེ་ནི་
བྲག་པོ་ཉིད། །དང་པོ་དང་པོ་བྱེད་བྱེད་སྒྱར། །འོག་ཏུ་རྒྱང་གི་ས་བོན་ཏེ། །རྒྱང་གི་ས་
བོན་ལྷན་པ་ཡི། །རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམས་ནས་སྟུ། །སྒྲ་ཡིས་སྒྲ་ནི་འཕྲུལ་བར་
བྱེད། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་གནས་ནས་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་དེ་ནས་མཆོག་ །རྒྱལ་འབྲོར་
པ་ཡིས་བྱེན་དུ་ནི། །རྩ་བར་བྱེད་ནི་སྒྱར་ཏེ་ལུལ། །ཆེགས་དགུ་ལས་ནི་ཡར་
འདེགས་ན། །མདོ་ལས་འཕོ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཉིན་རེ་བྲམ་ཟེ་གསོད་པ་
དང་། །མཆོམས་མེད་ལྷ་ནི་བྱེད་པ་དང་། །རྒྱ་འཕྲོག་གིས་ནི་ལྟོ་འབྲིད་པའང་། །ལས་
འདི་ཡིས་ནི་དགང་འགྱུར་ཏེ། །སྟིག་པས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས། །སྟིད་པའི་སྒྲོན་

ལས་རིང་དུ་འགྲོ། །འདི་ལྟར་འདམ་ནས་སྐྱེས་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཅི་མེད་ཡིད་འོང་བ། །¹དེ་
བཞིན་ལུས་ཀྱི་འདམ་ལས་ནི། །ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ནི་འོད་བཞིན་འགྲོ། །དུས་ལ་བབ་ནས་
འཕོ་བྱ་སྟེ། །དུས་མིན་ལྷ་རྣམས་གསོད་འགྲུར་བས། །ལུས་ལ་མཆན་མ་ཤེས་བྱས་
ལ། །ཁྲོ་དང་ལྷན་པས་སྦྱོར་བ་བཅས། །རྣལ་འབྱོར་བསྐྱབ་པའི་བྱད་པར་གྱིས། །དེ་
ཉིད་རི་བཞིན་དོ་རྩེ་ཉོན། །སྟོན་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ནི། །མཉམ་ཉིད་
སེམས་ཀྱིས་བསྟོམ་པར་བྱ། །སྦྱིང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱས་གནས་པར། །སངས་
རྒྱས་ལྷ་ཡི་ས་བོན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོད་ཟེར་འབར་བས་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
བསམ་པར་བྱ། །སྟོན་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་ལྷན། །སྟོན་བཞིན་དུ་ནི་སྦྱོར་བ་
ཡིས། །གཟུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱ། །ཁྲོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱས་སུ་
ནི། །རྩྱུ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་པར་བསམ། །

ས་བོན་གཟུགས་ནི་ཡོངས་བབྱང་བས། །བརྒྱའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་
ཡི། །ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགོ་དེ་ཉིད་བསམ། །ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ནི་བྱག་བ་སྟེ། །སྟོན་
གསུམ་ཅོད་བན་གྱིས་ནི་བརྒྱན། །བཞད་དང་ཁྲོ་དང་སྟེག་པའི་ཉམས། །རྒྱན་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་སྐྱབས། །ཀྲུ་རྒྱ་བ་ལྷ་བུའི་མདོག་ །ཤིན་རྒྱ་མཛེས་པའི་ན་བཟས་
བརྒྱན། །སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་གནས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་སྟོན་རྣམས་
རྣམ་པར་སྟོ། །གཡས་ནས་མདའ་ནི་གསོར་བ་དང་། །དེ་བཞིན་གཉིས་པས་ལྷགས་
ཏུ་སྟེ། །གསུམ་པ་ན་ནི་དོ་རྩེ་གསོར། །གཡོན་པ་སྟེགས་མཛུབ་ཞགས་པ་
དང་། །གཉིས་པ་དབག་བསམ་ལྷག་མ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གསུམ་པ་གོ་ཆའི་གཞུ། །འོད་

ཟེར་སྒྲ་ཆོགས་འབར་བ་དང་། །དབུགས་ནི་མི་གཡོར་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞུ་ལི་ཀླ་ལི་
རབ་སྒྲོར་བའི། །ས་བོན་རི་བཞིན་བཏུས་པ་ལས། །བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་ཡི་ཡི་གེ་ནི། །ས་
བོན་དམ་པ་དགོད་བྱ་སྟེ། །འོད་ཀྱི་སྒྲར་བ་དཀར་པོ་ཅན། །ཆུ་ཤིང་མེ་ཉོག་བརྒྱ་
ནི། །སྤྱིང་གའི་སྒོ་སྤྱིས་གནས་སུ་སྟེ། །དེ་དབུས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་བཅས། །མི་གཡོ་
འཆེ་བ་མེད་པར་ནི། །དངོས་པོ་བསྒོམ་པས་བསྒོམ་པར་བྱ། །དེ་ནས་ཕྱི་རོལ་སྒྲོར་བ་
ནི། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་གཟུང་བར་བྱ། །སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་བསྒོམ་པ་ལས། །ཕྱི་
རོལ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་མེ་ཡིན་ནོ། །མེ་ཡི་དབུས་སུ་ཉི་མ་
ལས། །ཞུ་ལི་ཀླ་ལིར་ལྡན་པ་ཡི། །ས་བོན་དམར་པོར་བསམ་པར་བྱ། །

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བྱད་པར་དུ། །འབྲུང་དང་འཇུག་པ་བཞུས་པར་
བྱ། །འབྲུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ས་བོན་ཏེ། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་བསྐྱུན་པར་བྱ། །འཇུག་པས་
སྤྱིང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ། །མེ་ཉོག་ལྟ་བུར་བསྐྱུན་པར་བྱ། །འབྲུང་དང་འཇུག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས། །འབྲུང་དང་མི་འབྲུང་བཞུས་པར་བྱ། །བདག་ཉིད་ཕྱི་རོལ་བྱ་བ་ལ།
མཆོན་ཉིད་མཆོན་པར་བྱ་བ་ནི། །འབྲུང་དང་འཇུག་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིས། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཉམ་བསྒོམ་པ། །མཉམ་གཞག་དང་པོར་བསྒོམས་ན་ནི། །འགྲུབ་འགྱུར་འདི་ལ་ཐེ་
ཆོམ་མེད། །སྒྲུབ་པ་པོས་ནི་རྣམ་སྒྲུལ་བའི། །ཕྱི་རོལ་ལུས་ལ་དེ་ནས་ནི། །གཞན་
ཀྱིས་སེམས་ནི་རྗེས་བསམས་ལ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །བསྒོམ་དང་
བཞུས་པའི་བྱད་པར་གྱིས། །ཤིན་ཏུ་མཉམ་གཞག་སེམས་ཀྱིས་ནི། །བཟང་པོའི་
ལམ་གྱིས་རྣམ་བསམས་ན། །འགྲུབ་འགྱུར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་
གཟུགས་གྱུར་ནི། །མེ་མར་ལྟ་བུར་བསམས་ནས་སྟ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་ལས་

ནམས་བྱ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་དེ་ཉིད་ནི། །འདིར་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ཡིན། །སེམས་ནི་ཤེལ་དང་འབྲ་བ་གནས། །མེ་མར་ལྟ་བུར་བསམ་པར་བྱ། །སྒྲོས་པ་
ཀུན་ལ་དམིགས་ནས་ནི། །སྒྲོས་པས་སྒྲོས་པ་མེད་པར་བྱ། །རྣལ་འབྱོར་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡིས། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཏང་། །ཀྲི་བཙུག་ལྟ་བུར་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་དག་ལགས། །བཀའ་སྒྲུལ་བ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྟར་གསུངས་
ཏེ། །ལྟ་ནམས་ཡེ་ཤེས་གསལ་བ་ཡིན། །ལྟ་མིན་ཡེ་ཤེས་ཁྱོ་བོ་འོ། །

ཡི་དྲགས་ཡེ་ཤེས་ཞན་པ་སྟེ། །དཔྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འཇིགས་པས་
གཞོན། །བྱོལ་སོང་ཡེ་ཤེས་སྒྲུན་པ་སྟེ། །བརྟན་པ་ནམས་ནི་སེམས་མེད་
པའོ། །སྒྲུགས་ཤིང་སྒྲེན་པས་གིབ་པ་དང་། །བྱིས་པའི་ཤེས་པ་ཞན་པ་ཅན། །རྣལ་
འབྱོར་བསྟན་བཙུག་བྱུང་པར་གྱིས། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཤེས། །སྐྱེ་བ་བྱེ་བ་
སྟོང་བྲག་ཏུ། །ང་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་ཡིན། །དེ་བས་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་བཙུག་
ལ། །འབད་དེ་དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ། །གར་གྱི་གནས་དང་མཚུངས་པ་ཡི། །བྱི་རོལ་
བསྟན་བཙུག་སུན་འབྱེན་བ། །རྣལ་འབྱོར་བསྟན་བཙུག་མཛུངས་འབྲངས་ནས། །སྟོད་
དང་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། །སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་སྟོང་པོ་མཆོག། །རྣམ་འབྱོར་མཛུངས་
པ་བྱོད་ལ་བཤད། །ཀུན་ཏུ་ཁ་སྐྱོར་ལས་བྱུང་བ། །སྐྱ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ། །བརྟག་པ་བརྟུན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའོ། །མཛྲ་ལོ། །

༡༡། །རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
གསེར་གྱི་སྒོ་འབྱེད་པ་བཟུགས་སོ། །

༡༡། །རྒྱད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་བརྒྱད་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། རྣམ་
ཤེས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་
ལྷ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་ཞབས་གྱི་བསྐྱོ་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་རྒྱུ་པོ་
དང་། །ལམ་འདིའི་ལྷ་མཆོག་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་དང་། །འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མའི་
ཞབས་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆའ། །རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་གདམས་ངག་ནི། །ལྷགས་
འདི་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པོ་ཞེས། །བྱང་སྟོགས་འདི་ན་ཤིན་ཏུ་མང་མོད་གྱུར། །རྒྱད་
དོན་རྗེ་བཞེན་བཤད་པ་ཉུང་མཐོང་ནས། །དོན་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དོན་རྗེ་གདན་བཞེ་
དང་། །སྒོམ་འབྱུང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་གྱི་ལུང་རྣམས་གྱི། །གནད་ཀྱིན་བསྐྱུས་ནས་ཁ་
སྐྱོར་རྒྱད་གྱི་དོན། །རྒྱད་སྡེའི་མཐར་མོན་གདམས་པའི་མཛོད་གྱུར་བ། །མཁས་པ་
འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པ་ཡི། །རྒྱ་ཆེར་འབྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་
ནི། །བཤད་གྱིས་འཕོ་བའི་གནས་ཀྱིན་ཤེས་འདོད་པའི། །རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་
གྲུས་པས་མཉན་པར་གྱིས། །དཔལ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་བའི་རྒྱད་གྱི་བརྟག་པ་
བརྒྱད་པའི་རབ་བྱེད་པ་གསུམ་པ། །སྤྲ་སྟེགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་

ཞེས་བྱ་བ་འཕྲོ་བའི་རབ་བྱེད་ལ་གཉིས། རབ་ཏུ་བྱེད་བ་དངོས་བཤད་བ་དང་། རབ་
 ཏུ་བྱེད་བའི་མཆེན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་བར་བཤད་བ་དང་། རོན་
 བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕྲོ་བའི་ཚུལ་བཤད་བ་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་བྱེད་བར་བསྟན་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། འཕྲོ་བའི་མཆེན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་བ་དང་། འཕྲོ་བའི་ལམ་ཉིད་
 བཤད་བ་དང་། ཞར་ལ་གྲོང་འབྲུག་དང་ཆར་བཅད་རྗེས་འཛིན་བསྟན་བ་དང་། རོན་
 བསྟུས་ཏེ་བསྟན་བ་དང་། འཕྲོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གང་གི་དོན་དུ་གསུངས་བ་བསྟན་
 པའོ། །

དང་པོ་ལ་བྱུག །འཕོ་བའི་གདམས་པ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་དང་། རོན་དེ་ལྷས་
བ་དང་ལན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་མེདས་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་བསྟན་པ་དང་། ཡི་གེ་བྱེད་དང་གཉིས་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་
དང་། འཕོ་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་དང་། འཕོ་བའི་དུས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྐུགས་སྟོན་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་དུ་བསྟོན་པ་ནི་འཕོ་བའོ། །དེའི་རྣལ་
འབྱོར་ནི་དེའི་དོན་དུ་འབྱུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མོ།¹ ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་མཆོན་ཉིང་
དེ་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་པོའི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་སྟོང་
པོ་ཞེས་པོས་ནས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཟང་པོའི་ལམ་གྱིས་ཏེ་འཕོ་བའི་
ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་དེ་བསྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རིག་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་མངའ་ས་པར་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཁྱོད་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །འཕོ་བའི་

1 卅

རྒྱལ་འབྲུག་འདི་གཤམ་རྩི་གཤམ་དམར་པོའི་རྒྱུད་ནས་མདོར་བསྐྱུས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ནས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ། གསང་འདུས་ལ་སོགས་པ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་མི་གསལ་ལོ། །རྒྱལ་འབྲུག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དོ་རྩི་གནད་བཞི་དང་། ལུག་མོང་གི་བཤད་རྒྱུད་སྐྱུ་ལྷོ་དང་། བདེ་མཆོག་གི་སྐོས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུད་ཐོམ་འབྲུང་རྣམས་ནས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འཕོ་བའི་སྤྱི་ཁོག་གི་གནད་རྣམས་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་ལུག་པར་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་འཕོ་བའི་རྒྱལ་འབྲུག་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་སྤྱོད་པ་དང་། དེམས་དང་དུག་འཛོམས་པ་དང་། གཏུམ་སོ་སྤར་"ནས་¹དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་གང་ལ་གསུངས་པའི་གང་ཟག་ནི། རབ་ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། འབྲིང་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། ཐ་མ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས། སྤྱི་མ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱ་བ་མིན་ཡང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཕོ་བའི་རྒྱལ་འབྲུག་གསུངས་པ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ན་ཡོད་ལ། གཞན་ནི་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། སྟོན་པ་ལ་ཁུ་བ་འབྲུལ་བ་དང་། ཁུས་པའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་དང་། འཆི་ལྟས་ཀྱི་མཆོན་མ་བསྟན་པ་དང་། འཕོ་བའི་རྒྱལ་འབྲུག་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་འཕོ་བའི་སྐོར་རྣམ་དགུ་ནི་རྩི་ལྟ་ལགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཉེ་རྣམ་ཤེས་འཕོ་

1 ས

བའི་སྒྲོ་ཡི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། བདེ་འགྲོར་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རན་འགྲོར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་རྩི་ལྟ་བུ་ལགས་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་སྒྲོན་པ་ལ་བོས་ནས་བདག་ཅག་རྣམས་ཉན་པར་འཆའ་བ་སྟེ་འདོད་དོ་ཞེས་ཞུས་སོ། །རྟོ་རྩི་མཁའ་འགྲོ་ལས། ཞུ་བ་འདི་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་དེའི་འོག་དུ་སྤར་ཀྱི་བཤའ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །འཆི་རྟགས་བྱུང་ནས་བསྒྲོག་ཐབས་བྱས་ཀྱང་མ་བསྒྲོག་པའི་དུས་སུ་སློག་ནི་འཆད་པ་སྟེ་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ཡང་དག་པ་སྟེ་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་རབ་དུ་སྒྲོར་བ་སྟེ་རྩིས་སུ་སྐྱབ་པ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་རྟོ་རྩི་པོ་ལ་ཉན་པར་གདམས་སོ། །འདི་ནི་དུས་སུ་ཞེས་གསུངས་པས། སྤར་བཤའ་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན། འཕོ་བའི་སྒྲོན་ནས་སློག་འདོར་བའི་དུས་ཡིན་གྱི་འཆི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པའི་སློག་ཆད་པ་ལ་མི་བཟུང་སྟེ། དེ་ནི་འོག་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་འགྱུར་གཞན་ལས། སློག་ནི་ཆད་པའི་དུས་དག་ཏུ། །ཡང་དག་སྒྲོར་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། འགྱུར་གྱིས་མ་ཐོན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ལན་སྒྲོན་པ་ན། ཐོག་མར་སྒྲོ་དགུ་དང་། དེ་ནས་འཕོ་བའི་སྒྲོན་ཡོན་སྒྲོན་པ་ནི། འཕྲོག་འགྱུར་ལས་ལེགས་པའི་ལམ་ནི་མངེས་པའི་གནས། །རན་པའི་ལམ་ཡང་སྒྲོན་རྣམས་ཉིད། ཅེས་འབྱུང་བ་ལ། འགོས་འགྱུར་ལས། ལམ་བཟང་པོ་ཡིས་ཡིད་འོང་གནས། །ལམ་རན་གྱིས་ནི་སྤྲིད་པར་སྒྲོན། །ཞེས་འབྱུང་བ་བདེ་བས་སྒྲོ་བཟང་པོ་ནས་འཕོ་བའི་ལམ་བཟང་པོ་ཡིས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་ཏེ་བདེ་འགྲོར་སྒྲུབ་དང་། འཕོ་བའི་སྒྲོ་རན་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་སྤྲིད་པར་སྒྲོན་

1 རྒྱུན

ནི་རན་འགྲོ་གསུམ་དུ་སྦྱག་བསྐྱེད་བར་གནས་པའོ། རྣམ་ཤེས་འཕོ་བའི་སྐྱོད་དབྱུག་གི་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལྟེ་བའི་སྐྱོའི་མཆན་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་ཡང་སྐྱོའི་
མཆན་ཉིད་ཅེས་སྦྱར་རོ། རྟེན་གྱི་སྐྱོ་ནི་སྦྱི་གཙུག་དང་། ཐིག་ལའི་སྐྱོ་སྦྱིན་མཆོམས་
དང་། ཐིག་དག་དང་སྐྱའི་སྐྱོ་གཉིས་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྤྱད་པའི་སྐྱོ་ཞེས་
བ་ཁའི་སྐྱོ་ལ་བཤད་རོ། རྣ་བ་དག་གི་སྐྱོ་ནི་རྣ་བའི་བྱག་པ་གཉིས་སོ། བརྒྱད་པའི་སྐྱོ་
ནི་གཅི་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱོའོ། བརྒྱད་བ་མིན་པའི་སྐྱོ་ནི་བཤད་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱོའོ། ཐིག་
དང་རྣ་བ་དང་སྐྱ་ལ་བྱག་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱོ་དབྱུར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱོ་རེ་རེར་
བྱའོ། སྦྱིན་དབྱུས་ཀྱི་ཤ་དང་པགས་པ་ལ་བྱག་པ་མེད་ཀྱང་རྩས་པ་ལ་བྱག་པ་ཡོད་
པས་སྐྱོར་བཞག་སྟེ། སྦྱི་གཙུག་བཞིན་ནོ། །

སྐྱོ་དེ་དག་ནས་འཕོས་པས་འགྲོ་བ་གང་དུ་སྦྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། ལྟེ་བའི་སྐྱོ་ནས་
རྣམ་ཤེས་འཕོས་པས་འདོད་པ་ཅན་ཏེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་ཏེ་ལྷར་སྦྱེའོ། ཐིག་
ལའི་གནས་སྦྱིན་མཆོམས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོས་པས། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་
ལུས་ཅན་གྱི་ལྷར་སྦྱེའོ། འདིར་འགྲོ་ག་འགྱུར་ལས། ལྟེན་ནི་ལྟེན་དུ་གནས་པ་
ཡི། འགྲོ་དང་འོང་བར་ཡོངས་སུ་གྲགས། ཞེས་འབྱུང་ལ། འགོས་འབྱུར་ལས། ལྟེན་
ནས་འགྲོ་བ་སྟེན་གྱི་ནི། འགྲོ་བ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་བརྟག་ཅེས་གསུངས་པའི་འབྱུར་བྱི་
མ་ལེགས་ཏེ། རྩི་རྩི་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱང་། ལྟེན་ནས་འགྲོ་བ་སྟེན་གྱི་ནི། ལྷར་དུ་
འགྲོ་བ་བྱེད་པར་འབྱུར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མན་ངག་སྟེ་མ་དང་། རྩི་རྩི་མཁའ་
འགྲོའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འོང་བ་ཞེས་པ་མི་འབྱུར་བར་སྟེན་ནས་ཏེ་སྦྱི་གཙུག་

གསེར་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ཤེས་འཕྲོ་བ་པས། སྒྲིང་གི་འགྲོ་བ་¹སྒྲིང་གི་འགྲོ་བ་པར་ཅན་
དུ་སྒྲིང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིང་གི་འགྲོ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་རྒྱུ་ཤེས་སུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྲོ་བར་མན་སྒྲིང་
ལས་བཤད་དོ། །འོ་ན་སྒོ་མ་འབྱུང་ལས། སྒྲིང་གིས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྒྲིང་། །དེ་
ནི་བཟང་པོར་འགྲོ་དགེ་ལོ། །ཞེས་གསེར་གྱི་སྒོ་ནས་འཕྲོ་བ་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་
སུ་སྒྲིང་བར་བཤད་ཅིང་། ཞལ་ལུང་ལས་གྱང་། སྒྲིང་གཙུག་ཡེ་ཤེས་འཕྲོ་བ་
ན། །གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྒྲིང་བར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་གསེར་གྱི་
སྒོ་ནས་འཕྲོ་བ་གྱང་། སྒྲིང་གི་སྒྲིང་པའི་རྒྱུ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྒྲིང་བར་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན།
སྒྲིང་མེད་དེ་འདིར་སྒོ་འདི་ནས་འཕྲོ་བ་ན་འདིར་སྒྲིང་ཞེས་བཤད་པ་རྒྱུ་ཤེས་ནི། འཕྲོ་བ་
བསྒྲིལ་ས་པའི་འབྲས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་དན་པ་
གསུམ་ནས་འཕྲོ་བ་ན་དན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྲིང་བར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞི་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་གཞག་བསྒྲིང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་
ཁམས་སུ་སྒྲིང་ན་སྒྲིང་གཙུག་ནས་འཕྲོ་བ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲིང་ན་སྒྲིང་དུས་
ནས་རྒྱུ་ཤེས་འཕྲོ་བ་སོགས་བསྒྲིང་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲིང་གཙུག་ནས་རྒྱུ་ཤེས་འཕྲོ་བ་
ཆོད་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲིང་བར་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཕྲོ་བ་སྒྲིང་ས་ནས་སྒྲིང་
གཙུག་གསེར་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ཤེས་འཕྲོ་བ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སུ་
སྒྲིང་བར་སྒྲིང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །སྒྲིང་སྒོ་གཉིས་དག་ལས་རྒྱུ་ཤེས་འཕྲོ་བ་
པས། གཞོད་སྒྲིང་དུ་སྒྲིང་བར་འབྱུང་ལ་ན་པའི་སྒོ་གཉིས་དག་ལས་རྒྱུ་ཤེས་འཕྲོ་བ་

1 ལྷ

ན་ཐུབ་པའི་ལྷར་སྐྱེ་བར་འདི་དང་དོན་རྩི་མཁའ་འགྲོར་བཤད་ལ། ཞལ་ལུང་ལས་རིག་
པ་འཇིན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྣོ་མ་འབྱུང་ལས་མིའམ་ཅིར་སྐྱེ་བར་བཤད་
དོ། །གལ་ཏེ་མིག་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགྲོ་བ་སྟེ་འཕོས་ན། མི་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བར་འདི་དང་དོན་རྩི་མཁའ་འགྲོ་དང་། གདན་བཞི་དང་རྣོ་མ་འབྱུང་དང་
ཞལ་ལུང་རྣམས་ལས་བཤད་ལ། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། མིག་ནས་མིའི་འགྲོ་བར་
དོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྷར་ན་རྒྱལ་པོ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས། མིའི་འགྲོ་བ་སྐྱི་ལ་
བཤད་དོ། །སྤྱིད་པའི་སྐོ་ལས་རྣམ་ཤེས་འཕོས་ན་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
གཅི་བ་བྱི་ཚུའི་ལམ་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོས་ན་བྱོལ་སོང་སོགས་སུ་སྐྱེ་ལོ། །བརྟུང་བ་
མིན་པ་བཤད་པའི་ལམ་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོས་པས། ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཔྱལ་བ་
བརྒྱད་དུ་ནི་སྐྱེ་ལོ། །དེ་ལྷར་ན་སྐྱི་གཙུག་གསེར་གྱི་སྟོན་རབ་པོ། །སྤྱིན་མཆོམས་
དང་མིག་དང་ན་བ་དང་སྣ་དང་ལྟེ་བའི་སྟོ་ལྟེ་ནི་འབྲིང་པོ་ལོ། །བཤད་གཅི་དང་ཁའི་སྐོ་
གསུམ་ནི་སྟོ་ཐ་མའོ། །ཆ་དཔྱལ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འདི་དང་གདན་བཞི་ལས་
བཤད་ཀྱི། དོན་རྩི་མཁའ་འགྲོ་དང་རྣོ་མ་འབྱུང་དང་ཞལ་ལུང་ལས་དཔྱལ་བ་སྐྱི་ལ་
བཤད་དོ། །ལྷ་མ་ཡིན་མ་བཤད་པ་ནི། གཞུང་གཞན་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་དུད་
འགྲོར་བཤད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་ལྷ་དང་འགའ་ཞིག་
དུད་འགྲོར་བལྟས་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོངས་པ་འབྲལོ། །རྩི་ལ་འདི་དང་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མངལ་སྐྱེས་རྣམས་ལ་དང་པོར་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཁྱེད་གྱི་
དབུས་གང་དུ་ཞུགས་པའི་གནས་དེ་ཕྱིས་སྤྱིང་གར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་འདོར་བ་ན་
སྤྱིང་ག་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོ་བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོ་

བ་ན་སྟོང་ག་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོ་བ་ཡིན་ཡང་། ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་སོ་སོ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
རྣམ་ཤེས་འཕོ་བ་ན། འདི་ནས་གསུངས་བ་བཞིན་ཏུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མཛོད་
འགྲེལ་ལས། འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་བ་འགག་ཅེས་ངེས་
བའི་ལན་ཏུ་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ནི་ཡིད་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་མོད་ལ་
འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་དེ་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ནི་འདིར་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱེས་འཆི་བའོ། །རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ནི་སྦྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་
གྱིས་འཆི་བའོ། །

གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་འཆི་ན་ངན་སོང་ཏུ་སྦྱེ་ན་རྒྱུ་བ་དང་། མིར་སྦྱེ་ན་ལྟེ་བ་
དང་། ལྟར་སྦྱེ་བ་དང་དག་བཅོམ་བ་འཆི་ན་ནི་སྟོང་གར་རྣམ་ཤེས་འགག་གོ་ཞེས་
གསུངས་བ་དང་། འདིར་བཤད་བ་མི་མཐུན་བ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མཛོད་ལས། རྒྱུ་
བ་དང་། “ལྟེ་¹བ་སྟོང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཡིད་འཕོ་བའི་དོན་ནི།
འགྲེལ་བ་ལས་གནས་དེ་དག་ཏུ་ཡིད་འགགས་པའི་དོན་ཏུ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་ལུས་
ཀྱི་དབང་པོ་མ་ལུས་པར་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་འགགས་པའི་སྟོབས་
གྱིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགགས་པར་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་བ་ལྟར་ཡིན་པས།
གང་ཏུ་ལུས་དབང་འགགས་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགག་ཚུལ་སོ་སོ་བ་སྟོན་བ་
ཡིན་གྱི། གནས་དེ་དག་ནས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕོ་བར་སྟོན་བ་མིན་པས་འགལ་
བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྟོ་རྟེ་སྟོང་པོ་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས། སྒར་བཤད་བ་

དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཕྱིར་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མཆན་ཉིད་ནི་རྣམ་ཤེས་འཕོ་བའི་སྒྲིའི་བྱང་
པར་ཉེ། མཆོག་དཔལ་ལས་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་དན་འགྲོའི་འཁོར་བའི་སྒོ་མཆོག་དཔལ་
གྱི་བྱང་པར་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་འབྱོར་པས་ནི་མཉམ་
པར་བཞག་པས་ཉེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལས་གཞན་མེད་པར་སྒོ་མཆོག་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོ་
བའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །སྤང་ཕྱིར་ཞེས་པ་འབྱུར་གཞན་ལ་མེད་ཅིང་།
མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་དེའི་དོན་མ་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ནི། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་སྟེ་དུས་ཐོབ་
པ་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བའི་མཆན་མ་སྟེ་འཆི་ལྟས་རྒྱུད་རྣམས་ལས་བསྟན་པ་ཉིད་ཤེས་
པར་བྱའོ། །འདིར་འཕོ་བ་ལ་འཕོ་བའི་དུས་ལ་མ་བབ་པར་འཕོས་ན། ཉེས་དམིགས་
ཆེན་པོ་གསུངས་པས་དུས་ངེས་པ་གཤམ་ཆེ་ལ། དེ་ལ་ཡང་འཆི་ལྟས་བྱུང་བ་ལ་འཆི་
ལྷུ་བྱས་པས་སྒྲོག་མི་རུས་ན། འཕོ་བ་བྱེད་པས་འཆི་ལྟས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་གསུམ། ཕྱིའི་འཆི་ལྟས་དང་། ནང་གི་འཆི་ལྟས་དང་། འཆི་བ་སྤྱི་བའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒོ་མ་འབྱུང་ལས་རྒྱུ་མཐེལ་དག་ཏུ་སྤྱག་པ་དང་། །གང་ཆེ་ལྟེ་
བར་སྤྱག་སྟམ་གྱུར། །དེ་ཆེ་ཉི་མ་གསུམ་པ་རོལ། །ལྷ་ཡི་གོང་དུ་འགྲོ་བར་
འགྱུར། །བཤད་གཅི་ཟག་པའི་དུས་དག་ཏུ། །དུས་མཚུངས་སྲིད་པ་བྱུང་གྱུར་ན། །དེ་
ཉིད་ཀྱི་ནི་དུས་ཆོད་ལ། །ལོ་གཅིག་གིས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །ཉུགས་དང་ན་ག་
མཉམ་སྦྱོར་བའི། །བར་དང་ཐ་མར་སྲིད་པ་བྱུང་། །དེ་ཆེ་དུས་མཚུངས་སྒྲོ་བ་
ན། །ངེས་པར་འཆི་བ་དག་ཏུ་འགྱུར། །སྤྱིང་ག་སྒྲོག་མའི་དུས་དག་ཏུ། །གང་ཆེ་
དུས་མཚུངས་ཟུག་གཟེར་བྱུང་། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་མི་བརྟེན་ན། །ཕྱོགས་གསུམ་ ཆ་ཅིང་
གསུམ། གྱིས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །མིག་གཡོན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་བརྟན་ནི། །གང་

ཞིག་མེ་ལོང་ལ་མ་མཐོང་། །གལ་ཏེ་སྒྲིག་པར་མི་བྱེད་ན། །ཞག་བདུན་ནས་ནི་རེས་
པར་འཆི། །རྒྱ་བའི་རྩ་བ་ །གཉིས་དང་། །སྤྱི་དཀྱིལ་རྣམས་སྤྱི་ལྷག་
གཟེར་ནི། །བཞི་པོ་མཚུངས་པར་གཟེར་བྱུང་ན། །དེ་ཆེ་འབྲེལ་དུ་འཆི་བར་
འགྱུར། །སྒྲོ་བྱར་དུ་སྒྲེས་ཆོན་པོ་དང་། །རིད་དང་སྒོ་དང་འཛིགས་པས་
འབྲུགས། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་མི་བརྟེན་གང་། །དེ་ནི་ལོ་ཡིས་འཆི་བར་འགྱུར། །དཀར་
པོ་ཡི་ནི་ཆོས་གཅིག་ལ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་བ་ནག་པོར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་སྒྲ་བ་བྱུག་གིས་
འཆི། །དམར་པོས་ནད་འབྱུང་མཆོན་པ་སྟེ། །རྟག་ཏུ་འཛག་པའི་མིག་དང་
ལྷན། །གཟུགས་ལ་བལྟས་ཀྱང་རྣམ་པར་འབྲུགས། །གང་ཞིག་མེ་ལོང་ཆུ་ལ་ཡང་། །རང་
གི་གྲིབ་མ་མ་མཐོང་དང་། །མཆོན་མོ་དབང་པོའི་གཞུང་དང་ནི། །ཉིན་མོ་སྐར་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་། །སྤྱི་མེད་པར་ནི་སྒྲོ་བྱུགས་སྤྱི། །རྟེན་པའི་སྒྲིག་འགྱུ་མཐོང་བ་
དང་། །ཉིན་པར་གྲིབ་མའི་ལམ་ །དགྲ་ཆོག་པས་ །མཐོང་དང་། །སྐར་མ་དཔལ་ལྷན་བར་གྱུར་བ་
དང་། །རང་བ་བྱ་རྟག་མ་བྱ་རྣམས། །གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མཐོང་བ་དང་། །སྒྲ་བ་གཉིས་
དང་ །དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། །ཉི་མ་གཉིས། །དེ་བཞིན་རང་གི་མགོ་པོར་འབར། །ཤིང་རྩ་
རི་ཡི་རྩ་མོ་ལ། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་མཐོང་བ་དང་། །ཡི་དྲགས་ཤ་ཟ་མཐོང་
བའོ། །གཞན་ཡང་འཛིགས་སྤྱི་བྱུང་བ་མཐོང་། །སྒྲོ་བྱར་དུ་ནི་རབ་ཏུ་འདར། །ཡང་
དང་ཡང་དུ་བརྒྱལ་བ་དག་ །དེ་རྣམས་ལས་གཅིག་ །མཐོང་བར་གྱུར་ནའང་གཅིག་སྤྱེད། །སྒྲ་
བའི་ཁོངས་སྤྱི་འཆི་བར་འགྱུར། །སྒྲ་བ་རི་སྤངས་པ་དང་། །ཉི་མ་འོད་ཟེར་དང་བྲལ་
བ། །མཆོན་མོ་ཉི་མ་ཉིན་མོ་སྒྲ། །དེ་བཞིན་རང་ །སྤྱི་རབ་གི་མིག་ །གི་འཛེན་བྱེད་
འབར། །སྐར་མ་ལྷན་པོའི་ཆད་དང་ནི། །རྒྱ་མཆོ་ཡང་ནི་ཆུ་པོ་བཞིན། །བཤང་དང་

གཅི་བའི་དུས་དག་ན། །མཚུངས་པར་ཁུ་བ་ལྷུང་གྲུང་བ། །གཡ་ཏེ་ཆོས་ལ་མི་བརྟེན་
ན། །ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །འཆི་ཆུ་ལས། དེར་ཡང་ཞེས་བའི་གོང་དུ། ལྷ་རྩིའི་ཡང་ན་
ཕྱི་རྩོམས། །རྒྱ་ཐེང་དག་ལ་ལྷན་རིང་དུ། །དཔུང་བ་བརྒྱུང་བའི་གྲིབ་མ་ལ། །བལྟས་ཏེ་འུམ་གྲིས་མཁའ་ལ་བལྟ། །ཞེས་
ཆོགས་བཅད་ཅིག་འབྲུང་ངོ། །

དེར་ཡང་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱི། གྲིབ་མ་ལ་ནི་ཉིན་མོ་བལྟ། །མགོ་པོ་མ་
མཐོང་བ་ལས་དེ། །ལོ་ཡི་ནང་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །ལག་པ་གཡོན་བ་མ་མཐོང་
བས། །བྱ་དང་རྒྱུང་མ་རྣམས་པར་ཉམས། །གཡས་མ་མཐོང་བས་པ་དང་ནི། །རྒྱུང་མ་ལ་
སོགས་ཆོགས་ཆེན་འཆི། །དྲི་རྒྱུ་རྒྱུན་ནི་མངར་གྲུང་དང་། །གཡོན་ནས་འཁོར་
ཞིང་དྲི་དང་། །དྲི་རྒྱ་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་གྲུང། །རྒྱ་བ་དུག་གི་ནང་དུ་འཆི། །ཞེས་
གསུངས་ལ།

མི་ལམ་གྱི་འཆི་ལྟས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། །གང་ཞིག་གིས་ནི་མི་ལམ་མཐར། །བྱེ་
མའམ་ཐལ་བའི་ཕྱང་པོ་འཕ། །ལྷ་ཁང་མཆོད་སྡོང་ལ་འདྲེགས་ཉིད། །དེ་ནི་སྤྲ་མ་
བཞིན་དུ་འཆི། །གཡ་ཏེ་བོང་བྱའམ་སྤྱེུ་ཞོན། །ཕྱོག་མཁར་ཕྱག་དར་ཕྱང་པོ་
ལ། །མདོན་འདྲེགས་སྟོ་ཕྱོགས་འགྲོ་བ་ནི། །གང་གི་མི་ལམ་མཐར་མཐོང་དང་། །བྱད་
མེད་གང་ཞིག་གོས་ནག་ཅིང་། །མདོག་ནག་འདོད་བ་སྤྱོད་བའི་མི། །དེ་ནི་དུས་
མཆན་མོར་ཤེས་བྱ། །གཤམ་རྩེ་རུ་ནི་འགྲོ་བར་བསྟན། །བྱ་གོད་ཅེ་སྤྱང་ཁྱི་དང་
ལ། །དྲིད་དང་ཡི་དྲགས་ཤ་ཟ་ཡིས། །ཟ་བར་མི་ལམ་མཐོང་ན་ནི། །དེས་བར་ལོ་
གཅིག་དག་གིས་སོ། །གོས་དམར་ལུས་ལ་རབ་གཡོགས་དང་། །བྲེང་བ་དམར་པོས་
རྣམ་བརྒྱན་དང་། །གང་ཆེ་ཉིལ་མར་བཀྟས་པ་མི། །དེ་ནི་རྒྱ་དུག་ལས་མི་འཆོ། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ་དེ་རྣམས་སྤྱི་ལོ་འཆི་ལྷས་སོ། །སྤྱི་ལོ་འཆི་ལྷས་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་
ན། དག་དབང་གྲགས་པའི་འཆི་ལྷའི་མན་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་རྒྱུང་གི་འཆི་ལྷས་ངེས་པར་མ་བྱས་པར། སྤྱི་ལོ་འཆི་
ལྷས་ཙམ་གྱིས་འཆི་བའི་ངེས་པ་མེད་ལ། སྤྱི་རང་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་བྱས་ན་གསལ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆི་ལྷ་དང་མན་དག་སྟེ་མ་ལས་གསུངས་པས་ན་རང་གི་འཆི་
ལྷས་རྟོག་པ་གལ་ཆེཏོ། །

དེ་ཡང་སྟོན་འབྱུང་ལས། དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་གཅིག་ནས། །ཡང་དག་
བཅམས་ཏེ་ཉིན་གསུམ་རྒྱུང་། །ཁྲ་བ་ལ་རྒྱ་ཐུན་བྱེད་ལ། །དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་ཉི་མ་
ལ། །ཡོངས་རྒྱུ་ལྷུ་ལྷུ་གྱིས་རི་སྤྱོད་རྒྱུང་། །དཀར་པོའི་ཆེས་ནི་བཙོ་ལྷའི་བར། །ནག་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་གཅིག་ནས། །བཅམས་ཏེ་ཉི་མ་གསུམ་དུ་རྒྱུང་། །ཉི་མར་བརྗོད་
ལས་སྤྱོད་རྒྱ། །རི་སྤྱོད་ཆེས་ནི་བཙོ་ལྷའི་བར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་
ནི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་བྱུག་གིས། ཁྲ་བ་ཡར་ངོའི་རྒྱུང་རྒྱ་ལྷུ་ལྷུ་སྟོན་ཏེ། ཡར་
ཆེས་གཅིག་ནས་བཅམས་ཏེ་ཉི་མ་གསུམ་དུ་དང་པོར་ཁྲ་བ་ལ་སྟེ་སྤྱོད་བྱུག་གཡོན་པ་
ནས་ཐུན་བྱེད་དུ་རྒྱུང་འབབ་པོ། །དེ་ནས་ཆེས་བཞི་ནས་བཅམས་ཏེ་ཉི་མ་གསུམ་དུ་
དང་པོར་ཉི་མ་ལ་སྟེ་སྤྱོད་བྱུག་གཡོན་པ་ནས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་བའི་ལྷུ་གྱིས་ཐུན་བྱེད་
དུ་རྒྱུང་འབབ་པོ། །རི་སྤྱོད་ནས་བཙོ་ལྷའི་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུང་རི་
སྤྱོད་བཙོ་ལྷའི་བར་དུ་ཡང་རྒྱ་བ་སྟེ། ཆེས་བདུན་ནས་བཅམས་ཏེ་དགའི་བར་ཉི་མ་
གསུམ་དུ་སྤྱོད་བྱུག་གཡོན་པ་ནས་དང་པོར་རྒྱ། བཅུ་ནས་བཅམས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
བར་ཞག་གསུམ་དུ་ཐོག་མར་སྤྱོད་བྱུག་གཡོན་ནས་དང་བཅུ་གསུམ་ནས་བཅམས་ཏེ་

བཙེ་ལྷའི་བར་དུ་ཞག་གསུམ་དུ་ཐོག་མར་གཡོན་ནས་རྒྱུང་འབབ་པོ། ཞག་པོ་ཞེས་
 བ་བཞིའི་དོན་ནི། མར་ངོའི་ཆེས་གཅིག་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཞག་གསུམ་དུ་ཉི་མར་
 བརྫོང་བ་སྟེ། སྤ་བུག་གཡས་ནས་¹རྒྱུང་རྒྱུ་བ་དང་། དེ་ནས་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་
 གཡོན་ནས་རྒྱ། དེ་ནས་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཡས་ནས་དང་། དེ་ནས་ཞག་
 གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཡོན་ནས་དང་། དེ་ནས་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་དང་པོ་གཡས་
 ནས་རྒྱུང་ཐུན་ཕྱེད་དུ་རྒྱུའོ། །ཚུལ་དེ་འདྲ་དེ་ནི། འཆི་སྒྲུ་ལས། གོ་རིམ་འདི་ནི་དེས་བ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས། འོག་ནས་འཆད་པའི་འཆི་ལྟས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་ན།
 རྒྱུ་ཚུལ་དེར་དེས་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོར་རྒྱུ་བའི་དུས་སྟོན་འབྱུང་དང་། འཆི་སྒྲུ་ལས་
 མི་གསལ་ཡང་། མན་སྟེ་ལས་ཆེས་གཅིག་སོགས་ཀྱི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་ལ་བཤད་
 ནོ། །

ཞག་གི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་ཀྱང་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་བརྟེན་ནས། མི་
 འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཆེས་གཅིག་ལྟ་བུའི་ཐོ་རངས་ནི་
 ཆེས་གཅིག་གི་ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་སྤ་རོལ་ཏུ་སོང་བེན་བ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞག་དེ་ལ་
 ཉིན་མཆན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཉིན་གྱི་དུས་མཆན་གྱི་དུས་ལས་དང་པོར་འོང་དགོས་
 པས། ཆེས་གཅིག་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་རེངས་དང་པོ་ནི། ཞག་དེའི་ཉིན་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་
 པས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ནམ་ལངས་ཀྱི་བར་ལ་བྱའོ། །དེ་ཉིད་སྤ་རྩོ་དང་པོ་ཡང་ཡིན་
 པས། སྤ་རྩོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཐུན་ཕྱེད་ནི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས།
 ཐུན་ནི་བརྒྱུད་ཆ་ཞེས་བ་དྲན། ཞེས་གསུངས་པས། ཞག་གཅིག་ལ་ཐུན་ཕྱེད་བརྩ་

1 རྟེ། སྤ། སྤ། མཆོ། + སྤ་རྩོ།

དུག་ཡོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཟུན་ཕྱེད་རེ་ལ་ནི་ཕྱེད་དང་བཅས་པའི་དུགས་
བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གསུམ་རེའོ། །མན་སྟེ་ལས་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སྟེ་དུས་སྟོར་གཅིག་
གས་ཟུན་ཕྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱ་ཞེས་དེ་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་ལ། དུས་སྟོར་
གཅིག་གི་རྒྱུ་ནི་དུགས་བརྒྱ་ཕྱག་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བཤད་ཅིང་། ཟུན་ཕྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
ནི་སྒར་དང་འབྲེལ། །ཡར་ངོ་མར་ངོའི་ཐོག་མའི་རྒྱ་རྩ་ལ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟས་དེ་ཞིག་དུག་
དང་། ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་རྒྱ་ཕྱེད་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཏེ་རྒྱ་ཕྱེད་གཉིས་དང་། ཕྱོགས་
གསུམ་སྟེ་རྒྱ་ཕྱེད་གསུམ་དུ་གོ་རིམ་ལོག་ན། སྟོན་ཅི་འབྲུང་བའང་སྟོམ་འབྲུང་ལས།
གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལ། ཉི་མ་དུག་ཏུ་སྟོག་པ་ལས། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ནི་
རྒྱ་བ་ན། །དེ་ཆེ་ཙམ་པ་ཆེན་པོ་འབྲུང་། །ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས། །ནད་
ནི་ཀུན་ཏུ་ཆེན་པོ་འབྲུང་། །ཕྱོགས་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས། །སྤྱིང་སྤྱུག་གཉེན་
ནམས་རྒྱུད་པར་འབྲུང་། །ཕྱོགས་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས། །རྒྱ་དུག་ནམས་ཀྱིས་
འཆི་བར་འབྲུང་། ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་རྒྱུ་གི་བརྟག་པ་འདི་རྒྱ་བ་གང་ལ་
ཕྱེད་པའི་རྒྱ་བའི་ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། སྟོམ་འབྲུང་དང་མན་སྟེ་ལས་རྒྱ་བའི་
ངེས་པ་ཡོད་མེད་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། འཆི་རྒྱ་ལས། དགུན་རྒྱ་འབྲིང་སོགས་
འཕོ་བ་ཡི། །རྒྱ་བ་ཉ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ། །འཆི་བའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱི་ཡི་ནི། །“ནང་¹
པར་ཐོག་མར་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཆི་བ་སྤྱིའི་
མཆོན་ཉིད་”ནང་²པར་བརྟག་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རྒྱ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་རྒྱུ་བལྟས་མ་ལོག་པར་བྱུང་ན། དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་འབྲུང་ཞེ་ན། འདི་ལ་

1 མཆོ། ནངས་

2 མཆོ། ནངས་

གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྤང་། མ་ལོག་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གང་རུང་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་
ལ། ལོག་པ་ལ་སྐྱོན་བསྐྱེད་པས། མ་ལོག་ན་ཡོན་ཉན་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེའང་ནད་
མེད་པ་དང་། གཉེན་མི་རྒྱད་པ་དང་། མི་འཆི་བ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་
སྐྱོན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་བཤད་པའི་རིགས་པས། ཡོན་ཉན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འདྲ་བ་བྱས།
ཚུན་ཆད་དུ་མི་འཆི་བ་སོགས་ལ་བྱ་དགོས་སམ་སྤྲུལ་སྟེ་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་འཆི་སྐྱེ་ལས། ལམ་གསུམ་སྤྲུག་གཉིས་དང་ཁའི་རྟོགས་པར་རྒྱང་
རྒྱ་ན། །སྤར་གསོ་བར་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཉི་མ་ལྷེད་ནི་འདས་ནས་འཆི། །རྒྱང་ནི་འཕོ་
བ་མེད་པ་རུ། །ལམ་ནི་གཉིས་ཀ་དག་ལས་ཀྱང་། །ཞག་བཅུའི་བར་དུ་རྒྱ་རྒྱར་ནས་སྤྲ་
བྱས་གཡས་གཡོན་དུ། །འཕོ་བའི་ཆེན་དེ་འཆི་འོ། །ཉིན་ཞག་གང་ལ་སྤྲ་བྱས་གི་རྒྱང་གཉིས།
མཉམ་སྟེ་མཉམ་པོར་རྒྱ་བ་ཐོབ་པའི་སྤྲད་ཅིག་དེ་ལ། །འདྲ་སྤྲད་ཅིག་ཐོབ། །གང་གི་མིག་ནི་འགྲུལ་
འགྲུར་བ། །དེ་ཡི་སྟོག་ནི་ཉིན་ཞག་ནི། །གཅིག་ན་འཇིག་པར་གདོན་མི་ཟ། །ཞེས་
དང་། །སྤྲུག་གཉིས་སྤངས་ནས་རྩ་བ་ནས་རྒྱ་ན། །ཉིན་ཞག་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཆི་བར་
བཤད་ལ། །ཡང་མན་སྟེ་ལས། །དགུན་རྒྱ་ར་བའི་འཕོ་བའི་དུས་བཅུམས་ནས་ཉིན་
ལྷར་ཉི་མའི་ལམ་ནས་རྒྱ་ན་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐ་སྤྲར་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་
རྒྱ་ན་ལོ་བཙོ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

དབྱར་རྒྱ་ཐ་རྒྱང་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ན་ལོ་བཙོ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དབྱར་རྒྱ་
ར་བ་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ན་ལོ་དགུ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཞག་པ་ཅན་གྱི་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ན་ལོ་
བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །མཚུ་ཅན་གྱི་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ན་ལོ་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །འཆི་སྐྱེ་

ལས་དགུན་རྒྱ་འཕྲིད་པོ་ལ་བཤད། ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཞེ་འཆི་སྤྲི་གཞུང་ལ་
བརྟེན་ནས་མན་སྟེ་ལས་བཤད་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱས་བར་ཤེས་བར་འདོད་ན་འཆི་
སྤྲི་ལས་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འཆི་ལྟས་རྟོག་བ་ཡང་ཁམས་སྟོངས་ཤིང་བདེ་བར་
གནས་པའི་ལུས་ལས་བརྟག་དགོས་བར་འཆི་སྤྲི་ལས། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འཆི་བ་
ཡི། །མཆོན་ཉིད་ཤེས་བར་འདོད་ཀྱང་ན། །དེར་ནི་བདེར་གནས་ལུས་ལས་
ནི། །ཤེས་བྱ་གཞན་དུ་ཡིད་གཉིས་འབྱུང། །ཁམས་མི་སྟོངས་དང་འདོད་ཆགས་
དང་། །རབ་རིབ་ལ་སོགས་དབང་གྱུར་དང་། །འཛིགས་དང་སྤྱང་ན་སོགས་པའི་
རྒྱས། །གང་ཕྱིར་གཞན་དུ་སོ་སོར་སྤྱང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཆི་སྤྲི་ལས། འཁོར་བར་སྟོག་ལས་གཅེས་པ་ནི། །ཅི་ཡང་
ཡོད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། །དེ་བས་སྤྱར་དུ་ཐབས་མང་པོས། །འཆི་བ་སྤྲི་བ་ཀུན་དུ་
སྟོང་། །གང་ཕྱིར་རིགས་པར་ཐབས་སྤྱར་བས། །དཀའ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཁོར་བུ་སྤྲགས་དང་སྤྲན་ནམས་ཀྱི། །མཐུན་ཐབས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །འཆི་
བའི་མཆོན་ཉིད་ལས་རིང་ནས། །ཤེས་བར་བྱས་ནས་རིགས་པས་བཅོ། །སྤྱི་བོར་
ཐོག་ནི་བབས་པ་ལ། །རབ་དུ་མཁས་ཀྱང་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཅེས་སྟོག་ལས་གཅེས་པ་
གཞན་མེད་པས་འཆི་སྤྲི་ཐབས་ཀྱིས་བཅོས་ན། བལ་ཆེར་འཆི་བ་སྤྲི་བྱབ་པ་དང་།
དེ་ཡང་སྟོན་དུ་རིང་མོ་ནས་འཆི་ལྟས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་བར་བྱས་ནས་བཅོས་
དགོས་པར་གསུངས་བ་ལྟར་འཆི་ལྟས་མཐོང་བ་དེས་སྤྲ་མོ་ནས་འཆི་བ་སྤྲི་བ་ལ་
འབད་པར་བྱའོ། །སྟོང་འབྱུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟའི་གདམས་དག་ལྟན་ནམས་ཀྱིས། །འཆི་
བ་སྤྲི་བར་འབྱུར་བ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཆི་ལས་རྒྱལ། །ཆོས་ཀྱིས་འཆི་ལས་རྒྱལ་
བ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ཆོས་ནི་མཆོག་དུ་བསམ། །ཞེས་འཆི་སྤྲི་སྟོན་ཀྱི་གདམས་དག་

དང་། སྤྱིར་ཆོས་ལ་བརྟེན་པས་འཆི་བ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

འཆི་སྤྱིར་སྒོས་གྱི་གདམས་ངག་རྒྱད་དེ་ལས་བཤད་པ་ནི་གསུམ་”ཉེ། དང་
པོ་ནི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐོ་རངས་རྒྱད་སྟོང་ཕྲག་རེ་མ་ཆག་བར་
བཟངས་པས་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་གིས་བཞུས་པ་རྫོགས་ན། ཆེ་ཟད་པ་ཡང་ལོ་ལྷ་རུ་
འཆོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ འཆི་སྤྱི་ལས། འབྲུག་པའི་རྒྱུད་འབྲུམ་ཕྲག་དུ་བཟང་བ་ལ་
བཤད་ཅིང་། ཉེས་འབྲུམ་ལ་སོགས་སྒོས་བ་ཉིད། །ཆེ་འཕེལ་བར་ནི་བསྐྱེ་བར་བྱ། །ཞེས་འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་བཞུས་ན་
ལོ་ལྷ་ཉེས་འབྲུར་དུ་ཆེ་འཕེལ་བ་དང་འབྲུམ་ཕྲག་གསུམ་བཞུས་ན་སྤྱིར་ལྟའི་ལོ་ལྷ་ལ་སོགས་བཤད་དོ། །དང་།
ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྤྱི་པོ་ནས་རྟེན་མཐེལ་གྱི་ བར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གིས་བཀའ་
ནས་འདྲིན་པའི་བྱམ་པ་ཅན་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས། ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེ་ཞིང་ལན་དུག་སེ་གོ་ལ་བརྟེན་པས་པ་ལ་
གཅིག་དུ་བྱས་པའི་རབ་བརྒྱ་ཙེ་བརྒྱད། འཕྲིང་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས། ཐམ་སུམ་ཅུ་ཙེ་བྲག་གི་ བར་དུ་རྒྱུད་ནང་
དུ་འདྲིན་པར་བྱས་པ་བྱུང་ན་ཡང་འཆི་བ་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལྟའི་རྣལ་
འབྱོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྤྱིང་གའི་བརྒྱའི་ཉེ་བར་ཆེ་གདན་ལ་གནས་པའི་རྩྱུ་ཡིག་
དཀར་པོ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། སྤྱིང་འོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྤྱར་བའི་སྤྱིང་གའི་
བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམས་ན་ཡང་འཆི་བ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

འཆི་སྤྱིར་མན་ངག་ལས། འཆི་བདག་བྱ་བར་འབད་པ་ནི། །དད་པ་ཡིས་ནི་
བྱེད་པར་བྱས། །དེ་བས་དད་པ་བརྟན་པར་བྱ། །གཞན་དུ་ངལ་བ་དོན་མེད་
འབྱུང་། །ཞེས་དགོན་མཆོག་དང་སྦྲུམ་ལ་དད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པ་འཆི་སྤྱིར་གལ་
ཆེ་ཤོས་སུ་གསུངས་ལ། བྱ་དང་ཉ་དང་རི་དྲགས་སྤྱལ། །རྒྱུན་པོ་གསོད་པའི་ཕྱོགས་

གཏོགས་ནས་སྤྲོད་པ་ཡིས་འབྲེལ་དུ་ནི། །ཆེ་མུང་བ་ཡང་ཆེ་རིང་
འགྲུལ། །ཞེས་དང་། མི་དགོ་བཅུ་ནི་སྤངས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་གསུམ་ལ་སྤྲོད་པ་འགྲོ་
དང་། །བསྐྱབ་པ་ལྟ་དང་བརྒྱད་བསྐྱངས་ན། །འཆི་བདག་ཐག་ནི་བསྐྱང་བར་
འགྲུལ། །བཙོན་རར་བཅུག་དང་ནད་ཆེན་གཏུངས། །དེ་བཞིན་འཛིགས་པས་ཉེན་པ་
ནས་སྤྲོད་པ་བྱས་ན་ནི་ངེས་པ་རུ། །ཆེ་རིང་འཆི་བདག་སྤྱེ་བྱེད་འགྲུལ། །དམན་
དང་མགོན་མེད་ལོ་མཆར་བཅས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟན་ལའང་གྲུས་པ་ནི། །འདོད་པའི་
དོན་ནི་རབ་སྟེར་བས། །ཆེ་ནི་ངེས་པར་འཕེལ་བར་འགྲུལ། །པ་དང་མ་དང་སྒྲ་པ་
ཆོན། །¹ཤེས་པས་ཆོན་སོགས་ལ་གྲུས་ཤིང་། །མཆོད་དང་བཀྲུ་སྟེ་བྱེད་པས་
ཀྲང་། །འཆི་བདག་དང་ནི་ཉེ་མི་འགྲུལ། །རང་གི་འདོད་ལྟ་དེ་ལ་གྲུས། །དཀའ་སྤྱོད་
ཅན་ལའང་གྲུས་པ་ཡིས། །ཏྲག་ཏུ་²ནང་པར་ལྟ་བུ་བྱ། །བྱས་པས་ཆེ་ནི་འཕེལ་
བར་འགྲུལ། །མཆོད་རྟེན་གས་དང་འཛིག་པ་ལ། །སོ་པག་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཙོས་
ན། །ཆེ་མུང་ཆེ་ནི་རིང་བར་འགྲུལ། །དགོ་སྤོང་བསོད་སྟོམས་པ་དང་མཆུངས། །ལྟ་
ཁང་སྤྱོད་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་སོགས། །བྱེད་དང་ཀྲན་དགའ་ར་བ་འཇུགས། །མཆོད་
རྟེན་ཆེ་བརྒྱད་སོགས་མཆོད་ཀྱིས། །ཏྲག་ཏུ་ཆེ་ནི་འཕེལ་བར་འགྲུལ། །འདུན་པས་
སྤོང་བ་ལས་སྟེད་པས། །རྩས་ཀྱིས་དགོ་འདུན་མཆོད་སྟོན་གསོལ། །ཞག་བདུན་ཆེ་
མུང་ཆེ་རིང་འགྲུལ། །ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་ན་མེད་དང་མཆུངས། །བྱེ་མའི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་
པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཆོ་ཆོ་འདེབས་པ་དང་། །མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་ཕྱག་བྱས་
པས། །ཆེ་ནི་ངེས་པར་འཕེལ་བར་འགྲུལ། །

1 ཤེས་

2 མཆོ། རྣངས་

འདུས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་ནི། །ཨ་ཏ་ན་ཏི་ཀ་ཡའི་མདོ། །སྤྲོ་མོར་བཅས་
དང་སྤྲིན་ཆེན་དང་། །ཤིན་ཏུ་བརྟ་ཤིས་ཆོག་མས་བཅད་རྣམས། །གྲུས་པས་དགེ་སྤོང་
འདོན་འཇུག་པའམ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རབ་བཏོན་ན། །དེ་བཞིན་ཆེ་རིང་འཛོམ་
འཇུག་ཞིང་། །འཆི་བདག་སྤྱུ་བར་འཇུག་བ་ཡིན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་བྱེད་
དང་། །སྤོང་བོ་རྒྱན་སོགས་མདོ་སྤེ་རྣམས། །རྟག་ཏུ་ཅེ་གཅིག་པས་བསྐྱགས་
ན། །འཆི་བདག་སྤྱུ་བར་འཇུག་བ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་རྣམ་འབྱོར་
ཀྱི། །རྒྱད་སོགས་མ་ལུས་བསྐྱགས་པའམ། །སྤང་བ་ལྡེ་ཡི་ཆོག་མས་ཀྱང་། །འཆི་
བདག་སྤྱུ་བར་འཇུག་བ་ཡིན། །གཙུག་ཏོར་བཅུག་པའི་མཆོད་རྟེན་སོགས། །སྤོང་བ་
དག་ནི་བྱས་པ་དང་། །གཟུངས་ནི་བསྐྱས་པ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཆི་བདག་གི་ནི་
བཙོན་པ་འཛོམས། དཀོན་མཆོག་སྤོན་མ་བསྐྱས་པ་དང་། །གཟུངས་ཀྱི་ཆོག་མས་ལས་
གསུངས་པ་ཡི། །གཟུངས་སྤགས་སྤོས་ལ་བཙོན་པས་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་འཆི་
བ་དང་། །ཉེ་བའང་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད། །དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་དང་སྤྲིན་སྟེག་
དང་། །བྱག་རྒྱ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་དང་། །གཏོར་མ་དང་ནི་ཆོག་མས་འཁོར་ལོ། །རབ་
སྤྲིན་འཆི་བདག་སྤྱུ་བ་ཡིན། །སྤྱོད་པ་བཞིའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ། །མཆོད་
བསྟོད་མལ་ཆ་སྤྲིན་སོགས་དང་། །ཆོས་གོས་ཅམ་ཞིག་འཆང་བ་ལའང་། །སྤྲིན་པ་
འཆི་བདག་སྤྱུ་བྱེད་འཇུག། །ཞེས་གསུངས་ལ། །གཞན་ཡང་ཨི་རྩ་རྩེ་ལ་ལ་སོགས་
པའི་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་བཅངས་པས་ཀྱང་། །འཆི་བ་སྤྱུ་བར་བཞད་ཅིང་། །སྤོལ་དཀར་ཀྱི་
འཆི་སྤྱའང་གསུངས་ཏེ། །བསྐྱར་དཀར་པོའི་དབུས་གནས་པའི། །སྤོལ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་
གདན་སྟེང་དུ། །རྩི་རྩི་སྤྱིལ་ཀྱང་བཅས་ནས་སུ། །མཆོག་སྤྲིན་པ་དང་ལྷན་པ་

བསྐྱམས། རྟོན་ཀའི་ཆོ་བའི་མདངས་འདྲ་བའི། ཆོ་བ་ཡི་ནི་རྒྱལ་བཏེན་པ། རྒྱལ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་ལུས་དང་ལྷན། རྫོགས་
སངས་རྒྱས་ཀུན་དེ་ཡི་སྤྲུལ། མཆོག་སྤྱིན་ཀུན་ནི་འཆང་བའི་སྤྱུ། འཕགས་མ་སྤོལ་
མའི་སྤྱིང་གར་སྤོལ། རྟེ་ཡི་འཁོར་ལོ་འདྲ་ཟེར་དཀར། ཅི་བས་བརྒྱད་ལ་ནི་ཡི་གེ་
ནི། བརྒྱད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ལས། ཁྱེ་བར་ཨོ་དང་ཏུ་ཡིག་གི། དབུས་ནི་
བསྐྱལ་བའི་མིང་དང་ལྷན། ཆོ་དྲུག་བརྟན་ཞིང་ངེས་པས་ནི། ཅི་གཅིག་པ་ཡི་སེམས་
ཀྱིས་བསྐྱོལ། ཡི་གེ་བཅུ་ཡི་སྤྲུལ་འདི་ནི། སྤྱོད་བར་མ་གྱུར་སེམས་ཀྱིས་
བསྐྱལ། དང་པོར་ཨོ་ནི་བཞག་ནས་སྤྱུ། རྟེ་འོག་ཏུ་རེ་རབ་ཏུ་སྤྲུ། རྟེ་འོག་ཏུ་རྩ་
ཏུ་རེ། སྤྱུ་རྩ་མཐའ་ཅན་ལས་ཀུན་བྱེད། ཅེས་སོ། །

འདི་ལ་འདྲ་ཞོ་དང་མངར་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་སྤྱིན་སྟེག་མང་ཏུ་བྱས་ན་
སྤོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་འཆི་བའང་ངེས་པར་སྒྲོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། རྟེ་བཞིན་ཏུ་གསང་འདུས་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྱིན་མའི་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱལ་བ་དང་།
དེ་ལ་བཏེན་བའི་དུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིན་སྟེག་བྱེད་བ་དང་། ལྷེ་ཆུང་བའི་བདུད་
ཅི་འབྱུང་བའང་འཆི་བྱ་བསྤྲུལ་བ་ཅན་ཏུ་བཤད་ལ། རྟོང་ཉིད་རྒྱུན་ལྷན་ཏུ་བསྐྱོམས་
པའང་འཆི་བྱ་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་མང་ཏུ་གསུངས་སོ། ལྷ་པ་ནི། འཕྲོག་འགྱུར་
ལས། དེམས་ལ་སོགས་པས་མ་བྱེ་བའི། འཕྲོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དམ་པ་ཉིད། ཅེས་
འབྱུང་ལ། འགོས་འགྱུར་ལས། རྣལ་འབྱོར་པས་དེམས་ལ་སོགས་པས་མ་སོག་པར་
སྤོ་བྱེད་པར་ཅན་ལས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་འཕྲོ་བའི་སྤྱོར་བ་བྱ་སྟེ། ཞེས་
འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་ངོ། མཉམ་དག་སྟེ་མར་འཆི་བའི་དུས་ལ་མ་བབ་པ་ཁོ་

ནས་ཀྱིས་པ་དང་ནད་རྒྱུ་ལྡན་གྱིས་གདུངས་པས་ནི། རྒྱུ་ལྡན་དབྱེ་མི་བྱ་སྟེ་འཕྲོ་
བར་མི་བྱའོ། ཞེས་རིམས་ལ་སོགས་པས་དབྱེ་མི་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །ཁ་
སྐྱོར་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གདན་བཞི་ལས། འཆི་འཕོ་མཆོན་མ་མཐོང་
བ་ཡིས། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་བྱུང་ན། །རིམས་ལ་སོགས་པས་མ་སོག་
པར། །འཕོ་བ་སྐྱོར་བའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིམས་ལ་སོགས་པས་མ་སོག་པའི་
གོང་དུ་སྒྲིབ་ཐང་པོ་ནས་འཕོ་བ་ནི་འཕོ་བའི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་
ལ། །ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། གད་ཞིག་དུས་ནི་ཕྱི་ཞིག་ལ། །འཆི་བའི་མཆོན་མ་བདག་
གིས་མཐོང་། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་བྱུང་ན། །ནད་གྱིས་”ཡང་དག”མ་རྟོངས་
པར། །འཕོ་བའི་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་བྱ། །ཞེས་གདན་བཞི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
པས། ཀྱིས་པ་དང་ནད་གྱིས་གདུངས་ནས་འཕོ་བས་རྒྱུ་ལྡན་ལས་འབྱེད་བ་
དང་། རྒྱུ་ལྡན་མ་སོག་པའི་གོང་དུ་རྒྱུ་ལྡན་འཕོ་བའི་རྒྱལ་འབྱོར་བྱེད་བ་གཉིས་ཀ་
ལས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བོད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཁ་ཅིག་ལས། ཀྱིས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱུག་
བསྐྱལ་བར་མཐོང་ནས། འཕོ་བ་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དཔུལ་བར་ལྟར་
བར་གསུངས་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་འོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་དུ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་ནས་འཕོ་བ་བྱ་བ་དང་།
དབང་པོའི་སྐྱོར་རྒྱུ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འཕོ་བ་བྱེད་
པར་འདོད་པས། ལས་ལ་སྐྱོར་བའི་དང་པོར་ཏེ་སྤྱོད་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་སྐྱོར་
བཅུམས་ནས་གོམས་པར་བྱས་ཏེ། དེས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་སྐྱོར་

1 སྤྱོད་ ཡིད་དག་ མཆོ། ཡིད་དག་

ནམས་ཐམས་ཅད་དུ་རེདས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྤྱིར་ཕྱིར་འགྲོ་བ་འདྲོམས་པར་འགྱུར་
འོ། །མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོང་ཡི་གེ་བཞོད་ནས་སྤྱིར་ཕྱིར་འགྲོ་བ་འགྲོག་པ་ཡང་
བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤྱིར་རེདས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་དང་
བཅས་པའི་བྱམ་པ་ཅན་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པ་ཅན་རྒྱུད་བསྒྲོམ་པ་མིན་ནོ། །དོ་
ཨྲེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱང་། གནས་གྱི་མཐའ་ནི་དག་པར་བྱ། དག་པས་སྤྱིད་པ་འཕོ་བྱ་
ཡི། །གཞན་དུ་ན་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ལྟ་བུ་སྤྱིར་བདེ་
སྤྱི་གཤིས་སྤྱོད་ཡིན་པས་གནས་ནི་ལུས་ཏེ། གཏུམ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས་
ལུས་དག་པ་སྟེ་སྤྱིར་པའོ། །གནས་གྱི་མཐའ་ནི་ནང་སྟེ། ནང་གི་སྒྲོ་རྣམས་དག་པ་
སྟེ་སྤྱིར་པའོ། །གཞན་དུ་ན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱིར་བ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་ན་འཕོ་བ་
བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དོ་ཨྲེ་མཁའ་
འགྲོ་ལས། བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་སྒྲོ་བཅེངས་ན། སྒྲོ་ཡི་བྱ་གདག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་གདན་བཞི་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །བྱམ་པ་ཅན་སྤྱིར་བར་
གསུངས་པའི་དོན་ལ། བོད་མང་པོས་སྤྱིར་བཤད་པའི་བྱམ་པ་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་
གསུམ་གྱི། ཐ་མ་ཡོད་ན་དེས་ཆོག་ཟེར་བ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མཛོགས་བཞིན་དུ་སྤྱི་
བའོ། །རྒྱུད་སྟེ་ནས་བཤད་པའི་འཕོ་བས་ནི། ལྟ་བུ་སྤྱིར་འགྲོ་བ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྤྱི་
བར་བཤད་པ་དང་། མན་སྟེར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་
གནས་སུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྤྱི་བར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་གཙུག་
གསེར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕོ་བྱུང་པའི་འབྲས་བྱར་གསུངས་པས། ལྟ་མིའི་རྟེན་ཅམ་དུ་འཕོ་
བྱུང་པ་ལ་མི་བྱེད་དེ། སྒྲོ་གཞན་རྣམས་ནས་འཕོ་བ་བཀག་ནས་གསེར་གྱི་སྒྲོ་ནས་

འཕོ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་དེའང་ཞལ་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན། རིག་
པ་འཛིན་པའི་གཙོར་འགྱུར་ཏེ། རིས་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ། ཅེས་འཕོ་བས་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་ལམ་གྱི་ཆོས་སྐྱུ་དང་། བར་སྲིད་འགྲུབ་པའི་དུས་
སུ་ལམ་དུས་གྱི་ལོངས་སྐྱུ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་ལམ་དུས་གྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་འགྲུབ་
པར་བཤད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་ན། རིག་པ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་བ་འཕོ་བའི་རྣམ་
འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱགས་སྐྱོད་པའི་རིག་པའི་རྟེན་བྱུང་
པར་ཅན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཞལ་ལུང་ལས། རྟེན་བས་བཀའ་ལུང་རབ་ཐོབ་
ནས། རྟེན་སྟོན་རྣམ་པར་བསྐྱུང་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབང་བསྐྱུར་བ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་རྩལ་བཞེན་དུ་བསྐྱུང་བ་གཅིག་གིས་
འགྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱི། དེ་དག་མེད་པ་དང་སྐྱུང་བ་གཉིས་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བར་
དང་པོ་ཉིད་ནས་རྣམ་ཤེས་འདོན་པའི་དམིགས་པ་ལ་གོམས་སུ་འཇུག་པ་གདམས་
ངག་མང་པོ་ལ་འདུག་པ་ལྟར་གྱི་འཕོ་བས་ནི་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཅམ་དུ་འཕོ་བུ་བུ་
རྒྱལ་ཡུང་གཞུང་ལུངས་སྐྱབ་ནས་གསུངས་པའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་འགྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་
དཀའ་སྟེ། གཞན་དུ་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ན་
འཕོ་བའི་གདམས་ངག་བྱས་པས་སྐྱིར་འཕོ་བུ་བ་ཅམ་དང་། སྟོ་འགྲིང་པོ་ལྟ་ནས་
འཕོ་བུ་བས་མི་ཆོག་གི། གསེར་གྱི་སྟོ་ནས་འཕོ་དགོས་པར་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་
པར་གྱིས་ཤིག །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟོར་ཡི་གེ་དགོད་པ་དང་། ལྷང་

བུས་པ་ཅན་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲོག་འགྱུར་ལས། མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་
སྒྲོག་ལ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་། མན་ངག་སྟེ་མ་འགྱུར་གསར་ལས། འབྱར་བོ་ལྷ་ཅན་
མཆོད་རྟེན་སྟོ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་པས། འབྱར་བོ་ལྷ་ཞེས་པ་མངལ་གྱི་སྐབས་
ལ་བཤད་པ་དང་འདི་མི་འབྲུག་པས། ལག་པ་གཉིས་དང་། ཀྱང་པ་གཉིས་དང་། མགོ་
དང་ལྷའོ། །ལྷ་པོ་དེ་དག་དང་ལྷན་པ་ཅན་ནི་ལུས་ཡིན་ལ། མཆོད་རྟེན་ནི་ལུས་དེའི་
མགོ་བོའོ། །འབྲོག་འགྱུར་ལས། སྒྲོ་ཡི་བྲག་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
མན་སྟེ་འགྱུར་གསར་ལས། དེ་ཡི་བྲག་པར་སྒྲོམ་པ་སྟེ་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་པས།
མགོ་བོ་ལ་སྟེང་གི་སྒྲོ་དང་སྟངས་ཀྱི་སྒྲོ་གཉིས་ལས། མགོ་བོའི་སྟེང་གི་སྒྲོ་ནི་སྤྱི་གཙུག་
གསེར་གྱི་སྒྲོ་དང་སྟེན་མའི་དབུས་སོ། །གསེར་གྱི་སྒྲོ་དེ་ཡི་བྲག་པར་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གྱི་
འོག་རྒྱུ་བཀོད་དེ་བཅེགས་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །སྟེན་དབུས་གནད་འབྲེད་བའི་སྒྲོར་
ནི། རྒྱུ་དང་དེའི་ནང་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བར་ཉི་བཀོད་དོ། །མཆོད་རྟེན་དེའི་
སྟེང་གི་སྒྲོ་དེ་བས་དམའ་བའི་སྒྲོ་ལུའི་རྩ་བ་དང་། མགྲིན་པའི་བྲག་པའི་སྒྲོ་ཉིད་དུ་ནི་
རིམ་པ་བཞིན། ས་བོན་སྤྱི་དང་རྒྱུ་རྩ་ལྟ་བུར་དཀར་བཞིན་དགོད་དོ། །བརྒྱུང་བ་དང་
བརྒྱུང་མིན་གྱི་སྒྲོ་དང་། དེ་ཡི་སྟེ་སྟེ་བའི་སྒྲོ་གསུམ་དུ་མེ་ཡི་ནི་ས་བོན་རྒྱུ་མེ་འབར་བ་
ལྟ་བུར་དམར་བ་དགོད་དོ། །

འབྲོག་འགྱུར་ལས། དེ་ཡི་དང་པོ་དབུགས་ཀྱི་ཡང་། །ཞེས་པ་ལ། འགོས་
འགྱུར་ལས། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉམ་གཞག་པས། །དབུགས་ནི་སྟོན་བཞིན་བསྒྲོམ་པར་
བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་རྩི་མཁའ་འགྲོ་དང་མཐུན་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དོན་ནི་ས་
བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཀོད་པ་དེ་རྣམས་ལ། ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཉེ་ཡིད་རྩི་

གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། དབུགས་ནི་སྟོན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་བསྐྱོམ་པ་འདི་རྣམས་བྱས་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱང་རེངས་པར་
བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མན་སྟེ་ལས། རྒྱང་འཆིང་བ་ནི།
འདི་རྣམས་ཀྱི་དགོས་པ་འོ། །ཞེས་མཛོན་པར་དགོངས་པ་འོ་ཞེས་མིག་ལ་སོགས་
པའི་སྟོང་ཡི་གེ་བཀོད་པ་ནི། བང་དུ་རྒྱང་འཆིང་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གསུངས་
པས། བྱས་པ་ཅན་བྱས་ནས་ཡི་གེས་མི་འགོག་པ་འཕམ། ཡི་གེས་སྟོ་རྣམས་བཀག་
ནས་བྱས་པ་ཅན་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཉིས་ཀ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
སྟེ་གཉིས་ཀ་བྱས་ན་རྒྱང་འགོག་སྒྲུང་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །རྒྱང་གི་
ཁ་དོག་ཅན་སྟོན་པོ་བྱས་ཏེ་རྩྱུ་ཡིག་ནི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་པར་བཞག་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་སྟེ། མིག་གི་སྟོ་གཉིས་སུ་དགོད་དོ། །རྩྱུ་ཡིག་འདི་ནི་འཕོ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ནར་བྱའོ། །འདི་དང་ས་བོན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་འང་
སྟོན་པོ་ཉིད་ནི་ལས་གཞན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁ་དོག་གཞན་ཉིད་མཆོན་པའོ། །རྒྱང་གི་ས་
བོན་ནི་ཡི་ཡིན་ལ། ཡི་ས་བོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱང་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་
ཡིན་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ཞར་བྱང་རོ། །མན་སྟེ་འཕྱུར་ལས། རྒྱང་གི་ས་བོན་ཅ་བ་
ཅན། ཞེས་འབྱུང་རོ། །

རྒྱང་ནི་ས་ཡི་ཅ་བ་ཅན། ཞེས་པ་ལ། འགྲེལ་པས་བཤད་པ་མ་མཛད་ཅིང་།
ཀར་པ་སྒྲ་མ་ལས་དོན་རྒྱར་བ་མེད་ལ། རྩི་ཙཱ་ཁ་པའི་འཕྲོ་ན་ཡང་མེད་དོ། །ཐིག་ལེ་ནི་
ལྷན་གོར་དང་རྒྱ་ད་བསྐྱུར་ན་སྒྲ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། འདིར་རྒྱ་ད་སྒྲ་ཡིག་ཏུ་མན་སྟེ་ལས་
བཤད་པས། འདི་གཉིས་ལྷན་པའི་ཡུལ་ཞེས་པའི་ས་བོན་ན་པའི་སྟོ་གཉིས་དང་སྟེ་སྟོ་

གཉིས་ལ་བཀོད་དེ་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ལྟར་སྐྱོ་སོ་སོར་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཀོད་པ་རྣམས་
སེམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་གྱིས་རྒྱུད་ལྷིང་ལྷོ་བ་དགུག་པ་སྟེ་དགག་
པར་བྱ་ལ་ནང་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །

འབྲོག་འབྲུར་ལས། རྗེ་རྗེ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །འཛིགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་
ལ་སོགས་སྦྱར། །ཞེས་པ་ལ། མན་སྟེ་འབྲུར་གསར་ལས། །རྗེ་རྗེ་མ་ཞེས་དང་།
འཛིགས་མ་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་ལ། དོན་ནི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྟ་བུ་གསུམ་
གྱི་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་སང་གེ་མའི་ས་བོན་སྤྱི་དང་སྤྱི་སྟེ། སྤར་
སྟེའི་ཙ་བ་དང་མཁྱིན་པར་བཀོད་པའོ། །

འཛིགས་པའི་ས་བོན་ནི་སྤྱི་སྟེ་སྤར་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བསྟན་
པའོ། །སོགས་གྱིས་བསྐྱར་པ་ལྷ་མོ་ལྷག་མ་རྣམས་གྱིས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལྷག་མ་
རྣམས་བརྩེད་དོ། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱོ་སོ་སོར་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་སྐྱོ་སོ་
སོའི་ནང་དུ་དཀོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱུད་རེངས་པར་བྱེད་ཚུ་ལ་ནི།
གནས་བཅུ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་སྐོ་དགུའི་སྟེང་དུ་སྟིང་གའི་སྐོ་བསྟན་པས་
བཅུའོ། །མགོ་བོ་དང་། སྤྱི་གཙུག་དང་། སྟོན་དབུས་དང་། མིག་དང་། རྩ་བ་གཡས་པ་
དང་། རྩ་བ་གཡོན་པ་དང་། སྤར་དང་། ཁ་དང་། མཁྱིན་པ་དང་། རྩལ་སྟོན་ལྷག་པ་དང་།
ལྷག་པ་དང་། མཆན་ཁུང་དང་། ལུ་མ་དང་། སྟིང་ག་དང་། སྟེ་བ་དང་། རོ་མཆན་དང་།
རྟགས་དང་། བཤད་སྐོ་དང་། བརྒྱ་དང་། དུས་མོ་དང་། ལྷན་པ་དང་། ཀང་པའི་རྩལ་
དང་། མཐེ་བོང་དང་། སོར་མོ་སྟེ་ལུས་གྱི་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་གནས་ལས་འཛིགས་མས་
ཉི། གཏུམ་མོ་ཨོ་ཡི་ག་གི་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱས་དགུག་ཅིང་སྤར་བྱག་ནས་ནང་དུ་

འདིན་པའི་དགང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བཀུག་ནས། གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
དབུས་སུ་སྐྱེད་པོར་བྱ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཁྱིའི་དཔེ་གས་པ་གཏོད་ནས་གསང་
གནས་ཀྱི་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས་སྤར་བའི་
གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ལྷགས་ཀྱ་ལོག་ནས་འཆད་པའི་སྒྲིང་གའི་སྐྱེད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྤར་བར་བྱའོ། །སྐྱེད་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པའི་བཤད་པ་གཞན་
རྣམས་ལ་སྒྲིང་གི་རྩ་མོ་ནས་སྒྲིང་སྐྱེད་མེད་འཐེན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྤྱད་ནས་ལོག་གི་
སྐྱེད་ཀྱི་རྩ་མོ་ཅན་གྱི་ཁ་སྐྱེད་ལས་མ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་མེད་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་
འཐེན་པར་མ་ཟད། མེད་མི་སྐྱེད་པའི་ཁྱབ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་སྐྱི་མོ་དང་། སྐྱི་གཙུག་ལ་
སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ནད་གི་གནས་རྣམས་ལ་ཕྱག་ཀྱི། བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པར་
བཤད་པས་གཞན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་འོ། །ནད་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལས་
ཆེར་ཁྱབ་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པས། ཁྱབ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་དུམ་པར་
ཁྱེད་པ་ནི། ནད་འཕྱོག་པ་ལ་བསྐྱེད་སོ། །དེ་རྗེས་ཁམའ་འཕྱོའི་འབྲེལ་པར་འཕོ་བ་ལ་
སྐྱོན་དུ་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམས་ནས་ལུས་སྐྱེད་དཀོས་པར་བཤད་པ་ཡང་གསང་གནས་
ཀྱི་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པ་དང་སྐྱོན་ཅིག་ཏུ་ཅ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་
གསལ་བཏབ་ནས། ཅ་འདབ་ལ་ཡི་གེ་དགོད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། དབུས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞི་
བཀོད་དེ་འབར་འདྲ་གི་དཔེ་གས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱས་ན་ཡེགས་པར་
སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་འཕོ་བ་ལ་དབང་པོའི་སྐྱོར་འགྲོ་བའི་སྐྱེད་ནད་དུ་སྐྱོག་པ་ཁྱེད་པ་
དང་། གསང་གནས་ཀྱི་བྱམ་པ་ཅན་ཀྱིས་སྐྱེད་འཆིང་བ་ནི་སྐོག་དབུ་མར་འདུག་པའི་

ཆེད་ཡིན་ལ། སློག་དབྱ་མར་འཇུག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། སློག་དབྱ་མར་
ཞུགས་པ་ན་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཐིམ་པར་འགྱུར་བ་¹ཡིན་
ལ། དེ་བྱུང་ན་འཕོ་བས་རྣམ་ཤེས་ལུས་ལས་འདོན་པའི་རིམ་པ་རྣམས་འགྲུབ་པར་སླ་
བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གོང་འཇུག་ལ་སྦྱང་བ་འདི་རྣམས་སྟོན་དུ་གཏོང་བའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩ་བ་རྩ་བྲས་གཏུམ་མོ་བསྒྲོམས་ནས་ལུས་སྦྱང་བ་སྟོན་
དུ་གཏོང་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡང་། གཏུམ་མོ་འབྱོངས་ན་བྱང་སེམས་དཀར་
དམར་གཉིས་ལུས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ལས་བསྐྱེད་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རུས་ལ། དེ་ལྟར་
རུས་ན་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ཡང་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་ལ་
དགོངས་པར་མཛོན་ཏེ། གནད་འདི་རྣམས་འཕོ་བ་ལ་དགོས་པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་
གཤམ་ཆེ་བར་སྒྲུང་རོ། །དེས་ན་འཕོ་བའི་སྟོན་དུ་ལུས་དང་། ལུས་ཀྱི་མཐའ་སྦྱོང་
ལུགས་རྣམས་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ཡང་གནད་དམ་པར་སྒྲུང་བས། འདི་རྣམ་ཤེས་
ལུས་ལས་འདོན་པའི་འཕོ་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། འགྲོག་འགྱུར་ལས། གོ་འཕང་གནས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྟེ། །ཞེས་པ་ལ།
མན་སྟེ་འགྱུར་གསར་ལས། གོ་འཕང་གནས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཅི། །ཞེས་འགྱུར་བ་ལེགས་
ལ། གོ་འཕང་ནི་འཕོ་བའི་འབྲས་བུ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །དེའི་གནས་ནི་འཕོ་བའི་
རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་གོམས་པས་གནས་ནས་གཞི་ལས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་འདོན་པའི་
རྟེན་དམིགས་པ་ལ། གོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ཅི་ལ་སྦྱར་ཞེས་བྲིས་ལ། དེའི་
ལུགས་ཀྱིས་འོག་གི་གནས་སུ་ས་བོན་ལ་སྦྱར་བའང་གསུངས་སོ། །དེའི་ལན་དུ།

1 ཐེ། སྟེ། ཞོལ། མཚོ། + འབྱུང་བ་

ཡི་གེ་བྱེད་དང་གཉིས་¹བྱུག་པའི་སྒོ་དབྱའི་སྒྲིབ་དུ་སྟེ། གསེར་གྱི་སྒོ་ལ་དག་པའམ་
སྒྲིབ་བར་བྱའོ་ཞེས་པས་ལན་²བསྟོན་ནོ།³ །མཛོད་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་དབྱས་སོ། །དེར་སྒྲིབ་
དཀར་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་ས་བོན་ཉི་དང་རྩྱ་དགོད་ལ། ས་བོན་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིབ་དཀར་ཉམས་པར་བྱའོ། །དབྱ་པོ་ནི་འཆི་བའི་རྒྱུ་འོ་ཞེས་པས། འཆི་
བ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དེ། དེའི་སྒྲིབ་དུ་གསལ་ཆེན་པོར། །ནང་གི་བཛོད་པས་
བསྒྲུལ་བར་བྱ། ཞེས་སྟེ་ལ་ལོ། །དེ་ཡི་གེ་ཅི་ཡི་གེ་དང་ས་ཡིན་ཞེ་ན། ཨ་ཀ་ཅ་ཏ་ཏ་པ་
ཡ་ཤ་སྟེ་སྟེ་པ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཏ་ཡིག་སྟེ། དེ་ས་བོན་⁴ཨ་ཡིག་གིས་བྱེད་
པར་དུ་བྱས་ན་ནི། དབྱ་པོ་ཡི་གེ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲིབ་བའོ། །ཡི་གེ་བྱེད་དང་གཉིས་ནི་
སྒྲིབ། །ཞེས་པ་ལ་མན་སྟེ་འགྲུར་གསལ་ལས། ས་བོན་ཡི་གེ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲིབ། །ཞེས་
འབྲུང་ངོ་། །ཡི་གེ་བྱེད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྟེ་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་དབྱངས་ཀྱི་
སྟེ་པ་གང་གི་དང་པོ་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟེ་པ་སྒྲིབ་དང་པོ་ཅན་ཏེ་ཀ་སྟེའོ། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་ཀ་
ཡི་ས་བོན་ནོ། །འབྲོག་འགྲུར་ལས། འཛིགས་དང་འཛིགས་པའི་སྟེ་ཆོན་གྱི། །དང་པོ་
ལ་སོགས་དང་པོ་ནི། །ཞེས་པ་འགྲུར་མི་ལེགས་པས། མན་སྟེའི་འགྲུར་ལས་སྟེ་པ་
སྒྲིབ་དང་པོ་ཅན་ཞེས་པ་འགྲུར་ལེགས་ཏེ། མཛོད་བསྟུན། "ཏ་ཡི་གེ་གང་བོ་དང་།
ཀ་དབྱངས་མེད་ཡི་གེ་བྱེད་པར་བྱས་པའི་⁵ཏེ་ཀ་པོ། །མན་སྟེ་ལས། སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཞེས་
འབྲུང་བའི་སྒྲིབ་ནི། འོག་གི་གསལ་གནས་ཀྱི་རྒྱུང་ངོ་། །སྒྲིབ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུང་དེས་སྒྲིབ་

1 སྟེ། སྒྲིབ་མཚོ། + ཀྱིས་

2 སྒྲིབ་སྟེ། མཚོ། བསྟུན་ཏེ་ ཞེ་ལ། བསྟུན་ནོ

3 ཞེ་ལ། སྒྲིབ་སྟེ། མཚོ། ཨི

4 ཞེ་ལ། སྒྲིབ་སྟེ། མཚོ། ཏི

5 སྟེ། སྒྲིབ་མཚོ། ཏི་ཀ་

བའི་གཏུམ་མོའི་སྒྲ་ཡིས་སོ། རྒྱུད་གི་ས་བོན་ནི་ལྷོ་སྟེ། འོག་མ་ལས་ཞེས་བ་ནི། ཡི་
གོ་དེ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གི་མཐར་འགྲོད་ཅིང་། སྟེང་གི་མཐར་ཡང་རྒྱུད་
གི་ས་བོན་དེ་དགོད་ལ། འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གནས་པར་སེམས་
གྱིས་བསྒྲོམས་པས། ནང་གི་གལ་ཏེ་གནས་ནི་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་རྒྱུ་མ་ནས་ནས་བསྐྱོད་པའི་
རྒྱུད་བཀུག་ནས། དེ་ནས་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་ལས་སྟེང་དུ་སྟེ་བ་དང་སྟེང་ག་དང་།
དེ་ལས་སྟེང་དུ་མགྲིན་བ་དང་། སྒྲིན་དབུས་གྱི་མཆོམས་དང་། དེ་ལས་གོང་དུ་འཕོ་
བའི་དུས་སུ་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་ནི་མཆོག་གོ། རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཡིས་གལ་ཏེ་སྒྲར་ཡང་
འཆི་བ་བཅོམ་ནས་སྒྲ་དཀར་ལ་སོགས་པ་ཉམས་པར་འདོད་བ་དེའི་ཆེ། འཕོ་བའི་
ཐབས་བསྒྲོམ་པ་བོར་ནས་གཞན་རྒྱུ་མ་ས་བསྒྲོམ་ཞིང་། སྟེང་གི་ཡི་གེ་སྒྲ་དཀར་ཉམས་
བྱེད་གྱི་ས་བོན་ཉི་དང་། རྒྱ་ནག་པོར་བསྒྲོམས་ལ་བཟའ་བར་བྱ་བ་སྟེ། འོད་ཟེར་ནག་
པོ་རྒྱུ་མ་གྱིས། བདུད་ཅིའི་ཆར་བས་བྱབ་པར་བྱས་ནས་མགོ་བོ་དང་། གཞན་དུ་
ཡང་སྒྲ་དཀར་དང་སྒྲ་དཀར་པོ་བསལ་བར་བྱའོ། །འདི་ཡང་ཉི་བར་མཆོན་བ་སྟེ།
གདམས་ངག་ངེ་ལྟ་བར་བསྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བ་ལས། གཉེར་མ་དང་ནད་དང་འཆི་བ་
ཉམས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལའང་བྱའོ། །འདིར་རུས་བ་མེད་པ་ཡང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱལ་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཆེ་ནི་བྲག་གུ་སྟེ་སྒྲོ་དགུའི་སྟེང་མ་མཆོག་སྟེ་མྱི་
གཙུག་གསེར་གྱི་སྒྲོ་བྱེ་ནས་འཕལ་དུ་ཡིད་ཉིད་འཕོ་བར་བྱེད་དོ། །

ལྷ་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲོ་མཆོག་ནས་འཕོ་བ་དེ་སྟེག་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས་
བྱེད་པར་མི་རུས་སམ་སྟུམ་ན། དེ་ལ་ཡང་སྒྲོ་མཆོག་ནས་འཕོ་བ་ཡོད་པར་སྟོན་བ་
ནི། ཉིན་བཞིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་སོ། །སི་ཤུ་ཉའི་འཇུར་གཉིས་དང་རྩོ་རྩོ་མཁའ་

འགྲོ་དང་གདན་བཞི་ལས། ཉིན་ཁིང་དང་ཉིན་རེ་ཞེས་འབྱུང་ལ། མན་སྟེ་ལྷར་ན། ལྷ་
དང་བྲམ་ཟེ་གསོད་པ་དང་། །ཞེས་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་ལྷའི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་
འཇིག་པའས། ཉིན་རེ་ཁིང་བྲམ་ཟེ་སྟེ་སྟེག་པ་དང་བྲམ་བའི་མི་རྣམས་གསོད་པ་དང་།
པ་མ་དང་དག་བཙམ་པ་གསོད་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱེད་པ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་སྟེ། མཚམས་མེད་པ་
ལྷན་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་རྒྱན་ལ་ལོངས་སྟོང་པ། ཞེས་པ་ལ། རྟོ་རྟོ་མཁའ་འགྲོ་ལས།
རྒྱ་འགྲོག་འདོད་ལ་སྟོད་པའང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་པས། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་
དང་། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡང་། གསེར་གྱི་སྒོ་ནས་འཕོ་བའི་ལམ་འདིས་
གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གྲོལ་བའི་དོན་ནི་འཕོ་བའི་ལམ་གྱིས་སྟོན་བག་མེད་པ་བྱས་
པའི་སྟེག་པས་གོས་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་མི་
འགྲོ་ལོ། །མང་པོས་ཅི་བྱ་སྟེ། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་སྟོན་ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པ་དང་།
ནད་དང་ཁྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་རིང་དུ་འགྱུར་ཏེ། འཕོ་བའི་མཐུས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་
པ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་དང་མཇུག་བས་སྟོན་དེ་རྣམས་ཅད་ནས་
འབྱེན་པའི་ཐབས་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདས་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་གཟེ་
བརྒྱུད་བྱི་མ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདས་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་གྱི་སྒྲ་
དོད། མན་སྟེར་དང་ལོའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལེགས་པས། འདས་ལྷ་བྱའི་སྟེག་པ་རྣམས་
གྱིས་དང་པོར་ལུས་ལ་གོས་པ་ཡིན་ཡང་། འཕོ་བ་བྱས་པས་སྲིད་པ་བར་དོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱ་སྟེ་ལུས་གྱིས་རང་འདོད་
པའི་གནས་སྐྱ་སྟོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུད་མང་པོ་ལས་གསུངས་པས་ཤིན་

ཏུ་དོན་ཆེ་བའི་བྱིར་ཚུལ་འདི་ལ་འབད་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

དུག་པ་ནི། འཕོ་བའང་འཆི་བའི་དུས་ཐོབ་པ་སྟེ། དུས་ལ་བབ་ན་འཕོ་བྱ་སྟེ། དུས་མ་ཡིན་པར་འཕོ་བ་བྱས་ན། ལྷ་གསོད་པའི་སྒྲིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའང་། བྱང་པོ་སངས་རྒྱས་ལྷ་བདག་ཉིད། །དེ་ལ་སྒྲོད་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཉེས་པ་འབྱུང་བས། ཡོན་ཏན་མི་སྟེ། བར་མ་ཟད་སྒྲོན་བསྐྱེད་པས་འཕོ་བར་མི་བྱའོ། །དུས་སུ་འཕོ་བར་བྱའི་དུས་མ་ཡིན་པར་འཕོས་ན། ཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་དེའི་བྱིར། ལུས་ཀྱི་སྟེ་ལུས་ལ་འཆི་བའི་མཚན་མ་སྟེ་རྟགས་བྱང་བ་ཤེས་ནས་སྒྲོ་སྟེ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པས་འཕོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུམ་པར་བྱ་སྟེ། གདན་བཞི་ལས། དེ་བས་ལུས་ལ་རྟགས་བྱང་ན། །སྒྲོ་དང་ལྡན་པས་སྒྲོར་བ་བཅུམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྡོ་རྗེ་མཁའ་འབྲོ་དང་སྟོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། ལྷ་རྣམས་གསོད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། །དཔྱལ་བར་ངེས་པར་བསྐྱེག་པར་འགྱུར། །དེ་བས་འཆི་བའི་མཚན་མ་ནི། །མཁས་པས་འབད་དེ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་འཕོ་བའི་རྣམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་། དུས་མ་ཡིན་པར་འཕོས་ན་དཔྱལ་བར་ལྷང་བར་བཤད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འཕོ་བའི་དུས་གང་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་ལ་འཕོ་བའི་དུས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་རྒྱད་རྣམས་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། དེའི་བྱིར་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཤེས་ནས། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བས་འཆི་བའི་མཚན་མ་ནི། །ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གདན་བཞི་ལས། ལུས་ལ་འཆི་ལྟས་ཀྱི་རྟགས་བྱང་ན་འཕོ་བ་བཅུམ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའང་འཆི་ལྟས་ཀྱི་རྟགས་བྱང་བ་ཅམ་ནས་རྣམ་ཤེས་ལུས་ལས་འདོན་པའི་འཕོ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཆི་རྟགས་བྱང་ནས་འཆི་བྱ་བྱས་ཀྱང་མི་

སྒྲིག་པར་མཐོང་བ་དགོས་སོ། །འོ་ན་འཆི་བྱས་ནས་མི་སྒྲིག་པར་མཐོང་ན། དེ་
 ཅམ་ནས་འཕོས་པས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན་དེས་ཀྱང་མི་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྤར་བ་ཤད་
 བ་ལྟར་གྱི་འཆི་ཏྲགས་བྱུང་ནས་ལོ་བརྒྱད་ན་འཆི་བ་སོགས་ལ་འཆི་བྱས་ཀྱང་
 སྒྲིག་མི་རུས་པར་མཐོང་བ་ཅམ་ནས་འཕོ་བ་བྱས་ན། རུས་མིན་ལྟ་ནམས་གསོད་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་དག་ལ་འཕོ་བའི་རུས་
 བ་ཡིན་སྟམ་ན། གཤམ་བཞིའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེམས་ལ་སོགས་པས་མ་སོག་
 པར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེམས་ལ་སོགས་པས་སོག་པ་ན། གོང་དུ་འཕོ་བའི་སྒྲིར་བ་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཟད་པ་ལས། ཆེ་བ་དུག་
 གི་གོང་རོལ་དུ་སྒྲོན་ནོ། །ཞེས་འདི་ཅམ་ན་འཆི་འོ་ཞེས་པའི་རུས་ཟད་པ་ལས། ཆེ་བ་
 དུག་གི་གོང་དུ་འཕོ་བར་གསུངས་ཏེ། འཆི་ལྟས་བྱུང་ནས་ལོ་གཅིག་ནས་འཆི་བ་
 ཡན་ཆད་གྱི་དབང་དུ་བྱའོ། །

སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་དེམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་གྱིས་མ་གཤུངས་པའི་གོང་དུ་
 འཕོ་བ་བྱ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་འཕོ་བའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་རུས་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་
 བད་གྱིས་མཐར་བ་ན་གོང་དུ་འཕོ་མི་རུས་པ་དང་། འཕོ་མ་རུས་པ་ན་འཛིག་རྟེན་
 པས་ཀྱང་བརྟན་ཤིང་། མི་སྟན་བ་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་ན་ནད་གྱིས་མ་སོག་པའི་གོང་དུ་
 འཕོ་བ་བྱ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་པས། འཆི་བའི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པའི་རུས་སུ་འཕོ་
 བ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱད་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་སྤང་རོ། །འཆི་ལྟས་བྱུང་ནས་འདི་ཅམ་ན་འཆི་
 ཞེས་པའི་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ། འཆི་བྱས་ཀྱང་མི་སྒྲིག་པའི་མཆོན་མ་
 མཐོང་ན། ཇི་ལྟར་བཏྲགས་པས་ཇི་ལྟར་འོས་པ་ཞིག་གི་མཆོན་མ་སུ་འཕོ་བ་བྱས་ན།

དུས་མ་ཡིན་པར་འཕོས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དམ་སྟུན་སྟེ། དཔེར་ན་པ་རྩི་ཉ་ག་ཡ་རྩ་
རའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མན་སྟེ་ལས། དུས་ལ་བབ་པ་ན་འཕོ་བར་
གསུངས་པའི་འབྲུག་པོ་ན་ལ། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན། །ཞེས་བཤད་པའང་འཆི་
ལྟས་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོག་ཐབས་བྱས་ཀྱང་མ་སྒྲོག་པའི་དུས་ལ་བྱའི། །འཆི་ནད་ཀྱིས་
ཐེབས་པའི་དུས་ལ་མི་བཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་འཕོ་བའི་ལམ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་གི་དོན་སོ་སོར་
བཤད་པ་དང་། ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་རིམ་པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྲོམ་པའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། དེའི་སྒྲོ་རྣམས་སུ་ས་བོན་གྱི་
ཡི་གེ་བཀོད་ནས་རྒྱང་གཡོ་བ་མེད་པར་བྱ་བ་དང་། འཕོ་བའི་དམིགས་པ་དངོས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་ཆེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཕོ་བ་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་སྟེ། བྱེད་པའི་བྱང་པར་ལས་ཏེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བྱང་པར་བས་ཇི་ལྟར་འཕོ་
བའི་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་རྩི་སྟོང་པོ་ཉོན་ཅིག །སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་ནི་རོ་གཅིག་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་སྒར་རབ་བྱེད་དང་པོར་གསུངས་པའི་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་སྒར་རབ་བྱེད་དང་པོར་གསུངས་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་པ་དང་ལྷན་པར་གཟུགས་སོགས་ཐམས་
ཅད་གཞིག་པར་ཏེ་མི་དམིགས་པར་བྱ་བ་ནི། སྒར་གྱི་སྟེ་སྟོན་དུ་བསྒྲོམ་པར་
བྱའོ། །དེ་ནས་རང་གི་སྟོང་གའི་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སངས་རྒྱུ་ལྔ་
སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ས་བོན་རྩྱུ་འོད་ཟེར་དམར་པོ་དང་རྩྱུ་ཡིག་འདི་
ནི་འོད་ཟེར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་འབར་བའི་ངོ་བོ་སེམས་ཀྱིས་མཆན་པར་བྱ་བ་སྟེ་

བསྐྱོམས་པར་བྱ་ལ། རྩི་ལ་གནས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་མདུན་
དུ་བཀྲལ་པར་སེམས་གིས་ནི་བསམ་ཞིང་། མཆོད་པ་དང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
སྤྲེག་པ་བཤགས་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས། ལྷ་ཆོགས་པར་
དང་ཆོ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཡང་། ས་བོན་རྩི་དཀར་པོའི་གཟུགས་གྱིས་
ནི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མའི་གཟུགས་བསྐྱེད་ནས་པར་དང་ཆོ་བའི་གདན་ལ་
བཞུགས་པར་ནི། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མར་བདག་ཉིད་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞལ་
གསུམ་མ་དང་ཕྱག་དྲུག་ཉིད་དང་། ཞལ་རེ་རེ་ལ་སྐྱབས་གསུམ་གསུམ་དང་དབུ་རྒྱ་
གྱིས་ནི་བརྒྱན་པ་དང་། རྩ་བའི་ཞལ་བཞད་ཅིང་དཀར་བ་དང་། གཡས་ཞལ་ཁྲིས་
ཤིང་ནག་པ་དང་། གཡོན་ཞལ་སྤྲེག་ཅིང་དམར་བ་དང་། རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་རྣམས་
ཀྱན་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་ཅིང་། ཀྱུང་དང་ཆོ་བའི་མདོག་ལྟར་དཀར་བ། ཤིན་ཏུ་
མཛེས་པའི་ལྷ་ཆོགས་པའི་གོས་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། སྤྱིའི་ཞགས་པ་འཆོས་ལེགས་པ་
དང་། སངས་རྒྱུས་སྤྱིན་ནི་སྤྱོ་བ་རྣམས་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་འགོངས་པ། སེམས་
དཔའི་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་དུ་གནས་པ་བསམ་མོ། །ཕྱག་གཡས་གྱི་དང་པོར་མདའ་ནི་
དགོད་པར་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ། གཉིས་པར་ལྷགས་ཀྱི་ཉིད་དང་། གསུམ་པར་དོ་རྩེ་
འབྱར་བའོ། །གཡོན་གྱི་དང་པོར་སྟོང་གར་སྤྲེགས་མཛུ་བ། ཞགས་པ་དང་བཅས་པ་
ཉིད་དང་། གཉིས་པར་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་ལྷག་མ་དང་། གསུམ་པར་གཞུ་ཡི་
གོ་ཆས་ཁྲབ་ཅེས་པ་ལ། འགྲེལ་པར་སྟོང་དུ་གོ་གོན་པའི་གཞུ་བསྐྱམས་པ་ཞེས་
འབྱུང་བ་ནི། གདན་བཞེལ་ས། སྟོང་དུ་གཞུ་ནི་འགོངས་པ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་
སྟེ་གཡས་པའི་ཕྱག་ཆོན་རྣམས་ནི་ཡས་རིམ་དང་། གཡོན་པའི་ཕྱག་མཆོན་རྣམས་

མན་སྟེ་ལས། འོད་ཟེར་འབྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བར་མཆམས་མེད་པར་བྱས་ནས་ནང་
དུ་མགོ་བོ་བསྟན་པ་རྣམས་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡི་གེ་རྣམས་མགོ་བོ་
ནང་དུ་བསྟན་པ་ལ། འོད་ཟེར་འབྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་སོ་སོའི་བྲག་གྲུ་བར་
མཆམས་མེད་པར་བཀག་པར་སྒོམ་དགོས་ཏེ། སྒག་པ་དང་སྟིང་གའི་གོ་ཆའི་ཡི་གེ་
ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒོ་རེ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་བསྒོམས་ན་
དམིགས་པ་གསལ་བ་དང་། དེ་ལ་སེམས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་མི་རིང་བར་སྒྲ་
སྒྲིའི་རྒྱང་ཕྱིར་འགོ་བ་ནང་དུ་སྒྲོག་པ་འོང་བར་སྒྲར་ལ། དེ་ནི་སྒོ་གཞན་ལའང་
མཚུངས་ཏེ་སྟོག་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཡིན་པར་
སྒྲར་བས། འཕོ་བ་མིན་པའི་སྟོག་དབུ་མར་འཛུགས་པའི་ཐབས་ལ་ཡང་འདི་རྣམས་
བསྒོམས་ན་ལིན་ཏུ་ལེགས་པར་གོའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བརྒྱ་སྟིང་གར་གནས་པའི་ཙ་འཁོར་ལ་བྱ་སྟེ། མན་སྟེ་འབྲུར་
གསར་ལས། སྟིང་གར་བརྒྱ་རྒྱ་ཁྱིའི་གི། ཞེས་འབྲུར་བ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་ཁྱིའི་མེ་ཏོག་
གི། ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་དཔེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པར། ཙ་དབུ་མ་འཆད་པའི་སྐབས་
སྟེ། རྒྱ་ཁྱིའི་གི་མེ་ཏོག་ལྟར། །བརྒྱའི་ཁོང་ཁ་ནི་འོག་ཏུའོ། །ཞེས་རྒྱ་ཁྱིའི་གི་མེ་
ཏོག་ཁ་རྒྱང་ཟད་བྱེ་བ་དང་། ཁ་སྐར་དུ་བསྟན་པ་བཞེན་དུ་སྟིང་གའི་ཙ་འཁོར་གྱི་
དབུས་ཀྱི་དབུ་མ་ཡང་ཁ་སྐར་དུ་བསྟན་པ་དང་ཁ་རྒྱང་ཟད་དབྱེ་བར་བཤད་ལ། སྟིང་
གའི་ཙ་འཁོར་ཡང་ཁ་སྐར་བསྟན་ཏོ། །སྟིང་གའི་དབུ་མའི་དབུས་སུ་སྒྲོང་སྒྲེས་ཏེ་རྩྭ་
ཡིག་གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་སྟེ་སྟིང་གའི་བརྒྱའི་དབུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
བཞོན་པར་གྱུར་པའི་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་མཚོན་པའི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འགོད།

ཐོག་ཏུ་འབྲེལ་ལོ། །གསང་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་དེའི་སྤྲེང་དུ་དབྱས་སུ་མེ་ཉིད་དེ་མེའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །གསང་གནས་དེའི་སྤྲེང་དུ་¹“མྱེ་བ་ལ་ཉི་མ་སྟེ་རྩལ་ལོ། །དེར་ཨྱ་
 མེའི་གཙོ་བོ་ས་བོན་ཨི་སྟེ་རྒྱ་དཔེ་རོ་བོདོ། །ཀླ་ཡིར་ལྡན་པའི་ས་བོན་རྩྱུ་སྟེ་སྤར་སྤྲོང་
 གར་བཞོད་པའོ། །དེ་ཉིད་དེ་དེ་ཁོ་ནར་ནི་ཨི་གི་ས་བོན་དེ་ཁ་དོག་དམར་བོར་
 བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་དམར་བོ་ཞེས་པའི་ཁོ་ནས་གང་ལས་ཁྱད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྩྱུ་ཡིག་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པས་ཨི་ཡིག་ཁོ་ན་དམར་བོར་བྱ་ཞེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུད་
 བས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་རྒྱོག་ནས་རྩྱུ་དམར་མོ་ཞེས་པའི་འཕོ་བ་བྱེད་པར་སྤྲང་
 རོ། །འདིར་རྣལ་འབྱོར་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ནི། འབྱུང་དང་རྩལ་བ་ཞེས་པ་ཐམས་
 ཅད་མན་ངག་སྟེ་མར། ཁྱོགས་དང་འབྲེར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞོན་པའི་ཕྱིར་ཁྱོགས་དང་འབྲེར་བས་ཁྱོགས་ཏེ། སྤྲེང་དུ་རྩིས་སུ་
 འབྲོ་བའི་རྒྱུ་རོ། །འབྲེར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པས་ཁྱེར་བ་ཁོ་ན་འབྲེར་བྱེད་དེ་རྒྱུ་
 བར་དུ་འབྲུག་པའི་ཆེ་ཐོག་ཏུ་འབྲུག་པའོ། །དེ་དག་གིས་བསྐྱས་པ་བྱ་བ་སྟེ་གོམས་
 པར་བྱ་བའོ། །སྤྲིང་གའི་དབྱས་སུ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། སེམས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ས་
 བོན་ནི་རྩྱུ་དང་དེ་གང་གི་དབྱས་སུ་བཞག་པ་སྤར་བཤད་པའི་རྒྱུ་དཀྱིལ་ཡྱི་ལ་
 སོགས་པའི་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བ་ཡིས་ནི་སྟེ་རྒྱུ་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་ཆེ་བསྐྱུན་
 བྱ་ཞིང་སྟེ་སྤྱི་བོ་རི་སྤྲིད་པར་ལུས་ཀྱི་སྟོད་དུ་འཕྲེན་ནོ། །དེའི་རྩིས་སུ་རྒྱུད་ནང་དུ་
 རྩལ་པས་སམ། "ཁྱེར་²བྱེད་ཀྱིས་སྤྲིང་གའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་རྩྱུ་ཡིག་འཁོར་དང་བཅས་པ་

1 མྱེ

2 རྩྱུ་ འབྲེར

ནི་བསྐྱུན་པར་བྱ་བ་སྟེ་སྟོང་ག་སྟོང་པར་ཚུར་འབྲེན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ག་ཤིང་མེ་ཉོག་བཞིན་འབྲེན་པ་དང་། ཚུར་འབྲེན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཁྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྟོང་གའི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཐུར་བལྟ་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་དུ་བསྐྱུན་པའི་
ཆེ་ཙམ་འཁོར་བྱིན་པ་ལོག་ནས་སྟོང་དུ་སྟོགས་པ་དང་། སྟོང་གར་འཁྱེད་བྱེད་ཀྱིས་
ཁྱེད་པའི་ཆེ་འཁོར་ལོ་དང་ཙམ་འཁོར་ལ་སྒྲིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ལོག་དུ་སྟོགས་ཏེ་
དང་པོར་གནས་པ་བཞིན་གནས་པར་བསམ་མོ། །རྣམ་ཤེས་ལུས་ལས་འདོན་པའི་
དམིགས་པའི་བྱེད་ཚུལ་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ན་འཆི་བའི་ཆོ། སྟོང་གའི་ཙམ་འཁོར་ཁ་
བྱེད་དུ་སྟོགས་པ་འབྲེན་། །འབྲུང་དང་འབྲུང་མིན་ནས་རྒྱུ་པའི་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་།
སྟོགས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་དུ་འབྲོ་བའི་རྒྱུད་གིས་སྟོགས་ཞེས་པ། སྟོང་གའི་རྒྱུ་ཡིག་འཁོར་
བཅས་བྱེད་དུ་སྟོང་པར་བྱེད་པའོ། །སྟོགས་ཀྱི་རྗེས་སྟོགས་སུ་འཁྱེད་བྱེད་ཀྱང་།
བསྐྱུས་པས་སྟོག་རྒྱུད་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྣམ་འབྱོར་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ལས་
བྱི་རོལ་དུ་ཡང་གོམས་པར་བྱའོ། །བྱི་རོལ་དུ་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
འདེགས་པ་ནི་སྟོགས་ཏེ་སྟོང་²ནས་བྱི་རོལ་དུ་འབྲེན་པའོ། །དེས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིགས་པ་
མཆོན་པར་བྱ་བས་ན་མཆོན་ཉིད་དེ་ཁྱེད་པ་ནི་འཁྱེད་བྱེད་དེ་སྟོང་ག་ནི་སྟོང་པར་
འབྲུག་པའོ། །དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་དེ་སྟོང་མཆོན་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་རྣམ་གཡེང་མེད་པར་ནི་ལྟར་འབྲུར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་
དུ་གོམས་པས། འབྲུང་བ་སྟེ་སྟོགས་དང་རྒྱུ་པ་སྟེ་འཁྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་རང་གི་རང་གིས་འབྲུང་བ་ཉིད་

1 ཞོག་ རྟེ། ལྷ། མཆོ། + རྟེ་

2 ཞོག་ རྟེ། ལྷ། མཆོ། + ག་

དེ་འབྲུག་པར་འབྲུར་རོ། །རྒྱང་དང་ནམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་མཉམ་ཉིད་དང་དེ་
ལྟར་བསྐྱོམས་པ་དེ་རང་གི་རང་གིས་འབྲུང་བ་འབྲུག་པར་འབྲུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མེད་དོ། མདོར་ན་སྤྱིར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱང་གིས་རབ་ཏུ་སྤར་བའི་སྟེ་བའི་མི་ཡིག་གི་མེ་
བྱེན་དུ་སོང་བས་བསྐྱེན་བའི་མ་ཐུས། རྒྱང་ཕྱིར་འབྲུང་བའི་ཆེ་སྤྱིར་གའི་རྩ་འཁོར་ཕྱི་
ནང་ལོག་ནས་རྩྭ་ཡིག་འཁོར་བཅས་སྤྱི་བོ་དུ་ཡར་ལ་འབྲེན་བ་དང་། རྒྱང་ནང་དུ་
འབྲུག་པའི་ཆེ་རྩྭ་ཡིག་འཁོར་བཅས་སྤྱིར་གར་པ་བ་ནས་མགོ་ཐུར་དུ་བརྟུ་བ། རྒྱང་
འབྲུང་འབྲུག་གཉིས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས། རང་གི་རང་གིས་
འབྲུག་པར་འབྲུར་བ་འབྲུག་འབྲུག་གི་བར་དུ་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤར་བ་འདད་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་
བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱེན་ན། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ།
བདེ་དབྱེས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་།
དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱར་བའི་གར་ཐག་གིས། སྤར་བ་འདད་པ་བཞིན་
དུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་། སྤྱིར་བ་ཆོགས་བསགས་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་
མཁའ་འགྲོ་མར་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་བྱས་ལ། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མའི་སྐུ་ལ་
དམིགས་པ་གསལ་བ་དང་། སེམས་གནས་པ་བྱུང་བྱུང་གི་བར་དུ་བསྐྱབ་པོ། །

དེ་ནས་སྤྱི་གཙུག་གི་སྟོར་རྩྭ་དགོད་ལ་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས། སྤྱི་གཙུག་གི་སྟོ་
བར་མཆོམས་མེད་པར་དགག། རྩྭ་གི་འོག་ཏུ་རྩྭ་ཡིག་དགོད། སྤྱི་མཆོམས་ཀྱི་བྱ་
གར་རྩྭ་ཡིག་བགོད་ནས་སྟོ་འགོག་པ་སྤར་བཞིན་བྱ། རྩྭ་བགོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ཉི་
དགོད། ལུང་རྩ་བར་སྤྱི་དང་དེའི་ཐད་ཀའི་མ་ཐེན་པའི་བྱག་པར་སྤྱི་དགོད། མིག་

གཉིས་ལ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་བའི་བྲག་པ་གཉིས་དང་།

སྒྲ་བྲག་གཉིས་ལ་ཡོད་དང་། ལྟེ་བའི་སྒོ་དང་བེ་རྩའི་སྒོ་དང་བེ་ཆེན་གྱི་སྒོ་
གསུམ་གར་"རྒྱུ་"རེ་དགོད། ཡི་གེ་རྣམས་ཉལ་སྒྲུབས་སུ་གནས་ཤིང་མགོ་ནང་དུ་
བསྟན་པ། ཁ་ལྟེ་ དོག་དཀར་ལོ། དེ་དག་གི་འོད་ཟེར་དཀར་ལོ་འབྲུག་ལོ་རྣམས་
གྱིས་སྒོ་སོ་སོ་རྣམས་བར་མཆམས་མེད་པར་བཀག་པར་བསྐྱོམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྒོ་
སོ་སོའི་སྒོ་རེ་རེ་ཡི་གེ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་ལ་རིམ་བཤ་བཞིན་དུ་གསལ་སྒྲུབ་དང་
དེ་ལ་སེམས་གནས་པ་གཉིས་བསྒྲུབས་ལ་རྒྱུད་ནང་དུ་ལྟོག་པའི་ཉགས་བྱུང་བྱུང་གི་
བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །སྒྲག་པ་གཉིས་ལ། རྒྱུ་ རེ་དང་སྒྲིང་གར་ཡོད་ཀྱི་གོ་ཆ་དགོད་དོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིང་གར་ཁ་བྱུང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ། བྱུང་དུ་
ཐོགས་པའི་སྒོག་གི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དེའི་དབྱས་སུ་རྣམ་ཤེས་གྱི་རོ་བོ་རྒྱུ་
དེའི་སྒྲིང་གི་མཐར་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་དབྱས་སུ་ཏི། རྒྱུ་ཡིག་གི་འོག་གི་མཐར་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་སྒྲིང་
དུ་ཀ་ཡིག་སྟེ། ཡི་གེ་ལྷ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་སྒྲོན་ལོ་མགོ་བོ་བྱུང་དུ་བསྟན་
པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་གོམས་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱུང་པར་དུ་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པ་
ནི། རྒྱུ་ལ་ཀྱང་བཅས་ནས་ལུས་བྱང་བོར་བྱས་ཤིང་མིག་སྒྲ་ཅེར་གཏད་ལ། སྒར་
བཤུད་པའི་ལྟེ་བར་བཀོད་པའི་ཨི་ཡིག་དམར་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་ལུས་
ཐམས་ཅད་ལ་སོང་བའི་བྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་བཀྲག་སྟེ། ལྟེ་བའི་ནང་དགར་བར་
བྱའོ། །དགར་བའི་རྒྱུད་སྒྱུར་གྱིས་དུག་དང་གདུང་བ་དང་རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་
བར་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་མཐོང་བས་ནི། ལྟེ་བ་ཁོ་ནར་རྒྱུད་དང་སེམས་རབ་དུ་ཞུགས་
པ་བྱམ་པར་རྒྱ་མི་འཕོ་བར་གནས་པ་ལྟ་བུའི་བྱམ་པ་ཅན་བྱའོ། །དེས་ནི་སྒོ་དགུ་པོ་

ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་རེདས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཡང་ཐོག་མར་བྱུག་མི་བསྐྱེད་ཙམ་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུ་བཀག་སྟེ་བསྐྱོམས་ལ།
ཙོལ་བས་རྒྱུ་བཀག་པ་རྒྱུ་བ་མིན་པར་རྒྱུ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གནས་པའི་འགོ་
ཙོལ་བ་ནས་རྒྱུ་ནང་དུ་འཛིན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བྲ། གཏོང་བའི་ཆེ་ཁ་ནས་མི་གཏོང་
བར། ལྷ་ཤུག་ནས་དལ་བྱས་གཏོང་། དེའི་རྩིས་སུ་དལ་བྱས་ལྷས་ཐམས་ཅད་ལ་
སོང་བའི་རྒྱུ་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བ་ཁོ་ནར་རིལ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་རབ་ཏུ་
ཞི་བའི་མཐར་ཐུག་པས་རྒྱུ་དབང་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྟེང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་
གིས་རབ་ཏུ་སྤར་བའི་ལྟེ་བའི་ཨི་ཡིག་གི་མེ་གྲེན་དུ་སོང་བས་བསྐྱུན་པའི་མཐུས།
སྟེང་གའི་བརྒྱ་ཁ་གྲེན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱས་ནས། དེར་སོན་པའི་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཡི་གོ་དང་བཅས་པ་སྟེང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ། ཉི་དང་ཀ་རྩྱུ་ཡིག་གི་སྟེང་དང་འོག་ཏུ་
གནས་པའི་ཉི་འོག་དང་། ཀ་སྟེང་དུ་གནས་པར་གྱུར་པ་དག་མན་དག་རི་ལྷ་བར་ནང་
གི་བརྒྱས་པ་བྱེད་ཅིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་རི་སྟོང་པར་བྱང་བར་བྱའོ། །དེའི་
རྩིས་སུ་རྒྱུ་འོག་ཏུ་འཇུག་པའི་འཁྲེར་བྱེད་ཀྱིས་སྤར་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་འོག་ཏུ་
ཕྱོགས་ཤིང་ཀ་དང་ཉི་དག་ཀྱང་། རང་གི་གནས་སུ་སྤར་བྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡུང་
ཙམ་སོ་སོ་ལ་དེ་ལྟ་ཁོ་ནར་འཕྲེན་པ་དང་སྤར་འཕྲེན་པ་དག་གིས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་
པ་སྟོག་རྒྱུ་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྟེང་དུ་དབྱུང་བ་དེ་ཁོ་ནས་སྟེང་གི་སྟོ་བྱེ་ནས་འཕོ་
བར་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱེ་རོལ་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གི་དབང་དུ་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཆི་བ་ནི་རི་ལྟར་བཤད་པའི་གཏུམ་མོའི་ནལ་འབྱོར་གོམས་པ་

རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་སྒྲ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཉེར་མ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་
ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ལས་སྤང་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མན་སྟེ་ལས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་དབུགས་འབྱུང་རྒྱལ་གཉིས་དང་མཉམ་པོར་སྟོག་གི་རྒྱུད་ཡི་གེ་དང་
བཅས་པ་སྤྱི་པོའི་བར་ཏུ་འབྲེན་པ་དང་། སྤར་ཡང་སྟོང་གར་འབེབས་པ་ལ་རང་གི་
རང་གིས་འཇུག་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱི་བར་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་
པའི་སྟོག་རྒྱུད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆེད་ཏུ་སྤྲང་ལ། མཚམས་དེ་ནས་སྤྱི་གཙུག་གི་ཕྱི་
རོལ་ཏུའང་འབྱུང་འཇུག་གི་དམིགས་པ་སྤར་བཞིན་བྱ་སྟེ། སྟོག་གི་རྒྱུད་དབང་ཏུ་
བྱེད་པར་སྤྲང་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྟོམ་འབྱུང་ལས། རྣམ་ཤེས་བཞོན་པ་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། །གང་དང་གང་ཏུ་བསྐྱོད་པ་
ཡི། །རྒྱུད་གི་སྐོར་ནི་བསམ་བྱས་ན། །ཤོལ་བའི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བྱེད་པའི། །ཞེས་
སྟོག་གི་རྒྱུད་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །ལུགས་འདི་ལ་སྦྱོང་བའི་དུས་སུ་
དང་པོར་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་འཕུལ་བ་ཁོ་ན་བྱས་པའི་མཐར། ལུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་འབེབས་པ་
མ་ཡིན་ཀྱི་དང་པོ་ནས་ཡང་འཕུལ་དང་མར་འབེབས་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱེད་པས།
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བརྒྲས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་ཐུབ་ཀྱི་
བར་ལ་མཚམས་བྱས་པར་སྤང་གི། །སྤྱི་གཙུག་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་ལ་བརྒྱང་
བར་མི་སྤང་ངོ། །སྤར་ཡི་གེ་བྱེད་དང་གཉིས་སྐྱད་གསང་མཐོན་པོས་བརྗོད་ནས་
བྱེན་ཏུ་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་སྐབས་འདིར་མན་སྟེ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི། སྦྱོང་བའི་
དུས་སུ་དེ་མི་དགོས་པས། ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་བྱེད་པར་གསལ་ལ། ཉི་ཀའི་

གངས་ཀྱང་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། ཉི་ཤུ་ཙཱ་གཅིག་རིམ་པ་ཡིས། ཡི་གེ་བྱེད་དང་གཉིས་
སྤར་བཟོད། ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཞར་ལ་གྲོང་འཇུག་དང་ཆར་
བཅད་རྩེས་འཛིན་བསྟན་པ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་བསྒྲོམ་པ་
དང་། ཡི་གེ་བཀོད་ནས་དབང་པོའི་སྒྲོ་རེངས་པར་བྱེད་པ་དང་། བུམ་པ་ཅན་སྒྲོམ་པ་
སྒྲོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་ཁྱོགས་དང་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་བསྒྲུལ་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་ཐུབ་
པ་དེ་ནས། སྤྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཏོན་ནས། ཕྱི་རོལ་ཏུ་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤིང་པ་བར་དོ་ལ་སོགས་པར་སྦྱལ་པ་དང་། བ་རོལ་གྱི་ལུས་ཀྱི་
གྲོང་ཏུ་སྦྱལ་བ་སྟེ། འཇུག་པར་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ལུས་ལས་སྤལ་
ནས། རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ་གསང་གནས་ཀྱི་མེ་ལ་བཟུང་བའི་རྩེས་སུ། གཞན་
ཀྱི་སེམས་གཞན་གྱི་སྟིང་གར་བཅུག་ནས་རྩེས་སུ་སེམས་པ་ལ་རྣམ་པར་མཁས་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ཆར་བཅད་དང་རྩེས་བཟུང་བུས་པ་འདི་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་
གཞན་ལ་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །རྟོགས་ན་པ་རོལ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་སྤངས་ནས་པན་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པར་འབྱུང་རོ། །ཆར་བཅད་
དང་རྩེས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། གཏུམ་མའི་ས་བོན་གྱི་ཐིག་ལེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་
ཟེར་དང་བཅས་པ་འབར་བས། རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་རྩྱུ་ཡིག་ཀླུ་ལི་ཀླུ་ལིའི་སྒྲེང་
བ་དང་ལྟན་ཅིག །སྤྱ་གཡས་ནས་བྱུང་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱ་བུག་གཡོན་ནས་ཞུགས་
ནས། སྟིང་གའི་ཚུ་སྟེས་སུ་སོང་བའི་འབར་བའི་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ལ་ཁྱབ་པར་བྱས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དེ་དངས་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱ་གཡས་པ་ནས་

བྱང་ཞིང་། རང་གི་སྒྲ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་གསང་གནས་ཀྱི་མེར་བཟུག་ལ་
བསྐྱེད་ཅིང་ཆར་བཅད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསམ་པ་ལོག་པ་དེ། མེ་དང་བྲལ་བའི་གསང་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བཞག་པ་ལ་བདུད་
ཅིའི་རྒྱན་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་ལས། ནད་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་
ཞིང་། སེར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་རྒྱས་ལ། དམར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྟོན་ནོ། །བཟུག་ནས་སྤྱིང་གའི་ཚུ་སྤྱེས་སུ་གནས་སུ་
བཟུག་པས་རྗེས་སུ་འདྲིན་ནོ། །

ཨྲ་ལི་ཀྲ་ལིའི་སྤང་བ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོན་འཇུག་གི་དམིགས་པ་
འདིར་མི་གསལ་ཡང་། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། རྣམ་ཤེས་དབྱོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །གཞན་
ཡང་པ་རོལ་བཞོད་པ་ལ། ཨྲ་ལི་ཀྲ་ལིའི་མཉམ་ལྡན་པར། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་སྦྱར་
བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །པ་རོལ་བཞོད་པ་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་
འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུ་ཡིག་ཨྲ་ལི་ཀྲ་ལིའི་སྤང་བ་དང་
བཅས་པ། རང་གི་ལུས་ལས་སྒྲ་བྱག་གཡས་ནས་ཐོན་ནས། རོལ་སྒྲ་བྱག་གཡོན་
ནས་ཞུགས་ཏེ། སྤྱིང་གར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་
དམིགས་པ་མང་པོ་བཞད་ཀྱང་། རྒྱུད་ནས་འབྱུང་བའི་རྩ་ལ་ནི་འདི་ཙམ་སོ། །བཞི་པ་
ནི། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྲོམ་པ་དང་ཁྱོགས་དང་འཁྲེར་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱས་པ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་སྟེ། ཅེ་གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། ལེགས་པ་སྟེ་གསེར་གྱི་སྒྲོ་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་ནི་བསམ་པར་བྱས་ན་འགྲུབ་པར་འགྲུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད་
ཅེས་དོན་བསྐྱས་སོ། །འཕོ་བའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་ནས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཏེ། ཡིད་

གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སུ་གྱུར་ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་
མར་མེ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བའི་སེམས་གྱིས་ཡུལ་རྣམས་གྱིས་སེང་གོ་
བཞིན་དུ་དོགས་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་རོལ་ཞིང་། རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ལས་
བྱའོ། འདིར་སེང་གོ་རྣམ་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བྱེད་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་སྟེ་
འབྲོག་མི་དང་འགོས་འགྱུར་ལ་ཆད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འགོས་འགྱུར་ལ་མེད་
ཅིང་། མན་ངག་སྟེ་མར་ཡང་བཤད་པ་མེད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། འོ་ན་འདི་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་འབྲུ་བའི་
ཆ་ཤས་ཀྱང་ལྷ་བ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། འོ་ན་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་གོམས་པ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ནི། དེ་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུ་བ་
པའི་ཕྱིར་ན་འཕོ་བའི་ཐབས་བྱས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ནི་ཐེག་
པ་འདིར་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་བདེ་
སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པས། འདིར་འཕོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་བསྐྱགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་དག་
ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་རིགས་ཆེན་པོ་སད་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་ནི། ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་བྱི་མས་མ་རྩོག་པ་ཉིད་གྱིས་ཤེལ་ལྟར་དག་
པའི་སེམས་ནི་བརྟན་པར་བྱས་ནས་གང་ཟག་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་
གསུངས་པ་རྩོགས་ནས་སྟོས་པ་རྣམས་དོར་བར་བྱའོ། །མར་མེའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འོད་
གསལ་བའི་སེམས་གྱིས་ཀྱང་སྟོན་དུ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་ནས་ནི། སྟོས་པ་
ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་རྩོགས་རིམ་གྱིས་སྟོས་པ་མེད་པར་བྱེད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་

རྒྱ་བྱེད་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྲུག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་ནི། འཕོ་བ་ལ་སོགས་པས་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སློང་། དེ་ནི་བདེ་སྤྱོད་དབྱེད་མེད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་གོམས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་
བྱས་ཀྱང་། ལམ་དེ་ཉིད་བརྒྱུངས་པས་ཆོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི་གང་ཡང་རུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤར་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྒོ་འདི་ནས་འཕོས་ན། འདིར་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་
ནས་ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བོས་ནས། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་རི་ལྷ་བྱ་ལགས་ཞེས་ཁྲུས་སོ། །འབྲོག་འགྱུར་ལས།
གང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱེད་པར་¹ བ་ལགས། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་འགྱུར་མ་ལེགས་པས།
འགོ་ས་འགྱུར་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ལགས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
མན་ངག་སྟེ་མར་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་ལན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་བ། ཡེ་ཤེས་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་། ཡི་དྲགས་དང་དབྱུང་བ་དང་
ཁྲོལ་སོང་གི་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྷ་རུ་གསུངས་སོ། །འགྲོ་བ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སློང་
ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ན་གསང་བ་དང་། ཡུལ་ལ་སློང་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་མེ་ལོང་
བཞིན་དུ་དྲངས་ཤིང་། སལ་ཆེར་མི་དགེ་བ་མི་སློང་པའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི་
ལྷའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ལྷའི་དུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་མི་
བཟོད་པ་འབར་བའི་ཁྲོ་བའི་སེམས་སོ། །ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་² བགྲེས་པ་ལ་སོགས་

1 ཞོལ་ རྟེ། སྐྱུ། མཆོ། + འཕགས་

2 རྟེ། སྐྱུ། མཆོ། + ནི།

པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་འབྲུགས་པས། དམན་བའམ་ཞན་པའི་ཡིད་ཅན་ནོ། །འགོས་
འབྲུང་ལས། ཡི་དྲགས་ཡེ་ཤེས་ཞན་བ་སྟེ། །འབྲུང་བ་མན་སྟེ་དང་མ་ཐུན་ནོ། །དུམ་
བ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཤེས་བ་ནི། ག་ཤིན་རྗེའི་སྤྲེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ལས་མི་
མཉམ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་བྱ་བ་དང་། འཛིགས་པས་ནོན་པའི་སེམས་རྣམས་
སོ། །བྲོལ་སོང་སྟེ་དུད་འགོ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་གཉི་མུག་དང་
མོངས་བ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྷ་ཡི་དབྱེ་བས་ཡེ་ཤེས་ལྷར་བསྐྱགས་
སོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤིན་ཏུ་དང་བ་དགེ་བ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་པས། ལྷའི་ཡེ་
ཤེས་ལས་བྱུང་དུ་མ་སློས་སོ། །འོ་ན་ཤིང་རྣམས་ནི་སེམས་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མཚན་
མོ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་གཅེར་བུ་བ་རྣམས་འདོད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འབྲུ་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ཤིང་རྣམས་ལ་
སེམས་བ་མེད་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་བ་ནི། རྒྱུན་རིང་དུ་གནས་པ་ཤིང་
སྤོང་བོ་ལ་སོགས་པ་བརྟན་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་བ་དུས་བྱུང་དུར་གནས་
བ་སློག་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་མེད་བ་ཁོ་ནའོ། །ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་
ཕྱོགས་"གཞན་¹ དུ་ཤིང་རྩ་ཆེན་སོ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་སྤྱང་ཟེན་ཏོ། །

སྤར་བཤད་པའི་རྣམ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བ་ཅན་འཁོར་བ་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་
འདི་རྣམས་ནི་སྟེན་བ་སྟེ། མ་རིག་པས་ཡང་དག་མ་ཡིན་བ་སློ་བཅུགས་པའི་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པས་ངན་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁེབས་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པས་བྱུང་བས་ལུས་ཀྱིས་ཉེས་བར་སྤྱད་བ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷུགས་བ་ནི་

1 གཞིན

ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱོད་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མན་སྟེ་འགྲུར་གསར་ལས། སྟོན་པ་ཁེབས་པ་སྒྲགས་པ་རྣམས། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་གྱིས་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་བསམ་པ་ངན་པ་སེམས་ཤིང་ལུས་ཀྱིས་བྱ་བ་ངན་པ་བྱེད་ལ། དག་གིས་སྤྱོད་པ་ངན་པ་སྤྱོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནི་གྱིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་གྱིས་པའི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་བསམ་པ་ཅན་ནི་འཁོར་བ་པའོ། །གསུམ་པ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་པའི་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སྟོང་བར་འདོད་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དབྱེར་མེད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམས་འབྱོར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་འཛོམས་པ་དང་ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་པས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱད་དང་ཐབས་རྒྱད་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱད་གསུམ་བསྟུས་པ་རྫོགས་པ་སྟེང་པའི་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་ཁྱད་པར་ཏེ། རྒྱད་གཞན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱད་འདི་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །རྒྱད་འདིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཞན་གསུངས་པ་ནི། རྣམས་འབྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་སྟེ་བ་བྱེ་བ་སྟོང་ཐག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་རྩེད་དཀའ་བ་སྟེ། འདུས་པའི་ལེ་ཏུ་བརྩུ་བདུན་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བཅོས་ལྡན་འདས་མར་མེ་མཛད་ཚུན་ཆད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདིར་བསྐྱལ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱད་མ་ལུས་པའི་སྟོང་པོ། རྒྱད་ཟླ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བདག་ཁོ་ནས་བཤད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་

ཏེ་བདག་གིས་འདིར་བཤད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
འབྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཁོ་ན་ལ། གྱེ་ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་འབད་པས་དད་པ་
བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ་འབྲུག་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། མཁས་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁྱད་པར་
ཅན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཤིན་ཏུ་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་རོལ་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་པ་
སོགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཡང་། མན་སྟེར། ཕྱི་རོལ་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་
ལྟར་མེགས་པས་འབྱུང་བ་ལྟ་མོ་ལུ་མའི་བདག་པོ་དབང་ལྷག་པ་སོགས་པས་བཤད་
པ། ལྷན་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཕྱིར་སྟོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱད་
ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
བཅོལ་ཡང་རྟེན་པ་མིན་ཏེ། དེ་རྣམས་དཔེར་ན་གར་གྱི་གནས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ། གསར་
དུ་ཆོག་བཀོད་པ་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ལྟར་མོ་བ་རྣམས་རངས་པ་ཅེས་
ཀྱིས་ཡིད་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གར་མཁན་གྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ། །ཁ་དོག་
བཞིན་ཞེས་པ་མེད་པར་གར་གྱི་གནས་ཀྱི་གཞི་དང་མཚུངས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་
འབྲེལ་པས་བཤད་དོ། །དེས་ན་སྤར་བཤད་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་
པར་ཅན་རྩིས་སུ་བཅོལ་བ་ཁོ་ན་ལས། འགོས་འགྱུར་ལས། སྟོན་དང་གྲོལ་བའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ། ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡང་དག་པར་
སྟོན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་འབྱོར་ལ་འབད་
པས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དོན་འདི་ཁོ་ན་སྟོང་སྟོང་ལས་ཏེ་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལས་སྟོང་སྟོང་ལ་རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་སྟོང་སྟོང་ལ་མཆོག །རྣམ་
འབྱོར་ཞལ་མཆོག་སྟེ་ཞལ་མཛེས་པ་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། ཁ་སྐྱོར་ལ་བརྟག་པ་བཅུ་
ཡོད་པའི་བརྒྱད་པ་ལས་ཟུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདེ་འགྲོ་དང་། རན་འགྲོར་འཕོ་བའི་ལམ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཤེས་པ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་གསུམ་པའོ། །འགོས་འགྱུར་ལས། ཟུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་
པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྤྲ་མ་ལེགས་ལ། མན་སྟེར་མཆན་དེ་ལ་བཤད་པ་མ་བྱུང་
ངོ་། །འཕོ་བའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ལེགས་པར་དམིགས་མ་བྱེད་པའི་འཕོ་བ་ལ་ཡང་
མན་ཡོན་ཅུང་ཟད་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། གོ་བས་ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་པ་དང་ཁྱད་
པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། གདན་བཞི་དང་། སྟོན་འབྱུང་
དང་། ཞལ་ལུང་དང་། ཁ་སྐྱོར་དང་། དེ་དག་གི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་
དེ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུང་བསྒྲིགས་ཏེ་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡུ་ཀ་རའི་བཤད་པ་
ཞིབ་པར་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་འཕོ་བའི་གནད་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། འཕོ་བའི་གདམས་
ངག་ལ་སྦྱངས་ན་འཕྲུག་པ་མེད་པའི་གདམས་པར་ཡོད་པས་སྟོ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
གཙུག་གསེར་གྱི་སྟོ་འབྲེད་པར་རུས་ལ། དེ་མ་རུས་ནའང་སྟོ་འབྲིང་པོ་ནས་འཕོས་
པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྦྱེས་ནས། ལྷ་ན་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལེགས་པར་བཞོད་
རུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་རྒྱུད་སྟེ་མང་པོ་ནས། །གསུངས་པའི་འཕོ་བའི་
གནད་རྣམས་དབྱེད་ཀའ་བའི། །རྗེ་རྗེ་ཆོག་གིས་དམ་ཏུ་བཅེངས་པ་རྣམས། །མཁའ་
པ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་རྗེས་འབྲངས་ཤིང་། །རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་རྗེ་རྗེ་གདན་
བཞི་ཡི། །འགྲེལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བཤད། །འདིར་ནི་ཁོངས་གང་

སྒྲིང་ནས་བདག་གིས་འཆགས། དགོ་བས་འགྲོ་ཀླན་ཡང་དག་ལས་བསྐྱོད་
ཤོག ། ཅེས་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཁ་སྒྲོར་གྱི་བརྟག་པ་བརྒྱད་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ།
རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། གསེར་གྱི་སྒྲོ་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།
རྒྱུད་གདན་བཞི་དང་། ཞལ་གྱི་ལུང་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུང་བསྐྱིགས་ཤིང་། དེ་དག་
གི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་འབྲིས་པར་བྱས་ནས། མང་དུ་ཐོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཤར་ཙོང་ཁ་
བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
སྒྲིང་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་སྒྲོམ་བཙུན་དགོ་སྒྲོང་བསོད་ནམས་སྒོ་གོས་
སོ། ། འདིས་ཀྱང་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ས་དུས་ཀླན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅུས་པར་
གྱུར་ཅིག ། སར་མར་ལོ། །

༡༡། །བཙུག་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་ མངོན་རྟོགས་བརྒྱགས་སོ། །

༡༡། །བཙུག་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་ལེགས་པར་
ཐོབ། དམ་ཆོག་དང་སྒོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གིས། མཆོན་
ཉིད་དང་ལྷན་པའི་གནས་སུ་སྟོན་བདེ་བ་ལ་འདུག་ནས། སྟོན་འགྲོ་གཏོར་མ་བཏང་སྟེ་
འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ནང་མཆོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ།

མཆོད་པ་རྣམས་ཨ་མེ་ཏས་བསངས། སྤྱ་བྱ་མས་སྤྱངས། ཨ་ལས་བྱང་བའི་
ཐོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནང་དུ། རྩྱ་རྩྱ་ལས་བྱང་བའི་མཆོད་ཡོན། ཞབས་
བསིལ། མེ་ཏོག་། བདུག་སྟོས། སྤང་གསལ། ཇི་ཆབ། ཞབ་ཟས། རོལ་མོ་རྣམས་རང་
བཞིན་སྟོང་ལ། རྣམ་པ་མཆོད་རྗེས། བྱེད་ལས་དབང་པོ་དུག་གི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཟག་པ་
མེད་པའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་གྱུར། ཨོ་ཨཱྀ་ཨཱུཾ་ཱུ། སྒྲྲི། བུཤེ། རྒྱུའེ།
ཨྲཱའོ་ཀོ། གཏླ། ལྷེ་མེ་ཏེ། གཏླ། རྣམས་སྤྱར་པོ། རྟོང་ཉིད་ཉིད་ལོ་འཛིན་རྟོ་རྗེས། དུས་གསུམ་
འབྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་དང་། བཤེག་ཆེན་དམ་ཆོས་འདི་དང་ནི། །དགོ་འདུན་སངས་
རྒྱས་སྤྱས་ཆོགས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །རོ་མཆར་ཆེ་མཆོག་བྱང་
ཆུབ་ནི། །ཐུ་མེད་དག་ནི་ཐོབ་ནས་སུ། །ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་ཐུང་འདས་ལ། །འགྲོ་བ་
སྤྱར་དུ་དགོད་པར་བགྱི། །རང་ཉིད་ཐུག་ན་རྟོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་པར་
གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་རྩྱ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས།

ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་གསུང་ལྟུང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་།
ལྷ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས།
འོད་ཟེར་རང་གི་སྒྲིང་གར་ཐིམ། བོད་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་དྲངས་ནས། འཛམ་གླིང་སོག་ཁ་
སོགས་བསྐྱེད་པའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་ནི། རྩི་ཙེ་ཁ་དཔོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་མཆོད་དབུ་ལ་བའི་སྐབས་ལ་
བསམ་པར་སྣང་སྟེ། རྩི་ཙེ་ཁ་འཁྱུང་དུ་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མེད་པས་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །

ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གསང་བའི་ལྷ་
ཚོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ། རྩི་གསུམ་དང་བས་བྲག་
འཆའ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཚས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །མཆོད་པ་སྤྲོད་མེད་པས་
མཆོད། །ཨོ་སམ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཨཱྀ་ལྷ་ཅ་མེ་ལྷ་ས་སྤྲུང་སྤྲུང་ཏ་ས་མ་ཡེ་ཙྱུ། དེ་བཞིན་དུ་
སྤྲི་ ཅས་ འགྲུ འི་བར་གྱིས་མཆོད་ལ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། །མཆོམས་མེད་ལྷ་
དང་ཉེ་བ་ལྷ། །བྱང་སའི་པམ་པ་བཞི་སོ་སོར་བྲེ་བ་ལ་ལྷ་མ་རྣམས་བཞེད། མི་དགེ་བཅུ་དང་ལྷུ་བ་
བརྒྱད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་ལ་སོགས་རྣམས། །འབགས་པའི་སྤྱན་སྤར་སོ་སོར་
བཤགས། །འཛིག་ཉེན་དགེ་བཅུ་སྟོད་པ་དང་། །ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་དགེ་ཚོགས་
བཅས། །སངས་རྒྱས་སྤྲས་བཅས་འགོ་དོན་མཛད། །དེ་ཀྱན་ལ་ཡང་ཡི་རང་
ངོ་། །ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་སྤྱ། །མཛོད་བར་རྩི་གས་པར་སངས་
རྒྱས་ནས། །རིང་པོར་མ་ལོན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
བསྐྱལ། །འཁོར་བ་རི་སྟོང་མ་སྟོངས་པར། །སྤྱ་རན་མི་འདའ་བཞུགས་སྤྱ་
གསོལ། །དགེ་བཅུ་རི་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། །བསྐྱ་བའི་དངོས་སོ་བཞི་དང་ནི། །པ་རོལ་
ཕྱིན་པ་བཅུ་ལ་སོགས། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ་བར་བབྱ། །བདག་གི་ལུས་འདི་རི་

སྤེད་དུ། །ལེན་པ་རྩོམ་སྤོན་དང་། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཆོགས་དང་། །སངས་
རྒྱས་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ལ། །དག་ཡིད་དང་བས་དབུལ་བར་བགྱི། །རྒྱུ་གཉིས་
གཙོ་མོ་སངས་རྒྱས་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། །ཆོགས་ཀྱི་
ཞིང་གྲུར་དགེ་འདུན་ལ། །དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱབས་སུ་མཆི། །བྱང་ཚུབ་མཆོག་གི་
རང་བཞིན་ཅན། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་གནས། །མ་རྟོགས་འཁོར་བར་
འབྱུམས་པ་རྣམས། །དེ་དག་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
སྤྲུལ་བཅས་རྣམས། །བསྐྱབ་དང་སྦྱོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡི། །དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། །སྦྱོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཚུལ་
ཁྲིམས་གསུམ། །ཡང་དག་ཁྲུངས་ཏེ་གནས་པར་བགྱི། །དུས་འདི་ནས་ནི་བཟུང་ནས་
ནི། །འཁོར་བའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར། །མཆོད་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པར་ནི། །དུས་ཀུན་
ཏུ་ནི་བདེ་བར་མཐོན། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་
ཅིག །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་
པའི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་མེད་པའི་བཏང་སྦྱོམས་
ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ཁྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་གཅིག་
དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པར་
གྱུར། །ཨོ་ཤུ་བྱ་ཏུ་རྩྭ་ལྡན་བཟོ་སྤྱོད་ལྡན་པོ་ཉེ། །བར་སྤྱིང་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་རྒྱུད་དང་གཞུང་
གཞན་དུ་བྱུང་ཡང་། །སྦྱོབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ནས་བཞད་པ་མ་བྱུང་ངོ། །སྟོང་པའི་རང་ལས་རྩི་ལས་ཉི་
མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ། །རྩི་ལས་སྤྲ་ཆོགས་རྩོམ་གྱི་རྩ་དཀར། །ལྷོ་ལྷོ་

མེད། ལུ་གྱི་རྩ་དམར། བྱང་གི་རྩ་ལྗང་། ལྷེ་བ་མཐེང་ནག་ལ་རྩྱི་གིས་མཚན་པ་
ལས་འོད་ཟེར་འོག་ཏུ་འཕྲོས་པས་རྩོལ་མ་གཞི། འོགས་སུ་འཕྲོས་པས་རྩོལ་མ་
བ། ལྷེང་དུ་འཕྲོས་པས་རྩོལ་མ་གྱི་ལྷེང་གྱི་འོག་ར་བའི་ལྷེང་དུ་རྩོལ་མ་གྱི་
ཐབས་ཀྱི་གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ། ར་གྱི་མཚས་འབྱུང་། མེ་རི། འབྱུང་བ་རིམ་བཞེགས་རྣམས་མེད་ཀྱང་། དག་པོ་གསུམ་
འདུལ་གྱི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རྩོལ་མེ་དབྱང་འོད་དང་ལྗང་། དེ་ཉིད་མཁའ་དང་འབྱུང་བ་
ལས། ཞེས་གསུངས་པས་འཛོལ་གསུང་ངོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩོལ་མེ་འབར་བའི་རང་བཞིན་བར་
མཚམས་མེད་པར་དུམ་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བསྐྱལ་བ་འདྲིག་པའི་དུས་
ཀྱི་མེ་ལྷ་བུ་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྷའི་མེ་དབྱང་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕྲོ་བ། ར་བའི་དབུས་སུ་ཞེ་
ལས་ཚས་འབྱུང་གི་དཀར་ལ་ནང་དམར་བ། གདེངས་ཀ་ཆེ་བ་ཁྱེན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་།
ཅེ་མོ་ཐ་བ་ཐུར་དུ་ཐུག་པ། དེའི་ནང་དུ་ཡི་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྗང་སྟོན་གཞུ་
ལྷ་བུ་བ་དན་གྱིས་མཚན་བ། དེའི་ལྷེང་དུ་རི་ལས་མེའི་ བོང་མ་རྣམས་ཚས་འབྱུང་དུ་འབྱུང་བ་
རིམ་བཞེགས། བོ་ལྷོག་བཞུ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི། ཀྱེ་རྩོལ་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་འབྲུ་མ་ལོན་པར་སྤང་ངོ་
། དཀྱིལ་འཁོར་དམར་པོ་བྱ་གསུམ་རི་གྱིས་མཚན་བ། དེའི་ལྷེང་དུ་པི་ལས་ཆུའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་རྒྱུ་པོ་བུམ་པ་ཆུས་གང་བས་མཚན་བ། དེའི་ལྷེང་དུ་ཡི་
ལས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་མེར་པོ་བྱ་བཞི་བ་ཐུར་བཞིར་རྩོལ་མེ་ཅེ་གསུམ་པས་མཚན་
བ། དེའི་ལྷེང་དུ་སྤྱི་ལས་རི་རབ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བཞིའི་རང་བཞིན། དེའི་ལྷེང་དུ་པི་ལས་
བྱུང་བའི་སྒྲ་ཚོགས་བརྒྱའི་ལྷེང་དུ། སྤྱི་ལས་ སྒྲ་ཚོགས་བརྒྱ་དང་དེའི་ལྷེང་དུ་སྒྲ་ཚོགས་རྩོལ་མེ་ཕྱེད་
པ་ཐེང་བར་བཀག་གོ། སྒྲ་ཚོགས་རྩོལ་མེའི་ལྷེ་བར་རྩྱི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གཞལ་ཡས་
ཁང་བྱ་བཞི་སྒོ་བཞི་བ་ཕྱི་ནས་རིམ་པ་བཞིན། དཀར་མེད། དམར་ལྗང་། ལྷེ་བའི་

ཅིག་པ་ལྟ་དང་ལྟ་བུ་ལེ་སྟེང་དུ། རིན་པོ་ཆེའི་པ་གྲུ་གཞི་དམར་པོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་
གསུམ་དང་གྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པས་སྤྲུམ་པ། པ་གྲུའི་སྟེང་ན་གསེར་གྱི་སྒྲ་རགས་
བཞིའི་ཕྱི་རོལ་སུ་ཆུ་སྤོག་གི་ཁ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་བྲ་བ་དང་བྲ་བ་བྱེད་པ་འབྲུང་བ།
དེའི་ཕྱི་རོལ་སུ་བྲ་འདབ་ལས་འབྲུང་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཤར་བྲ། དེའི་སྟེང་དུ་མདའ་
ཡབ་པར་འདབ་པ་བྱེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་ལ་བ་དན་དང་རྒྱལ་མཆན་སྤྲུལ་ཆོག་ས་
པས་མཛེས་པར་བྲས་པ། ཅིག་པའི་མཐའ་ནས་འདོད་ཡོན་གྱི་སྤྲུམ་བུ་དམར་པོས་
འབྲུམ་སྟེགས་གྱི་ནས་པར་བསྐྱོར་བ་ལ་ལྟ་མོ་མཆོད་ཇུས་སོགས་པ་ནས་པས་འཁོད་
ནས་མཆོད་པ་བྱེད་པ། སྐོ་དང་སྐོ་ཁྱུད་གྱི་མཆའས་དང་གྲུ་བཞིར་ལྷ་བྱེད་དོ་རྗེ་རིན་
ཆེན་གྱིས་སྤྲུམ་པ། སྐོ་བཞི་སོ་སོའི་མདུན་དུ་ཀ་བ་བཞི་བཞིས་བཏེག་པའི་རྟ་བབས་
སྤྲུམ་བུ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟ་བུ་ལེ་སྟེང་ཅེ་མོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཡས་ཀྱི་གཡོན་¹ དུ་རི་
དྲགས་པོ་མོ་དང་བཅས་པ། ནང་ཀ་བ་བརྒྱད་གྱིས་བཏེག་པའི་དོ་རྗེའི་གདུང་གིས་
མཛེས་པར་སྤུབ་པའི་ཅེ་མོར་དོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག་གིས་སྤྲུམ་པ། སྟེང་གི་ཐོག་དང་
འོག་གི་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤར་དཀར་སྟོ་སེར་རྒྱབ་དམར་བྱང་ལྗང་། དབུས་སྟོ་བ།
དོ་རྗེ་ར་བ་མེ་རི་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་གཏུམ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་དུར་ཁྱོད་
བརྒྱད་ན་ཤི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་བ་ན་གནས་པའི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་ནས་དང་། གཞན་ཡང་། རྩ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་སྤྱང་པོ་ཆེའི་
གདོང་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་སྐྱོང་ནས་དང་། རྩ་བརྒྱད་དང་། དེ་ལ་གནས་
པའི་ཞོར་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བརྒྱད། སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོགས་པ་ལ་སོགས་

1 གཡམ་

པའི་སྤྱིན་བརྒྱད། མེ་བརྒྱད། བཛོད་ཉེན་བརྒྱད། གཞན་ཡང་ཀེང་རུས་དང་། གསལ་
ཤིང་གིས་ཕྱག་པའི་རོ་དང་། ཤིང་ལ་དབྱངས་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་ཟ་བ་དང་། བཛོན་
གྱིས་ཕྱག་པ་དང་། བྱ་རོག་དང་། བྱ་ཚོད་དང་། བྱི་དང་། ཅེ་སྤྱང་དང་། མེང་གེ་དང་།
སྟག་ལ་སོགས་པ་དང་། ཅ་ཅོ་སྟོག་པའི་རོ་ལངས་དང་། གཞོད་སྤྱིན་དང་། སྤྱིན་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་འཛིགས་སྤྱ་རུང་བ། སྤྱབ་པ་དང་། རིག་པ་འཛིན་པ་དང་།
དམ་ཚིག་སྟོད་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་གཅེར་
བྱ་སྤྱ་བཤིག་པ། ཕྱག་རྒྱ་ལྡས་བརྒྱན་པ། ཅང་ཉེ་ལྷ་དང་ཐོད་པ་དང་ཁ་སྤྱོ་ག་སོགས་
པ། “ཐོད་¹པས་སྤྱི་པོར་བརྒྱན་པ། ཚོད་ཅིང་དྲར་ཁོད་དྲ་འཇུག་པ་སོགས་གྱིས་ཤིན་
ཏུ་ངོ་མཆར་བར་བྱེད་པའི་དྲར་ཁོད་རྣམས་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
དབུས་སྤ། འཁོར་ལོ་སྤྱོན་པོ་ཅིབས་བཞི་པ། ལྟེ་བ་སྤ་ལྷུང་དང་བཅས་པའི་ལྟེ་བར།
གཡས་སྤ་ཆངས་པ་དཀར་པོ་ཁ་སྤྱབ་ཏུ་བསྐྱེལ་བའི་སོག་དབྱག་ཏུ་ཆེ་བ། གཡོན་དྲ་
བརྒྱ་བྱིན་དམར་པོ་ཁ་སྤྱབ་ཏུ་བསྐྱེལ་བའི་སོག་དབྱག་ཏུ་ཉི་མ། ཅིབས་བཞིའི་སྤང་
དྲ་སྤ་ཆོགས་པ་སྤྲ་དང་ཉི་མ། ཤར་གྱི་ཅིབས་ལ་བྲི་ཟ་པོ་མོ། ལྟེའི་ཅིབས་ལ་གཤིན་རྩེ་
པོ་མོ། ལུབ་གྱི་ཅིབས་ལ་ཚུ་ལྟ་པོ་མོ། བྱང་གི་ཅིབས་ལ་གཞོད་སྤྱིན་པོ་མོ། སྟོ་བཞིར་
ཆེ་གདན། དབུས་གྱི་ཉི་མའི་སྤང་དྲ་ཕྱི་ཕྱི་ལས་ཁོ་བའི་རྩེ་རྩེ་ཅེ་སྤ་པ་དང་ཐོད་པ་ཕྱི་ཕྱི་
གིས་མཆོན་པ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྟོགས་བཅུའི་གསྐའི་སྤང་གི་བྲེ་མ་
སྟོད་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྤྱན་དངས་དེ་ཉིད་དྲ་ཐེམ་ ཁོང་མ་རྣམས་སྤྱ་ཡི་ཀླ་ཡི་ལས་ཉི་ཆེ་
སོགས་མངོན་བྱང་ལྟ་བུ་སྤྱེད་མངོན་ཡང་། སྤྱོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དྲ་ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་གསལ་བའི་བྱིར་དོ།

ཡོངས་སུ་སྤྱང་པ་ལས། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན།
སྤྱོད་མདོག་མཐིང་ནག་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། ཞབས་གཡས་བསྐྱམ་ཞིང་གཡོན་
བརྒྱུང་བ་ཙུ་ཞལ་མཐིང་ག་ཞལ་གཡས་དཀར་བ། གཡོན་ཞལ་དམར་པོ་ཞལ་གསུམ་
ཆུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་རྒྱས་པ། ཞལ་རེ་རེ་ལ་འང་སྤྱན་གསུམ་གསུམ་མའི་ཕྱང་
པོ་འདྲ་བ། སྤྱིན་མ་དང་དཔལ་བའི་མཚམས་སུ་ཁོ་གཉིས་བསྐྱུས་པ། ལྷགས་འདིལ་
ཞིང་མཆེ་བ་གཅིགས་པ། རྩི་རྩི་དང་ཨ་ལ་ལའི་སྐྱ་སྐྱོག་པ། དཔུགས་མེ་ལྷེ་ལྟར་ཆ་
ཞིང་འབར་བ། དཔུ་སྐྱ་ཁམ་མེར་བྱེན་དུ་བརྩེས་པ། རལ་བའི་ཙོད་པན་ལ་སངས་
རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་སྟོན་པོ་གཡས་རྩོུ་གཡོན་སྤྱིགས་མཛུབ་མཛད་པ། གཡོན་
བརྒྱུང་གི་སྤྱབས་ཀྱིས་བཞུགས་པ། ལྟོ་བ་ཡངས་ཤིང་གསུམ་པའི་སྤྱད་འབྱིལ་བ།
ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་ཁོ་བའི་རྩོུ་ཙུ་ལ་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་དང་པོས་སྤྱིགས་
མཛུབ་མཛད་པ། བར་བ་གཉིས་ཐལ་མའི་སྐྱ་སྐྱོག་པས་ཡུམ་ལ་འཁྱུད་པ། ཐ་མ་
གཉིས་ཀྱིས་གཤོལ་བའི་རིགས་སྤྱབས་རྒྱ་དང་རིགས་ལྷན་ནག་པའི་ཞེད་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། མགོ་པོ་ཙུ་ཞལ་དུ་གསོལ་ཞིང་མཛུགས་ཞབས་འོག་དུ་མནན་པ། གོས་
སྟོན་པའི་སྟོད་གཡོགས་དང་། ལྷག་གི་བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་འཕྱར་བ། རྒྱལ་
རིགས་ཁོར་རྒྱས་དང་དྲུང་སྟོང་མེར་པོས་དཔུ་སྐྱ་བཅིངས་ཤིང་། རྩོུ་རིགས་དགའ་
པོ་དང་ཉི་དགའ་པོ་དམར་པོས་སྤྱན་རྒྱན་བྱས་པ། བམ་ཟེའི་རིགས་བརྒྱ་དང་ཆུ་ལྟ་
དཀར་པོས་ཕྱག་གཏུབ་དང་དཔུང་རྒྱན་དང་ཞབས་གཏུབ་བྱས་པ། གཤོལ་བའི་
རིགས་སྤྱབས་རྒྱ་སྟོན་པོས་མཆོད་མིར་ཐོགས་བྱས་ཤིང་རིགས་ལྷན་ནག་པོས་སྐྱ་
རགས་བྱས་པ། དེའི་པང་ན་ལྟ་མོ་མཛེས་ལྷན་མ་སྐྱ་མདོག་མཐིང་ནག་ཞལ་གཅིག་

ཕྱག་གཉིས་གཡས་གྱི་གྲག་འཛིན་པས་ཡབ་ལ་འབྱུང་ཅིང་གཡོན་ཐོད་པ་ཐུག་གིས་
གང་བ་ཡབ་གྱི་ཞལ་དུ་སྟོབ་པ། དབུ་སྐྱ་རལ་བ་ཁམ་སེར་བྱེད་བཅིངས་སུ་བྱས་པ།
དར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྒྲ་ཚོགས་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཟེར་བའང་འདུག དར་སྒྲ་ཚོགས་གྱི་ན་བཟའ་
མན་བས་པ། ཞལ་མཆེ་བ་གཅིགས་ཤིང་། སྤྱན་གསུམ་དང་ལྗན་པ། ཡབ་གྱི་ཐུགས་
ཀར་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཕྱག་ན་དོ་ཆེ་སྟོན་པོ་
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་དོ་ཆེ་གཡོན་སྤྲིགས་མཛུ་བ་མཛད་པ། གཡོན་བརྒྱུང་
གི་སྐྱབས་གྱིས་བཞུགས་པ། གོས་སྟོན་པོའི་སྟོང་གཡོགས་དང་སྐྱག་གི་བགས་པའི་
ཤམ་ཐབས་ཅན་དེའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དབང་རྩྭ་ཡིག་
མཐིང་ནག་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ། ཡབ་གྱི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་ངང་ལས་རྩྭ་
ལས་བྱུང་བའི་དོ་ཆེ་ཅེ་ལྷ་བ་བྲུ་ག་རྩྭ་གིས་མཚན་པ། ཡུམ་གྱི་གསང་བ་མི་དམིགས་
པའི་ངང་ལས་ཨ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད་བ་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ཨས་མཚན་པ།
ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས། སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དྲངས། ཡབ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས། ཐུགས་
ཀར་ཆགས་བ་ཆེན་པོའི་མེས་ཞུ། དོ་ཆེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཐིག་ལེ་ཁ་སྟོར་
བརྒྱད་དུ་གྱུར་པའི་ཐིག་ལེ་ཁ་སྟོར་བཞི་སྟོར་མཚམས་ནས་ཅི་བས་བཞིའི་གདན་
གྱི་སྟེང་དུ་སྟོས་པའི་ཆ་བཞི་ལས་དོ་ཆེ་བཞི། ལྷག་མ་ཆ་བཞི་ལས་ཐོད་བ་བཞི། དེ་
ནམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། བདུད་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཁོ་ལོ་བཞི་
དང་། འོད་ཟེར་ཅན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁོ་ལོ་བཞིར་གྱུར་བ་ཞི། ཤར་གྱི་གདན་ལ་ཁོ་
ལོ་བདུད་ལས་རྒྱལ་བྱེད་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི། གཡས་དང་

མོས་ཁྱོ་མོ་དོ་རྩོ་རྩོ་ཅེ་ལྷ་པ་འབྱར་ཞིང་། གཡོན་དང་མོས་ཅེ་གསུམ་འཛིན་པ། འོག་
མ་གཉིས་སྤྲེགས་མཛུབ་བསྐྱོལ་བས་ཡུམ་ལ་འབྱུང་པ། དེའི་བང་དུ་ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་
ཅན་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་སྤྱི་འཛིན་བས་ཡབ་ལ་འབྱུང་ཅིང་།
གཡོན་ཐོད་པ་ཁྲག་གིས་གང་བ་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་དུ་སྟོབ་པ། སྟོའི་གདན་ལ་དོ་རྩོ་གཟི་
བརྩེད་སེར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་གཡས་དང་མོ་སྤར་བཞིན་དང་། གཡོན་དང་མོ་
དབྱུག་ཏོ་འཛིན་པ། འོག་མ་གཉིས་སྤྲེགས་མཛུབ་བསྐྱོལ་བས་ཡུམ་ལ་འབྱུང་པ།
དེའི་བང་དུ་ལྷ་མོ་མདངས་ཅན་མ་སེར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས། གཡས་ཟངས་
ཀྱི་འཛིན་བས་ཡབ་ལ་འབྱུང་ཅིང་། གཡོན་སྤར་བཞིན། ལུབ་ཀྱི་གདན་ལ་རྩམ་བ་སྤྱི་
སྤྱོག་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་གཡས་དང་མོས་སྤར་བཞིན། གཡོན་བས་
ཞལ་ཞགས་འཛིན་པ། འོག་མ་གཉིས་སྤར་བཞིན། དེའི་བང་ན་ལྷ་མོ་སྤྱི་གཅན་མ་
དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་སྤྱི་འཛིན་བས་ཡབ་ལ་འབྱུང་ཅིང་།
གཡོན་སྤར་བཞིན།

བྱང་གི་གདན་ལ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ལྷང་གྲུ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི། གཡས་
དང་མོས་སྤར་བཞིན། གཡོན་དང་མོས་མེ་ཅོན་འཛིན་པ། འོག་མ་གཉིས་སྤར་བཞིན།
དེའི་བང་ན་ལྷ་མོ་རྒྱུང་འབྲིན་མ་ལྷང་གྲུ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས། གཡས་འཁོར་ལོ་
འཛིན་བས་ཡབ་ལ་འབྱུང་ཅིང་། གཡོན་སྤར་བཞིན། ཟིག་ལེ་ཁ་སྤྱོར་བཞི་སྟོ་བཞིའི་
སྟེང་དུ་ཟེར་བའང་འདུག །གདན་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕྲོས་བའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་
ལས། འར་སྟོར་ལྷགས་ཀྱུ་གཉིས། ལྷོ་སྟོར་ཞགས་བ་གཉིས། ལུབ་སྟོར་ལྷགས་སྟོག་
གཉིས། བྱང་སྟོར་འཕྲུ་གཉིས། དེ་ནམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། ལྷགས་ཀྱུ་ལ་

སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ་བཞི་དང་། ལུགས་ཀྱི་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲོ་མོ་བཞིར་གྱུར་བ་ནི།
ཤར་སྒྲིའི་གདན་ལ་དོ་རྩེ་ལུགས་ཀྱི་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་ལུགས་
ཀྱི་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་སྡིགས་མཚུབ་མཛད་པས་རང་འབྲའི་ལྷ་མོ་ལུགས་ཀྱི་མ་ལ་
འཕུད་པ། ལྷ་སྒྲིའི་གདན་ལ་དོ་རྩེ་ཞགས་པ་སེར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་
ཞགས་པ་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་སྡིགས་མཚུབ་མཛད་པས་རང་འབྲའི་ལྷ་མོ་ཞགས་པ་
མ་ལ་འཕུད་པ། ལུབ་སྒྲིའི་གདན་ལ་དོ་རྩེ་ལུགས་སྒྲོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་གཡས་ལུགས་སྒྲོག་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་སྡིགས་མཚུབ་མཛད་པས་རང་
འབྲའི་ལྷ་མོ་ལུགས་སྒྲོག་མ་ལ་འཕུད་པ། བྱང་སྒྲིའི་གདན་ལ་དོ་རྩེ་དྲིལ་བྱ་ལྡང་བྱ་
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས། གཡས་དྲིལ་བྱ་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་སྡིགས་མཚུབ་མཛད་
པས་རང་འབྲའི་ལྷ་མོ་དྲིལ་བྱ་མ་ལ་འཕུད་པ། བདུད་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་
ཁྲོ་བོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབུ་སྐྱ་ཁམ་སེར་གྲེན་དུ་བརྩེས་པ། ཞལ་མཆེ་བ་
གཅིགས་ཤིང་། སྤྱན་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། གོས་སྒྲོན་པོའི་སྒྲོད་གཡོགས་
དང་། ལྷག་གི་བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་འཕྱར་བ། ལྷ་རིགས་བཞི་རྒྱན་དུ་བྱས་པ།
གཡོན་བརྒྱུད་གི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲོ་མོ་
བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབུ་སྐྱ་རལ་བ་ཁམ་སེར་བྱེད་བཅིངས་སུ་བྱས་པ། ཞལ་
མཆེ་བ་གཅིགས་ཤིང་སྤྱན་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། དར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ན་བཟའ་
མན་བས་པ། དེར་དང་ཕྱིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཟེར་བའང་འདྲག །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡི་
ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་དུ་འབར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའོ། །

རང་གི་ཕུགས་ཀའི་རྒྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་ཡི་

[illegible]

ཚོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་ཞེ་སྤང་རྣམ་དག་ཅིང་། །མི་

བསྐྱོད་དོ་རྩི་པད་གཉིད་དཔལ། །ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་དོ་རྩི་འཛིན། །གཏུག་པ་
ཆར་གཙོད་ཡབ་ཡུམ་སྒྲ། །རིགས་བཞི་སྒྲ་ཡིས་རྒྱན་དུ་བྲས། །སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱེད་
གདན་སྒྲིང་ན། །ཆར་པ་དབང་པོ་བདུད་བཞི་རྣམས། །གཡས་བསྐྱེད་གཡོན་བརྒྱུད་
ཞབས་ཀྱིས་མཛན། །སྒྲོགས་བཅུ་ལྔ་པ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དབང་བསྐྱེད་
རྩིས་གནང་མཐུ་སྒྲོབས་ཅན། །དོ་རྩི་འཛིན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གཟུགས་དང་གཉི་
ལྷག་རྣམ་དག་ཅིང་། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་བདག་ཉིད་
དཔལ། །བདུད་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱོད། །ཆོར་བ་སེར་སྒྲ་རྣམ་དག་
ཅིང་། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་བདག་ཉིད་དཔལ། །དོ་
རྩི་གཟི་བུ་ལྷེད་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱོད། །འདུ་ཤེས་འདོད་ཆགས་རྣམ་དག་ཅིང་། །ཀྱུ་རྩིག་
ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད། །འོད་དཔག་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དཔལ། །རྩམ་པ་སྒྲ་སྒྲོག་ཡབ་
ཡུམ་བསྐྱོད། །འདུ་བྱེད་ཕྱག་དོག་རྣམ་དག་ཅིང་། །བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད། །དོན་
ཡོད་རྒྱབ་པའི་བདག་ཉིད་དཔལ། །དོ་རྩི་འཕྲིན་ལས་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱོད། །བྲི་བ་གཤིན་
རྩི་ཚུ་ལྷ་དང་། །གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་ནི་གདན་དུ་བྲས། །ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞིས་
མཆོན་ཆ་འཛིན། །དྲག་པོས་ཆར་གཙོད་ཕྱག་འཆལ་བསྐྱོད། །སྒྲོ་ཡི་སྒྲོགས་ན་
གནས་པ་ནི། །ཆད་མེད་བཞི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཞི་རྒྱས་དབང་དང་མཛོན་སྦྱོད་
ཀྱི། །ཡབ་ཡུམ་འཕྲིན་ལས་བསྐྱེད་ལ་ །རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱོད་པའི་ལུ་ནས་རྩངས། །བསྐྱོད། །དམར་ཀྱི་
མཛོན་རྩིགས་སྒྲ་བསྐྱོད་པ་འདི་རྩངས། །དེ་ནས་གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །དོ་རྩི་མེ་དབྱང་
འོད་དང་ལྡན། །དེ་ཉིད་མཁའ་དང་འབྱུང་བ་ལས། །དུར་ཁོད་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་
གནས། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་མེད་པའི། །ཁ་སྦྱོར་ཉི་མའི་འཕྲོ་འདུ་

ལས། །བགེགས་རིགས་སྤྱོད་ཕྱག་འཛུམས་མཛད་པའི། །འཁོར་ལོའི་བདག་པོ་ཁྱོད་
ལ་བསྟོད། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཁ་སྦྱོར་ཉི་ཁྲའི་འཕྲོ་འདུ་ལས། །དྲི་
ཟའི་གདུག་པ་འདུལ་མཛད་པའི། །བདུད་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཕྱག་འཛུམས་བསྟོད། །ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་གཉིས་མེད་པའི། །ཁ་སྦྱོར་ཉི་ཁྲའི་འཕྲོ་འདུ་ལས། །གཤིན་ཇེའི་གདུག་
པ་འདུལ་མཛད་པའི། །དྲོ་ཇེ་གཟི་བཞིན་ཕྱག་འཛུམས་བསྟོད། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
གཉིས་མེད་པའི། །ཁ་སྦྱོར་ཉི་ཁྲའི་འཕྲོ་འདུ་ལས། །ཁྱེད་བདག་གདུག་པ་འདུལ་མཛད་
པའི། །རམ་པ་སྦྱོར་ཕྱག་འཛུམས་བསྟོད། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་མེད་
པའི། །ཁ་སྦྱོར་ཉི་ཁྲའི་འཕྲོ་འདུ་ལས། །གཞོན་སྤྱོད་གདུག་པ་འདུལ་མཛད་པ། །དྲོ་ཇེ་
འཕྲིན་ལས་ཕྱག་འཛུམས་བསྟོད། །འབྱུང་བ་ལྡ་ཡི་བདག་ཉིད་ཆེ། །མཛེས་ལྡན་འོད་
ཟེར་ཅན་དང་ནི། །མདངས་ཅན་སྦྱང་བྱངས་རྒྱུད་འབྲིན་ཉེ། །སྦྱེད་བྱེད་ལས་ཀྱན་གྲུབ་
པ་ལ། །འགྲུགས་ཤིང་སྤྱད་དང་སྤོམ་ཞིང་འཛིན། །མཐའ་རྒྱལ་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་ལ་
བསྟོད། །ཆོས་རྣམས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། །དག་ཅིང་གསལ་ལ་རྩོག་པ་
མེད། །བཟུང་དུ་མེད་ཅིང་བཛོད་དུ་མེད། །རྒྱ་དང་ལས་ལས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང། །དེ་བཞིན་
ཉིད་ལས་ངས་བར་སྦྱེས། །བདེན་པ་དེ་ཡིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །གཟུགས་བརྟན་
གསལ་བའི་སློབ་མ་ཡི། །ཀྱན་གྱིས་བྲི་མེད་མཐོང་བར་ཤོག །

བསྦྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ། །རྣམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། །ཐོག་མར་
གཙོ་བོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གསལ་བཅུབ་ལ། །དེ་ལ་གསལ་བ་
ན་ཞལ་ཕྱག་རྒྱུ་ཆ་ལུགས་ལུམ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྐྱབ། །དེ་ལ་སྤར་ལྟར་ལོབས་པ་
ན་སྤར་མ་མ་བཞེད་པའི་ངང་ནས་ལྟ་དེ་འཁོར་གྱི་ལྟ་གཉིས་དང་སྦྱེལ་བ་ནས་ཉེན་བཉེན་

པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུར་ཁྲོད་དང་བཅས་པ་ནི་ལྷར་གསལ་བཅུ་བ་ལྷར་འཆར་བ་
དང་། དེའང་ནི་སྲིད་འདོད་ཀྱི་བར་སེམས་གནས་པའི་གནས་ཆ་བརྟན་པ་དང་། ང་
རྒྱལ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་བསལ་ནས་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ར་རྒྱལ་བཙུང་མ་
མ་ཡིན་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི་
གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱོམས་པས་སྐྱོན་སྤུང་མཆམས་སུ་བསྐྱས་པ་བྱ་བ་ནི།
ལྷ་སོ་སོའི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་མཐར། བསྐྱས་བྱའི་ཐུགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ལས་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྐྱོས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས། སྐར་འདུས་ཏེ་ཐུགས་ཀའི་ས་
བོན་ལ་ཐུགས་པའི་སྐྱོ་བ་དང་བསྐྱུ་བའི་མཛད་པ་ཅན་དུ་བསམས་ལ། ཏ་ཅ་སྤྱ། འདི་ལྷ་
སྤེ། རྫོ་རྫོ་ གེ་གེ་བན་ཞེས་པ་ལྷར་ན་བྱང་འགྲོའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་ཁྲོད་ཅེས་པ་དང་། བན་ཞེས་པ་ལྷར་ན་བཙུང་
ལྷ་ཁྲོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་འོ། །བན། རྒྱ་ག་ཨ་རྩི་བ་ཏེ་ཨི་དྲི་ལྷེ་བ་ར་རྩ་ར་ཤ་ གས་
སྐྱོན་པོ་འཛིན་པའི་སྐྱ་ཅན། རྩི་རྩི། བརྩ་སྤེ་ཅི་ད་ཡི། ཐུག་ན་རྫོ་རྫོའི་སྤྱིང་པོ་ལས། །ཡུལ་ས་སྤེ་ཏེ་ཀ་མ་
མ་འདའ་ཞིག །ཐ། སྤ་ཀྱ་ལ་ཀྱ་ཏ་སྤ་དན་རྩི་ལྷེ་ལྷེ། རིགས་ཉམས་པར་བྱུང་ན་མི་བྱུང་འོ། །ཏ་ཅ་
སྤ། འདི་ལྷ་སྤེ། བརྩ་བརྩ། རྩིགས་པ་རྩིགས་པ། བེ་བརྩ་བེ་བརྩ། རྩིས་པར་རྩིགས་པ་རྩིས་པར་རྩིགས་པ།
སྤ་ཏེ་ཀ་མ་ཐ། མ་འདའ་ཞིག །ཏ་ར་ཏ་ར། རྩིགས་རྩིགས། རྒྱ་ག་ལྷེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི། ཐ་ཏ་ར་ཐ་ཏ་ར།
རབ་ཏུ་རྩིགས་རབ་ཏུ་རྩིགས། སའ་རྒྱ་ག་ལྷེ། ལྷ་རྣམས། རྩི་རྩི་རྩི། རྩི་རྩི་རྩི། རྒྱ་ག་ཏེ་ད་ལྷེ། ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་། རྩི་རྩི་རྩི། ཐུག་ཅིག་ཐུག་ཅིག །རྒྱ་ག་མ་སྤེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནད། བེ་ལྷེ་རྩི་རྩི་རྒྱ་ག་
ཤ་རྩི་རྩི། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྤེ། བེ་སྤོར་ལ་རྒྱ་ག་ན་ལ་རྒྱའི། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མིག་སྤྱིང་། ཏ་ཅ་སྤ་
རྩི་པའ། རྒྱ་ག་བེད་ར་རྩི་ལ་རྩི་པའ། ལྷ་རྣམས་འཛོམས་ཤིག །རྒྱ་གོ་ཏ་སྤ་དན་རྩི་ལ་རྩི་པའ། ལྷ་
རྣམས་ཉམས་པར་གྱིས་ཤིས། རྩི་ལྷེ་བ་ས་རྒྱ་ལ་རྩི་པའ། ཤམ་ཐབས་ཐོན་པོ་ཅན། ཨ་ཐ་ཏེ་ཏ་ཏ་བ་

སྤྲུལ་ཏུ་པའ། གཞིས་ཏུ་མེད་པའི་སྐོབ་སུ། པ་རུ་གྲ་སྤྲུལ་ཏུ་པའ། པ་རོལ་གཞོན་པའི། གྱི་ཏར་ཏུ་ཡ་ཏུ་
པའ། མཐར་ཐེད་ཀྱི་ཆེད་དུ། གྱི་ཏར་ཏུ་སྤྲུལ་ཏུ་པའ། མཐར་ཐེད་ཀྱི་གཞུགས་ཅན། རོ་ཁ་རྒྱ་ཡ་ཏུ་
པའ། ཁྱོམ་པའམ་གཏུམ་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་ས་རྒྱ་ཡ་ཏུ་པའ། སྒྲག་པར་གྱིས། གྱི་ལྷོ་རྩ་སྤྲུལ་
ཏུ་པའ། གྲུལ་གྲུལ་རྒྱམས་ཏམས་པར་གྱིས་ཤིག་ཁྲེ་ཏ། ཡི་རྒྱས། བི་ཤུ་ཙ། ཤ་ཟ། བི་རྒྱ་ཤ་ག་རྒྱ་ཡ་
ཏུ་པའ། རྒྱམ་པར་ཞི་བར་མཛོད། ཡཀྲ་ཨ་པ་སྤྲུལ། གཞོད་སྤྱིན་པའི་ཐེད་ཐེད། བི་རྒྱ་ཤ་ག་རྒྱ་ཡ་ཏུ་
པའ། རྒྱམ་པར་ཞི་བར་མཛོད། ཏ་ས། བཞད་པ། ཏ་ས། བཞད་པ། རྩ་པ། རྩའས། རྩ་པ། རྩའས། སྤྲ་ར་
ཡ། སོད། སྤྲ་ར་ཡ། སོད། རྒྱ་ཤ་ཡ། ཞི་བར་གྱིས། རྒྱ་ཤ་ཡ། ཞི་བར་གྱིས། སམ་བི་སྤྲུལ། བཤེགས་
ཐམས་ཅད། བི་རྒྱ་ཤ་ག་རྒྱ་ཡ་ཏུ་པའ། རྒྱམ་པར་ཞི་བར་མཛོད། སམ་ཤ་ཏུ་སི་རྩ་བི་རྒྱ་ཤ་ག་རྒྱ་
ཡ་ཏུ་པའ། དབའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྒྱམ་པར་ཞི་བར་མཛོད། རྒྱ་སྤྱི་བ་ར་རྩ་ར་བཟླ་སྤྱི་ར་རྩ་
ཡ་ཏེ་སྤྲུལ། གོས་སྤོན་པོ་འཛིན་པའི་བྱུག་ནང་ཐོའི་བཀས་པའོ་བར་ཐེད་དོ། ། ཨོ་པ་རུ་གྲ་སྤྲུལ་ཏུ་
པའ། ཨོ་གྱི་ཏར་ཏུ་ཡ་ཏུ་པའ། ཨོ་གྱི་ཏར་ཏུ་སྤྲུལ་ཏུ་པའ། ཨོ་རོ་ཁ་རྒྱ་ཡ་ཏུ་པའ། ཁྱོ་
བཞིའི་སྤྱིར་པོད། ཨོ་བི་རུ་ར་རྒྱ་ཡ་ཏུ་པའ། ཨོ་རྒྱ་ཤོ་ཏ་སྤྲུལ་ཏུ་པའ། ཨོ་རྒྱ་སྤྱི་བ་
ས་རྒྱ་ཡ་ཏུ་པའ། ཨོ་ཨ་བྲ་ཏི་ཏ་ཏ་བ་ལྷ་ཡ་ཏུ་པའ། འབྲེལ་པར། འོག་མ་འདི་གཉིས་ལ་ཨོ་དང་ཏུ་
མ་སྤྲུང་པོ། ཁྱོ་མོ་བཞིའི་སྤྱིར་པོད། དཔར་གྱིས་དག་ཐེར་གྲུམ་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ཨོ་ཏ་ར་ཏ་ར་ཏོ་ཨོ་བྲ་ཏ་
ར་བྲ་ཏ་ར་པོ། ཨོ་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་རོ་ཨོ་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི། སྤོ་བ་ཡལ་བཞིའི་སྤྱིར་པོ་དང་། ཨོ་ཏ་ས་ཏ་
ས་ཏུ། ཨོ་རྩ་ར་རྩ་ར་རོ་ཨོ་སྤྲ་ར་ཡ་སྤྲ་ར་ཡ་པོ། ཨོ་རྒྱ་ཤ་ཡ་རྒྱ་ཤ་ཡ་ཏོ་སྤོ་བ་ལྷམ་
བཞིའི་སྤྱིར་པོར་འབྲེལ་པར་བཤད་དོ། ཨོ་རྒྱ་སྤྱི་བ་ར་རྩ་ར་བཟླ་སྤྱི་ར་རྩ་ཡ་ཏེ་སྤྲུལ། ཁཱིག་
འདི་ཉེ་སྤྱིར་ཏུ་འདོད། ཨོ་རྒྱ་སྤྱི་བ་ར་རྩ་ར་བཟླ་སྤྱི་རི་ད་ཡ་མཐུ་ཤོ་རྩ་སྤྲུལ་ཏུ་པའ། ཡལ་གྱི་
སྤྱིར་པོད། །

ལྷན་མཆོམས་སུ་གཏོར་མ་བྱ་བ་ནི། ཨ་མྲི་ཏས་བསངས། སྤ་རྩ་ལས་སྤངས་
 ལ། ཡི་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞུ་ལྷ་བྱ་བ་དན་གྱིས་མཆོན་པ། དེའི་སྤྱིང་དུ་རྩ་
 ལས་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་གསུམ་མེ་འབར་བས་མཆོན་པ། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཨ་ལས་མི་
 མགོའི་སྤྱིང་དུ་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་དུ། ཨ་ལས་ཐོད་བ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནང་དུ།
 བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ལྟེ་བ་ལ་སྤྱིམ་ས་མཆོན་པ། འཁར་ལ་སོགས་པའི་
 རྩོགས་བཞི་དང་དབུས་སུ། སྤྱི་ཨི་རྩི་ཁི་རྩི་ལས་བྱུང་བའི་བ་ཡང་། ཁྱི། སྤང་པོ་ཆེ།
 རྩ། མིའི་འུ་ལ། བོ་ཀྱ་ད་ཏ་ནའི་ཡི་གས་མཆོན་པ། མེནས་བརྩམས་ཏེ་མཆོམས་
 བཞི་དང་། དབུས་སུ། ལི་མི་པི་ཏི་པི་ལས་བྱུང་བའི་བི་ཆེན། ར་གླ། བྱང་སེམས་
 དཀར་པོ། ཀར་མར། བི་རྩ་རྩམས་ལ། བེ་ར་ཤུ་མ་རྩུའི་ཡི་གས་མཆོན་པ། དེའི་སྤྱིང་
 དུ་ཆ་བ་ལ་རྩི་ལས་རྩོ་རྩི་རྩི་གིས་མཆོན་པ། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཨི་ཡིག་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་
 འཕྲོ་བ། རྩོ་རྩའི་ལྟེ་བའི་རྩི་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱུད་བསྐྱོད་པས་མེ་སྤར་ཐོད་པའི་རྩས་
 རྩམས་བསྐྱོལ་བའི་ནང་དུ། རྩོ་རྩེ་ཆ་གདན་དང་བཅས་པ་སྤྱངས་ནས་དཀྱུགས་པས།
 བི་མ་སྤངས་སྤྱོན་མེད་པར་བྱས། བརྒྱ་སྤྱིམ་དང་བཅས་པ་ཞུ་བས་བདུད་ཅི་ཆགས་
 པའི་རོ་དང་ལྷན་པར་རྩོགས་པར་བྱས། ཨི་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལྷོགས་བཅུའི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྱག་ནས་བསྐྱན་པས་མང་
 པོར་སྤར་ཞིང་སྤེལ་བར་བྱུང། ཨི་ཨམ་རྩི་ཏ་ཏོ་སྤྱིམ་སྤྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ། མདུན་
 ཀྱི་ནམ་མཁར་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ། སངས་རྒྱུས་འཁོར་ལོ་
 ཆེན་པོ་ཡབ་ཡུམ། འཁར་དུ་བདུད་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཡབ་ཡུམ། ལྷོར་རྩོ་རྩེ་གཟི་བརྩེད་
 ཡབ་ཡུམ། ལུབ་ཏུ་རྩམ་པ་སྤྲ་སྤྲོག་ཡབ་ཡུམ། བྱང་དུ་བདུད་ཅི་འབྲེལ་བ་ཡབ་ཡུམ།

དེའི་ཕྱི་ལོ་ཤར་དུ་རྩོམ་ཆེ་ལྷགས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ། སྟོར་རྩོམ་ཆེ་ཞགས་པ་ཡབ་ཡུམ། ལུབ་ཅུ་
རྩོམ་ཆེ་ལྷགས་སྟོག་ཡབ་ཡུམ། ལུང་དུ་རྩོམ་ཆེ་བྱིས་ལུབ་ཡུམ། འདབ་མ་བརྒྱད་ལ་
ཕྱོགས་སྟོང་བ་རྣམས་དང་། ལྷ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གསལ་བཏབ་ལ། ལྷགས་ཀའི་རྩྱུ་གི་
འོད་ཟེར་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕྱོགས་སྟོང་དང་ལྷ་རྣམས་གྱིས་
བསྐྱོར་བ་སྤུན་བྲངས་སྤར་བཞིན་མཆོད་ནས། དགུག་ །གཞུག་ །བཅིང་། མཉེས་བྲ།
དབང་བསྐྱར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་བཏབ། མཆོད་པས་
མཆོད་ནས། མཐོན་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་རྩྱུ་ལས་སྦྱེས་པའི་རྩོམ་ཆེ་ཅེ་གཅིག་པ་འོད་གྱི་སྤུ་
གྲུ་ཅན་ཨོ་ཡིག་གིས་མཆོན་པས་གསོལ་བར་བསམས་ལ། ཡི་གེ་ཉེར་གཅིག་པས་
འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་དང་། ཕྱོགས་སྟོང་འབྱུང་བོ་རྣམས་ལ་ཨ་ཀླ་ རོ་ལྷ་ཁྱི་སྤྱ་རྩྱ་རྩྱ་
ཨ་ཅུ་ལུ་མ་རྩྱ་རྩྱ་ཨོ་ཨོ་རྩྱ་ རོས་འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་ལ་ལན་གསུམ་གྱིས་དབུལ། ཕྱི་ནང་
གི་མཆོད་པ་དང་། བསྐྱོད་པས་བསྐྱོད་ནས། རོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ། འདོད་དོན་
ལ་གསོལ་བ་གདབ། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བརྒྱས་ཏེ། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཡི་གེས་
པ་དང་འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་རང་གནས་སུ་གསལ་གསལ། འདས་པའི་དམ་ཆེག་པ་
བདག་ལ་བསྟུ། ལུན་མཆོམས་སུ་སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལྷའི་ད་རྒྱལ་གྱིས་གནས་
པར་བྱའོ། །

ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསུང་ལས་ཟིན་བྱིས་
སུ་བྱས་པའོ། ། །སྤྱི་མཐུ་ལོ། །

༩༩། རྩོམས་པོ་ཆེ་ལ་བརྟན་པའི་ཆར་བཞེངས་ཆའི་
མན་ངག་ཞལ་ཤིས་བཞུགས་སོ། །

༡༣། །རྩེ་བཙུན་དཔལ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཁྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་པོ་
 ཆའི་སྟོན་ས་ཆར་དབབ་པའི་ཆོ་ག་འདིའི་ལག་ལེན་བྱ་བའི་མན་ངག་ལ་དང་པོར་
 བཅའ་གཞི་ནི། ལྷ་གནས་པའི་སའི་ཕྱོགས་སུ་ཆུའི་རྒྱར་མ་དང་འགྲིག་པའི་དུས་
 བཟང་པོ་ལ་ཕྱིན་ཏེ། ཆུ་མིག་གི་བྱར་དུ་རང་གི་མདུན་དུ་ཆུའི་རྩིང་བྱ་བསྐྱེལ། རྩིང་བྱ་
 དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འགམ་དུ་དཀྲིལ་འཁོར་གྱི་ས་མཉམ་པར་བྱས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་
 མའི་དཀྲིལ་འཁོར། ལྷར་གྱི་དཀྲིལ་འཁོར། ཆུའི་དཀྲིལ་འཁོར་རྣམས་རིམ་བ་བཞིན་
 གཅིག་སྟེང་དུ་གཅིག་ཡོད་པའི་རྣམ་བ་ཅན་གྱིས་པའི་སྟེང་དུ་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེ་
 བར། ཆུ་ལྷ་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་ག་ལྷགས་ཅན་གདེངས་ཀ་བདུན་ལྷན་མདོག་དཀར་ག་
 ལྷག་གཉིས་ན་སྟུང་ཞགས་ཐོགས་པ་“འབྲེལ་¹ །འདབ་མ་ལ་ཤར་དུ་མཐའ་ཡས་སྟེ་
 བསངས། ལྷོར་ལོར་རྒྱས་དཀར་པོ། རུབ་དུ་འཛོག་པོ་དམར་པོ། བྱར་དུ་སྟོབས་རྒྱ་
 སྟོན་པོ། མེར་བརྒྱ་དམར་པོ། བདེན་བལ་དུ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་མེར་སྟུ། ལྷར་དུ་དུང་སྟོང་
 མེར་པོ། དབང་ལྷན་དུ་རིགས་ལྷན་ཁ་དོག་སྟེ་ཆོགས་པ་གྲིས་ཏེ། འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁ་
 དོག་གུང་དེ་བཞིན་དུ་བྱལོ། །

1 250

མཆོད་པ་ཉེར་སྦྱོང་ལྡང་དང་། བ་དན་སྡོན་པོ་དང་། ལུས་པ་སྡོན་པོ་ཆུ་སྡོན་
པོས་གང་བ་དང་། མེ་ཉྱལ་སྡོན་པོ་དང་། རྒྱ་སྡོན་དང་། ཡུངས་ཀར་དང་། ལྷ་ག་གེ་
སར་གྱི་བྲེ་མ་དང་། གཤམ་ར་དང་བཅས་པའི་བདུག་པ་དང་། མར་དཀར་གྱི་མར་མེ་
དང་། ལུ་རམ་དང་འོ་མས་སྦྱས་པའི་ལྷ་བའོས་ནམས་འཆོག་པ་བར་བྲ། གཞན་ཡང་
ཁམ་པོར་སོ་མ་བཏང་བ་ལ། རམས་གྱི་ཁུ་བས་རལ་གྱི་ལྷེ་བརྒྱད་པའི་འཁོར་ལོ་
བྲིས་པའི་དབུས་སུ་བསྒྲུ་འདབ་བརྒྱད་བྲིས་པའི་ལྷེ་བར། ཨོ་ལྷ་ལི་ནི་སྦྱུ། ཞེས་
མདུང་ཅན་མའི་སྤྲུག་པའི་དང་། ལྷ་ནམས་གྱི་སྦྱིང་པོ། འོ་ཞེས་པ་སྤེལ་ནས་འབྲི།
དེ་ནས་ཁམ་པོར་ཁ་སྦྱར་ཉེ། ལྷ་དང་པ་སྡོན་པོས་དགྲིས་ལ་མདུན་དུ་བཞག །གཞན་སྦྱ་
ལ་པོག་ལྷག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཡོ་བྲད་ཉེ་ལམ་དུ་མི་བཅང་། ལྷ་བ་པ་པོ་ནམས་ཁུས་དང་
གཅོང་སྦྱ་ལ་གནས་པས། ལྷ་བས་སུ་འགོ་བ་དང་། མེམས་བསྐྱེད་སྡོན་དུ་བཏང་ནས།
ལྷ་ཐུ་ཏུས་སྦྱོང་པར་སྦྱངས། སྦྱོང་པའི་ངང་ལས་རྩྱི་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཆོག་པ་དོ་རྩེ་རྩྱི་
གིས་མཆོན་པ་ལས་འོད་ཟེར་འོག་དང་སྤྱོགས་མཆོམས་བརྒྱད་དང་སྦྱང་དུ་འགྲོས་
པ་ལས་སྦྱང་འཁོར་སྤྱན་མོང་བ་བསྐྱོམ། དེའི་དབུས་སུ་སྒྲ་ཆོག་པ་བསྒྲུ་དང་། ཉེ་མའི་
གདན་གྱི་སྦྱང་དུ། རྩྱི་ལས་ཅེ་གསུམ་རྩྱི་གིས་མཆོན་པ་ལས་རང་ཉིད་སྦྱོབས་པོ་ཆེ་
སྡོན་པོ་ཞལ་གཅིག་བྲག་གཉིས་པ། ཞབས་གཡས་བསྐྱུམ་ཞིང་། གཡོན་བརྒྱངས་
ཀྱིས་བཞུགས་པ། ལྷན་གསུམ་དམར་ལ་སྦྱུམ་པ། ལྷ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ལྷག་
སྤྲུགས་གྱི་འཁ་ཐབས་ཅན། ལྷག་གཡས་པ་ན་མདུང་ཅེ་གསུམ། གཡོན་པ་ན་སྦྱའི་
ཞགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྲིགས་མཛུ་བ་མཛོད་པ་བསྐྱེད་ལ། རང་གི་སྤྱི་པོར་ཨོ།
མགྲིན་པར་ཞུ། ལྷགས་ཀར་རྩྱི། རྩྱི་ལས་འོད་ཟེར་འགྲོས་པས་བསྐྱོམས་པ་དང་འདྲ་

བའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྲངས། རེ་རྩྱི་པུ་རྩོམ་རང་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་བསྐྱེལ། སྤྱང་
ཡང་རྩྱི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་བྲངས་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
དབང་བསྐྱར་བས་ལུས་གང་དེ་མ་དག་མི་བསྐྱོད་པས་དབུ་བརྒྱན་པར་བསྐྲོལ། འོག་
ནས་འབྱུང་བའི་སྤྲལས་ཅི་འབྲལ་ཅིག་བརྒྱལོ། །

དེ་ནས་ཡུར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བསངས་སྤྱངས། སྤྱོད་པའི་རང་ལས་མདུན་དུ་
མེའི་དགྲིལ་འཁོར། དེའི་སྤྱང་དུ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར། དེའི་སྤྱང་དུ་རྒྱུད་དགྲིལ་
འཁོར། དེའི་སྤྱང་དུ་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྷེ་བ་ཕྱོན་པོ། འཁར་གྱི་འདབ་མ་ཕྱོ་
བསངས། ལྷེའི་འདབ་མ་དཀར་པོ། ལུབ་གྱི་འདབ་མ་དམར་པོ། བྱང་གི་འདབ་མ་
ལྗང་གུ། འཁར་ལྷེའི་དམར་པོ། བདེན་བྲལ་གྱི་སེར་སྤྱ། ལུབ་བྱང་གི་སེར་པོ། དབང་
ལྷན་གྱི་ཁ་དོག་སྤྲ་ཆོགས་པའོ། །བརྒྱ་དེའི་ལྷེ་བར་པུ་དང་། འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་
དབུས་སུ་ནི་རེ་རེ། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་ལས། དབུས་སུ་རྩ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
དཀར་པོ། སྤྱ་སྤྱོད་སྤྱེས་བྱའི་གཟུགས་ཅན། སྤྱལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་བདུན་དང་ལྷན་
པ། བྲག་གཉིས་སྤྱལ་གྱི་ཞགས་པ་ཐོགས་པའོ། །འདབ་མ་བརྒྱད་ལ་འཁར་དུ་མཐའ་
ཡས་ཕྱོ་བསངས། ལྷོར་ཞོར་རྒྱས་དཀར་པོ། ལུབ་དུ་འཛོག་པོ་དམར་པོ། བྱང་དུ་
སྤྱོབས་རྒྱ་ཕྱོན་པོ། མེར་བརྒྱ་དམར་པོ། བདེན་བྲལ་དུ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་སེར་སྤྱ། རྒྱུད་དུ་
དུང་སྤྱོད་སེར་པོ། དབང་ལྷན་དུ་རིགས་ལྷན་ཁ་དོག་སྤྲ་ཆོགས་པ། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་སྤྱོད་མི་འདྲ་བ་ལ་གདེངས་ཀ་བདུན་དང་ལྷན་པ། སྤྱད་སྤྱལ་མཐུག་དུ་མཁྲིལ་བ།
བྲག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་བའོ། །དེ་ནས་རང་ཉིད་ཁྱོ་ལོ་སྤྱོབས་པོ་ཆེའི་ར་རྒྱལ་བརྟན་
པར་བྱས་པའི་སྤྲལས་ཀའི་རྩྱི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། འོག་གི་འཛིག་རྟེན་ནས་རྩ་

453

ནམས་དགོས་སོ། །ལུག་ལོའི་དབྱར་ཆར་དགོན་པོ་བྱང་དུས། རྩི་རིན་པོ་ཆེས་
གདམས་པ་འདི་མཛད་པས། ཆར་གྱི་རྒྱན་ཆེན་པོས་འཛིན་མའི་ཁྱོན་གྱི་འབྲུ་བཅུད།
ཅི་ཤིང་མེ་ཉླ་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་ལྷག་པར་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆར་ཕེབས་
ནས་སྤྱི་ཕྱར་བཞིན་མཆོད་ནས་རང་གནས་སུ་བཏང་ངོ་། ། །མཛུ་ལོ། །

༡༡། ཁྲིན་བྲལ་བའི་མན་ངག་དང་། ཏྲ་མགྱིན་ལྷ་ན་བཞིས་
བསྐྱོར་བཟུགས་སོ། །

༡༢། །ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་མོ་ཤ་ཡ། ཁྲིན་བྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། རོ་རས་ལ་འོག་གི་
སྤགས་བྲིས་པ་མདུན་དུ་བཀྲམ། རོ་རས་གདན་དུ་བྲས་ནས། རི་ལྷར་བདེ་བར་
ལའོད་དེ། སྤྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་བྲས་ལ།

སྤྱ་བྲལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་སྦྱངས། སྟོང་བའི་ངང་ལས་སྤྱ་ཆོགས་
བསྐྱོང་དང་ཉི་མའི་སྟེང་དུ། རྩྱུ་ལས་བསྐྱོང་དམར་པོ་རྩྱུ་གིས་མཆོན་པ། དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་ཏྲ་མགྱིན། སྤྱ་མདོག་དམར་པོ་དམར་ནག་
དཀར་བའི་ཞལ་ཅན། ཅུ་ཞལ་གྱི་སྟེང་ན་ཏྲ་མགྱོ་ལྷ་དགུ། །ཕྱག་བརྒྱད་གྱི་གཡས་དང་
པོས་བ་དན་ཅེ་གསུམ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་མཐེ་བོས་མཐེ་ཏུ་རྒྱུང་མནན་ནས་སོར་མོ་ལྷག་
མ་གསུམ་བརྒྱུངས་པ། གཉིས་པས་སྤྱ་ཆོགས་དོ་རྩེ། གསུམ་པས་རལ་གྱི། བཞི་པས་
མདལ། གཡོན་དང་པོས་སྤྱ་ཆོགས་བསྐྱོང་། གཉིས་པས་འཕང་མདུང་། གསུམ་པས་མེ་
ལོང་། བཞི་པས་གཞུ་འཛིན་པ། ཞབས་བཞིའི་མདུན་མ་གཉིས་གཡས་བརྒྱུངས་
དང་། རྒྱབ་མ་གཉིས་གཡོན་བརྒྱུངས་བའི་འོག་ཏུ། ཆོགས་བདག་དང་དབང་ལྷག་
མནན་པ། རྩྱུ་གི་སྤྱས་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛིལ་བར་མཛད་པ། འིན་ཏུ་ཆེ་
བའི་སྤྱ། ཁྱོ་བོའི་ཉམས་དང་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ། དེའི་སྤྱི་བོར་ཨོ། མགྱིན་པར་

ཡུལ་ཐུགས་ཀར་རྒྱུ། རྒྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་རང་
འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱར་བྲངས་པ་ལ་མཆོད་ནས། རིམ་རྒྱུ་བེ་རྩོམ་¹ དབྱུག་གཞུག་བཅིང་
མཉེས་བྲ། སྒྲུང་ཡང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་དབང་ལྷ་སྦྱར་བྲངས། མཆོད། གསོལ་བ་
གདལ། དབང་གི་རྩུས་ལུས་གང་། རྩུ་ལྷག་མ་ཡར་འབྲིལ་བ་ལས། རྩ་ཞལ་གྱི་དབུ་
ལ་འོད་དཔག་མེད་པས་དབུ་བརྒྱན་པར་བསམས་ལ། ཨོྫ་ཏ་ཡ་གྱི་བ་ཨཱྀ་བྲ་ཏྲི་རྩོ་
རྒྱུ་སྦྱུ། སོགས་གྱིས་མཆོད། བསྟོད་པ་ཅི་ཤེས་པས་བསྟོད། རྒྱུ་ལས་བྱང་བའི་
ལྷགས་ཁ་དོག་དམར་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་བསྟོད་པས་རྩུ་འཛིན་པའི་སྦྱིན་ཐམས་
ཅད་ཞལ་དུ་གསོལ་བ་དང་། དབུགས་ཕྱིར་སྟོ་བའི་ཆེ་དེས་སྦྱིན་ནམས་རྩལ་སྤ་རབ་
ཏུ་གཏོར་ཞིང་། ཐུགས་ཀ་ནས་ཁོ་བོའི་ཆོགས་མཆོན་ཆ་སྤ་ཆོགས་པ་བསྐྱམས་པ་
སྦྱུ་ལས་མེ་འབར་བ་དཔག་མེད་སྟོས་པས་སྦྱིན་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་བསམས་ལ།
ཨོྫ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ་ཡ་ཤ་མ་ཤ་ན་བྲི་ཡ་ཡ་པཎ་སྦྱུ། ཞེས་བསྒྲུབ་པས་འབྲུབ་པོ་ཞེས་རྩེ་
བཅུན་མཚུངས་མེད་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྤ་ནས་གྱིས་གསུངས་
སོ། །རྩ་མགྱིན་གྱི་སྟོན་ཆར་གཙོད་པའི་མན་ངག་འདིའང་། ཏ་ཅང་ཆར་ཆེས་པས་སྦྱིལ་བྱ་ནམས་ལ་ཞིག་རལ་
དང་། ཞིང་ནམས་ལ་འང་ཆར་ཆེས་པའི་གཙོད་པ་བྱང་དུས། སྤ་མ་བཞིན་དུ་ཞུས་པའི་ངོར་གནང་བའི་མན་ངག་ཡིན་
པར་གདའོ། །སུ་མ་མཛྲ་ཡོ། །

༥ ཏ་མགྱིན་ལྟན་བཞེས་བསྟོར་བཞུགས། སྤ་མ་དང་དཔལ་ཏ་མགྱིན་ལ་ཐུག་འཆལ་
ཡོ། །དང་པོར་སྦྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྦྱིང་གར་སྦྱ་
དང་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་ལས་འོད་འཕྲོས། ནམ་མཁར་སྤ་མ་དང་། སངས་རྒྱས་

1 རྩེ། རྩ། རྩ། མཆོ། + ས

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དངས་པ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་གྲ། ཆད་
མེད་པ་བཞི་བསྟོམ། སྤྱོད་བཞུགས་བསག་བཤོ། །དེ་ནས་སྤྱ་ཆས་སྤྱོད་བར་གྱུར།
དེའི་ངང་ལས་སྤྱོད་ལས་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་ཞེས་ཏེ་བ་སྤྱོད་གིས་མཆན་པ་ལས་འོད་ཟེར་
ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས། སྤྱང་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཞེས་ཞེས། འོག་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཞེས་
གཞི། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཞེས་ར་བ། ཕྱི་རོལ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་
བའི་བསྐྱེད་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པ་འདྲིག་པའི་རྒྱུད་གིས་གྱུར་མི་ཐར་བར་གྱུར།

དེའི་དབྱུས་སུ་སྤྱོད་ལས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་གཞུག་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི།
སྟོ་བཞི་དང་ལྷན་པ་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་དབྱུས་སུ་པི་ལས་
བསྐྱེད་པ་རི་ལས་ཉི་མའི་སྤྱི་ལས་གསེར་གྱི་རྩོམ་ཞེས་ཏེ་ཕྱི་ལས་སྤྱོད་ལས་
འོད་འཕྲོས། འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། གཙོ་འཁོར་ལྷ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་
རྩོགས་པར་གྱུར། དེ་གསལ་གདབ་པ་ནི། བདག་ཉིད་སྤྱོད་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་
གསུམ་ཕྱག་དྲུག་ །ཞབས་བཞི་བ། ཅ་བའི་ཞལ་སྤྱོད་མདོག་དང་མཚུངས་པ། གཡས་
དཀར་བ། གཡོན་ལྷང་བ། དམར་ཞིང་རྒྱུ་པའི་སྤྱན་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་པ།
རབ་ཏུ་བགད་པའི་ཞལ་མཆེ་བ་རྣམ་པར་གཅིགས་པ། སྤྱི་ལས་དང་སྤྱོད་དམར་མེར་
གྱེན་དུ་འབར་བ། དབྱུ་སྤྱོད་ཁམ་མེར་གྱེན་དུ་བཞེས་པའི་གསེབ་ནས་རྩ་མགོ་ལྷང་གྲུ་
རྩ་སྤྱོད་འཆར་བཞིན་པ་གསུམ་འདོན་པ། མོད་སྤྱོད་གསུམ་གསུམ་གྱིས་དབྱུ་བརྒྱན་
ཅིང་། མོད་རྩོན་གྱི་ཕྱིར་བའི་དོ་ཤལ་ཅན། སྤྱོད་རིགས་ལྷས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ།
གཡས་ཀྱི་དང་པོས་གསེར་གྱི་རྩོམ་ཞེས་ཏེ་ཕྱི་ལས་འཕྱར་བ། གཉིས་པས་གསེར་གྱི་

ཞགས་པ། གསུམ་པས་མེད་མྱེད་གི་དབྱུག་པ། གཡོན་དང་མོས་ཐོད་པ་ཁྲག་གིས་
གང་བ་ཐུགས་ཀར་བཟུང་བ། གཉིས་པ་ན་རལ་གྱི། གསུམ་པའི་ཕྱག་མོར་མོ་རབ་ཏུ་
གདེངས་པ་བརྒྱངས་པ་ལས་རིགས་ལྗེའི་ཁྱུང་འཕྲོས་ནས་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཆར་གཙོད་པ། སྤང་པོ་ཆེའི་ཀོ་བས་སྟོད་གཡོགས་ཤིང་སྟག་གི་བགས་པའི་ཤམ་
ཐབས་ཅན། ཞབས་བཞི་གཡས་ཅུང་ཟད་བསྐྱམ་ཞིང་གཡོན་བརྒྱངས་པའི་དོར་
སྟབས་ཀྱིས་སྐྱལ་བརྒྱད་བྱིལ་བའི་སྟེང་དུ་ཆངས་པ་བརྒྱ་བྱེན་མནན་པ། ཁྲོ་པོའི་གད་
རྒྱངས་རབ་ཏུ་སྟོག་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་པ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པར་མཛད་པའི། ཤར་དུ་དོ་རྩེ་ལས་བྱེད་མ། ལྟོར་
གཤེན་རྩེ་ལས་བྱེད་མ། ལུབ་ཏུ་སྒྲུའི་ལས་བྱེད་མ། བྱང་དུ་གཙོད་སྦྱིན་ལས་བྱེད་མ།
རིམ་པ་བཞིན་དཀར་སྟོད་མར་སེར་གྱི་ཁ་དོག་ཅན། གཡས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྱི་
གྲུག་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ། གཡོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོད་པ་སྦྱིང་གར་བཟུང་བ།
རབ་ཏུ་ཁྲོ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན། གཡས་བསྐྱམས། གཡོན་བརྒྱངས་སུ་འཁོད་པ། སོ་
སོའི་རིགས་ཀྱི་བགོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་མཛད་པ། ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་
བསྐྱལ་པའི་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་དབྱས་ན་བཞུགས་པར་གྱུར་པའི་དབྱལ་བར་ཞོ།
མགྲིན་པར་ཞུ་ཐུགས་ཀར་སྒྱུ། དེ་ལས་འོད་འཕྲོས། ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱར་བྱངས། གཉིས་
སུ་མེད་པར་གྱུར།

ཡང་རིགས་ལྗེ་སྦྱར་བྱངས་དབང་བསྐྱར། གཙོ་པོ་ལ་འོད་དཔག་མེད། འཁོར་
རྣམས་ལ་རིགས་བཞིས་རི་ལྟ་བར་དབྱ་བརྒྱན་པར་གྱུར། དེ་ནས་གཙོ་པོའི་ཐུགས་
ཀར་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྟ་མགྲིན་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། ཕྱག་གཡས་མེད་མྱེད་གི་

དབྱུག་པ་འབྱར་བ། གཡོན་ཐུགས་ཀར་སྒྲིགས་མཛུ་བ། ཏྲ་མགོ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་
ཐུགས་ཀར་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པའི་ལྷེ་བར་སྦྱིེམ་ཐར་ཨོྲ་བཟླ་གོ་རྟ་
ཡ་གླིམ་ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ་རྩྱི་པེ། ཅེས་པས་བསྐྱོར་བ་ལས་འོད་འཕྲོས། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ལ་མཆོད། ཚུར་འདུས་བྱིན་རྒྱལས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་བཀྲུག་ནས་རང་ལ་
ཐེམ། བདག་ཉིད་ཁོ་བོའི་རྒྱས་པ་དང་བྱིན་རྒྱལས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་
གྱུར། ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་
བ་ལྟར་འབར་བ་མང་པོ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པས་བདག་ཉིད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་
གདོན་བགོགས་ཐམས་ཅད་བྱ་སྐྱོ་མེས་བཟུང་བ་བཞིན་གྱུར་པར་བསམ་ཞིང་
བརྒྱས་པ་བྱའོ།

གཙོ་བོའི་ཐུགས་སྒྲིང་ཆོ་རའི་མཐར། བཟླ་ལྷན་ས་མ་ཡ། ཡ་མ་ལྷན་ས་མ་
ཡ། རྒྱ་ག་ལྷན་ས་མ་ཡ། ཡལྲ་ལྷན་ས་མ་ཡ། ཞེས་པའི་ཤམ་བྱ་བཏགས་པ་བརྒྱ་ཅ་
རེ་བརྒྱའོ། །གཙོ་བོ་ལ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་ལྷ་བྱ་བརྒྱས་ན། ཤམ་བྱ་ཅན་ཉིད་གཅིག་
གོ། །ཨོྲ་བཟླ་གོ་རྟ་ཡ་གླིམ་ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ་རྩྱི་པེ། །བཟླ་ལྷན་ས་མ་ཡ། ཡ་མ་ལྷན་
ས་མ་ཡ། རྒྱ་ག་ལྷན་ས་མ་ཡ། ཡལྲ་ལྷན་ས་མ་ཡ། ཞེས་སོ། ། །མཛྲ་ལོ། །

༡༡། །རི་ཁྱོད་ལོ་མ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་
གནང་བ་བརྒྱགས་སོ། །

༡༡། །ནད་ཐམས་ཅད་འཛོམས་མ། འབགས་མ་རི་ཁྱོད་ལོ་མ་ཅན་སྒོམ་བར་འདོད་
བས་སྒོན་དུ་འགོ་བ་བྱས། ལྷ་སྒྲུབ་སྒོང་བར་སྒྲུངས། སྤི་ལས་བསྐྱོད་དང་ཆེ་བའི་སྒྲིང་
དུ་རང་གི་ཤེས་བ་སྤི་ལས་རྩོལ་བུ་གྱིས་མཆོན་བ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། འབགས་བ་
མཆོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ནད་ཐམས་ཅད་བསལ། ནད་བདག་ཐམས་ཅད་
བཏུལ། ཚུར་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། རང་ཉིད་བཙུག་ལྟན་འདས་མ་རི་ཁྱོད་
ལོ་མ་ཅན། སྐྱུ་མདོག་སེར་མོ་ཞལ་གསུམ་བྱག་བྱག་མ། ཅ་ཞལ་སེར། གཡས་
དཀར། གཡོན་དམར། ཞལ་རེ་རེ་ལའང་སྐྱོན་གསུམ་གསུམ། མིའུ་ཐུང་ཤིན་ཏུ་ཁྲིས་
བའི་ཆ་ལྷགས་ཅན། བྱག་གཡས་དང་པོས་གསེར་གྱི་རྩོལ་བྱགས་ཀར་འཛིན་བ།
གཉིས་བས་དབྱ་སྟ་འདེབས་བའི་ཚུལ། གསུམ་བས་མདའ་གསོར་ཞིང་འཛིན་བ།
གཡོན་དང་པོས་སྒྲིགས་མཐུ་བ་རྩོལ་བའི་ཞགས་བས་དཀྱིས་བ། གཉིས་བས་འབས་བུ་
སྐྱ་ཆོགས་གྱིས་བརྒྱན་བའི་ཤིང་ལོ་གསར་བའི་རྩ་ལའ་འཛིན་བ། གསུམ་བས་གཞུ་
འཛིན་བ། ཤིང་ལོ་གསར་བའི་ན་བཟང་མནའས་བ། མེ་ཉོག་དང་འབས་བུ་སྐྱ་ཆོགས་
བས་བརྒྱན་བར་བསྒྲོམ་སོ། །དེའི་སྤྱི་བོར་ཨོ། མགྱིན་བར་ཨུཾ། སྒྲིང་གར་ཨྱི། སྒྲིང་
གའི་སྤི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། བཙུག་ལྟན་འདས་མ་སྐྱོན་དངས། མཆོད། རེ་ཨྱི་སྤི་

༡༡། །རྩ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་རྒྱལ་ཐབས་རྩེ་ཙོང་ཁ་བས་
 མཛད་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་རྒྱལ་ཐབས་
 རྩེས་གནང་བ་བརྒྱགས་སོ། །

༡༢། །རང་ཉིད་རྩ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་ཤེལ་དཀར་པོ་བྲི་མ་མེད་པ་ལྟར།
 བྲི་ལྟས་ནང་གསལ། རང་ལྟས་བྲི་གསལ་བ་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་འཕྲོ་བ་དང་བཅས་པ།
 བརྒྱ་དཀར་པོ་འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་ལྟེ་བའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བྲི་མ་
 མེད་པའི་སྟེང་དུ། ཅོག་ཕུའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ། དབྱ་སྒྲ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ། བྱང་
 བ་ལྟར་གནག་པ། ཐོར་ཅོག་ཕུང་ཟད་དང་བཅས་པ་ལ། མེ་ཉོག་དཀར་པོའི་སྟེང་བས་
 བཅིངས་པ། ལྟག་མ་ནམས་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བ་ལ། དེན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྒྱན་
 གྲིས་སྤྲས་པ། གསེར་གྲི་རྒྱ་ཆ་ལ་དེན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྤྲ་བཞོད་པས་མཁུར་
 ཆོས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པ། དབྱ་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། རོ་ཤལ། ཕྱག་གཏུབ་ཞབས་
 གཏུབ་ནམས་དེན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པས་སིལ་ཁོལ་གྲི་སྤྲ་སྟན་པར་སྒྲོགས་པ། གཞོན་
 བྱ་མ་ལོ་བཙུ་བྱག་ལོན་པའི་ནམ་པ་ཅན། ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པ། དེག་ན་བདེ་བ་
 བསྐྱེད་པའི་བྱ་འབྱུང་གཉིས་འཁྲང་ཞིང་རྒྱས་པ། ཆགས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པས་
 གཡོན་དུ་འབྱིང་ཞིང་། ལྷན་མིག་ཟུར་གྲིས་གཟེགས་པ། ཀ་ཙ་མི་ཀའི་སྟོད་
 གཡོགས་དང་། ལྷད་གཡོགས་ལ་མེ་ཉོག་གི་ཆོམ་ཕྱས་སྤྲས་པ། བརྒྱ་དཀར་པོའི་མེ་

ཏོག་གི་ཚུན་འབྱུང་གིས་མཛེས་པར་བརྒྱན་ཅིང་། ལུག་གཉིས་ཀྱིས་བེ་རྒྱུ་སྟོན་
པོའི་མི་ཁྱེད་རྒྱུད་སྟོང་དང་ལྷན་པ་བསྐྱེད་ས་པས། ལྷ་དང་བྱི་ཟ་དང་རིག་པ་འཛིན་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱེད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་མཁྱེད་ཞིང་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ། སྤྱི་གཙུག་
ཏུ་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་མ་མེད་པ་བསྟོམ།

དེའི་སྤྱིང་གི་མགོ་ཐུར་དུ་བརྒྱན་ཅིང་ཡོད་པ་སྟོས་ཀྱིན་དུ་བསྐྱེད་སྟེ། ཆེ་མ་བ་
བརྒྱད་ཕྱིར་གྱེས་པས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དཀར་ཞིང་འཇམ་པ་ལྟེ་བ་
ལྷང་མེར་ལ། ཟེའུ་འབྱུང་མར་མེར་གྱིས་བསྟོར་བའི་མཆོམས་ནས། ཉི་མ་སྟོང་དང་
ལྷན་པའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ། ལྟེ་བའི་སྤྱིང་ནས་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་བྱི་མ་
མེད་པའི་དབྱུས་སུ། མེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩི་དཀར་པོ་རིང་ཆ་ཆེ་ཆེས་རྒྱ་དང་དང་བཅས་
པ། འདབ་མ་རྣམས་ལ་མདུན་ནས་བཅམས་ཏེ། གཡས་སྟོར་དུ་དབྱེད་ས་ཡིག་བཅུ་
དྲུག །འདབ་མ་རེ་ལ་ཡི་གེ་གཉིས་གཉིས་གནས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕེལ་དཀར་པོ་
བྱི་མ་མེད་པ་ལྷར་བྱེད་ས་ཤིང་གསལ་བ། འོད་ཟེར་དཀར་པོ་བྱི་མ་མེད་པ་འཕྲོ་བ་ལྷས་
མེར་གདན་ལ་མ་རེག་ཅིང་། རྒྱུང་ཟེད་འདར་ཞིང་། འཁོར་ལོ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པའི་
འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བས་སྤྱིང་གི་ལྷན་པ་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་གྱུར། ལུགས་ཀའི་འཁོར་
ལོ་ཡིག་འབྱུང་དང་བཅས་པ་ལས། འོད་ཟེར་སྤྱི་གཡས་གཡས་ནས་སོང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
མཆོའི་འགྲམ་ནས་ལྷ་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྤྱན་བྱེད་ས། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་
བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པས་མཆོད། མི་སྤྱི་ར་སྤྱི་བྱི་ད་ཡ་ཉིལ་རྩི་ཞེས་བརྟེན་པས།
དམ་ཆོག་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཡེ་ཤེས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཐེམ་སྟེ།
གཉིས་སུ་མེད་པར་སྟོམ། ལུས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་དང་མ་བུལ་བར་སྟོམ་ཞིང་།

ཐུགས་ཀའི་རྫོང་ལས་རྫོང་མུ་ཉིག་གི་དོ་ཤལ་ལྟ་བུ་ཁ་ནས་ཐོན། རྟེ་བ་ནས་ཞུགས།
 ཐུགས་ཀའི་རྫོང་ལ་ཐིམ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས། ཕྱོགས་བཅུའི་
 སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱུང་ཐོབ་བརྟུན་ཏེ་ག་འཛིན། བར་སྲོང་།
 རིན་པོ་ཆེ། སྤྲུལ་བུ་དུ་ཅི་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུ་རྩལ་ཤེས་རབ། ཡོན་ཏན་
 ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས། སྤྱིང་གའི་འཁོར་ལོ་ཡིག་འབྲུ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐིམ་
 པས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོ་བྱོས་ཐོགས་པ་མེད་པར་རྒྱས་པར་སྒྲོམ་ཞིང་། རྫོང་
 ཞེས་པའི་བསྟེན་པ་ཅི་རྩལ་བཞུགས་ནས། བསྟེན་པའི་རྟགས་སྤར་ལས་ལྟེ་བདེ་བ་
 དང་། རྟན་པ་གསལ་བ་དང་། འཛིན་བཟང་བ་དང་། བྱ་མོ་གཞོན་རྩ་མས་ཟས་གོས་
 དང་སྤང་བ་བྱིན་པ་དང་། ཉི་ཁྲ་ཤར་བ་དང་། མར་མེ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་
 དངོས་སམ། མི་ལས་དུ་འབྱུང་ངོ་། །བསྟེན་པ་ནི་འབྲུམ་སྤག་ལྔ་ལ་སོགས་པའམ་
 གོང་གི་རྟགས་བྱུང་གི་བར་བྱའོ། །དབྱངས་ཡིག་ནི། ཨ་ཨླ། ཨི་ཨི། ཨུ་ཨུ། རི་རྩི།
 ཨེ་ཨེ། ཨོ་ཨོ། ཨླ་ཨླ། ། །

༥ དབྱངས་ཅན་མའི་སྐབ་ཐབས་རྩིས་གནང་བ་ནི། དག་དབང་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་
 ཐུག་འཆལ་ལོ། །འདིར་སྐྱ་དབྱངས་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
 པར་འདོད་པས། གནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྟན་བདེ་བ་ལ་འདུག་སྟེ། སྐབས་སུ་འཕྲོ་
 པ་བྱ། ཆད་མེད་པ་བཞི་སྟོམ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་དབྱངས་ལྟ་
 མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ཉམས་སུ་གྲང་སྟམ་དུ་བསམ་ཞིང་སྤྱུ་མའི་སྤགས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་བསམ། སྟོང་པའི་ངང་ལས་པི་ལས་བརྒྱ་ཨ་ལས་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ། བདག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཉིད་རྫོང་དཀར་པོ་ལས་འོད་འཕྲོས་འཕགས་

བ་རྣམས་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ཚུར་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། རང་
ཉིད་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་སྐྱེ་མཛོག་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ་འཇུག་
པའི་མདངས་ཅན། དབྱེས་པས་སྐྱེན་གཉིས་རྒྱུད་མངས་བསྐྱར་བ་ལ་གཟིགས་ཤིང་
དབུ་སྐྱའི་ཐོར་ཅོག་མེ་ཉོག་དཀར་པོའི་ཐེང་བས་བཅིངས་བ་སིལ་བུར་འཕྱང་བ་
རྣམས་ལ་གསེར་གྱི་གཡེར་ཁ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཁོལ་བ། ཕྱག་གཡོན་དུ་བྷི་རྒྱུ་
སྟོན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་མི་ཐང་རྒྱུད་སྟོང་དང་ལྷན་བ་བསྐྱམས་པ། ལག་བ་གཡས་
པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱར་བས་ལྷ་དང་བྷི་ཟ་སོགས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་རང་
དབང་མེད་པར་འགྲུགས་པ། རིན་པོ་ཆེ་དང་དར་སྒྲུབ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཅན་ཀ་ཅ་མི་
ཀའི་སྟོད་གཡོགས་དང་སྟོད་གཡོགས་ཀྱིས་མཛེས་བ་བསྐྱེད་དཀར་པོའི་ཚུན་འཕྱང་
དང་ལྷན་ཞིང་། གཞོན་ཏུ་མ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ན་ཆོད་ཅན་རེག་ན་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་
ཏུ་འཕྱར་གཉིས་རྒྱས་པ། ཆགས་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་པས་གཡོན་དུ་འབྱིང་ཞིང་།
པད་རྒྱའི་གདན་ལ་ཅོག་ཤུའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་བ་སྐྱེ་གཙུག་ཏུ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱིས་མཆོན་བ་ཞིག་སྟོམ་མོ། །

དེ་ནས་བདག་གི་སྟོང་མགོ་གྱེན་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་ཆལ་བ་བརྒྱུད་དུ་གྱེས་བ་
ལས་བསྐྱེད་དཀར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱུད་པའི་ལྟེ་བ་ལྗང་མེད། ཟེའུ་འབྱུང་པར་སེར་གྱིས་
བསྐྱོར་བའི་མཆོམས་ནས་ཉི་མ་སྟོང་གི་འོད་ཟེར་དང་མཉམ་པའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
པས་སྟོང་གའི་ཐུན་བ་སེལ། དེའི་ལྟེ་བར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོང་དུ་བདག་གི་
སེམས་ཉིད་དབྱངས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་རྩྱི་གི་རྣམ་པར་སྟོམ། རྩྱི་གི་མཐའ་མ་རྣམས་ལ་
མདུན་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་གཡས་སྟོར་དུ། ཞུ་མིས་བསྐྱོར་བ་གསུང་དབྱངས་ཡན་

ལག་དྲུག་ཅུའི་རྣམ་པར་སྒོམ། རྣམ་ཤེས་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་གདན་ལ་མ་རེག་
ཅམ་དུ་བཞུགས་པར་བསམ། དེ་ནས་སྒྲིང་གའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་
འཕྲོས་པས་ ལྷ་བླ་གཡོན་པ་བཀག་ནས་རྒྱང་ཅུང་ཟད་ཕྱིར་བཏང་། རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ན་ལྷ་མོ་
བཞུགས་པར་འཕྲོག་པས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་ནས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྐྱབ་
བྲངས། ཨ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་པས་མཚོད། བསྟོད་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས་
གཉིས་སུ་མེད་ ལྷ་བླ་གཡོན་ནས་ཞུགས་པར་འཕྲོས་པ་རྒྱང་ཅུང་ཟད་ནང་དུ་རྩལ་པོ། །པར་གྱུར།

དེའི་རང་ལས་ཅི་རྒྱས་པའི་བཞུས་པ་བྲལ་ཞིང་། དེ་ཡང་རྫོང་ལས་སུ་ཉིག་གི་
ཐོང་བ་ཁ་ནས་འཛོན་ནས། ལྟེ་བ་ནས་ཞུགས་ སྒྲིང་གའི་རྫོང་ལ་ཐེམ་ཞིང་རྒྱབ་དུ་འཁོར་བར་བསམ།
པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་བྲུང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་
དང་འཕྲིན་ལས་ལྷ་དང་བྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་རིག་པ་ཐུགས་འཆང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་
རྣམས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་དང་རྟོགས་པ། བརྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་བཅེ། འབྲུ་རྣམས་ཀྱི་
བརྒྱུད་དང་རྒྱས་པ་རྣམས་ལྟེ་བར་ཞུགས་སྒྲིང་གར་རྫོང་ ལ་ཐེམ་པའི་དམིགས་པས་
འབྲུམ་ཐག་ལྷའི་བར་དུ་བཞུས་པའི་སྐབ་འཕྲོ་འཛོག་པ་ན། ལྷ་མོ་མདུན་དུ་སྐྱབ་
བྲངས་ནས་གང་ཤེས་པས་བསྟོད་ཅིང་མཚོད་ནས། གང་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་
བ་གདབ། བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་ལ་མཐར་ལྷ་མོ་རང་ཉིད་ལ་བསྟེན།
དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱུང་ནས་ཆགས་པ་བྲག་པོ་སྐྱེས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པོ། །ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་གྱིས་མཛད་པ། རྗེས་
དབྱེས་བཞེན་དུ་བཀོད་པའོ། ། །མཛྲ་ལོ། །

༡༡། །བཙུག་ལྷན་འདས་སྡེ་བཙུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཐབས་ རྒྱུ་བ་གནང་བ་བཟུགས་མོ། །

༡༡། །ཁྱེ་མ་དམ་བ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་སྡེ་བ་བཙུགས་
བ་བསྐྱོམ་བར་འདོད་བས། རྒྱུ་བས་འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་བ་སྡོན་དུ་སོང་ནས། སྤ་
བྱ་ཐས་སྡོང་བར་བསྐྱོམ། སྡོང་བའི་རང་ལས་པི་ལས་བསྐྱེད། རི་ལས་ཉི་མའི་སྡོང་དུ།
རྩྱུ་ལྷན་སྡོན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། འཕགས་བ་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས།
ཚུར་འདུས་རང་གི་སྤྲིག་བ་དང་སྤྲིབ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་བས། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་
ལས། རང་ཉིད་ཁོ་ལོ་སྤྲིབ་བ་བཙུགས་བ་སྤྲོ་མདོག་ལྷང་སྡོན། ཞལ་གསུམ་བྱག་དུག་
བ། ཅ་ཞལ་ལྷང་གྲུ་ཁལ་ས་དཀར། གཡོན་དམར་བ། བྱག་དང་པོ་གཉིས་ཐུགས་
ཀར་སྤྲིགས་མཛུབ་བསྐྱོམ་བ། གཡས་ཀྱི་འོག་མ་གཉིས་དོ་རྩེ་དང་རལ་གྱི་འཛིན་བ།
གཡོན་འོག་མ་གཉིས་ཞགས་བ་དང་ལྷགས་ཀྱི་འཛིན་བ། ཞལ་རེ་རེ་ལ་སྤྲོན་གསུམ་
གསུམ་དང་ལྷན་བ། ཁོ་གཉེར་མཆེ་བ་གཅིགས་བ། སྤྲ་ཁམ་བ་གྱེན་དུ་བརྩེས་བ། སྤྲ་
ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་བ། སྤྲ་སྡོད་ལ་དར་ལྷང་སྡོན་གྱི་ན་བཟའ་
གསོལ་བ། སྤྲ་སྡོད་ལ་སྤྲག་གི་བགས་བའི་ཤམ་ཐབས་ཅན། ཞབས་གཡས་ཕྱང་ཟད་
བསྐྱུམ་བ། གཡོན་བརྒྱུད་ས་བས་བཞུགས་བའོ། དེའི་དབྱལ་བར་མོ། མཁྱིན་བར་ལྷོ་
ཐུགས་ཀར་རྩྱུ། རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་བས། ཡེ་ཤེས་བ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་
སྤྲོན་བྲངས་ལ། ཨ་རྩྱུ་ལ་སོགས་བས་མཆོད་ནས། རོ་རྩྱུ་པི་རྩོ་ས་རང་དང་གཉིས་

སྤྱི་མཐུན་པར་བསྐྱེམ། ཡང་རྒྱུ་ལས་འོད་འཕྲོས་དབང་གི་ལྷ་རིགས་ལྷ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་སྤྱན་དྲངས་ལ། ཨ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ནས། ཨི་སཱ་ཏ་རྒྱ་ག་ཏ་ཨ་རྒྱེ་
ཤི་རྩ་ཏུ་མི། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་
ནས། ཨི་སཱ་ཏ་རྒྱ་ག་ཏ་ཨ་རྒྱེ་ཤི་ག་ཏ་ས་མ་ཡ་ཤེ་ཡེ་རྩུ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྤྱི་བོ་
ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩས་དབང་བསྐྱར་བས། རི་མ་ཐམས་ཅད་དག། རྩ་ལྷག་མ་ཡར་
ལུང་པས། དོན་ཡོད་བྱུང་པས་དབྱ་བརྒྱན་པར་བསམ་མོ། །སྤྱགས་བསྐྱེད་བར་འདོད་
ན། རང་གི་སྤྱིང་གར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱིང་དུ་རྩུ་ལྷང་སྤྱོད། དེའི་མཐར་
གཡས་སྐོར་དུ། ཨི་བྱར་གྱི་མུ་རྒྱ་ལྷ་ཡེ་བྱར་ཅི་བྱར་གི་རྩེ་མ་རྒྱ་སེ་ལྷ་ཅུ་ལྷ་ཤོ་རྩུ་
རྩུ་པར་པར་སྤྱོད། ཞེས་པས་བསྐྱོར་བར་བསམ་མོ། །

དེ་དག་ལས་འོད་འཕྲོས་འཕགས་པ་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས།
“ཚུར་¹འདུས་རང་གི་སྤྱིག་པ་དང་སྤྱིབ་པ་ཉམས་ཀྱིབ་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བ་
ཐམས་ཅད་དག་པར་བསམ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྩས་པར་
བསམ་ཞིང་། གོང་གི་སྤྱགས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །ཡང་རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཁྱུས་བྱེད་
པར་འདོད་ན། རང་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་ལྟར་བསྐྱོལ། མདུན་དུ་ཟངས་གཞོང་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱོད་ཁ་ཉེབ་ཀྱི་ནང་དུ། སྤྱིག་ཆགས་མེད་པའི་རྩ་གཙང་མ་སྤྱག་ལ། དེའི་
སྤྱིང་དུ་སྤྱིང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྤྱིང་དུ་གོང་གི་སྤྱིག་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་ཁ་དོག་ལྷང་
བྱ་ནམས་ཀྱིས་ཁེངས་པར་བསམ་མོ། །དེ་ནས་རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་ས་སོན་དང་
ཡིག་འབྲུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། མདུན་གྱི་ཡིག་འབྲུ་ལ་སོག་ །དེ་ལས་བདུད་

1 ཚུར

ཅིའི་རྒྱན་བབས་པར་བསམ་ཞིང་གོང་གི་སྒྲགས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །བརྒྱས་པ་ཆར་བ་
དང་། ཨ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ནས། སྒྲགས་བརྒྱས་པའི་མཆིལ་མ་བཅས་གཞོང་
དུ་བཏབ་པས། རྒྱ་བ་དང་ཡིག་འབྲུའོད་དུ་བྱ་ནས་རྩ་ལ་ཐེམ་པར་བསམས་ལ། རང་
གཞན་གྱི་ཁོང་དུ་བཏང་བ་དང་། རྒྱས་བྱས་ན། དམེ་དང་། མཛེ་དང་། ཡུག་ས་དང་།
ཉམས་གྲིབ་ལ་སོགས་པ་མི་གཅང་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་
རོ། །བས་དང་། གནས་དང་། གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ཉམ་ང་བ་བྱུང་བའི་ཆེ་རང་ལྟར་
བཞུགས་པ་ཅུས་བྱས་ལ། སྒྲགས་ལན་གསུམ་ཅུས་བརྒྱས་པས་བྱུབ་པར་ངེས་སོ། །

འདིའི་བརྒྱད་པ་ནི་དོ་རྩེ་སྤེ་བ་བཅེགས་པ། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ། དགོན་པ་བ་
དབང་ལྷག་རྒྱལ་མཆོན། སྤེའུ་བྱར་བ་ཡེ་ཤེས་འབར། དབྱེར་སྒྲོམ་གཞོན་བྱ་ཤལས།
དཔོན་སྒོན་གཞོན་བྱ་འབྲུང་གནས། དཔལ་ལྷན་དགོན་པ་བ། ལྷ་མ་དོ་བ། ལྷ་མ་བཟ་
ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། མགོན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། ། །མརྒྱ་ལོ། །

༡༡། །མངས་ཁྱུ་ལ་ཁྱེད་མཆོད་རྟགས་དང་།

ཉེ་ཕྱི་ལོ་ལྷན་མ་དཔེ་གསུངས་སྟེ།

༡། །སངས་རྒྱལ་སོ་ཐའི་སྤྱི་ལོ་འཆམས་པ་ན། ལྷ་བོ་སྤྱི་ལོ་གཞི་ལྟར་འབྱོར་པ་ལས་ཀླུ་མ་ལྟུང་ཆེ་གསོལ་བ་བཅས་ཀྱི་ལྟར་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་ལོ་སྤང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར་འབྱོར་བ་ཅུག་པས་ཕྱི་ནས་ཀྱང་གཟིགས་པ། མདོ་དང་མཐུན་པའི་བཞོད་པའོ།

སྐྱོད་བར་རྒྱལ་པོ་མགུལ་སྤྱན་མཐེང་ག། མགུལ་ཡན་དཀར་པོ། ཅ་བཟའ་
གོས་འབྱུང་པ། བྱག་གཉིས་སྤྱགས་ཀར་དོ་མེན་བཟུམས་ཀྱིས་མཛུབ་མོ་གཉིས་
བསྐྱེང་བའི་ཅེ་ཅུང་ཟད་མ་རེག་པའི་བར་དུ་མཐེ་བོང་གཤིབས་པ། རྒྱུ་སྤུལ་བ་སེར་
པོ་གཡས་ས་གཞོན་གཡོན་མཉམ་གཞག། རྩོམ་སྤྱང་པོས་རབ་དུ་འཛོམས་བ་སེར་
པོ། བྱག་གཉིས་ཆོས་འཆད། རིན་ཆེན་ཡོད་འཕྲོ་དམར་པོ་བྱག་གཉིས་མཉམ་
གཞག། དབའ་བོའི་སྤྲེ་སེར་པོ། གཡས་སྐྱབས་སྤྱིན། གཡོན་སྤྱགས་ཀར་ཐལ་མོ་
ཅུང་ཟད་གཟུར་བ་ལས་མཐེ་བོང་དང་མཐེལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། དབའ་དབྱེས་སེར་པོ་
བྱག་གཉིས་ཆོས་འཆད། རིན་ཆེན་མེ་དམར་པོ་སྤུལ་བ་འདྲ། རིན་ཆེན་རྒྱ་ཡོད་དཀར་
པོ་སྤུལ་བ་འདྲ། མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལྗང་གྲུ་དབའ་བོའི་སྤྲེ་དང་འདྲ། རིན་ཆེན་རྒྱ་བ་
དཀར་པོ་ཆོས་འཆད། རི་མ་མེད་པ་མཐེང་ཁ་མཉམ་གཞག། དབའ་སྤྱིན་སེར་པོ་
ཆོས་འཆད། ཆངས་བ་སེར་པོ་སྤུལ་བ་འདྲ། ཆངས་པས་བྱིན་དམར་པོ་ཆོས་འཆད།

ཆུ་ལྷ་དཀར་པོ་མཉམ་གཞག། ཆུ་ལྷ་འུ་དཀར་པོ་ཆོས་འཆད། དཔལ་བཟང་མེར་པོ་
དཔལ་འབོད་སྡེ་དང་འདྲ། ཅ་རྩལ་དཔལ་དཀར་པོ་སྤུལ་པ་དང་འདྲ། གཟེ་བརྟེན་མཐུ་
ཡས་དམར་པོ་ཆོས་འཆད། འོད་དཔལ་མཐིང་ཁ་ཆོས་འཆད། ལྷ་རན་མེད་པའི་
དཔལ་དམར་སྐྱ་མཉམ་གཞག། སྟེན་མེད་ཀྱི་བྱ་མེར་པོ་ཆོས་འཆད། མེ་ཏོག་དཔལ་
མེར་པོ་དཔལ་འབོད་སྡེ་དང་འདྲ། ཆངས་པའི་འོད་ཟེར་མེར་པོ་སྤུལ་པ་འདྲ། བསྐྱའི་
འོད་ཟེར་དམར་པོ་སྤུལ་པ་འདྲ། རྟོན་དཔལ་མཐིང་ཁ་མཉམ་གཞག། དྲན་པའི་དཔལ་
མེར་པོ་མཉམ་གཞག། མཆན་དཔལ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་གྲགས་དཀར་པོ་གཡམ་ཆོས་
འཆད། གཡོན་མཉམ་གཞག། དབང་པོ་ཏོག་གི་རྒྱལ་མཆན་མཐིང་ཁ་གཡམ་རྒྱལ་
མཆན་སྤག་པ་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་བ། གཡོན་པ་མཉམ་གཞག། ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་གཞོན་པ་མཐིང་ཁ། གཡམ་རལ་གྱི་སྤྲུགས་གར་འཛིན་བ། གཡོན་མཉམ་
གཞག། གཡལ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་མཐིང་ཁ། ཕྱག་གཉིས་ལོ་ཁྲབ་མེར་
པོ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་གཞོན་པས་གཤེགས་པ་མཐིང་ཁ། ཕྱག་གཉིས་ས་གཞོན།
ཀུན་ནས་སྤང་བ་བཀོད་པ་དམར་པོ། དེན་ཆེན་བད་མས་རྣམ་པར་གཞོན་པ་དམར་
མེར། གཉིས་ཀ་གཡམ་སྐྱབས་སྦྱིན། གཡོན་མཉམ་གཞག། རི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་
མེར་པོ་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་གཞག་གི་སྟེང་ན་རི་པོ་འཛིན་པའོ། །

༥ ར་མོ་གུ་ཏུ་མཆུ་སྟོ་ཏུ་ཡ། ལྷ་སྐྱའི་ཕྱག་ཏུ་ཆང་¹རྒྱལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་
ལེགས་པར་བལྟ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། ལྷ་མ་དང་རྩེ་བཙུན་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་
ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རབ་མཛེས་མཆན་དཔའི་ཉིན་བྱེད་སྐལ་ལྷན་

མེག་གི་བསྐྱོར་བདུན་ཅིར་བཞོན་མཛད་ཅིང་། །ཆོངས་དབྱངས་ནམ་མཁའི་ར་
གསར་སྟོག་བས་ཆར་འདོད་མིད་ཞིའི་སྟིང་གི་གདུང་བ་མེད། །གང་ལྷགས་མཁའ་
སྟར་སྟོམ་བས་དབེན་ཡང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་མཐའ་དག་གསལ་མཛད་བའི། །རྩེ་
བཅོན་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅིའི་སྦྱན་རས་ཀྱན་ཏུ་གཡོ་བས་དགེ་ལེགས་སྟོམ་
གྱུར་ཅིག །གང་གིས་མཛད་བའི་རྣམ་སྤྱལ་བ། །འབགས་ཡུལ་གི་ཤུ་ཀམ་
དང་། །གངས་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་སོགས། །སྟེ་དཀྱིའི་ཕན་ཆོགས་ཞིང་
གྱུར་བའི། །མཁས་མཆོག་རྣམས་ལ་གྱས་ལྷག་འཆོལ། །ཁྲོ་གསལ་རིག་པ་འཛིན་པ་
ཡི། །དོན་གཉེར་བྱང་བའི་སྦྱས་བསྦྱལ་བས། །གཟུགས་སྟེའི་མཆོན་ཉིད་བསྟོའི་
ནགས། །བདག་སྟོའི་ཟེར་གྱིས་འབྱེད་པར་བྱ། །

དེའང་“ཐོག་མར་སྐྱ་གཞུགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བརྟན་པའི་སྐོན་ས་རང་རྒྱུད་པ་
དང་པ་འཛིན་ཀུས་པ་ཞིག་གཤམ་ཆེ་བར་སྤང་བས། རྒྱུད་དང་མདོ་ཡི་ཕན་ཡོན་བཤད་
པ་དང་། བདེ་བཤེགས་སྐྱ་གཞུགས་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་དང་། ཐལ་མོ་བཅུ་
དང་ཐལ་མོ་དབྱ་བ་དང་། བཀོད་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ། ཆོད་དང་མི་
ལྷན་ཉེས་པའི་སྐོན་ནམས་དང་། །སྤྱ་བརྗེ་སྤྱིན་བདག་མཆོན་ཉིད་འདི་རྒྱག་
བཤད། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། །མཆོད་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། །བཞུགས་གནས་པོ་བྱང་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་པ་དང་། བདེ་མཆོག་སྤྲུལ་པ་
འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱགས་པ་ལས་ནི་དང་པོ་བས། །གཞུགས་བརྟན་པ་སོགས་
བྱ་བ་སྟེ། །ཁྱིས་སྐྱ་བརྒྱབས་ན་སྤྱང་བར་ནི། །དེས་གྲུབ་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་པར་

འགྲུལ་ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྟོག་པར་ཡང་། ལུས་སྤྱང་བ་བྱས་ལ། རང་གི་ལག་གིས་མཆོད་རྟེན་བྱས་ན་མཆོམས་མེད་པ་ལྟ་བུས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པོ། །

མཆོད་རྟེན་འབྲུམ་བྱས་ན་རིག་པ་འཛིན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འགྲུར་ཏེ། བསྐྱར་བཅོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། བསྐྱལ་པར་གནས་ལ། ཤིན་པ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཅིང་རན་སོང་དུ་མི་འགྲོ། དུལ་དབྲུས་སུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་འགྲུལ། ཐོས་པ་འཛིན་པ་དང་སྐྱེ་བ་བྲན་པར་འགྲུར་པོ། །ཡང་། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བར་བྱས་པའི་ཐེག་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་གང་ཡིན་པ། །ས་སྤྱང་རི་མོ་མཐོང་བ་ཡིས། །དེ་ཡི་མོད་ལ་བྱང་བར་བྱེད། ཅས་དང་། འཛིག་རྟེན་དོན་དུ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །སྐྱེ་གདུང་རྣམས་ལ་མཆོད་བྱེད་ན། །དེས་ནི་བདེ་བ་སྤྱོད་འགྲུར་ཏེ། །མི་ཉུང་ལྟ་ཡི་འཛིག་རྟེན་དུ། །རྒྱལ་པོ་འཇམ་ཡང་ན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །རྟེན་དཀའ་ལྟགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་རྟེན་པ་དང་། །འགྲོ་དང་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། །འཛིག་རྟེན་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཆོག་། །གདུགས་དང་ཐར་པ་རྣམ་གསུམ་རྒྱན། །སྐྱེ་གདུང་རྣམས་ནི་མཆོད་བྱས་ན། །དངོས་གྲུབ་རྣམས་ནི་ཐོབ་པར་འགྲུལ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་དོན་དམ་མཛོན་པར་ངེས་པའི་མདོར། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་བཀའ་སྤྱལ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་སྤྱེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་ཀུན་ཏུ་མཛེས་པ་འདི་ནི་སྤྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གདུགས་བྱས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་བཅོས་པ་དང་། གཞན་དག་འཛིགས་པ་ལ་དབྲུགས་དབྱུང་བ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུགས་བརྟན་བཞེངས་པའི་

པན་ཡོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོ་ལས་གྲང་། དགེ་སློང་དག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་སྦྱིན་པ་པོ་ལ། པན་ཡོན་ལྔ་ཡོད་དེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར་གནས་པ་དང་། བོངས་ཆོད་བཟང་བར་གསལ་པ་དང་། སློ་བ་མང་བ་དང་། ཆེ་རིང་བ་དང་། གསལ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བདེ་བ་མང་བ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་སྦྱིན་པ་པོའི་པན་ཡོན་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ལྷག་པ་དང་། འོར་མང་བ་དང་། འོངས་སྦྱོང་ཆེ་བ་དང་། ཡོ་བྱད་མང་བ་དང་། བདག་དབང་བ་དང་། བདག་གིར་བྱ་བ་མང་བ་དང་། འོར་དང་། འབྲུ་དང་། དབྱིག་དང་། གསེར་དང་། མཛོད་དང་། བང་བའི་ཆོགས་མང་བ་དང་། ཉ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་དང་། བ་ལང་དང་། ལྷག་དང་། བན་པོ་དང་། བན་མོ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། ཞོ་ཤས་འཆོ་བ་མང་བ་དང་། སྒོན་པོ་དང་། མཛའ་བཤེས་དང་། གཉེན་དང་། ལྷག་གི་གཉེན་མཆོམས་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་སློང་དག །འདི་ནི་པན་ཡོན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་སློང་དག་གཞན་ཡང་། གཟུགས་བཟང་བ་དང་། ལྷ་ན་སྤྱག་པ་དང་། མཛེས་པ་དང་། མདོག་གསེར་ལྟར་བཟང་བ་དང་། མགོ་གདུགས་ལྟར་རྒྱུ་པ་དང་། ལག་པ་རིང་བ་དང་། དཔལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་བ་དང་། སྦྱིན་མཆོམས་བར་མ་ཆད་པ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་། རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་པན་ཡོན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་དག་གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཟང་པོ། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བདུན་དང་ལྡན་པ། ལྷ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བྱའམ། རྒྱུང་མའམ། བན་

ནམ་ཉི་ཤར་འཛོེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་གྱུས་པར་ཉན་པ་དང་།
བཀའ་ཉན་པར་བྱེད་དེ། དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་མན་ཡོན་བཞི་པའོ། །

དགེ་སྤྱོད་དག་གཞན་ཡང་། དེ་ལུས་དང་བལ་ན། བདེ་འཁོར་མཐོ་རིས་ཀྱི་
འདིག་རྟེན་ལྷ་ཆས་ས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རྟེ། དེར་སྐྱེས་ནས། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་བྱང་བར་
ཅན། ལྷ་དང་ལྷའི་བྱ་དང་། ལྷའི་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་ལ། གནས་བརྒྱུ་པོ་ལྷའི་
ཆོ་དང་། ལྷའི་མདོག་དང་། ལྷའི་སྟོབས་དང་། ལྷའི་བདེ་བ་དང་། ལྷའི་དབང་ལྷག་ལ་
དབང་བྱེད་བ་དང་། ལྷའི་གཟུགས་དང་། སྐྱ་དང་། སྤེ་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་
ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་དེ། དགེ་སྤྱོད་དག་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསེལ་པའི་གཟུགས་
བརྟན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་སྤྱིན་པ་པོའི་མན་ཡོན་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་
རྟོ། །འཕགས་པ་སའི་སྤྱིང་པོ་འཁོར་པོ་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། རེགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་
འདི་ལྟ་སྟེ། གལ་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་པར་སྟོལ་བ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ།
བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དག་བཙུང་པ་ཆེན་པོ་ཤ་སྟག་གིས། ལྷོང་
གསུམ་ཀྱི་སྤྱིང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་འདི་ཡོངས་སུ་གང་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ།
འབྲས་ཀྱི་ལྗང་བུའམ། ཏེལ་ལམ། འོད་མའམ། འདས་བུའམ། བུ་རམ་ཤིང་གི་ཆོལ་ལྟ་
བུར་བྱུར་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཅིང་བ་ལྷས་བཅིངས་ནས་ལོ་བརྒྱ་སྤྱིང་སྤྱིང་ཡོན་
པ་ལས། མཐུ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་འདིག་རྟེན་ཏུ་མངོན་པར་བྱུང་
སྟེ། བསོད་ནམས་འདོད་པའི་བྱིར་དེ་དག་གི་བཅིང་བ་ཐམས་ཅད་བཀོལ་ནས། དག་
བཙུང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོས་རྩས་བཟུས་རྟེ། ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ལོ་
བརྒྱ་སྤྱིང་གི་བར་ཏུ་བུལ་ནས། གནས་ཁང་དང་། ཁྱི་སྟོན་དང་། གོས་དང་། བསོད་

སྟོམས་དང་། ཉན་གྱི་གསོས་སྦྱོན་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་
ཡིད་བཞིན་དུ་བྱེད་ལ། དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཕྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་། མཆོད་
པ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་གི་རིང་བསྐྱེལ་བསྐྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་
གྱིས་མཆོད་དམ་དེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་གོ། གཞན་ཡང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་
མཆོན་དང་། བ་དན་དང་། གཤུགས་དང་། སྟོས་དང་། མེ་རྟོག་དང་། རོལ་མོ་རྣམ་པ་
སྣ་ཆོགས་གྱིས་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་
བསྐྱེལ་གྱི་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་བཅིགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་སྟེ། དག་
བཅོམ་པ་བཅེངས་པ་བཀོལ་ཏེ་མཆོད་པ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྒྱའི་ཆར་
ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ། སྟོང་གི་ཆ་དང་། བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་དང་། བྱེ་བའི་ཆ་དང་། བྲག་
བྲིག་གི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་བས་ན། ཅིས་ཀྱི་ཆ་དང་། གངས་ཀྱི་ཆ་དང་། དཔེའི་
ཆའམ། རྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཕགས་པ་མད་དུ་བྱུང་བའི་མདོར་ཡང་། རྩ་སྐྱའི་སྒྲིང་དཔག་ཆད་བདུན་སྟོང་
པ་དང་། ལུས་འཕགས་ཀྱི་སྒྲིང་དཔག་ཆད་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། བ་ལང་སྟོང་གི་སྒྲིང་
དཔག་ཆད་དགུ་སྟོང་པ་དང་། སྤྲ་མི་སྟན་གྱི་སྒྲིང་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་པ་དང་།
སྟེའི་དབང་པོའི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་
རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་
རྣམས་དང་། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ཕྱོགས་
བཞིའི་དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བ་བས། གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་
པའི་མཆོད་རྟེན་འཛིན་པ་ལས་སྐྱུ་རུ་རའི་འབྲས་བུ་ཅམ་བྱས་ལ། ཁབ་ཅམ་གྱི་སྟོག་
ཤིང་བཅུགས་ཏེ། རྒྱ་ཤུག་གི་ལོ་མ་ཅམ་གྱི་གདུགས་གསོལ་ནས། ཉན་གྱི་འབྲུ་
ཅམ་གྱི་སྐྱུ་གཟུགས་བྱས་ལ། དུངས་འབྲུ་ཅམ་གྱི་རིང་བསྐལ་བཅུག་ན། དེ་ནི་དེ་
བས་བསོད་ནམས་ཆེའོ་ཞེས་ང་སྒྲུའོ། །

ཀུན་དགའ་བོ་ཇ་སྤུའི་སྤིང་ཡང་ལྟ་ཞོག །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྤིང་ཡང་ལྟ་
ཞོག །རུབ་གྱི་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱང་ལྟ་ཞོག །བྱང་གི་སྤྲ་མི་སྤྲན་ཡང་ལྟ་ཞོག །ལྟའི་དབང་
བོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་ནམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའང་ལྟ་ཞོག་སྟེ། ཀུན་དགའ་
བོ། སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོད་དེ། དེ་རིགས་གྱི་
བྱའམ། རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དད་པ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་བདུན་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནམས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ནམས་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནམས་དང་། དག་བཅོམ་པ་ནམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནམས་
དང་། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་སྤྱོད་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བ་བས། གང་གིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་འཛིན་པ་ལས་སྐྱུ་རུ་རའི་འབྲས་བུ་ཅམ་བྱས་ལ། ཁབ་
ཅམ་གྱི་སྟོག་ཤིང་བཅུགས་ཏེ། རྒྱ་ཤུག་གི་ལོ་མ་ཅམ་གྱི་གདུགས་གསོལ་ནས།
ཉན་གྱི་འབྲུ་ཅམ་གྱི་སྐྱུ་གཟུགས་བྱས་ལ། དུངས་འབྲུ་ཅམ་གྱི་རིང་བསྐལ་བཅུག་ན།
དེ་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་ཆེའོ། ཞེས་ང་སྒྲུའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་
བོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དཔག་དུ་མེད་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དཔག་དུ་

མེད་པའོ། །བཟོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བཙོན་འགྲུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བསམ་གཏན་
དཔག་ཏུ་མེད་པ། ཤེས་རབ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བྱམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། སྙིང་རྩེ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ། དགའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བཏང་སྟོམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་
དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅུ་བཞི་བཅུ་གཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་། སྙིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་མ་འདྲེས་པ་སྟེ། གུན་དགའ་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོ་བཙོ་མ་པ་ཡང་
དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ནི། ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་མདོར་ཡང་། བྲམ་ཟེའི་བྲེའུ་ནེ་ཙོ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་
པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་པན་ཡོན་བཙོ་བརྒྱད་དེ། བཙོ་
བརྒྱད་པོ་གང་ཞེན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བྲིས་དུ་སྟེ་བ་དང་། གཟུགས་བཟང་བ་དང་།
མཛེས་ཤིང་མིག་ཏུ་སྤྲུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་ནོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་
རྩི་རྩེའི་ཆོགས་ལྟར་འགྱུར་བ་སྟེ། གཡོག་འཁོར་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གཡོག་
འཁོར་མི་བྱེད་པ་དང་། འོངས་སྟོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མདོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་
བར་འགྱུར་བ་དང་། བཏན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བྲོགས་བཅུར་བཟོད་པ་དང་། སྤྲ་དང་།
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མདོན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དང་། ལྷ་དང་མིས་
མཆོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟོར་མང་པོ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་དཔོན་པོ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ལུས་རྩི་རྩེའི་ཆོགས་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་བརྒྱན་པར་

འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱར་དུ་ཡོངས་སྤྱི་སྤྱང་ལས་
འདའ་བ་སྟེ། བཙུ་བ་བྱུང་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བཞེངས་པའི་
པན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོར་ཡང་། ལུ་བ་
པའི་དབང་པོའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ཡིས། །སྤྱང་ན་རྣམས་བསལ་ལུས་ཀྱན་རྒྱས་
པ་ཡི། །གཙུ་བོར་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་མཛོད་མང་དང་། །ས་སྟེང་དག་ཡི་ཆོགས་ལས་
རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་རོ། །ཡོངས་སྤྱི་སྤྱང་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་
མདོར། ཉག་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །སངས་རྒྱས་གཞུགས་སམ་རྟེན་ཡང་
བྱང་། །མཐེ་བོང་ཅམ་ཞིག་གང་བྱས་པ། །མི་གཡོ་ཞིང་དེར་སྤྱི་བར་འགྱུར། །ཞེས་
བཀའ་སྤྱི་ཏོ། །བྱ་མོ་རྣམ་དག་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ། གཞན་ཡང་བྱ་མོ།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆོས་རྣམས་པ་བྱུང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལྗང་བསྐྱེད་ལས་བརྒྱས་ཏེ་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ། །བྱུང་གང་ཞེན། མོག་
ལ་བབ་པར་གྱུར་ཡང་། གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་
ཀྱི་སེམས་ལ་འགྲོད་པ་དང་། ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱི་གཞུགས་དག་བྱས་ནས་བསྐྱེད་གདན་ལ་འཛོག་པ་དང་། སེམས་
ཅན་སྤྱང་བྱེད་པ་དག་གི་སྤྱང་སེམས་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁེངས་ཤིང་རྒྱལ་བྱེད་
པ་དག་གི་མདུན་དུ་ཉག་པར་བདག་ཉིད་དམན་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་འཆེ་བར་
མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

དེ་ནས་བཙུ་བ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོགས་སྤྱི་བཅད་དེ་བཀའ་སྤྱི་པ། གཤེན་ཏེ་

སྤྱུག་བཟུལ་གཟེར་གྲུར་གྲུར། །ནམ་ཡང་གཞན་གྱི་སྦྱོན་མི་སྤྲ། །རྟག་པར་དགོན་
མཆོག་གང་བཟུགས་པ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོན་སྤར་བརྟུས་ཏེ་སྦྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
བསྐྱེད་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་མཐེན་པར་ཉེར་བསྐྱེད་ནས། །རྟག་ཏུ་ཆངས་པར་གང་
སྦྱོད་པ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོན་སྤར་བརྟུས་ཏེ་སྦྱ། །གསེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་གཟུགས་
བརྒྱན་ཏེ། །རིན་ཆེན་བསྐྱེད་གདན་ལ་བཞག། །སེམས་ཅན་ཐུངན་གང་སེལ་
བ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོན་སྤར་བརྟུས་ཏེ་སྦྱ། །ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ། །སློབ་མ་
བཞིན་དུ་བདག་དཔན་ཞིང་། །གཞན་ལ་གང་ཞིག་མི་འཆོ་བ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོན་
སྤར་བརྟུས་ཏེ་སྦྱ། །ཞེས་སོ། །

བྱ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་
པོའི་མཆོན་ལྷ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་ལུས་ཀྱན་ནས་མཛེས་པ་འདི་ནི། སྦྱོན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྦྱ་གཟུགས་བཞེངས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་བཙོས་པ་དང་།
གཞན་འདིགས་པ་དག་དབྱགས་སྤྱང་བ་དང་། སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་སྤྱུལ་བྱས་
པས་འབྲུག་སྟེ། བྱ་མོ། སྦྱོན་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཆོས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་འདི་དག་
སྦྱང་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱ་ལ་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སྤྱུལ་རྩ་རྩ་གཉིས་
མཛོན་པར་འབྲུག་སོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྦྱོན་ལས་ཀྱང་། དེགས་
གྱི་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་བརྟུ་དང་ལྷན་ན་མངལ་གྱི་རྩི་མས་མགོས་པར་
སྦྱོལ། །བརྟུ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱ་གཟུགས་བཞེངས་པ་
དང་། མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་གསོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་སྦྱོས་
གྱི་བྱག་པ་འབྲུལ་བ་དང་། ཞུས་གྱི་སྦྱོས་ཆུ་འབྲུལ་བ་དང་། བྱག་བདར་བྱ་བ་དང་།

སྐྱེད་ཀྱིས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་དང་། བ་མ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་བྱེད་བ་དང་། མཁན་པོ་དང་
སློབ་དཔོན་ལ་ལུས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་བྱེད་བ་དང་། ཚད་ས་བ་མཚུངས་པར་སློབ་བ་རྣམས་
ལ་ལུས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་བྱེད་བ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཉེ། ཟང་
ཟེང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེའང་འདི་ལྟར་
དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངལ་གྱི་བྱི་མས་མ་གོས་པར་སྐྱེ་བར་
གྱུར་ཅིག །ཅེས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་ཞིང་། དེའང་བསམ་བ་ཐག་བ་ནས་སེམས་བ་སྟེ།
རིགས་ཀྱི་བྱ། ཚོས་བཅུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་མངལ་གྱི་བྱི་མས་མ་གོས་པར་
སྐྱེ་ལོ།¹

བསྐྱེད་ཀྱང་པོའི་མདོར་ཡང་བཀའ་སྤྱུལ་བ། རྒྱལ་བ་ཕྱ་པལ་འདས་བ་དེ་དག་
གི། །རྒྱལ་བའི་རིང་བསྐལ་དག་ལ་སྤྱུ་མཚོད་ཅིང་། །རིང་བསྐལ་མཚོད་རྟེན་སྟོང་
ཐག་དུ་མ་དག །གསེར་དང་དཔལ་དང་འོན་ཏེ་ཤེལ་གྱི་འཕ། །རྩོམ་སྟོང་པོའི་མཚོད་
རྟེན་གང་གིས་བྱས། །བྱི་རྒྱུ་མཚོག་དེ་བཞིན་ཨ་རྩེ་ཉིལ། །ལ་ལས་སྤྱ་ཉིག་ཀེ་ཀེ་རུ་
ལས་བྱས། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གང་གིས་མཚོད་རྟེན་རྩོ་
ལས་བྱས་བ་དང་། །གང་གིས་ཨ་ཀ་རུ་འམ་ཅ་རྩན་ནས། །གང་གིས་ཐང་ཤིང་མཚོད་
རྟེན་བྱས་བ་དང་། །ལ་ལས་ཤིང་ངམ་གཞན་ལས་བྱས་བ་དང་། །ས་འམ་སོ་ཐག་ལ་
ནི་བཅིགས་བ་ཡི། རྒྱལ་བའི་མཚོད་རྟེན་དག་ལ་བཞིན་བྱས་བ་དང་། །དེ་ཕྱིར་ས་
རྒྱལ་སྤང་པོ་དག་ལས་ཀྱང་། །ཕྱ་པལ་དགོན་བ་དག་དུ་བྱས་བ་དང་། །བྱིས་བ་ཅིད་
མའི་ཕྱིར་དང་དེ་དག་ཏུ། །གང་གིས་རྒྱལ་བ་དེ་ཕྱིར་མཚོད་རྟེན་དག །བྱེ་མ་ལས་ནི་

1 ཟླ། སྐྱུ། མཚོ། + ཞེས་དང་།

ཕུང་པོར་བྱས་པ་ཡང་། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ལ་ལས་དེ་
བཞིན་རིན་ཆེན་གཟུགས་བྱས་པ། །སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་མཆོན་དང་ལྷན་པའི་
གཟུགས། །གང་གིས་དེ་ཕྱིར་བྱས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། །ལ་ལས་དེར་ནི་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་། །ལ་ལས་དེ་བཞིན་ཟངས་
དང་འཁར་བ་ལ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བྱས་པ། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞ་ཉེ་དང་ནི་ལྷགས་སམ་ས་ཡང་རུང་། །བདེ་
བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བྱས་ཏེ། །ལྷ་ན་སྤྲུག་པའི་འཛིན་པའི་ལས་བྱེད་
བཅུག། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གང་གིས་ཅིག་ངོས་
གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དག། །བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
སྒྲ། །བདག་གིས་བྲིས་སམ་འདི་རུ་བཅུག་ཀྱང་རུང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྤྲེས་བྲུ་དག་གམ་འོན་ཏེ་གཞོན་ནུའང་རུང་། །གང་དག་ལ་ལ་དེ་
ན་སློབ་པའི་ཆེ། །ཅེད་མོ་དག་དང་གསར་བ་བྱེད་པ་ན། །ཅིག་ངོས་སེན་མོ་ཤིང་
བྱས་གཟུགས་བྲིས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་དག་ཐམས་
ཅད་སྤྱིར་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར། །

ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སློག་ཆགས་བྱེ་བ་སྒྲོལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་
ཡང་དག་འཇུག། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་དང་། །འཛིན་པའི་
གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་དག་ལའང་རུང་། །ཅིག་ངོས་བྲིས་དང་རྒྱལ་ཕུང་མཆོད་
རྟེན་ལ། །དེ་ལ་མེ་ཉོག་དང་ནི་སློབ་གསོལ་ཏེ། །དེར་ནི་གང་གིས་རབ་སྒྲུབ་ཅད་ཏེ་བྱ་
དང་། །དྲུང་དང་རྩ་ཆེན་རོལ་མའི་སྒྲ་བྱེད་བཅུག། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་མཆོད་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར། །གང་དག་རྩ་ཆམས་རབ་ཏུ་རྟུང་བྱེད་ཅིང་། །པེ་ཁང་དང་ནི་ཐེག་དང་
ལམར་བའི་རྩ། །རྩ་རྩ་རྩུང་གཅིག་གླིང་བྱ་ཡིད་འོང་དང་། །ཨ་ཀོ་ན་ད་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་
བྱིན་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་རྩལ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་
རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར། །གང་དག་ལྷགས་ཀྱི་སིལ་ཁོལ་བརྟུང་བ་ཅུག་དང་། །རྩ་
ལ་བཏབ་དང་ཐལ་མོ་བརྟུང་བ་དང་། །ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུང་བྱངས་
དང་། །རིང་བསྐལ་དེ་དག་རྣམ་མང་མཆོད་བྱས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་
སངས་རྒྱས་འགྱུར། །བདེ་གཤེགས་རིང་བསྐལ་ལ་ནི་རྩལ་ཟད་ཀྱང་། །སིལ་སྒྲུབ་
གཅིག་བརྟུངས་པ་ཡི་སྒྲུབ་བྱང་བ། །མེ་ཏོག་གཅིག་ཅམ་གྱིས་ནི་མཆོད་པ་དང་། །བདེ་
གཤེགས་གཟུགས་ནི་ཅིག་ངོས་བྱིས་པ་ལ། །འབྲུགས་བཞིན་པ་ཡི་སེམས་གྱིས་
མཆོད་ན་ཡང་། །དེ་དག་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མཐོང་། །མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་
གང་གིས་ཐལ་མོ་སྒྲུབ། །ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་ཐལ་མོ་ཡ་"གཅིག་གསུམ། །ཡང་ན་མགོ་
བོ་སྐད་ཅིག་བརྟུང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ལུས་ཀྱང་ལན་ཅིག་བརྟུང་བ་དང་། །གང་གི་
རིང་བསྐལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ། །ཡེངས་པའི་སེམས་གྱིས་སངས་རྒྱས་བྱུག་འཆོལ་
ཞེས། །ཆོག་གཅིག་ལན་འགའ་བརྟུང་བར་བྱས་པ་ཡང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་བྱང་
རྩལ་མཆོག་འདི་འཕྲོ་བ། །ཅེས་པ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

དག་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བའི་མདོར་ཡང་གསུངས་པ། །བརྟན་པའི་སྒོ་
གྲོས་གཞན་ཡང་མདོར་བར་ཤེས་པ་སྒྲུབ་བཞིན་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་མཆོད་པ་དང་། །ཕྱིར་བཅོས་པ་དང་། །ཕྱི་དོར་བྱ་བ་སྒྲུབ་སྒྲིང་བར་བྱ་

སྟེ། བརྟན་པའི་སྒོ་གྲོས། དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དོར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྒོན་ལམ་གྱི་མཆོག་རྣམ་པར་
དག་པ་བཞི་རྩེས་སྐུ་འཛོལ་པོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒོན་ལམ་གྱི་མཆོག་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། ཡང་དག་པར་སྒྲང་བ་བརྟན་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུའི་སྒོན་ལམ་གྱི་མཆོག་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ལེའུར་ཡང་གསུངས་པ། སའམ། རྩོ་ཐལ་
ལམ། ཤིང་ངམ། རྩོའམ། རུས་པའམ། ལྷགས་སམ། གསེར་ངམ། དཔུལ་ལམ། བེ་
རྒྱུའམ། ཤེལ་ལམ། ལྷ་ཉིག་དམར་པོའམ། རྩོའི་སྣང་པོའམ། ལྷག་གམ། དུང་ངམ།
མན་ཤེལ་ལམ། སྒོས་སམ། རས་སམ། ཤིང་ལེབ་བམ། ཕྱིག་ངོས་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་བཞེངས་པར་བྱའོ། །རལ་བ་གསོ་བར་བྱའོ། །བྱམས་པ་
འཆོས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་བྱས་ན། རིགས་དམའ་བ་
རྣམས་དང་། སྤྲིག་པ་བྱེད་པའི་རིགས་རྣམས་དང་། ལོག་བར་ལྟ་བུའི་རིགས་སྐུ་མི་
སྟེ། ཡན་ལག་གང་ཡང་མ་ཆང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མཆོམས་མེད་པ་ལྟ་བུས་
སྐུ་ཐེན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྙེད་དེ་སྐུ་གཟུགས་བྱས་ན། ལས་དེས་
སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྒྱུད་དུ་སྒྲོང་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བས་ངེས་པར་
འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་མི་གཙང་བས་རེག་པ་ལ། རབ་ཏུ་དག་པར་
བགྱས་ཏེ། སྒོས་ཀྱིས་བྱུགས་ན། དེ་མི་ཞིམ་པ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
མཆོམས་མེད་པ་བྱས་པ་དེའི་སྤྲིག་པའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་དགེ་བ་བརྩའི་
ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་པའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྙེད་དེ། དེའི་སྐུ་

གཞུགས་པུས་ན། དེའི་སྤྲིག་པ་དེ་རྒྱུ་མེད་པུང་པོས་མར་ཆོག་སྟེ། དུ་བའང་མི་
མཛོན་པ་བཞིན་དུ་དེའི་སྤྲིག་པ་དེའང་མི་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟེ།
གཞུགས་བཞེངས་པའི་པན་ཡོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་དང་པོའོ། །

གཞན་ཡང་མཆོད་པའི་པན་ཡོན་ནི། རྒྱལ་བ་དངོས་སུ་མཆོད་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་མཆོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་བྱུང་བར་མེད་དེ། མེ་
ཏོག་བཅེགས་པའི་མདོ་ལས། སེང་གོ་རྣམ་པར་བཅེ་བ་གང་གིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མཐོང་སྟེ། སེམས་དང་བས་མཆོད་པ་དང་། གང་གིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་རིང་བསྐུལ་ཡུངས་འབྱུང་ཅན་ལ་
མཆོད་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱེ་བྲག་གམ་ཐ་
དད་དུ་བྱ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅེགས་པར། བྱང་སྟོང་
རྒྱས་པས་ཁུས་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་སྟོང་ཆེན་པོ། གང་ལ་ལ་ཞིག་བཙུག་ལྟན་འདས་
ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་དེའི་
རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ནི་མཚུངས་པ་དང་མཉམ་ཞིང་འདུའོ། །ཞེས་ང་འཆད་དོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི།
གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ལ་ཞིག་ །ང་འདུག་
པའམ། ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མཆོད་ན་བསོད་ནམས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་གཉིས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་¹ དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཤིང་། མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུག་

1 ཟླ་ སྟེ། མཆོ། + བ་

འདས་རྣམས་ནི། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་པར་འཕགས་ཤིང་། བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་
པས། ཡོན་གནས་དམ་པ། རྒྱ་ན་མེད་པ། མཉམ་པ་མེད་པ། མཚུངས་པ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར། དེའི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་། མཚོད་རྟེན་མཚོད་པ་དང་། བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་
པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་། མཐར་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་
པའི་ཆོས་སུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་མདོར། བྲམ་ཟེའི་
ཁྱེའུ་ནེ་ཙོ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚོད་རྟེན་ལ་
ཐལ་མོ་སྐྱར་བའི་པན་ཡོན་ནི་བརྩུ་པོ་འདི་དག་སྟེ། བརྩུ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་པོ་ཆེན་པོའི་
ཁྱིམ་དུ་སྟེ་བ་འཛོལ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་གཟུགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་གཡོག་འཁོར་
དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་མཚོད་པ་དང་། བཀྲར་སྟེ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ནོར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཐོས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་དད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་བྲན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་རབ་
དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྟོགས་པ་འཛོལ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚོད་རྟེན་
ལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །ཕྱག་བཙལ་བའི་པན་ཡོན་བརྩུ་སྟེ། བརྩུ་གང་ཞེ་
ན། གཟུགས་བཟང་སྟེ་མདོག་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་། མཛེས་ཏེ་
མིག་ཏུ་སྤྲུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐད་སྟོན་ཞིང་བཟུང་བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་།
བག་ཆེ་བ་མེད་པར་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འགོ་བ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་དགའ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། གཟི་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གཟི་བུ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་
འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།

ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་ཏུ་
ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་
ལ་ཕྱག་བཙུང་བའི་པན་ཡོན་ལོ། །

ཕྱག་བཙུང་བྱས་པའི་པན་ཡོན་བཙུ་སྟེ། བཙུ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་བཟང་བ་
དང་། ལྗན་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་ཏུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
དེའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ཕྱག་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་
ཏུ་འགྲོ་ན། གསེག་མ་དང་། ལྷ་དང་། གྲོ་མོ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཙུན་
པའི་རིགས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་
སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་ཏུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཙུ་པོ་དེ་
དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་བཙུང་བྱས་པའི་པན་ཡོན་
ལོ། །གཟུགས་ཕྱལ་བའི་པན་ཡོན་ལ་བཙུ་སྟེ། བཙུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་གཟུགས་
ལྗན་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ལ་གཟུང་
བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བདག་པོའི་ལས་
བྱེད་ཅིང་གསོག་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོང་དང་ཡོང་ཏུ་འཐོབ་
པ་དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། མཐོ་རིས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་ཏུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་
སྟེ། དེ་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་གཟུགས་ཕྱལ་བའི་པན་ཡོན་
ཡིན་ལོ། །

དེའི་ཕྱི་ཕྱལ་བའི་པན་ཡོན་བཙུ་སྟེ། བཙུ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་བཟང་བར་

འགྱུར་བ་དང་། སྐྱ་སྒྲན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་དུ་ཡོང་བ་དང་སྐྱ་བ་དང་ལྡན་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ཀ་ལ་མིང་ཀའི་སྐྱ་ཉྩ་བར་སྐྱ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཟུང་
བའི་ཆིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་སྐྱ་ཐོས་པ་དང་། ཡོངས་སྒྲིབ་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། སྐྱར་དུ་ཡོངས་སུ་སྐྱ་རན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་བྲིལ་བུ་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །བ་དན་སྤུལ་བའི་པན་
ཡོན་བཅུ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་མཆོན་ཉྩ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
མཛའ་བཤེས་དང་། རྫོན་པོ་དང་། ཉེ་དུ་དང་། སྒྲག་གི་གཉེན་མཆོམས་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟེ་སྦྱང་དུ་བྱེད་ཆེ་མར་བྱེད་རི་མོར་བྱེད་མཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩོགས་དང་
རྩོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་དེའི་གྲགས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་། སྐྱ་དང་། ཆིགས་སུ་
བཅད་པ་མངོན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། གཟུགས་བཟང་ཞིང་ཉྩ་བ་སྤྲུག་ལ་མཛེས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་གཞན་རྣམས་སུ་ཆེ་རིང་ཞིང་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རིགས་བཙུན་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ཡོངས་སྒྲིབ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
སྐྱར་དུ་ཡོངས་སུ་སྐྱ་རན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
མཆོད་རྟེན་ལ་བ་དན་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །

གོས་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་བཅུ་གཉིས་ཏེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། མཛེས་ཤིང་
ཉྩ་བ་སྤྲུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བགས་པ་འཛམ་པ་དང་། བགས་པ་སྐྱུམ་པ་དང་།
བགས་པ་སྤབ་པ་དང་། དེའི་སྤུམ་ལ་རྒྱལ་དང་རྩི་མ་མི་འཆགས་པ་དང་། དེའི་གོས་

བཟང་པོ་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གདིང་བ་དང་། བགོ་བ་ལྟ་བུ་ཆེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། རོ་ཆ་ཤེས་བ་དང་། ཁྲིལ་ཡོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོང་
ན་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སྤྱི་
བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་རྒྱུ་ཡོངས་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་བ་སྟེ། བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་
དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་གོས་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །མེ་
ཏོག་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་བཅུ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་མེ་ཏོག་ལྟ་བུར་
འགྱུར་བ་དང་། དེའི་སྤྱི་དབང་པོ་ནས་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་
དྲི་ང་བ་རྣམས་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དྲི་ཞིམ་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་སྤྱི་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་ང་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
འཛིག་རྟེན་གྱི་མདོན་དུ་འགོ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སྤྱི་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ལྷ་རྒྱུ་ཡོངས་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མེ་ཏོག་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །སྤང་བ་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་བཅུ་
སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་སྤང་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་དྲི་ང་བ་
རྣམས་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་སྤྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
དྲི་ཞིམ་པོའི་དྲི་ང་ལྡང་བ་དང་། ཉག་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱན་པར་
འགྱུར་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱིས་བ་དང་བྱད་མེད་
རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་
རིས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་རྒྱུ་ཡོངས་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་བ་སྟེ། དེ་དག་

ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཐེང་བ་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །

མར་མེ་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་མར་མེ་ལྟ་
བྱར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་མིག་གི་དབང་པོ་ནམ་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
ཤེའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་དང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བ་དང་། མ་དེག་པ་དང་གཉི་ལྷག་གི་ལྷན་པ་སེལ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆོ་ནམ་དུའང་ལྷན་པ་ན་གནས་པར་
མི་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་ངེས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ལྷར་དུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་དན་ལས་འདའ་བ་ལྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེ་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །སྤོས་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་བཅུ་ལྟེ།
བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་སྤོས་ལྟ་བྱར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་རྣམ་པར་
དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ངི་མི་ཞིམ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་།
རྟག་ཏུ་ངི་ཞིམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་བཟང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་མངོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་ངེས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་།
ལྷར་དུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་དན་ལས་འདའ་བ་ལྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
མཆོད་རྟེན་ལ་སྤོས་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །

རོལ་མོ་སེལ་སྟན་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་
བཟང་ཞིང་ལྟ་བུ་སྟག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷན་སྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་

བ་སྐྱ་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཟུང་
བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉག་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱན་དགའ་བའི་སྤྲ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཉག་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་
རིས་སྤྱ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷུང་དུ་ཡོངས་སྤྱ་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། དེ་དག་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་རོལ་མོ་སིལ་སྟན་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། ¹

འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོར་ཡང་བཀའ་སྩལ་བ། རྒྱལ་བའི་
མཆོད་རྟེན་སྟོན་བྱལ་སྤུལ་བྱས་ན། །བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིག་འགྱུར་
ཆོ། །རྩམ་མེད་ལྷུང་དུ་སྤྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ནི་དེ་ཆེ་མཐོ་རིས་བདག་པོར་
འགྱུར། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་སྟོན་བྱལ་སྤུལ་བྱས་ན། །དེ་མི་ཞིས་དང་མི་གཙང་
སྟངས་པ་རྣམས། །ཉག་ཏུ་སྤོང་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱང་པོར་གནས། །དེ་ནི་ཉག་ཏུ་ཆངས་
སྤྱོད་མཆོག་འདི་སྤྱོད། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་མཐོ་རིས་ལྷ་དབང་འགྱུར། །རིང་པོར་མི་
ཐོགས་དོན་མཐོང་རྣམས་ལ་རྟོག་ །ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱ་ཆེ་དོན་ཡང་བྱེད། །བཙེམ་ལྷན་
རྒྱལ་བ་མཆོད་རྟེན་གསལ་བྱས་ན། །དེ་ནི་མི་ཁོས་བརྒྱད་པོ་ཀྱན་སྤོང་ཞིང་། །དེ་ནི་
དལ་འགྱུར་དེ་བཞིན་བྱུང་བར་འཕགས། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མཆུངས་མེད་མཆོད་པ་
བྱེད། །བག་ཡོད་སྟོ་སྟོས་བརྟན་ལ་དབའ་བོར་འགྱུར། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་
དགའ་མི་བསྐྱེད། །མི་དམན་སེམས་ཀྱིས་མདོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་ནས་
ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་མི་འདོར། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱོན་མེད་ཤིན་ཏུ་སྟོམ་པར་
འགྱུར། །རྣམ་དག་འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འཕྲོག། །དེ་ནི་“མདོག་ ² ངན་དུས་

1 ཟླ་སྟེ། མཆོ། + ཞེས་དང་།
2 མདོག་

ནམས་ཀྱང་ཏུ་སྤྲོད། །འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་མ་ལུས་ནམ་པར་སྤྲོད། །ཤེས་རབ་རྒྱ་
 ཆེན་གྱུར་ནས་སྤྲོད་ལ་གནས། །ཁ་ཟས་གཙང་མ་དག་ཀྱང་རྟེན་འགྱུར་ཞིང་། །ཁྱད་
 འཕགས་ཁ་དོག་ལྡན་ཞིང་ལྟ་སྤྲུག་ལ། །རེག་དང་ལྡན་ཞིང་རབ་མཛེས་གོས་ནམས་
 འཕྲོ་བ། །དད་པའི་ཤུགས་སྤྲོད་བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་ལ། །མེ་རྟོག་སྐྱམ་པོ་ཉལ་ཉལ་
 ལྷགས་བྱས་ན། །འདོད་པ་དམན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱེད་པ་སྤྲོད། །སྟོབས་བརྩུ་མངའ་
 བའི་དེད་དཔོན་བརྟེན་པར་བྱེད། །དེ་ནི་མཛེས་ཤིང་ནམ་དག་ལུས་སུ་འགྱུར། །སྤྲི་
 བོ་མང་བོས་མཆོད་འོས་བཏུ་འོས་འགྱུར། །དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་པར་སེམས་མི་
 འགྱུར། །ངན་སོང་ས་ཡི་ལམ་ངན་ཐམས་ཅད་གཅོད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་
 བྱིམས་ལྷུང་པོར་གནས། །བག་ཡོད་ལྷ་ངན་ནམས་དང་སྟོན་ནམས་སྤྲོད། །ནད་
 ནམས་དུ་མ་མ་ལུས་ནམ་པར་སྤྲོད། །བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་ནམས་སུ་དབྱུགས་
 འབྱེན་འཕྲོ་བ། །སྤྲིན་གནས་མཚུངས་མེད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འོང། །མཚུངས་
 མེད་ཐོབ་ཅིང་ལྷ་མིས་མཆོད་འོས་འགྱུར། །ནམ་དག་ལུས་ལྡན་རྒྱུན་གྱིས་བརྒྱན་
 པར་འགྱུར། །ལྷ་ཡི་མེ་རྟོག་རབ་མཛེས་མཐུང་། །མཚུངས་མེད་པ་ཏ་ལ་ཡང་སུ་
 འབྲུལ་དང་། །མཆོད་རྟེན་མེ་རྟོག་ཉལ་ཉལ་སུས་ལྷགས་པ། །དེ་དག་ནམ་སྤྲིན་འབྲེ་
 མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་དུ་མ་གསུངས་སོ། །ཁང་བྱ་བཞེགས་པའི་མདོ་
 ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཀྱང་དགའ་བོ། ལྷག་བདར་བྱས་པའི་
 པན་ཡོན་ནི་ལྡར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞེ་ན། བདག་གི་སེམས་དང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 གཞན་གྱི་སེམས་དང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་ནམས་ཡིད་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 མཛེས་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དང་། ལུས་ཞིག་ནས་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་གྱི་

འདིག་རྟེན་དུ་ལྟ་ནམས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ¹

སྦྱིང་རྗེ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་མདོར་ཡང་། བན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་
གསུངས་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དཔེ་འདི་ལྟར་བསྟན་ཏེ། ཀུན་དགའ་ལོ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དབྱ་བ་ཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ད་ལྟར་བཞུགས་
པ་ལ་གང་བསྟེན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་ཞོག །ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྦྱེ་གཏུང་
ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་འང་ལྟ་ཞོག །ཀུན་དགའ་ལོ། གང་དག་ཁ་ཅིག །ཐ་ན་མི་ལམ་དུ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་མཐོང་ནས། སེམས་དང་བར་བྱེད་ན། ཀུན་
དགའ་ལོ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་སྦྱས་ཤིང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐས་གཏུགས་པར་འགྱུར་བར་ང་སྦྱོའོ་
ཞེས་དང་། ཉ་མཆོ་ནང་ནས་འབྲེན་པའི་དཔེར་མཛད་ནས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་བས་ན་
རིགས་ཀྱི་བྱ་དག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡོན་སྤུལ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་འབྲས་
བུ་ཆེན་པོ་དང་། རྟེན་བཞེད་པོ་དང་ལྟན་པ་དག་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་ཡོན་སྤུལ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། ང་ལྟ་བུ་དག་ལ་བཞག་པ། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་པོ་ལ་བཏབ་པ་དེ་དག་ལ་ནི། ཐ་ན་ཡུན་རིང་པོ་རྗེ་སྤྲིད་བསྐྱེད་པ་
བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྟོང་དུ་འང་རྒྱུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
འགྱུར་རོ། །

ཀུན་དགའ་ལོ། རོན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ངས་དཔེ་འདི་བྲས་པ་ལ་དོན་དུ་

1 ཟླ། སྒྱ། མཆོ། + ཞེས་དང་།

ཉ་བ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་ལོ། ཉ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་སོ། །མཆིལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་སོ། །སྤང་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པའི་དངོས་སོ་བཞིའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་སོ། །ཉ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་སོ། །ཉ་གསོན་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་སོ། །ཀུན་དགའ་ལོ། རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོན་ཤུལ་བ་ནི་ཇི་སྟིང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་པར་ཇི་སྟིང་ཡུན་རིང་པོར་ཡང་འཛིག་པ་མེད། ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མེད། མཐར་ཐུག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་།

ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་སོས་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀ་ཁོལ་མར་ཡང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས། བཙུན་ལྷན་འདས་ད་ལྟ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་བཀའ་སྩལ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས། བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ང་ཡི་འཁོར་ནི་རྣམ་བཞི་ཡིས། །ད་ལྟར་ང་ལ་མཆོད་བྱས་དང་། །མ་འོངས་པ་ན་དད་པ་ཡིས། །གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ལ། །བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །བསོད་ནམས་མཉམ་ཞིང་རྣམ་སྤྲིན་མཉམ། །ཅི་དེ་སངས་རྒྱས་བྱིན་རྒྱབས་ཏེ། །སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་ཤེས་མི་འགྱུར། །དེ་བྱིར་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི། །ཞིང་ན་སྐྱེ་གཟུགས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མཐའ་འཁོབ་སྐྱོ་རྣམས་ན་མེད། །བསྐྱན་པ་ཐུབ་ན་ཡོད་མིན་ཞིང་། །སྤྱེགས་བྱོལ་སོང་སོགས་མི་མཐོང་། །དེ་བྱིར་སྐྱེ་གཟུགས་སྤྱལ་པ་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང། དེའི་ཆེ་ལྷ་ཆངས་པ་དང། བརྒྱ་ཕྱིན་དང། ཐུབ་འབྲུག་
རྣམས་ཀྱིས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་མཆོན་བྱེད་མཆོད་རྟེན་དང། ལོངས་སྐྱུ་སྐྱུ་
པའི་སྐྱུ་རྣམས་བཞེངས་ཤིང། དེ་དག་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱང། མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་སྐྱེ་
དགྲའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྣམས་བཞེངས་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་པན་ཡོན་
འབྱུང་བའང་ཤིན་ཏུ་རིགས་ཏེ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འདིས་སྐྱུ་མཐའ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་ནི་གྱུར་པས། དཔག་པར་དཀའ་
བའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཤིང། དེ་
དག་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་གངས་འདི་དག་གིས་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་མཆོན་པར་བྱེད་དོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱུ་གཟུགས་མཆོད་པའི་པན་ཡོན་
ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། ། །

གཟུགས་སྐྱུའི་ཚུ་གཉེར་པན་ཡོན་ནོར་བུ་ཡིས། །ལེགས་པར་གང་བ་སྟེད་
ལྷན་བདག་གིས་མཐོང་། །སྟོ་དགའི་དེད་དཔོན་ལྷག་བསམ་གྱུ་རྩིངས་ཅན། །ལེགས་
བཤད་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འདིར་སྒྲངས་སོ། །དེའང་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱུ་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་
གང་བྱེད་ཀྱི། །ཤིང་ཆད་ཐོག་མར་སྒྲངས་ནས་ནི། །བཞེངས་སྐྱུ་འགྱིང་ནི་མེད་པ་
ལ། །ཆ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་སྟོ་མས་པར་བལོ། །འགྱིང་ཅན་ཞལ་གང་བརྒྱམས་པ་ཡིས། །ཆ་
ནི་བརྒྱ་གཅིག་ཤེས་པར་བྱ། །བཞུགས་སྐྱུ་བདུན་དུ་བལོ་བ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཆ་གཅིག་
དག་ལ་ནི། །ཆ་ཆེན་གཤོང་དང་ཐལ་མོ་དང། །མཐོ་དང་ཞལ་ཆད་ཅེས་པ་
རྣམས། །མིང་གི་གངས་སུ་རིག་པར་བྱ། །དེ་ནི་བྱེད་བཅས་བརྒྱ་གཉིས་སུ། །ཤིན་ཏུ་

སྟོམས་པར་བགོས་པ་ནི། །སོར་དང་ཆ་ཐན་དག་ཏུ་བརྗོད། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བརྒྱུད་
 གྱི་ཆ། །ནས་ཞེས་མིང་གི་རྣམ་གངས་རྣམས། །སོ་སོར་མ་འདྲེས་ཞེས་པར་བྲ། །དེ་
 ལྟའི་ཆ་དེ་གིས་གཞལ་བྱའི་ཡུལ། །མཆོག་གི་སྦྱུལ་སྦྱུ་ལོངས་སྦྱུ་བཅས། །དཔལ་ལྷན་
 གསང་བ་འདུས་པ་དང་། །བདེ་དབྱེས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས། །བྲང་སྲོང་ཁྲིས་
 པའི་སྦྱུ་རྣམས་སོ། །སྦྱུ་ཡི་སྤྱིད་དང་ཞེང་མཉམ་ལས། །བྱ་མོ་ཏྲ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་
 གཤམ། །སྤྱིད་ཞེང་སོ་སོར་ཞལ་ནི་བཅུ། །གཙུག་ཏྲར་ནང་དུ་བྱས་པ་ཡི། །རལ་བའི་
 ཅོད་པན་ཐལ་མའི་ཆད། །འཛིགས་བྱེད་དུས་མཆོན་ཆ་ཐན་བརྒྱུད། །ཉི་མ་སོར་
 གཅིག་པར་གསུམ། །འིལ་བས་གདན་ནི་ཞལ་གང་རོ། །དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཆ་རུ་
 བརྗོད། །བཞུགས་སྦྱུ་ཞལ་ཆད་བདུན་ཞེས་པ། །སྦྱུ་ཡི་བྱེད་ཆད་གསང་གནས་
 ཡན། །ཞལ་ལྷ་ཉོར་བྱ་ཆ་ཐན་གཉིས། །གསང་བའི་འོག་ནས་སྦྱི་ལོར་བཞི། །བརྒྱ་ཆ་
 ཆེན་བྱེད་དང་གཉིས། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཞལ་བདུན་ནོ། །དེ་ནི་ནང་ཆོན་དབྱེ་བ་
 ལ། །གཙུག་ཏྲར་སོར་བཞི་ཐོད་པའི་དབངས། །བྱེད་བཅས་སོར་མོ་བཞི་རུ་བྲ། །སྒྲ་
 མཆོམས་དག་ནས་མཛོད་སྦྱ་དང་། །དེ་ནས་ཤངས་ཀྱི་ཅེ་ཡི་བར། །སོ་སོར་ཆ་ཐན་
 བཞི་ཡི་ཆད། །"ཀོས་ཀོ་བྱེད་བཅས་ཆ་ཐན་བཞི། །མགྲིན་པ་སོར་བཞི་ཐུགས་ཀ་
 དང་། །ལྟེ་བ་གསང་བའི་ཆུ་སྦྱེས་བར། །སོ་སོར་ཐལ་མའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། །ཆུ་སྦྱེས་
 སྤྱིང་ནས་གཙུག་ཏྲར་བར། །བྱེད་བཅས་རྒྱ་ལ་ཏུ་རེ་གསུམ་གྱི། །སོར་མོ་དག་དང་
 ལྷན་པའོ། །དེ་ནས་དབྱེ་ནི་སོར་བཞི་དང་། །བརྒྱ་ནི་ཆ་ཆེན་གཉིས་སུ་བྲ། །

དུས་མོ་སོར་བཞི་རྩི་ངར་ལ། །ཐལ་མོ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཐོལ་ནི་

བྱེད་བཅས་ཆ་ཐོན་བཞི། གསལ་བའི་གནས་ནས་ཞབས་ཀྱི་མཐའ། བྱེད་བཅས་
 རྒྱལ་ཅུ་རེ་གསུམ་གྱི། ཆ་ཐོན་དག་དང་ཐོན་པར་བྱ། དེ་ནི་ཞེང་གི་ཆོད་བཤད་
 ལ། ཐུགས་ཀའི་ཆོངས་པའི་རི་མོ་ནས། མཆོད་ཁུང་ཅེ་བར་ཞལ་གྱི་ཆོད། དཔུང་
 བ་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་ལ། ཐུག་རར་ཆ་ཐོན་བཅུ་རྒྱལ་ཡིན། ཐུག་མགོ་བཅུ་གཉིས་སོར་
 མོའི་ཆོད། མཁྱིམ་མ་གྱུ་མོའི་ཆོགས་གཉིས་ལ། ཆ་ཐོན་རེ་རེ་སྟེན་བ་
 ཡིས། བསྟོམས་པས་བྱེད་བཅས་རེ་གསུམ་འགྱུར། དེ་ནི་ཅིག་ཤོས་དག་ལའང་
 སྐྱར། དེ་ལྟར་མིང་ཞེང་ཞལ་བཅུ་ལ། སོར་མོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལྟེ། ཆོད་ནི་མཁས་
 པས་ཤེས་པར་བྱ། མིང་ཞེང་ཆོད་ལ་མ་གཏོགས་པའི། དབྱེ་བ་འདི་ལྟར་བཤད་བྱ་
 ཡིན། ཁོར་བུའི་དབངས་སུ་སོར་མོ་གཉིས། ལྷུ་མ་ཐོར་བསྟོར་བ་སོར་མོ་
 བཞི། གཙུག་ཏོར་བསྟོར་བ་བཅུ་གཉིས་སོ། མོད་ཁྱིམ་ལྷུ་མ་རྒྱས་གདུགས་ལྟ་
 བྱ། བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྟེ་སོར་གྱིས་བསྟོར། གཙུག་ཏོར་ཅ་ནས་སྐྱ་མཆོམས་
 བར། ཆོངས་ཐིག་ཐད་སོར་ཆ་ཐོན་བརྒྱད། དེ་ནས་དབུལ་བ་སོར་བཞིའི་
 མཆོམས། སྟེན་ཐག་མཛོད་སྐྱ་སོར་མོ་གཅིག། སྐྱ་ནི་གཡས་བཞིལ་ཀུན་དའི་
 མདོག། དེ་ཡི་འོག་ཟུར་སྟེན་མའི་བར། ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱིས་དམན་བ་ཡི། སོར་
 གཉིས་དོར་ནས་སྟེན་མའི་དཔུས། ཆ་ཐོན་བཞི་དང་སོ་སོར་ལྟན། །

[illegible]

ཚུལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །སྤྱན་གྱི་ཞེང་ལ་སོར་མོ་བྱེད། །དུས་
སྤྱན་ནམ་བཞི་ཆ་ཐོན་གཉིས། །ཤུབ་ལ་འདབ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མཛེས། །བདེ་མཆོག་ཅ་
ཞལ་སྤྱན་གྱི་ཞེང་། །ནམ་བཙུ་སྤྱན་ཏུ་བཙུ་བཞི་ནས། །དྲང་སྲོང་ཁྲོས་པ་གཞན་
ལའང་སྤྱར། །གཡས་གཡོན་སྤྱན་ཞེང་སོར་མོ་གཅིག །སྤྱི་དུ་ཆ་ཐོན་གཉིས་བྱས་
ཏེ། །བསྐྱའི་འདབ་ལྟར་རབ་ཏུ་མཛེས། །རྒྱུ་ཞལ་སྤྱན་ཞེང་ནས་བྱུག་ཡིན། །དུས་
སྤྱི་བྱེད་བཅས་སོར་མོ་བཞི། །ཉི་ལོ་ལྟ་འདྲ་མཛེས་པ་ནི། །ལྟ་མོ་སྒྲིག་ཉམས་ཅན་
ལའང་སྤྱར། །མིག་དུས་སོར་མོ་བཞི་དག་ལ། །རྒྱུ་པ་བཞི་པའི་ཞེང་གིས་
མཛེས། །ཀྱན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་པའི་སྤྱན། །མིག་དབྱས་སྤྱན་ཆའི་འབྲས་བྱ་
ནག །དེ་དབྱས་མཐོང་མིག་བྱེད་བཅས་ནས། །རྩི་མ་རྒྱུ་པ་བྱེད་ཀྱི་ཆད། །མིག་
འབྲས་དཀར་ནག་ཆ་མཉམ་ཞིང་། །སོ་སོར་མ་འབྲས་མཛེས་པར་བྱ། །མིག་ལྷགས་
སོར་གྱི་ལྷ་ཆའི་དཔངས། །སྤྱན་གཉིས་བར་དུ་སོར་མོ་བྱེད། །དེ་དབྱས་འདས་ནི་
སོར་གཅིག་དཔངས། །མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་ཡིད་ཅམ་གཟུར། །དྲང་ཞིང་མཛེས་པའི་
འདས་ཅའི་དཔངས། །བྱེད་བཅས་སོར་གཅིག་རྣམ་རིག་བྱ། །

འདས་དུས་སོར་གཅིག་སྤྱར་བའདད་པ། །འདས་ཀྱི་ཅ་བ་དག་ལ་
སྤྱར། །འདས་ཅེ་འཆད་པས་སོར་བྱེད་བསྒྲན། །སྤྱི་ཀ་བ་སོར་བྱེད་ཞེང་། །སྤྱི་བྱུག་
རྒྱུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་གཤོག་རྒྱས་པ་ནས་གཉིས་སོ། །བསྐྱའམས་པས་འདས་
ཞེང་སོར་གཉིས་རྒྱས། །སྤྱི་བྱུག་ཐབས་སྤྱི་སོར་གྱི་ཆད། །འདས་ཀྱི་འོག་ནས་མཆུ་
སྤྱི་བར། །ཡ་མཆུའི་བསྐྱའམས་བྱ་བ། །དུས་སྤྱི་སོར་བཞི་ཞེང་ལ་ནི། །རྒྱུ་པས་
དམན་པའི་སོར་མའི་དབྱས། །རྒྱུ་ཞིག་དམའ་བ་ནས་གཅིག་གོ། །བྱ་རྩི་ཞེས་ཀྱང་

ནམ་པར་གྲགས། དགེ་དང་མི་དགེ་འདུག་ཐོག་གི། ལེགས་གསུང་བདུན་ཅི་སྟོ་བའི་
སྟོ། འཇུ་མ་ཞལ་དགུས་སུ་ཆ་ཕན་བཞི། ལ་མཆུའི་བད་སྟོས་དབུས་དག་ན། ཁེ་ཙ་
ཁྲ་ཡི་གདོང་འབྲ་བ། འཕྱར་བའི་རོས་ལ་རྒྱུ་བ་གཅིག། མ་མཆུ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ལ། དབང་ས་སུ་ནས་དུག་འཇུ་མ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་ཞལ་ནི་གདངས་བ་
ནམས། མཁས་པས་ཉམས་དང་ལྷན་པར་བྱ། །“ཀོས་¹ཀོའི་ཅེ་མོ་རྒྱུ་ཞིང་
རྒྱས། རྒྱ་དབང་ས་སོར་མོ་གཉིས་སུ་བྱ། རྒྱོག་མ་འཕྱར་བ་སོར་མོ་བཞི། མགིན་
བ་བྱམ་བ་ལྟར་མཛེས་པ། རྒྱུ་རྒྱས་དེ་མོ་གསུམ་ལྷན་པ། དང་སོ་སོར་གཅིག་
རྒྱུ་བས་དམན། གཉིས་བ་སོར་གཅིག་རྒྱུ་བ་གཅིག། ལྷག་མ་ཆ་ཕན་གཉིས་སུ་
བཞད། དེ་མོ་ནམས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ཡང་། དེ་མ་གྱིས་སྤྲ་ཞིང་གྲེན་དུ་ཕྱོགས། སོར་མོ་ཉི་
ལྷ་ཙ་བཞི་ཡིས། མགིན་པར་བསྐྱོར་བའི་ཆད་དུ་བཞད། །

ཞལ་གྱི་དབྱིབས་ནི་ནམ་བཞི་སྟེ། བྱ་ནག་སྟོང་ཉིལ་དང་ནི། བྱ་བཞི་བ་དང་
རྒྱུ་སོ་ལོ། རྒྱུ་ཆེན་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་ནི། བྱ་ནག་སྟོང་ཉིལ་གྱི་དབྱིབས། མཛེས་
ཤིང་བལྟ་ན་སྤྱག་བ་ཡི། ཞལ་ནི་ནམ་གཉིས་ཉིད་དུ་བྱ། ཡི་དྲགས་འབྱུང་སོ་ཤ་བ་
དང་། རྒྱུ་ནམས་མི་སྤྱག་ནམ་བ་སྟེ། བྱ་བཞི་བ་དང་རྒྱུ་སོར་གསུངས། ཞལ་གང་
བྱ་བཞིའི་ཐིག་གི་ནང་། དབུལ་དགུས་སོར་མོ་བརྒྱུད་དམ་བཅུའི། མཆུ་མས་ནས་
དབུལ་བ་གཞུ་ལྟར་གྲུག། ཞལ་དབང་ས་འགྲམ་པའི་ལུང་ཁྲགས་ནས། གཅིག་
གཉིས་གསུམ་དང་བྱེད་དང་གསུམ། སོར་མོས་སྤྲི་བས་བ་ཡིག་དང་། ཞལ་འབྲས་
ཉིལ་དང་བྱ་སྟོང་དབྱིབས། དབུལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སྟོམ་བ་ཡི། ཞལ་བཞི་ལ་ཡང་

1 རྒྱུས་

སྤྱང་བྱ་སྟེ། །གཡས་ཞལ་སྒོ་འདི་དབྱིབས་འདྲ་ཞིང་། །ཅ་ཞལ་ཨ་འབྲས་རྒྱབ་ཞལ་
 ཉིལ། །གཡོན་ཞལ་གྱུ་བཞི་པ་ཡིག་སྟེ། །མཁས་པས་སྣ་ཡི་གདོང་བ་བརྒྱན། །འདས་
 གྱི་ཅ་བའི་ཐད་ཟུར་གྱི། །འབྲམ་པ་དག་ནས་ལེགས་སྦྱིས་པའི། །སྟན་དཀྲུས་སོར་སོ་
 བྱེད་དང་ལྷ། །སྟོན་མའི་ཅེ་དང་སྟན་ཅེ་མཉམ། །མིག་གི་ཐད་ཟུར་འབྲམ་པ་
 ལས། །ཐོན་པའི་ན་བའི་འབྲིལ་བ་ཞེས། །ལོགས་སུ་འབྱར་བ་སོར་བྱེད་
 གྱིས། །འདས་འབྱར་མེ་ཉོག་སྒྲང་བུའི་དབྱིབས། །སྤིང་དུ་སོར་གཅིག་ལྡན་པའི་
 འོག་ན་བའི་ཁུང་བྱ་རྒྱ་དང་དཔངས། །ཆ་སྟན་གཅིག་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། །དེ་དང་
 འབྲེལ་བའི་འོག་གི་ཁུང་། །རྒྱ་དཔངས་སོར་སོ་བྱེད་དུ་བྱ། །དེ་གཉིས་བྱི་མཐའ་
 བསྐྱོར་བ་ཡི། །བགས་པ་འབྱར་དང་དཔའ་བ་གཉིས། །སོ་སོར་རྒྱུ་པ་གཉིས་གྱི་
 ཞིང་། །དེ་ཡི་བྱི་མཐའ་ན་བའི་རྒྱན། །ཞིང་དུ་སོར་བྱེད་དཔངས་སོར་
 གཅིག་། །བསྐྱོམས་པས་སྟན་ཞིང་སོར་སོ་གཉིས། །རྒྱབ་དུ་སོར་ནི་བྱེད་དང་
 གཉིས། །འབྲམ་པ་དག་ལས་མཛོན་པར་འཕགས། །སྟན་འལ་སོར་བཞི་ལྷ་ཡང་
 རུང་། །ཞིང་དུ་ཆ་སྟན་བྱེད་དང་གཉིས། །མདུན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་མཛེས་པར་བྱ། །སྟན་
 བར་མདུན་ལོགས་བཙེ་བརྒྱད་སོར། །རྒྱབ་ལོགས་སོར་སོ་བཙུ་བཞིར་བྱ། །བསྐྱོམས་
 པས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་བསྐྱོར། །མགྲིན་དཀྲུས་སོར་བརྒྱད་བྱི་ཟུར་ནས། །སྟག་པ་ཞལ་
 གང་སོར་སོ་གཉིས། །དཔུང་མགོ་རྒྱུ་ཞིང་སྟག་གོང་རྒྱས། །དཔུང་བའི་མགོ་ནས་
 མཆན་ཁུང་ཅེར། །སོར་དྲུག་བྱ་མའི་བར་ཡང་ངོ། །

མཆན་ཁུང་ཅེ་ནས་སྟག་པའི་སྟེང་། །སོར་དགུ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིས་
 བསྐྱོར། །དཔུང་ལྷ་སོར་སོ་ཉི་ཤུ་དང་། །སྟག་ངར་བཙུ་དྲུག་ཆད་དག་གིས། །རང་རང་

གཉིས་སོར། འིལ་བས་བྱུག་ཅུ་རེ་དགུས་བསྐྱོར། རྩུ་མའི་འོག་ནས་སོར་གཉིས་
 བད། རྩུ་ཡི་མདུན་རྒྱ་བའི་ཕྱུ་སོར། རྩི་བས་ལོགས་སོ་སོར་ཆ་ཐོན་བཅུ། འབྲོམས་
 བས་ཆ་ཐོན་བྱུག་ཅུས་བསྐྱོར། རྩེ་བ་རྩུ་མའི་བར་དག་ལ། ཆ་ཐོན་དག་ནི་བཅུ་བྱུག་
 དང་། རྩུ་མ་ཐག་པར་ཞལ་གང་རོ། རྩེ་བའི་ཐད་སོར་ཞེད་བྱུག་ཅུ། རྩུ་མ་སོར་
 བསྐྱོར་བས་སུམ་འབྲུར་རོ། རྩེ་གོང་སོར་མོ་གཅིག་གི་མཆམས། ཞེད་ནི་སོར་མོ་
 བཅོ་ལྔ་ལ། སུམ་འབྲུར་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ཡིན། རྩེ་དཔ་ཐ་ཞེད་སྐབས་ཕྱེད་
 གྲ། རྩེ་ཁུང་རྒྱ་དཔངས་སོར་གཅིག་ལ། ཟབ་དང་གཡས་སུ་འབྱེལ་བ་ཡིན། རྩེ་
 བའི་འོག་ནས་སོར་བརྒྱད་མཐར། རྩུ་ཐུང་བར་དུ་བཅོ་བརྒྱད་སོར། འབཅུ་དགུ་དག་
 གྲང་ལོགས་པར་བཤད། རྩེ་དག་སུམ་འབྲུར་བསྐྱོར་བར་གྲ། གསང་བའི་ཚུ་སྐྱེས་
 ཡུ་བ་ལ། སོར་བཞི་ནོར་བུ་ཆ་ཐོན་གཉིས། ཆ་ཐོན་བྱུག་གིས་སྐྱོམས་སུ་
 བསྐྱོར། འོག་རྩུ་འབྲུང་བའི་འབྲས་བུའི་དགུས། སོར་ལྔ་ཞེད་དུ་ཆ་རྒྱུང་
 བཞི། གཉིས་པོ་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱལ་པར་གསུངས། འཕོངས་¹ཆོས་རྒྱུ་པོ་ཆ་ཐོན་
 བརྒྱད། འབྲུང་བ་ལ་ནི་ཆ་ཐོན་གསུམ། འབྲུ་ཡི་ཅ་བ་བསྐྱོར་བ་ལ། ཆ་ཐོན་སུམ་
 ཅུ་སོ་བྱུག་གོ། རྩེ་འོག་སྐྱོམས་སུ་སུམ་ཅུ་གཉིས། འབྲས་མའི་ཐད་སོར་ཉི་ཤུ་
 བརྒྱད། རྩི་རར་དགུས་སུ་ཉི་ཤུ་གཅིག་ལ། འཕོང་བུའི་ཐད་སོར་བཅུ་བཞི་ནམས། སོར་
 མའི་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ཡི། རིམ་གྱིས་ཕྱ་ཞེད་མཛེས་བཤོ། རྩེ་དག་ནམས་ཀྱི་
 སུམ་ཆ་ནི། བྲིས་སྐྱེད་ག་ལ་བཀོད་པར་གྲ། ཞབས་མཐེལ་སོར་མོ་བཅུ་གཉིས་
 ཉེ། མཐེ་བོང་མཐུ་བ་མོ་སོར་མོ་གསུམ། མཐུ་བ་མའི་བཅུ་བྱུག་ཆ་ཡིས་ནི། དམན་

1 ཆོས

པའི་གུང་མོ་རིམ་པ་བཞི། །སོ་སོར་བརྒྱད་ཆ་བརྒྱད་ཆས་དམན། །མཐེ་བོང་
སྒྲིམས་སུ་སོར་ལྷས་བསྐྱོད། །ལྷག་མ་རང་རང་དགུས་ཀྱིས་བསྐྱོད། །

སོར་མོ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་གཉིས་པ། །སེན་མོ་རྣམས་ནི་ཆོགས་ཕྱེད་
དོ། །ཞབས་མཐེལ་སོར་མོར་བཅས་པའི་དགུས། །སོར་ནི་བཙུ་ལྷ་དག་དང་
ལྷན། །བཏུ་ཡི་ཆད་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤད། །སོར་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡི། །ཞབས་
མཐེལ་ཞེད་དུ་སོར་མོ་བྱག་དགུས་སུ་སོར་ལྷ་རྒྱུ་པར་བཞི། །རྒྱུ་པ་འབྱར་བ་སོར་
མོ་གཉིས། །མཐེ་བོང་རྩ་བ་ཞབས་ཀྱི་དཔངས། །སོར་མོ་གཉིས་སུ་རིག་པར་
བྱ། །མཐེ་བྱ་ཆུང་ནས་རྒྱུ་པའི་བར། །དཔངས་སུ་ཆ་ཐན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

ཞབས་མཐེལ་མཉམ་ཞིང་འཁོར་ལོ་སོགས། །དག་མཆོན་རི་མོ་འདྲི་བར་
བྱ། །དེས་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཆད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོ་ཅན་བཤད། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ཀྱི་ཆད། །ཕྱེད་བཅས་སོར་མོ་བཏུ་གཉིས་ཀྱི། །ཕྱེད་ཀྱི་ཆ་
རྣམས་སྤི་བ་ཡིས། །སོར་མོ་བཏུ་གཉིས་ཞལ་ཆད་ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཆད། །སྤིད་དང་ཞེད་དུ་ཞལ་ནི་བཏུ། །སོར་མོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་
འབྱུར། །རལ་བའི་ཅོད་པན་སོར་མོ་ནི། །བཏུ་འམ་བརྒྱད་དུ་ལེགས་པར་
བཤད། །གཞན་ནི་སྤར་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །གདོང་བ་དགུ་པའི་ཆད་བཤད་
པ། །སྤིད་ཞེད་ཞལ་དགུ་སོར་མོ་ནི། །བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དུ་རིག་པར་བྱ། །ཞལ་རས་
སྤྱགས་ཀ་ལྟེ་བ་དང་། །གསང་བའི་གནས་བར་ཆ་ཆེན་རེ། །སོ་སོར་མ་འདྲེས་ཤེས་
པར་བྱ། །མོད་དཔངས་སོར་གསུམ་མཁྱིན་བ་ཡང་། །དེ་དག་ཆད་དང་མཐུན་པ་
ཡི། །གསང་བའི་གནས་ནས་སྤྱི་བའི་བར། །ཞལ་ནི་ཕྱེད་དང་ལྷ་རུ་འབྱུར། །བརྒྱ་

དང་བྱིན་པ་ཞལ་དོ་རེ། །སོལ་གྱི་དཔངས་དང་ཤུས་མོའི་དཔངས། །སོ་སོར་ཆ་ཤན་གསུམ་དག་གིས། །གསང་བའི་གནས་ནས་ཞབས་གྱི་མཐར། །ཞལ་ནི་བྱེད་བཅས་ལྷ་རྩ་འབྱུང། །དེས་ནི་སྲིད་ཆད་རྟོགས་པར་བྱ། །ཐུགས་ཀའི་ཆངས་པའི་རི་མོ་ནས། །མཆན་ཁུང་ཅེ་བར་སོར་མོ་བཅུ། །དབྱང་ལྷ་ཆ་ཤན་བཙོ་བརྒྱད་དང་། །ཤུག་ངར་བཅུ་བཞིའི་སོར་མོ་ཡིན། །ཤུག་མགོ་སོར་མོ་བཅུ་གཉིས་རྣམས། །བསྐྱམས་པས་སོར་མོ་ལྷ་བཅུ་བཞི། །ཞལ་ནི་བྱེད་བཅས་ལྷ་རྩ་འབྱུང། །དེ་བཞིན་གཡས་གཡོན་མཚུངས་པ་ཡི། །ཞེང་གི་ཆད་ནི་རིག་པར་བྱ། །རྩ་མ་རྒྱ་དཔངས་ཆ་ཤན་བཞི། །མཐེགས་ཤིང་ལྷུ་རྒྱས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱ། །རལ་བ་བྱེད་བཅིངས་སྤྲི་ཡི་ཆད། །སོར་དུག་ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་མཛེས། །དེ་དག་ལྷ་མོ་སྤྲི་ལ་མ་སོགས། །དཀྱིལ་འཁོར་ས་ཡི་ལྷ་མོ་དང་། །རྩ་ལྷ་བདེན་བལ་ཞོར་ལྷ་དང་། །ཞི་བའི་གཟུང་དང་འདོད་ལྷ་དང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱི་ཆད་དུ་བཤད། །དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་བཅུ་པ་དང་། །ཐལ་མོ་དབྱ་ཞེས་བཤད་བ་ཡིས། །མཆན་ཉིད་གསུམ་པ་རིག་པར་བྱ། །ཁྲོ་བོ་བཅུ་དང་གཞོད་སྦྱིན་དང་། །ཐགས་བཟང་བདེན་བལ་གཤིན་རྩེ་དང་། །མེ་ལྷ་དག་པོའི་གཟུང་ལ་སོགས། །སྲིད་ཞེང་ཐལ་མོ་བརྒྱད་དུ་གསུངས། །ཞལ་དང་ཐུགས་ཀ་ལྷ་བ་དང་། །གསང་བའི་གནས་རྣམས་ཆ་ཆེན་རེ། །བརྒྱ་དང་བྱིན་པ་སོ་སོར་ནི། །སོར་མོ་བཙོ་བརྒྱད་དག་དུ་བྱ། །ཁྲོ་བོའི་མཐིན་ཆད་དོར་བ་ཡིན། །

སོལ་དང་ཤུས་མོ་ཐོད་པའི་དཔངས། །སོ་སོར་ཆ་ཤན་བཞི་ཡིས་ནི། །སྲིད་གྱི་ཆད་ནི་རྟོགས་པར་བྱ། །བྲང་ཞེང་བྱེད་ལ་སོར་མོ་བཅུ། །དབྱང་ལྷ་སོར་མོ་བཅུ་བཞི་དང་། །ཤུག་ངར་ཤུག་མགོ་ཞལ་གྱི་ཆད། །ཆ་གས་གཞན་ལའང་སྤྱར་བ་ཡིས། །ཞེང་

གི་ཆད་ནི་ལེགས་པར་ཤེས། །སྤྱི་སྡོམ་སྤྱི་ཡན་ལག་རྣམས། །རགས་དང་གིམས་
དང་རོལ་བ་སོགས། །མཁས་པས་ཉམས་དང་རྗེས་སུ་བསྟུན། །སྤྱི་སྤྱིའི་དབུ་སྤྱི་
བྱང་བ་ནི། །ཆད་ཡིག་རྣམས་སུ་མི་གསལ་བས། །འདུལ་བ་དག་ནས་ལེགས་
གསུངས་པ། །དགོན་པ་བ་དང་གྲོང་མཐའ་བའི། །རབ་ཏུ་བྱང་བའི་སྤྱི་ཡི་ཆད། །སོར་
མོ་གཉིས་སམ་བྱེད་བཅས་བྱ། །འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་དང་། །ཁྲོ་བོའི་ཞབས་
ནི་བགྲངས་རྣམས། །མཐོ་ལྷ་རུ་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། །ཁྲོ་གདན་རྒྱུ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཐལ་མོ་བཅུ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །བཞུགས་པའི་བརྒྱ་ཡི་རྩ་བའི་དཔངས། །ཆ་
ཆེན་གཅིག་ཏུ་རིག་པར་བྱ། །ལུས་མོའི་དཔངས་སུ་སོར་མོ་བདུན། །སྤྱི་ཡ་ལྷ་སྡོམ་
མཆོམས་དཔངས་སོར་བརྒྱན། །ལུས་མོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ནི། །སྤྱི་ཡ་ལྷ་ཞལ་བཞི་
སོར་མོ་བཞི། །རྟིང་གཉིས་བར་དུ་སོར་མོ་བཞི། །སྤྱི་ཡ་ལྷ་བྲས་པའི་བྱི་མཐའ་
ནས། །གསང་གནས་བར་དུ་སོར་བརྒྱན་དམ། །སོར་མོ་བཅུ་ཡི་བར་དུ་བྱ། །དེ་
རྣམས་ཆད་དང་མཐུན་པ་ཡི། །བཟོ་ཐིག་ཅུང་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན། །གཞན་ཡང་ཡན་
ལག་ཉིང་ལག་སོགས། །བརྒྱུང་བསྐྱམས་བསྐྱེད་བྱི་སྤྱི་ཚོགས་པ། །མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཡིན། །དེ་ལྟར་མཛད་བྱང་ལྷག་ཆད་ཀྱི། །གདོང་བ་བརྒྱན་པ་ཞེས་པ་
ཡིས། །མཆོན་ཉིད་བཞི་བ་ལེགས་པར་བརྗོད། །སྤྱི་གཟུགས་མཆོན་ཉིད་མི་ལྟན་
པའི། །ཉིས་དམིགས་འདི་དག་རིག་པར་བྱ། །བདེ་མཆོག་སྡོམ་པ་འབྱུང་བ་
ལས། །རིང་བ་གསུམ་ནི་སྟོན་ཆེན་ཏེ། །"ཀོས་¹ཀོ་མགྲིན་པ་བྱིན་པའོ། །དེས་པར་
བདག་ཉིད་ལྷགས་པ་ཡི། །གནས་ལས་ཉམས་ཤིང་སྟོན་པར་བྱེད། །འགྲམ་པ་བྱང་

1 ཀོས་

དང་ཅི་ལོགས་ཏེ། །གསུམ་པོ་ཞོམ་ན་སྐྱོན་ཆེན་པོ། །དོན་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། །འདིར་ནི་བགེགས་འབྱུང་ཐེ་ཆོམ་མེད། །རྩ་མ་ཤངས་དང་དཔལ་བ་
སྟེ། །གསུམ་པོ་ཡོན་སྐྱོན་ཆེན་པོ། །སྐྱབ་པོ་དེ་དག་སྤྱར་བར་ནི། །དབང་ཡིས་ཅོད་
པས་གཏུང་བར་འགྱུར། །བརྒྱ་དང་དཀྱ་དང་ནམ་ཆོང་སྟེ། །གསུམ་པོ་ཉམས་ན་སྐྱོན་
ཆེན་ཡིན། །

ཆོམ་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་འཛོམས་པ་འམ། །འཆི་བར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་
མེད། །སྟན་དང་མཚུ་དང་དཔལ་བ་དང་། །ཤངས་ཉམས་སྤྱན་ནི་ཡོ་བའི་སྐྱོན། །ངེས་
པར་སྤྲུགས་པ་བདག་ཉིད་ལ། །སྤྲ་ཆོགས་བགེགས་འབྱུང་འཆི་བར་འགྱུར། །ཤེན་དུ་
གཟིགས་ཤིང་དབུགས་བསྐྱོད་ཚུལ། །གདན་ལས་ཡོ་ཞིང་བསྐྱོད་ལྟ་བུ། །རང་གི་
གནས་ནས་ངེས་འཕོ་ཞིང་། །དོན་རྣམས་འཛོམས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མགིན་པ་ནས་
ཆོང་ལ་སོགས་པའི། །སྐྱོན་ནི་གངས་མེད་ཞིག་ཏུ་གནས། །འདིར་ནི་སྤྱན་སོགས་ཡོ་
བ་དང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་མཆོན་ནོར་གྱུར་ན། །ཕྱ་དན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་རབ་
གཏུང་། །དེ་ཕྱིར་སྐྱོན་བརྟགས་དཔྱོད་པར་བྱ། །རྒྱབ་ཡོལ་གདུགས་དང་གདན་
རྣམས་ཏེ། །གསུམ་པོ་ཆུང་ཞིང་དོག་པའི་སྐྱོན། །མཇུང་བོས་མི་སྤྱན་བརྗོད་པ་
དང་། །དཔལ་ཉམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །སྐྱོན་འདི་དག་ནི་སྐྱོན་ཆེན་
པོ། །མཁས་པས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ཨིན་ཏའི་བྱས་
ཞུས་པའི་ཆོད་ཡིག་ལས། །སྤྱ་གཟུགས་ལྟ་དང་ཆད་པ་ཡི། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་རྣམས་
བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །རིང་ཞིང་ཡངས་དང་ལྡན་གྱུར་ན། །གནས་རྣམས་ལེགས་པར་
བརྟན་པ་སྟེ། །དབུ་ནི་གདུགས་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུ། །ནོར་བུ་འབྱུ་ནི་ལེགས་འཕེལ་

ཏེ། །དབུལ་བ་སྒྲིན་མའི་དབྱིབས་ལེགས་བས། །རྟག་ཏུ་དབུལ་ནི་སྟེར་བར་འགྱུར། །
བད་སྒྲོས་ནི་ཙཱ་ལ་ཡིས། །སྒྲེ་དགུ་སྟེ་བཅས་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །སྒྲུ་ཡི་
མགྲིན་བ་དུང་འབྲ་བ། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་བྱེད། །སྒྲུ་སྟོང་སེམས་འདི་དབྱིབས་
འབྲ་བས། །ལོ་ལེགས་དང་ནི་སྟོབས་འཕེལ་འགྱུར། །ཕྱག་ནི་སྦྱང་ཆེན་ལག་འབྲ་
བས། །འདོད་པའི་དོན་ཀྱན་སྒྲུབ་བར་བྱེད། །ཕྱལ་ལེགས་འབྲས་བྱ་ཕྱན་སྒྲུབ་
ཆོགས། །རྟག་ཏུ་ལོ་ལེགས་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད། །བརྒྱ་ཡི་ཆ་ལེགས་ར་བ་འཕེལ། །བྲིན་
པའི་དབྱིབས་ལེགས་གྲོང་རྣམས་འཕེལ། །སྒྲུ་ཡི་ཞབས་ནི་ལེགས་གྱུར་བས། །རྒྱལ་
ཁྲིམས་རིག་བ་རབ་ཏུ་འགྱུར། །དེ་རྣམས་སྒྲུ་ཡི་བསྐྱུགས་བརྗོད་དོ། །དམན་བས་
ཡུལ་སྤྱོགས་ནོར་རྣམས་འདོམས། །ཞེང་དང་སྤྱིད་དུ་དམན་བ་ཡིས། །སྤྱ་གོ་དང་ནི་
ཡུལ་འདོམས་འགྱུར། །ལུས་དམན་གྱུར་བས་སྒྲུར་སོ་དང་། །འདས་དམན་བ་ཡིས་
ཁོ་བ་དང་། །གཡོན་མིག་སྤྱོགས་རྣམས་བད་བྱེད་ཅིང་། །སྟེང་མིག་ནོར་ནི་འཛད་པར་
བྱེད། །མིག་རྩུང་མིག་ནི་རྒྱུ་སོ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་མིག་ཡོན་དང་། །མིག་དམན་
བ་དང་འོག་མིག་རྣམས། །རིང་དུ་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱ། །སྒྲུ་ཡི་ཕྱལ་ནི་དམན་གྱུར་
ན། །འབྲུ་རྣམས་རྟག་ཏུ་ཉམས་བར་བྱེད། །སྒྲུ་ཡི་བརྒྱ་ནི་དམན་གྱུར་ན། །མངལ་ནས་
དམན་བ་སྒྱུར་བར་འགྱུར། །འདས་དང་སྒྲུན་དང་ཕྱག་སོར་གསུམ། །སྤང་བ་རྣམས་
ནི་ཉེས་བ་ཆེ། །མགྲིན་བ་ཀོས་¹ཀོ་རྩེ་རར་གསུམ། །རིང་བ་རྣམས་ནི་ཉེས་བ་
ཆེ། །དབྱ་དང་སྟན་དང་འདས་དང་གསུམ། །སྤང་བ་རྣམས་ནི་ཉེས་བ་ཆེ། །དེ་ཕྱིར་
སྟོན་ཡོན་ཤེས་བྱས་ནས། །སྒྲུ་གསུགས་རྣམ་པར་སྒྲོ་བར་བྱ། ²

1 ཀོས་

2 རྩེ། སྒྲུ། མཆོ། + ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་ཆད་མི་སྟེར་བ་དང་། ཡང་ན་ལོ་རྒྱུས་མཐོང་བར་
བྱེད། སྐྱེ་ཆག་པས་རིགས་ཉམས་ཤིང་། གས་པས་ཕྱོགས་རྣམས་འཁྲུག་པར་
བྱེད། སྐྱེ་འམ་གལ་ཏེ་ཡིང་ག་དང་། ལྷ་མོ་མ་མོའི་ཆོགས་དེ་བཞིན། ཆོ་གའི་ལས་
ནི་ལྟ་བུས་ནས། སྐྱུར་དུ་དེ་རྣམས་གཤེགས་པར་བྱ། མེ་ཏོག་མཆོད་རྟེན་དེ་བཞིན་
དུ། སྒོ་ས་དང་ཞལ་ཟས་གཏོར་མ་དང་། གོས་ལ་སོགས་པ་འབུལ་བྱ་ཞིང་། ཇེ་
བཞིན་སྦྱིན་སྲེག་ལས་སྦྱངས་ནས། ཇག་དང་ཞི་བའི་ཚུ་བོ་ལ། ལྷ་ཡི་སྒྲགས་ནི་
བཟུངས་བྱས་ནས། སྐྱེ་དང་ཐག་པ་སྦྱོར་རྒྱུ་དང་། ཟུང་མ་དུ་ཀྱུ་ལ་དེ་བཞིན། ཆོ་ག་
བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ནི། ཐག་པ་ཡིས་ནི་བཅིང་བར་གསུངས། ལྷ་མཆོག་སྟེང་དུ་
བཅིངས་ནས་ནི། ལྷ་རྣམས་རྟིང་པ་སྦྱོར་བྱངས་ལ། གོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱབས་ཀྱིས་
ནི། ཚུ་བོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དག་དང་། ཇེ་བཞིན་གཙང་པོ་འདུས་རྣམས་ལ། ཇེ་དུ་
དེ་བཞིན་འཕང་བར་བྱ། གསེར་དང་དཔུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། ཟངས་དང་ར་གན་
རང་བཞིན་ཡང་། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་དཔལ་འདོད་ན། ཇེ་ཀྱན་མེ་ལ་ཁྱེ་བར་
བྱ། ཤིང་གི་རང་བཞིན་ལས་སྦྱར་སྦྱ། ཇེ་བཞིན་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་"གི་བ་¹
ནས། སྐྱུར་དང་སྦྱང་གིས་བཟུངས་བྱས་ལ། སྒོ་མེ་གཅིག་ནི་སྦར་བར་བྱ། ས་རྩོ་
རང་བཞིན་ལས་སྦྱར་སྦྱ། རི་བོའི་ཕྱོགས་སྦྱར་གང་ཞིག་ཏུ། ས་ནི་མི་གང་ཙམ་
བཞོས་ནས། སྐྱབས་ཀྱིས་སྦྱངས་ཏེ་དགང་བར་བྱ། སྐྱབས་ཀྱིས་པ་གཤེགས་བྱ་
བ། གཞན་གྱིས་བྱས་ན་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བྱ། དུས་ནི་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་སྦྱ། ལྷ་ཡི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། ཅེས་

1 ཐེ། སྐྱ། མཆོ། རིལ་

གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཆན་ཉིད་མི་ལྟན་པའི། །ཉེས་སྒྲིན་བཤགས་ཤིང་སྟོམ་པ་
དང་། །ཆོད་ལྟན་འབད་པས་སྒྲུབ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་པན་ཡོན་བདག་གིས་མཐོང་། །སྒྲུ་
གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ནམ་མཁའི་རྒྱ་སྐར་ནམས། །འབད་མེད་སེམས་ཀྱི་རྩ་མཆོར་
ཞུགས་སམ་སྒྲུམ། །མཆན་ཉིད་ལང་ཆོ་རྒྱལས་པའི་མཛེས་སྒྲ་དེས། །དད་ལྟན་ཐར་
པའི་བདེ་བ་འབྲེན་ནམ་སྒྲུམ། །རང་ཉིད་སྟོ་དགའི་སྟོས་གར་ནམ་བསྐྱེད་པས། །སྟོན་
བྱས་དགེ་བ་གོང་དུ་འཕེལ་ལམ་སྒྲུམ། །མཁས་མཆོག་དེ་དྲགས་རྒྱ་བའི་ནགས་ནང་
དུ། །རིག་གནས་གདོང་ལྷ་བ་ཡང་བདེ་བར་རྒྱ། །འཆི་བདག་གཤིན་ཅེའི་འཇིགས་
པས་གཅེས་གྱུར་ཀྱང་། །འགྲོད་པ་མེད་པའི་སེམས་དེ་བདེ་བར་གནས། །བདག་ལ་
སྟོ་བ་ཉེ་བའི་སྟོ་གསལ་ནམས། །ཆོད་ལྟན་སྒྲུ་གཟུགས་སྒྲུབ་ལ་བཙོན་པར་
མཛོད། །བྲག་ཆོད་ལྟན་དང་མི་ལྟན་པའི། །སྒྲིན་ཡོན་མཆན་ཉིད་ལྷ་པའོ། །མཛེས་
པའི་མཐར་སོན་བདེ་གཤེགས་སྒྲུ། །སྐྱེ་དགའི་དད་པའི་ཞིང་གྱུར་པ། །ལེགས་པར་
བསྒྲུབ་པའི་ལྷ་བཅོ་ཡི། །མཆན་ཉིད་མདོ་ཙམ་བཛོད་པར་བྲ། །བདེ་མཆོག་སྟོམ་པ་
འབྱུང་བ་ལས། །དུལ་ཞིང་བཅོ་ནམས་ཀྱན་ཤེས་ལ། །ཆོ་ག་མཐོང་ཞིང་མཉམ་གཞག་
པས། །ཞེས་སོགས་གཞན་ཡང་གསུངས་པས་ན། །དད་བཙོན་སྟོ་དང་ལྟན་པ་
ཡིས། །སྟོམ་གསུམ་དགེ་བསྟེན་བསྟེན་གནས་ཀྱི། །རབ་འབྱིང་སྟོམ་པར་ལྟན་པ་
ཡིས། །སྒྲུ་གཟུགས་པན་ཡོན་བསྟེན་བྱས་ཏེ། །རབ་དཀར་དགེ་བའི་ལམ་འདི་
ལ། །འཇུག་པ་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་སྒྲུམ། །

སྟོ་དགའི་བསམ་པས་ལྟར་ལེན་ཞིང་། །རྟེན་དང་བཀུར་སྟེར་མི་ལྟ་

ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལྟའི་སྒོ་ནི་མ་སྒྲིན་ནའང་། །སྒྲིན་
བདག་སྒྲིན་ནི་མ་སྒྲུབ་ཞིང་། །རང་གཞན་བསོད་ནམས་མི་ཉམས་བས། །སེམས་ནི་
ཡང་དག་བསྐྱང་བ་དང་། །འབྱོར་བས་དབེན་པའི་དད་ལྡན་གྱིས། །དག་བའི་ཐོགས་
སུ་འགྱུར་བར་བྱ། །བྱུག་ཆད་ལྡན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། །ཉེས་དམིགས་དག་ཀྱང་ཡང་
ཡང་བསམ། །བྱ་བ་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ། །སྐྱེ་ལ་བརྟམས་སེམས་འབྱུང་ཉེ་
བས། །བཟོ་འཕྲོ་ཙམ་ཡང་བཀྱར་སྟེ་ཡིས། །གྲུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོད་པར་བྱ།
ཁྱད་པར་སྒྲན་མེད་པའི་སྐྱེ། །བཞེངས་ན་དབང་བསྐྱར་མཆོག་ཐོབ་ཅིང་། །དམ་ཆོག་
ལྟ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ལེགས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ལྡན་གྱིས། །ལག་ཆ་ལས་ཀྱི་ལྟར་
བསྐྱེད་ནས། །གསང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བ་དང་། །ཐུན་འཇུག་དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་
པ་ཙམ། །མེད་མི་རུང་དུ་སྒྲང་བར་བྱ། །དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི། །ཡོན་གནས་
མཆོག་ཏུ་དེ་འགྱུར་ཞིང་། །རྩི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས། །བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་
འགྱུབ་པར་ངེས། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་བག་མེད་ནི། །རང་ཉིད་འཆོ་བའི་ཕྱིར་དང་
ནི། །ཆང་ལ་སོགས་པས་སྒོ་སྒྲོས་ཤིང་། །འདོད་ཆེན་རང་བཟོས་སྒྲུབ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་
མི་བཟད་ངན་འགྲོའི་རྒྱ། །མཁས་པས་སྒྲང་དོར་ཤེས་པར་བྱ། །སྒྲིན་བདག་ལྷག་
བསམ་མི་ལྡན་པ། །སྒྲག་དོག་འགྲན་སེམས་ཀུན་སྒྲོང་གིས། །ཐེག་པ་རྒྱུང་ཞིང་འགྲོད་
སེམས་ཅན། །རང་བྱུང་བཟོད་བསྐྱན་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་། །ཁོར་གྱི་ཐ་ཤལ་གཡོ་སྐྱས་
སྐྱས། །དཔའ་བོ་བཞིན་དུ་གཟེངས་མཐོ་བ། །དག་བའི་ལམ་སྒོལ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། །རང་
གཞན་སྤུང་ཆོགས་ཉམས་པའི་རྒྱ། །སྒོ་དང་ལྡན་པས་ཐོག་མར་ནི། །ལེགས་པར་
བརྟག་པ་ཤིན་ཏུ་གཅེས། །བསོད་ནམས་ཆོགས་ནི་མི་ཉམས་ཤིང་། །ལེགས་པར་

སྤྱད་པའི་སྤྱི་བདག་གི། འད་ལྷན་བྱས་པ་ཤེས་པ་ཡིས། ལྷ་དང་ལྷ་བཟོ་དཔེར་
མེད་དུ། འདྲེ་བའི་ལམ་ལ་དད་པའི་སྒྲོལ། གཏོར་བའི་གོམ་པ་འགོད་པར་བྱེད། །

ཐེག་པ་ཆེ་ཞིང་སྤྱི་བདག་ལྷན། ཤེས་ཡོན་མཐའ་དག་སྤྱད་པར་བྱེད། སྤྱི་
བདག་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། རྟེན་ལྷན་ལྷ་བཟོ་སྤྱི་བདག་གི། མཆོན་ཉིད་དུག་
པ་མདོ་ཙམ་བཤད། ཤེས་པ་བཤད་མཁས་པའི་སྤྱད་བྱ་ཡིས། ཤེས་པ་བར་བརྟུན་
པ་བརྟེན་བྱེད་། ཤེས་པ་བར་འདྲིས་ཤིང་ཉམས་སྤྱད་སྤྱད། ཤེས་པ་བར་འདོད་པའི་
དོ་ཤལ་འདི། རྟེན་ཤེས་དཔེག་བསམ་རྟེན་འཕྱུར་གི། ཤེས་ཤེས་ཤེས་ཤེས་བྱ་
བཟང་པོ་ཡིས། ཤེས་པ་བར་གང་བའི་བྱ་བ་སྤྱད་དང་། རྟེན་གཉིས་མང་པོས་བསྐྱུལ་
བྱིང་བྱིས། སྤྱི་བའི་འདྲིགས་པས་སེམས་གཏོས་ཤིང་། ཐར་བའི་བདེ་བས་ཡིད་
སྒྲོལ་པའི། རྟེན་གསལ་རིག་གནས་འདྲིན་པ་ཡི། སོར་མའི་བྱེད་བ་རྣམས་བསྐྱོད་
པས། རིན་ཐང་མེད་པ་རྒྱལ་བའི་སྤྱད། འདམ་ཡས་ཆོག་གཉིས་བསྐྱུར་བྱུར་
ཅིག མཛེས་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་འདྲིན་བཤད་པས། རྟེན་སྤྱད་མཛོད་དུ་མཐོང་འགྱུར་
ཞིང་། རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་བ་རྣམས་ཆེན་ལ། འདམ་གཞན་སྤྱད་དུ་འགྱུར་བྱུར་
ཅིག སྤྱི་རྒྱུ་ཆེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་གིས། ཉམ་ངའི་འགྲོ་བ་མ་ཐད་པར། སེམས་
ཅན་གཅིག་གི་བྱིར་དུ་ཡང་། འདམ་བ་དཔག་མེད་སྤྱད་སྤྱད་པས། སྤྱི་བའི་སྤྱད་
བསྐྱུར་སྤྱད་སེམས་ཤོག །

བྱུག་ཆོད་ཀྱི་དཔེ་བ་འདི་ནི་སྤྱི་བའི་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་དཔག་ལྷན་སྤྱད་པ་
སྤྱི་བཟང་གསལ་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྤྱད་ཀྱིས་དཔལ་རི་བོ་དག་སྤྱད་དུ་གསལ་བ་
སྤྱད་མེད་པའི་དཔལ་འཕོར་བསྤྱད་པ་རྣམས་དང་། སྤྱད་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱད། རྟེན་པོའི་སྤྱད་

ཆོད་སོགས་ཡི་དམ་ཞི་ཁོ་དུ་མ་བཞེངས་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་དགོངས་ནས་ཆོད་ཡིག་གི་རྣམ་
གངས་དུ་མ་ཞིག་ལས་བདེ་མཆོག་སྟོམ་འབྱུང་གི་དཀའ་འབྲེལ་རྒྱ་གར་གྱི་བྱུང་ཆེན་
རྟེན་ཉམས་མཛད་པའི་ལེ་ལུ་སྐུ་མ་ཅུ་པ་ལས་ཕྱག་ཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་གསུངས་
པ་ལས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པཔ་ཅིང་། གངས་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་འཛིན་པ་རྣམས་
ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་སྟོམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་
ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་གང་བ་བྱུང་པར་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཞུགས་པས་
འཕྲིན་ལས་དང་འགྲོ་དོན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པའི་དབང་
སོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ཟླེའི་བཀའ་བཞིན་དུ་ཐིག་དང་གོ་རིམ་རྣམས་མ་འབྲུགས་པར་རི་མོ་དང་
འབྱུང་དུ་དོད་པ་ལ་གཏན་ལ་པཔ་ཅིང་དགོངས་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་རྣམས་ལ་
འདྲིས་ཤིང་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྐུ་སོགས་
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོར་ནོད་པའི་བཙུན་པ་མཁྱལ་གྱི་
ལས་ཕྱག་ཆོད་ཀྱི་སྲིད་ཞེང་དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་དང་བསྟན་ནང་ཆོན་གྱི་དབྱེ་བ་
སྟོམ་འབྱུང་དང་མཐུན་པར་རང་བཟོ་སྦྱངས་ཏེ་གཙང་རོང་གི་བྱམས་ཆེན་དུ་ཡི་གེར་
བཀོད་པའོ། །ཡི་གེ་བ་ནི་སྒྲ་མའི་མིང་ཅན་བདག་གིས་བྲིས། ། །སྐུ་མཁྱལ་། །

༡༡། །དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འབྲེལ་པའི་ཟིན་བྲིས་ རྗེས་གནང་བ་བརྒྱགས་སོ། །

༡༡། །དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འབྲེལ་པ་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་ལས། དེའང་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ནི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་སེམས་གང་དཔྱིགས་པར་བྱ་བ་གཅིག་
ལ་རབ་དུ་འཇུག་པའོ། །

ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེའང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་
པར་འབྲེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་མཉམ་པར་འདོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདི་ནི་ཟག་
བ་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ནི་ཟག་བ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ།
འདི་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའོ། །ཞེས་འབྲེད་པའི་རྣམ་པའོ། །ཞི་གནས་ཤེས་ཆེན་ནི་
སེམས་རྒྱགས་པའི་ཉི་བར་གཤེད་བར་འགྱུར་ལ། །ལྷག་མཐོང་ཤེས་ཆེན་ནི་ཆོད་
པའི་ཉི་བར་གཤེད་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཀྱང་ཉི་བར་གཤེད་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་བསྒྲོག་ནས་
བསམ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཟུང་དུ་འཇུག་པར་གནས་ལ། དུན་པའི་ཐག་པས་
གང་དང་གང་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྩ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ་ལས་
སྒྲོ་བསྒྲོག་སྟེ། ཡང་དག་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཟུང་དུ་འཇུག་པའོ། །ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ན་རྣམ་པ་འདིས་འཇུག་པའི་ངང་རྩ་ལ་ཅན་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་

འབྲུག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཐབས་དེས་ན་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་གྱུར་
བས་ན་ཐུང་དུ་འབྲུག་པ་ནི་ལམ་མོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་རང་གི་
སེམས་ལ་¹རྟོག་པོ་ཅིང་²མཉམ་པར་ཞོག་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་ལ་རང་གི་སེམས་ཡིན་
བས་རང་གི་སེམས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། དེའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོར་
རིག་པ་སྟེ། དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །

དེའང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྣམ་
པར་དབྱེད་ན། དེ་ནི་གཅིག་ཆའང་ཡུལ་མིན་པ། །སྤ་རབ་རྩལ་དུ་ཕའང་མིན། དེ་
དག་འདུས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྩལ་སྤན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །བྱག་གིས་གཅིག་
ཆར་སྒྱུར་བས་ན། །སྤ་རབ་རྩལ་ཆ་བྱག་ཏུ་འགྱུར། །བྱག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་
ན། །གོང་བུའང་རྩལ་སྤན་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ན་དཔེགས་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ན། འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
ངེས་པ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། བསྒྲོམ་པ་ན།
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་མཉམ་པར་འཛོག་
པའོ། །ཡང་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས། འདི་སྐད་སྟོན་ཏེ་མཆན་མ་དེར་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་མི་
འཆད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་³སྟེ། ཉིན་རེ་བཞིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་དཔེགས་པ་⁴ལེགས་
པར་རྟོག་པར་བྱས་ནས། རྟོག་པ་ངན་པ་དང་། བྱིས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།
འདྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་མཆན་མ་རྣམས་སྤང་བར་བྱའོ། །

1 རྟོ། རྟོ། མཆོ། + སོ་སོར་

2 ཅིག

3 རྟོ། མཆོ། + བ་

4 ལ་

དེའང་རི་རྒྱུད་དུ། ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ལས་ལོག་སྒྲིབ། །བྲག་པའི་ཐག་པས་
དམིགས་པ་ཡི། ཀ་བ་ལ་གདགས་རིམ་གྱིས་ནི། །ཤེས་རབ་ལྷགས་ལྷས་དབང་དུ་
བྱས། ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཙེ་མོར་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྡོ་རྗེ་སྤྱི་
ནི་སྤྱི་ཙེ་མོར་བསྟོམ་པ་བརྟན་པར་གྱུར་ན་བདེ་བའི་རེག་པའི་མཆོན་མ་སྟེ། བདེ་
བའི་རྒྱུ་འེ་རེག་པ་ཡིན་པས་ན་བདེ་བའི་རེག་པའོ། །རྡོ་རྗེ་སྤྱི་ཙེ་ཡོད་ན་བདེ་བ་ལ་
རེག་པས་ན་རྡོ་རྗེ་སྤྱི་ཙེ་མོ་བདེ་བ་ལ་རེག་པ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་སྤྱི་ཙེ་ནི་བདེ་བའི་རེག་པ་དེ་ལས་
སེམས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འདི་རྒྱུད་སྟོན་ཉི་རྡོ་རྗེ་སྤྱི་ཙེ་བསྟོམས་པར་འགྱུར་ན།
སྤྱི་ཙེ་ཙེ་མོ་འཕ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བདེ་བའི་རེག་པའི་མཆོན་མའི་ཁྱད་
པར་གང་གིས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་སེལ་བར་རུས་པའི་
ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་
བལ་བར་གྱུར་ན་ལུས་ལས་སྦྱ་རྩུང་བར་འགྱུར་ཉི། མི་མདོན་པར་བྱེད་རུས་པར་
འགྱུར་རོ། །ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་ནི་བདེ་ན་མྱོང་བར་འགྱུར་ལ་བདེ་བ་དང་ལྷན་
པས་ནི་སེམས་ཙེ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྡོ་རྗེ་སྤྱི་
ཙེ་བདེ་རེག་པའོ། །མཆོན་མ་གང་ཆེ་བྱུང་བ་ན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྡོ་རྗེ་སྤྱི་ཙེ་བསྟོམས་
པར་གྱུར་པ་ལས་གང་གི་ཆེ། ལུས་ཀྱི་འཕ་སེམས་ཀྱི་བདེ་བའི་རེག་པ་སྟེས་པར་
གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། མཆོན་མ་དེ་ནི་ཁྱབ་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ནམ་པར་སྟོ་ཞིང་བྱ་ཆེར་
གྱིས་ཤིག་པའོ། །སེམས་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་

"མཚམས་¹དཀར་པོ་འད་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་སེམས་སོ་སོར་སྒྲུང་བའི་རང་བཞིན་
དེ་ལ་སེམས་དེ་ཞེས་བྱའོ།

ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་བརྩ་རྣམས་སྤྱུང་བཏང་བར་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ནང་གི་མཚན་མ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བའི་རྒྱའི་རེག་པའི་བྱུང་
བར་ཏེ། དེ་ལ་འད་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལུས་
ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་བའི་རེག་པའི་མཚན་མ་དེས་བྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་
ཙམ་འདོད་པར་སེམས་བྱུང་ནས། །ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་བྱུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་དེ་ཙམ་འདོད་པར་བྱུང་བར་བྱ་བ་ནི། གནས་ཁང་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་
ཡུལ་ལ་སོགས་པར་སློབ་ནི་དེ་ཙམ་འདོད་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཅི་འདོད་པ་བྱུང་
བར་བྱས་པས་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་གཟུགས་སྤྱུང་
བའོ། །

ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུས་ནི་རྣལ་འབྱོར་
ལ་དབང་ཐོབ་པས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམས་སྤྱུང་དབང་བྱ་བའོ། །དེ་ནས་དེ་འདྲ་
བསྐྱུ་བ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་སོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུས་ནི་བྱུང་
བ་ལས་བཞུགས་བའོ། །བསྐྱུ་བ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟུལ་བའོ། །དེ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱུ་
བར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་གནས་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ་བྱུང་དང་
བྱུང་དང་བྱུང་གསུམ་ལ་སོགས་པར་འདོད་ཅིང་དེ་སྟོན་སྤྱིའི་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་དེ་སྟོན་
གྱི་བར་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། ། །སུ་མ་མཁྱེད་ལོ། །

1 ཐེ། སྐྱུ། མཚོ། མཚན་མ་

༡༡། །རྩོམ་ཆེ་དབྱེངས་ཀྱི་ས་ཆོག་གི་ཟིན་བྱིས་
རྩོམ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ཞི་བའི་གསོལ་གདབ་སོ་སོར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱས་པ་ལ་ཤར་ནས་བརྩམས་ཏེ།
ཅིག་ཅར་དུ་མཆོད་པ་བསང་སྦྱང་བྱིན་དབབ། དེ་ནས་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རིམ་པ་
བཞིན་སྟོང་གསུམ་མ། ཕྱི་སྒྲེག་ །ནང་སྒྲེག་ །མཆོན་བརྒྱས་བསྟོད་པ་ན། དབྱངས་སོ་
སོར་བྱ། ལྷག་རྒྱ་དང་དེལ་སྟབས་སྤྱན་མོང་དུ་བྱ། དེ་མ་བྱུབ་ན་ཤར་ནས་ཉེར་སྟོད་
དང་སྒྲེག་སོགས་བརྒྱད་བྱ། བསྟོད་པ་ཟེན་པ་དང་མཆོད་པ་ཤུལ་བ་ཤུལ་ས། དེ་ནས་ལངས་ཏེ་
དབུལ། བདག་གཞན་ནས་བཞེས་སུ་གསོལ་གྱི་བར་བཞོད། རིགས་བསྐྱུས་གཉིས་
ཡིན་ན་སྒྲོ་སོ་སོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་གསོལ་གདབ་བྱ།

གཞན་ལ་སྒྲོ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ལངས་ནས། དབྱངས་
རྒྱང་བ་གཉིས་གཉིས་བྱས་ནས་མཐར་ཆོགས་བཅད་ཐ་མ་ལ་ལན་གཉིས་བྱེད། དེ་
རྣམས་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཆེ་རིགས་ལྗེ་དེལ་སྟབས་དང་། ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཆེ་རྫོགས་
མཆོམས་སུ་དེལ་གསེལ་རེ། དབྱངས་ཀྱི་ཐོག་མ་བརྩམས་པ་ལ་དེལ་གསེལ་རེ།
མཐར་གཡས་སྟོན་འགྲོའི་གཞི་བཅའ་འཇམ་པོ་ལ་དེལ་གསེལ་རེ་དང་བཅས་པས་
དུས་མོ་གཡོན་བརྩམས་ནས། བྱ་རུ་སོགས་བཞོད་ནས་བཞི་གཞན་དུས་གཅིག་ཏུ་
དབུལ། རྒྱ་མས་སྒྲོར་ཕྱོགས་ནས་རིམ་པས་ལེན། དེ་ནས་ལངས་ནས་ཤར་དུ་
ཕྱོགས་བར་སྟོ་བྱང་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ། གཡས་སྟོན་འགྲོའི་གཞི་བཅའ་འཇམ་པོ་གར་

སྐྱོར་དང་བཅས་པའི་མཐར་མཉམ་པ་བྱས་ནས་ཕྱག་འཆའ་། དེ་ནས་ང་རྒྱལ་བ་བྱང་བ་ལ་རྟེན་པ་གཉིས་གཉིས་ཕྱོགས་རེ་རེར་བྱེད་པ་ལ། དང་པོ་རྣམས་ལ་བྲིལ་སྟབས། གཉིས་པ་རྣམས་ལ། རྟོན་སེམས་རིན་ཆེན་ཆོས་རབ་ལས་རབ་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་ཞེས་སྒྲ་མ་བཞེད། རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གཡས་རོལ་དང་ལག་པ་རྣམས་སྤང་དང་། རྟོན་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་སྟེ་ཤར་དུ་ལོ། །གསུམ་པ་གཡས་རོལ་དང་། རྟོན་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན། བཞི་པ་ལ་གཡོན་བརྒྱུད་དང་ལག་པ་རྩུ་མཛད་དེ་སྟོ་དུ་ལོ། །ལ་བ་ལ་ས་བོ་¹དང་ཆོས་རབ་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ཏེ་ལུབ་དུ་ལོ། །ཕྱག་པ་ལ་སྒྲུབ་པོ་དང་། རིན་ཆེན་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ཏེ་བྱང་དུ་ལོ། །བདུན་པ་ནི་གཉིས་པ་ལྟར་དང་། བརྒྱུད་པ་ལ་གཡོན་བརྒྱུད་དང་། ལག་པ་རྟོན་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ཏེ་ཤར་དུ་བལྟས་ལ་བྱལ། ཞེས་གཞན་དག་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་མིག་རྟེན་གྱིས་བརྒྱལ། དཀྱིལ་འཁོར་འདེགས། གནས་གཞི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ། རྟོན་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ལ་གནས་པས་བལྟ། དེ་ནས་རྟེན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་སྤང་བ་ལྟར་བྱས་ནས། རྩུ་བཞི་པའི་སྟགས་དང་། ལྷ་ཆོགས་རྩོམ་འགྲོས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ལ། རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་ནས་སྤྱད་གི་བར་སྤྱ་ཆོགས་རྩོམ་འགྲོས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ལ། ཅེས་བཞེད།

དེ་ནི་རྒྱལ་པ་ལ་འདུག་གོས་ལ། འཁྱེད་པོ་ལྟར་ན། དེ་ནས་མེ་ལྟར་འབར་བར་བསྐྱེད། ཁོ་བོ་སྤྱན་འཛེན་དང་། བསྟོད་པ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་ས་གཞི་མའི་དབྱངས་བྱས་ནས། རིམ་བཞིན་སྤྱན་འཛེན་དང་། རིགས་ལྷའི་བྲིལ་གསེལ་བྱ། བསྐྱལ་བ་མེ་ལྟར་ལ། གདུག་པ་སྟགས་ཅན་གྱི་འགྲོས་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར་ས་གཞི་མ་ལ། རང་གི་

1 རྩུ་སྤྱན་མཆོ། ག

དབངས་ལྟར་ན། ས་ཆོག་གར་བྱ། ཉི་མའོད་སྟོང་མ་བྱེད་ན། རྩི་ལ་བྲིལ་གསེལ་དང་།
ཆོག་འགོ་ལ་འང་དེ་བྱ། དེ་ནས་འདེགས་འདོག་གི་མཆམས་དང་བསྟུན་ལ། དེགས་
ལྗེའི་བྲིལ་གསེལ་བྱས་ནས་མཐར་རྩི་དང་པོ་གསུམ་ལ། གཡས་སུ་འགོ་བ་དང་། བྱི་
མ་བཞི་ལ་གཡོན་དུ་འགོ་བ་བྱ། ས་ཆོག་ལྟར་གར་བྱེད་ན། དང་པོར་རྩི་མཐོང་། དེ་
ནས་མདའ་གཞུ། དེ་ནས་རལ་ལྷགས། དེ་ནས་རྡོར་ཞགས་བྱ། རྒྱུ་བ་རེ་རེའི་ཆོག་
བར་སྤྲུལ་ལ་མི་འདེགས་བར་དབངས་ཀྱི་འདེགས་མཆམས་ལ་གཡས་གཡོན་དུ་
གདབ་པོ། དེ་ནས་བཀའ་བསྐྱོད་དང་པོའི་ཆོག་བགོགས་སྟོན་དང་བཅས་བ་བྱ། དེ་
ནས་བསྟུན་བསྐྱེད་བཅེངས་གསུམ་ནས་གྱུར་ཀྱི་བར་བྱ། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆོ་གའི་རིམ་བཤར་བསང་ཚུའི་བར་དུ་བྱ་སྟེ་ས་ཆོག་གོ།

བསྟུས་བ་ནི། སྟུན་འཕྲེན་སོགས་དབངས་དང་བྲལ་བའོ། །རྒྱས་བ་ནི།
འགོས་ཀྱི་འཕྲོ་ནས། སྟོང་གསུམ་མའི་ཉེར་སྟོང་། གཞི་བཅའ་མེད་བ་གཞན་“སྟེག་
སོགས་དང་འབྲ་བ་གཅིག་དང་། སྟེག་སོགས། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་རིགས་ཀྱི་མཆོན་བརྒྱ་
ཅ་ལ། སེམས་དཔའི་བྱི་འགོས་དང་དབངས་བྱས་ནས་བསྟོན། འདིར་མཆོད་སྦྱིན་མི་
བྱེད། བྱུ་ན་སྟོན་དང་དབྱས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཕྱོགས་མདོག་གི་གོས་ཁྱོན་ཉེ།
སྟོབ་དཔོན་རྣམས་སྤྲུལ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱང་རོ། །དེ་ནས་གསོལ་གདབ་ལ། ཕྱོགས་
སོ་སོ་ནས་དབངས་རེ་དང་། ཆོགས་བཅད་མ་གཉིས་གཉིས་བྱ། དབངས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་
དང་པོ་གསུམ་ལ་རིགས་ལྗེའི་བྲིལ་སྟབས། ཐ་མ་ལ་གར་བསྐྱོར་ནས་རྣམ་སྟངས་གི་
ཕྱག་ཆེན་བཅའ། འདིར་མཐུལ་འབྱུལ་བ་མེད། གསོལ་གདབ་འོག་མ་ལ་དབངས་

1 ཟླ་ ཟླ། མཆོ། ཟླག།

འབའ་ཞིག་གྱེད། ཕྱག་རྒྱ་སོ་སོ་དེ་མེན་པ་མི་གྱེད། ཁྱོ་བོ་བཅས་ནས་ཟེལ་གཞོན་གྱི་
འགྲོས་ཟེན་པ་དང་། མ་རུངས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་བརྗོད་དེ། །རྒྱ་བཀྲེག་པའི་ཆེ་སྟོན་
ལ་གཞི་བཅའ་བྲག་པོ་དེ་ལ་གསེལ་དང་བཅས་པས་གཡོན་བརྒྱུངས་བྱས་ནས།
འཕར་ཐེབ་རེ་ལ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་བཟང་ལ་གར་བསྐྱོར་ནས་ཕྱག་ཆེན་འཆའ།
ཞལ་བཞི་པ་ལ་སྟོན་ལ་དེ་ལ་གསེལ་གཅིག། རིགས་ལྡེའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆའ་བའི་ཆོག་
རྒྱུ་གཉིས་ཆོན་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་དུ་བལྟས་ནས། དང་པོ་ལ་རིགས་ལྡེའི་དེ་ལ་སྤྲུགས།
གཉིས་པ་ལ་གར་བསྐྱོར་ནས་ཕྱག་ཆེན་གྱེད་དོ། །

གནས་གཞི་བྱིན་རྒྱལ་ཟེན་པ་དང་། རྒྱུ་པ་བྱིན་རྒྱལ་ཟེན་པ་དང་འགྲོས་སྤར་
ལྟར་བྱས་ནས། གཞི་བཅའ་བྲག་པོ་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་གསེལ་དང་བཅས་པའི་གཡོན་
བརྒྱུང་དང་རྒྱ་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་ནས་ཁྱོ་བོའི་ལྟ་བུས་བལྟ། ཁྱོ་བོ་ཉིད་བྲག་ལ་
སྟོན་ལ་དེ་ལ་གསེལ་རེ། སྤྲུགས་དབྱངས་ལ་དེ་ལ་གསེལ་མེད། མེ་ཉོག་འབྲུལ་བའི་
རྒྱུ་པ་ཐ་མ་ལ་གར་བསྐྱོར་ནས་མེ་ཉོག་ནས་གཞི་བཅའ་འཇམ་པོས་གཡས་རོལ་བྱ།
ཁྱོ་བོའི་བསྟོད་པ་ལ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་འགྲོས་ལྟར་གྱེད་ན་རྩ་མི་བརྒྱུད། རྩ་བརྒྱུད་
གྱེད་ན། དང་པོ་བསྟོད་ཙམ་ན་ཆེ་བ་གསུམ། ཞན་བ་གསུམ། ཡང་ཆེ་བ་གསུམ་སྟེ་
གསུམ་བརྟེན་བྱ། དེ་ནས་གར་མའི་འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ན། རེ་རྒྱུང་ལ་སོང་བ་ན།
གསུམ་མམ་ལྟ་སོགས་བརྒྱུད་ཞིང་། རྩ་བརྒྱུད་བ་རྣམས་རྒྱུང་བ་བསྟོལ་ཞིང་། འགྲོའང་
ཕྱོགས་སུ་སླེབ་པ་ན་དབྱངས་དང་། རིགས་ལྡེའི་དེ་ལ་སྤྲུགས་བྱ། ཡང་གསུམ་
བརྟེན། དེ་ནས་འགྲོ་བ་སྟེ་གྱེད། །

དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འགྲོ་བོར་དེ་ལ་གསེལ་མེད། སྤྲུགས་དབྱངས་ལ་གཡས་

གཡོན་དུ་འབྱེར་བ་ནམས་ལ། གཡམས་སུ་བཅས་ནས་གཡོན་དུ་འབྱེར་བ་ནས་བྱིས་
གསེལ་རེ་བྱེད། སུ་ཁ་ཤེ་ག་ཤར་བར་བྱེད། རྟོ་རྟོ་འཛིགས་བྱེད་ལ་སྤྲུགས་དབྱངས་
ཀྱི་ཆེ་གཡམས་སྒྲོར་དུ་བསྒྲོར་ནས་ལུས་སྒྱུར་བ་ནའང་གཡམས་བསྒྲོར་དུ་བསྒྱུར་བས་
ཁ་ནང་དུ་བཟླ། ལྟོ་ནས་ལུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ན། གཡོན་སྟོན་འགྲོ་ཐོག་མར་བྱེད་དེ། དེ་
བྱེད་བ་ན། ཁ་ཕྱིར་བཟླ། གཡམས་སྟོན་འགྲོས་འགྲོ་བ་ན། སྟོན་ལ་ཁ་ནང་དུ་སྟེ། གཉིས་
ལ་མཐར་དང་པོའི་ཁ་བཟླ་ལུགས་ལས་ལོག་པ་རེ་དགོས། “སོ་ལོ།¹ ཕྱག་རྒྱའི་
སྤྲུགས་དབྱངས་ལ། དང་པོ་མདུན་མས་པར་ལ་འཐེན་ཕྱག་རྒྱ་བྱིན་པ་དང་སྟོབ་
དཔོན་དབྱས་སུ་སྤར་བྱ་བསྒྱུབ། སྟོབ་མ་ནམས་ཀྱིས་མཐའ་བསྒྲོར་ཅིང་འཛ་བ་
བསྒྲངས། བསྒྱལ་ལོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆེ་རྟོ་རྟོ་གཡོན་ནས་གཡམས་སུ་འབྱེར་བར་བྱེད་དེ།
སྤྲུགས་དབྱངས་ཀྱི་ཆེ་རྟོར་བ་བསྟོལ་ཞིང་འགྲོ།

དེ་ནས་དབྱས་སུ་གཡམས་སྟོན་འགྲོའི་གཞི་བཅའ། དྲག་པོས་རྩྭ་དང་བྱིས་
གསེལ་རེའང་བྱས། རྩྭ་རྩྭ་ཞེས་བརྗོད་བ་དང་། རྟོར་བ་གཡམས་པ་མདུན་དུ་བྱད་བྱད་
གདབ་ནས། དུས་མོ་གཡོན་པ་བཙུགས་ནས་སྤར་བྱ་གདབ། དེ་ནས་ས་ཆོག་བཞིན་
ནས། ཡང་ན་སྤར་བྱ་ནམས་དཀྱུས་གཅིག་ལ་གདབ་བོ། ། ། །བཏ་ཞིས། །

1 ཐེ། སྤྱུ། མཆོ། མའི་

༡༡། རྟོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་འཁོར་ལྷུང་གི་བསྟེན་པའི་རིམ་
 བ་སོགས་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་བྱིས་སུ་
 གནང་བ་བརྒྱགས་སོ། །

༡༢། རྟོར་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷག་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི། དཀྱིལ་ཚོག་ལྷུང་ཡིན་ལ།
 འཁོར་ལྷུང་གི་བསྟེན་པའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོར་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་པའི་སར་སློབ་
 དཔོན་ཤར་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྟོགས་པར་བྱས་ནས། ཆ་གསུམ་འབྲིང་པོ་བཏང་
 ཟེ། དེའང་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གང་རུང་ལ་གནས་སོ། དེ་ལ་ཁོ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི།
 བང་ཁྱུས་ནས་གོ་བགོ་བའི་བར་རོ། །

རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ལྟར་ནི། སྒྲིང་གའི་བདག་འཇུག་དང་པོར་གཞི་ལུས་ལ་
 རྟོར་སེམས་གཅིག་ལུ་བསྐྱབས། དེ་ལ་སྐྱབ་ཆེན་བརྒྱུག་ནས་གཞི་བྱིན་རྣོབ་པ་ལ་
 སོགས་དང་། རྟོར་སེམས་དང་སྐྱབ་ཆེན་ལ་རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་
 འདེབས་པ་ཙམ་བྱེད། གཞན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བའོ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་
 ནི་དཀྱིལ་ཚོག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། གཞི་ལུས་དང་། ལྷེ་ལག་བྱིན་བརྒྱབ་ཀྱི་གོང་
 ཏུ་རྟོར་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱུང་པར་དེར་འདིས་ལྷ་བསྟེན་ལའང་རྣལ་འབྱོར་
 གསུམ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་དག་མ་གྲུབ་ཡང་རུང་ཟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གི་དབྱུས་སུ་
 བྱིའི་ཐིག་ལེ་མེ་ཏོག་དང་བཙས་པ་དགོད། དེའི་མདུན་ཏུ་ཆོས་ལུང་གཡས་ནས་
 བརྒྱུས་པའི་ཉེར་སྟོན་ཆར་གཅིག་བཤམ། དེའི་ཕྱིར་གཏོར་རྒྱུང་གཅིག་བཤམ།

ཆོས་བྱའི་གཡོན་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ། ཡུངས་ཀར་སྟགས་ལྔ་བཤམ་མོ། །དེ་ནས་
མཆོད་པ་བསངས་སྤྱད་བྱིན་བརྒྱབ་བྱས་ནས་སྤྱབས་འགོ་སྟགས་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། ཁོ་
པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་བྱས་ལ། གཏོར་མ་བསངས་སྤྱདས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྟགས་རྒྱས་མཆོད། སྤྱན་འབྲེན་གྱི་བྱིས་གསེལ་ལྟར་བྱས་ནས།
ས་ལ་རྒྱ་བ་སྟགས་ལན་གསུམ་བྱ། དེ་ནས་ལངས་ཏེ། ཡུངས་ཀར་སྟགས་ལྔ་
གཡས་པས་སྦངས་ནས་དབང་ལྡན་ནས་བརྩམས་པའི་གཡས་བསྐྱོར་བྱ་ཞིང་གཏོན་
འབྲེན་གྱི་སྟགས་བརྗོད་ལ་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གཏོར། བ་བྱུང་དང་བྱི་བཟང་གིས་
གཏོར་རྗེས་སུ་སྟགས་བྱ་ལ་ཕྱེ་མ་མེད་པར་བྱལ། །དེ་ནས་དབྱས་དང་དབང་ལྡན་
སྟགས་བྱ་བཞིར་རིན་པོ་ཆེ་བརྟུང་ཏེ་ས་སྤྱད་བཤོ། །ས་བཟུང་བ་ལ་དཔལ་དང་
བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། ས་བྱིན་ཆུབ་དང་། ལྷ་འབྱོན་པ་དང་ས་རྟོ་རྗེར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རྒྱན་དང་རྟེན་དང་མཆོད་རྗེས་གྱིས་ས་བཟུང་བ་དང་། དབང་ལྡན་ནས་བརྩམས་
པའི་བའི་རྒྱས་ཆག་ཆག་གདབ་པར་བྱ།

དེ་ནས་རྟོར་བྱིས་སྟགས། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སོང་། ཁ་ཤར་དུ་
སྟོགས། ཅོག་བྱར་འདུག་སྟེ། གཡོན་དཀྱར་བརྟེན། གཡས་སྟགས་ཀར་བཞག་པའི་
ཕྱག་ཆེན་བཅའ། དེའི་སྟགས་གཅིག་བརྒྱ། གཡས་པ་རྟོ་རྗེ་ཅེ་གསུམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
བྱས་པ་ས་ལ་གཏུགས་ནས་སྟགས་དང་ཡིག་བརྒྱ་ལན་བདུན་བརྒྱས་ནས། ས་
སྟོགས་འདིར་རྟོར་དབྱེངས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་འབྲི་བར་བཤོ། །ཞེས་བརྗོད་དེ་ས་
བཟུང་བཤོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་དེ་ཉིད་དམ། ཞག་གིས་ཆོད་ན་སངས་ལྔ་བར་སྟགས་བྱའི་
དབྱས་དང་། སྟོ་སོ་སོར་སྟོའི་སྟོབ་དཔོན་དང་བཅས་པའི་གདན་བཤམ། དེ་དག་རེ་

རེའི་མདུན་དུ་འདུ་ཉེར་སྤྱོད་ཆང་བརྗོད་ཀྱི་ལ་དང་བཅས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་
མདུན་དུ་དྲུང་ཆོས་སུ་བྱི་ཞེས་པའི་བསང་ཚུ་འཐོར་ཡབ་དང་བཅས་པ་བཤམ་
མོ། །མལ་ནས་ལངས་པ་ན། སྤང་སོགས་གྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ལ་བྱལ་བ། སྤྱབ་ཁང་གི་
ཕྱིར་སོང་སྟེ། ཁྱས་ཚུས་གཞོད་སྤྱོད་གྱི་སྤྲལས་རྒྱས་བསངས། དེ་ཉིད་བརྗོད་ཅིང་
ཁྱས་བ། དེ་ཆེ་བྱ་བུ་ལ་གྱི་དུད་པས་མཐའ་སྐྱོར་ནས་བདུག་ཅིང་རོལ་མོ་བྲག་པོ་བ།
དེ་ནས་ཙོག་བྱར་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་"འཕོང་ཆོས་བཞག་ལ་བསྟན། གཡོན་རྩི་རྩ་
ཚུར་དུ་ཚུ་སྤྲལ་ལ་གཡམས་པས་དེ་ནས་སྤངས་ཏེ། ཁ་སྤྲོ་མིག་ན། ཁ་ལག་མགོ་ཉེ་བ་
དུ་བྱབས་ནས་གཡོན་པའི་ཚུ་ལ་དུབ་གསུམ་བྱས་ཏེ། ཁ་ཚུར་དེའི་མ་མཐའ་གཡོན་
པ་དང་། ཡ་མཐའ་གཡམས་པའི་ཁའི་བྲ། ཕྱི་དེ་ནས་སྤྱོད་བ་བཅད། སྤྱབ་ཕྱོགས་དང་
བཅས་པ་སྤོས་དུད་གྱི་སྤྲ་བསངས་ཏེ་ནང་དུ་འོངས་པ་དང་། རང་རང་གི་གདན་གྱི་
མདུན་དུ་མཉམ་པའི་སྤྲབས་གྱིས་ལངས་ནས། ཁྱོ་བའི་ཁ་ཚུར་གྱིས་གཡོན་གཡམས་
སུ་ལུས་བསྐྱོར་ནས་དབང་ལྡན་མཐོང་བའི་བར་བཞུགས། །

དེ་ནས་ཁང་བ་སྟན་གོས་རྒྱན་དང་བཅས་པ་བསངས་ནས་གོས་སོགས་
བཞོ། །ས་མ་ཡ་སྤྱི་ཞེས་པས་གདན་ལ་བསྟན་བསང་ཚུ་ལ་གཞོད་སྤྱོད་གྱི་ལས་རྒྱས་
གཏུགས་ནས་དེའི་སྤྲལས་བདུན་དང་། ཅེ་མའི་སྤྲལས་རྒྱས་གཏུགས་ནས་བདུན་
བཟུལ། དེ་ཉིད་གྱི་ཆེ་སློབ་མ་རེད་བྱའི་དུད་པས་བདུག །དེ་ནས་ཚུ་གཏོར་ལ་ཤར་
ནས་དབྱངས་བྱ་བའམ། མེད་ན་རང་གིས་བརྗོད་ནས། ཚེ་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་རྩ་ལྔ་
དང་། གཞོད་སྤྱོད་ཅེ་མའི་སྤྲལས་གྱིས་བསང་བ་ནས་སྤྱལ་པའི་བར་བ། དེ་ནས་ལྟོ་
ནས་མཆོང་བ་བྱེན་རྒྱབས་གྱི་དབྱངས། རང་རང་གི་སོ་སོའི་སྤྲལས་རྒྱས་ལན་

གསུམ་གསུམ་དུ་བྱིན་དབབ། དེ་ནས་གར་བསྐྱོར་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ལ་ལ་མེ་ཏོག་དབུལ་ལ།
གཡོན་སྟེང་གཡས་ལོག་ཏུ་བསྐྱོལ་ཏེ་སྒངས་ནས། གཡོན་དཀྱུར་བརྟེན། གཡས་པས་
གསོར་བ་སོགས་བྱས་ལ་རྩྱུ་ལས་རྡོར་སེམས་སུ་བསྐྱེད། ལྷ་བ་ལས་རྡོ་རྗེར་བཟུ།
རྡོ་རྗེ་བྱིན་ཆུབས་ཀྱི་དབྱངས་ལུབ་ནས་བྲ། དེ་ནས་རིལ་བུ་ལག་པ་གཡོན་པའི་
མཐེལ་དུ་བཞག་ནས། ཨ་ལས་རྡོ་རྗེ་བསྐྱེམས་མར་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱས་ནས་བྱིན་
གྱིས་བཟུབ་པའི་དབྱངས་བྱང་ནས་བྲ། ལྷ་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་བརྗོད་པ་ན་ཅུང་ཟད་
དགོ་ལ། མིད་པ་ནས་ཞེ་ནའི་བར་དུ། རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་དང་རིལ་བུའི་ཞལ་སྐྱར་བ་བཟུང་།
འདི་ལྟར་ནས་གར་བསྐྱོར་ཆོག་ཐ་མའི་ཆེ་རྡོར་སེམས་ཀྱི་བྲག་ཆེན་བྱས་ནས་ཅུང་
ཟད་དགོ་ལ་ཏེ། ལེན་པའི་ལག་སྐྱངས་ཀྱིས་བཞག་གོ། དེ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
སོགས་ནས་གོ་བགོ་བའི་བར་བྱའོ། །ཨོ་བཟླ་མ་རྩྱ་ཤོ་རྩ་རྩ་ཇ་ས་པ་རི་ལྷ་ར་བཟླ་ས་
ལྷ་རྩེ་ཞེས་པ་གཅིག་ལ་རྡོ་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་བྲག་རྩ་བྱས་ནས་སེ་གོལ་གསུམ་གཏོགས།
སྐྱེན་བྱངས་པ་དང་། ཨོ་བཟླ་མ་རྩྱ་ཤོ་རྩ་རྩ་ཇ་ས་པ་རི་ལྷ་ར་ཨེ་ཅེ་ཏེ། བཟླ་ཅ་རྩ་ལྷ་
ས་ན་ཏིའི་ཏུ་སྐྱེན། ཞེས་པ་དང་། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐེ་བོང་དང་། མཐེལ་ཆུང་སོ་
སོར་སྐྱར་ཏེ། བད་འདབ་ལྟར་བྱས་ལ་གདན་དབུལ། ཉེར་སྦྱོད་ཀྱིས་མཆོད། བསྟོད་
པ་ལ་རིགས་ལྟའི་རིལ་སྐྱབས་བྲ། དཀྱིལ་འཁོར་ས་གཞི་མའང་བརྗོད། རྡོར་རིལ་དང་
བཅས་པས་གནས་གཞི་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་བཞི་བསྐྱང་། དེ་ནས་གཡོན་རིལ་བུ་
བཞག་པའམ་བཅས་པ་གང་རུང་གིས་རྡོ་རྗེ་ལྷ་ཆུང་སྟེང་གར་བཞག་ནས་བསྐྱེན་
བསྐྱེད་ནས་ལུས་བཅེང་བའི་བར་བྱའོ། །ཏུ་ལུའི་བྲག་རྩ་ལ་བྱི་ལ་བསྐྱོར་བའི་བྲག་
ལེན་སྐྱང་ངོ། །

དེ་ནས་མཆོད་པ་བསང་བ་སོགས་དཀྱིལ་ཆོག་བཞིན་བྲ། དམིགས་བསལ་
མེད་པའི་མཆོད་པ་ལ་རང་གི་ལྷ་ཞེས་པ་མེ་རྟོག་སོག་པ་ལ་བྱེད་གསུངས། བརྩ་མུ་
གཅིག་ལ་ནང་བྱི་ཐང་ཀར་སེ་གོལ་གསུམ་བྱེད་པ་དང་། བརྩ་བརྩ་འི་དང་དབབ་པ་
བསྐྱ་བ་ནམས་དང་། ལྷ་བ་སྒྲོང་བ་སྤྲིག་པ་བྲལ་བ་ལ་གསུམ་གསུམ་བྱེད་པ་བྲག་
ལེན་ནོ། །ཆོགས་ཉེན་གྱི་སྤྲགས་ཆར་བ་དང་། ཡང་དོ་རྩི་བསྐྱ་བ་གཅིག་བྱེད། བྲག་
རྒྱ་ཆེན་སོ་ནམ་མཁའི་བྲོགས་ནས་བབ་ཅེས་པར། དེར་དུས་ནས་མཆོག་ཡིན་པའི་
བར་ལ་བྲག་ཆེན་གྱི་དེལ་གསེལ་ལྷ་བ་བྲས་ནས་ལྷ་ད་སོགས་ཀྱིས་བྲག་བྱེད། དེ་
ནས་ཡང་དེལ་གསེལ་སྤར་ལྷ་དང་། མ་ལུས་པ་ནས་གསོལ་གྱི་བར་ལན་གསུམ་
བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་རིམ་པ་བསྒྲོམས་ནས་བྲ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
བསྐྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཡིན་གྱི་བྲག་ཆེན་བཅེངས་ནས། གཞན་ཡི་གེ་རི་
ལྷ་བ་བཞིན་བརྩོད། བསྐྱ་བ་དང་པོའི་དུས་སུ་དམ་ཆོག་པའི་ནམ་སྤང་གི་སྤྲགས་ཀར་
རིགས་ལྷ་རེ་གཞི་མ་ལ་འདོག་བྲག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་འདེབས་པ་རྩ་བའི་ལྷ་ཉིད་དེ་
འོག་མ་ལའང་རོ། །

སྒོ་དབྱེ་བ་ན། ལྷ་མཛད་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་བཅས་ནས། ལྷ་ཞེས་བརྩོད་ནས། བདག་
ཉིད་སྒྲ་ཅིག་གིས་ལྷ་མཛད་དུ་གྱུར་ཅེས་བརྩོད། བྲག་རྒྱ་དབྱོལ་བ་ན། གནས་དེ་
དང་དེར་སེ་གོལ་གསུམ་གསུམ་བྲ་ཞིང་། སྤྲགས་སམ་སྤྲོང་པོའང་གསུམ་གསུམ་
བརྩོད། འདིའི་ཆེ་བྲག་རྒྱ་བཅོལ་བ་ཙམ་ཡིན། སེམས་མ་དོ་རྩི་སྤྲོ་བོར་བཅོལ་བ་
ན་གཤེགས་པ་ཡིན། བྲག་རྒྱ་བཅོལ་བ་ན་བཞི་ག་དང་། ལས་རྒྱས་འཁོལ་བ་ཡོད་
ཀྱང་འདི་དམ་རྒྱས་བྱེད། ལྷ་བསྐྱེན་གྱི་ཆོ། ལུས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀར།

འགྲོལ་བས་སེམས་མ་བཞིའང་འགྲོལ། འཁོར་སྐྱར་གྱི་བསྟེན་པའི་ཆེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ནམ་མཁར་བཞག་དགོས་པས་སེམས་མ་བཞི་མི་དགྲོལ། ཚི་ལེགས་སོ་ཞེས་སོགས་དོ་རྗེ་སྤང་བ་སོགས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་གནས་བཞི་བསྤང་བཟ་ཤིས་བསྐྱས་པ་ཞིག་བྱས་ནས། མཆུལ་དབུལ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྷ་བསྟེན་ལ་ཡིན་གྱི། བསྟེན་པ་གཞན་ལ་དཀྱིལ་ཆོག་གི་མཆུག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱའོ། །བསྟེན་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་ལ་གཞི་ལུས་གང་ཡིན་དང་། ཐ་མ་ལ་ལྷ་རེ་རེ་ནས་བསྟེན་པ་བྱ་ཞིང་འཁོར་སྐྱར་གྱི་བསྟེན་པ་ལ། དོར་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱའོ། །

གསོལ་གང་བ་གྱི་སྟོན་དུ་མཆོད་པ་བསང་སྤང་བྱས་ནས་བསྟོད་མཆོད། བསྟོད་པ་བྱེད་པ་དང་། མཆུལ་བཤམས་ཟིན་པ་སྤངས་ཏེ། ལངས་ནས་རིགས་ལྡེ་བྲིལ་སྐབས་བྱེད་དེ་ནས་གཡས་སྟོན་འགྲོའི་གཞི་བཅའ་འཇམ་པོ་བྲིལ་གསེལ་དང་བཅས་པ་བྱས་ལ། མཆུལ་དབུལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཤར་ནས་གཡས་སུ་བཅུམ་སྟེ་སྤངས། དེ་ནས་ལངས་ཏེ་སྟོ་བྱང་དུ་བསྒྲིག་ །གཡས་སྟོན་འགྲོའི་གཞི་བཅའ་འཇམ་པོའི་གར་བསྐྱོར་བའི་མཐར་མཉམ་པ་བྱས་ལ། ང་རྒྱལ་བཟུང་། དེ་ནས་གཞུང་རྟེན་དང་དཀྱིལ་ཆོག་ལྟར་ན། དབུས་སུ་བསྐྱད་ནས་གནས་གཞི་བྱིན་རྒྱལ་བ་གྱི་བར་བྱ། དེ་ནས་ལངས་ནས་དབང་ལྡན་ནས་གཡོན་གཡས་སུ་བསྐྱོར་བ་ན། ལྟང་བ་མཉམ་པ་དང་ལུས་བསྐྱོར་བྱ། འགྲོས་བྱེད། བསྐྱས་པ་ལས་མི་བྱེད་ན། འདིར་ཁྲོ་བོ་བསྐྱོམ་པ་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བར་ལ། ཁ་ཤར་དུ་སྟོགས་ནས་ལངས་ཏེ་བྱ། ལངས་ནས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་རྒྱས་པ་ལའང་སྟེ། བྱད་པར་ནི་དེར་ཁྲོ་བོ་བསྐྱོམ་པ་མི་དགོས་

སོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དབུས་སུ་བསྐྱད། ཡུར་བུ་རྣམས་མཉུན་དུ་སློབ་དུ་ནས་སྒྲིག་
 བ་ལ་དབུས་དང་མཆོམས་སུ་མཁོར་བར་བརྟུགས་ལ། བསངས་སྤངས་ནས་བསྐྱེད་
 དེ། མཐའ་ཡས་ནི་སེར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་གཉིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་
 པའོ། །རྣམ་རྒྱལ་ནི་སློན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བརྒྱད་པ། དང་པོ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་
 རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་རྡོར་བྲིལ་ཐུགས་ཀ་དང་། དེ་ལོག་གཉིས་མདའ་གཞུ། དེ་
 ལོག་གཉིས་རྡོ་རྗེ་པར་བསྐྱམས་པ། གཡོན་བརྒྱུད་གི་སྐབས་ཀྱིས་དྲག་པོ་དང་གཡས་
 བསྐྱམ་པས་དབུ་མ་མནན་པ། འབར་བའི་སྤང་བའི་འོད་མདའ་བ། དེགས་ལྷ་དང་།
 རིན་ཆེན་དང་། བརྒྱ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་དར་དབྱངས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷན་པ།
 རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ། །སྤྱིན་སྤྱོད་ནི་ནག་པོ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཞི་ཞབས་
 དུག །གཡས་གཉིས་ན་རལ་གྱི་དང་། དབྱ་སྒྲ། གཡོན་གཉིས་ན་ཞགས་བ་དང་གཏུན་
 ཤིང་བསྐྱམས་པའོ། །

གསུམ་པོ་ཆེ་ནི་སློན་པོ་ཞལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་བཞད་པ། གཡས་
 གདངས་པ། གཡོན་ཆེམས་ཀྱིས་མ་མཆུ་མནན་པ། མི་བསྐྱོད་པའི་དབུ་རྒྱན་ཅན།
 ཕྱག་དྲག་གི་གཡས་རྡོ་རྗེ་པེ་ཅོན། རལ་གྱི་མདའ། གཡོན་སྤྲིགས་མཉུན་ཞགས་བ་
 དང་བཅས་པས་བྱ་མ་ཐོ་བ། གཞུ་འཛིན་པའོ། །རྒྱལ་བ་དམར་པོ་ཞལ་གསུམ་གྱི་
 དབུས་མ་བཞད། གཡས་ལྷགས་འབྲིལ། གཡོན་ཆེམས་ཀྱིས་མ་མཆུ་མནན་པ།
 ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་གཡས་རྡོ་རྗེ་དབྱག་ཐོ། ལྷགས་ལྷ། མདའ། གཡོན་སྤྲིགས་མཉུན་བྱ་
 མ། བརྒྱ་ཞགས་བ་གཞུ་འཛིན་པའོ། །འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་བ་དབྱུག་གཞུག་སོགས་བཞི་
 རྟེན་པའང་ཡོད། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དབུས་སུ་གྱི་ལྷ་ཡ་བགྲང་ཞིང་བསྐྱད། སྤྱབ་

གོགས་རྣམས་ཀྱིས་དོར་བྱིལ་སོགས། དོ་རྩེ་ལ་ཕུར་བ་འབྲིལ་བ་ལྟར་བྱ་ཞིང་དབྱངས་
བྱས་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱ། བསྐྱས་པ་ཟིན་པ་དང་། དབྱས་སུ་ཕུར་བྱ་འདེབས་སྐྱངས་བྱས་
ནས་དབང་ལྡན་གྱི་འཁྲིས་སུ་གདབ། དེ་ནས་དབང་ལྡན་ནས་མེ་སོགས་སུ་གདབ་སྟེ།
དེའང་གནས་དེ་དང་དེར་ཕུར་འབྲོས་ཀྱིས་ཕྱིན་ནས། གཡོན་སྡོན་འབྲོའི་གཞི་བཅའ་
བྲག་སོ་བྲིལ་གསེལ་དང་བཅས་པ་རེ་བྱས་ནས་སོ། །འདི་རྣམས་དམིགས་པ་ཅེས་
ལས་འདེབས་རྒྱ་མེད་ནའང་བྱ། ཕུར་བྱ་མཆོད་པ་འདི་པ་ལ་མེད་དོ། །བསང་ཚུའི་
བྱས་པ་ལས་མ་ཟིན་ན། སྤར་ལྟར་བྱག་རྒྱ་དཔྱོལ། སང་ནས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་སོ་བྱ་
སྟེ། དེའང་འདི་མན་ཆད་དུ། ས་¹་མཆོད་གཏོར་དང་། སྤང་བཟུང་གི་ཆོག་དང་།
བསང་ཚུ་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལན་ཅིག་གིས་ཆོག་པས་མཆོད་པ་བསང་སྤང་བྱིན་
བརྒྱབ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཟུང་བའི་བར་བདག་རྩོགས་བྱའོ། །ལྷ་སྟ་གོན་ལ་བསང་
སྤང་སྡོན་དུ་བཏང་སྟེ། དང་སྟོར་ལྟར་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱེད། དེ་ནས་
ལྷ་དང་རང་རང་གི་མདུན་གྱི་དབང་ལྡན་ནས་གཡམས་སུ་བཅུམས་པའི་བྲིའི་ཐིག་ལེ་
མེ་ཏོག་དང་བཅས་པ་སྤགས་ཀྱིས་བཀོད་ནས་ལྷ་རེ་རེ་ཞིང་བསྐྱེད། དེ་ཟིན་པ་དང་
མཐའ་མཆོད་པས་བྱ་བཞིར་བསྐྱོར། ལོག་སྐྱོར་བཏང་། གདན་ལ་འཁོད་ནས་དབྱུག་
པ་སོགས་བྱའོ། །གསུམ་པ་བསང་སྤང་ནས་པི་ལས་བརྒྱ་དང་། ཨ་ལས་ཁྲ་གདན་གྱི་
སྟེང་དུ་བྱས་པ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེད། ལྷ་གསུམ་དབྱས་སུ་དོར་སེམས།
གཡམས་སུ་གཞོད་སྟེན། གཡོན་དུ་མེ་ལྟར་འབར་བ་རྣམས་ཆོག་གསུམ་ལས་བསྐྱེད།
གཡོན་པའི་དམ་རྒྱ་ནི། དོ་རྩེ་མའི་བྱག་རྒྱ་དང་། སྤགས་ཀྱང་སྟན་མོང་བའོ། །

1 ཐེ། སྟེ། མཆོ། ལྟེ།

660

ལག་ཏུ་སྒྲགས་བརྗོད་ཅིང་གཏད་དོ། །

མཐར་ཐོག་མོ་བྱུན་མོང་དུ་དབུ་ལ། མོ་ཤིང་སྤང་སྤྱད་ཀྱི་ཤ་རྒྱུ་མས་ལ་གཞོན་
སྤྱིན་གྱི་སྒྲགས་གྱིས་བསང་། རང་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱང་བརྒྱའོ། །སྤང་སྤྱད་མདུད་
མཆོམས་སུ་གཡོན་པའི་མཐེབ་སྤྱིན་གྱིས་མཁན་ནས་གཡས་པ་ལས་ཚུས་དེར་
རེག་པ་ཞིག་བྱའོ། །ཀྱེ་བཞིན་བཟང་ཞེས་སོགས་སུ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒྲོན་ནས་
བྱལ་བྱེད་བཅུག་ནས་ནངས་པར་ཞེས་སོགས་བརྗོད་དགོས་པར་མཛོན་ནོ། །བྱལ་
རྒྱ་བཀོལ་བའི་མཐར། བཀྱ་ཤིས་རེ་བྱེད་པ་བྱལ་ལེན་ནོ། །དགྱིལ་འཁོར་འདེགས་
པའི་སྤོན་དུ་མཆོད་བསྟོད་བསྐྱུས་པ་ཞིག་བྱ་བྱུབ་ན་ཉེ་རེག་ནས་ཀྱང་རོ། །དེ་བར་དུ་
ཆོམ་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་མི་བཞིག་སྟེ། དེ་ནས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཐིག་སྤྱད་རྒྱུ་མས་
བསངས་སྤངས་ནས། ཆོ་ག་གསུམ་མཁ་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པོན་གྱི་ལྷའི་སྒྲགས་
ཀ་ནས་བྱང་བ་མ་གཏོགས། གཞན་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་
སོགས་མི་དགོས་སོ། །ཐིག་སྤྱད་རྒྱུ་མས་ཀྱང་བྱལ་ལེན་ལ་དབུས་དང་སྤྱོགས་བཞིར་
སྟོད་སོ་སོར་འགོད་ཀྱང་། རང་གི་ལག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་བཟུང་ནས་བསྐྱེད་ན་འཐད་
པར་སྤྱང་།

དེ་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྟོད་དུ་བཞག་ན་རིམ་པ་བཞིན་ལག་བསྟོགས་བྱས་
ནས། དེ་རེ་རེ་ནས་གཅིག་གིས་ཁྱེད་ཉེ། སྟོབ་མའི་ལག་ཏུ་གཏད། སྟོབ་དཔོན་བསྟེད་
ནས་སྒྲགས་གསུམ་སྤྱོད་སྤྱོགས་དང་བཅས་པས་བརྗོད་ལ་ལན་གསུམ་དང་། དེ་ནས་
འཁོར་སྤྱད་གྱི་སྒྲགས་བརྗོད་ཅིང་། མཉམ་པོར་སོར་བར་དུ་བསྐྱིམས་ནས་
གཅིག་བྱ། གཡས་པས་ཁྱི་བཟང་ལ་སྒྲགས་པའི་རས་གྱིས་ཐིག་སྤྱད་ལ་བྱལ་ཅིང་།

སྒྱུ་བཟོ་བྱེད་ཅིང་ལག་སྟོགས་བྱ། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་འཛུགས་པའི་ནང་དུ་
 བཞག་ནས་མཆོད། འཛིན་པའི་དོན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནང་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་།
 ཕྱི་བསྐྱེད་ཡིན། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསང་གཏོར་བྱ་བ་ནས་ལངས་ཏེ། རྩོམ་འཛིན་སྒྲོན་
 བ་དང་བཅས་པ་ཐོགས་ནས་བྲལ་གཉིས་སུ་སོང་ནས། རྩོམ་སྒྲོན་གི་ཕྱག་ཆེན་བཅས་
 རྩོམ་བསྐྱེད། སྒྲོན་ཕྱོགས་སྒྲོན་ལྟེ། ཐེག་ལྷ་གཏད་ཐིག་པ་དང་། ཤར་ལྷ་བྱང་པོར་
 ཕྱིན། རྩོམ་མེས་སུ་བསྐྱེད། ལྷ་གོན་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་ལྷ་ས་ཤར་ནས། ལྷ་ནས་
 བརྒྱད་ཀྱིས། ལྷ་བ་ནས་དབྱངས་དང་བཅས་པའི་གར་གྱིས་མཆོད། སྒྲོན་ཕྱོགས་
 "སྒྲོན་པའི་ཆོགས་བཅད་ལའང་བྲལ་ན་དབྱངས་བྱ། དེ་ནས་ཡིད་གིས་ཕྱག་སྐྱེད་སྐྱེད་
 བཟོ་བྱེད་བྱ་སྟེ། མིག་ཉི་མའང་བསྐྱེད་ནས་ཐིག་འདེབས་པ་ཕྱག་ལེན་ལ་སྒྲོན་ཞིང་།
 ཆོ་ག་དང་མི་མཐུན་པས་དབྱང་དོ། །འདེབས་པའི་ཆོ་གཡས་དོན་ལྟར་དང་བཅས་པའི་
 མཐེབ་གྲུང་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེད་ནས་བརྒྱད། དེ་ནས་འོག་ནས་ཁ་གྲུབ་དུ་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེད་
 དུ་གསུམ་གདབ། འོག་དུ་བསྐྱེད་ནས་ཆངས་ཐིག་གཉིས་དང་ཟུར་ཐིག་གཉིས་ལ་རེ་
 རེ་འཕྲུལ་གསུམ་གསུམ་ཅུ་ཐིག་རྩམས་ལ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་དུག་གདབ། ཐིག་སྒྲོན་གཡས་
 རྩོམ་བྱ། གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་དུ་མི་འགྲོ། སྒྲོན་དཔོན་ལ་རྒྱབ་བསྐྱེད་ནས་མི་འགྲོ་བ་
 ལ་བསྐྱེད་པོ། །གནས་སྐྱེ་མ་རྩམས་སྒྲོན་དཔོན་གྱི་སའོ། །ཕྱར་བྱ་དབྱང་བ་དང་སྐྱེད་
 རྩོམ་དགའ་བ་གཉིས་ཀ་འོག་དུ་བྱེད། རྩོམ་འཛིན་དང་བཅས་ནས་དོན་ལྟར་ཕྱགས་ཀྱིས་
 འཇུག་པས་ལྷ་བ་ནས་ལྷགས། དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མའི་ཤར་གྱི་སྒྲོན་བྱང་སར་སོང་
 གཡོན་བརྒྱུད་དང་སྒྲོན་མཆོད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ས་ཐོན་བཟོ་བྱེད་ནས་ཁོ་ཐོ་དོན་ལྟར་ཞེས་

1 རྩོ། སྒྲོ། མཆོ། སྐྱས་
 2 རྩོ། སྒྲོ། མཆོ། སྐྱས་

བརྗོད་ནས་མིག་སོགས་བསྐྱེད་པ་བྱས་ལ་གཡས་པས་བྱི་བཟང་སྒྲངས་ནས་སྒྲགས་
བརྗོད་ཅིང་ཤར་སྒོ་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་དབྱེ། དེ་ནས་ལྟ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དབྱེའོ།

དེ་ནས་དབྱས་དེར་བསྐྱད་ནས། ལིང་ཆེ་ལྷ་ལ་ཆོན་བཀོད། ས་བོན་གྲིས་པ་
བསངས་སྐྱུངས་ནས་སྒར་ལྷང་བསྐྱེད། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི་ཡི་གེ་རིམ་ལྷ་
བའོ། །སྒྲགས་གོང་མ་བསྐྱེད་པ་ན། རྟོན་བྱིལ་དང་བཅས་པའི་ཕྱག་རྒྱས་ས་བོན་བསུབ་
ཆོན་འབྲེས་ན་སྐྱོན་ཡོད་པས་རེ་རེ་ཞིང་མཛུབ་ཅེས་ཕྱི། དབྱས་མ་ཉིང་ནས་བྲ།
སྐྱོར་བའི་དུས་སུ་བདེན་པ་གང་གིས་སོགས་བརྗོད་ལ། རྒྱ་བརྗོད་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆོན་
རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཅའོ། །དེ་ནས་རྟོན་བྱིལ་དང་བཅས་ནས་འདོད་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
ལས་མཛུབ་མོ་གཉིས་ཀ་སྐྱམས་པའི་ཕྱག་རྒྱས་ཕྱར་བྱ་དངོས་མེད་ནའང་དབྱང་བའི་
ཚུལ་བྲ། དེ་ནས་ཅིག་པའི་ཕྱི་ནས་བརྒྱུམས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དགང་ངོ། །ཁ་ཅིག་
འདི་ནི་ཆོས་དབྱིངས་དག་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལྡིང་ཆོགས་བཅད་རེ་བཏོན་
བྱིལ་གསུལ་རེ་བྲས་ནས་འགོང་བའང་ཡོད། འདི་ཡང་ཕྱར་བྱ་མ་བཏབ་ཀྱང་བྱེད་པ་
ཕྱག་ལེན་ལ་སྤང་ངོ། །

རྟོ་རྗེ་བྲགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི། སྒྲགས་བརྗོད་རིམ་མོ་བཏེག་པའི་འོག་ནས་
འཇུལ་བར་མོས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་འདི་ལ་ཕྱག་རྒྱ་མེད་དོ། །ཐིག་སྐྱུད་སྐྱུབ་གྲོགས་ལ་
གཏོད་པ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ནའང་བྱེད་དགོས་པར་མངོན་
ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྲིས་ཟེན་པ་དང་ཡེ་ཐིག་ཉིང་མ་བཏབ་ཟེན་པའི་ཆེ་མཆོད་ནས་ཡེ་
ཤེས་པ་གཤེགས་པ་སོགས་བྲ། ཐིག་སྐྱུད་བསྐྱོགས་ནས་རྟོ་རྗེ་ལ་དབྱེའོ། །བྲི་བ་ཟེན་
ནས་མཐའ་རྣམས་བྲིས་བྲུག། །མེ་ཏོག་བཟམ། དེ་ནས་གཞོད་སྐྱིན་དང་ཅེ་མོའི་

སྤྲུགས་ཀྱིས་བསངས་ནས་དང་སྦྱོར་ལྟར་འབྱུང་བ་རིམ་བཞེགས་གཞུལ་ཡས་ཁང་
གདན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད། དེ་ནས་ལྷ་རེ་རེ་ནས་ཆོ་ག་རེ་རེ་ནས་བསམ། ཡང་ན་
གྲིས་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། འཕགས་པ་མཆོད་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱས་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རང་རང་གི་ས་བོན་དུ་གྱུར་དེ་ལས་
འོད་འཕྲོས་སོགས་ལས་རང་རང་གི་ཕྱག་ཆེན་ས་བོན་གྱིས་མཆོན་པར་གྱུར། དེ་
ལས་འོད་འཕྲོས་སོགས་ལས་རང་རང་གི་སྒྲིའི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་གྱུར་
བ་ནི་ཞེས་བྱས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་གསལ་གདབ། འདི་ལ་སོ་སོའི་སྤྱིང་པོ་བརྗོད་
པའམ། མིན་པ་གང་རུང་བྱ། དེ་ནས་བསྐྱེད་བཟང་གི་བར་ལ་དམ་ཆུས་བཏབ་ནས་
སྤྲོ་བོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དགུག་སོགས་བྱས་ལ། རང་རང་གི་སྤྱིང་པོས་བརྟན་པར་
བྱས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱི་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་གདབ་བོ། །དེ་ནས་མེ་ཏོག་སོགས་
མངས་ནས་སྒྲོར་བ་སོགས་བྱས་ཏེ། མེ་ཏོག་འབུལ་བ་ན་སྦྱོན་དབངས་དང་བཅས་
པས་བྱའོ། །སྒོ་དབྱེ་བ་ན་སྦྱབ་ཐོགས་དང་བཅས་པས་བྱས་ན་རང་རང་གི་ཆོ་ག་ཆང་
བས། དེའང་གཞི་བཅའ་འཇམ་པོ་བྲིལ་གསེལ་དང་བཅས་པས་མཐར་གཡོན་བརྒྱུང་
བྱས་ལ་རུབ་དང་བྱང་ཤར་སྟོ་ཤར་ནས་ཤར་དང་སྟོ་རུབ་བྱང་གིས་སྒོ་དབྱེ། དེ་ནས་
བསྒྲོར་ལ་གདན་ལ་འཁོད་པའམ། ཤར་སྒོ་ནས་ཕྱག་གཅིག་བྱའོ། །

དེ་ནས་གྲུབ་ན་ལྷ་སོ་བདུན་གྱི་ལྷ་བུམ་གང་བུམ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དོན་བཞི།
བསང་ཆུ་འཇུག་སྒོ་བསྐྱེད་བཟང་གསུམ་བསྐྱེད་པས་དོན་བདུན། དེའང་བསྐྱེད་བཟང་
ལ་སྒྲིའི་རིག་པ་ཅམ་བརྒྱ་བ་མ་གཏོགས་ལྷ་མི་བསྐྱེད་ཟེར། མ་གྲུབ་ན་བུམ་པ་བརྒྱ་
བྱས་པས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སམ། ཤར་ཕྱོགས་སམ། གང་བདེ་བར་བཞག །སྤར་ལྟར་

1 ལྷ་མཚོ། དཔེས རེ། ལོས།

ནས་འགོད་ཀྱི་བར་རོ། །མཆོད་པ་ལྷས་མཆོད་ཅེས་པ་གོང་དུ་སྒྲུབས་ཏེ། དེའང་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མཆོད་པའི་བར་བྱས་ནས་འཇུག་སྒོས་དབང་
བསྐྱེད། སེམས་མ་དོན་མ་འཆིང་བའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱས་ནས་སྒྲགས་ལྷ་བརྒྱུད་དེ།
དམ་གཞག་སྒྲར་ལྷར་བྱ། ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་འབབས་པའི་
དམ་རྒྱ་དང་ཨ་རྒྱ་དང་བརྒྱ་ཨ་བེ་ལ་བརྒྱུད། ཁོ་བོའི་ཁྱེའི་ཁྱེའི་སྤྱུ་བྱེད་པ་ན། དེའི་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲགས་བརྒྱུད། མེ་ཏོག་དོར་བ་ནས་དབབ་པ་བསྐྱེད་པའི་བར་སྤྱིང་གའི་
བདག་འཇུག་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱེད་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སློབ་
ཐད་དུ་དབང་སྤྲེགས་བྱ་བཞིན་སྒོ་གཅིག་པའི་དབྱས་སུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྒྲ་འདབ་མ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་བར་དོན་རྩི་དམར་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་དེའི་སྤྱིང་དུ་སེང་གའི་ཁྱིའི་སྤྱིང་དུ་པད་ཆའི་
གདན། དོར་སེམས་ཀྱི་སྒྲགས་དང་། དེའི་ཕྱག་ཆེན་གྱིས་དབང་སྤྲེགས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་
འཁོར་པར་གྱུར་ཅེས་བརྒྱུད་ནས། དེའི་དམ་རྒྱ་རང་ལ་གཏུགས་ལ། དོར་སེམས་སུ་
བསྐྱེད་པ་ནས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བར་བྱས་ཏེ། ས་མ་ཡ་ཨ། རྒྱ་གདན་རྣམས་གསལ་
གདན། དེ་ནས་ལྷ་ཉར་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲགས་བརྒྱུད་ལ། ལྷ་གསལ་གདན། དོན་རྩི་བསྐྱེད་པའི་
སྒྲགས་རྒྱས་སྐྱབ་ཆེན་གཞུག །སེམས་མ་བཞི་དང་དབྱིངས་སྤྱུག་མའི་སྒྲགས་རྒྱས་
གནས་བཞི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ཉར་སྤྱོད་དང་། སྤྲེག་སྤྲེགས་ཀྱིས་མཆོད། དོར་
སེམས་ཀྱི་སྤྱུ་དངོས་སམ་མེད་ན་དམ་རྒྱ་སྤྱི་བོར་བཞག །བཟ་ཤེས་རིང་མོ་བྱེད་པ་
ན་མེ་ཏོག་རེ་བདག་ལ་གཏོར། བསྐྱེད་པ་ན་བྱིལ་གསེལ་བྱ། ཙོད་པན་གྱི་ཆེ་དར་
དབྱངས་དང་། དེའང་སྒྲགས་རྒྱ་སྤྱོན་ལ་བྱས་ནས་དབྱ་རྒྱན་བཅིང་། གཞན་སྒྲགས་
ཀྱི་རྩིས་གནང་གི་བར་གོང་བཞིན་ནོ། །ལྷ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བསྐྱོམ་ཞེས་པའི་

པའི་དུས་སྟེ། ཉེར་སྤྱོད་རྣམས་མས་རིམ་ནས་གོང་མ་གོང་མར་བྱེད་ནས། གཏོར་
མར་སྒྲུག། ་དེ་ནས་མཆོད་ཡོན་བཟུང་ནས་གཏོར་མ་ལ་གཡམས་བསྐྱོར་གསུམ་རེ་རེ་
ལ་གཏོར་མར་དུམ་པ་རེ་སྒྲུག། ་མཐར་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་ལམ་ཕྱེ་བ་ན། གཏོར་མ་སྤྱེལ།
རོལ་མོ་བྲག་མོ་བྱའོ། ་དེ་ནས་ནང་དུ་འོང་བའི་སྐོར་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱུང་མཁན་གྱིས་
བསང་རྩལ་གཏོར། གྲུ་གྲུལ་གྱིས་བདུག། ་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱོར་བ་ཡོད་
ཡང་མ་བཤད་དོ། ་དེ་ནས་སློབ་མ་འཇུག་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྐོར་ལངས་
ནས་མཆོད་ཡོན་འབུལ། མཆོན་བརྒྱས་བསྟོད་ལ་བྱེད་གསེལ་དང་བཅས་པ་བྱས་
ནས། དུག་བྱས་ལ་གནང་བ་འོད་པ་ལན་གསུམ་བྱའོ། ་དེའི་རྒྱན་ལའམ་མིན་ན་སྒོ་
དེར་བྱེད་བྱ་ལན་ཅིག་གསེལ། ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གསོལ་བ་གདབ། དུག་ལེན་ལ་
སློབ་མ་འཆོག་པ་ན་བྱེད་དོ། ་

དེ་ནས་མཆུལ་ཕུལ་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པ་སོགས་བྱ། དུག་བཞི་མ་བྱུབ་ན་
སྒོ་དེ་དང་དེར་བྱིན་པ་ལ་དམིགས་པ་དུག་ལེན་ལ་བྱས་ན་ལེགས། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་
གདབ་པའི་ཆེ། སློབ་དཔོན་ཤར་སྐོར་སོང་ནས་བྱེད་གསེལ་དང་བཅས་པས་བྱེད་
དོ། ་རྫོང་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དམ་རྒྱས་རེག་ནས་དམིགས་པ་
སྤྱོད། ཉེར་སྤྱོད་ལྔས་མཆོད་པ་ན་སྟོན་ལྟར་རོ། ་སློབ་མས་ཡོན་གྱི་མཆོག་ཕུལ་
ཞེས་པར་མཆུལ་རེ་བྱེད། དམ་གཞག་དང་པོ་དང་། ཐལ་ལ་གནས་སྐྱར་པ་རྣམས་
སེམས་མ་རྩོལ་ཞེ་ཞེ་མའི་དམ་རྒྱ་སྤྱི་པོར་འཛོག། ་འདི་བརྩོལ་ཞེ་སྤྱི་པོར་འཛོག། ་འདི་ནི་
སོགས་ལ་ཁ་སྐྱར་བསྟན་སྟོང་ག་དང་། ཆོག་རྩོགས་མཆོམས་སུ་བྱེན་བསྟན་སྤྱི་
པོར་འཛོལ་བ་བྱེད། གལ་ཏེ་འཛོལ་བྱེན་བསྟན་སྟོང་གར་འཛོག། ་དམ་གཞག་ལ། རྫོང་

ཟིན་ཟིན་བཅས་ཀྱང་ཟིན་ཟིན་གསལ་བ་འདི་བའི་ཕྱགས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཅུ། སྐྱགས་གཉིས་ཀས་བརྗོད། གར་གར་
ལན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་དམ་རྒྱ་རེ་རེ་ནས་ལྷ་གར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་དེར་
དཔོན་ལ། བཞི་བཞིའི་བར་དུ་གོ་བགོ་བ་གཉིས་བྱ་བཞི་སློབ་མ་རེ་རེ་ནས་སོ། །པད་
འདབ་འདབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། མཐེ་བོང་དང་མཐེ་ལྷ་ཆུང་གཉིས་ཐད་ཀར་སྐྱར་ནས་སོར་
མོ་ལྷག་མ་རྣམས་གདངས་ནས་པད་འདབ་ལྷར་བྱས་པའོ། །མེ་ཏོག་འདོར་བ་ན་སློབ་
མོ་མཆོག་སོགས་ལ་དབྱངས་བྲ། ལྷ་སྟོན་པ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཉེན་དང་བཞེན་པ་
རྣམས་བསྟན་ཏོ། །སློབ་མ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་མཐུམ་རེ་འབྱུང་། དབང་
སྟེགས་ནི་ཤར་སྒྲིའི་ཕྱོགས་སུ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་བྲ། “ཆེ¹་རྒྱས་དབང་སྟེགས་ལ་བཞག་
པ་གོང་དུ་སྒྲངས། མཆོད་འབྱུང་སྟོན་གོན་ལྷར་རོ། །བཟ་ཤིས་རྒྱས་བསྐྱུས་དང་
དབྱངས་དང་བཅས་པ་ཅི་རིགས་སུ་བྲ། དེའི་ཆེ་མོ་མོ་མེད་པར་མེ་ཏོག་རེ་ལངས་
ནས་གཏོར། ལྷ་བྱས་དང་གང་བྱས་གཉིས་ནི་བྱས་པ་རྒྱས་ན་མེ་ཏོག་གང་ཕོག་གི་དེ་
གཉིས་གྱིས་བྲ་ལ། བསྐྱུས་པ་ཡིན་ན། མེ་ཏོག་གང་ཕོག་གི་ཕྱོགས་དེའི་བྱས་པ་
གཉིས་སོ། །

མེ་ཏོག་གང་ཕོག་གི་དམ་རྒྱས་གནས་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེད་པ་ན། རང་རང་
གི་སྒྲིང་པོ་ལ་ལྷ་རྩི་ཉིལ་སྐྱ་མི་བཏགས་པའི་བདག་རྩོགས་ལྷར་རོ། །སྟོན་གཡོགས་
སྟོན་གཡོགས་ནི་བྱང་ན་དམར་པོ་དང་། དེ་མིན་གང་རུང་རོ། །རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པན་
ནི་ཕྱོག་ལྷ་སྐྱེད་ལ། །གཤེགས་པ་ལ་མེ་ཏོག་ཕོག་ན་དེའི་ཁྱུ་ཆུང་གྱིས་དང་། གཞན་

ལ་ལོག་ན། རྩི་རྩི་ཁྱུ་ལྷན་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་མྱེད་བ་བྱས་ཏེ། སློབ་མས་ནི་ལེན་པའི་
གོང་དུ་རྩི་རྩི་ཐལ་མོ་བསྐྱར་བ་རེ་བྱའོ། །འདིའི་ཉེར་སྦྱོང་དང་སྤྲེག་སོགས་ལ་མཆོད་
བ་གསུང་དུ་བཤམ་བཤམ་སྤྲེག་སྤྲེག་བྱ་ལ་སློབ་དབྱེད་སྤྲེག་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་དུ་དབང་
བསྐྱར་བའི་སྤྲེག་སྤྲེག་ནི། ཉེར་བས་དང་བྱལ་བ་མདའ་ཡབ་བར་ཆང་བ་ཞིག་འདི། དེའི་
སྤྲེག་དུ་ཞིའམ། གཤུང་ལ་བད་ཆེ་བྱིས་བ་གོས་སམ་སྤྲེག་གིས་གཡོགས་བ་ལ་བྱུག་
ཆེན་རྒྱས་བཞག་ནས། བསྐྱེད་བ་སོགས་བྱ། སྤྲེག་ཆེན་འགོད་པ་ན། རེ་རེའི་གནས་
ཉེར་བརྒྱུད་དུ་རང་རང་གི་སྤྲེག་སྤྲེག་བརྒྱུད་ཅིང་དམ་རྒྱས་གཏུགས། རྩི་སྤྲེག་སྤྲེག་
བ་ཐམས་ཅད་སྤྲེག་སྤྲེག་གཅིག་དུ་སྦྱོང། ཉེར་སྦྱོང་དང་སྤྲེག་སོགས་ལ་དབྱེད་བྱ་
ཞིང་། བྱི་མ་ལ་གར་ཡང་བྱ། བཟ་གིས་ལའང་དབྱེད་སྤྲེག་བྱའོ། མཆོན་བརྒྱ་ཅས་
བསྐྱེད་པ་ན། སྐྱོར་སྤྲེག་ཡོད་ན་སེམས་དཔའི་བྱི་འགྲོས་བྱ་ཞིང་བསྐྱོར། མེད་ན་བྱི་
སྤྲེག་བྱ་ཞིང་བརྒྱུད། དེ་ནས་ལྷ་རེ་རེ་ཞིང་བྱམ་བ་གཉིས་གཉིས་གྱིས་དབང་བསྐྱར་
ནས་དབང་དོན་རེ་བཤད། རྩི་རྒྱ་ལ་གྱིས་བསྐྱར་བ་ན་འབྱུང་གཞུག། རྩི་དབང་
བརྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་སློབ་མ་རང་རང་གིས་བཅས་ནས་སྤྱི་བོར་འཛོག་པའང་ཡོད།
སྤྲེག་སྤྲེག་བརྒྱ་ཅ་གཉིས་ཀ་བརྒྱ། ཅོད་བཞུགས་གཏོགས་པའི་ཆས་འབྱུག་རྩི་སྤྲེག་
དབང་སྤྲེག་སྤྲེག་ལ་བཞག་པ་ན་བྱེད། གཞན་རྩི་སྤྲེག་འདིར་རེ་རེ་ནས་བྱའོ། །

ཆོགས་བཅད་བརྒྱུད་བ་ན་མིག་སྤྲེག་གིས་པར་ལ་འབྱེད། སྤྲེག་གི་ཆེ་ཆུང་
ལ་འབྱེད་བ་རེ་བྱེད། མེ་ལོང་སྤྲེག་བ་ན་རེག་བ་རེ་བྱས་ལ་བཟ། བྱི་སྤྲེག་ལ་གཏོག་
བ་ཉིད་མྱེད་སྤྲེག་གཏོག། མེ་ལོང་གཉིས་བ་སྤྲེག་བ་ན་རྩི་རྩི་དེའི་སྤྲེག་དུ་མྱེད་སྤྲེག་
སྤྲེག། འཁོར་ལོ་ལ་བདག་འབྱུག་གི་ཆེ་བྱུག་རྒྱ་རེ་དང་སྤྲེག་སྤྲེག་ཅམ་བྱེད། དུང་ལ་

སྐྱགས་ཙམ་དང་པོ་ཉི་ལ་ཆིགས་བཅད་ཙམ་བཟོད། རྩོམ་པོ་ལོ་སྐྱགས་ལ་
 སྐྱིན་ནས་ཁྱིམ་པ་སྟེར། མེད་ན་ཁོ་པོ་ལོ་ལ་ཕྱི་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་ཀྱང་འཆའ་བྱ་
 གཞུག། གཞུག་སྟེ། ཕུང་བསྟན་ཀྱི་ཆེ་སྟེ་སྐྱམ་སྐྱར་གྱི་ནས་ཀྱི་དེ་རེ་རེ་ནས་
 སོ། གཞུང་ས་བསྟོད་དེ་དག་གི་མཉུན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལོ། གསལ་དབང་བསྐྱར་
 བའི་པོར་དུ་སེམས་མ་རྩོམ་པོ་ལོ་མཛད་ནས་ཀྱང་འཆིང་དུ་བཅུག་ནས་ས་མ་ལ་ཕྱི་ཞེས་
 བཟོད་དུ་བཅུག། གཞུགས་ནས་ལྟ་རྒྱུ་སྐྱམས་ལ་གནས་པ་ལ། ལྟ་རྒྱུ་སྐྱམས་ལས་འོད་འཕྲོས་
 བས་པོག་སྟེ་གསྐྱིབ་དག་པར་སེམས་ཞེས་པའི་དམིགས་པ་སྟོན་པའང་ཡོད། དེ་
 བས་རྩོམ་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་སྐྱམས་ཀྱི་ཞེས་སྐྱགས་ཀྱི་ཆིགས་བཅད་དང་སྐྱགས་རྒྱུ་སྐྱམས་ཤིང་
 སྟེ། སྟེ་གསལ་པའང་ལན་རེ་མཛད། གཙོ་བོར་སྟེ་པོ་ལ་སྐྱགས་སྐྱང་བ་ནས་མཛད། འདིར་
 གསལ་གདབ་གཉིས་ཀ་ཡིད་ཀྱིས་ཡིན། སྟོན་དཔོན་ཀྱིས་སྟེ་པོ་ཅི་རིགས་ཤིག་
 བསྐྱམས་ནས་མེ་ཏོག་སྐྱངས་ཏེ། འདི་ནི་ཞེས་སྐྱགས་བཟོད་པའི་ཆེ་སྟེ་པོར་བཅུང་
 བས་གཏོད། མཛོད་ཅིག་གི་བར་ཁྱེས་སྟོན་ཆར་བཤད། རང་རང་གི་ལག་ཏུ་སྐྱིན་པ་
 བེ་རེ་རེ་ནས་བྱ་ལ། དེ་ནས་རང་རང་གི་སྟེ་པོར་བཅུང་བས་རྩོམ་སེམས་ཀྱི་སྐྱགས་
 འདི་ནས་བསྐྱོད། ཕྱག་ཀྱང་བཞེ་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། འདས་པ་དང་། སེམས་
 ཞེས་པ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའི་བར་ཀྱི་ཆིགས་བཅད་བཟོད་པ་ཙམ་གྱིས། དེ་ནས་ཁོ་དང་
 བས་འཕྱར་རྩོམ་པར་བཟོད་དོ། །

དེ་ནས་རང་དང་སློབ་མས་མཆོད་པ་ནས་འདིའི་བར་བསྟན་ནས་གྲ། བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོའང་བསྟན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཁ་སྤྱོདས་པར་ཐམ་

1 རྟེན་གྱི་མཆོད་པ་སོགས་པ་

2 རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

མོ་སྤྱང་ལ་བྱའོ། །དེའི་རྩིས་ཉིད་ལ་དངོས་བྱུང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱང་བཞིན་སྦྱིན་
ཞིང་དེའི་སྤྱགས་སློབ་མས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཆོ་བརྗོད་དེ། ཆོ་ག་
ནས་གཅིག་གི་བར་ལན་ཅིག་བྱ་ལ། ཆོགས་བཅད་འགྱུར་ཏེ་འདི་བར་འདི་ནས་
བརྗོད། ཆོགས་བཅད་གི་ཆོ་སེམས་མ་དོ་རྩིས་ཀྱི་དང་དོ་རྩིས་སྤྱང་གར་
གཞུགས་པ་གང་རུང་བྱ། དེ་ནས་སྦྱིན་སྤྱེག་བྱུང་ན་ཆོ་ག་ལྟར་དང་། མ་བྱུང་ན་དེའི་
འཕྲོ་ནས་དོ་རྩིས་གཞོན་སྦྱིན་བསྐྱས་པའི་ཆུས་སྦྱི་བོར་ཞེས་པ་ནས་སྤྱང་བའི་བར་བྱས་
ཏེ། དེའང་སྤྱང་སྦྱང་འཆིང་བ་ན། དོ་རྩིས་བའི་སྤྱགས་བསྐྱེ་ཞིང་། སློབ་མའི་མིང་
ནས་སློས་ཏེ། བགེགས་སོགས་ཞི་བའི་སློན་ལམ་བྱ། དེ་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ཕྱག་
བྱེད་དུ་བཅུག་ལ་རང་གནས་སུ་བཏང་ངོ་། །ཕྱི་རོལ་པ་གཏོང་བ་བསྐྱས་པས་བྱ་སྟེ།
གཏོང་ཚུ་ལ་སྤྱ་མ་རི་ལྟ་བུའོ། །མཆོད་ཡོན་སྤུལ་བའི་འོག་ཏུ་གཤེད་དམར་ནས་བྱུང་
བ་ལྟར་གསོལ་གདབ་ཆེན་མོ་བྱའོ། །ཁྱོད་གི་ཞེས་པ་ནས་མཆོད་ཡོན་སྤུལ་བའི་བར་
ཁ་ཅིག་ནི་བསྐྱད་ནས་བྱེད་ཁ་ཅིག་ལངས་ནས་ཤར་སྒྲོར་བྱིན་ཏེ་བྱེད་ཟེད། སེམས་
མ་དོ་རྩིས་མ་བཅིངས་པ་ནས་ལྟང་དགོས་ལ། དེའང་དོར་བྱིལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞིང་།
ཤར་སྒྲོར་ལངས་པ་དེ་ལ་གནས་ནས་སུ་དང་ཡིག་བརྒྱ་བཟང་ཞིང་སྒྲོར་བ་བྱ།
དེའི་ཆོ་རོལ་མོའང་བྱ། མཐར་ཤར་སྒྲོར་བྱིན་མི་བྱེད་གིས་སོགས་ལ་དབྱངས་བྱས་
ནས། མི་བཟང་ལྷུ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ནས་དོར་སེམས་གི་ཕྱག་ཆེན་བཅུལ། ཤར་རམ་
བྱུང་ནས་ཤར་དུ་བསྐྱས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་མཛོད་གི་བར་བརྗོད། དེ་ནས་
རྣམ་སྤྱང་གི་ཕྱག་ཆེན་བཅས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་ཤིག་གི་བར་བརྗོད་
དོ། །

དེ་ནས་རྟོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་བྱས་ལ། མདོར་ན་ནས་བསམ་བར་བྱའོའི་
བར་བརྟེན། དེ་ནས་གཡོན་བྱིས་བྱ་དང་བཅས་པའི་མེ་མོང་། གཡས་རྟོ་རྟེ་དང་
བཅས་པས་མཆན་མ་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ནས་ལག་པས་མ་སྟོགས་ན་ཕྱགས་མས་ཅིག་
པ་ལ་ཐོ་ཡེ་མི་ཡོང་བར་བྱས་ནས་ཁོར་ལུག་སོགས་ལ་སྟོ་བ་ལྷགས་ཀྱི། དེ་ཕྱགས་
ཀྱི་བསྐྱེད་བཟང་། བདུག་པ་མ། སྒྲིག་མོ། མི་བསྟོད་པ། གཙོ་ལའོར་ལྷ། སེམས་མ་རྟོ་
རྟེ་མའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་མ་རྟགས་མེ་མོང་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱུ། དེ་ནས་གཡས་སྟོར་དུ་
ཕྱོགས་གཞན་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱུའོ། །མཐར་གཙོ་བོའི་མཆན་མ་བསྐྱུས་
ལ་དུམ་ཞིག་རང་དང་འདོད་པའི་སྤྱི་བོར་བཀོད། དེ་ནས་དབྱུག་པའི་སྟེ་མོ་ལ་རྟོ་རྟེ་
བཏགས་པས། ཤར་ནས་བྱུབ་བར་དུ་བྱང་བོར་སྟོའི་དབྱུས་ནས་རི་མོ་བྲ། དེ་བཞིན་
དུ་སྟོ་ནས་བྱང་དུ། མེ་ནས་རྒྱང་དུ། བདེན་བྲལ་ནས་དབང་ལྡན་དུ་བཞིག་མཆན་མ་
བསྐྱུ་བ་དང་། རྟེན་ཆོན་བཞིག་པའི་ཆེ་ཨ་ཀྱ་རོ་བཟླ། དེ་ནས་རྟེན་ཆོན་རྟགས་
ཕྱོགས་དེ་བར་དུ་གཞན་གྱིས་བཞིག་ཏུ་མི་རུང་། མཆན་མ་རྟགས་བྱམ་སྟན་ལ་རྟོར་
བྱིས་དང་བཅས་ཏེ་ཕྱར་བྱ་བཏོན་ལ། མཐེབ་སྟོན་གྱིས་ཕྱར་བའི་དབལ་ལ་འོ་མས་
བྱུག་མཁུ་ཕྱར་ཡང་ལྷག་གོ། དེ་ནས་དབྱུས་སུ་གདན་སྟེང་དུ་ཀྱ་ཤ་བཏོང་བ་ལ་སྟོབ་
དཔོན་བསྐྱུ། སྟོའི་སྟོབ་དཔོན་རྟགས་ཀྱང་སྟོ་སོ་སོར་རྟོར་བྱིས་དང་བཅས་པས་
འཁོད་ནས། རི་རབ་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་པའི་བར་ལ་སྟོབ་དཔོན་དང་
སྟོབ་མས་བྱིས་ལན་དུ་བརྟེན། སྟོབ་དཔོན་ནི་རྟོར་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ལ་གནས་
ནས་སོ། །

དེ་ནས་རྟོ་རྟེ་སེམས་དབལ་ཞེས་སོགས་ལ་དབྱངས་དང་། སེམས་དཔའི་སྤྱི་

འགྲོས་བྱས་ནས་སློབ་དཔོན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱའོ། །རྗེ་ཐེག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་
 རང་གི་སྒྲིའི་ཐད་ཀ་ནས་སློབ་དཔོན་དབྱས་ན་ཡོད་པའི་སར་རྗོར་བྱེད་དང་བཅས་
 པའི་ལེགས་སོའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་ནས། ཕྱར་བསྟེན་གྱི་དུས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་བཞིན་
 བྱས་ནས་སྤར་ཡང་ཕྱིར་ལ་ཕྱག་རྒྱ་དང་འགྲོས་དེས་རང་གནས་སུ་ཕྱི་འགྲོས་
 བྱའོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱེད་བྱ་གསེལ་ཞིང་། སང་དང་ཡིག་བརྒྱ་
 བརྒྱ་ཞིང་བསྐྱོར་བ་བྱ། བཟ་ཤིས་པར་བྱའོ། །སྤྱབ་མཆོད་སྟེལ་ནས་བྱེད་ན། དང་
 བོའི་བྱེད་ལུགས་སྤར་ལྟར་དང་། སང་ནས་མཆོད་པ་བསང་སྤྱང་། དམ་ཆིག་གསུམ་
 བཟུང་བ། སྤྱབས་འགྲོ་སོགས་ནས་བདག་རྫོགས་བརྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་ཆར་བ་
 དང་། མདུན་བསྐྱེད་ལ་ཉེར་སྦྱོད་གཅིག་གིས་མཆོད་ནས་རྗོར་སེམས་ཀྱི་དམ་རྒྱ་
 དང་། སྤྱགས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་བཏེགས་ལ་བཞག། །དེ་ནས་གཞོད་སྦྱིན་ཅེ་མོས་
 བསངས། ཨ་ཀླ་རོས་སྤྱངས་ནས། འབྱུང་བ་རིམ་བཞེགས་ནས་གཞུལ་ཡས་ཁང་
 གདན་བཅས་བསྐྱེད་ནས་ལྷ་སྤར་བཞིན་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱ། དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་
 རྒྱས་བཏབ་ནས་མེ་ཏོག་བཟུང་བ་ནས་སྒོ་དབྱེ་བའི་བར་བྱ། ། །མཛུ་ལོ། །

༥ ཨོ་སྦྱི། །མན་བདའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྷོན། །རབ་
 རྒྱས་འགྲོ་ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྦྱོད་ཕྱིར་བཟ་ཤིས་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་གྲ་
 ཆེ། །ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། །སར་མཛུ་ལོ། ། །

ལར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་གླུང་། །
ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐྱག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ཉོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འཛེན་ཤུག་
སེམྱེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕུལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་པའི་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྒྲ་བ་དག་
དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བཤོ། །

ནམ་མཁའ་རྒྱུད་རྒྱུ་ལྷོ། ཨ་ཅི་ན་རྒྱུད་རྒྱུ་ལྷོ། ཨོ་རྒྱུ་ལྷོ།